ရွှေဥဒေါင်း

ရုပ်ခွဲနာမ်ခွဲနှင့်

အကြားဝတ္ထုတိုများ

ရွှေဥဒေါင်း (၁၈၈၉-၁၉၇၃)

မန္တလေးမြို့၊ ဝါးတန်းရပ်ကွက်တွင် အဖ ဦးဇရော၊ အမိ ဒေါ်ရွှေတို့မှ ၁၈၈၉ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ၂၄ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် မွေးဖွားသည်။ အမည်ရင်းမှာ ဦးဖေသိန်း ဖြစ်သည်။

လေးနှစ်သားအရွယ်တွင် မန္တလေးမြို့ဗုဒ္ဓဘာသာသီလရှင်ကျောင်း၌ ပညာသင်ကြားသည်။ ထို့နောက် လူကျောင်း၊ ဘုန်းကြီး ကျောင်း၊ အေဘီအမ်ကျောင်းတို့သို့ အဆင့်ဆင့်ပြောင်းရွှေ့ပညာသင်သည်။ ၁၉၀၈ခုနှစ်တွင် ကာလကတ္တားတက္ကသိုလ် အသိအမှတ်ပြု အင်းထရင့်စာမေးပွဲကို အောင်မြင်သည်။

မန္တလေး ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း၊ အေဘီအမ်ကျောင်းနှင့် ကန္နီရှာ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းတို့တွင် ကျောင်းဆရာ၊ ရွှေဘို အရေးပိုင်ရုံး သစ်တောစာရေး၊ မန္တလေး လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် သမဝါယမမင်းကြီးရုံး၌ တောလိုက်စာရေး၊ 'သူရိယမဂ္ဂဇင်း'အယ်ဒီတာ၊ 'မြန်မာ့ဗျူဟာဂျာနယ်' တွဲဖက်ထုတ်ဝေသူ၊ 'နယူးဘားမား သတင်းစာတိုက်' စက္ကတေရီ(၁၉၂၆)၊ ပဲခူးမြို့၊ ခရစ်ယာန်စာပေ အသင်း ဘာသာပြန်ဆရာ(၁၉၃၀)၊ 'သူရိယသတင်းစာ' အယ်ဒီတာ(၁၉၃၆)၊ 'လူထုသတင်းစာ' အယ်ဒီတာချုပ်၊ 'လုပ်သား ပြည်သူ့နေ့စဉ်သတင်းစာ'အယ်ဒီတာချုပ် (၁၉၆၄-၁၉၆၈) စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး ကွန်ဂရက် (မြန်မာနိုင်ငံ) ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တရုတ်နိုင်ငံ၊ ဆိုဗီယက်နိုင်ငံများသို့ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

၁၉၁၅ ခုနှစ် နိဝင်ဘာ ရရက်နေ့ညတွင် ရန်ကြီးအောင်ဝတ္ထုကို ပထမဆုံး ရေးသည်။ ဝတ္ထုရှည်(၅၀)ကျော်၊ ဝတ္ထုတို(၃၀၀)ကျော်ကို ဆီလျော်အောင် မှီငြမ်းပြု၍လည်းကောင်း၊ တိုက်ရိုက်မြန်မာပြန်၍လည်းကောင်း ရေးသားခဲ့သည်။ စုံထောက်မောင်စံရှား၊ ဂျမဒါကိုကိုကြီး၊ ရှုပနန္ဒီ၊ ရှုပကလျာဏီ၊ ပထမံ ဆရာသိန်း၊ ဇော်ဟိတ်၊ သူတော်စိန် စသည်တို့မှာ ထင်ရှားသော အမှီးဝတ္ထုများ ဖြစ်သည်။ ရတနာသိုက်၊ မျှော်တလင့်လင့်၊ သူရဲကောင်း သုံးယောက်၊ သွေးစုပ်မြေစသည်တို့မှာ တိုက်ရိုက် ဘာသာပြန် ဝတ္ထုများဖြစ်သည်။ ပင်ကိုရေး ဝတ္ထုရှည်များတွင် ရန်ကြီးအောင်မှာ ထင်ရှား၏။ ဘာသာရေး၊ အထွေထွေဗဟုသုတ၊ ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ကြီးပွားရေး စာအုပ်များကိုလည်း ပြုစုခဲ့သည်။ မျှော်တလင့်လင့်ဖြင့် ၁၉၅၂ခု စာပေဗိမာန် ဘာသာပြန်ဆု၊ သွေးစုပ်မြေဖြင့် ၁၉၅၅ခုစာပေ ဗိမာန် ဘာသာပြန်ဆု၊ တစ်သက်တာ မှတ်တမ်းနှင့် အတွေးအခေါ်များဖြင့် ၁၉၆၁ ခုနှစ် စာပေဗိမာန်သုတပဒေသာဆုရရှိခဲ့သည်။

၁၀ ဩဂုတ် ၁၉၇၃ တွင် မန္တလေးမြို့၌ ကွယ်လွန်သည်။

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် [၃၄၉/၂၀၀၁ (၄)]

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် [၃၆၂/၂၀၀၁ (၅)]

ပုံနှိပ်ခြင်း
ပထမအကြိမ်

အုပ်ရေ [၁၀၀၀]

မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းစာသား ပုံနှိပ်သူ
ဒေါ်ခင်အေးမြင့် [၀၅၉၀၁]၊ ရာပြည့်အော့ဖ်ဆက်
အမှတ် ၁၉၉၊ လမ်း ၅၀၊ ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ထုတ်ဝေသူ
ဦးလှကြိုင် [၀၂၃၃]၊ လောကစာပေ
အမှတ် (၃)၊ ငါးထပ်ကြီးဘုရားလမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

အတွင်းဖလင်
အေဇက်

စာအုပ်ချုပ်
ကိုမြင့်နှင့် ညီဝင်းမြင့်

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ
ဝင်းမြင့်ဦး

တန်ဖိုး
၆၀၀ ကျပ်

မာတိကာ

-ငွေဥဒေါင်း၏ ရွှေဥဒေါင်း

၁။ မောင်သိန်းတင်၊ မသိန်းရှင်

၂။ ဓားမြှောင်နှင့် မောင်းချဓား

၃။ မင်းကတော် မမြမေ၏ အရုက်တော်ပုံ

၄။ ရုပ်ခွဲ နာမ်ခွဲ

၅။ ငါးရာတမ်း

၆။ ဖြတ်လမ်းကြိုက်သူ

၇။ ဦးသီဟန်၏ ဖြောင့်ချက်

၈။ ကိုယ့်အတတ်နှင့် ကိုယ်ပတ်

၉။ ဘဝရေစက်

၁၀။ ပုလင်းစောင့်ဘီလူး

၁၁။ ကစားတိုင်း နိုင်သောနည်း

၁၂။ ဇော်ဟိတ်၏ လက်ဖွဲ့စွမ်း

၁၃။ ကျားသည်လူကို အဘယ်ကြောင့်ကိုက်သနည်း

၁၄။ မေတ္တာသက်စေသော မုသား

ရွှေဥဒေါင်း

အကြင်စာရေးဆရာ တစ်ယောက်၏ စာများကို သဘောကျလာသောအခါ ထိုစာရေးဆရာကို ကြည်ညိုလာခြင်း၊ ထိုစာရေးဆရာ၏ ရုပ်လက္ခဏာကို ကြည့်လိုမြင်လိုခြင်း၊ လက်ရေးလက်သားကလေးများကို မြင်လိုခြင်း၊ တတ်နိုင်ခဲ့လျှင် ထိုစာရေးဆရာနှင့် မိတ်ဖွဲ့လိုခြင်းများမှာ စာဖတ် ပရိတ်သတ်များ၏ သဘာဝ ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် မြန်မာစာရေးဆရာကြီးများ အနက် စာဖတ်ပရိတ်သတ်များက သူတို့ဓာတ်ပုံကို မြင်လို ပါလျက်နှင့် ယခုအထိ ဟုတ်တိပတ်တိ မတွေ့မမြင်ရဖူးသေးသော စာရေးဆရာများမှာ များများစားစားမရှိ၊ အပြေးအလွှားရေမှ နှစ်ယောက်ထဲ ရှိလေသည်။ ၎င်းတို့မှာ ကွယ်လွန်သူသိပ္ပံမောင်ဝ (အရေးပိုင် ဦးစိန်တင်-အိုင်စီအက်စ်)နှင့် ယခုဖော်ပြမည့် ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းတို့ ဖြစ်လေသည်။

ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းမှာ စာအုပ်များတွင် ထည့်သွင်းရန် အပထား၍ ဓာတ်ပုံ ရိုက်ရုံမျှကိုပင် မည်သည့်အခါမှ သဘောမတူခဲ့ပေ။ ဓာတ်ပုံသာမဟုတ် ရွှေဥဒေါင်းဟူသော အမည်သည်ပင် သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ ဘကြီးဘဘော၊ ဆရာကြီး ပီမိုးနင်းတို့ကြောင့်သာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရ၏။ ထိုဆရာတို့ကသာ မတိုက်တွန်းပါမူကား ယခုအထိ ၎င်း၏စာများ၊ ဝတ္ထုများမှာ ရေးသူအမည် ပါကောင်းမှပါပေမည်။

ဘကြီးဘဘောတို့လက်ထက် သူရိယမှထုတ်သည့် "ရန်ကြီးအောင်" နှင့် "ရတနာပုံ" ဝတ္ထုကြီးများတွင် ရေးသူအမည်ကို မဖော်ပြခဲ့ပေ။ ယခင်တစ်ပတ် စာပဒေသာတွင် သင်္ဂါက"ကမ္ဘာကျော်ထိုက်သော မြန်မာဝတ္ထု"ဟူသောအမည်နှင့် ချီးကျူးထားသော"ရန်ကြီးအောင်" ဝတ္ထုကြီးမှာ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးနှင့် ရေးသော ပထမဆုံး ဝတ္ထုဖြစ်လေသည်။ ထို့နောက် "ရတနာပုံ"ကို ပြန်ဆိုရေးသား၏။ သို့ရာတွင် အကြောင်းအားလျော်စွာ ရတနာပုံကို ပထမစတင် ပုံနှိပ်ခဲ့လေသည်။ ထို့နောက် "ရူပနန္ဒီ"ကို ရေးလေရာ ထိုဝတ္ထု ပထမပုံနှိပ်ခြင်းအထိ ကလောင် အမည်ကို မသုံးခဲ့သေးပဲ "ရန်ကြီးအောင်နှင့် ရတနာပုံ ဝတ္ထုများကို ရေးသားသူရေးသည်" ဟုသာ သာမန်အားဖြင့် ဖော်ပြခဲ့လေသည်။

ဝတ္ထုများမှာ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ကျော်ကြား၍ လာလေရာ ဝတ္ထုရေးသူ၏ အမည်ကို စာဖတ် ပရိတ်သတ်များက သိချင်၍လာကြ သောကြောင့် စာအတန်တန် လူအမျိုးမျိုး လာရောက် မေးမြန်းကြလေသည်။ ထိုအခါကား ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ ဆရာကြီးပီမိုးနင်းနှင့် ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းတို့မှာ ဘကြီးဘဘော၏သူရိယတွင် တစ်ခန်းတည်း၌ အလုပ်လုပ်ကြရာ "ကျော်ကြားလိုသည် မလိုသည် အပထား၍ ကလောင် နာမည် တစ်ခုကိုကား မှည့်ထားရန် သင့်ကြောင်း"နှင့် ဝိုင်း၍ တိုက်တွန်းကြသဖြင့် အမည်မောင်ဖေသိန်း၊ ဇာတိမန္တလေး ဖြစ်သောကြောင့် "မန္တလာသိန်း" ဟူသော အမည်ကို ပထမ စိတ်ကူးမိသည်တွင်၊ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက 'မောင်ဖေသိန်းနာမည်က ကောင်းတော့ ကောင်းပါရဲ့ကွာ၊ နို့ပေမယ့် ပျော့ညံ့ညံ့နဲ့ မင်းသား ဆန်လှတယ်'ဟု ကန့်ကွက်သောကြောင့် "ရွှေဥဒေါင်း" ဟူသောအမည်ကို ရွေးချယ်လိုက်ရာ၊ ရူပနန္ဒီကို ဒုတိယ အကြိမ် ထပ်မံ ရိုက်နှိပ်မှပင် ရေးသူ ရွှေဥဒေါင်းဟူသော အမည်ကို စာဖတ် ပရိတ်သတ်များ တွေ့ရှိ ကြရလေတော့သည်။

ထိုစဉ်ကသတင်းစာတွင် နေ့စဉ်ပါသော"ရတနာပူရ"ဝတ္ထုမှာ အလွန်ကျော်ကြားလေရာ ထိုဝတ္ထုတွင် ဇာတ်လိုက်မင်းသား၏ အမည်မှာ မောင်ထွန်းမြတ် ဖြစ်လေသည်။ ကျော်ကြားသည် ဆိုသော်လည်း လူလတ်ပိုင်း၊ လူငယ်ပိုင်းတွင်သာ ကျော်ကြား၍ လူကြီးပိုင်းကမူ ကာလပေါ် ဝတ္ထု ဆိုလျှင် ဇိနတ္တပကာသနီ၊ ငါးရာ့ငါးဆယ်တို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီးလျှင် တွေ့ကရာရှစ်သောင်း လျှောက်ရေးထားသော သမ္ဖပ္ပလာပ စာများဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြတုန်း ဖြစ်လေသည်။

ဝတ္ထုရေးဆရာက ဇာတ်လိုက်နာမည်ကို မောင်ထွန်းမြတ်ဟု ရွေးလိုက်သည်မှာ အဓိပ္ပာယ်ရှိလေသည်။ ထိုစဉ်က ပွဲစားကြီး ဦးထွန်းမြတ် ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံရေးတွင် မပါဝင်သောကြောင့် တူ-သာ-သင်းတို့လောက် နာမည်မကြီးသော်လည်း အဆင့်အတန်းမှာမူကား တူ-သာ-သင်းတို့နှင့် တစ်တန်းစားတည်း ဖြစ်သည့်ပြင် စာရေးဆရာသည် ဦးထွန်းမြတ်၏ လုပ်ကိုင်ကြံစည်ပုံ၊ အကျင့်စာရိတ္တတို့ကို အကြောင်းအားလျော်စွာ ကြားသိသဖြင့် သဘောကျပြီးလျှင်၊ မိမိဇာတ်လိုက် အမည်ကို မောင်ထွန်းမြတ်ဟူ၍ မှည့်လိုက်လေသည်။ ယခုအခါတွင် ၎င်းပွဲစားကြီးဦးထွန်းမြတ်ကို အစွဲပြု၍ "ဦးထွန်းမြတ်" ဟူ၍ပင် ကျောက်မြောင်းဘက်၌ရှိပေ၏။

ဖြစ်ပုံကား ဦးထွန်းမြတ်သည် မိမိ၏အမည်ကို ရတနာပူရ ဝတ္ထုတွင်တွေ့ရလေရာ သူရိယတိုက်သို့ ကိုယ်တိုင် လာရောက်ပြီးလျှင် 'မောင်ရင်တို့ ကျုပ်နာမည်ကို ဝတ္ထုထဲ ထည့်ရေးပြီး တွေ့ကရာ မဟုတ်တရုတ်တွေတော့ မလုပ်ကြပါနဲ့ကွယ်" ဟု တောင်းပန်ရှာလေသည်။ နောက်ပိုင်းတွင်ကား ဝတ္ထုပါ မောင်ထွန်းမြတ်ကို သဘောကျလာလေရာ ပွဲစားကြီး ကိုယ်တိုင်ပင် လာပြန်၍ 'ဒီလိုဆိုတော့လည်း တယ်ဟုတ် ပါလားဟေ့ .. တယ် စာရေးကောင်းတဲ့ သူငယ်' ဟုချီးမွမ်း သွားပြန်လေသည်။

ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ အကြောင်းကို တစ်စွန်းတစ်စ ရေးသားဖူးသူများက အမတ်ကြီးလက်ဝဲသုန္ဒရ အမတ်ကြီးတို့နှင့် တစ်ခေတ်တည်း ကျော်ကြားခဲ့သော အမတ်ကြီး "သုံးပါးမင်းကြီး"၏ အဆက်အနွယ် ဖြစ်လေသည်။ အံ့သြဖွယ် ကောင်းသည်မှာ ယေဘုယျအားဖြင့် အကြင်သူ တစ်ယောက်သည် မိမိ၏ မျိုးရိုးနှင့်ပတ်သတ်၍ မိမိ၏ အထက်ကို လေးဆက်ထက်ပို၍ မှတ်မိနိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းသော်လည်း ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်းမူကား ရူပနန္ဒီဝတ္ထုတွင် ကုမာရမောင်စောနိုင်တို့၏ အမျိုးအနွယ်ကဲ့သို့ မိမိ၏ အနွယ်အဆက်ကို ဘိုးတော်ဘုရား၏ သုံးပါးမင်းကြီး လက်ထက်မှစ၍ ယခု တိုင်အောင် မှတ်သားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဆရာကြီး၏ ဖခင်မှာ သီပေါမင်းတရားကြီး၏ လွှတ်တော်ရုံး စာရေးကြီးဦးဇော ဖြစ်၍ မိခင်မှာအတွင်း အပျိုတော်ကြီး တနင်္ဂသီရွာစား စာတော်ဖတ် ခင်လေးရွှေ (ဒေါ်ရွှေ)ဖြစ်လေသည်။ မိခင်မှာ မန္တလေးသူဖြစ်၍ ဖခင်မှာရွှေဘိုစီရင်စု ဝက်လက်နယ် လက်ဝဲသုန္ဒရအမတ်ကြီးမွေးဖွားရာ မန်ကျည်းတုံရွာ ဇာတိဖြစ်လေရာ အင်္ဂလိပ်မင်းများ လက်ထက်တွင် ဖခင်၏ ဇာတိဖြစ်သော မန်ကျည်းတုံရွာ၌ပင် အေးအေးချမ်းချမ်း နေထိုင်ခဲ့ကြသဖြင့် ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းမှာလည်း မန်ကျည်းတုံရွာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်မှာပင် ငယ်စဉ်က နေထိုင်ခဲ့ရလေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ ဝတ္ထုများမှာ များသောအားဖြင့် မိမိနယ်ကို နောက်ခံကားပြုလုပ်၍ အရေးအသား များခဲ့သည်ကို တွေ့ကြရပေမည်။

ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ စာများမှာ ရှေးခေတ်က ရတနာပုံ၊ ရန်ကြီးအောင်၊ ရူပနန္ဒီ၊ ရတနာပူရ၊ သိန်းထိုက်တို့ဖြင့် ကျော်ကြားခဲ့၏။ နောက်ခေတ်တွင်မူကား စုံထောက်မောင်စံရှားနှင့် အခြားဝတ္ထုများ ကျော်ကြားခဲ့ပေ၏။ များသောအားဖြင့် ဆရာကြီးသည် ဘာသာပြန် ဝတ္ထုများကို ရေးသား ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ ရွှေဥဒေါင်း ဆိုလျှင် ဘာသာပြန်ချည်းသာ ဖြစ်သည်ဟု အချို့စာဖတ် ပရိတ်သတ်များက မှတ်ထင် ခဲ့ကြလေသည်။ ရှေးခေတ်က ရန်ကြီးအောင်၊ ရတနာပူရနှင့် နောက်ခေတ်တွင် လမ်းနစ်သွယ်၊ လွမ်းအောင်ဖန် ဝတ္ထုရှည်ကြီးများမှာ ဘာသာပြန်များ မဟုတ်ကြပေ။ အခြားသော ဘာသာပြန် မဟုတ်သည့် ဝတ္ထုတိုပေါင်း များစွာ ရှိသေး၏။

ဘာသာပြန်ဆိုရာ၌ တိုက်ရိုက်ပြန်ဆိုခြင်း၊ ဇာတ်လမ်းကိုသာယူ၍ မြန်မာ့သဘာဝ နောက်ခံနှင့် ဆီလျော်အောင် ပြန်ဆိုခြင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ ရတနာသိုက်၊ စောလမုန်သိုက်၊ ဝသုံးလုံး၊ အိုင်ဗင်ဟိုနှင့် မကြာမီက မန္တလေးလူထုမှ ထုတ်ဝေသော ဘတ်စကာဗီးလ်ခွေးကြီးတို့မှာ တိုက်ရိုက်ပြန်သောဝတ္ထုများ ဖြစ်၍ ရတနာပုံ၊ ရူပနန္ဒီနှင့် စုံထောက်မောင်စံရှား စသည့်များစွာသော ဝတ္ထုများမှာကား ဆီလျော်အောင် ပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်လေသည်။ မည်သည့်နည်းနှင့် ဖြစ်စေ မူလဝတ္ထု၏ အရသာကို မပျက်အောင် ပြန်ဆိုနိုင်ခြင်း၊ အထူးသဖြင့် ဆီလျော်အောင် ပြန်ဆိုရာ၌ လေးထောင့်ပေါက်နှင့် အဝိုင်းလုံးကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ၊ အဝိုင်းလုံးနှင့် အဝိုင်းပေါက်ကဲ့သို့ ချပ်ချပ်ရပ်ရပ်နှင့် အရသာ တင်းပြည့် ကျပ်ပြည့် ပါအောင် ယူငင် ရေးသားနိုင်ခြင်း၊ မည်သည့်အခါမဆို မြန်မာစာကို ခံ့ခံ့ညားညားနှင့် ပီပီသသရေးသားနိုင်ခြင်းတို့မှာ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း၏ ထူးခြားသော သူမတူသည့် လက်ရာများ ဖြစ်ကြလေသည်။

ဤတွင် ဘာသာပြန်ဆိုမှုနှင့် ပတ်သတ်၍ ပြဿနာတစ်ခု ရှိသေး၏။ အချို့သော သူများက ဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ဆို ရေးသားခြင်းသည် နို့သက်ခံ၍ စို့ခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ကိုယ်ပိုင်စိတ်ကူးနှင့် ရေးသား ရသလောက် မခက်ခဲလေဟန် ခပ်ပေါ့ပေါ့ ပြောဆိုတတ်ကြလေသည်။ မြန်မာစာပေလောကတွင် ဘာသာပြန်များသည် ခေတ်စားနေလေရာ ဘာသာပြန်ဆိုလျှင် ပြီးရော သဘောမျိုးနှင့် စာဖြစ်ရုံမျှ ပြန်ဆိုခြင်းတို့အတွက်မူကား ဖော်ပြပါပြောဆိုချက်မှာ မရိုင်းလှပေ။

သို့ရာတွင် များသောအားဖြင့် ဘာသာပြန်ဆိုသူများမှာ ရည်ရွယ်ချက် ရှိကြလေသည်။ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းတို့လို အဆင့်အတန်းများအတွက် ဝတ္ထုတစ်ခုကို ကိုယ်ပိုင် စိတ်ကူးဉာဏ်ဖြင့် ရေးနိုင်စွမ်း မရှိသောကြောင့် ဘာသာပြန်ဆိုကြလေသလော။ စာပေလောကများကို ကြည့်လျှင် မြန်မာစာပေလောကမှာ အင်္ဂလိပ်စာပေလောကနှင့် နှိုင်းယှဉ်ခြင်းငှာ မထိုက်အောင်ပင် ကျဉ်းမြောင်းလှပါသေးသည်။

အင်္ဂလိပ်စာပေ လောကမှာမူကား အဘက်ဘက်မှ ရေပက်မဝင်နိုင်အောင်ပင် ခမ်းနားပြည့်စုံလှပါ၏။ သို့ပင်ဖြစ်လင့်ကစား ဥပမာအားဖြင့် ဆာအာသာကိုနင်ဒွိုင်း၏ ရှားလော့ဟုမ်းလို ဝတ္ထုမျိုးမှာကား အင်္ဂလိပ်စာပေလောကတွင်ပင် ပြိုင်ဘက်မရှိသော စာအညွှန့်အဖူး ဖြစ်လေသည်။ စုံထောက်ဝတ္ထု မြောက်မြားစွာ ရှိရိုးမှန်၏။ သို့ရာတွင် ဇာတ်လမ်းဇာတ်ကွက်နှင့် သဘာဝထည့်သွင်းပုံ အရေးအသားတို့မှာ သူမတူနိုင်အောင် ကောင်းမွန်လေရာ၊ အာသာကိုနင်ဒွိုင်း အနိစ္စ ရောက်ပြီးနောက် တူအောင် ရေးနိုင်လိမ့်မည်ထင်သော စာရေးဆရာ တစ်ယောက်က ကိုနင်ဒွိုင်း၏ အဆက်အနွယ်များထံတွင် ခွင့်တောင်းပြီးလျှင် ရှားလော့ဟုမ်းကို ဆက်လက် ရေးသား ကြည့်လေရာ နှစ်ပုဒ် မပြည့်မီပင် လက်လျှော့လိုက်ရလေသည်။

'ဘာဖြစ်လို့ ဘာသာပြန်နေမလဲဗျာ၊ ကိုယ့်စိတ်ကူးနဲ့ကိုယ် မရေးနိုင်ဘူးလား' ဟု အယ်ဒီတာတစ်ယောက်က ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းအား ပြောဖူးရာ၊ 'ကိုနင်ဒွိုင်း အဆင့်အတန်းမျိုး မီအောင် ကျုပ်ဘာသာကျုပ် ရေးနိုင်မယ် ဆိုရင် တစ်ပုဒ်ငါးဆယ်နဲ့ ဘယ်ရောင်းစား နေမလဲဗျာ၊ အင်္ဂလိပ်လို ရေးပြီး အနည်းဆုံး တစ်ပုဒ်တစ်ထောင်နဲ့ ရောင်းစားမှာပေါ့' ဟု ပြန်ပြော လိုက်ရဖူးလေသည်။

ဤကဲ့သို့သော စာအညွှန့်အဖူးများကို မြန်မာစာဖတ် ပရိတ်သတ်များအား ဖတ်ပါစေလိုသော စေတနာသည် ဘာသာပြန်ဆရာများ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်လေသည်။ မည်သည့်ဝတ္ထုစာပေကောင်းတို့မှာ မဆို စာရေးဆရာ၏ ရေးသားလိုရင်း သဘာဝ အမြဲတေကလေး ပါရှိမြဲဖြစ်ရာ သူ့လူမျိုး၊ သူ့မျက်စိ၊ သူ့သဘာဝ အမြင်နှင့် ရေးသားထားသော အရသာကွက်ကို ပထမမြင်အောင် ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းအစွမ်း၊ ဒုတိယ ထိုအရသာကို မြန်မာ့မျက်စိနှင့် အံကိုက်အောင် ယူပြနိုင်ခြင်းအစွမ်း၊ တတိယ သူ့သဘာဝ နောက်ခံနှင့်ရေးထားသော ဇာတ်ကွက်ဇာတ်လမ်းကို မြန်မာနှင့် အကွက်ကျအောင် ချပေးနိုင်ခြင်း အစွမ်းတို့မှာ ဘာသာပြန်ဆရာများအတွက ်ကျွမ်းပစ်လောက်အောင် ခက်ခဲသော အခက်အခဲများဖြစ်လေရာ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်း အဖို့မှာကား ထူးခြားသောGenius ရှိသူဖြစ်၍သာ စွမ်းဆောင်နိုင်လေသည်။ အင်္ဂလန်ပြည် တောင်ကုန်းတစ်ခုပေါ်က တိုက်ကလေးတစ်ခုကို မြန်မာပြည်သို့ ယူလာရာ၌ တိုက်ကလေးကို မူလအတိုင်း မပျက်မစီးစေဘဲ ယူနိုင်ခဲ့သည် ဆိုစေကာမူ တောင်ကုန်းကလေးနှင့် ရှုမျှော်ခင်းတို့မှာကား ကျန်ရစ်ခဲ့ရမည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း၊ မြန်မာပြည်တွင် ၎င်းတိုက်ကလေးအဖို့ အသင့်လျော်ဆုံးနေရာ ရွေးချယ်ရာ၌ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းသည် အစွမ်းဆုံးသော ဆရာကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်ဟုဆိုလိုပေသည်။

ဝတ္ထုရေးခများနှင့် ပတ်သတ်၍ ဆရာကြီးမှာ ယခုအထိစံချိန်အမြင့်ဆုံးရရှိသည်ဟုသိရလေသည်။သတင်းစာတွင်သာပါ၍ စာအုပ်အဖြစ် မရိုက်လိုက်ရသေးသော ဖော်ပြရာပါ ရတနာပူရဝတ္ထုကြီးကို ထိုစဉ်က သူရိယတိုက်မှ ခြောက်ရာအထိ ပေး၍ ဝယ်ခဲ့လေသည်။ ဤတွင် ရတနာပုံဝတ္ထုနှင့် ပတ်သတ်၍ စာဖတ်ပရိသတ်များ အမှတ် မှားနေသောအကြောင်း တစ်ခုရှိ၏။ ဆရာဇဝန၏ "ကောလိပ်ကျောင်းသား" ဝတ္ထုကို သူရိယက ဝယ်ယူသည်နှင့် ပတ်သတ်၍ ရေးသော ဆောင်းပါးတွင် ဆရာကြီး၏ ရတနာပုံဝတ္ထုကို သူရိယက ၆၀၀ကျပ်နှင့် ဝယ်သောကြောင့် ဝတ္ထုရေးခ အများဆုံးရသူဟု ဖော်ပြခဲ့ဖူးရာ အမှန်ကား ရတနာပုံမဟုတ်၊ ရတနာပူရ ဖြစ်လေသည်။ ၎င်းပြင်ဆရာကြီး၏ ရတနာပုံဝတ္ထုကို လန်ဒန်အတ်မှ ယူ၍ ရုပ်ရှင်ရိုက်လေဟန် ပြောဆိုကြရာတွင်လည်း အမှန်အားဖြင့် နာမည်ခြင်း တူရုံသာဖြစ်၍ ဇာတ်လမ်းမှာ တခြားစီဖြစ်လေသည်။

ဆရာကြီးသည် စာရေးဆရာ တစ်ယောက် ဖြစ်လာမှုနှင့် ပတ်သတ်၍ အခွင့်သင့်တိုင်း သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် ဘကြီးဘဘောတို့ ကျေးဇူးကို ဖွင့်ဟ ပြောဆိုတတ်လေသည်။ မူလက မြန်မာစာရေးဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ဖို့ရန် မရည်ရွယ် အင်္ဂလိပ်စာရေး ဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်ဖို့ ရန်သာ ရည်ရွယ်ခဲ့ပေသည်။ အကြောင်းမူကား စာရေးပင် ဝါသနာပါသော်လည်း မြန်မာစာရေးဆရာ တစ်ယောက် ဖြစ်ရုံမျှနှင့် အသက် မွေးဝမ်းကြောင်း မဖူလုံနိုင်ပုံကို ရှေးမဆွကပင် ကြိုတင် ခန့်မှန်း ခဲ့လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အင်္ဂလိပ်စာရေးဆရာ တစ်ယောက်ဖြစ်အောင် အထူး ကြိုးပမ်း လေ့ကျင့်ခဲ့ရာ ဆရာကြီး၏ အင်္ဂလိပ်စာ လက်စွမ်းကို ဘကြီးဘဘော၊ သူကြီးဂေဇက် ဦးခင်မောင်၊ မဟာမင်းကြီး ဦးခင်ထွင့်မှတို့ ကောင်းစွာ သိရှိကြလေသည်။

ဆရာကြီး ခန့်မှန်းသည့်အတိုင်း မြန်မာစာရေးဆရာနှင့် အငတ်ငတ် အပြတ်ပြတ်ဘဝတို့ ဒွန်တွဲ၍ နေခြင်းမှာ ထင်ရှားသော သဘာဝ ကိစ္စတစ်ခုပင် ဖြစ်သော်လည်း ဆရာကြီးမှာမူကား အကြောင်းအားလျော်စွာ ယခုအထိ ကသီလင်တ ဖြစ်ခဲ့ရသည့် အကြိမ်များစွာ နည်းပါးခဲ့ပါပေသည်။ ဝတ္ထုရေးသည့် အခမျှနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဖူလုံပါသည်ဟု မဆိုသော်လည်း ကလောင်ကို လက်လွှတ်၍ အခြားအလုပ်ကို မလုပ် ကိုင်ရခြင်းသည်ပင် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော အခွင့်အရေးဟု ဆိုရပေမည်။ အကြောင်းမူကား သူရိယတွင် နှစ်၊ လများစွာ အယ်ဒီတာ လုပ်ကိုင်ခဲ့ခြင်း၊ ဒိစကြိတ်ကောင်စီများအဖို့ ဥပဒေများကို ဘာသာပြန်ပေးရခြင်း စသော ကလောင် လက်မလွှတ်ရသည့် အလုပ်များမှာ ဆရာကြီး၏ ဘဝ လမ်းခရီးကို အဆင်ပြေစေ ခဲ့လေသည်။

ထိုအချိန်က သူရိယ၊ မြန်မာ့အလင်း၊ ပညာ့အလင်းစသော သတင်းစာတို့တွင် ဝတ္ထုရှည်များ အပြိုင်အဆိုင် သူ့ထက်ငါကောင်းအောင် ထည့်သွင်းခြင်း ခေတ်စားနေလေရာ၊ ဆရာကြီး၏ အစွန်းအစကို ရိပ်မိသော ဘကြီးဘဘောတို့က ပထမ ဝတ္ထုတစ်ပုဒ်ကို စမ်းသပ်‌ေ ရးခိုင်းရာမှစ၍ နောက်တစ်ကြိမ် မည်သည့် စာအုပ်ကို ဘာသာပြန် ရေးပေးပါဟု ခိုင်း၊ နောက်တစ်ကြိမ် ခိုင်း၊ ဤနည်းဖြင့် ရွှေဥဒေါင်း ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာရလေသည်။

ဆရာကြီး၏ ဝတ္ထုများအနက် မောင်စံရှား ဝတ္ထုများမှာ အထူးသဖြင့် နာမည်ကြီးလေရာ၊ နာမည်ရင်းကို မသိသည့် အချို့သောသူများက ဦးရွှေဥဒေါင်းဟု ခေါ်ရမှာလည်း ခွကျသောကြောင့် ဦးစံရှားဟု ယခုတိုင် နှုတ်ကျိုး ခေါ်ငင်နေသူတွေ ရှိလေသည်။ အမှန်အားဖြင့် ခေါ်မည် ဆိုလျှင်လည်း ခေါ်ထိုက်ပါပေသည်။ အကြောင်းမှာ မြန်မာဝတ္ထု စာရေးဆရာများ အနက် မိမိရေးသော စာနှင့် မိမိ ရုပ်လက္ခဏာတို့ အများဆုံး ကိုက်ညီသော စာရေးဆရာမှာ "ဆရာကြီး ရွှေဥဒေါင်း"ဟု ဆိုလျှင် မှားလိမ့်မည်မဟုတ်ပေ။ ဆရာကြီးသည် နဂိုနေအားဖြင့် တည်ကြည်သော မျက်နှာ အမူအရာရှိခြင်း၊ အရပ်အမောင်း ကောင်းခြင်း၊ ကျယ်ပြန့်သော မေးရိုးပေါ်တွင် ဆေးတံကို အမြဲတမ်းလိုလို တင်ထားတတ်ခြင်းတို့မှာ ၎င်း၏ စုံထောက်ဦးစံရှား တည်ကြည် ခန့်ငြားသော စာပေတို့နှင့် တစ်သားတည်း ကျနေလေသည်။

စာရေးဆရာ လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သတ်၍ ဆရာကြီးထံသို့ မကြာခဏဆိုသလို ဝါသနာအိုး လူငယ်လူရွယ်များ လာရောက်ကြပြီးလျှင် မိမိတို့ကို တပည့်ရင်း တစ်ယောက်အဖြစ် သဘောထားပါရန်က အစချီ၍ ဝတ္ထုရေးရန် ဝါသနာပါပုံ စာပေအကြောင်းတို့ကို ပြောဆိုတတ်ကြရာ ထိုအခါများတွင် အောက်ပါ အဓိပ္ပာယ်ပါဝင်သော စကားများကို ပြောဆိုတတ်လေသည်။

'စာပေ ဝါသနာပါခြင်းအတွက် ကောင်းမွန်သော်လည်း စာရေးဆရာ တစ်ယောက် လုပ်ဖို့ရန်မှာကား လူတိုင်းနှင့် မသင့်လျော်ကြောင်း အကြင်သူ တစ်ယောက်သည် စာရေးဖို့ရန်မျှသာ ဝါသနာပါ၍ သူတစ်ပါးထက် ထူးခြားသည့် Genius မရှိခဲ့သော် စာရေးဆရာလုပ်ရန် မသင့်လျော်ကြောင်း၊ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ၎င်းအမြဲတေ မရှိခဲ့လျှင် ဖွဲကောင်းလို့ လူသိပဲများဦးတော့၊ နာမည်ကြီးစာရေးကောင်းသူ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ လူသိများခြင်းနှင့် စာရေးကောင်းခြင်းသည် တခြားစီဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် စာရေးကောင်း၍ နာမည်ပင်ကြီးစေကာမူ ဖြစ်သလိုနှင့် နေတတ်ဖို့ အရည်အချင်းမှာ ကျိန်းသေလိုပေသည်။ မိမိစဉ်းစားမိသလောက် မြန်မာစာရေးဆရာများ ကျော်ကြားခြင်းမှာ ၄ စားလောက် ရှိကြောင်း။ (၁) စာရေးသက်လဲကြာ၊ ကောင်းလဲ ကောင်းသောကြောင့် နာမည်ကြီးကျော်ကြားခြင်း။ ဥပမာ ပီမိုးနင်း တို့လိုပေါ့။ (၂) စာရေး သက်လဲကြာ၊ ကောင်းလဲကောင်းပါလျက် လူကြိုက် မများခြင်း။ အဲဒီဟာ တော်တော်ခွကျတယ်။ သူ့ခမျာ အရေး ကောင်းပါလျက်နဲ့ လူကြိုက် မများကြရှာဘူး၊ အင်္ဂလိပ်စာပေ နယ်မှာသာဆိုလျှင် ဒီလူတွေဟာ ပထမတန်းက နေတာပေါ့။ သူတို့စာတွေက ကောင်းလွန်းနေတော့ ကောင်းတယ်လို့တော့ ဝန်ခံပါရဲ့။ လူတိုင်း မဖတ်ကြဘူး။ အဲဒီတော့ သူတို့ရဲ့စာတွေကို ထုတ်ဝေသူတွေက ကောင်းပါလျက်နဲ့ စီးပွားရေးငဲ့ပြီး မထုတ်ဝေဝံ့ဘူး။ (၃) မကောင်းပေမဲ့ ဖွဲကောင်းပြီးစာရေးသက်ကြာလို့လူသိများခြင်း။ (၄) စာရေးသက်လဲမရှိ၊ ကောင်းလဲမကောင်းပေမဲ့ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူနှင့် အလွမ်းသင့် သို့မဟုတ် မိမိကိုယ်တိုင်က ပုံနှိပ်စက် ထောင်နိုင်လို့ နာမည်ကို အတင်း ကြော်ငြာပေးသောကြောင့် လူသိများခြင်းတို့ပေါ့ကွယ်။ ဘယ်သူ့စာများဟာ ရေးလိုက်တာလည်း လွန်ပါရော ဘယ်တော့မှလည်း ကောင်းတယ် မရှိဘူးလို့ ပြောသံမျိုးတွေ၊ နာမည်ကျော်ဝိဇ္ဇာကြီး ဘယ်သူရေးသားသောဆိုတဲ့ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကျော်ထားတဲ့ ကြော်ငြာမျိုး တွေ့ရတော့ ပြုံးပုံတွေ တွေ့ရပေါင်းများပြီ။ ပီမိုးနင်း၊ သိပ္ပံမောင်ဝ၊ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ တက်ဘုန်းကြီး သိန်းဖေ၊ ဇဝနတို့ဟာ စာရေးအမြဲတေရှိတဲ့ ဆရာတွေပေါ့'

အစရှိသဖြင့် ပြောဆိုတတ်လေသည်။

စာရေးဆရာလောကတွင် လုပ်တတ်ကြသော ရေးချင်သူ ရေး၍ ယူလာသော ကော်ပီကို လတ်မှတ်ထိုးပေးခြင်း သူတစ်ပါး ရေးထားသော ဝတ္ထု၊ သူတစ်ပါး ဘာသာပြန်ထားသော ဝတ္ထုကို နာမည်ပျောက် ဝယ်ယူပြီးလျှင် မိမိအမည်ဖြင့် ထုတ်ဝေခြင်း စသော မသမာသည့် ကန့်လန့်ကာတွင်း အလုပ်များကို ဆရာကြီးသည် မည်သည့်အခါကမျှ မလုပ်ခဲ့ဖူးပေ။ သို့ရာတွင် အမှတ်တရကိစ္စ နှစ်ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။

တစ်ကြိမ်ကား ဆရာကြီးတပည့် နာမည် အဆုံးတွင် (ရ)ကောက်ပါသော နာမည်မကြီးတကြီး စာရေးဆရာတစ်ယောက်သည် ဗြိတိသျှ ဘားမားမဂ္ဂဇင်း အပေါင်းထဲမှ စုံထောက် မောင်စံရှားဝတ္ထုတစ်ခုကို ကော်ပီကူးပြီးလျှင် ဆရာကြီးက ပေးလိုက်သည်ဆို၍ ကဝိမျက်မှန် မဂ္ဂဇင်းသို့ သွားရောက် ပေးရာ၊ ကဝိမျက်မှန် တိုက်ကလည်း အထူး စစ်ဆေးမနေဘဲ ငွေ၅၀ကျပ်ပေး၍ ယူထားလိုက်လေသည်။ ထိုအခါကား ငွေကြေး ရှားပါးသောခေတ် ဖြစ်သဖြင့် ယေဘုယျအားဖြင့် ဝတ္ထုတိုတစ်ခုကို တစ်ဆယ်၊ ဆယ့်ငါးကျပ်ထက် ပိုရဖို့ရန် ခဲယဉ်း သော်လည်း၊ ဆရာကြီးပီမိုးနင်းနှင့်

ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းတို့ ဝတ္ထုများကိုကား ၅ဝကျပ်အထိ ပေး၍ ဝယ်ယူကြလေသည်။ ဖော်ပြပါ ကော်ပီမှာ ရိုက်နှိပ်ပြီး တစ်ဝက်တစ်ပျက် ကျမှ မသမာ ဇာတ်ကွက် ပေါ်တော့လေရာ ဆရာကြီးသည် အထူး စိတ်ဆိုးပြီးလျှင် ၎င်းတပည့်ကို လုံးဝ စွန့်ပယ်လိုက်လေသည်။

နောက်တစ်ကြိမ်ကား ဂျပန်ခေတ် ကုန်ခါနီးက ဖြစ်၏။ စိတ်ရှုပေါက်သော တပည့်တစ်ယောက်သည် စုံထောက်ဝတ္ထု တစ်ပုဒ်ကို ဆရာကြီး၏ လေယူလေထားများ အတုခိုး ရေးသား၍ လာပြပြီးလျှင် ဆရာကြီး၏ နာမည်နှင့် ထုတ်ဝေပါရစေဟု တောင်းပန်ရာ၊ ဆရာကြီးက တူးတူးခါးခါး ငြင်းပယ် လိုက်လေသည်။ သို့ပါလျက်များ မကြာမီ ကရော်ကမည်နှင့် ရိုက်နှိပ်၍ စာအုပ်ထွက်လာရာ ဆရာကြီးသည် ပြင်းပြင်းထန်ထန် သွားရောက် ဆူပူပြီးလျှင် ယခုအထိ ၎င်းတပည့်ကို အသိအမှတ် မပြုတော့ပေ။

စင်စစ်အားဖြင့် ဆရာကြီးတွင် စာရေးသည့်လုပ်ငန်းမှာ ဒုတိယဖြစ်၍၊ စာရေးခြင်းထက် အရေးတကြီး ဝါသနာပါသော အကြောင်းတစ်ခု ရှိသေး၏။ ၎င်းမှာ အဘိဓမ္မာဖြစ်ရာ အဘိဓမ္မာမှာ စာတွေ့နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ လက်တွေ့နည်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း မျိုးရိုးစဉ်ဆက်မှစ၍ လိုက်စားလာခဲ့သော လုပ်ငန်းကြီး တစ်ခုဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ အသက်အရွယ်ကလည်း အတော်ကလေး ထောက်လာပြီ ဖြစ်သည့်အတိုင်း အတွင်းဘက်သို့ ပြန်လည် သုံးသပ်သည့် အကြိမ်မှာ များပြားလာလေရာ၊ ယခုအခါ ဆရာကြီး အမြဲတမ်း ရေးသားနေသော လူထုသတင်းစာကို ကြည့်ရှုမည် ဆိုလျှင် မိမိကဲ့သို့ လေးလေးနက်နက် လိုက်စားကြစေလို၍ စေတနာဖြင့် ခက်ခဲသော အဘိဓမ္မာ သဘောများကို ခေတ်လောက ဓာတ်နည်း၊ လောဂျစ်နည်းများဖြင့် ညှိနှိုင်းသုံးသပ်၍ ခေတ်လူငယ်များ လက်ခံ စဉ်းစားနိုင်လောက်အောင် မကြာခဏ ရေးသားသည်များကို တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်ပေသည်။ ဤအချက်တွင် သတင်းလွှေလွှေပေါင်းဖက်တွေ့သော ကိုယ်တော်မှိုင်းကြီးသည် ဆရာကြီးအပေါ်၌ အထူးစေတနာထား၍ ရင်းနှီးခင်မင်ခဲ့ပေရာ၊ လူဘုန်းကြီးဟု နာမည်ကြီးသော ပုတီးဆရာကြီးတစ်ဦးနှင့် ပုလဲနံပသင့်ကြခြင်းမှာလည်း ဤအချက်ပင် ဖြစ်တန်ရာချေသည်။

ယခု လောလောဆယ်တွင် ကြီးပွားရေးဦးလှ၏ တောင်းပန်ချက်အရ ဆရာကြီးပီမိုးနင်း ရေးသားခဲ့သည့် မဆုံးသေးသော အလက်ဇန္ဒားဒူးမား၏ "သူရဲကောင်း သုံးယောက်" ဝတ္ထုကြီးကို ရွှေဥဒေါင်း၏ နည်းဖြင့် အစမှအဆုံးတိုင် ပြန်ဆိုရေးသားနေရာ ပြီးလုပြီးဆဲ ဖြစ်လေသည်။ ထိုစာအုပ်ကြီးပြီးလျှင် အခြားတစ်ဦးက မိမိကိုယ်တိုင် ရေးဖို့ရန် အချိန်မရသဖြင့် ပြန်ဆို ရေးသားပေးပါရန် တောင်းပန်ပေးပို့ထားသော စာအုပ်ကြီး နှစ်အုပ်ကို ဆက်လက်ကိုင်မည်ဟု သိရ၏။

အထူးသဖြင့် ဆရာကြီးသည် စဉ်းစားဉာဏ် ထက်သန်စေခြင်း၊ သတ္တိဗျတ္တိကို အားပေးခြင်း၊ စိတ်သဘောထား မြင့်မြတ်စေခြင်း၊ ဇာတ်လမ်း ဇာတ်ကွက်ကောင်းခြင်း စသော အင်္ဂါအရပ်ရပ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည့် စုံထောက်မောင်စံရှား ဝတ္ထုများကို အစမှအဆုံးတိုင် ပြန်ဆို ရေးသား ခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း၊ ယခုခေတ် စာဖတ်သမားများ လူငယ်များ မမီလိုက်သည့် ဗြိတိသျှဘားမားမဂ္ဂဇင်း၊ ကဝိမျက်မှန်၊ ကဝိတံခွန် မဂ္ဂဇင်း၊ သူရိယ မဂ္ဂဇင်း စသည်တို့၌ အသီးသီး ပါရှိခဲ့ကြလေရာ ထိုမဂ္ဂဇင်းများမှာ ပျောက်ပျက်ကုန်ပြီ ဖြစ်သဖြင့် ယခုခေတ် စာဖတ်သမားများ အတွက် အစမှ အဆုံးတိုင် စုံထောက်ဦးစံရှား အသစ်၊ ရွှေဥဒေါင်း အသစ်အဖြစ်နှင့် ထပ်မံရေးသားရန် ရည်ရွယ်ရင်း ရှိလေသည်။

အမှန်အားဖြင့် မောင်စံရှား ဝတ္ထုများမှာ မြန်မာဂန္ထဝင်တွင် မပျောက်ပျက်သင့်သော စာကောင်းစာမွန်များ ဖြစ်ကြပါပေသည်။ မောင်စံရှား ဝတ္ထုသာမဟုတ် တိမ်မြုပ်နေသည့် အခြားသော စာအညွှန့် အဖူးများလည်း များစွာ ရှိသေးရာ ဤကိစ္စတွင် စိတ်စေတနာ ထက်သန်၍ စွမ်းဆောင် နိုင်သော ရှုမဝဦးကျော်ကလည်း မိမိဘက်ဆိုင်ရာ တာဝန်အတွက် ဝမ်းမြောက်စွာနှင့် တာဝန်ယူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် များမကြာမီ စုံထောက်ဦးစံရှား ဝတ္ထုများသည်လည်းကောင်း၊ အခြားသော တိမ်မြုပ်နေသည့် စာအမြုတေများသည်လည်းကောင်း ပုလဲလုံးများကဲ့သို့ စီကာစဉ်ကာ ထွက်ပေါ် လာလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့် နေရပေတော့သည်။

မကြာမီက မန္တလေးသို့ ရောက်ခဲ့ရာ ဆရာကြီးရွှေဥဒေါင်းထံသို့ သွားပြီးလျှင် စာပေအကြောင်းမှစ၍ ထွေရာလေးပါးတို့ကို ဆွေးနွေးပြီး နောက်-

'ကဲ . . . ဆရာကြီး၊ ဓာတ်ပုံကလေးတော့ ရိုက်ခွင့်ပြုမှပဲ'

'ဟေ. . . . အဲဒါတော့ မလုပ်နဲ့ဟေ့၊ ငါ ဝါသနာမပါဘူး'

'ဆရာကြီး ဝါသနာမပါတာ အသာသည်းခံပြီး တိုင်းပြည်က ကြည့်ချင်လို့ပါတဲ့။ ရှုမဝဦးကျော်ကလည်း ဆရာကြီး ဓာတ်ပုံရအောင် ရိုက်ခဲ့ဖို့ မှာလိုက်ပါတယ်။'

'အမယ် . . .မင်းက ငါ့လာမြှောက်မနေပါနဲ့ . . တိုင်းပြည်က ကြည့်ချင်ရအောင် ငါကဘာမို့လို့လဲ'

သို့နှင့် ဓာတ်ပုံရိုက်ဖို့ကို လက်လျှော့လိုက်ရ၏။ နောက်ဆုံးနည်း တစ်နည်းကို သတိရသဖြင့်-

'ဒါဖြင့် ဆရာကြီး ခွင့်မပြုနိုင်ရင် ရှိပါစေတော့။ နို့ပေမဲ့ တခြားတစ်နေရာကများ မတော်တဆ ဆရာကြီးပုံရခဲ့ရင်တော့ ထည့်ပါရစေ'

'သူရိယမှာ လုပ်တုန်းက အထူးသတင်းစာထဲမှာ ဦးဘကလေးတို့ အားနာလို့ အရိုက်ခံလိုက်တဲ့ တစ်ပိုင်းပုံကလေးပဲ ရှိမှာပေါ့ကွာ၊ ဒီပြင်တော့ မရှိပါဘူး'

'အဲဒါပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဘယ်ကပဲ ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့ ဆရာကြီးရယ် ခွင့်သာပြုပါ'ဟု ပြောရင်း ထလာခဲ့ပြီးလျှင် ဆရာကြီး၏ညီ မန္တလေးရှုမဝ ကိုယ်စားလှယ် ဦးဘစံ၏ အိမ်တွင် ချိတ်ထားသော ဆရာကြီး ခပ်ရွယ်ရွယ်က မိဘနှစ်ပါးနှင့် အမှတ်တရ ဖြစ်စေခြင်းငှာ ရိုက်ကူးထားသည့်ပုံကြီးကို တောင်းတောင်းပန်ပန်နှင့် အတင်းဖြုတ်ယူခဲ့ရပါကြောင်း။

ငွေဥဒေါင်း

[ရှုမဝ၊ အတွဲ (၁)၊ အမှတ် (၄)၊ စက်တင်ဘာ ၁၉၄၇]

မောင်သိန်းတင်၊ မသိန်းရှင်

(ပထမဆုံး မြန်မာဝတ္ထုတိုအဖြစ် ပညာရှင်များဖော်ညွှန်းကြပါသည်။)

ကျောင်းဒကာ ဦးဖော့၊ ကျောင်းအမ ဒေါ်သော့ သမီး၊ ခင်ပွန်းတို့သည် မိမိတို့၏အိမ်နီးချင်း ပွဲစားကြီး ဦးဘမောင်၊ ပွဲကတော်ကြီး ဒေါ်သာယာတို့နှင့် ငယ်စဉ်ကပင် ရပ်ဆွေ၊ ရွာမျိုးဖြစ်ကြသည့်အလျောက် ဘုရားသွားဖော် ကျောင်းတက်ဖက် ရေစက်အတူ ကြည်ဖြူလေးမြတ်စွာနှင့် တစ်ဦး၏ ကိစ္စကို တစ်ဦး အထူး ဆောင်ရွက်လျက် အရာရာတိုင်း၌ပင် တိုင်ပင်နီးနှောလေ့ ရှိကြလေ၏။

ကျောင်းဒကာကြီး ဦးဖော့၌ မောင်သိန်းတင် အမည်ရှိသော သားတစ်ယောက် ရှိလေရာ၊ ပွဲစားကြီးလင်မယား၌လည်း မသိန်းရှင်၊ မသိန်းခင်ဟု သမီးနှစ်ယောက် ရှိ၏။ သမီးအကြီး မသိန်းခင်မှာ ဘီအေ(B.A)အောင်ပြီး၍ အင်္ဂလိပ် ကျောင်းဆရာ လုပ်နေသူ မောင်ဘလှိုင်နှင့် အကြောင်းပါခဲ့ရာ၊ သမီးအငယ် မသိန်းရှင်မှာမူ အပျိုပေါက်ကလေးပင် ရှိသေးလေ၏။ မောင်သိန်းတင်နှင့် မသိန်းရှင်တို့မှာ ငယ်စဉ်ကပင် ကစားဖော်၊ ကစားဖက် ဖြစ်ကြ၍ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မောင်နှမ အရင်းအချာကဲ့သို့ ချစ်ခင်စုံမက်လျက် ရှိခဲ့ကြရာ၊ မောင်သိန်းတင်မှာ လူပျိုကလေးဖြစ်၍ မသိန်းရှင်မှာလည်း ရှက်ကြောက်တတ်သည့် အရွယ်သို့ပင် ရောက်သော်လည်း ၎င်းတို့နှစ်ဦးမှာ ငယ်စဉ်ကကဲ့သို့ပင် ခေါ်ခေါ်ပြောပြော အရောတဝင် နေထိုင်ကြလေ၏။ အမိအဖတို့လည်း နှစ်သက်ကြဟန် လက္ခဏာနှင့် တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်း မရှိဘဲ အမှတ်မဲ့သာလျှင် နေကြလေ၏။ မောင်သိန်းတင်မှာ အင်္ဂလိပ်စာ ၉တန်းတွင် သင်ကြားလျက် ရှိရာ အဖ ကျောင်းဒကာကြီးသည် ၎င်းအား ပညာတိုးပွားစေခြင်းငှာ၊ မောင်ဘလှိုင်ရှိရာ ပွဲစားကြီး၏ အိမ်သို့ နားမလည်သော အရာရှိလျှင် အလွယ်တကူ မေးမြန်းနိုင်ရန် ညတိုင်းသွား၍ စာကျက်စေလေ၏။

တစ်နေ့၌မောင်သိန်းတင်သည် စာအုပ်များကို ပိုက်လျက် ပွဲစားကြီး၏ အိမ်သို့သွားရာ မောင်ဘလှိုင်နှင့် မသိန်းခင်တို့သည် အရိပ်ပြပွဲသို့ သွားရန် ပြင်ဆင်လျက် ရှိနေကြသဖြင့် မောင်သိန်းတင်အားလည်း မိမိတို့နှင့် အတူ လိုက်ရန် တိုက်တွန်းကြသော်လည်း၊ မောင်သိန်းတင်မှာ စာမေးပွဲ နီးပြီဖြစ်၍ မလိုက် လိုကြောင်းနှင့် တောင်းပန်ပြီးလျှင် မိမိ ဖတ်နေကြဖြစ်သော စားပွဲတွင် စာဖတ်နေလေ၏။ ပွဲစားကြီး လင်မယားလည်း မှန်အိမ်များကို လက်ဆွဲလျက် ကျောင်းဒကာကြီးတို့နှင့် အတူ ဘုရားဝတ် တတ်ရန် သွားကြလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း စားပွဲတွင် တစ်ယောက်တည်း စာဖတ်လျက် နေရာမှ ခြေသံကြားသဖြင့် လှည့်၍ ကြည့်လိုက်ရာ မသိန်းရှင်သည် လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက်ကို ကိုင်လျက် လာသည်ကို မြင်လျှင်-

'အလို . . . မသိန်းရှင်၊ ရုပ်ရှင်ပွဲကို မလိုက်ဘူးလား'

'ခေါင်းနည်းနည်းကိုက်လို့ မလိုက်ဘူး မောင်သိန်းတင်ရေ့၊ ကဲ စာဖတ်လို့ တော်တော်မောပြီ ထင်တယ်၊ လက်ဖက်ရည်တစ်ခွက် သောက်လိုက်ပါဦး'ဟု ပြော၍ လက်ဖက်ရည်ခွက်ကို မောင်သိန်းတင်၏ ရှေ့တွင် ချပြီးလျှင် အနီးရှိ ကုလားထိုင် တစ်ချပ်ပေါ်တွင် ထိုင်လျက် နေလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း လက်ဖက်ရည်ခွက်ကို ယူသောက်၍ ကျေးဇူးတင်စကား ပြောပြီးလျှင် စာဖတ်မည်ပြုပြန်ရာ မသိန်းရှင်သည် ထိုင်ရာမှ မထသေးဘဲ 'အင်္ဂလိပ်စာများ အင်မတန်ခက်သလား' ဟုမေးလျှင်-

'လူမျိုးကွဲ စာသင်ရတယ်ဆိုတာ နည်းနည်းတော့ ခက်တာပေါ့ မသိန်းရှင်၊ မြန်မာစာလောက်တော့ ဘယ်လွယ်မလဲ'

'နည်းနည်း တတ်ချင်ပါတယ်၊ သင်ပေးပါလား၊ ကိုကိုက သင်မယ်ဆိုပြီး သင်လည်းမပေးဘူး'

'ကိုကိုက သင်မပေးရင် ဒီက သင်ပေးပါ့မယ်၊ စာမေးပွဲပြီးတော့ သင်လည်းသင်အားပါလိမ့်မယ်'

'တစ်နေ့က ဈေးကပြန်လာတော့ ကောင်ကလေး တစ်ကောင်က မိုင်ဆွီးတား ဆိုလား ဘာဆိုလား ပြောတာကြားလိုက်တယ်၊ ဒါ ဘာဆိုသလဲ ပြောစမ်းပါ မောင်သိန်းတင်ရဲ့'

ဟု အကယ်မသိသော မျက်နှာထားနှင့် မေးလျှင် မောင်သိန်းတင်လည်း စာဖတ်လိုလှသဖြင့် စကားမရှည်လိုသောကြောင့်

'နောက်တော့ သင်ပေးပါ့မယ်၊ အခုခဏ ဆိုင်းလိုက်ပါဦး' ဟုပြောသဖြင့် မသိန်းရှင်သည် ထိုင်ရာမှထ၍ ပြတင်းပေါက်မှ မျှော်ကြည့်လိုက်လေလျှင်၊ အပျိုကလေး တစ်ချို့တို့နှင့် ကလေးတို့သည် ရွှေလသာလှသည်နှင့် ထုပ်ဆီးတမ်းကစားလျက် နေကြသည်ကိုမြင်သဖြင့် 'ဒီမှာကြည့်လှည့်စမ်း မောင်သိန်းတင်၊ ပျော်စရာ ကောင်းလိုက်တာ။ ထုပ်ဆီးတမ်းများ မကစားရတာ ကြာလှပြီ၊ ခဏလောက် ဆင်းပြီး ကစားရရင် မကောင်းဘူးလား' ဟုခေါ်၍ပြောလျှင်၊ မောင်သိန်းတင်လည်း ထိုင်ရာမှထလာ၍ 'ခေါင်းကိုက်တဲ့လူကလည်း ထုပ်ဆီးတမ်းတော့ ကစားနိုင်ရောလား၊ မလုပ်ပါနဲ့ မသိန်းရှင်ရယ်၊ စာမေးပွဲက နီးလှပြီ၊ စာကျက် စရာတွေကလည်း များသေးတယ်' ဟု ပြော၍ ပြတင်းပေါက်မှ နှစ်ယောက်သား ခါးထောက်လျက် ကြည့်နေကြလေ၏။ မောင်သိန်းတင်က-

'ခေါင်းကြောင်းစည်းတဲ့ဟာက ဘယ်သူလဲ မသိန်းရှင်ရဲ့'

'ဟိုဘက်အိမ်က မမြမေကလေးလေ'

'သြော် သူ့အသားကလေးက လရောင်မှာတော့ တယ်ပြီး လှပါကလား၊ ချစ်စရာကလေးပဲနော်၊ ဒါကြောင့် မော်လမြိုင်သူများ လှတယ် ပြောကြတာထင်ပါရဲ့' ဟုပြောလျှင်၊ မသိန်းရှင်လည်း အနည်းငယ် မျက်နှာမသာဘဲ-

'မော်လမြို့င်သူ ဘယ်လိုပဲလှပေမဲ့ တစ်နေ့က ဦးကျော်ဒွန်းသမီး နားထွင်းမင်္ဂလာတုန်းက နားရုံဖိတ်လို့ သွားကြတာ မောင်သိန်းတင် မြင်လိုက်တယ် မဟုတ်လား'

'သြော် မြင်လိုက်တယ်၊ သည်အရပ်က လေးယောက်ဖိတ်တယ် ထင်ပါရဲ့။ မိန်းမချောကလေးတွေချည်းပါပေပဲဗျာ၊ တယ်ချော တယ်လှ'ဟု ပြောလျှင် မသိန်းရှင်သည် မောင်သိန်းတင်၏ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်လျက်-

'သည်လေးယောက်ထဲက ဘယ်သူက အချောဆုံး ထင်သလဲ မောင်သိန်းတင်ရဲ့'

'နေပါဦး...ဘယ်သူများ သာလိမ့်မည်၊ မမြမေကလေးရယ်၊ မလှရင်ရယ်၊ မလှတင်ရယ်၊ ပြီးတော့ကော'

'ပြီးတော့ ဒီကရယ်...'

'သြော် . . . မသိန်းရှင်ရယ်လား၊ အင်း လေးယောက်စလုံးပဲ ကြည့်လို့ကောင်းကြပါပေတယ်၊ တစ်မျိုးစီပါပဲ'

'တစ်မျိုးစီတော့ ဟုတ်ပါပြီ မောင်သိန်းတင်ရဲ့၊ သေသေချာချာ ပြန်စဉ်းစားကြည့်ပါဦး၊ ဘယ်သူကသာပြီး ကြည့်လို့ကောင်းသလဲ'

'အင်း၊ မလှရင်ကတော့ နည်းနည်း အသားကလေးက ညိုတယ်၊ မလှတင်ကတော့လည်း အရပ်က နည်းနည်းရှည်တယ်'

'မမြမေကကော'

'မမြမေကတော့ မဆိုစလောက်ကလေး အရပ်ပုတယ်' ဟု ပြောပြီးလျှင် မသိန်းရှင်အား ခြေဆုံး ခေါင်းဆုံးကြည့်လျက် နေရာမှ-

'မသိန်းရှင်ကတော့ အပြစ်ရှာစရာ ကြည့်လို့ မမြင်ပေဘူးဗျာ' ဟုပြုံးလျက် ပြောလိုက်ရာ-

'ခုတင်ကတော့ မမြမေကလေးက လှတယ်ဆို'

'လှတစ်မျက်နှာ ယဉ်တစ်ကိုယ်လုံးတဲ့၊ မော်လမြိုင်သူ ဘယ်လိုပင် လှပေမဲ့ သည်က ရွှေမန်းသူတော့ ဘယ်မီနိုင်မလဲ' ဟု ပြောင်သလိုလို မျက်နှာထားနှင့် ပြောလိုက်သောအခါ၊ မသိန်းရှင်သည် မိမိ မေးမိသည်ကို အရှက်ရ၍ ဦးခေါင်းကို အောက်ချလျက် နေလေ၏။

မောင်သိန်းတင်လည်း မိမိပြောမိသည့် စကားအဓိပ္ပာယ်ကို စေ့စေ့ပြန်၍စဉ်းစားမိလျှင် အနည်းငယ်မျက်နှာပူသည်နှင့် ပြတင်းပေါက်မှ အိမ်သို့ လှမ်း၍ ကြည့်လိုက်ရာ 'မုန့်ဖက်ထုပ်၊ မုန့်ဖက်ထုပ်' ဟုဟစ်၍ ရောင်းနေသော မုန့်သည်ကြီးကို မြင်လျှင်၊ 'မုန့်ဖက်ထုပ်က ကောင်းပုံပေါ်သည်' ဟု အရှက်ပြေ ပြောပြီးလျှင် မုန့်သည်ကြီးကို အိမ်ပေါ်သို့ ခေါ်၍ မုန့်အနည်းငယ် ဝယ်ယူ စားသောက်ကြပြီးလျှင်၊ မုန့်သည်မိန်းမကြီးလည်း ၎င်းတို့ နှစ်ဦးကို သေချာစွာ ကြည့်လျက်၊ 'တယ်ပြီး ရှေ့သွားနောက်လိုက် ညီပါပေတယ်တော်၊ ကြည့်လို့မငြီးပါပေဘူး၊ ယခု မုန့်ဖက်ထုပ် ဝယ်စားရတဲ့ အကျိုး၊ တစ်ယောက်အပေါ် တစ်ယောက် မုန့်ကဲ့သို့ ချိုပြီးလျှင် အိုအောင်မင်းအောင် ပေါင်းရပါစေ' ဟု ဆုတောင်းပြီးလျှင် မုန့်ဗန်းကိုပင့်၍ အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းသွားလေ၏။ မသိန်းရှင်လည်း မုန့်သည်အဒေါ်ကြီး အထင်လွဲ၍ ပြောသွားသည်ကို ကြားသဖြင့် များစွာ မျက်နှာထားခက်လျက် ရှိရသည့်အတွင်း မောင်သိန်းတင်က 'အဒေါ်ကြီးက ဘယ့်နယ်များ အောက်မေ့ သွားပါလိမ့်မည်၊ ကြားလိုက်တယ် မဟုတ်လား မသိန်းရှင်၊ အဒေါ်ကြီးပြောတာ ဘယ့်နယ် သဘောရသလဲ' ဟု ခပ်ပြုံးပြုံး မျက်နှာထားဖြင့် မေးလိုက်လျှင် မသိန်းရှင်သည် မောင်သိန်းတင်၏ မျက်နှာကို မော်ကြည့်ပြီးလျှင် လက်ဖက်ရည် ပန်းကန်ကို ယူ၍ ထသွားလေ၏။

မောင်သိန်းတင်၊ မသိန်းရှင်တို့သည် ငယ်စဉ်မှစ၍ တစ်မိဝမ်းတွင်း အတူ ဆင်းကြသည့် မောင်ရင်းနမသဘော အရောတဝင် ခေါ်ငင် ပေါင်းသင်း၍ လာခဲ့ရာ၊ ထိုနေ့မှသည် တစ်ဦးကိုတစ်ဦး မခေါ်ဝံ့ မပြောဝံ့၊ တစ်ဦးရှိရာ တစ်ဦးမလာဝံ့ကြဘဲ အမူကွဲပြားလျက် ရှိကြကုန်၏။ ထိုသို့ပင် ရှိကြသော်လည်း တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ရှေးကထက် နှစ်ဆထမ်းပိုး မြတ်နိုးချစ်ခင် မမြင်လျှင် မနေနိုင်ခမန်း ရှိကြသည်အဖြစ်ကို နှစ်ဦးလုံးပင် သိရှိကြလေ၏။

ဤသို့ ၂လကျော် ၃လခန့် ရှိခဲ့လေရာ၊ မောင်သိန်းတင်မှာ ၉တန်း စာမေးပွဲတွင် ဝင်ရောက်ဖြေဆိုပြီး ဖြစ်သဖြင့် မောင်သိန်းတင်၏ အမိအဖတို့မှာလည်း နာမည်ပင်ကြီးသော်လည်း ပစ္စည်းဥစ္စာများစွာ မခိုင်လုံသည်ဖြစ်၍ မိမိတို့၏သားအား ပညာဆက်လက် သင်ကြားရန် မတတ်နိုင်မူ၍၊ ရွှေဘိုမြို့ အရေးပိုင်မင်းရုံးတွင် စာရေးအလုပ်တစ်ခု လစ်လပ်သည်နှင့် မောင်သိန်းတင်အား လျှောက်ထားစေရာ မောင်သိန်းတင်လည်း ၎င်းအလုပ်ကို ရရှိလေ၏။ ၎င်းအကြောင်းကို မသိန်းရှင်တို့၏အဖ ပွဲစားကြီး ကြားသိလေလျှင်၊ များစွာ အပြစ်တင်ပြောဆို၍ မောင်သိန်းတင်ကို ရန်ကုန် ကောလိပ်ကျောင်းတွင် ပညာသင်ကြားနိုင်စေရန် မိမိကပင် စရိတ်ကြေးငွေ စိုက်ထုတ် ချေးငှားပါမည်ဟု ကျောင်းဒကာကြီးအား အတန်တန် ပြောဆိုပါသော်လည်း၊ ကျောင်းဒကာကြီးမှာ သားတစ်ယောက်တည်း ဖြစ်သည့်ပြင် မိမိ၌လည်း အိုမင်းမစွမ်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ကျောထောက်နောက်ခံ ဆိုဘိသကဲ့သို့ ရစေခြင်းငှာ၊ မိမိတို့ မသေမီအတွင်း သားနှင့်ကြာရှည်စွာ ခွဲခွာ၍ မနေလိုကြောင်းနှင့် ပြောဆို၍ ပွဲစားကြီးအားလည်း မိတ်ဆွေတို့ ဝတ္တရား ရှိသည့်အတိုင်း စောင်မကြည့်ရှု ပေးသည်ကို များစွာ ကျေးဇူးတင်စကား ပြောပြီးလျှင်၊ သားအမိ သားအဖ သုံးယောက်တို့သည် ရွှေဘိုသို့ သွားရန် ပြင်ဆင်ကြလေသည်။

မောင်သိန်းတင်လည်း ညှိုးငယ်သော မျက်နှာဖြင့် ပွဲစားကြီးအိမ်သို့ သွားရောက်သည့် အားလျော်စွာ ဝမ်းနည်းကြောင်း ပြောဆိုပြီးလျှင်၊ မသိန်းရှင်ကို မမြင်ရသေးသည်နှင့် ခပ်ဆိုင်းဆိုင်း လုပ်၍နေရာ မသိန်းခင်လည်း မောင်သိန်းတင်၏ မျက်နှာထားကို ရိပ်မိသဖြင့် ညီမအငယ် ရှိရာသို့ တက်သွားပြီး၊ တစ်အောင့်ကြာလျှင် ပြန်ဆင်းလာ၍ နမ မသိန်းရှင်မှာ ခေါင်းကိုက်၍ နေသဖြင့် ဆင်းမလာနိုင်ကြောင်းကို ပြောလေလျှင်၊ မောင်သိန်းတင်လည်း မသာယာသော မျက်နှာဖြင့် ပြန်ခဲ့ရလေ၏။ အိမ်ပြင်သို့ ရောက်လျှင် မသိန်းရှင်အား မမြင်ရလျှင် မနေနိုင်မှု၍ အိမ်ဘက်သို့ လှည့်ပြီးလျှင် ပြတင်းပေါက်သို့ ကြည့်လိုက်ရာ၊ မသိန်းရှင်လည်း တံခါးကြားမှ ချောင်း၍ ကြည့်နေသည် ဖြစ်သောကြောင့် မျက်နှာကို မမြင်ရဘဲ၊ အင်္ကျီစကလေးကိုသာ မြင်လိုက်ရသဖြင့် မောင်သိန်းတင်လည်း သက်ပြင်းချပြီးလျှင် အမိအဖတို့နှင့်အတူ မီးရထားဘူတာရုံသို့ သွားရလေ၏။

ရွှေဘိုသို့ ရောက်ကြလျှင် ကျောင်းဒကာကြီး လင်မယားတို့သည် မောင်သိန်းတင်ကို မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်အိမ်တွင် အပ်နှံ၍၊ မိမိတို့မှာ မန္တလေး၌ ကိစ္စအနည်းငယ် ရွက်ဆောင်ရန် ရှိသေးသည်နှင့် ရုတ်တရက် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သေးသဖြင့် မန္တလေးသို့ ပြန်ကြလေ၏။

မောင်သိန်းတင်လည်း ရွှေဘိုသို့ ရောက်၍ အလုပ်အကိုင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင် ရသော်လည်း၊ အလုပ်၌ များစွာ စိတ်မပါသည်နှင့် အမှားမှား အယွင်းယွင်း အချွတ်ချွတ် အချော်ချော် ဖြစ်ပြီးလျှင် အထက်လူကြီးတို့၏ ငြိုငြင်ခြင်းကို ခံရလေ၏။ တစ်နေ့သ၌ မောင်သိန်းတင်သည် မိမိနှင့် ကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်နှင့် တွေ့ဆုံမိရာ ကျောင်းသားတို့ သဘာဝ မိမိတို့ ကျောင်းနေစဉ်အခါက အဖြစ်အပျက်များကို ပြန်လှန် ပြောဆို ကြပြီးနောက် ၎င်းသူငယ်ချင်းသည် မောင်သိန်းတင်အား မိမိအိမ်သို့ အလည်လိုက်ရန် တိုက်တွန်းပြီးလျှင် မိမိနှင့်အတူ ခေါ်၍ သွားလေ၏။ ၎င်းသူငယ်ချင်းမှာ ရွှေဘိုသား ဇာတိဖြစ်သဖြင့် မိမိ၏ အမိအဖတို့နှင့်အတူ နေထိုင်လျက် ရှိရာ၊ ထိုအခါ၌ အထက်အရပ်များတွင် အင်္ဂလိပ်ပညာ တတ်များလည်း ရှားသေးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း၏ အမိအဖတို့သည် မောင်သိန်းတင်အား ယခုအခါ ဘီအေများကို ဧည့်ခံ ဘိသကဲ့သို့ အရေးတယူ ပျူပျူငှာငှာ ဧည့်ခံ၍ စကားပြောပြီးလျှင်၊ အမိအဖတို့နှင့် ဝေးကွာ၍ နေရသည်အတွင်း ၎င်းတို့အား အမိအဖကဲ့သို့ အားကိုးပြီးလျှင် တိုင်ပင်ရန်ရှိကလည်း တိုင်ပင်၍ အားမငယ်ရန်အကြောင်း ပြောလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း ဝတ္တရားရှိသည့် အတိုင်း မိမိအားလည်း သားကလေး၊ တူကလေးကဲ့သို့ အောက်မေ့ပြီးလျှင် ရုံးကိစ္စမှစ၍ လူငယ်နှင့်လျော်သော အခြားကိစ္စတို့၌လည်း ကြည့်ရှုနိုင်းစေပါက ဝမ်းမြောက်စွာ ဆောင်ရွက်ပါမည့် အကြောင်းကိုပြောလျှင်၊ မောင်ဘစိန်၏ အမိအဖတို့လည်း မိမိတို့၏ အိမ်သို့ မောင်ဘစိန် မရှိသော်လည်း ဝင်ထွက် လည်ပတ်ရန် ပြောဆိုကြလေ၏။

မောင်သိန်းတင်လည်း ရောက်ခါစ ဖြစ်သည်နှင့် အသိအကျွမ်း နည်းပါးသည်အခိုက် မောင်ဘစိန်တို့၏ အမိအဖတို့က ဤကဲ့သို့ လိုလား ကြပေသည်ကို ကျေးဇူးတင်ဖွယ် ရှိပေသဖြင့်၊ ညနေ ရုံးမှပြန်၍ ထမင်းစားပြီးလျှင် မောင်ဘစိန်၏ အိမ်သို့ သွားရောက်၍ စကားစမြည် ပြောဆို နေကြပြီးလျှင် အိပ်ချိန်ကျရောက်မှ ပြန်ခဲ့လေ၏။ ဤသို့ ညစဉ်သွားရောက်၍ စကားအကျွမ်းတဝင် တိုင်ပင်နီးနော နေကြသည်မှာ ၁၅ ရက်ခန့် ရှိလေလျှင် ပထမ တွေ့စဉ်အခါ၌ လောကဝတ် စကားဖြင့်သာလျှင် ချစ်ခင်အားကိုးပါဟု ပြောဆိုလိုက်သည်မှာ ယခုအခါ၌မူကား အကယ်ပင် လူကြီးကလည်း လူကြီးအလျောက်၊ လူငယ်ကလည်း လူငယ်အလိုက် များစွာချစ်ခင် ကြင်ကြင်နာနာ ရှိကြကုန်၏။ မောင်ဘစိန်၌ အရုပ်အရည်နှင့် ပြည့်စုံ၍ ရွှေဘိုမြို့ပေါ်တွင် "ထိပ်ကျ"သည်ဟု ခေါ်လောက်ပေသော ၁၈နှစ်အရွယ် အစ်မတစ်ယောက် ရှိလေ၏။ မောင်သိန်းတင်သည် အိမ်သို့ အလည် လာရောက်သည့်အခါ၊ မသင်းကြည်လည်း အမိအဖတို့နှင့် အတူထိုင်၍ စကားစမြည် ရောနှောပြောဆိုလေ့ ရှိကုန်၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း မိမိကျောင်း၌ သင်ကြားခဲ့ဖူးသော ကမ္ဘာမြေကြီး၏ အခြေအနေမှစ၍ ပထဝီဝင်တွင် ပါရှိသော လူအမျိုးမျိုး၊ တိရစ္ဆာန် အမျိုးမျိုးနှင့်တကွ အင်္ဂလိပ်ရာဇဝင်၊ အိန္ဒိယရာဇဝင်တို့ကို နားထောင်၍ မငြီးရအောင် ကူးပြောင်းလဲလည် ပြောဆိုလေလျှင်၊ မောင်ဘစိန်၏ မိအဖတို့နှင့်တကွ မသင်းကြည်တို့သည် လွန်စွာနှစ်ခြိုက် အရေးစိုက်ပြီးလျှင် သဘောကြိုက်တွေ့၍ နေကြကုန်လေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း မိမိပြောဟောသည့် အရာ တို့ကို မှတ်သားလိုသော လက္ခဏာနှင့် နားစိုက်လျက် နေကြသည်ကို သိလျှင် မန္တလေးသား ဇာတိ လူကြီးလူကောင်း၏ သားသမီးဖြစ်သည့် အလျောက် စကားအရာ၌ လိမ္မာချေငံ ရှိသည်နှင့် လူကြီးကြိုက်တစ်သွယ်၊ လူငယ်ကြိုက်ကလည်း တစ်မျိုး အကျိုးနှင့်အကြောင်း၊ အဆိုးနှင့် အကောင်း တို့ကို ကွဲကွဲပြားပြား ခြားခြားနားနား ကြည်လင်ပြတ်သားသော အသံဖြင့် မရပ်မနားဘဲ ပြောဆိုလေလျှင်၊ မသင်းကြည်သည် ဤမျှလောက် ဗဟုသုတပညာနှင့် ပြည့်စုံ၍ စကားချိုသာ ပီယဝါစာဖြစ်အောင် ပြောဆိုတတ်သူကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မတွေ့စဖူးဟု အောက်မေ့ သည်နှင့် မောင်သိန်းတင်၏ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်လျက် မှတ်သားနာယူလေ့ ရှိကုန်၏။ တစ်ခါတစ်ရံ မောင်သိန်းတင်သည် ရုံးဆင်း မိုးချုပ်သဖြင့် အိမ်သို့ မလာမရောက်နိုင် ရှိသည့်အခါ မသင်းကြည်သည် မသာယာသော မျက်နှာဖြင့် မိမိ၏ အခန်းတွင်းသို့ စောစောစီးစီးဝင်၍ အိပ်လေ၏။

ဤသို့ တစ်လကိုးသီတင်းမျှ ကုန်လွန်၍ သွားလေလျှင် တစ်နေ့သ၌ မောင်သိန်းတင်၏ အမိအဖတို့သည် ရွှေဘိုသို့ လာရောက် ကြလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း အမိအဖတို့ ရှိစဉ်အခါ အိမ်မှ ထွက်ခွာ၍ အခြားအရပ်သို့ လည်ပတ်သည်ကို အမိအဖတို့ မသိစေလိုသဖြင့် မသင်းကြည်တို့၏ အိမ်သို့ မသွားမရောက်ဘဲ နေခဲ့ရာ၊ (၇)ရက်တစ်ပတ်ခန့် ရှိလေလျှင် မသင်းကြည်မှာ တစ်နေ့တစ်ခြား မျက်နှာညှိုးနွမ်းလျက် အစားအသောက် ဆုတ်ယုတ်၍ တွေဝေထိုင်းမှိုင်းသော အမူအရာနှင့်သာ နေလေ၏။ အမိဖြစ်သူလည်း သမီး၏ အမူအရာကို သင်္ကာမကင်း ရှိသည်နှင့် သမီးအခန်းသို့ ဝင်၍ ယုယချစ်ခင်သော မိခင်ဖြစ်သည့် အလျောက် သမီးအား ချော့မော့ မေးမြန်းလေလျှင်၊ မသင်းကြည်သည် မျက်ရည်ဝိုင်းလျက် ဘာမျှမဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုသော်လည်း မိခင်သည် ပျိုရာမှ အိုခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် အနည်းငယ် ရိပ်မိလေသဖြင့် ဖွင့်၍ မေးလိုက်လေ၏။ မသင်းကြည်လည်း မိခင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း လွန်စွာ ရှက်ဖွယ် ကောင်းသည့်အရာမျိုး ဖြစ်သဖြင့် မိခင်ထင်သည့်အတိုင်း မှန်ကြောင်းကို ဖွင့်၍ မပြောဘဲ မိခင်၏ လည်ပင်းကို ဖက်လျက် ဦးခေါင်းကို အောက်ချ၍ ရှိုက်ကြီးငင်ကြီးနှင့် ငိုလေ၏။ မိခင်လည်း သမီးအား ပြစ်တင် စကားများစွာ မပြောဆိုဘဲ သမီးအကြိုက်ကို အလိုက်သင့် ချော့မော့၍ ပျော့ပျောင်း သိမ်မွေ့သော အမူအရာဖြင့် မိခင်ပီပီပြောဆိုပြီးလျှင် သမီးအခန်းမှ ထွက်လာပြီးနောက် ခင်ပွန်းဖြစ်သူနှင့် တစ်နာရီမျှ တီးတိုးတိုင်ပင်ကြလေ၏။

နောက်တစ်နေ့ ညနေ၌ မောင်သိန်းတင်သည် ရုံးမှပြန်လာ၍ အမိအဖတို့နှင့် စကားစမြည် ပြောဆိုနေကြစဉ် မသင်းကြည်တို့၏ အိမ်မှ အစေခံ တစ်ယောက်သည် အိမ်ပေါ်သို့ တက်လာ၍ မောင်သိန်းတင်အား အိမ်သို့အလည်ကြွရန် ပင့်ဖိတ်၍ ပြန်သွားလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း

မရောက်သည်မှာ ကြာပြီဖြစ်၍ မည်သည့်အကြောင်း ရှိလေသနည်းဟု အမိအဖထံ ခွင့်ပန်ပြီးလျှင် လိုက်သွားလေ၏။ အိမ်သို့ရောက်လျှင် မသင်းကြည်၏ အမိအဖတို့သည် ရှေးကထက်ပင် ခရီးဦးကြို ပြုကြပြီးလျှင် နေရာထိုင်ခင်း ပေး၍ ၁၅မိနစ်ခန့် စကား ပြောဆိုနေကြရာမှ မသင်းကြည် တစ်ယောက်ကို မမြင်ကြောင်း မေးလျှင်၊ အမိအဖတို့လည်း တစ်ဦး၏ မျက်နှာကို တစ်ဦးကြည့်ပြီးမှ မသင်းကြည် တစ်ယောက် နေမကောင်းသဖြင့် အိပ်ရာသို့ စောစောဝင်၍ အိပ်နေကြောင်း ပြောလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း အိမ်ရှင်တို့၏ မျက်နှာထားသည် ခါတိုင်းနှင့်မတူ၊ အမူကွဲပြားခြားနား ရလေခြင်းမှာ မည်သည့်အတွက် ဖြစ်လေသနည်းဟု ဆင်ခြင်တွေးတောလျက် စကားမပြောဘဲ ရှိလေလျှင် ယောကျာ်းဖြစ်သူသည် ဇနီး၏ မျက်နှာကို ကြည့်ပြီးလျှင် ထိုင်ရာမှ ထသွားလေ၏။ မသင်းကြည်၏ မိခင်လည်း ကွမ်းအစ်ကို တွန်း၍ တည်သည့်ဟန်နှင့် အနီးသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုင်ပြီးလျှင် မောင်သိန်းတင်၏ မိဘအခြေအနေတို့ကို တီးခေါက်၍ ကြည့်လေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း မိမိ၏ အဖမှာ အရွယ်ကောင်းစဉ် အခါက အလုပ်ကြီး အကိုင်ကြီး လုပ်ကိုင် ခဲ့ဖူးသော်လည်း ယခုမှာ အရွယ်ကြီးရင့် နားချိန် သင့်ပြီဖြစ်၍ ဘုရားသွား ကျောင်းတက် ဝတ်မပျက် နေထိုင်ကြောင်း ပြောလေ၏။ ၎င်းနောက် မောင်သိန်းတင်၏ အသက်နှင့်တကွ နေ့နံတို့ကို မေးပြီးလျှင် မိမိတို့၏ အခြေအနေ၊ အမျိုးအဆွေမှစ၍ ကြေးငွေအင်အား ရွှေသားက မည်ရွေ့ မည်မျှ၊ အိမ်ခြံ၊ ကျွဲနွား စပါးလယ်မြေက ဧကပေါင်း မည်ရွေ့မည်မျှ ရှိကြောင်းတို့ကို ပြောဆိုပြီးလျှင်၊ ကာလ၌ ယောကျာ်း ကောင်းဟူ၍လည်း အလွန်နည်းပါး၊ မိန်းမကောင်းဟူ၍လည်း အလွန်ရှားကြောင်းနှင့် သမီးမသင်းကြည်လည်း မိဘ၏ ဝတ္တရားကို များစွာကျေပွန် လွန်စွာ သိတတ်သော မိန်းကလေး တစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုလေ၏။

မောင်သိန်းတင်လည်း ပထမ၌ မည်သည့်အဓိပ္ပာယ်နှင့် စုံစမ်းမေးမြန်း နေသည်ကို မရိပ်မိဘဲရှိရာမှ သမီးဖြစ်သူသည် လိမ္မာရေးခြား အကင်းပါး၍ စကားချေငံခြင်းစသော ဂုဏ်ဒြပ်တို့နှင့် ပြည့်စုံကြောင်း ချီးမွမ်းပြောဆိုသည်ကို ကြားရလေလျှင်၊ ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ရိပ်မိ လေသဖြင့် အလွန်တရာ ကရုဏာရှိသော မျက်နှာထားဖြင့် မပြောတန်သည့် စကားကို မိန်းကလေး၏ မိခင်အား မပြောစေလိုမှု၍ ယောကျာ်းကောင်း ရှားသည်အနက် မိမိသည် တစ်ယောက် အပါအဝင်ဖြစ်သည်ဟု သဘောပိုက်ပေသည်ကို အထူးပင် ဝမ်းမြောက်ပါကြောင်း၊ မသင်းကြည်သည်လည်း တည်ကြည်သော အိန္ဒြေနှင့် အသရေရှိသော အမိအဖတို့၏ သမီးတစ်ယောက် ဖြစ်ကြောင်းကို ပြောမပြမီကပင် အကဲခတ်မိပါကြောင်း၊ ယခုကဲ့သို့ အရုပ်အရည်နှင့် တကွ မိကောင်းဖခင် သမီးပီပီ တည်တည်တံ့တံ့ အမျိုးလည်းသန့်သော မိန်းကလေးဆို၍ နှစ်ဦးသာလျှင် တွေ့ဖူးပါကြောင်း၊ တစ်ဦးမှာ မိမိမန္တလေး၌ နေစဉ်အခါ မောင်နမ အရင်းအချာကဲ့သို့ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အထူးကြင်နာ မေတ္တာသက်ဝင် ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက် ခဲ့ကြသည်မှာ နှစ်လရှည်ကြာပြီ ဖြစ်၍ နှစ်ဦးနှစ်စလုံး၏ အမိအဖတို့ကလည်း မိမိတို့နှစ်ဦးအား သဘောတူမျှ စိတ်ကကြံရွယ်လျက် ရှိနေကြဟန် လက္ခဏာ ရှိကြောင်းများကို ဝါကြွားလိုသော ဆန္ဒရှိသည့် မျက်နှာထား မပါစေဘဲ မိမိ၏ အဒေါ်အရင်းအားကြောင်းမျိုးစုံ ပြန်ကြား ဘိသကဲ့သို့ တိုင်ပင်သလို ပြောဆိုလေ၏။

မသင်းကြည်၏ မိခင်လည်း မိမိ၏ သမီးအတွက် များစွာစိတ်နလုံး မသာမယာ ဖြစ်ရသော်လည်း မိမိမှာ မိန်းကလေးရှင် ဖြစ်လျက် စကားခင်း၍ ပေးရသည်ကို မောင်သိန်းတင်သည် လူလိမ္မာကလေးတို့၏ သဘောပီပီ ထူယောင် အယောင်လဲမဆောင်၊ ဘေးတိုက်လဲ မကျ စေအောင် စကားဖြင့် နောက်သို့ ဆုတ်မှန်းမသိ ဆုတ်၍ သွားတတ်ပေသည်ကို ဝမ်းတွင်း၌ များစွာ ကျေးဇူးတင်မိလေ၏။ ဖခင်လုပ်သူ ထွက်၍ လာလျှင် မောင်သိန်းတင်သည် ယခင်က စကားစပ်ကို ရပ်၍ အခြားစကားများကိုသာ ရယ်မော ပြောဆိုပြီးလျှင် ဦးနှင့် အဒေါ်အား အခွင့်ပန်၍ အိမ်သို့ ပြန်ခဲ့လေ၏။

မောင်သိန်းတင်၏ မိဘတို့သည် နောက်နေ့နံနက်၌ မန္တလေးသို့ ပြန်သွားကြသော်လည်း၊ မောင်သိန်းတင်သည် မသင်းကြည်တို့၏ အိမ်မှ ပြန်လာ၍ ၁၀ရက်ခန့်ရှိရာ၊ တစ်ညနေ၌ မောင်သိန်းတင်သည် စားပွဲတွင်ထိုင်၍ မသိန်းရှင်ထံသို့ ပေးရန် စာတစ်စောင်ကို စီကုံးနေစဉ် ယခင်က တစ်ကြိမ် လာဖူးသော မသင်းကြည်တို့၏ အိမ်မှ အစေခံသည် အိမ်ပေါ်သို့ တက်လာ၍ အိမ်သို့ ခေတ္တ လာရောက်ရန် အကြောင်းနှင့် စေခိုင်း လိုက်ကြောင်း ပြောလေလျှင် မည်သည့်အကြောင်း ရှိလေသနည်းဟု မေးမြန်းရာ၊ မသင်းကြည်သည် အသည်းအသန် ဖြစ်နေကြောင်း ပြောလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း မိန်းကလေးအား များစွာကရုဏာ ရှိလှသည်နှင့် ရေးနေသောစာကို ပိတ်ပြီးလျှင် ပျာယီးပျာယာနှင့် လိုက်လာရာ၊ အိမ်ဦး ခန်းတွင် အဖဖြစ်သူနှင့် တွေ့လေ၏။ အဖ၏ မချမ်းသာသော မျက်နှာကိုမြင်လျှင် မောင်သိန်းတင်သည် စောစောက ကြိုတင်၍ မသိရခြင်းကြောင့် ဝမ်းနည်းပါကြောင်း၊ အစေခံ ပြောသလောက်လည်း ဟုတ်မည်မထင်၊ နေမကောင်းထိုင်မသာ ဖြစ်သည်ဟုသာလျှင် မျှော်လင့်ပါကြောင်းပြောလျှင်၊ ဖခင်ဖြစ်သူသည် ဦးခေါင်းကိုယမ်းလျက် စကားတစ်ခွန်းမျှ မပြောဘဲ မျက်ရည်ကိုသာလျှင် သုတ်လျက်နေလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း ဖခင်၏ ယူကျုံးမရ သောကမီး တောက်လောင်လျက် ရှိသော မျက်နှာထားကို မြင်သဖြင့် ထပ်၍ စကားမပြောဝံ့ဘဲ အပူဓာတ်ရိုက်ပြီးလျှင် ငြိမ်ဝပ်စွာ နေလေ၏။ ဤသို့ ၅မိနစ်ခန့် ကြာလတ်သော် ဖခင်ဖြစ်သူသည် မျက်ရည်များကို တစ်ဖန် သိမ်းဆည်းပြန်၍ မောင်သိန်းတင်အားလည်း အနီးသို့ တိုး၍ ထိုင်စေပြီးလျှင်-

'ဦးတော့ ဘယ်လိုများ အပူကြီး ပူလိုက်တယ်ဆိုတာ ပြောလို့ ပြနိုင်စရာတောင် မရှိပါဘူးမောင်ရယ်၊ သည်သမီးဟာ အစစအရာရာ အင်မတန် လိမ္မာရေးခြား ရှိလွန်းလို့ ငယ်ငယ်ကလေးကတည်းက အလုံးစုံ ယုံကြည်ပြီး ငွေခန်း ကြေးခန်းမှစ၍ အရာရာ မျက်နှာလွှဲရတဲ့ သမီးကလေးပါ မောင်ရယ်၊ လိမ္မာလိုက်တာများကလည်းလေ ငေါက်လို့တောင် ဆုံးမရတယ် မရှိဖူးဘူး၊ မျက်နှာပြလိုက်တာနဲ့ တစ်ခါတည်း သိပြီး ဖြစ်နေပြီ။ မိဘ မျက်နှာကဲများလည်း ဘယ်လောက် သိတတ်တယ် ပြောစရာ မရှိဘူး၊ ဩော် မသင်းကြည်ရေ… ငါ့သမီး မနေရတော့ဘူးနော်၊ ငွေနဲ့များ အသက်ဝယ်လို့ရရင် ရှိတဲ့စည်းစိမ် အကုန်ပေးပြီး အဖေရော၊ အမေရော ကျွန်ခံ လိုက်ပါသေးရဲ့ သမီးရယ်။ ဆရာဝန်များကလည်း သည်ရောဂါ လောက်ကမှ မတတ်နိုင်ကြဘူးနော်၊ သည်အရပ်ထဲမှာ သူများတကာလည်း ကျောက်ပေါက်ကြပါရဲ့၊ ကျုပ်သမီးမတော့ စိတ္တဇ ရောဂါနဲ့ ယှဉ်ပြီး ဖြစ်လို့မို့ ဆရာဝန်များက ကျောက်ရောဂါကလည်း သည်လောက်အတွက် မရှိ၊ စိတ်မကောင်းတဲ့ ရောဂါယှဉ်တဲ့အတွက် သာပြီးဆိုးတယ်လို့ ပြောကြတယ်မောင်ရယ်။ မောင့်နယ် ရွှေဘိုကိုလာမှ လာပါပေတယ် မောင်ရယ်၊ သည့်ပြင်မြို့များ အလုပ်ရှားလို့လား'

ဟုပြောဆဲတွင် ခုနစ်နှစ်အရွယ် မိန်းကလေးတစ်ယောက်သည် ဖခင်အနီးသို့လာ၍-

'ဖေဖေ၊ မမ ဘာဖြစ်လို့တုန်း၊ ကျွန်မ မကြည့်ရဘူးလား'

ဟုမေးလျှင်၊ ဖခင်သည် ကလေးကို ကောက်ချီ၍ နမ်းရှုပ်ပြီးမှ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်ပြီးလျှင်-

'ဒင်းကလေးတော့ ရှိသေးတယ်၊ မျက်နှာပုံချင်လည်း ခပ်ဆင်ဆင်ပဲ။ သို့သော် အကင်းပါးပုံ၊ မိဘစကား နားထောင်ပုံများတော့ မတူနိုင်ဘူး ထင်တယ်သမီးရယ်။ တကယ်လို့ တူပါဦးတော့၊ ဒင်းတို့ကတော့ ကောင်းစားမှ ပေါ်လာကြတဲ့ဟာတွေ၊ ဟိုဟာကလေးက ကောင်းအတူ ဆိုးအတူ၊ ဆင်းရဲဖော် ကောင်းစားဖက်၊ ကံတူ အကျိုးပေးလည်းဖြစ်တယ်။ ရှေးဟိုတုန်းက အမိအဖများ နွမ်းပါးလို့ တောင်သူ လုပ်ရတုန်းကလည်း ထမင်းထုပ်ကလေး မနိုင့်တနိုင်နဲ့ လယ်တောလာပြီး ထမင်းပို့၊ အဖ လယ်ထွန်ရာက မောမောပန်းပန်း သစ်ပင်အောက် ထမင်းထုပ် ဖြေပြီး စားတော့ အနားက ထိုင်ပြီး ခေါင်းခုကလေးနဲ့ ကျောက ချွေးများ သုတ်ပေးရင်း သည်ဟင်းရွက်ကလေးက ကျွန်မရှူးတာ အဖေရဲ့၊ သည်ငရုတ်သီးကလေးက ကျွန်မ ထောင်းခဲ့တာ အဖေရဲ့နှင့် တွတ်တီးတွတ်တာ ပြောဖော် ရလိုက်တာလေ၊ အဖက ငါ့သမီး ငရုတ်သီးထောင်းနဲ့ ဟင်းရွက်ပြုတ်ကလေးက ကောင်းလွန်းလို့ အဖေ တယ်ထမင်း စားမြိန်တယ်လို့ ပြောလိုက်ရင်ပဲ ဝမ်းသာ ရာလွန်းလို့လေ၊ နက်ဖြန်ကျ သည်ထက်များများ ခူးခဲ့ဦးမယ် အဖေရဲ့ တဲ့။ အဖေလုပ်တဲ့ လူကကော၊ ဟင်းရွက်ပြုတ်နဲ့ပေမဲ့ သမီး ဟင်းရွက်ပြုတ်မို့ တကယ်ကို စားလို့မြိန်သဗျ။ သမီးအကြောင်းများတော့ ပြောလို့ မဆုံး နိုင်ပါဘူး မောင်ရယ်'

ဟုပြောရင်း၊ မျက်ရည်များကို တစ်ဖန် သုတ်ပြီးလျှင် ကလေးကို အောက်သို့ချလိုက်ပြီးမှ-

'ကျုပ်သမီး တယ်ကံဆိုးတယ် မောင်ရယ်။ လိမ္မာတဲ့ သမီးမို့ထင်ပါရဲ့၊ အသက်မရှည်ရှာဘူး။ ကဲ ဒါနဲ့ မောင့် ပြောရဦးမယ်၊ ဆရာဝန်ကြီးက ခုတင်က ပြောသွားတယ်၊ မနက်ဖြန် မိုးမလင်းမီဘဲ အသက် ပျောက်လိမ့်မယ်တဲ့ ပြောသွားလို့၊ ဦးက သမီး ဘာများပြောချင်သလဲ မေးတော့ ဖေဖေတော့ မပြောဝံ့ဘူး၊ မေမေမှ ပြောချင်သတဲ့။ ဒါနဲ့ သူ့အမေ ခေါ်ပေးတော့ သူ့ကိုယ်သူ မနေရဘူးဆိုတာ သိပါတယ်တဲ့၊ ဒါကြောင့် မသေခင် မောင်နဲ့ တစ်ခါလောက် တွေ့ပါရစေတဲ့။ ကဲ....လာ၊ ဟိုအခန်းပါပဲ၊ ဝင်သာသွားပေတော့'

ဟု လက်ညှိုး ညွှန်ပြလိုက်လျှင် မောင်သိန်းတင်လည်း အိပ်မက်မက်နေရာမှ နိုး၍ လွှတ်လိုက် ဘီသကဲ့သို့ ကယောင်ကတမ်းနှင့် ထသွား လေ၏။

အခန်းတွင်းသို့ ရောက်လျှင် နေလည်း ဝင်ပြီဖြစ်၍ အခန်းတွင်း၌လည်း မီးမရှိသဖြင့် မှောင်လျက် နေသည်ကို မြင်လျှင်၊ မောင်သိန်းတင်သည် ခြေသံ မကြားအောင် ဖြည်းညင်းစွာ နင်း၍ လက်ဖြင့် စမ်းလျက်သွားရာ ခုတင် တစ်ခုကို ကိုင်မိလေ၏။ ၎င်းနောက် ရှိုက်၍ ငိုနေသည့် အသံကို ကြားလေလျှင်-

'မငိုပါနဲ့ မေမေရယ်၊ ကျွန်မ အတွက်တော့ မပူကြပါနဲ့။ ကျွန်မ မွေးကတည်းကစပြီး အမိအဖ စကားကိုလည်း ဘယ်အခါမဆို နားထောင် ခဲ့ပါတယ်၊ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ဆိုရင်လည်း မုသားတောင် မပြောဖူးဘူး၊ ဥပုသ်သီတင်းလည်း ဆောက်တည်ခဲ့တယ်။ သည်တော့ ကျွန်မ အမှန် ကောင်းရာ ရောက်မှာပဲ၊ မေမေတို့ ဖေဖေတို့ ကျွန်မအတွက် ဘာမှ စိတ်မပူကြနဲ့'

ဟု အသံသဲ့သဲ့ဖြင့် ပြောသည်ကိုကြားလျှင် မောင်သိန်းတင်လည်း အမိအဖကို မဆိုထားနှင့်၊ ငါပင်လျှင် နမြော လိုက်ပါဘိ၏ဟု အောက်မေ့လေ၏။ မိခင်ဖြစ်သူလည်း မောင်သိန်းတင် ဝင်လာသည်ကို သိ၍ ခုတင်နံဘေးတွင် ထိုင်နေရာမှ ထသွားပြီးလျှင် အခန်းပေါက်တွင် ရပ်လျက် နေလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း အမိထသွားသော နေရာတွင် ဝင်၍ထိုင်ရာ မသင်းကြည်သည် လက်ဖြင့် စမ်းသပ်၍-

'ဘယ်သူလဲ၊ မေမေလည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ဖေဖေလား'ဟု မေးရာ၊

'မောင်သိန်းတင်' ဟု ပြန်ပြောလိုက်လေ၏။

'သြော်...ကိုသိန်းတင်လား' ဟု ပြော၍ အတန်ကြာ စကားမပြောဘဲ ဆိုင်းနေပြီးလျှင်-

'ကျွန်မဘဝက တယ်ပြီး သီလနည်းခဲ့တယ် ကိုသိန်းတင်ရယ်၊ အခုတော့ဖြင့် သီလနည်းတာလည်း ခပ်ကောင်းကောင်းပဲ ထင်ပါရဲ့လေ။ နေတယ်လို့လည်း အကျိုးမရှိပါဘူး၊ ဒါနဲ့ ရှင့်မန္တလေးက မိန်းကလေး နာမည်က ဘယ်သူတဲ့'

'မသိန်းရှင်တဲ့'

'သြော်.... မောင်သိန်းတင်-မသိန်းရှင်၊ နာမည်ချင်းကဖြင့် တယ်လိုက်ပါပေတယ်ရှင်၊ လူချင်းဖြင့် မဆိုနိုင်ဘူး။ မသိန်းရှင်က ချောရင်ဖြင့် လိုက်မှာပေါ့၊ ချောရဲ့ မဟုတ်လား'

'သနားကမား ရှိတယ်လို့ အများကဖြင့် ပြောကြပါတယ်'

'ကျွန်မ ကြည့်ချင်စမ်းတယ်ရှင်၊ သည်မိန်းကလေး အင်မတန် လှမှာပဲနော်၊ သူများ တကာတော့ မနာလိုဝန်တို ဖြစ်တတ်တယ် မဟုတ်လား။ ကျွန်မမှာတော့ မနာလိုလို့လည်း အလကားပါပဲရှင်၊ တကယ်လို့ နေရသည် တိုင်အောင် ဝန်တိုတဲ့စိတ် မရှိတတ်ပါဘူးရှင်။ နာမည် ကလေး ကြားရတာနဲ့ပဲ အင်မတန်ချစ်ပြီး ကိုသိန်းတင် မေတ္တာရှိတဲ့ မိန်းကလေး ဆိုတာနဲ့ ကျွန်မကလည်း မေတ္တာရှိပါတယ်ရှင်။ တစ်ခါလောက် မြင်ချင် လိုက်တာနော်'

'တစ်နေ့တော့ မြင်ရပါလိမ့်မယ် မသင်းကြည်ရယ်၊ ဟိုကလည်း မသင်းကြည် မြင်ရင် ချစ်ခင်မှာပါပဲ၊ ကျွန်တော်သိပါတယ်'

ဟု ပြောလျှင် မသင်းကြည်သည် ပြန်၍မပြောဘဲနေရာမှ ရှိုက်၍လာသည်ကို မောင်သိန်းတင်ကြားလျှင်-

'ဘာဖြစ်သလဲ မသင်းကြည်၊ မနေသာလို့လား'

'ကျွန်မအကြောင်း ရှင်က မသိရှာသေးဘူးနော်၊ ကျွန်မ သေရတော့မယ် ကိုသိန်းတင်ရဲ့။ မနေရဘူး၊ နေရသည်တိုင်အောင်လည်း ကျွန်မ မသိန်းရှင်ကို မမြင်နိုင်တော့ဘူးရှင့်။ လက်ပေးစမ်း ကိုသိန်းတင်၊ သည်မှာ ကဲ သိပြီလား'

ဟု ပြောလျှင် မောင်သိန်းတင်သည် တစ်ကိုယ်လုံး တုန်လှုပ်၍ သွားလေ၏။ (တုန်လှုပ်ခြင်း အကြောင်းမှာ မသင်းကြည်သည် မောင်သိန်းတင်၏ လက်ကိုယူ၍ မိမိ၏ မျက်နှာကို စမ်း၍ ကြည့်စေလျှင် တစ်မျက်နှာလုံး အမာရွတ်ပြီးလျှက် ရှိသည်ကို စမ်းမိရသည်ပြင်၊ မျက်လုံးရှိရာကို စမ်းမိသော အခါ၌လည်း မျက်ခွံတို့သည် မျက်စိအိမ်ခံ မရှိသဖြင့် ပျော့လျက် ဝင်သွားသည်ကို စမ်းမိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။)

မောင်သိန်းတင် တုန်လှုပ်သည်ကို မသင်းကြည်သိလျှင်-

'ကြောက်သလားရှင့်၊ ကြောက်စရာ မရှိပါဘူး။ ဆရာဝန်ကြီးက ပြောသွားပါတယ်၊ သည်အနေရောက်မှတော့ မကူးတတ်ဘူးဆိုလို့ ကျွန်မ ကိုသိန်းတင်ကို အခေါ်ခိုင်းလိုက်ပါတယ်။ အခု ကိုသိန်းတင် ရောက်လာတော့လည်း ကြည့်ချင်လို့မှ မမြင်နိုင်တော့ဘူး ကိုသိန်းတင်ရေ့'

ဟု ပြောပြန်လျှင် မောင်သိန်းတင်လည်း ကူးမည် ကြောက်၍ တုန်လှုပ်သည် မဟုတ်ကြောင်း၊ အကယ်၍ပင် ကူးတတ်စေကာမူ မသင်းကြည်က တွေ့လို၍ အခေါ်ခိုင်းသည်ကို တစ်သက်မျှမက ၁၀သက်ပင် ဆက်၍ သေသော်လည်း ရဲဝံ့စွာလာမည် ဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ငိုသံပါနှင့် ပြောလေလျှင်-

'ကိုသိန်းတင်က သေဝံ့ပေမယ့် ကျွန်မကလည်း အသေမခံနိုင်ဘူး၊ မသိန်းရှင်ကလည်း အသေ မခံနိုင်ပေဘူးရှင့်။ နောက် မသိန်းရှင်နဲ့ တွေ့တဲ့အခါ သည်က ကံဆိုးမ မသင်းကြည်ကလေးက လင်နဲ့မယား ချစ်ချစ်ခင်ခင်နဲ့ အိုအောင် မင်းအောင် ပေါင်းရ ပါစေလို့ မသေခင် ဆုတောင်း သွားတဲ့ အကြောင်းများလည်း ပြောလိုက်ပါရှင့် . . နော်'

ဟုပြောလျှင်၊ မောင်သိန်းတင်သည် တစ်သက်တွင် ဤမျှလောက် ဝမ်းမနည်းဖူးသလောက် ချုပ်တည်း ဖြေဆည်၍ မရနိုင်လောက်အောင် ဝမ်းနည်းပြီးလျှင် ရှိုက်ကြီးငင်ကြီးနှင့် ငိုမိလေ၏။

'မငိုပါနဲ့ ကိုသိန်းတင်၊ ကျွန်မအကြောင်းနဲ့ ကျွန်မ၊ သူ့ကုသိုလ်နဲ့သူ ဖြစ်ရတာမဟုတ်လား။ ကျွန်မဖြင့် သည်လိုဖြစ်လို့တယ်ပြီး ဝမ်းမနည်း လှပေဘူးရှင်၊ ဖြေမရတာ တစ်ခုတည်းရှိတယ်။ အခုသည်အခန်းဟာ မှောင်ပြီးနေတယ် မဟုတ်လား၊ ဒါ ဘာပြုလို့ တမင်မှောင်အောင် လုပ်ထားလဲ သိလား။ ကျွန်မ မျက်နှာကို ရှင်စမ်းကြည့်တယ် မဟုတ်လား၊ ခုတင်က ဘယ့်နှယ်နေသလဲ တွေးမိရဲ့ မဟုတ်လား။ မျက်နှာကလည်း ကျောက်ပေါက် နာတွေနဲ့၊ မျက်လုံးကလည်း ဟောက်တောက်ကန်း၊ ဆံပင်တွေကလည်း မရှိ၊ အင်မတန် ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ဖြစ်ရတယ်ရှင်။ သည်တော့ သည်ကဲ့သို့ ရုပ်ပျက် ဆင်းပျက်ဖြစ်နေတာ ကိုသိန်းတင် မြင်မှာ ကျွန်မရှက်လို့ အခန်းကို တမင် မှောင်ချပြီးထားတယ်။ သည်ဟာ ဘယ့်နှယ်စိတ်လဲ ကျွန်မ မပြောနိုင်ဘူးရှင်။ တော်တော်ကြာပဲ သေရတော့မယ်၊ သေရမဲ့ ဆဲဆဲမှာတောင် ကိုသိန်းတင် မြင်မှာ ရှက်ရသေးတယ်။ သည်ဟာတစ်ခုပဲ ကျွန်မစိတ်ကို ကျွန်မ မနိုင်တယ်။ ကဲ...ကဲ၊ မေမေတို့ ဖေဖေတို့ကိုလည်း ကျွန်မ နှုတ်ဆက်ရဦးမယ်။ ပြန်ပေဦးတော့ရှင်၊ အခုတင်က ကျွန်မမှာတာ မမေ့နဲ့နော်၊ ပြောဖြစ်အောင် ပြောလိုက်ပါ။ ကဲ...မေမေ့အရင် တစ်ဆိတ်လွှတ်လိုက်ပါရှင်'

ဟု ပြောလျှင်၊ မောင်သိန်းတင်လည်း ခုတင်နံဘေးတွင် ရပ်လျက် ရုတ်တရက် ထွက်၍ မသွားနိုင်သေးဘဲ သနားလွန်းမက သနားပြီးလျှင် မည်သည့်စိတ် ရသည်မသိ။ မျက်ရည် ဆက်လက်နှင့် မသင်းကြည်၏ နဖူးကလေးကို လက်ဖြင့်စမ်း၍ နမ်းရှုပ်ပြီး အခန်းပြင်သို့ ထွက်သွားလေ၏။

နက်ဖြန်နံနက် ရုံးတက်ချိန် ရောက်လျှင် မောင်သိန်းတင်သည် ရုံးသို့ တစ်ခါတည်း မသွားနိုင်သေးဘဲ မသင်းကြည်တို့၏ အိမ်အနီးမှ ရပ်လျက် အကဲခတ်နေရာ၊ တစ်အိမ်လုံး ကျွက်ကျွက်ဆူ ငိုကြွေးမြည်တမ်း နေကြသည်ကို ကြားသဖြင့် သက်ပြင်းချပြီးလျှင် ရုံးသို့သွားလေ၏။ ရုံးသို့ ရောက်လျှင် အလုပ်လုပ်ရန် များစွာ စိတ်မပါဘဲ စာရွက်တို့ကိုသာ လှန်လျက်နေစဉ် ကြေးနန်းစာပို့ ကုလားသည် သံကြိုးတစ်စောင်ကို ကိုင်လာ ပြီးလျှင်-

'မောင်သိန်းတင် ဆပ်'

ဟုမေး၍ မောင်သိန်းတင်အား ပေးလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း မည်သူ့ထံမှ ကြေးနန်း ဖြစ်လေသနည်းဟု တွေးတောလျက် ဖွင့်၍ ကြည့်ရာ

"အမြန်လာပါ၊ ယနေ့မရောက်လျှင် မြင်ရတော့မည်မဟုတ်။" ဟု ပါရှိသော မသိန်းရှင်ထံမှ ကြေးနန်း ဖြစ်သည်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။

မောင်သိန်းတင်သည် ကြေးနန်းစာကို အိတ်ထဲသို့ထည့်ပြီးလျှင် စာရေးကြီးလုပ်သူလည်း ရုံးသို့မရောက်သေးသည်နှင့် ဝရန်တာတွင် လမ်းလျှောက်လျက် စောင့်နေရာ ရထားချိန် နီးလှပြီ ဖြစ်၍ မြင်းရထား တစ်စီးကို ခေါ်ပြီးလျှင် စာရေးကြီးအိမ်သို့ သွားလေ၏။

အိမ်သို့ရောက်လျှင် စာရေးကြီးက အလုပ်ဝင်ခါစ ဖြစ်သဖြင့် အခွင့် မပေးနိုင်ကြောင်း ပြောလျှင် မောင်သိန်းတင်လည်း

'အခွင့် မပေးနိုင်ရင် ခင်ဗျား့အလုပ်နဲ့ ခင်ဗျား နေရစ်တော့' ဟု ပြော၍ မြင်းရထားပေါ်သို့ တက်သွားလေ၏။

ၚင်းနောက် 'စတေရှင်ကို ဂျောင်း' ဟုကုလားကို ပြောပြီးလျှင် မြင်းရထားပေါ်တွင် အနည်းနည်း အဖုံဖုံဆင်ခြင် တွေးတောလျက် မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် ဤမျှလောက် အရေးတကြီး ရိုက်ကြားရလေသည်ကို စဉ်းစားလာရင်း မြင်းရထားလည်းရပ်လေ၏။

မောင်သိန်းတင်လည်း မြင်းရထားမှ ခုန်ဆင်းပြီးလျှင် လက်မှတ် ယူမည်ဟုကြည့်လိုက်ရာ ဘူတာရုံမဟုတ်၊ ဆေးရုံသို့ ရောက်လာကြောင်း သိရလေ၏။ ဘူတာရုံသို့ မောင်းရန် ပြောသည်ကို အဘယ်ကြောင့် ဆေးရုံသို့ မောင်း၍ လာရလေသနည်းဟု ကုလားအား ဆဲရေးကြိမ်းမောင်း၍ ဘူတာရုံသို့ အမြန်မောင်းရန် ပြောပြီးလျှင် နာရီကို ကြည့်လိုက်ရာ ၁၁နာရီထိုးရန် ၁၀မိနစ်သာ လိုကြောင်း တွေ့ရလေ၏။ ရွှေဘိုမှ မန္တလေးသို့ သွားသော နောက်ဆုံးရထားသည် ၁၁နာရီတိတိတွင် ထွက်သည်ဖြစ်၍ မီမှ မီပါဦးမည်လားဟု အောက်မေ့လျက် ကုလားကိုလည်း ဆဲရေး တိုင်းထွာပြီးလျှင် မြင်းကို ကဆုန် မောင်းစေ၏။ ဘူတာရုံသို့ ရောက်လျှင် မောင်သိန်းတင်သည် မြင်းရထားပေါ်မှ ဆင်းပြေး၍ တဖြည်းဖြည်း ထွက်လျက်နေသော ရထားပေါ်သို့ မီရာတွဲကို ဖမ်း၍ တက်မည်ပြုရာ မြင်းရထားကုလားက အခ မရသေးသည်နှင့် ဆွဲ၍ ထားသောကြောင့် မတက်နိုင်ဘဲ မီးရထားလည်း ထွက်သွားလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း မြင်းရထား ကုလားအပေါ်၌ များစွာ အမျက်ထွက်သဖြင့် လည်ကို အစ်ပြီးလျှင် ထိုးမည်ပြုရာ ပုလိပ်တို့က တောင်းပန်သဖြင့် မထိုးလိုက်ရဘဲ ဆွေ့ဆွေ့ခုန်၍ ကျန်ရစ်လေ၏။

နောက်တစ်နေ့၌ မောင်သိန်းတင်သည် နံနက် အစောရထားကို မီစေရန် သန်းခေါင်ကျော်ကပင် ဘူတာရုံသို့သွား၍ စောင့်ပြီးလျှင် နံနက်၄နာရီ ရထားနှင့် လိုက်ပါသွားလေ၏။ (မီးရထားသည် ပေါက္ကံဘူတာနှင့် ဝက်လက်ဘူတာ အကြားသို့ရောက်လျှင် လမ်းချော်၍ ကျသဖြင့် ရထား တစ်စင်းလုံး မှောက်ပြီး များစွာ ခရီးကြန့်ကြာသည့် အကြောင်းများကို ၎င်းနှစ် သတင်းစာတို့တွင် ပါရှိလေသည်။)

မောင်သိန်းတင်မှာ ဒဏ်ရာ အနာတရ ထိခိုက်ခြင်း မရှိသော်လည်း၊ ရောက်လို လှသည့် အရပ်ကို မရောက်နိုင်ဘဲ နှောင့်နှေးခြင်း ဖြစ်ရလေသည့် အတွက် လွန်စွာ စိတ်နှလုံးမချမ်းသာဘဲ အခြားခရီးသည်တို့နှင့် အတူ စောင့်ဆိုင်း၍ မနေမူ၍၊ စစ်ကိုင်းသို့ ရောက်အောင် ခြေလျင် လျှောက်မည် အကြံနှင့် ထွက်လာခဲ့လေ၏။ ပေါက္ကံဘူတာ အလွန်တွင် စစ်ကိုင်းမှ သံကြိုးရရှိသဖြင့် ခရီးသည်တို့ကို တင်ယူရန် အမြန်လာသော

ရထားနှင့် တွေ့လျှင် မောင်သိန်းတင်မှာ ပေါက်ကွဲဘူတာနှင့် အတန်ကွာနေပြီ ဖြစ်၍ ပြန်၍လည်း မသွားနိုင်ဘဲ ခက်ခဘူတာတွင် တွေ့ဆုံကောင်းပါ၏ဟု အမြန်လျှောက်လျက် လာခဲ့လေ၏။ ခက်ခဘူတာနှင့် တစ်မိုင်ခန့် အကွာတွင် မိမိတွေ့လိုက်သော ရထားသည် မိမိနှင့်အတူ လာသူခရီးသည်တို့ကို တင်ဆောင်၍ ပြန်လာသည်ကို တွေ့ပြန်လျှင် ကဆုန်ချ၍ အမီ လိုက်ပါသော်လည်း ခရီးကပန်း၊ စိတ်ကလည်း မချမ်းသာသည်ဖြစ်၍ အနည်းငယ် ပြေးမိလျှင် မောပန်းသည်နှင့် တဖြည်းဖြည်းသာလျှင် လာခဲ့ရလေ၏။ ခက်ခဘူတာ အလံတိုင်သို့ ရောက်လျှင် မီးရထားလည်း ထွက်ရန် အလံ ပြနေပြီး ဖြစ်၍ ရထားကို ရပ်ဆိုင်းရန် ဟစ်အော်၍ ပြေးသွားပါသော်လည်း မိမိနှင့်ပေ ၅၀ ကွာလောက်တွင် ရထားလည်း ထွက်သွားလေ၏။

ၚင်းတစ်ကြိမ် မီးရထားနှင့် လွဲပြန်လျှင် မောင်သိန်းတင်မှာ မိမိကိုယ်ကို မြေပေါ်သို့သာ လှဲ၍ ငိုလိုက်ချင်သော်လည်း မတင့်တယ် သဖြင့်သာ စိတ်ကို ချုပ်တည်း၍ ဘူတာရုံ ဝရန်တာကို မှီလျက် ထိုင်နေ ရပြန်လေ၏။ မောင်သိန်းတင်၏ စိတ်၌ ငါသည် ဤမျှလောက် ဒုက္ခ ခံပါလျက်နှင့် တစ်ကြိမ်မှ နှစ်ကြိမ် အလွဲလွဲ အချော်ချော် ဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းမှာ၊ မသိန်းရှင်နှင့် လွဲစေဖို့ အတိတ်နိမိတ် ပေတည်းဟု အောက်မေ့လျက် အားကို လျှော့မည်ဟု ကြံဆဲတွင်မှ ယောကျ်ားတို့မည်သည် လုံ့လဝီရိယကို မလျှော့ကောင်းဟု အားတင်းပြီးလျှင် သွားရင်းပင် ခြေတို့၍ သွားသော်လည်း မန္တလေးသို့ ယနေ့ မရောက်လျှင် မနေဟု ဆက်လက် သွားပြန်လေ၏။

မီးရထား ပျက်သောနေရာနှင့် စစ်ကိုင်းမြို့မှာ မိုင်ပေါင်း၂၀ ကျော်ခန့် ဝေးကွာလေ၏။ မောင်သိန်းတင်မှာ နားချည်တစ်လုည့်၊ သွားချည်တစ်ဖုံ၊ ကဆုန်ပြေး၍ တစ်မျိုးနှင့် လာခဲ့ရာ ညနေ၅ နာရီအချိန်ခန့်တွင် စစ်ကိုင်းဘူတာရုံသို့ ရောက်လေ၏။ ရွှေကြက်ယက်ဘက်သို့ ကူးတို့ဖြင့် ကူးသော်လည်း ရထား မရှိကြသဖြင့် မန္တလေးဆိပ်ကမ်းသို့ အရောက် သမ္ဗန်ငှားပြီးလျှင် သမ္ဗန်သမားကိုလည်း အခကြေးငွေ အပိုပေး၍ မရပ်မနားဘဲ ခတ်စေရာ၊ ၈နာရီခွဲ အချိန်တွင် ဂေါဝိန်ဆိပ်သို့ ဆိုက်လေ၏။ ဓာတ်ရထားပေါ်သို့ တက်မိလျှင် လူလေးငါးဦးတို့ ပြောနေကြသည်မှာ-

တစ်ဦးသောသူက 'ကျွန်တော်တို့ အရပ်နားက မိန်းကလေး တစ်ယောက်အကြောင်း ကြားပြီးပြီလား'

အခြားတစ်ဦးက 'မကြားရသေးဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲ'

ပထမလူက 'ပွဲစားဦးဘမောင် သမီးကလေးပေါ့ဗျာ၊ ရုတ်တရက် သေသွားရှာသတဲ့'

ဟု ပြောလျှင် မောင်သိန်းတင်သည် လုံနှင့် ထိုးလိုက် ဘိသကဲ့သို့ ထိုင်ရာမှခုန်ထ၍ ပြောနေသောသူ အနီးသို့ ရွှေ့ထိုင်ပြီးလျှင်-

'ပြောစမ်းပါဦး ခင်ဗျာ၊ ဘယ်သူလဲ၊ ဘယ်ပွဲစားလဲ၊ သမီးနာမည်က ဘယ်သူလဲ'

ဟု မေးလျှင်၊ ပထမပြောနေသူက

'အလို... ကိုသိန်းတင်လား၊ ခင်ဗျားတို့ အိမ်နီးချင်းပေါ့ဗျာ၊ ခင်ဗျား မသိသေးဘူး။ သြော်.....ခင်ဗျားက ရွှေဘို သွားနေတာကိုး၊ ဘယ်တုန်းက ရောက်သလဲ'

'ကဲပါဗျာ၊ ခုတင်ကအကြောင်း ပြောစမ်းပါဦး'

'သြော် . . သိန်းရှင်ကလေးလား . . သည်လိုဗျ။ ပွဲကတော် ဒေါ်သာယာရဲ့ မောင်တစ်ဝမ်းကွဲ တစ်ယောက်က ပျဉ်းမနားက လာလည်ပြီး ပွဲစားကြီး အိမ်မှာပဲ တည်းတာကိုးဗျ။ သူ့မှာလည်း သားကလေး တစ်ယောက် ပါလာတယ်၊ ပိုက်ဆံကလေးကလည်း တော်တော်ရှိတယ် ထင်ပါရဲ့။ ဒါနဲ့ လေးငါးရက်လောက် ရှိတော့ မောင်နှမနှစ်ယောက် တိုင်ပင်ကြတာပေါ့လေ။ ဆွေချင်းချြတော့လုံ၊ မျိုးချင်းထပ်တော့ မြတ်တယ်လို့ သဘောရပြီး မောင်နှမချင်း လက်ဆက်မယ်လို့ ကြံကြတာပေါ့။ ခင်ဗျားတို့ ဘတော်ကြီးများတောင် တိုင်ပင်သေးတယ်ဆိုပဲ၊ ကောင်ကလေး မိဘများက ငွေ၃၀၀၀ကျပ် တင်ရမတဲ့။ စီမံနေကြတဲ့ အတောအတွင်း အမေ လုပ်တဲ့ဟာကတော့ သမီးဆိုတာ သူပြီးရင် ပြီးတယ်လို့ လုံးလုံးတောင် မတိုင်ပင်ဘူး ဆိုထင်ပါရဲ့။ ဒါနဲ့ သမီးက ရိပ်မိလို့ သဘောမကျတဲ့ အကြောင်းပြောတော့ ကောင်ကလေးက ဘာမျှဆိုစရာ မရှိတဲ့အပြင် ဆွေမျိုးခြင်းလည်း ဖြစ်တဲ့ အတွက် ငြင်းပယ်ဖို့ မရှိတဲ့ အကြောင်းပြောပြီး ဖိတ်စာတွေ ဘာတွေရိုက်၊ ခန်းဝင်ပစ္စည်းတွေ ဘာတွေဝယ်၊ သည်ကနေ့ည တောင်းဖို့ရမ်းဖို့ပေါ့။ မိန်းကလေးက သည်ကနေ့ ညနေ ၆နာရီလောက်မှာပဲ ရုတ်တရက် သေသွားရှာတယ်တဲ့။ တစ်ရပ်လုံး ကျွက်ကျွက်ဆူလို့'

ဟု ပြောလျှင် 'သေရှာပြီလားဗျာ' ဟု မောင်သိန်းတင်က မေးရာ-

'ကျွန်တော် ကြားတုန်းကတော့ မသေရှာသေးဘူး၊ ဆရာဝန်တွေ ဘာတွေဝိုင်းနေတာပဲ။ သို့သော် ရမယ်လို့မထင်ပါဘူးဗျာ၊ ဒါမျိုးတယ်ခက်တာပဲ'

ဟု ပြောသည်ကို မောင်သိန်းတင်ကြားလျှင် ဓာတ်ရထားကိုပင်လျှင် နှေးသည်ဟု အောက်မေ့၍ ခရီးပန်းလာသည်ကိုမှ သတိမရဘဲ ဆင်း၍သာလျှင် ပြေးလိုက်ချင်၏။

ဓာတ်ရထားမှ ဆင်းလျှင် မောင်သိန်းတင်သည် မသိန်းရှင်၏ အိမ်သို့ တစ်ဟုန်တည်း ပြေးသွားပြီးလျှင် အိမ်ရှေ့မှ အကဲခတ်လျက်နေရာ၊ တစ်အိမ်လုံး ဆိတ်ငြိမ်စွာ ရှိသဖြင့် အနည်းငယ် အားတက်၍ အနီးသို့ ချဉ်းပြီးလျှင် အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာသူ အဒေါ်ကြီးတစ်ယောက်အား မေးမြန်း စုံစမ်းရာ၊ အဒေါ်ကြီးက 'အလို...မောင်သိန်းတင်လား' ဟု ပြော၍ လက်ပြပြီးလျှင် အိမ်ပေါ်သို့ တက်သွားပြန်လေ၏။

အတန်ငယ်ကြာလျှင် မသိန်းခင်လည်း အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာ၍ မောင်သိန်းတင်၏ လက်ကိုဆွဲပြီးလျှင်

'မောင့်ကို ခဏခဏမေးနေသည်' ဟု ပြော၍ အိမ်ပေါ်သို့ တွန်းတင်လိုက်လေ၏။

မောင်သိန်းတင်လည်း လှေကားကို နင်းရသည် မထင်ဘဲ အိမ်ပေါ်သို့ တက်သွားလျှင် အမိအဖတို့သည် တစ်ထောင့်၌ မျက်နှာခြင်းဆိုင် မှိုင်နေကြလေသည်။ ဦးဘမောင်နှင့် ဆရာဝန်ကြီးတို့လည်း တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး တီးတိုး တိုင်ပင်ကြလျက် ရှိသည်။ မောင်သိန်းတင်လည်း ခုတင်ပေါ်တွင် ပက်လက်ကလေး မောလျက် နေသည်ကို မြင်လျှင် ဝမ်းတွင်း၌ ရှိသော အသည်းနှလုံးတို့သည် လည်ချောင်းသို့ အကုန်လာ၍ ဆို့ဘိ သကဲ့သို့ အသက်ရှူ မှားလျက် ခုတင်အနီးသို့ သွား၍ ဒူးထောက်ပြီးလျှင် မသိန်းရှင်၏ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်နေလေ၏။

မသိန်းရှင်လည်း မျက်စိကို မှိတ်နေရာမှ ရုတ်တရက် ဖွင့်ကြည့်ပြီးလျှင် အလွန်တရာ ဝမ်းသာ အားရရှိသော မျက်နှာထားဖြင့် 'ခုမှ လာသလား ကိုသိန်းတင်'ဟု သဲ့သဲ့ကလေး ပြောပြီးလျှင် ရင်ကို လက်ဖြင့်ဖိ၍ မျက်စိကို ပြန်မှိတ်သွားလေ၏။ ဆရာဝန်ကြီးလည်း သတိ ရလာသည်ကို မြင်သဖြင့် အနီးသို့ လာပြီးလျှင် အတန်ကြာ စိုက်ကြည့်နေရာ မသိန်းရှင်လည်း မလှုပ်ရှားဘဲ နေလေလျှင် ဦးခေါင်းကို ခါ၍ အိမ်ပေါ်မှ

ဆင်းသွားလေ၏။ မောင်သိန်းတင်လည်း အဘယ်ကြောင့် ကြာရှည်စွာ မလှုပ်ရှားဘဲ နေဘိသနည်းဟု လက်ကလေးကို ကိုင်လိုက်ရာ အေး၍ နေသည်ကို စမ်းမိလျှင် ဝမ်းထဲမှာ အစာလည်းမရှိ၊ ခရီးကလည်း ပန်းနေသည့်အတွင်း ချစ်လှစွာသော ရည်းစားသည် မျက်စိအောက်တွင် အသက်ပျောက်၍ သွားချေပြီတကားဟု သတိလစ်၍ လဲသွားလေ၏။

သတိရ၍ မျက်စိကို ဖွင့်ကြည့်သည့်အခါ အမိအဖတို့သည် အိပ်ရာ တစ်ဖက်တစ်ချပ်တွင် ထိုင်လျက် 'လူကလေး၊ လူကလေး' ဟု ခေါ်နေကြသည်ကို ကြားသဖြင့် ရုတ်တရက် အိပ်ရာမှ လူးလဲ၍ ထပြီးလျှင် 'ဖေဖေတို့ မေမေတို့၊ ကျွန်တော် အိပ်မက် မက်လိုက်တာ မေမေရယ်။ ဩော်... အစသတ်တော့ အကုန်လုံး အိပ်မက်ပါကလား။ ဟီး...ဟီး...ဟီး၊ ဟော ပြတင်းပေါက်က လက်ယက်ခေါ်တာ ဘယ်သူလဲ၊ မသိန်းရှင် မဟုတ်လား၊ အဟုတ်သားပဲ။ လာမယ်ဟေ့၊ မသိန်းရှင်ရေ့၊ မောင်လာပြီ' ဟု ပြော၍ ပြတင်းပေါက်စီသို့ အတင်း ရုန်းထွက် သွားပြီးလျှင် အိမ်ပေါ်မှ ခုန်ချ လိုက်လေ၏။

[မောင်သိန်းတင်မှာ ယခုအခါ အနောက်ဘက် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး ကဏ္ဍာသယချောင်တွင် ပဉ္စင်းအဖြစ်ဖြင့် သီတင်းသုံးနေရာ၊ စကား စပ်မိကြသဖြင့် ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်များ ပြန်လှန် ပြောဆိုကြသည်နှင့် ကြားသိခဲ့ရသည့်အတွက် ၎င်းထံ အခွင့် လျှောက်တောင်းပြီးလျှင် ဤသတင်းစာတွင် ရေးသား ထည့်သွင်းခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။]

[သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ မတ် ၁၉၁၇]

ဓားမြှောင်နှင့် မောင်းချဓား

ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းတို့အနက်တွင် ကျွန်တော်နှင့် အထူးသဖြင့် ချစ်ကျွမ်း ဝင်ခဲ့သော သစ်တောဝန်ထောက် ဦးဝင်းမော်သည် ၎င်း၏ အလုပ်ဌာနဖြစ်သော မြတောင်ရွာသို့ လာရောက် လည်ပတ်ရန် အဖန်ဖန် ဖိတ်ကြားသည်တွင် ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သောနှစ်က တစ်လ ခန့်မျှ သွားရောက် နေထိုင် ခဲ့ဖူးလေသည်။ မြတောင်ရွာသည် အိမ်ခြေ တစ်ရာခန့်မျှသာ ရှိသဖြင့် စည်ကားလှသော ရွာကြီးတစ်ရွာ မဟုတ်ငြား သော်လည်း ဖောင်တော်ဦးဘုရား တည်ထားရာ တောင်စွန်းမှ မြစ်ဘက်သို့ မျှော်ကြည့်သည်ရှိသော် စိမ့်ကြီးမြိုင်ကြီး ရိပ်ကြီး တောတောင် အစ ချီသော သီချင်းအရ ညို့ညို့မှိုင်းမှိုင်း ရှိနေသော သစ်ပင်ကြီးများ၏ အကြားမှ စိမ်းလဲ့လဲ့အရောင်ရှိ မြစ်ပြင်တွင် စုန်ဆန် သွားလာ နေကြသည့် လှေ၊ သမ္ဗန်၊ ဖောင်၊ သင်္ဘော စသည်တို့ကို လည်းကောင်း၊ မြစ်၏ အခြားဘက် ကမ်းရှိ တောင်ခြေတွင် အုန်းပင်၊ ထန်းပင်စသည့် စိမ်းစိုသော သစ်ပင်များ ဖုံးအုပ်လျက် ကျောင်း၊ ကန်၊ ဘုရား ပေါ်များလှသော ထီးချိုင့်မြို့ကိုလည်းကောင်း တွေ့မြင်ရသော သူတို့မှာ ထိုနေရာထက် ရှုခင်း သာယာသော နေရာကို မြန်မာပြည်၌ တွေ့နိုင်ရန် ခဲယဉ်းလိမ့်မည်ဟု ဝန်ခံကြပေလိမ့်မည်။

တစ်နေ့သော ညနေခင်း အချိန်၌ ကျွန်တော်သည် မိတ်ဆွေ သစ်တောဝန်ထောက် တောတက်သွားသဖြင့် ပျင်းရိသည်နှင့် မြတောင်ရွာ၏ တစ်ဖက်ကမ်း၌ ရှိသော ထီးချိုင့်မြို့သို့ သမ္ဗန်တစ်စင်းနှင့် သွားရောက်လည်ပတ်ရာ ဝမ်းခပ်ဟာဟာ ရှိသည်နှင့် တရုတ်အကြော်ဆိုင် တစ်ဆိုင်၌ သီးသန့် ပြင်ဆင်ထားသော အခန်းငယ်အတွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် ၁၂မျိုး အကြော်တစ်ခွက်နှင့် ဘီယာတစ်လုံးကို မှာယူ စားသောက်ကာ နေလေ၏။ အကြော်ဆိုင်ရှင် တရုတ်သည် အလွန်တရာ မြန်မာရည်လည်သော ပေါက်ဖော်တစ်ယောက် ဖြစ်သည့်တိုင် ဘီယာပုလင်းကို ဖွင့်၍ ဖန်ခွက်တွင် ငှဲ့ပေးစဉ် ကျွန်တော်၏ မျက်နှာကိုကြည့်လျက်

'ခင်ဗျား ဟိုဘက်ကမ်းက သစ်တောဝန်ထောက်နဲ့ သူငယ်ချင်းဆို'

'ဟုတ်တယ်'

'ဘယ်ဘက်မှာ အလုပ်လုပ်သလဲ'

'စာရေးတဲ့ အလုပ် လုပ်တယ်'

'ဩော် ကောင်းတယ်၊ အားကြီးကောင်းတယ်၊ အရင်က ခင်ဗျားလာရင် စာရေးစရာ အားကြီးများတယ်'

'ဒီလို မြို့ကလေးမှာ စာရေးစရာ ဘယ်မှာ များများရနိုင်မလဲ ပေါက်ဖော်'

'တစ်ခါတစ်ခါ မရနိုင်ဘူး၊ တစ်ခါတစ်ခါ အားကြီးများတယ်။ ခင်ဗျား အခုထိုင်နေတဲ့ ကုလားထိုင်မှာ လူတစ်ယောက် ရင်ဘတ်မှာ ဓားနဲ့ ထိုးပြီး အသတ်ခံရတယ်။ သတ်တဲ့လူဟာ ဟောဟိုက အဘိုးကြီးပဲ'

'ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ'

'နှစ်ပေါင်း တော်တော်ကြာသွားပြီ'

'ဒီလူကြီးကို မဖမ်းဘူးလား'

'ဖမ်းတော့ဖမ်းတယ်၊ ရုံးရောက်တော့ တရားသူကြီးက လွှတ်လိုက်တယ်'

ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် လူသတ်မှု ဖြစ်ဖူးသည် ဆိုသော ထိုလူကြီးကို လှမ်း၍ကြည့်မိရာ၊ ထိုလူကြီးမှာ အသက် ၅၀ ကျော်အရွယ်ခန့် ရှိ၍ ခြေတစ်ဖက် ဆာတာတာနှင့် တုတ်ကောက်ကို အားပြုကာ လမ်းလျှောက်ရသည့် အဖြစ်ကို သတိပြုမိလေ၏။ ထိုလူကြီးသည် ဆိုင်ရှေ့သို့ ရောက်လာသောအခါ ဆိုင်ရှင် တရုတ်အား နှုတ်ဆက်လေရာ ဆိုင်ရှင်သည် ရိုသေသော အမူအရာဖြင့် စကားပြောသည်ကိုလည်း တွေ့မြင်ရ၏။ ဤသူသည် ခြေတစ်ဖက်ဆာသည့် အတွက်ကြောင့် လမ်းလျှောက်သောအခါ၌ တုတ်ကောက်ကို အားပြုရသည် မှန်သော်လည်း လွန်မင်းစွာ ကြံ့ခိုင် သန်စွမ်းသော ကိုယ်ကာယ ရှိသည့်ပြင် ၎င်း၏ မျက်နှာထားမှာလည်း ဆိုးမိုက်ခြင်း မရှိဘဲလျက် ခက်ထန် တင်းမာခြင်း ရှိသည့်အဖြစ်ကိုသတိပြုမိ၏။ စင်စစ်မှာ ထိုလူကြီး၏ အမူအရာနှင့် မျက်နှာထားမျိုးသည် ထိုသေးငယ်သော မြို့ကလေး၌သာမက မြို့ကြီးများ၌ပင် ရှားလှသည်ဖြစ်သောကြောင့် တစ်ကြိမ်မြင်မိလျှင် ထပ်မံ၍ စိုက်ကြည့်လောက်သော လူကြီးမျိုးတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။

၎င်းလူကြီးသည် ဆိုင်ရှင် တရုတ်နှင့် အနည်းငယ် စကားပြောပြီးနောက် ပေါက်ဖော်ရော ကျွန်တော်ပါ ဦးခေါင်းညိတ်ကာ နှုတ်ဆက်ပြီးလျှင် ဆက်လက်၍ လျှောက်သွားလေရာ၊ ကျွန်တော့်မှာ ထိုသူ၏ ထူးခြားသောအင်္ဂါရုပ်နှင့် လူကို သတ်ခြင်းသည်ဟူသော ထူးခြားသည့် အဖြစ်အပျက်ကို တွေ့မြင် ကြားသိရခြင်း အားဖြင့် စုံလင်စွာ သိလိုသော စိတ်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့်၊ စားစရာများကို ထပ်မံ မှာယူပြီးလျှင် ဆိုင်ရှင် တရုတ်အား ယခင်က လူသတ်မှုအကြောင်းကို စုံလင်စွာ ပြောပြပါမည် အကြောင်းနှင့် တောင်းပန်လေ၏။

ဆိုင်ရှင် ပေါက်ဖော်သည် စားသောက်စရာ အမြောက်အမြား ဝယ်ယူသော လူတစ်ယောက်ကို ကျေးဇူး ပြုလိုသည်တစ်ကြောင်း၊ ထိုလူကြီး၏ အကြောင်းကို ပြောပြရခြင်းမှာ ငြီးငွေ့မည့် လက္ခဏာ မရှိသည် တစ်ကြောင်းကြောင့် ထိုလူသတ်မှု ဖြစ်ပွားပုံကို အစမှ အဆုံးတိုင် စုံလင်စွာ ပြောပြလေရာ၊ ၎င်းအမှုသည် သာမည လူသတ်မှုမဟုတ်ဘဲ များစွာထူးခြားသော အချင်းအရာများ ပါရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကျွန်တော်က တရုတ်ကြီး ပြောသည့် စကားများကို ဝတ္ထုသွား အစီအစဉ်ဖြင့် ပဋိပါစဉ် ညီညွတ်အောင် ဖန်တီးစီစဉ် ရေးသားဖော်ပြရပေအံ့။

ကျွန်ုပ်သည်ကား ပြည်ကြီးသား အစစ်တစ်ယောက် ဖြစ်သော်ငြားလည်း ဆယ်နှစ်သား အရွယ်က မိခင်၊ ဖခင်များနှင့်အတူ ဤမြန်မာပြည်သို့ လာရောက်၍ ရှေးဦးစွာ ဗန်းမော်မြို့၊ ထို့နောက် ကသာမြို့၊ နောက်ဆုံးမှ ထီးချိုင့်မြို့သို့ ရောက်လာကြပြီးလျှင် ခေါက်ဆွဲဖိုတည်ဖွင့် ရောင်းချ ခဲ့လေသည်။ ထီးချိုင့်သို့ ရောက်သောအခါ၌ ကျွန်ုပ်မှာ ၁၅နှစ်သားမျှသာ ရှိသေး၍ ၃၅ နှစ်တိုင်တိုင် ဤမြို့တွင် နေထိုင် လာခဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် တရုတ်ပင် ဖြစ်စေကာမူ ထီးချိုင့်သား မြန်မာလူမျိုး တစ်ယောက်ကဲ့သို့ပင် ထီးချိုင့်မြို့ အကြောင်းနှင့် မြို့သူမြို့သား အကြောင်းများကို သိသူတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။

ယခင်က ကျွန်ုပ်ကို နှုတ်ဆက်သွားသော လူကြီး၏ အမည်မှာ ဦးထွန်းလှိုင်ဖြစ်၍ ၎င်း၏ ဖခင်မှာ မြေပိုင်ရှင်ဦးကြာညွန့် ဖြစ်လေသည်။ ဦးကြာညွန့်သည် ကျွန်ုပ်တို့ သားအဖ သုံးယောက် ထီးချိုင့်သို့ ရောက်လာသောအခါက ဆင်းရဲသော နိုင်ငံခြားသားများအား သနားကရုဏာ ရှိသည်နှင့် စောင်မ ကြည့်ရှု ခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ ကျွန်ုပ်၏ ဖခင်က ၎င်းအားများစွာ ကျေးဇူးတင်သည်အလျောက် ကောင်းမြတ်သော တရုတ်စားစရာများကို ဦးကြာညွန့်ထံသို့ မကြာမကြာပို့လေ့ ရှိလေသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ ရောက်လာစအခါက ဦးထွန်းလှိုင်မှာ လူပျိုပေါက်မျှသာ ရှိသေးရာ မြေပိုင်ရှင် တစ်ဦး၏သား ဖြစ်သည့်ပြင် ရုပ်ရည်ချောမောသော လူစွမ်းကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် ထီးချိုင့်သူ မိန်းကလေးတိုင်း သူ့ကို လိုချင်ကြလေသည်။ လူစွမ်းကောင်းဟုခေါ်ခြင်းမှာ ဦးထွန်းလှိုင်သည် မြင်းစီးခြင်း၊ စန္ဒရားတီးခြင်းစသည့် လူကုံထံများ၏ သားများ တတ်အပ်သော အတတ်များအပြင် လှေလှော်ခြင်း၊ ထင်းခုတ်ခြင်း၊ နပမ်းလုံးခြင်း စသည့် လူကြမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အတတ် အမျိုးမျိုးတို့၌လည်း အခြားသော ကာလသားများ လိုက်၍ မမီနိုင်အောင် ကျင်လည်သူ တစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မိန်းမပျိုကလေးများက လိုချင်ကြသည်မှာ အံ့သြဖို့မဟုတ်၊ ယောကျ်ား အချင်းချင်း ဖြစ်သော ကျွန်ုပ်ပင်လျှင် ကလေးဖြစ်စဉ်က သူ့ကို အားကြီး ချစ်ခင်ဖူးသည်ကို ယခုတိုင် မှတ်မိသေး၏။

အခြား လူပျိုများသည် မိန်းမအတွက်ကြောင့် သူ့ကို မနာလိုကြသော်လည်း ချောင်း၍ ရိုက်ရန်စောင့်နေသော ကာလသားသုံးယောက်ကို လက်နက် မပါဘဲ လက်သီး သက်သက်နှင့် ထိုး၍ ဆုံးမရာ သွားနစ်ချောင်း ထွက်သွားဖူးလေသည်။

ထီးချိုင့်မြို့သူ မိန်းကလေးများသည် ဦးထွန်းလှိုင်ကို ဝိုင်း၍ လုမတတ် လိုချင်ကြသော်လည်း ဦးထွန်းလှိုင်ကမူ မည်သည့်မိန်းကလေးကိုမျှ လှည့်၍ မကြည့်။ သစ်ကုန်သည်ကြီး ဦးဘာဟိန်၏ တစ်ယောက်တည်းသောသမီး မကျီးရွှေနှင့်သာလျှင် စုံမက် ချစ်ခင်လေသည်။ သို့ဖြစ်၍ မြေပိုင်ရှင် ဦးကြာညွန့်၏ တစ်ယောက်တည်းသော သားနှင့် ဦးဘာဟိန်း၏ တစ်ယောက်တည်းသော သမီး မကျီးရွှေတို့ ချစ်ကြိုက်ကြခြင်းမှာ လူကုံထံချင်းလည်း ဖြစ်ပြန်၊ ရွယ်သူချင်းလည်း ဖြစ်ပြန်၊ ရုပ်ရည်ချောမောသူခြင်းလည်း ဖြစ်ပြန်လေရကား တစ်မြို့လုံးသာလျှင်မက တစ်နယ်လုံးကပင် သဘောတူမျှ အားရဝမ်းမြောက် ကြသည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသူနှစ်ဦးတို့ "လက်ထပ်မင်္ဂလာ" အခမ်းအနားမှာ ၎င်းနယ် တစ်လွှားတွင် မကြားစဖူး လောက်အောင် ကြီးကျယ်ခမ်းနား၍ ကသာမြို့ အရေးပိုင်မင်းကိုယ်တိုင် လာရောက် ချီးမြှင့်ခဲ့လေသည်။

ဦးကြာညွန့်တို့ အိမ်သားတစ်စု၌ ထူးခြားသော အယူဝါဒတစ်ခု ရှိလေသည်။ ဦးကြာညွန့်သည် ဘေး၊ ဘိုး၊ ဘီ၊ ဘင် လက်ထက်မှစ၍ လယ်မွေ၊ ချောင်းမွေကို ဆက်ခံလာခဲ့ရာ ၎င်းတို့အမျိုးများ အစဉ်အဆက်တွင် သားယောကျ်ားကိုသာလျှင် လက်ဦး မွေးဖွား၍ သမီးမိန်းမ လက်ဦး မွေးဖွားသော မိဘနှစ်ပါးတို့မှာ တစ်နည်းနည်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ် တွေ့ရသည်ဟု စွဲလမ်းစွာ ယုံကြည်တတ်ကြလေသည်။ သို့ဖြစ်လေသောကြောင့် ဦးထွန်းလှိုင်၏ ဇနီး မကျီးရွှေမှာ ပဋိသန္ဓေ စွဲကပ်သောအခါတွင် အားလုံးသော ဆွေမျိုးများသည် သမီးမိန်းကလေး ဖွားမြင်မည်ကို များစွာ စိုးရိမ်ခြင်း ဖြစ်ကြလျက်၊ သားယောကျ်ားကလေး မွေးဖွားပါစေဟု နေ့စဉ်အမျှ ဆုတောင်းကြလေသည်။ သတို့သား၏ မိဘနှစ်ပါးနှင့် သတို့သမီး၏ မိဘနှစ်ပါးတို့မှာလည်း မြေးယောကျ်ားကလေး မွေးဖွားပါစေသားဟု ရည်မှန်း ဆုတောင်းလျက် အလှူပေးခြင်း၊ ဘုရားတည်ခြင်း၊ ကျောင်းဆောက်ခြင်း စသည်တို့ကို ပြုခဲ့ကြလေသည်။ သို့ရာတွင် ဤလောက၌ မလိုသောအရာသည် ဖြစ်တတ်မြဲ ဓမ္မတာ ဖြစ်သည်အတိုင်း မကျီးရွှေသည် လစေ့သောအခါမှာ သမီးမိန်းကလေး တစ်ယောက်ကို ဖွားမြင်ခဲ့လေသည်။

ထိုသူငယ်မသည် မိခင်၏ သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်သော ရုပ်အဆင်း လက္ခဏာနှင့် ဖခင်၏ ခန့်ငြားသော အင်္ဂါရုပ်တို့ကို ပေါင်းစပ်ထားသကဲ့သို့ မိဘတိုင်းတို့၏ ဟဒယနလုံးကို ရွှင်ပြုံးနှစ်သိမ့် စေလောက်အောင် တင့်တယ်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသည်မှန်သော်လည်း၊ ဦးထွန်းလှိုင်နှင့် မကျီးရွှေတို့ကမူ ထိုကဲ့သို့ မရှိချေ။ မကျီးရွှေသည် သမီးမိန်းကလေး ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သွေးတက်၍ သွားလေရာ လက်သည်ကောင်းသောကြောင့်သာလျှင် မီးတွင်း၌ အသက် မဆုံးရှုံးဘဲ ရှိခဲ့ရလေသည်။ ဦးထွန်းလှိုင်မှာလည်း ထိုသတင်းကို ကြားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆိုင်သို့ လာ၍ ဝီစကီတစ်လုံး ဝယ်ယူပြီးလျှင် လူမှန်းသူမှန်း မသိသည့်တိုင်အောင် သောက်သဖြင့်၊ ကျွန်ုပ်တို့သားအဖ နှစ်ယောက်ကပင် အိမ်သို့ ရောက်အောင် တွဲ၍ ပို့လိုက်ရလေသည်။

ကျန်းမာသော သူတို့သည်ပင်လျှင် စိတ်ထဲ၌ အကြီးအကျယ် ဥပါဒန် ကပ်ငြိသောအခါတွင် မကျန်းမမာ ဖြစ်လာတတ်ကြောင်းကို လူတိုင်းပင် အသိဖြစ်လေရာ၊ သွေးနသားနနှင့် ရှိနေသော မကျီးရွှေမှာ ဘေးအန္တရာယ် တစ်စုံတစ်ခု ဆိုက်ရောက်ချေတော့မည်ဟု ကြီးစွာသော စွဲလမ်းခြင်း ဖြစ်လေရကား၊ သမီးမိန်းကလေးကို မွေးဖွား၍ တစ်လ မပြည့်မီပင်လျှင် တဖြည်းဖြည်း ပိန်ချုံး၍ အသက်ဆုံးရှာလေ၏။

တစ်ညသ၌ ဦးထွန်းလှိုင်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆိုင်တွင်းသို့ ကယောင်ကတမ်းနှင့် ဝင်လာ၍ ဘရန်ဒီ တစ်ပုလင်းကို မှာယူကာသောက်ရင်း မူးယစ် လဲသောအခါတွင် ထိုင်ရာမှ ထ၍ အနီးရှိ ကာလသားများအား 'ဟေ့ မင်းတို့ ငါ့မျက်နှာကြည့်ကြစမ်း၊ ငါ့ကို မင်းတို့က ဘယ်လိုအကောင် မှတ်နေသလဲ၊ ငါ လူသတ်တဲ့အကောင်ကွ၊ သတ်တာမှ သူများကိုသတ်တာမဟုတ်ဘူး၊ ငါ့မယား ငါသတ်တဲ့အကောင်ကွ' ဟု ပြောလေ၏။ ထိုအခါ

တစ်ယောက်သော ကာလသားက 'ကိုထွန်းလှိုင်၊ ခင်ဗျား မရက်ဘူးလားဗျ၊ မှုးပြီး ဘယ့်နယ်တွေ လျှောက်ပြောနေသလဲ' ဟုပြောရာတွင် ဦးထွန်းလှိုင်သည် ထိုသူ၏ ပါးချိတ်ကို လက်သီးနှင့်ကော်၍ သတ်လိုက်ရာ ကျွန်ုပ်တို့မှာ နာနပ်၍ ပေးကြရ၏။

ဦးထွန်းလှိုင်မှာမူ အနည်းငယ်မျှ နောင်တရဟန်မရှိဘဲ ဝိုင်းအုံကာ ပြုစုနေကြသော ကျွန်ုပ်တို့ လူစုကိုကြည့်ရင်း ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောလျက် 'သေပြီလား ဒီအကောင်၊ ဟင် ခုမှဖြင့် တစ်တက်စားလည်း ကြက်သွန်ပဲ၊ လာခဲ့ကြ၊ မင်းတို့ထဲက ဘယ်သူ ဘာပြောချင်သေးသလဲ၊ ပြောကြစမ်း' ဟု ပြော၍ လက်သီးလက်မောင်း တန်းပြန်လေရာ ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံးမှာ တုတ်တုတ်မှ မလှုပ်ဝံ့ဘဲ ငြိမ်ဝပ်စွာ ရှိနေကြရလေ၏။

ငင်းနောက် ဦးထွန်းလှိုင်သည် ကြမ်းကြုတ် ခက်ထန်လာသဖြင့် လှိုင်းတံပိုး ထသကဲ့သို့ ရှိနေသော မျက်နှာထားမှ တည်ငြိမ်သော မျက်နှာထားသို့ ရုတ်တရက် ပြောင်းလဲ၍ ဆိုင်ပြင်သို့ ထွက်သွားလေရာ၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် နှစ်ပေါင်း ၂၀ လုံးလုံး ဦးထွန်းလှိုင်၏ မျက်နှာကို မတွေ့မြင်ကြရတော့ချေ။

ဦးထွန်းလှိုင်သည် ထိုနေ့မှစ၍ မြေမျို သွားဘိသည့်အလား သတင်းသန့်သန့်မျှ မကြားရလေအောင် တစ်ခါတည်း ပျောက်၍ သွားလေ၏။

ဦးကြာညွန့်၏ဇနီး၊ ဦးထွန်းလှိုင်၏ မိခင်မှာ သား ထွက်သွားသည့် နေ့မှစ၍ တစ်နေ့သော် ပေါ်လာလိမ့် နီးနီးနှင့် မျှော်ခဲ့ရာ၍ ရက်မှသည် လသို့ လည်းကောင်း၊ လမှသည် နှစ်သို့လည်းကောင်း ကုန်လွန်ခဲ့သဖြင့် ၅နှစ်ခန့် ကြာသောအခါတွင် သား၏အတွက်ကြောင့် စိတ္တဇရောဂါ စွဲကပ်ပြီးလျှင် ၄၀ကျော် အရွယ်ကလေး၌ပင် ကွယ်လွန်အနိစ္စ ရောက်ခဲ့ရရှာလေ၏။

မယားသေဆုံးပြီးနောက် တစ်နှစ်ခန့် အတွင်း၌ပင် မြေပိုင်ရှင် ဦးကြာညွန့်သည်လည်း မြင်းပေါ်မှကျ၍ လည်ကုပ်ကျိုးပြီးလျှင် ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းသွား ကွယ်လွန် ရရှာလေ၏။

မိခင်၊ ဖခင်နှင့်တကွ ဘိုးများဘွားများအား ဘေးအန္တရာယ် ကပ်ငြိစေသည်ဟု စွပ်စွဲခြင်း ခံရရှာသော ဦးထွန်းလှိုင်၏သမီး ခင်မြကြီးမှာ မွေးဖွားသည့် နေ့မှစ၍ တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ ခေါင်းခဲလည်နာခြင်းဟူ၍ မရှိခဲ့။ ကျန်းမာသန်စွမ်းသော မိန်းမပျိုကလေးအဖြစ်သို့ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရာ၊ ငင်း၏ ရုပ်အဆင်းမှာ မိခင်ဘက်နှင့် ဖခင်ဘက်မှ အကောင်းဆုံးသော ရုပ်အဆင်းအင်္ဂါများကို ထုတ်နှုတ် စုပေါင်း၍ ထားဘိသည့်အလား ထိုနယ်တစ်လွှား၌ ထူးခြားသော သူငယ်မကလေး အဖြစ်သို့တိုင် ရောက်ခဲ့လေသည်။ မကျီးရွှေ၏ မိခင်ဖခင်များသည် သမီးသေဆုံးသည့် နေ့မှစ၍ ငင်းမြေးကလေးကို မိမိတို့ အိမ်သို့ ဆောင်ယူ မွေးမြူလာခဲ့ရာ ခင်မြကြီး၁၆နှစ် အရွယ်သို့တိုင် ရောက်သောအခါတွင် မိခင်ဘက်မှ ဘိုးဘွားများသည်လည်း တစ်ယောက်ပြီး တစ်ယောက် ပျောက်ကွယ် သေဆုံးကြလေ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်ရာ ခင်မြကြီးသည် ဖခင်ဘက်မှ လယ်ယာချောင်းမြောင်း အမွေအနှစ်များကိုလည်းကောင်း၊ မိခင်ဘက်မှ ငွေကြေး အမြောက်အမြားနှင့် သစ်ကူးရန် ဆင်များကိုလည်းကောင်း ဆက်ခံ ရရှိလေရကား ငင်းနယ်ပယ်တွင် အကြွယ်ဝဆုံးသော အဖြစ်သို့တိုင် ရောက်ခဲ့လေ၏။

ယင်းကဲ့သို့ ပစ္စည်းအင်အားနှင့် ပြည့်စုံရသည့်အတွင်း ရုပ်ဆင်း သဏ္ဍာန်မှာလည်း ထိုနယ်တစ်လျှောက်၌ ဖက်ပြိုင်နိုင်သူ မပေါ်ပေါက်နိုင်အောင် ရှိရလေကား၊ သစ်ကုန်သည် ပေါက်စမှသည် မြို့အုပ်၊ ဝန်ထောက် စသော အရာရှိများသို့တိုင်အောင် ခင်မြကြီးကို ပိုးပန်း ကြမည်မှာကား မုချမလွဲပေတည်း။

မိခင်ဘက်မှ ဘိုးဘွားများ သေဆုံးပြီးသည့်နောက် ဖခင်ဦးထွန်းလှိုင်၏ နမဝမ်းကွဲ တော်စပ်သည့် ဒေါ်ရွှေမှီ အမည်ရှိ အပျိုကြီး တစ်ယောက်နှင့် အတူ နေထိုင်ခဲ့လေသည်။ ခင်မြကြီးသည် မိမိအလိုရှိက မြို့အုပ်ကတော်၊ ဝန်ထောက်ကတော် အစရှိသည့် ကတော်ခံအဖြစ်မျိုးကို အလွယ်တကူနှင့် ခံယူနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိသော်လည်း မိခင်ဘက်မှ ဘိုးဘွားများနှင့် လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် ဖြစ်ဖူးသော သစ်ကုန်သည် ဦးဘိုးမှန်၏သား မောင်ချစ်မောင် ဆိုသူနှင့် စုံမက်ချစ်ခင် ခဲ့လေသည်။ မောင်ချစ်မောင်မှာ ထီးချိုင့်သား ဇာတိပင် ဖြစ်သော်လည်း ခိုင်လုံသော မိဘများမှ ဆင်းသက် ပေါက်ပွားခဲ့သဖြင့် မန္တလေးမြို့၌ အင်္ဂလိပ်စာ ၁၀တန်း အောင်မြင်ပြီးနောက် ရန်ကုန်ကောလိပ်ကျောင်း၌ပင် ၂နှစ်ခန့်မျှ ဆက်လက်၍ ပညာသင်ကြား ခဲ့ဖူးလေသည်။ ထိုသူငယ်သည် လွန်မင်းစွာ ရုပ်ရည် ချောမောခြင်း မရှိငြားသော်လည်း ကိုယ်လက်သန်စွမ်း ကျန်းမာစေတတ်သည့် လေ့ကျင့်ခြင်း အမျိုးမျိုးတို့၌ ဝါသနာအလျောက် စွဲမြဲစွာ လေ့ကျင့်ဖူးသူ ဖြစ်လေရကား၊ ဖြတ်ဖြတ်လတ်လတ်နှင့် တည့်မတ်သော ကိုယ်ကာယရှိလျက် ယောက်ျား ပီပီ တည်ကြည်ခန့်ငြားသော မျက်နှာထားလည်း ရှိလေသည်။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မောင်ချစ်မောင်မှာ ပစ္စည်းအရာ၌လည်းကောင်း၊ ရုပ်ဆင်း သဏ္ဍာန်၌လည်းကောင်း ခင်မြကြီး၏ အဆင့်အတန်းသို့ မမီခဲ့ငြားစေကာမူ ထိုမြို့၌ ပထမတန်းစွဲသော လုလင်ပျိုတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။

ယင်းသို့ရှိ နေရကား ထီးချိုင့်မြို့သူမြို့သားများသည် မောင်ချစ်မောင်နှင့် ခင်မြကြီးတို့ အကြောင်းဆုံကြမည်မှာ မလွဲနိုင်သော အရာကဲ့သို့ ခန့်မှန်း တွက်ချက်ကြ၍၊ လက်ထက်တော့မည်ဟု အတိအလင်း ထုတ်ဖော်ပြောဆိုသည့် သတင်းကိုသာလျှင် မျှော်လင့်ကာ ရှိနေကြလေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ထိုခန့်မှန်းချက် လွဲချော်ဖွယ်ရာ အကြောင်းတစ်ခုသည် မကြာမီအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေ၏။

တစ်နေ့သော နံနက်ခင်းအချိန်၌ မန္တလေးမြို့မှ စာပို့သင်္ဘော ထွက်ခွာ သွားပြီးသည့်နောက် ကျွန်ုပ်သည် ဆိုင်ရှေ့တွင် ရပ်လျက် မြစ်ဘက်သို့ မျှော်ကြည့်နေစဉ် လူတစ်ယောက်သည် သားရေအိတ် တစ်လုံးကို လက်ဆွဲလျက် မြစ်ဆိပ်မှ တက်လာသည်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ ထိုသူသည်ကား ထီးချိုင့်သား မဟုတ်သဖြင့် ခရီးသွားတစ်ယောက် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားလေရာ ထိုသူသည် ဈေးဆိုင်များကို ငေးမျှော်ကာ ကြည့်နေရာမှ ကျွန်ုပ်၏ ဆိုင်ကိုမြင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ခပ်သွက်သွက် လှမ်း၍ လာခဲ့လေ၏။ ခရီးသည် ရောက်လာသောအခါ၌ ထိုသူသည် အသက် ၄၀ကျော် အရွယ်မျှသာ ရှိသေးသော်လည်း အလွန်ကျသော မျက်နှာမျိုး ရှိသည့်အပြင် နားထင်မှ မေးစေ့တိုင်အောင် တပြောင်ပြောင် အရောင်ထွက်လျက် ရှိသည့် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကြီးလှစွာသော အမာရွတ်ကြီးတစ်ခု ရှိကြောင်းကို ကျွန်ုပ်မြင်ရ၏။ ထိုကဲ့သို့ ရုပ်ပျက်ဆင်းပျက် ရှိအောင် ကြီးကျယ်လှသော အမာရွတ်ကြီး ရှိရသည့်အတွင်း ကောက်ချိတ်သောမျက်နှာ၊ မောက်စွာသော နဖူး၊ ရှေ့သို့ ငေါ်ထွက်လျက် ရှိသော မေးစေ့နှင့် အစဉ်အမြဲ ကုပ်လျက် ရှိသော မျက်မှောင်ကြီးတို့ကို ဖြည့်စွက်၍ ထည့်လိုက်သော အခါတွင်ကား များစွာသော သူတို့သည် လူပြတ်သောနေရာ၌ ထိုသူနှင့် နှစ်ယောက်ထဲ တွေ့ရဖို့အရေးကို အဝေးမှ ရှောင်ကွင်း လိုကြပေလိမ့်မည်။ ကျွန်ုပ်၏ ဆိုင်ရှေ့သို့ ရောက်သောအခါ ထိုသူသည် သီးသန့် ပြင်ထားသော အခန်းငယ်အတွင်း သားရေအိတ်ကို စားပွဲပေါ်တွင် ပစ်တင်ပြီးနောက်-

'ဟေ့ ပေါက်ဖော် ဘာများရှိသလဲ၊ ငါ ရေငတ်တယ်၊ ပလုတ်ကျင်းရအောင် ရှိတာ ထုတ်စမ်းလကွယ်'

'ဘာယူမလဲ ဆရာကြီး'

'ဝီစကီ တစ်လုံးပေးစမ်း'

ကျွန်ုပ်သည် ဝီစကီပိုင့် ပုလင်း တစ်လုံးကို ထုတ်လာသောအခါ-

'ဘာလုပ်မှာလဲကွယ့်၊ ကလေး ကစားစရာလား၊ ပုလင်းကြီးထုတ်ကွာ'

ကျွန်ုပ်သည် ဝီစကီပုလင်း တစ်လုံးနှင့် ဖန်ခွက်ကို ထုတ်ပေး၍ ဆိုဒါယူမည်လောဟု မေးသောအခါ ထိုသူသည် ဦးခေါင်းကို ယမ်းလေ၏။ ၎င်းနောက် ဖန်ခွက်နှင့် ပြည့်သည်တိုင်အောင် ဝီစကီကို ထည့်ငှဲ့၍ ရေမရောသော အရက်စစ်စစ်ကို လင်မနစ်ကဲ့သို့ မျက်တောင်မခတ်ဘဲ ကျိုက်၍ ချလေ၏။ ထိုနောက်မှ လက်ကိုင်ပဝါနှင့် ပါးစပ်ကို သုတ်ရင်း အနည်းငယ်မျှသော စားစရာတို့ကို မှာယူလေ၏။

ကျွန်ုပ်သည် မိဘလက်ထက်မှ စ၍ နှစ်ပေါင်း များစွာတိုင်အောင် စားစရာများနှင့် တွဲဖက်၍ အရက်ရောင်းလာခဲ့သဖြင့် အရက်သမား အမျိုးမျိုးတို့ကို တွေ့မြင် ရဖူးသော်လည်း ဝီစကီတစ်ဖန်ခွက် အပြည့်ကို ရေမရောစပ်ဘဲ တစ်ခါတည်း သောက်ချနိုင်သောသူကို မမြင်ဖူးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသူမှာသော စားစရာ အနည်းငယ်ကို ပြင်ပေးပြီးနောက် အနီးရှိ ထိုင်ခုံတွင် ထိုင်၍ ကြည့်နေလေ၏။

ထိုသူသည် စားစရာကို ဟန်ဆောင်မျှသာ တို့ရုံမျှတို့၍ ဆေးပြင်းလိပ်ကိုသာလျှင် အမြည်းသဘောနှင့် ဖွာလျက် ရှိရာမှ ကျွန်ုပ်ဘက်သို့ ရုတ်တရက်လှည့်၍-

'ဟေ့ ပေါက်ဖော်၊ ဒီမြို့မှာ ခင်မြကြီးဆိုတဲ့ မိန်းကလေးကို မင်းသိလား'

'ဦးထွန်းလှိုင် သမီးလား'

'အေး ဟုတ်တယ်'

'ရှိပါတယ်၊ လက်ခုပ်ကုန်းဘက်မှာ နေတယ်'

'သူ့မှာ လယ်တွေဘာတွေ အများကြီးရှိတယ် ဟုတ်လား'

'အားကြီးများတယ်'

ထိုသူသည် ၎င်းသတင်းကို ကြားရသောအခါ၌ နှစ်သက်အားရသော အမူအရာနှင့် အရက်တစ်ခွက်ကို ငှဲ့လျက်ရှိရာ ကျွန်ုပ်က-

'ကျွန်တော် တစ်ခုမေးချင်တယ်၊ ခင်မြကြီးအကြောင်းကို ဆရာကြီးမေးတယ် မဟုတ်လား၊ သူ့အဖေကို ဆရာကြီး သိသလား'

'ကောင်းကောင်းကြီး သိတယ်'

'သူသွားတာ နှစ်ပေါင်း ၂၀ရှိသွားပြီ။ တစ်ချို့က သူသေပြီထင်ကြတယ်၊ ဟုတ်လား'

'သူတို့ ထင်တဲ့အတိုင်း မှန်တယ်၊ ဦးထွန်းလှိုင်သေတာ တစ်နှစ်ကျော်ပြီ'

'ဟိုက်၊ အားကြီး ဝမ်းနည်းဖို့ကောင်းတယ်၊ ဘယ်လိုသေသလဲ ဆရာကြီး'

'ပက်လက်လန်ပြီးသေတယ်'

'မဟုတ်ဘူး၊ ဘာရောဂါနဲ့ သေသလဲ ကျွန်တော်မေးတာ'

'အေးလေ၊ သေနတ်မှန်ပြီး ပက်လက်လန်သေတယ်လို့ ငါ ပြောတာ'

'ဘယ်မှာ သေသလဲ ဆရာကြီး'

'မဆိုပိုတေမီယားမှာ သေတယ်'

'စစ်ထဲမှာလား'

'အေး'

ထိုခဏ၌ ဈေးဝယ်များ ဝင်လာကြသည်နှင့် ကျွန်ုပ်သည် ဆောင်ရွက်ရန် ကိစ္စရှိသဖြင့် ထိုသူကို အခန်းထဲ၌ တစ်ယောက်တည်း ထားခဲ့၍ လာခဲ့လေ၏။ လူရှင်းသောအခါတွင် ကျွန်ုပ်သည် အခန်းတွင်းသို့ ဝင်သွားသောအခါ ထိုသူသည် ဝီစကီပုလင်းကို တစ်ဝက်ကျော်ကျော် သောက်ထားနှင့်၏။

'ဟေ့ ပေါက်ဖော်၊ ငါ ဒီမှာ ခဏတည်းချင်တယ်။ ငါ့ဖို့ နေရာ လုပ်ပေးနိုင်သလား'

'နေရာ မရှိပါဘူး ဆရာကြီး'

'အပေါ်ထပ်မှာ ဘယ်သူအိပ်သလဲ'

'ဘယ်သူမှ မအိပ်ဘူး ဆရာကြီး၊ အားကြီးညစ်ပတ်တယ်၊ ဖုန် အားကြီးများတယ်၊ ညှော်လည်း ညှော်တယ်၊ မကောင်းပါဘူး ဆရာကြီး'

'မင်းတို့ ဘယ်မှာ အိပ်သလဲ'

'ကျွန်တော်တို့ လင်မယား အိမ်အောက်မှာ အိပ်တယ်'

'ကောင်းပြီ၊ အိမ်ပေါ်မှာ တံမြက်စည်း လှည်းထားလိုက်၊ အိပ်ဖို့အတွက် တစ်နေ့ နှစ်ကျပ်၊ စားစရာအတွက် တစ်နေ့ နှစ်ကျပ်၊ အရက်လည်း ငါ များများဝယ်သောက်မယ်၊ ဘယ့်နယ်လဲ' ဟု မေးသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် စဉ်းစားလျက်ရှိစဉ်၊ ထိုသူသည် တစ်ဆယ်တန် ငွေစက္ကူ နှစ်ချပ် ထုတ်၍ အတင်းပေးသောကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် လူကိုကြောက်လျက်နှင့် ငွေကိုမက်သဖြင့် လက်ခံလိုက်လေ၏။

'ခင်မြကြီးဟာ အပျိုမဟုတ်လား'

'အခုတော့ အပျိုရှိသေးတယ်၊ မကြာခင် ယောကျ်ားယူမယ် ထင်တယ်'

'အေး၊ ငါလည်း ထင်တယ်'

'သစ်ကုန်သည် ဦးကျောက်လုံးသား မောင်ချစ်မောင်နဲ့ မင်္ဂလာဆောင်လိမ့်မယ်'

ထိုအခါ ကျွန်ုပ်၏ ဧည့်သည်က ရယ်မောလေရာ ကျွန်ုပ်သည် ထိုလူကိုရေးကထက် ရွံလည်းရွံ၊ ကြောက်လည်းကြောက်၏။

ထိုနောက်ကျွန်ုပ်သည် ဈေးဝယ်များ ရောက်လာပြန်၍ အကြော်များ ကြော်ပေး နေရသောကြောင့် ဧည့်သည်ကို တစ်ယောက်တည်း အခန်းတွင်း၌ ပစ်ထားခဲ့ပြီးလျှင်၊ ထီးချိုင့်သားများ လာသောအခါ၌လည်း ဦးထွန်းလှိုင် သေဆုံးသည့် သတင်းကို ပြောကြားမိ၏။ ထိုသူမှာမူ ဝီစကီ တစ်ပုလင်း ထပ်မံမှာယူ၍ အခန်းကလေး အတွင်း၌ တစ်ယောက်တည်း သောက်နေလေ၏။

ညနေချမ်း အချိန်တွင် မောင်ချစ်မောင်သည် သူငယ်ချင်းများနှင့် အတူ ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်လာ၍ ခေါက်ဆွဲကြော် စားလျက် ရှိကြစဉ်၊ မောင်ချစ်မောင်က ရုတ်တရက် သတိရသောအနေဖြင့်

'ဟေ့ သူငယ်ချင်းတို့၊ မျက်နှာကောက်ကောက်နဲ့ ပါးမှာ အနာရွတ်ကြီးနဲ့ လူကြီးတစ်ယောက် မင်းတို့ မတွေ့မိကြဖူးလား' ဟု စ၍ မေးသောအခါ တစ်ယောက်က 'စာပို့သင်္ဘောနဲ့ ပါလာတဲ့ လူကြီး မဟုတ်လား' ဟု ပြန်မေး၏။

'အေး ဟုတ်တယ်၊ ဒီငနဲကြီးက ခင်မြကြီးအကြောင်း မေးလားမြန်းလားနဲ့၊ ဟန်ရတဲ့လူကြီး မဟုတ်ဘူးထင်တယ်'

'ဘယ် အတွက်ကြောင့် ဟန်မရတာလဲမောင်' ဟု ပြောသံကြားသည်နှင့် မောင်ချစ်မောင်တို့ လူစုသည် နောက်သို့ လှည့်၍ ကြည့်လိုက်ရာတွင် ကျွန်ုပ်၏ ဧည့်သည်သည် သူတို့၏ နောက်မှ ရပ်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ကြရ၏။ မောင်ချစ်မောင်မှာ သတ္တိမနည်းသော်လည်း ရှက်ကိုးရှက်ကန်းနှင့် ဖြစ်၍ ဘာမျှ မပြောဘဲရှိနေရာ ထိုသူမှာ မောင်ချစ်မောင်၏ အနီးသို့ တိုးလာ၍ 'ဘယ်အတွက်ကြောင့် မင်းငါ့ကို ဟန်မရဘူး ဆိုရသလဲကွယ့်၊ ငါမေးတာပြောပါဦး' ဟု ထပ်ဆင့်၍ မေးပြန်၏။ မောင်ချစ်မောင်မှာလည်း စိတ်ဆတ်သော သူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အတိုင်း စိတ်ထွက်လာသည်နှင့်' ဟန်ရတာ မရတာ သိချင်လျှင် ခင်ဗျားကိုယ်ခင်ဗျား မှန်ထဲမှာ ကြည့်ပါတော့လား' ဟု ပြော၍ ထိုသူကို ကျောခိုင်းကာ ရပ်နေလေ၏။ ထိုအခါ ကျွန်ုပ်၏ ဧည့်သည်သည် မောင်ချစ်မောင်၏ နှစ်ဖက်လက်မောင်းကို ဖြည်းညင်းစွာရှိသော အမူအရာနှင့် ကိုင်ထားလိုက်၏။ မောင်ချစ်မောင်မှာ ကိုယ်လက်သန်စွမ်းရေး အတတ်များကို အထူး လေ့လာခဲ့၍ သာမညလူပျိုများထက် နှစ်ဆကြီးသော ခွန်အားရှိသူ ဖြစ်ပါလျက် နဖူးမှ ချွေးဒီးဒီး ကျအောင် ရုန်းပါသော်လည်း နေရာတွင် မလှုပ်နိုင်ဘဲ ရှိနေကာ၊ ထိုနောက်မှ ဧည့်သည်သည် မောင်ချစ်မောင်၏ လက်မောင်းကို လွှတ်လိုက်၍ ရယ်မောလျက် 'မင်းထက်မက ခွန်အားကြီးတဲ့ လူတောင် ငါ့ဒဏ်ကို မခံနိုင်လို့ ငါစီရင်ခဲ့ပြီ၊ မင်းနောက်ကို သတိထားလိုက်ပါ။ စကားပြောရင် ရမ်းရမ်းကားကား မပြောနဲ့၊ အရိုက်ခံရမယ် နားလည်လား' ဟုပြော၏။

၎င်းနောက် ဧည့်သည်သည် အခန်းကလေး အတွင်းသို့ ဝင်သွားလေရာ၊ မောင်ချစ်မောင်မှာ လူသန်ကြီးတစ်ယောက်ဟု အသားယူခဲ့သူ ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ပရိသတ်ရှေ့၌ အရှက်ကွဲရသည့် အတွက် မျက်ရည်တုတ်တုတ် ကျရှာ၏။

ဧည့်သည်၏ အမည်မှာ ဦးတိုင်းကျော် ဖြစ်ကြောင်းကို သူပြောသဖြင့် ကျွန်ုပ်သိရ၏။ ဦးတိုင်းကျော်သည် ကျွန်ုပ်၏အိမ်၌ တည်းခိုလျက် ရှိစဉ် ခင်မြကြီးတို့၏ အိမ်သို့ မကြာမကြာ အလည် သွားလေ့ရှိ၏။ ခင်မြကြီးမှာ ထိုသူ ရောက်လာသည့် နေ့မှစ၍ ရွှင်ပျသော မိန်းကလေး တစ်ယောက် အဖြစ်မှသည် ညှိုးငယ်သော မိန်းကလေးတစ်ယောက် အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့ချေပြီ။

ဦးတိုင်းကျော် ရောက်ပြီးသည့်နောက် ၇ ရက်တစ်ပတ် အတွင်းတွင် ထီးချိုင့်တစ်မြို့လုံး တုန်လှုပ်ချောက်ချား၍ သွားသောသတင်းတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုသတင်းသည်ကား လယ်ဧက အမြောက်များရှိ၍ အသက် ၂၀မျှရှိသော ခင်မြကြီးသည် အသက် ၄၀ကျော် အရွယ်ရှိ အရက်သမား ဦးတိုင်းကျော်နှင့် လက်ထပ်တော့မည်ဟူသော သတင်းပေတည်း။ မြို့သူမြို့သားတို့မှာ ထိုသတင်းကို ကြားရသောအခါ၌ များစွာ အံ့သြကြလျက် အမျိုးမျိုး တွေးတောကြ၏။ သို့ပါသော်လည်း ဟုတ်မှန်သော အဖြစ်အပျက် အကြောင်းရင်းကိုမူ ခင်မြကြီးက ပြော၍ မပြသဖြင့် အတွေးဖြင့်သာ နေကြရ၏။

ထိုအတောအတွင်း ဦးတိုင်းကျော်မှာ ကျွန်ုပ်၏ ဆိုင်၌ပင် တည်းခိုလျက်ရှိရာ အလွန်တရာ ရန်လိုသော လူတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းကိုပင် ရန်စတတ်၏။ ယင်းသို့ဖြစ်ရာ ကျွန်ုပ်မှာ ထိုလူကြီးကို မောင်းနှင်၍ ထုတ်ရန် မဝံ့ဘဲရှိလေ၏။

တစ်နေ့သ၌ ဦးတိုင်းကျော်သည် ခင်မြကြီး၏ နေအိမ်သို့ အလည် သွားနေခိုက်တွင် စာပို့သင်္ဘော ဆိုက်နေ၍ ဧည့်သည် တစ်ယောက်သည် ကျွန်ုပ်၏ ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်လာရာ ကျွန်ုပ်၏ မျက်စိများကို ပွတ်၍ကြည့်မိ၏။

'ဆရာကြီး ဦးထွန်းလှိုင် မဟုတ်လား'

'ဘာကြောင့် မဟုတ်သလဲ၊ မာရဲ့နော် အရှိန်'

'ဆရာကြီးသေပြီလို့ ပြောနေကြတယ်၊ မသေဘူးဗျာ။ ကျွန်တော် အားကြီးဝမ်းသာတယ်'

'ဘယ်သူက ပြောသလဲ'

'ဒီဆိုင်မှာ တည်းနေတဲ့ ဦးတိုင်းကျော်က ပြောတယ်'

'ဒီလူ့ပါးမှာ အမာရွတ်ကြီး ပါတယ်မဟုတ်လား'

'အစစ်ပဲ၊ ဒီလူက ဆရာကြီး သမီးခင်မြကြီးနဲ့ လက်ထပ်တော့မလို့တဲ့'

'ဟိုက်၊ ဘယ်တော့လဲ'

'ဟို ရှေ့တနင်္ဂနွေမှာ'

'သူ အခု ဘယ်သွားသလဲ'

'ခင်မြကြီးတို့ အိမ်ကို သွားတယ်'

'လာစမ်း၊ လာစမ်း၊ အစအဆုံး ပြောပြစမ်း'

ကျွန်ုပ်သည် ဦးတိုင်းကျော် ရောက်လာသော နေ့မှစ၍ ကျွန်ုပ်သိသမျှ အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြလေ၏။ ဦးထွန်းလှိုင်သည် ဒေါသကြီးလှသော မျက်နှာထားနှင့် အံကြိတ်ကာ နားထောင်နေပြီးနောက် ကျွန်ုပ်၏ စကားအဆုံး၌-

'ကောင်းပြီ အရှိန်၊ ကျုပ်ပြန်ရောက်ကြောင်းကို ဘယ်သူ့မှ အပြောနဲ့။ ငတိုင်းကျော်ကိုလည်း မပြောနဲ့၊ ကြားရဲ့လား'

'ကောင်းပါပြီ ဆရာကြီး၊ စိတ်ချပါ'

'သူဘယ်အချိန် ပြန်တတ်သလဲ'

'ညနေ ၆ နာရီလောက်မှာ ပြန်လာတတ်တယ်'

'ကောင်းပြီ'

ဎင်းနောက် ဦးထွန်းလှိုင်သည် ဆိုင်တွင်းမှ ထွက်သွားလေ၏။ ဦးထွန်းလှိုင်မှာ နှစ်ပေါင်း၂၀အတွင်း ရုပ်ပြောင်းလဲခြင်း ရှိလာသည့်အပြင် သေပြီဟူ၍ပင် မှတ်ထင် နေကြသောကြောင့် မြို့သူမြို့သားတို့သည် လမ်း၌ တွေ့သော်လည်း ဎင်းအား ရုတ်တရက် မမှတ်မိကြချေ။

၆နာရီ ထိုးအချိန်တွင် ဦးတိုင်းကျော် ပြန်လာ၍ ဆိုင်ရှေ့၌ထိုင်ကာ ထုံးစံအတိုင်း ဝီစကီ သောက်လျက်ရှိရာ ထီးချိုင့်သား နှစ်ယောက်တို့သည်လည်း မုန့်စားလျက ်ရှိကြ၏။ ထိုခဏ၌ မောင်ချစ်မောင်သည် မြစ်ဆိပ်မှ တက်လာ၍ ဆိုင်တွင်းသို့ မဝင်ဘဲ ဆိုင်ရှေ့မှ ဖြတ်လျှောက်သွားသည်ကို ဦးတိုင်းကျော် မြင်သည်နှင့် ထိုင်ရာမှ ရုတ်တရက်ထ၍ 'ဟေ့ . . ခွေးကောင်ကလေး၊ ဒီခဏ လာခဲ့စမ်း'ဟု ဟစ်ခေါ်လိုက်၏။

မောင်ချစ်မောင်သည် မကြားချင်ပြု၍ ဆက်လက် လျှောက်သွားသည်တွင် ဦးတိုင်းကျော်သည် ခါးမှ မောင်းချများကို ထုတ်၍ မောင်ချစ်မောင်အား ပေါက်လိုက်ရာ၊ မောင်းချများသည် မောင်ချစ်မောင်၏ နားရွက်အနီးတွင် ဝီခနဲ ကပ်သွားပြီးမှ မြေကြီးပေါ်၌ စိုက်လျက်နေလေ၏။ မောင်ချစ်မောင်လည်း မသွားဝံ့တော့ဘဲ ရပ်တန့်ကာ ရှိနေရာ ဦးတိုင်းကျော်သည် မောင်းချများကို ကောက်ယူ ပိတ်ထား၍ ခါးတွင် ထိုးထားပြီးမှ 'နောက်တစ်ခါ ငါခေါ်လို့ ချက်ချင်းမလာရင် မှန်အောင်ပေါက်လိုက်မယ်၊ နားလည်လား'ဟု ပြောလေ၏။

မောင်ချစ်မောင်မှာ ဆိုင်ရှေ့၌ ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်နေသော ဦးတိုင်းကျော်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ရပ်လျက်ရှိရာ ဦးတိုင်းကျော်က 'ဟေ့ ခွေးကောင်ကလေး၊ နေ့လည်က ခင်မြကြီးနဲ့ တစ်နေ့လုံး စကားပြောနေတာမင်းလား၊ ဟင် ခွေးကောင်'

'မဟုတ်ဘူးကွယ့်၊ စကားပြောတာက ငါပဲ' ဟု တင်းမာခက်ထန်သော အသံဖြင့် မိမိ၏ နောက်မှပြောသံကို ဦးတိုင်းကျော်ကြားရလေ၏။

စကားပြောသောသူမှာ ဦးထွန်းလှိုင် ဖြစ်လေရာ ဦးထွန်းလှိုင်သည် ခြေသံမကြားအောင် ဦးတိုင်းကျော်၏ နောက်သို့ ရောက်အောင်လာ၍၊ ဓားမြှောင် တစ်စင်း၏ ဦးဖြင့် ဦးတိုင်းကျော်၏ လည်ပင်းကို ဖိနှိပ်ထားရင်း စကားပြောခြင်းဖြစ်လေသည်။

လှိုင် ။ ။'ဟေ့လူ ယီးတီးယားတား ဉာဏ်မများနဲ့နော်၊ မင့်လည်ပင်း ထုတ်ချင်းခပ် ပေါက်သွားမယ် နားလည်လား'

ဦးတိုင်းကျော်၏ မျက်နှာ၌ကား သွေးဆုတ်၍ သွားခဲ့ချေပြီ။ ထိုသူ၏ မျက်နှာသည်ကား ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် မုန်းထားခြင်းကို ရောစပ်လျက် ရှိရာ မျက်လုံးများ ပြူးလျှက် ချွေးဒီးဒီး ထွက်ခဲ့လေပြီ။

ကျော် ။ ။(နောက်သို့လှည့်၍ ကြည့်ခွင့် မရသဖြင့်)'ခင်ဗျား ကိုထွန်းလှိုင် မဟုတ်လား'

လှိုင်။ ။'ထွန်းလှိုင်မဟုတ်လျှင် ဘယ်သူဖြစ်နိုင်ဦးမှာလဲ၊ ထွန်းလှိုင်ကိုမှ ထွန်းလှိုင်အစစ် မောင်ရဲ့'

ကျော် ။ ။'မျက်နှာ ကြည့်ပါရစေဗျာ'

လှိုင်။ ။'ဉာဏ်မများနဲ့ ငြိမ်ငြိမ်နေ၊ နည်းနည်းလှုပ်လျှင် တစ်ခါတည်း ထိုးနှစ်လိုက်မယ် နားလည်လား။ မင်းက ငါ့ကိုသတ်ပြီး သေပြီလို့ ပစ်ထားခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ ဒါပေမဲ့ ကယ်မယ့်လူ ရောက်လာလို့ ငါမသေဘူးကွယ့်၊ လက်စားချေဖို့ ငါလိုက်လာတယ်'

ထိုသို့ ပြောလျက်ရှိစဉ် ဦးတိုင်းကျော်မှာ ကြောက်အားကြီးလှသည် ဖြစ်သောကြောင့် သွေ့ခြောက်သော နှုတ်ခမ်းများကို လျှာဖြင့် လျက်ကာ ရှိနေလေ၏။ ဦးထွန်းလှိုင်က ဆက်လက်၍-

လှိုင်။ ။'မင်းကြံပုံ တော်ပါပေရဲ့ကွယ်၊ အဖေကို သတ်ပြီး သမီးနဲ့တကွ ပစ္စည်းကို သိမ်းမယ်လို့ ကြံတာကိုး။ မင်းက ငါ့သမီးကို ဘယ့်နယ် ပြောသလဲဆိုတော့ မင့်အဖေဟာ တကယ်မသေဘူး၊ သို့သော် ပြစ်ချက်တစ်ခုနဲ့ တစ်ကျွန်း ပို့ခံနေရတယ်။ မင့်အဖေဟာ လူသတ်မှု တစ်ခုလည်း ဖြစ်သေးတယ်၊ ဘယ်သူမှ မသိဘူး၊ ငါတစ်ယောက်သာ သိတယ်။ ဒီတော့ ငါ့ကို မင်းယူလျှင် မင်းအဖေ လူသတ်မှုကို ငါမဖော်ဘူး၊ နို့မဟုတ်လျှင် ငါဖော်လိုက်မယ်လို့ ပြောတယ်မဟုတ်လား။ ဒီတော့ ငါ့သမီးက ကိုယ့်အဖေ အသက် မသေပါစေနဲ့တော့လို့ အောက်မေ့ပြီး မင်းကိုယူဖို့ သဘော တူရရှာတယ် မဟုတ်ဘူးလား။ ကိုင်း သို့သော် ဒီဟာတွေရှိစေ၊ မင်းကို ငါ ဒီနေရာမှာ သေအောင် မသတ်ထိုက်တဲ့ အကြောင်းကို လုံလောက်တဲ့ ဆင်ခြေ တစ်ခုတည်းပြောပြစမ်း'

ကျော်။ ။(ကြောက်သော်လည်း ရယ်မောလျက်) 'ကျုပ်ကို ခင်ဗျားသတ်လျှင် ခင်ဗျား ကြိုးပေးခံရမှာပေ့ါ'

လှိုင်။ ။'မှန်ပေတယ်၊ ဒါတော့ မှန်ပေတယ်။ ကိုင်း ဒီတော့ မင်းကို ငါသေအောင်မသတ်ဘူး၊ တစ်ကိုယ်လုံးက အရေဆုတ်ရုံကလေး ငါ ရိုက်မယ်။ ဟေ့ ချစ်မောင်၊ လိပ်ကျောက်ဆူးတစ်ချောင်း သွားယူစမ်း၊ ပရဆေးဆိုင်မှာရှိတယ်'

ထိုခဏ၌ အလွန်တရာ လျင်မြန်လှသော အဖြစ်အပျက်များ ဖြစ်ပျက်သွားလေရာ ဝိုင်းလျက် ကြည့်နေသူများမှာ ငေး၍သာလျှင် နေလိုက်ကြရလေ၏။ ဦးတိုင်းကျော်သည် ခါးတွင် ထိုးထားသော မောင်းချများကို တဖြည်းဖြည်း ထုတ်ယူ၍ ဖွင့်ပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ထိုင်ရာမှ ရုတ်တရက် လှည့်၍ တွက်လိုက်လေ၏။ ထိုခဏ၌ ဦးထွန်းလှိုင်၏ ဓားမြှောင်သည်လည်း ဦးတိုင်းကျော်၏ လည်ပင်းကို စူးဝင်၍ လည်ပင်းကို နှစ်ခြမ်းတည့်တည့် ခွဲလိုက်လေ၏။

ဦးထွန်းလှိုင်မှာမူ တင်ပါး၌သာ ဒဏ်ရာရသောကြောင့် တစ်သက်ပတ်လုံး ခြေဆာရုံမျှ ဖြစ်လေရာ၊ ဦးတိုင်းကျော်မှာမူ ထိုနေရာ၌ပင် ပွဲချင်းပြီး သေဆုံး၍ မိုက်စ တုံးခဲ့လေသတည်း။

ဦးထွန်းလှိုင်၏ဒဏ်ရာ ပျောက်သောအခါ၌ ခင်မြကြီးနှင့် မောင်ချစ်မောင်တို့ လက်ထပ်မင်္ဂလာ ဆောင်နှင်းကြမည့် အကြောင်းမှာမူ ဖတ်ရှုသူတို့တော့ သိပြီးပင် ဖြစ်ပေလိမ့်သတည်း။

[ဒဂုန်မဂ္ဂဇင်း၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၉၃၄]

မင်းကတော် မမြမေ၏ အရုပ်တော်ပုံ

မင်းကတော် မမြမေသည် အသက် ၃၀ နှင့် ၄၀အတွင်း၌ ရှိငြားသော်လည်း ဘီးဆံပတ်ကို ခပ်စောင်းစောင်းပတ်လျက် နက်ပြာရောင်တွင် အဖြူပြောက် ကလေးများပါသော ပိုးတွန့်လုံချည်နှင့် တဘက် တစ်ဆင်တည်း ချုပ်လုပ်ကာ ကပိုကရို ပတ်စည်း၍၊ ခုံမြင့်သော ရှူးဖိနပ်ဖြင့် ဘိုဆန်ဆန် ဝတ်ဆင်ထားသည်ကို တွေ့မြင်ရသူ အပေါင်းတို့အနက် မိန်းမများသည် မနာလို ဝန်တိုသဖြင့် ရှုံ့မဲ့ကာ ကဲ့ရဲ့ ဟန်ဆောင်ကြ၍၊ ယောက်ျားတို့မှာမူ တစ်ကြိမ်မြင်မိလျှင် ထပ်လောင်း၍ မြင်ချင်သော သူသာလျှင် များလှချေ၏။ မမြမေသည် အရွယ်ကောင်း ကျော်လွန်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သော်ငြားလည်း မိမိ၏ အသားအရည်ကို နပျိုအောင် အစဉ်မပြတ် ဂရုစိုက်ခဲ့သည့်ပြင် အဖိုးထိုက်တန်သော အလှရည် အမျိုးမျိုးတို့၏ အသုံးကိုလည်း နားလည်သည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ရံဖန် တွေ့မြင်ရသောသူတို့က အသက် ၂၀ထက် များများကြီး မကျော်နိုင်သေးဟူ၍ ခန့်မှန်း တတ်ကြလေသည်။ နဂိုအားဖြင့်လည်း ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန် ပြည့်စုံသော မမြမေမှာ မိမိကိုယ်ကိုမိမိ အစဉ် သလျက် ရှိသည့်ပြင် ရွှင်ပျသော စိတ်သဘောလည်း ရှိသည် ဖြစ်သောကြောင့် "စိတ်ပျိုကိုယ်နု"ဟူသော စကားအရ အပျိုကညာများနှင့် ယှဉ်ပြိုင် နိုင်လောက်အောင် နပျိုသော မျက်နှာ ရှိခဲ့ရာ၊ ယောက်ျားတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို ရစ်ပတ် ဆွဲငင်သည့် အရာဌာန၌ကား အပျိုကညာတို့က မယှဉ်ပြိုင်နိုင်အောင်ရှိလေ၏။

မမြမေအား ကသာမြို့သူ မြို့သားတို့က မင်းကတော်ဟူသော အမည်တပ်၍ ခေါ်ဝေါ်လေ့ ရှိကြသော်လည်း၊ ၎င်း၏ ခင်ပွန်းမှာ မည်သို့သော အရာရှိမျိုး ဖြစ်သည်ဟူ၍ သိကျွမ်းသူ နည်းပါးလှချေ၏။ စင်စစ်မှာ မမြမေ၏ ခင်ပွန်းသည် ဒီပြုတီ (ဆီးဖြူသီး) မြို့အုပ်ကလေး တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ပင်လယ်ဘူးမြို့၌ သေဆုံးခဲ့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် မမြမေမှာ မုဆိုးမ တစ်ယောက်မျှသာဖြစ်ချေ၏။ မမြမေ၏ ရုပ်အဆင်း ချောမောခြင်းထက် ဂိုက်ဟန် အမူအရာသည် မင်းကတော်ဟူသော အဖြစ်ကို ကြွေးကြော်လျက် ရှိဘိသကဲ့သို့ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ကသာမြို့သို့ ရောက်လာသောအခါတွင် လူတိုင်းသည် ၎င်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို မသိဘဲလျက်နှင့်ပင် မင်းကတော်ဟူသော စကားကို ၎င်း၏ အမည်၌ဖြည့်စွက် ခေါ်ဝေါ်ကြရလေသည်။

မမြမေသည် ကသာမြို့သို့ ရောက်လာသည့် နေ့မှစ၍ မင်္ဂလာဆောင်၊ အလှူအတန်းစသည့် ပွဲနေပွဲထိုင်နှင့် ဆိုင်သော အခမ်းအနား ဟူသမျှတွင် မင်းကတော် မမြမေ မပါလျှင် မပြီးသလောက် ရှိနေခဲ့လေ၏။ စာရေးစာချီစသော လူတန်းစားသည် မင်းကတော် မမြမေကို မကပ်နိုင်အောင် ရှိကြ၍ မြန်မာအရာရှိများနှင့် အချို့ ဥရောပတိုက်သား ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ၊ အရာရှိကြီးများပင်လျှင် မမြမေနှင့် သူ့ထက်ငါ လု၍ အသိအကျွမ်း ဖွဲ့တတ်ကြ၏။

ဤသို့သော မိန်းမမျိုးမှာ မည်သို့သော အရပ်ဒေသမျိုး၌ နေထိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ မိမိ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ဖြစ်စေ လှိုင်းဂယက် ထကြွအောင် တတ်စွမ်းနိုင်မည် ဖြစ်လေရာ၊ ကသာ ကဲ့သို့သော မြို့သိမ်မြို့ငယ်ကလေး၌မူ ပွက်ပွက်ဆူမတတ် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်သွား ခဲ့လေ၏။ မမြမေ၌ မည်ကဲ့သို့ ဝင်ငွေ ရှိသည်မသိ၊ ၎င်း၏ အနေအထိုင်မှာ မုဆိုးမပင် ဖြစ်သော်လည်း အရာရှိကြီးများ ကဲ့သို့ပင် ခံ့ညားတင့်တယ်စွာ ရှိ၍၊ ပွဲနေပွဲထိုင် အခမ်းအနားများ၌ လင်ရှိသော မင်းကတော်များထက်ပင် ပြောင်ပြောင်လက်လက် ရှိချေသေး၏။

မင်းကတော် မမြမေ၏ ရုပ်ဆင်းသဏ္ဌာန်ကို အတော်အတန် စုံလင်စွာ ဖော်ပြ ခဲ့ပြီးသော်လည်း အထူး ဖော်ပြသင့်သော အချက်တစ်ခု ကြွင်းကျန်လျက် ရှိချေသေး၏။ ၎င်းအချက်မှာ မမြမေ၏ ဆံပင်ဖြစ်လေသည်။ ကောင်းသော ဆံပင်တို့ မည်သည်မှာ အရုပ်အဆင်း ညံ့ဖျင်းသော ယောက်ျား မိန်းမတို့၌ပင် ကျက်သရေ ဆောင်တတ်သည်ဖြစ်၍၊ အရုပ်ပင် ဆိုးသော်လည်း ဆံပင်ကောင်းခဲ့လျှင် "ယဉ်စစ" ရှိသည်ဟု ပြောတတ် ကြသည်ဖြစ်ရာ၊ နဂိုအားဖြင့် တင့်တယ်ချောမောခြင်း ရှိသော မမြမေ၌မူ အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိချေတော့အံ့နည်း။

"ကေသာသုံးတောင် ပိတုန်းရောင်" ဟူသော စာဆိုနှင့် ညီညွတ်အောင် ခြေသလုံး၌ ဝဲလျက်ရှိသော မမြမေ၏ ဆံပင်မှာ အဖျား ကော့လျက် တညီတညာတည်း ရှိနေလေရကား၊ ဦးခေါင်း လျှော်ပြီးသဖြင့် ဆံပင်ကို ဖားလျားချကာ ဖဲကြိုးဖြင့် မခို့တရို့ စည်းထားသည်ကို မြင်ရသော သူတို့သည် ရုပ်ဆင်း လှသလောက် ဆံပင်လည်း ကောင်းပါပေသည်ဟု ချီးမွမ်း ကြရပေသည်။ မမြမေသည် သူတစ်ပါး ချီးမွမ်းခြင်းကို အထူး နှစ်သက်တတ်သူ တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သောကြောင့် ဆံပင်ကို ဖြန့်ချဖို့ အခွင့်ရစေရန် မကြာမကြာ လျှော်တတ်ချေ၏။

၎င်းကမူ အနည်းငယ်မျှလောက် မြူမှုန်များ တင်ခဲ့လျှင် ယားသောကြောင့် မနေတတ်ဟူ၍ ပြောလေ့ရှိ၏။ ယခုရေးသား ဖော်ပြ လတ္တံ့သော အဖြစ်အပျက်မှာ ၎င်းဆံပင်အကြောင်းနှင့် အရေးတကြီး ဆက်သွယ်လျက် ရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် ထိုဆံပင်ကို အကျယ်တဝံ့ ဖော်ပြရခြင်း ဖြစ်ချေသည်။

မမြမေမှာ လင်ယောက်ျား သေဆုံးပြီးနောက် သားသမီးလည်း မကျန်ရစ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် မုဆိုးမပင် ဆိုရသော်လည်း အပျိုကြီး တစ်ယောက် ကဲ့သို့ပင် မိမိကိုယ်ကို ခြယ်လှယ်ပြင်ဆင်လျက် ရှိ၏။ ကသာမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးနောက် လပေါင်းများစွာ မကျော်လွန်မီ အတွင်း၌ပင် မမြမေသည် မြို့ပေါ်ရှိ လူများနှင့် တစ်ယောက်နောက် တစ်ယောက်၊ ရံဖန်ရံခါ နှစ်ယောက်သုံးယောက် တစ်ပြိုင်နက် ချစ်ကြိုက် ခဲ့ဖူးသည်ဟု နာမည် ထွက်ခဲ့လေ၏။ ထိုမျှလောက် အရွယ်ရှိသော မိန်းမတစ်ယောက်ကို လူပျိုများသည် မလှမ်းနိုင်အောင် ရှိနေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သို့တည်း မဟုတ် မမြမေသည် သူတစ်ပါး၏ လင်သားနှင့် ချစ်ကြိုက်ရခြင်းကို ပိုမို၍ မြိန်ရှက်သောကြောင့်လည်းကောင်း မမြမေနှင့် ချစ်ကြိုက် ဖူးသူများမှာ သားကြီး မယားကြီး ရှိပြီးဖြစ်သော အရာရှိကြီးများသာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

တစ်ဦးသော အရာရှိသည် မယားကြီး ရှိပြီးသည်ဖြစ်စေ၊ သို့တည်းမဟုတ် တစ်စုံတစ်ယောက်သော မိန်းမနှင့် ထိမ်းမြားရန် စေ့စပ်ပြီးသည် ဖြစ်စေ မမြမေသည် ထိုသူကို "ဖြုတ်" လေ့ရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ ပြုခြင်းမှာ မမြမေသည် မိမိ၏ အစွမ်းကို ပြလိုသောကြောင့် တမင်ပြုခြင်း ဖြစ်သည်ဟု အချို့ သူတို့က စွပ်စွဲကြလေသည်။ ထို့ပြင် ထူးဆန်းသော အချက်တစ်ခုမှာ လူတစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မမြမေနှင့် ချစ်ကြိုက်မိသောအခါတွင် မမြမေသည် ထုံးစံကို ပြောင်းပြန်ဖြစ်စေလျက် ယောက်ျား၏ စွန့်ပစ်ခြင်းကို မခံဘဲ မမြမေက စွန့်ပစ်ခဲ့သည်သာလျှင် ဖြစ်လေရာ အချို့သောသူတို့မှာ မိမိတို့၏ မယားများကို ကွာရှင်းရန် အဆင်သင့်ရှိ၍ မမြမေအား ညွတ်တွားခယ တောင်းပန်ငြားသော်လည်း မမြမေသည် မိမိ အောင်မြင်ပြီးသော သူတစ်ယောက်ကို ဆက်လက်၍ ကြာရှည်စွာ ချစ်ကြိုက်ရန် အလိုမရှိချေ။ ဤအချက်၌ မမြမေသည် အချို့သော ယောက်ျားတို့၏ စိတ်သဘောနှင့် တူလှချေ၏။

အခါတစ်ပါး၌ မမြမေသည် ဘုန်းကြီးလူထွက်သဖွယ် ရိုးသားလှသော လယ်ဝန်ကလေး တစ်ယောက်ကို နာမည်ပျက်ရုံမျှ ချစ်ကြိုက်စေ၍၊ နောက်များ မကြာမီအတွင်း၌ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်၏ သမီးနှင့် ထိမ်းမြားရန် စေ့စပ်ထားသော သစ်တောဝန်ထောက်ကလေး တစ်ယောက်အားလည်း နယ်ပိုင် ဝန်ထောက်သမီး စိတ်ပျက် စေရုံမျှလောက်သာလျှင် ချစ်ကြိုက်ပြီးနောက် ပြတ်စဲ စေခဲ့လေသည်။ ထိုသို့သော အဖြစ်အပျက်မျိုးကို စေ့ငှအောင် ဖော်ပြရသော် ငြီးငွေ့ဖွယ်ရာ ရှိချေမည် ဖြစ်သောကြောင့် အကျဉ်းချုံး၍ သိမ်းကျုံး ဖော်ပြရမည်ဆိုသော်၊ ကသာမြို့သို့ ရောက်လာသော အစိုးရအရာရှိ ဟူသမျှနှင့် သူဌေးကိုယ်စားလှယ်ကြီး မှန်သမျှသည် မမြမေနှင့် တစ်ကြိမ်တစ်ခါ မှားယွင်း ဖူးကြသည်သာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။ ယင်းသို့ ဖြစ်ခဲ့ပါလျှင် မမြမေအား ခေါ်လိုပြောလိုသူ၊ အသိအကျွမ်း ဖွဲ့လိုသူများ ရှိပါသေး၏လောဟု မေးဖွယ်ရာ ရှိပေ၏။ စင်စစ်မှာ မမြမေ၏ လှပချောမောသော ရုပ်အဆင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ သားနားသော အနေအထိုင်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ လူပေါင်း ဆံ့ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ လောကဝတ် ပျူငှာ ရှိခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း မမြမေနှင့် မသိကျွမ်းရသေးသော သူတို့မှာ ကသာမြို့၏ အကြောင်းကို မသိနားမလည် သေးသလောက် ထင်မှတ်ကြ၍ ခေါ်လို ပြောလိုကြရုံမျှမက သူ့ထက်ငါ လုယက်၍ပင် မိတ်ကျွမ်း ဖွဲ့လေ့ရှိကြ၏။ မြို့ပေါ်၌ရှိသော အရပ်သူ၊ အရပ်သားများကမူ မိမိတို့ထက် အထက်တန်း ကျသောသူ၏ အပြုအမူကို ငေးမောကာကြည့်လျက်၊ မိမိသမီး နားထွင်းမင်္ဂလာ၌ မမြမေက ဧည့်ခံအဖြစ်နှင့်လိုက်ပါခဲ့လျှင် ဂုဏ်ထူးတစ်ခုဖြင့် ဝင့်ဝါမော်လေ့ ရှိကြလေသည်။

ကသာမြို့သို့ လွန်ခဲ့သောနှစ်က ပြောင်းရွှေ့လာသော ရွှေဘိုသားဇာတိ လက်ထောက် ဆရာဝန်ကလေး ကိုသာလွန်ဆိုသူ တစ်ယောက် ရှိခဲ့၏။ မမြမေသည် ၎င်းကိုသာလွန် ဆိုသူအတွက်ကြောင့် ကသာမြို့၌ပင် မနေဝံ့အောင် အရှက်ကွဲ၍ ထွက်သွားရသည် ဖြစ်လေရကား။ ဤအဖြစ်အပျက်များကို ဖတ်ရှုရသော မိတ်ဆွေများသည် မမြမေနှင့် မတော်တဆ တွေ့ဆုံ မိခဲ့ပါလျှင် ရွှေဘိုသားများ၏ အကြောင်းကို စကားစပ်၍မျှ မပြောမိစေရန် မှာထားလိုပါ၏။ အကြောင်းမူကား မမြမေသည် ရွှေဘိုသားများအကြောင်းကို စကားစပ်၍မျှ ပြောမိခဲ့ပါလျှင် ပြောသောသူကို ထ၍ ကိုက်ကောင်း ကိုက်ပေလိမ့်မည်။ ရွှေဘိုသားများကို ဤမျှလောက်ပင် စိတ်နာစေဖို့ ဖြစ်ခဲ့ဖူးချေ၏။

ကိုသာလွန်ဆိုသူမှာ ဆရာဝန်ကလေးဟူ၍ ဖော်ပြရသော်လည်း အရွယ်မှာမူကား ကလေးအရွယ် မဟုတ်ချေ။ အသက် ၅၀ကျော်ပြီဖြစ်၍ ပင်စင်ယူဖို့ အချိန် နီးနေချေပြီ။ ထိုသူသည် ကျွန်တော် တွေ့ဖူးသော လူအပေါင်းတို့ အနက်တွင် အကြားအမြင် ဗဟုသုတအများဆုံး တစ်ယောက်ဖြစ်၍ မည်သည့် အကြောင်းအရာမျိုးကိုမဆို စကားစပ်၍ ပြောမိကြသောအခါတွင် ထိုအကြောင်းအရာမှာ မိမိ တစ်သက်ပတ်လုံး အထူး လေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သော အကြောင်းအရာ တစ်ခုဖြစ်သည့် အနေဖြင့် "ခရေစေ့တွင်းကျ" ဂနသေချာစွာ ပြောဆိုနိုင်သော လူတစ်ယောက် ဖြစ်ချေသည်။ သို့ပါသော်လည်း ကိုသာလွန်သည် အရက်စွဲသော လူတစ်ယောက်ဖြစ်သောကြောင့် မိမိ၏အလုပ်၌ မကြီးပွားဘဲ ဆရာဝန်ကလေး အဖြစ်မှ စတင်လုပ်ကိုင်၍ ဆရာဝန်ကလေးအဖြစ်နှင့်ပင် ပင်စင်ယူတော့မည့် လက္ခဏာရှိချေသည်။

ကျွန်တော်မှာ ကသာမြို့သို့ အလည်အပတ် ရောက်သွား၍ ကျွန်တော်၏မိတ်ဆွေ ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးဘလွန်း နေအိမ်၌ တည်းခိုလျက် ရှိခဲ့၏။ ဦးဘလွန်းမှာ လူရိုးလူကောင်း လူအေးကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်၍ မုဆိုးဖိုကြီး တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ရာ၊ မယားသေဆုံးပြီးနောက် ထပ်မံ၍ အိမ်ထောင် မပြုတော့ဘဲ သမီးမအုန်းကြည် ဆိုသူနှင့် အိမ်ကြီးတစ်ဆောင်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိ၏။ မအုန်းကြည်ဆိုသူမှာ အသက်၂၀ အရွယ်မျှ ရှိ၍ လှပချောမော ကျစ်လျစ် သိပ်သည်းသော မိန်းမပျိုကလေးဖြစ်သည့်ပြင် အင်္ဂလိပ်စာ ၁၀တန်းအောင်မြင်ပြီး ဖြစ်၏။ စာရေးစာချီမှစ၍ အရာရှိ ပေါက်စ လေးများသည် မအုန်းကြည်နှင့် စေ့စပ်ကြ၏။ သို့ရာတွင် မအုန်းကြည်သည် ဖခင်၏ တစ်သက်၌ အိမ်ထောင် မပြုလိုသေးဟု အကြောင်းပြ၍ စေ့စပ် လာသော သူများကို ငြင်းပယ်လေ့ရှိ၏။

သို့ရာတွင် တစ်နေ့သ၌မူကား ကောလိပ်ကျောင်းမှ ဘီအေနှင့် ဘီအီးဒီ အောင်ပြီးသော သူငယ်တစ်ယောက်သည် လက်ထောက် ဆရာအဖြစ်နှင့် ရောက်လာ၍ ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေ ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ အိမ်သို့ လာရောက် လည်ပတ်ရာတွင်၊ လူငယ်တို့သဘာဝ မျက်စိချင်း ကျရာမှ သမီးရည်းစား ဖြစ်ကြပြီးလျှင် ထိမ်းမြားရန် စေ့စပ်ထားလေ၏။ ကျွန်တော် တည်းခိုလျက် ရှိသည်အတွင်း ၎င်းသူငယ် လာရောက် လည်ပတ် သဖြင့် အကဲခတ်မိရာ ထိုသူငယ်မှာ ဇာတ်လိုက် မင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ရုပ်ရည်ချောမော လှပခြင်း မရှိငြားသော်လည်း၊ အလွန်တရာ လူရည်သန့်၍ ဖျတ်လတ်ကြော့ရှင်း တောင့်တင်း လတ်ဆတ်သော သူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်ချေ၏။ သူ၏ ပညာအရည်အချင်းနှင့် နဖူးရေ ဒူးရေကို မြင်ရလျှင် မည်သည့် သမီးရှင်ဖြစ်စေ ငြင်းပယ်မည် မဟုတ်ချေ။ ထိုသူငယ်၏ အမည်မှာ မောင်ဝင်းမောင် ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်သည် မိတ်ဆွေ၏ နေအိမ်၌ တည်းခို နေထိုင်စဉ်အတွင်း လူငယ်နှစ်ယောက်တို့၏ အမူအရာကို တွေ့မြင်ရသဖြင့်၊ နမူနာတင်လောက်သော သမီးရည်းစား နှစ်ယောက်ဟူ၍ ခေါ်တွင်လောက်အောင် တစ်ဦးအားတစ်ဦး ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်း ရှိကြသည်ဟု မှတ်ထင်မိပေ၏။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သော ရွှေဘိုသားဦးသာလွန်ဆိုသူ လက်ထောက်ဆရာဝန်သည်လည်း ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်သဖြင့် နေအိမ်သို့ နေ့စဉ်အမျှ လာရောက် လည်ပတ်လေရာ၊ ထိုသူသည် မိမိကိုယ်တိုင် လူပျိုကြီးဖြစ်၍ လူငယ်နှစ်ယောက်ကို သားသမီးသဖွယ် ချစ်ခင်ကြင်နာလေဟန် လက္ခဏာရှိလေသည်။ ကျောင်းအုပ်ကြီး၏ နေအိမ်၌ တည်းခို၍ ရက်အတန်ငယ် ကြာညောင်းလတ်သော် ကျွန်တော်သည် အိမ်ရှင်များအား နှုတ်ဆက်၍ မင်္ဂလာ အခမ်းအနားသို့လည်း အခါအခွင့် ကြုံကြိုက်ခဲ့လျှင် လာရောက်ပါဦးမည့် အကြောင်းနှင့် ဝန်ခံကတိထားခဲ့ပြီးနောက် ထီးချိုင့်မြို့သို့ သင်္ဘောနှင့် စုန်ဆင်းလာခဲ့လေ၏။

တစ်နေ့သ၌ လက်ထောက် ဆရာဝန်ကလေး ဦးသာလွန်သည် ထီးချိုင့်ဆေးရုံသို့ ကိစ္စတစ်ခုနှင့် လာရောက်ရာတွင်၊ ကျွန်တော်နှင့် အဆင်သင့် တွေ့ဆုံ၍ မင်္ဂလာဆောင်နှင်းမည့် လူငယ်များ အကြောင်းကို မေးမြန်းစုံစမ်းရာ ဦးသာလွန်သည် ဝမ်းနည်းသော အမူအရာနှင့် ဦးခေါင်းကိုယမ်း၍ ပြလေ၏။

လွန် ။ ။ 'မဟန်ပါဘူး ဆရာရယ်၊ ဟို အကောင်မဝင်ရှုပ်နေပြန်ပါပြီ'

ကျွန်တော် ။ ။'ဘယ်အကောင်မလဲဗျ၊ မမြဲမေလား'

လွန် ။ ။ 'အစစ်ပေါ့'

ကျွန်တော် ။ ။ 'ဘယ့်နယ်လဲဗျာ၊ ဒီသူငယ်မြင်ရတာ ကျွန်တော်ဖြင့် တော်လိမ့်မယ် မှတ်တယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်ကုန်ကြတာလဲ'

လွန် ။ ။ 'သူ့ငယ် အပြစ်မဟုတ်ပေဘူး ဆရာရေ့၊ သူ့ထက်မက ဝါရင့်တဲ့ လူတွေတောင် သူဝင်ပြီး မွှေလိုက်ပြီဆိုမှဖြင့် တစ်ခါတည်း ကစဥ့်ကရဲ ဖြစ်ကုန်တာ တွေ့ရလှပြီကော'

ကျွန်တော် ။ ။ 'ကြားတော့ ကြားခဲ့ဖူးရဲ့ဗျာ၊ နို့ပေမဲ့ မအုန်းကြည်ကလေးကလည်း ချောကချောပါဘိသနဲ့...'

လွန် ။ ။'ဘာတူနိုင်မလဲ ဆရာရယ်၊ ဒီကတော့ အပျိုအစစ်မို့ ရိုးရိုးကလေး၊ ဟိုဟာကတော့ တယ်...ကျုပ် မပြောချင်ပေါင်လေ။ ကျုပ်တော့ဖြင့် အုန်းကြည်ကလေး သနားတာလောက် ရှိတာပါပဲဗျာ'

ကျွန်တော် ။ ။ 'နေပါဦးဗျာ၊ ဖြစ်ပျက်ပုံ ပြောပြစမ်းပါဦး'

လွန် ။ ။ 'ဖြစ်ပျက်ပုံကတော့ အထူးအဆန်း မဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ ကွင်းပစ်ဖမ်းတော့ မိသွားတာပေါ့ဗျ'

ကျွန်တော် ။ ။ 'ဘယ်မှာတွေ့ကြသတဲ့လဲ'

လွန် ။ ။'တွေ့တာတော့ ဘယ်မှာ စတွေ့တယ် မပြောတတ်ဘူး။ တစ်နေ့တော့ ကျုပ်က ပျင်းပျင်းရှိတာနဲ့ တစ်ညမှာ ကမ်းနားဘက် လမ်းလျှောက်သွားတော့ မှောင်ရိပ်မှာ ယောက်ျားတစ်ယောက်နဲ့ မိန်းမတစ်ယောက် ရပ်ပြီး စကား ပြောနေကြတာကို ကျုပ်တွေ့ရတယ်။ ကမ်းနားဘက် ဆီမှာ ဒီလိုဟာမျိုး တွေ့ရဖန်များလေတော့ ကျုပ်က တယ်ကြီး ဂရုမစိုက်ဘဲ လျှောက်မြဲတိုင်း လျှောက်သွားတော့ မိန်းမက လူလာတာ မြင်တာနဲ့ သုတ်သီးသုတ်ပျာ ထွက်အသွား၊ ကုလားဆိုင်က ဓာတ်မီးရောင်မှာ သူ့မျက်နှာကို ရိပ်ခနဲ မြင်လိုက်တော့မှ မင်းကတော်မှန်း သိတာကိုးဗျ။ ကျုပ်က ခင်ဗျားသိတဲ့အတိုင်း အုန်းကြည်ကို သမီးကလေးလို ချစ်ခင်နေလေတော့ စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့ "ဟေ့ကျောင်းဆရာ၊ ဒီအပုပ်အသိုးကြီးနဲ့ ဘာလုပ်မယ့် လမ်းမှာရပ်ပြီး စကားပြောချင်ရသလဲ" လို့ ဟိုကောင်မ ကြားလောက်အောင် ခပ်ကျယ်ကျယ် ငေါက်ပြီး မေးလိုက်တာကိုးဗျ။ ဒီတော့ ဟိုကောင်မက ပြုန်းဆို လှည့်လာပြီး စားတော့မလို ဝါးတော့မလိုနဲ့ ကျုပ်မျက်နှာ တည့်တည့်ကြည့်ပြီး "ရှင်က ဘာကောင်မ မှတ်လို့ ကျုပ်ကို အပုပ်အသိုးတွေ ဘာတွေနဲ့ ခေါ်နိုင်ရတာလဲတဲ့၊ အရက်သမားပီပီ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် မနေဘဲ လူထဲဝင်ပြီး ဘာလုပ်ရှုပ်ချင်သလဲ" ဘာလဲညာလဲနဲ့ ကျုပ်ကို ကြိမ်းလားမောင်းလား လုပ်တာကိုးဗျ။ ပြီးတော့ သူကကျုပ်ကို ရွှေဘိုသား လူပါးဝသလေး ဘာလေးနဲ့ ကြိမ်းသေးတယ်။ ဒီတော့ ကျုပ်က "ရွှေဘိုသားများဟာ ဒီလိုပဲ ပုပ်လျှင်ပုပ်တယ်၊ သိုးလျှင်သိုးတယ်လို့ တဲ့တိုးကြီးပဲ ပြောတတ်တယ်" လို့ ထပ်ပြောလိုက်ပြန်တော့ မယ်မင်းကြီးမက ကျုပ်ကို "နေနှင့်ဦး၊ ရှင့်အလုပ်ကို မပြုတ်ပြုတ်အောင် ဖြုတ်ပြမယ်၊ ကြည့်ထားလိုက်" တဲ့ဗျ။ ဒီတော့ ကျုပ်က "တောင်းပန်ပါရစေ မင်းကတော်ရယ်၊ ခင်ဗျား သားလောက်ဟာကလေးကို ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း မကြံစည်ချင်ပါနဲ့ သူ့ခမျာမှာ လက်ထပ်မယ်လို့ ဆဲဆဲသားပါ" လို့ ပြောပြန်တာကိုးဗျ။ သူ့ကို မောင်ဝင်းမောင်ရဲ့ အမေအရွယ်လောက် ရှိတယ်ဆိုတဲ့ အလုံးကို အပုပ်အသိုးဆိုတာထက်တောင် စိတ်ဆိုးပြီး လားလားဗျာ မိန်းမကို အသားများ ဆတ်ဆတ်တုန်ပြီး စကားတောင် မပြောနိုင်တော့ဘဲ မျက်လုံးကြီးပြူးပြီး ကျုပ်ကို ကြည့်နေတာကိုးဗျ။ ကျုပ်ကတော့ ဘာဂရုစိုက်မလဲလေ၊ ခပ်အေးအေး ရပ်နေတာပေါ့။ အမှန်ပြောရမှာဖြင့် ကျုပ်က သူ့သတင်းကြားရတာ နားကြားပြင်းလွန်းလို့ နာကြည်းအောင် ပြောချင်နေတာ ကြာလှပြီ၊ ကိုယ့်နဲ့ ဘာမှမဆိုင်လို့သာ အောင့်နေခဲ့ရတယ်။ ဒီတစ်ခါ အချက်ပေါ်လာလေတော့ လွှတ်ပြော လိုက်တော့ တာပဲဗျ။ နောက်ဆုံးတော့ မချောက မြေကြီးကို ခြေဖနောင့်နဲ့ ပွတ်ချေပြပြီး ဆောင့်ဆောင့်နဲ့ ထွက်သွားပါလေရောဗျ။ ဒီတော့မှ ကျုပ်က မောင်ဝင်းမောင်ကို မအုန်းကြည် တစ်ယောက်လုံး ရှိလျက်သားနဲ့ အပျော်လိုက်ဖို့ မကောင်းတဲ့အကြောင်း၊ လူရိုးပီပီ လူရိုးဘာသာ နေဖို့ကောင်းတဲ့ အကြောင်း၊ သူလို ပါမွှားမဆိုထားနဲ့၊ သူ့ထက်မကတဲ့ ပဂေးကြီးတွေတောင် ကြောင်ကျမကျ ခွေးကျ ကျသွားရတဲ့ အကြောင်းနဲ့ နာကြည်းလေအောင် နှိပ်ပြီး ကျုပ်က ပြောတာကိုးဗျ။ ဒီတော့ မင်းဘုရားက လက်သီးလက်မောင်းတွေများ တန်းပြီး လူကြီးမို့သာ ခံနေရတော့တယ်တဲ့၊ လူငယ်၊ ငယ်ရွယ်တူချင်းများဖြင့် ဒီနေရာတွင် အသက် ပျောက်သွားမလေး ဘာလေးနဲ့ ကြိမ်းမောင်းသေးသဗျ။ ကျုပ်ကလည်း မလျှော့ပေါင်။ နာလောက်တဲ့ အလုံးချည်းပဲ ရွေးပြောလိုက်တာ၊ နောက်ဆုံးတော့ သူက တံတွေးများထွေးပြီး ထွက်သွားပါလေရောဗျာ'

ကျွန်တော် ။ ။ 'သူတို့ချင်းတော့ လွန်လွန်ကျူးကျူး မရှိသေးပါဘူးထင်ပါရဲ့ဗျာ'

လွန် ။ ။'လွန်လွန်ကျူးကျူးတော့ ဘယ်တော့မှ ဒီမိန်းမက အဖြစ်မခံဘူးဗျ။ သူလို ကျောင်းဆရာလေးမပြောနဲ့၊ လခ လေးငါးရာ ရတဲ့ အရာရှိတွေတောင် လှန်ပစ်လိုက်တာ ဘယ်နှယောက်ရှိပြီလဲ'

ကျွန်တော် ။ ။ 'မအုန်းကြည် မသိလျှင်လည်းပြီးရောပေါ့ဗျာ'

လွန် ။ ။ 'ကသာမြို့က ခင်ဗျားတို့ ရန်ကုန်လို မဟုတ်ဘူးဗျ။ အပ်ကျတာတောင် တစ်မြို့လုံး ဆူသွားအောင် သိကုန် ကြသေးတယ်။ အုန်းကြည်ကလေးလည်း အခုတမှိုင်မှိုင် တတွေတွေနဲ့ ဖြစ်နေရှာပြီ။ ငနဲကလည်း အလုပ်များသလေး ဘာလေးနဲ့ ညတိုင်းမှန်အောင် မပေါ်လာဘူး'

ကျွန်တော် ။ ။ 'သည့်ပြင်ဟာ ကိစ္စမရှိဘူး၊ ကလေးမအတွက်က သနားဖို့ကောင်းတယ်ဗျာ'

လွန် ။ ။ 'ဒါကြောင့် ခက်တာပေါ့၊ သို့သော် ကျုပ်သဘော်ပေါ်မှာ အကြံတစ်ခု ရလာတယ်၊ ဒီက ပြန်လျှင်ဖြင့် စမ်းကြည့် ဦးမယ်။ တော်လည်းတော်၊ မတော်လည်း ချော်ရုံပေါ့ဗျာ'

ကျွန်တော် ။ ။ 'ဘယ်လို အကြံလဲဗျာ'

လွန် ။ ။ 'ဟုတ်သော်ရှိ၊ မဟုတ်သော်ရှိ ကျုပ်မပြောသေးဘူး၊ နောက်တော့ ခင်ဗျားကြားလိမ့်မယ်'

ကျွန်တော် ။ ။ 'ဒါဖြင့် ကျွန်တော်လည်း လိုက်ချင်တယ်ဗျာ'

လွန် ။ ။ 'ကောင်းသားပဲ၊ ခင်ဗျားလိုက်လျှင် ဟိုအိမ်မှာ မတည်းလေနဲ့၊ စိတ်ညစ်စရာတွေ တွေ့လိမ့်မယ်။ ကျုပ်အိမ်မှာပဲ တည်းပေတော့'

ကျွန်တော် ။ ။ 'ကောင်းပါပြီဗျာ'

နောက်တစ်နေ့၌ ကျွန်တော်သည် ဦးသာလွန်နှင့်အတူ ကသာမြို့သို့ လိုက်သွား၍ ၎င်း၏ နေအိမ်၌ တည်းခိုလေ၏။ ကျွန်တော်တို့သည် ကသာမြို့သို့ ဆိုက်ရောက် ကြသောအခါတွင် ကျောင်းဆရာမောင်ဝင်းမောင်နှင့် မင်းကတော်မမြမေတို့၏ အကြောင်းကို ထောက်လှမ်းစုံစမ်းခဲ့ရာ၊ မောင်ဝင်းမောင်သည် မမြမေ၏ နေအိမ်သို့ ညဥ့်ဦးယံတိုင်းလိုပင် သွားရောက် လည်ပတ်တတ်ကြောင်းနှင့် သတင်းကြားရလေ၏။ စင်စစ်မှာ ထိုသတင်းသည် လျှို့ဝှက်သော သတင်းမဟုတ်၊ ကသာ တစ်မြို့လုံးလိုပင် သိနှင့်ကြပြီး ဖြစ်လေသည်။ မောင်ဝင်းမောင်သည် မအုန်းကြည်တို့၏ နေအိမ်သို့ ခပ်စောစော အချိန်တွင် ဝတ်ကျေဝတ်ကုန်မျှ သွား၍ မမြမေ၏ နေအိမ်၌ အချိန်အများဆုံး ကုန်လွန်စေခဲ့လေသည်။

မမြမေအတွက် ထောက်ခံ၍ ရေးသားရန် အချက်တစ်ခုမှာ ၎င်းမိန်းမသည် များစွာသော အရာရှိများနှင့် ချစ်ကြိုက်သော အနေသို့ ရပ်သိ ရွာသိတိုင် ရောက်ခဲ့ဖူးသော်လည်း သမီးရည်းစား ဘဝထက် နီးရင်းသော အခြေအနေသို့ မည်သည့် ရည်းစားကိုမျှ မတိုင် ရောက်စေခဲ့သည့် အကြောင်းကို ရည်းစား ဟောင်းများကိုယ်တိုင် အချင်းချင်း ပြောဆိုကြသည်ကို ကြားရဖူးလေသည်။ များစွာသော ယောက်ျားတို့မှာ ဤကိစ္စမျိုး၌ ပိုမို၍သာလျှင် ပြောစမြဲ ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်က ထိုကဲ့သို့ ဖွင့်ဟဝန်ခံခြင်းကို မယုံကြည်ဖွယ်ရာ အကြောင်းမရှိပေ။

ကသာသို့ရောက်ပြီးနောက်တစ်နေ့၌ ဦးသာလွန်က ကျွန်တော်အား မိမိသည် မင်းကတော် မမြမေအား အပုပ်အသိုး ဟူ၍ေ ခါ်ဝေါ် မိခြင်းမှာ လွန်ကျူးသည့်အတွက် တောင်းပန် ဝန်ချလိုကြောင်းနှင့် ပြောပြ၍၊ ကျွန်တော့်အားလည်း တောင်းပန်ဖို့ လာလိုကြောင်းနှင့် ရှေ့တော်ပြေး အဖြစ်ဖြင့် သွားရောက် ပြောဆိုရန် စေခိုင်းလေ၏။ ကျွန်တော်သည် ထိုသို့သော မိန်းမမျိုးကို တောင်းပန်ဖို့ မလိုကြောင်းနှင့် ပြန်ပြောရာတွင် ဦးသာလွန်၏ မျက်နှာထားသည် ထူးထူးဆန်းဆန်း ရှိနေသည်ကို မြင်ရသဖြင့် အကြံတစ်ခုခု ရှိကြောင်း ရိပ်မိ၍ သွားရောက်ပြောဆိုရန် သဘောတူညီ ရလေ၏။ ကျွန်တော်မှာ ကသာမြို့၌ ၁၅ရက်ခန့်မျှ နေထိုင် ခဲ့ဖူးသည့် အတွင်းတွင် မမြမေနှင့် နှစ်ကြိမ်မျှတွေ့ဖူး၍ အနည်းငယ်မျှ သိကျွမ်းခဲ့ဖူး၏။

သို့ဖြစ်၍ တစ်ညသ၌ ကျွန်တော်သည် ဦးသာလွန် စေခိုင်းသည့်အတိုင်း မမြမေ၏ နေအိမ်သို့ သွားရောက်၍ အိမ်ပေါ်သို့ တက်သွား သောအခါ အိမ်ရှေ့ ဝရန်တာ၌ မမြမေနှင့် မောင်ဝင်းမောင်တို့ ကြိမ်ကုလားထိုင်များနှင့် ထိုင်နေကြသည်ကို တွေ့ရလေ၏။ မောင်ဝင်းမောင်သည် ကျွန်တော့်ကို မြင်သောအခါ မျက်မှောင်ကြုတ်လျက် ရှုပ်သည်ဟု ထင်မှတ်ဟန် လက္ခဏာ ရှိသော်လည်း မမြမေကမူ ပြုံးရွှင် ချိုသာသော မျက်နှာထားနှင့် လောကဝတ် ပျူငှာ စကားပြောဆို၍ ကိစ္စကိုမေးမြန်းလေ၏။

ထိုအခါ ကျွန်တော်က ဦးသာလွန်သည် ထိုနေ့ညက မူးယစ်သည့် အတွက်ကြောင့် ပြောမိပြောရာ ပြောမှားဆိုမှား ဖြစ်သွားခြင်းအတွက် နောင်တရသဖြင့် ဝန်ချ တောင်းပန်ရန် လာလိုကြောင်းနှင့် ပြောပြလေ၏။ ထိုအခါ မောင်ဝင်းမောင်က....

မောင် ။ ။'ဒီအမူးကြီး အရေးလုပ်မနေပါနဲ့ဗျာ'

မေ ။ ။(ပြုံးရွှင်စွာနှင့်) 'ဩော် သူက သူမှားတာကိုသတိရပြီး တောင်းပန်ချင်တယ်တဲ့လား'

မောင် ။ ။'တယ်ရှုပ်တယ်ဗျာ'

မေ ။ ။'လူကြီးက ခုပုံတော့ဖြင့် သနားစရာပါပေပဲ၊ မမှားသောရှေ့နေ မသေသော ဆေးသမား မရှိဘူးတဲ့။ သို့သော် ကိုယ့်အပြစ်ကို ကိုယ်မြင်ပြီး တောင်းပန် ဝန်ချတယ်ဆိုတာ စိတ်သဘောကြီးပေတာပေါ့၊ လာပါစေရှင်၊ လာပါစေ'

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်သည် အိမ်အောက်သို့ ဆင်းလာပြီးလျှင် လမ်းထောင့်၌ စောင့်နေသော ဦးသာလွန်ကိုခေါ်၍ မမြမေ၏ အိမ်သို့ တစ်ဖန် တက်ကြပြန်လေ၏။ ကုလားထိုင်၌ ထိုင်ကြပြီးနောက်-

မေ ။ ။'ဒီက မိတ်ဆွေက ပြောပြလို့ သိရပါပြီရှင်။ လူကြီးနဲ့ လူငယ်ဆိုတာ တောင်းပန်နေဖို့ မရှိပါဘူး၊ ကိုယ်မှားလျှင် မှားသွားပြီ ဆိုလျှင် ပြီးတာပါပဲ'

လွန် ။ ။'ကျုပ်က ဟိုနေ့က တစ်ဆိတ်လွန်သွားလေတော့'

မေ ။ ။'ယောက်ျားဆိုတာ ဒီလိုပေါ့ရှင်၊ တယ်လည်း ပျော်တဲ့ဟာမျိုးလို့ ပြောတယ်။ ကျွန်မလည်း ယောကျ်ားဖြစ်လျှင် ကင်းကောင်းမှ ကင်းလိမ့်မယ်ထင်ပါရဲ့'

ထိုခဏ၌ ဦးသာလွန်သည် မျက်လုံးပြူးပြူး၊ မျက်ဆန်ပြူးပြူးနှင့် မမြမေ၏ ဦးခေါင်းကို စိုက်ငေးကာ ကြည့်နေရာမှ ရုတ်တရက်ထ လိုက်လေ၏။

မေ ။ ။'ဘာတုံးရှင့်၊ ဘယ့်နှာတုံး'

လွန် ။ ။'မလှုပ်နဲ့၊ မလှုပ်နဲ့...ငြိမ်ငြိမ်နေ၊ ထိုးလိမ့်မယ်'

မေ ။ ။'အောင်မယ်လေး၊ ဘာတုံး'

လွန် ။ ။'ကင်းမြီးကောက်ကြီးဗျ၊ နည်းတာကြီးမဟုတ်ဘူး' ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ဦးသာလွန်သည် မမြမေ၏ အနီးသို့ ထသွား၍ ခေါင်းပေါ်၌ ပတ်ထားသော ဘီးဆံပတ်ကြီးကို ပြန်နံးခနဲ ကိုင်ဆွဲလိုက်ရာ ပြန်းခနဲမြည်သော အသံဖြစ်ပေါ်၍ ဘီးဆံပတ်တစ်ခုလုံးသည် လက်ထဲ၌ ပြုတ်၍ ပါလာ၏။

ကျွန်တော့်မှာ ဆံပင်အလျှင်း မပေါက်ဘဲ ဦးခေါင်းပြောင်သော ယောကျ်ားများကို နှစ်ကြိမ်မျှ မြင်ရဖူးသော်လည်း ဦးခေါင်းပြောင်သော မိန်းမကို ယခုအကြိမ်သည် ပထမအကြိမ် မြင်ရခြင်း ဖြစ်ချေ၏။ ထိုအခြင်းအရာမှာ စင်စစ်အားဖြင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ တစ်ခု မဟုတ် ငြားသော်လည်း ကျွန်တော့်မှာ ကြက်သီးများ ထမိလေ၏။ နောက်တစ်ခဏ၌ကား ကျွန်တော်သည် မီးရောင်တွင် အရောင်တလက်လက် ထွက်နေသော မမြမေ၏ ဦးခေါင်းပြောင်ကို မြင်ရသဖြင့် ရယ်ချင်လှသောကြောင့် အနိုင့်အနိုင် ချုပ်တည်း၍ ထားရလေ၏။ ၎င်းနောက် မောင်ဝင်းမောင်အား လှမ်း၍ကြည့်လိုက်ရာ ၎င်းမှာ ပါးစပ်ကြီးဟလျက် ကြောင်တောင်ငေး၍ ကြည့်နေလေ၏။

မမြမေသည် ကုလားထိုင်မှထ၍ ဦးသာလွန်အား လက်ညှိုး ထိုးကာထိုးကာနှင့် ၅ မိနစ်ခန့်မျှ ကြာသည်တိုင်အောင် မရပ်မနားဘဲ နာမည်မျိုးစုံအောင် ခေါ်ငင်ကာ ရန်တွေ့လျက် ရှိရာ၊ မိမိ၏ အရိပ်ကို မှန်ဗီရိုကြီး၌ ကပ်ထားသော ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးတွင် ရိပ်ခနဲ မြင်လိုက်သော အခါမှ အော်ဟစ်ကာ အခန်းတွင်းသို့ ဝင်ပြေးလေ၏။

၎င်းနောက် ဦးသာလွန်က မိမိလက်တွင်း၌ ဆုပ်ကိုင်လျက်ပင် ရှိသေးသော ဘီးဆံပတ်ကြီးကို မောင်ဝင်းမောင်၏ လက်သို့ ထည့်ပေး လိုက်ရာ၊ မောင်ဝင်းမောင်သည် မြွေဟောက်ကို ပေးအပ် လိုက်ဘိသကဲ့သို့ စက်ဆုပ်သော အမူအရာနှင့် ရှုံ့မဲ့ကာ ပစ်ချပြီးလျှင် အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းပြေးလေ၏။

ထိုနောက် ကျွန်တော်နှင့် ဦးသာလွန်တို့သည်လည်း အိမ်ပေါ်မှ ဆင်း၍ ပြန်လာကြရာ လမ်းခရီး၌-

လွန် ။ ။'ဘယ်လို တရားဟောလို့မှ ကျွတ်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ယခုတော့ဖြင့် ဇကန် ကျွတ်တော့မှာပဲ၊ မိန်းမထိပ်ပြောင်ကြီး မြင်ရတာ ကျုပ်ဖြင့် လန့်တောင်လန့်တယ်ဗျာ'

ကျွန်တော် ။ ။'ခင်ဗျား ဘယ့်နယ်လုပ်ပြီး သိသလဲ'

လွန် ။ ။'ကျုပ်က သတင်း ကြားဖူးလို့လား၊ စိတ်ကူးလား၊ တွေးလုံးလား၊ မူးမူးနဲ့ ထင်ရာမြင်ရာ လုပ်တာလား မပြော တတ်ပါဘူးဗျာ' ဟု ပြောလေရာ ဦးသာလွန်သည်ကား လူဆန်းတစ်ယောက် ဖြစ်ချေ၏တကား ဟု တွေးတောမိသောဟူ၏။

[သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၃၅]

ရုပ်ခွဲ နာမ်ခွဲ

ယူနီဘာစတီ သိပ္ပံကျောင်းကြီးမှ ပရော်ဖက်ဆာဆရာကြီး ဦးလွန်းဘေသည် အိုင်အေ အတန်းသားများနှင့် ဘီအေအတန်းသားများအား လောကဓာတ် ပညာ၌ သင်ကြားပြသရသူ တစ်ယောက်ဖြစ်ရာ၊ ထိုသူသည် အနောက်နိုင်ငံ၌ ပေါ်ထွန်းသော ဟစ်ပနော်တစ်ဇင်ခေါ် စိတ်ညို့ခြင်း ပညာနှင့် ဆိုက်ခစ်ခေါ် နာမ်ဝိဉာဉ်နှင့် ဆိုင်သော ပညာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဘိဓမ္မာကျမ်းမှ စိတ်စေတသိက်နှင့် ရုပ်တရားများ အကြောင်းကိုလည်းကောင်း တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ယှဉ်တွဲလေ့လာခဲ့သဖြင့် အနောက်တိုင်းပညာနှင့် အရှေ့တိုင်းပညာတို့၏ ဆက်သွယ်ပုံများကို အထူးသဖြင့် ကျွမ်းကျင် နားလည်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့လေသည်။ အနောက်တိုင်းသားများသည် လက်တွေ့နည်းဖြင့် လေ့လာရသော စိတ်ညို့ခြင်း ပညာ၌ များစွာ ကျွမ်းကျင် ကြသည်မှန်သော်လည်း၊ အဘိဓမ္မာ ကျမ်းကို ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်း မရှိသဖြင့် အခြားသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို မိမိတို့ မလိုရှိတိုင်း ပြုလုပ် စေနိုင်ခြင်း တည်းဟူသော စိတ်ညို့ခြင်း အတတ်ထက် ပိုမို၍ စွမ်းဆောင်နိုင်ကြသည် မရှိကြချေ။ မြန်မာပြည်နှင့် သီဟိုဠ်ကျွန်း (သီရိလင်္ကာနိုင်ငံ)များ၌လည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်းရှင်လူတို့သည် အဘိဓမ္မာ ကျမ်းသက်သက်ကိုသာလျှင် လေ့လာကြသဖြင့် စိတ်စေတသိက်၊ ရုပ်စသည်တို့၌ ရုပ်တွက်ခြင်း၊ ဝီထိတိုးခြင်း စသည်ဖြင့် စိတ်၏အကြောင်း၊ ရုပ်၏အကြောင်းတို့ကို အနစိတ်ဖြာ၍ သိကျွမ်း နားလည် ကြသည် မှန်သော်လည်း၊ အခြားသူ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ စိတ်ကို တစ်နည်းနည်းအားဖြင့် ထိခိုက်စေခြင်း တည်းဟူသော လက်တွေ့နည်းများ၌ တတ်ကျွမ်း နားလည်ကြခြင်း မရှိကြချေ။ ပရောဖက်ဆာ ဦးလွန်းဘေမှာမူ ထိုနက်နဲ ခက်ခဲလှသော ပညာရပ် နှစ်ခုလုံးကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်စပ်၍ နိုက်နိုက် ချွတ်ချွတ် ရှုပ်ရှုပ်ချွံချွံ လေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သူတစ်ဦး ဖြစ်လေရကား၊ အံ့ဖွယ် သရဲရှိအောင် ထူးကဲဆန်းကြယ်လှသော အခြင်းအရာနှင့် တွေ့ကြုံခဲ့ရ၏။ ယခုရေးသား ဖော်ပြလတ္တံ့သော အဖြစ်အပျက်မှာ အနောက်တိုင်းမှ လောကဓာတ် ဆရာကြီးများသော်လည်းကောင်း၊ အရှေ့တိုင်းမှ အဘိဓမ္မာ၌ တတ်ကျွမ်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသော်လည်းကောင်း မကြားဖူး၊ မကြုံဖူးလောက်အောင် ထူးထွေဆန်းပြားလှသော အဖြစ်အပျက်ဖြစ်လေသည်။ ဦးလွန်းဘေမှာ ယူနီဘာစတီ သိပ္ပံကျောင်းကြီး၌ ပရောဖက်ဆာဆရာကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်သောကြောင့်လည်း လိုအပ်သော လက်နက်ကိရိယာ များကို ကျောင်း၌ စုံလင်စွာ ရရှိနိုင်သဖြင့် ထိုကဲ့သို့ ပေါက်ရောက်အောင် လေ့လာ လိုက်စားနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဦးလွန်းဘေသည် ကြံ့လှီသော အရေအသား၊ မြင့်မားသော အရပ်အမောင်းနှင့် နာခေါင်းချွန်းချွန်း၊ မေးချွန်းချွန်းဖြင့် အစွန်းထွက်မတတ် ရှိသော မျက်နာမျိုး ရှိသည့်ပြင် စူးရှထက်မြက်လှသော မျက်လုံးများလည်း ရှိရကား၊ ထိုသူကို မြင်ရခါမျှဖြင့် ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိကြောင်း ထင်ရှားပေ၏။ ထိုသူသည် အရေတွန့်လိပ်သော နဖူးရှိ၍ အစဉ်မပြတ် မျက်မှောင် ကြုတ်ကာနေတတ်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ခက်ထန်သော စိတ်သဘော ရှိသည်ဟု တွေးထင် တတ်ကြသည် မှန်သော်လည်း၊ စင်စစ်မှာမူ ဦးလွန်းဘေသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့သော စိတ်သဘော ရှိချေ၏။ သိပ္ပံ ကျောင်းသားများသည် ဦးလွန်းဘေအား ကြည်ညို ချစ်ခင်ခြင်းရှိကြ၍ ၎င်း၏ ထူးဆန်းသော ပြောဟောချက်များကို ဝိုင်းဝန်းကြားနာလေ့ ရှိကြ၏။ ၎င်းပြောဟောချက်များမှာ ကျောင်း၌ လေ့ကျင့်ရသော သင်ခန်းစာများနှင့် မသက်ဆိုင်ချေ။ ဦးလွန်းဘေသည် စိတ်ညို့ ခြင်းပညာကို လေ့ကျင့်ရာ၌ မိမိ၏ တပည့်များကို အသုံးပြုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်ရာ ထိုဆရာကြီး၏ "ညို့"ခြင်းကို မခံဖူးသော တပည့်ကျောင်းသားဟူ၍ မရှိချေ။

ဦးလွန်းဘေ၏ တပည့်များအနက် ဘီအေစီနီယာ အတန်းမှ မောင်တင်ဆွေဟူသော သူငယ်သည် ဆရာကြီး၏ နက်နဲသိမ်မွေ့သော ပညာ၌ စိတ်အား အထက်သန်ဆုံး ဖြစ်လေ၏။ မောင်တင်ဆွေသည် မြေလတ်သား တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ပျော်ရွှင်မှု အမျိုးမျိုးတို့၌ ကျောင်းသားများ အနက်တွင် ခေါင်းဆောင်ကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်လေရကား၊ ဤမျှပေ့ါလျော့သော စိတ်သဘောရှိသူ တစ်ယောက်သည် ဆရာကြီးဦးလွန်းဘေ၏ နက်နဲ သိမ်မွေ့လှသော ပညာ၌ စိတ်အားထက်သန်ခြင်း ရှိရသည်ကို အခြားကျောင်းသားများက နားမလည်နိုင်အောင် ရှိကြ၏။ စင်စစ်သော်ကား မောင်တင်ဆွေသည် ဦးလွန်းဘေ၏ သမီးမအမာကို ချစ်ကြိုက်စုံမက်လျက် ရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် မအမာနှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်ခွင့် ရစေခြင်းငှာ ဦးလွန်းဘေ ခိုင်းစေရာကို စိတ်ပါစွာနှင့် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိခြင်းဖြစ်လေသည်။ ဦးလွန်းဘေသည် စိတ်ညို့ခြင်းနှင့် ဆိုင်သောပညာကို လေ့ကျင့်ရာ၌ တပည့်တစ်ယောက် လိုသည်ဖြစ်ရာ မောင်တင်ဆွေအား မိမိ၏နေအိမ်သို့ မကြာခဏခေါ်ငင် လေ့ကျင့်လေ့ ရှိ၏။ မောင်တင်ဆွေကမူ မအမာကို တွေ့မြင်ခွင့် ရမည်ဆိုသော် တစ်နေ့အတွင်း အိမ်သို့ဝကြိမ် လာဖို့လိုလျှင်လည်း သွားရန် အဆင်သင့်ရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ ကြိမ်ဖန်များစွာ သွားရောက် ရလေလျှင် မောင်တင်ဆွေနှင့် မအမာတို့သည် သမီးရည်းစား အဖြစ်သို့တိုင် ရောက်ခဲ့ကြ၏။

မောင်တင်ဆွေသည် "သနားကမား"ရှိသော ရုပ်အဆင်း ရှိသည့်ပြင် စက်ပိုင် တစ်ယောက်၏သား ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့် မိန်းကလေး မဆို ရည်းစား တော်လိုကြမည် မှန်သော်လည်း၊ ဦးလွန်းဘေ၏ ဇနီးဆရာကတော် ဒေါ်မြရင်သည် မောင်တင်ဆွေနှင့် မျက်နာကြော မတည့်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အိမ်သို့ မောင်တင်ဆွေ လာရောက်သည့်အခါတိုင်း မျက်နှာတင်းတင်း ထားလေ့ရှိ၏။ ဒေါ်မြရင်က မိမိတို့၌

သမီးပျိုကလေး ရှိပါလျက်နှင့် ကျောင်းသား မောင်တင်ဆွေကို အိမ်သို့ ခေါ်ခဲ့ရလေသလောဟု ဆရာကြီးအား မကြာခဏ မည်တွန် တောက်တီး လေ့ရှိ၏။ စင်စစ်မှာ မောင်တင်ဆွေသည် ကျောင်းသားအရွယ်၌ပင် မူးယစ်သောက်စားခြင်း စသော ပျော်ရွှင်မှုတို့၌ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်လေရာ၊ ဒေါ်မြရင်သည် ထိုအကြောင်းကို သတင်း သန့်သန့်ကြားရသည်နှင့် ထိုကဲ့သို့ ကန့်ကွက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

တစ်နေ့သ၌ မောင်တင်ဆွေသည် အရက်နံ့ကလေး တသင်းသင်းနှင့် မြို့ထဲမှ ကျောင်းသို့ပြန်အလာ၊ ကျောင်းအဝင်ဝတွင် ကျောင်းအုပ်ကြီးနှင့် တွေ့၍ ကျောင်းအုပ်ကြီး၏လက်ကို ဆွဲငင်ကာ နှုတ်ဆက်မည်ပြုရာတွင် ကျောင်းမှ နှတ်ပယ်ခြင်း ခံရလုမတတ် ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေ၏။ ဦးလွန်းဘေမှာမူ ပညာကို လေးနက်စွာ ဆည်းပူးသူတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း သမီးရေးကိုလည်း ဂရုမစိုက်၊ မိမိလေ့ကျင့်လျက် ရှိသောပညာ၌ မောင်တင်ဆွေ၏ အသုံးဝင်ခြင်းကိုသာလျှင် နှစ်သက် သဘောတူလျက် ရှိနေ၏။

ဦးလွန်းဘေသည် ရုပ်နှင့်နာမ်တို့၏ ဆက်သွယ်ပုံ အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နက်နဲသော အခြင်းအရာတစ်ခုကို နှစ်ပေါင်းများစွာ လေ့ကျင့် စုံစမ်းလျက် ရှိခဲ့၏။ လူတစ်ယောက်၏ နာမ်ဝိညာဉ်သည် ကိုယ်ကာယမှ တစ်ခဏတာမျှ ခွာထွက်ပြီးနောက် တစ်ဖန်ပြန်၍ ဝင်စွမ်းနိုင်လေသလော ဟူသော အချက်ကို တစ်နေ့အတွင်းတွင် အကြိမ်ပေါင်း ၁၀၀မက မိမိကိုယ်ကို မိမိ မေးခွန်းထုတ်လျက်ရှိ၏။

ရောဂါအပြင်း ဖမ်းသဖြင့် နစ်မျောသွားသော သူတို့၏ နာမ်ဝိညာဉ်သည် ကိုယ်ကာယမှ ခွာထွက် သွားဟန်ရှိသည် မှန်သော်လည်း၊ လူကောင်း တစ်ယောက်သည် ထိုကဲ့သို့ တမင်ပြုစွမ်း နိုင်ပါသလောဟူ၍ မကြာခဏ စဉ်းစားလေ့ရှိ၏။ နောက်ဆုံး၌ နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခြင်းသည် စင်စစ်အားဖြင့် သေခြင်းတစ်မျိုးပင် ဖြစ်သောကြောင့် စမ်းသပ်ရန် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကောင်းသည်မှန်သော်လည်း မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ စမ်းသပ်၍ ကြည့်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ပရော်ဖက်ဆာဦးလွန်းဘေသည် တပည့်တစ်ယောက်ကို စိတ်ဖြင့် ညို့ပြီးနောက် ထိုတပည့်အား အခြားသော အိမ်တစ်အိမ်၌ ဖြစ်ပျက်နေသော အဖြစ်အပျက်များကို ပြောပြရန် စေခိုင်းသောအခါ ထိုတပည့်သည် မှားယွင်းခြင်း မရှိဘဲပြောပြနိုင်၏။ ထိုကဲ့သို့ ပြောပြနိုင်ခြင်းမှာ စိတ်ညို့ခြင်း ခံရသော တပည့်၏ နာမ်ဝိညာဉ်သည် ၎င်း၏ ကိုယ်ကာယမှ ထွက်ခွာ၍ ထိုအိမ်သို့ သွားရောက် ကြည့်ရှုသောကြောင့်သာလျှင် ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း ပြောပြနိုင်သည်ဟု အယူရှိ၏။ အခြားသော လောကဓာတ် ဆရာကြီးများကမူ နာမ်ဝိညာဉ်သည် ကိုယ်ကာယမှ ထွက်ခွာ သွားနိုင်သည် ဟူသောအချက်ကို မကျေနပ်ကြချေ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ပရော်ဖက်ဆာဦးလွန်းဘေက တပည့်မောင်တင်ဆွေကို ရှေးဦးစွာ ညို့ယူ၍၊ မိမိကိုယ်ကိုလည်း မိမိညို့ပြီးလျှင် နာမ်တရားအချင်းချင်း တွေ့ဆုံစေခြင်းအားဖြင့် စမ်းသပ်ပြမည်ဟူ၍ ထုတ်ပြန် ကြော်ငြာလိုက်၏။ နာမ်နှစ်ခုသည် ရုပ်မှ ထွက်ခွာပြီးနောက် အချင်းချင်း တွေ့ဆုံနိုင်ခြင်းမှာ လောကဓာတ်ပညာ၌ မကြားဖူးအောင် ဆန်းကြယ်လှသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ သိပ္ပံကျောင်း၌ ရှိသော ဆရာကြီးများသာလျှင်မက အစိုးရ အမှုထမ်းများဖြစ်ကြသော လောကဓာတ် ပညာဘက်ဆိုင်ရာ ဆရာကြီးများသည် ချိန်းဆိုထားသောနေ့၌ သိပ္ပံကျောင်းသို့ စုရုံး လာရောက်ကြလေ၏။ ချိန်းဆိုထားသော နေ့ရက် မတိုင်မီ နှစ်ရက်ခန့်၌ မောင်တင်ဆွေသည် မိမိရပ်ရွာမှ မန်နီအော်ဒါ ဆိုက်ရောက် လာသောကြောင့် မြို့ထဲသို့ အလည်အပတ် ထွက်သွား၍ ခပ်ယိုင်ယိုင်နှင့် ကျောင်းသို့ ပြန်လာရာ လမ်းခရီးတွင် ဦးလွန်းဘေနှင့် တွေ့လေ၏။ ဦးလွန်းဘေက မိမိသည် မောင်တင်ဆွေ၏ နာမ်ရုပ်ကို တခြားစီဖြစ်အောင် ခွဲခွာပြသမည်ဟု ကြော်ငြာထားကြောင်းနှင့် ပြောပြရာတွင် မောင်တင်ဆွေက နာမ်နှင့်ရုပ်ကို ခွဲခွာခြင်းဆိုသည်မှာ သေခြင်းနှင့် အတူတူဖြစ်ကြောင်း၊ အကယ်၍ မိမိ၏ နာမ်နှင့်ရုပ်များ ခေတ္တခဏ ခွဲခွာရာမှ တစ်ဖန်ပြန်၍ မပူးပေါင်းမိဘဲ အစဉ်အမြဲ ခွဲခွာသွားကြပါမူ မိမိမှာ ကိစ္စ များချေတော့မည် ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ထိုစမ်းသပ်ခြင်းကို မိမိ သဘော မတူနိုင်ကြောင်းနှင့် ငြင်းဆန်ပြောဆိုလေ၏။

ထိုအခါ ဆရာကြီးဦးလွန်းဘေသည် မိမိတို့ စမ်းသပ်မည့်အကြောင်းကို အနှံ့အပြား ကြော်ငြာထားပြီး ဖြစ်ပေကြောင်း၊ အကယ်၍ မောင်တင်ဆွေက နောက်ဆုတ်ခဲ့ပါမူ မိမိမှာ အကြီးအကျယ် အရှက်ကွဲဖွယ်ရာရှိကြောင်း၊သို့ဖြစ်၍ မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို မောင်တင်ဆွေက စမ်းသပ်ခြင်း ခံထိုက်ကြောင်း၊ ထိုအတွက် အဖိုးအခ လိုခဲ့ပါလျှင် မိမိက ပေးရန် အဆင်သင့် ရှိကြောင်းနှင့် ပြောလေ၏။ ထိုအခါ မောင်တင်ဆွေမှာ ဟိုတယ်မှ ရဲဆေး တင်ခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် ရှက်ရွံ့သောစိတ် မရှိသည်ဖြစ်ရကား၊ မိမိကျောင်းမှ ထွက်သောအခါတွင် မအေမာနှင့် ထိမ်းမြား လက်ထပ်ရန် သဘောတူညီခဲ့ပါက ခိုင်းစေသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့တည်း မဟုတ်ခဲ့လျှင် ငွေတစ်သောင်းကိုပင် ပုံ၍ ပေးစေကာမူ မလုပ်နိုင်ကြောင်းနှင့် ပြန်၍ ပြောလေ၏။ ဦးလွန်းဘေက မိမိ၏သမီး သဘောတူပါလျှင် ပေးစားမည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကတိထားလေရာ၊ မောင်တင်ဆွေသည် မအေမာ၏ သဘောကို သိပြီးဖြစ်သောကြောင့် စမ်းသပ်ခြင်းခံရန် သဘောတူလိုက်လေ၏။

ချိန်းဆိုသော နေ့ရက်သို့တိုင် ရောက်သောအခါ လောကဓာတ်ပညာ ဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိကြီး များသာလျှင်မက အထူးအဆန်း တွေ့မြင် လိုသော သဘောနှင့် လာရောက်ကြသော လူကြီးလူကောင်း အမြောက်အမြားတို့သည် သိပ္ပံကျောင်းရှိ အခန်းမကြီး အတွင်းတွင် ပြည့်နှက်လျက် ရှိကြလေ၏။

ပရော်ဖက်ဆာ ဦးလွန်းဘေနှင့် မောင်တင်ဆွေတို့သည် စင်မြင့်ပေါ်သို့ တက်ကြသောအခါတွင် ပရိတ်သတ်များသည် လက်ခုပ် လက်ဝါးတီးကာ သြဘာ ပေးကြကုန်လေ၏။ ဦးလွန်းဘေက မိမိနှင့်တပည့် မောင်တင်ဆွေတို့သည် ရုပ်ခွဲနာမ်ခွဲ ပညာအကြောင်းကို ထူးဆန်းသော နည်းလမ်းဖြင့် ပြသကြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိက မောင်တင်ဆွေကို ရှေးဦးစွာညို့၍ မိမိကိုယ်ကို မိမိညို့ပြီးလျှင် နာမ်ဝိညာဉ် နှစ်ခုတို့သည် ကိုယ်ကာယ အပြင်ပ၌ တွေ့ဆုံကြမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုနောက် သဘာဝဓမ္မ အလျောက် တစ်ဖန် သတိရလာသောအခါတွင် မိမိတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ပြန်ပြောင်း ပြောပြမည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပြောရာတွင် ပရိသတ်တို့လည်း ဆူညံစွာ သြဘာပေးကြလေကုန်၏။

၎င်းနောက် ဦးလွန်းဘေသည် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်လျက်ရှိသော မောင်တင်ဆွေ၏ရှေ့၌ ထုံးစံအတိုင်း ရပ်လျက် မောင်တင်ဆွေ၏ မျက်နှာကို လက်များဖြင့် မထိစေဘဲ သပ်၍ချလေရာ မကြာမီ မောင်တင်ဆွေသည် တောင့်တင်းသောအဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေ၏။

ထိုနောက် ဦးလွန်းဘေသည် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်၍ အင်္ကျီအိတ်ထဲမှ ဖန်လုံးတစ်ခုကို ထုတ်ပြီးလျှင် ၎င်းကို စေ့စေ့ပါအောင် စိုက်၍ ကြည့်ရာတွင် မောင်တင်ဆွေ၏ နည်းတူ တောင့်တင်းသော အဖြစ်သို့ ရောက်သွားလေ၏။ ဆရာတပည့် နှစ်ယောက်တို့သည် စင်မြင့်ပေါ်တွင်

ကုလားထိုင် တစ်လုံးစီ၌ တောင့်တင်း ငြိမ်သက်စွာ ရှိနေကြရာ၊ ၎င်းတို့ နာမ်ဝိညာဉ်များသည် အဘယ်အရပ်သို့ ရောက်နေလေသနည်းဟု ပရိသတ်များ၏ စိတ်ထဲ၌ တွေးတောကာ စိုက်ငေးလျက် ကြည့်နေကြလေ၏။

ငါးမိနစ်၊ ဆယ်မိနစ်၊ ဆယ့်ငါးမိနစ်၊ နာရီတစ်ဝက်ခန့်မျှ ကြာသည်တိုင်အောင် ဆရာတပည့် နှစ်ယောက်တို့သည် ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်လျက် ရှိနေကြ၏။ ထိုအတောအတွင်း ပရိသတ်များသည် စကားတစ်ခွန်းမျှ မပြောဘဲ ဆရာတပည့် နှစ်ယောက်တို့ သတိရလာသည့် အဖြစ်ကို စောင့်ဆိုင်း စိုက်ငေးကာ ကြည့်နေကြလေ၏။ တစ်နာရီခန့်မျှ ကြာသောအခါ ပရော်ဖက်ဆာ ဦးလွန်းဘော၏ မျက်နှာသည် ဖြူဖပ်ဖြူရော် ရှိနေရာမှ နီမြန်းသော အဖြစ်သို့ တဖြည်းဖြည်းတိုင် ရောက်လာရာ နာမ်ဝိညာဉ်နှင့် ကိုယ်ကာယသည် ပူးပေါင်းစ ပြုလာကြောင်း ထင်ရှား လာလေ၏။ ၎င်းနောက် ဦးလွန်းဘောသည် အိပ်ရာမှ နိုးလာသော လူတစ်ယောက်ကဲ့သို့ လက်ခြေများကို ဆန့်တန်း၍ ထိုင်ရာမှထပြီးလျှင် ထိုမှဤမှ ငေးမျှော်ကြည့်ရှုပြီးမှ . . . .

"ငါလခွေးတဲ့၊ ဘာများဖြစ်ပါလိမ့် အောက်မေ့တယ်၊ လက်စသတ်တော့ ရုပ်ခွဲနာမ်ခွဲ လုပ်နေကြတာပါတကား။ ဘာမှမဖြစ်ဘူးဗျို့၊ ဘာမှ မမှတ်မိဘူး၊ ခင်ဗျားတို့ လာရတာ အလကားဖြစ်တာပဲ၊ ခဲလေသမျှ သဲရေကျ ဖြစ်လိုက်လေဗျာ။ ဟီဟီ ဟီ ဟီ"

ဟု ပြောဆို ရယ်မောလေလျှင် ပရိသတ်တို့သည် အံ့အားသင့်လျက် ရှိနေကြလေ၏။ အကြောင်းမူကား ဣန္ဒြေကြီးလှသော ပရော်ဖက်ဆာဆရာကြီး တစ်ဦးသည် ထိုကဲ့သို့ ကလေးကလား ရယ်လားမောလား ပြုလုပ်လိမ့်မည်ဟု ဘယ်သောအခါမျှ မထင်မှတ်မိကြ ပေသောကြောင့်တည်း။ ပရိသတ်တို့သည် ပရော်ဖက်ဆာဆရာကြီး၏ အမူအရာကို စက်ဆုပ်ကြသည်ပြင် ၎င်းပြောသော စကားများမှာလည်း လူကြီးမပီ၊ လောကဝတ် နည်းရာ ရောက်သောကြောင့် မကျေနပ်ကြသော အမူအရာနှင့် ဆူညံစွာ ပြစ်တင် ပြောဆိုကြမည် ပြုရာတွင်၊ မောင်တင်ဆွေသည် သတိရလာ၍ ထိုင်ရာမှထပြီးလျှင်

"သည်းခံကြပါ မိတ်ဆွေများခင်ဗျား၊ သူ့ခမျာမှာ သတိရလာသော်လည်း စိတ်ညို့ခြင်း၏ အရှိန် မပြေပျောက်သေးသောကြောင့် ပြောမိပြောရာ ပြောဆိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ယခု စမ်းသပ်ခြင်း ကိစ္စဟာလည်း အထမမြောက်ဘူးဟူ၍ မဆိုထိုက်ပါ။ စင်စစ်အားဖြင့် ကျွန်တော်တို့၏ နာမ်ဝိညာဉ် နှစ်ခုသည် တွေ့ဆုံခဲ့ကြတဲ့ လက္ခဏာ ရှိပါတယ်။ သို့သော် ရုပ်တရားဖြစ်သော ဦးနှောက်သည် နာမ်ဝိညာဉ် အချင်းချင်းတို့၏ တွေ့ဆုံခြင်းကို မှတ်သားခြင်းငှာ မတတ် စွမ်းနိုင်သည့်အတွက် ပြန်ပြောခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ဘဲ ရှိဟန်တူပါသည်။ နာမ်ဝိညာဉ်တို့၏ တွေ့ဆုံခြင်းကို မှတ်သားမိစေဖို့ နည်းလမ်းကို ကျွန်တော်စုံစမ်း ရှာဖွေပါဦးမည်။ အထမြောက်သောအခါမှ မိတ်ဆွေများကို တစ်ဖန်ဖိတ်ကြား၍ နောက်တစ်ကြိမ် ပြသပါဦးမည်" ဟု ပြောပြလေ၏။

ပရိသတ်များမှာ ကျောင်းသား တစ်ယောက်က ဤမျှ လေးလေးနက်နက် ခြေခြေမြစ်မြစ် ပြန်ပြောခြင်းကို ကြားရသောအခါ များစွာ အံ့သြကြ၍ အချို့ အရာရှိကြီးများကမူ ကျောင်းသား တန်မဲ့လျက်နှင့် ဟန်ကြီးပန်ကြီး စကားပြောသည်ဟူ၍ စိတ်ဆိုးဟန် ရှိကြ၏။ ထိုအတော အတွင်း၌ ဆရာကြီးဦးလွန်းလေမှာမူ မိမိ၏စမ်းသပ်ခြင်း အထမမြောက်သည့် အတွက်ကြောင့် အနည်းငယ်မျှ စိတ်ရှုပ်ထွေးခြင်း ဖြစ်မည့်ဟန် ရှိသည့်ပြင် ဟက်ဟက်ပက်ပက် ရယ်မောခါပင် ရှိနေလေရကား၊ များစွာသောသူတို့သည် တပည့်ကျောင်းသားကို ချီးမွမ်း၍ ဆရာဦးလွန်းဘောကို ရှုတ်ချ ပြောဆိုလိုကြ၏။

ပရိသတ်များသည် မိမိတို့ မျှော်လင့်ချက် မပြည့်စုံလေဟန်နှင့် စိတ်ပျက်ကာ ထွက်သွားကြသော်လည်း စင်စစ်မှာမူကား မကြားဖူး၊ မကြုံဖူးလောက်အောင် ထူးဆန်းလှသော အခြင်းအရာ တစ်ခုသည် ၎င်းတို့ မျက်စိအောက်၌ပင် ဖြစ်ပွားခဲ့လေပြီ။ အကြောင်းကိုဆိုသော် ဦးလွန်းဘောနှင့် မောင်တင်ဆွေတို့၏ နာမ်ဝိညာဉ်များသည် ကိုယ်ကာယ အသီးသီးမှ ထွက်ခွာကြပြီးနောက် ပြန်၍ ဝင်သောအခါ၌မူကား မှားယွင်းခြင်း ဖြစ်ခဲ့ချေ၏။ ဦးလွန်းဘော၏ နာမ်ဝိညာဉ်သည် မောင်တင်ဆွေ၏ ကိုယ်ကာယသို့ ဝင်မိ၍၊ မောင်တင်ဆွေ၏ နာမ်ဝိညာဉ်မူကား ဦးလွန်းဘော၏ ကိုယ်ကာယသို့ ဝင်ခဲ့ မိချေပြီ။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် မောင်တင်ဆွေသည် လေးနက်သော စကားများကို ပြောဆို၍၊ ဦးလွန်းဘောသည် ကြမ်းကြုတ်စွာ တိုင်းတာခြင်း အမူကို ပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုအခြင်းအရာကို ပရိသတ်များလည်းမသိ၊ ကာယကံရှင်နှစ်ယောက်တို့ ကိုယ်တိုင်လည်း မသိကြချေ။

ယင်းသို့ဖြစ်ရကား ဦးလွန်းဘော၏ ကိုယ်ကာယသည် အာခြောက်သည်ဟု သဘောရ၍ အခန်းတွင်းမှ ထွက်လာပြီးလျှင် အနီးဆုံးဖြစ်သော ဘီယာဆိုင်သို့ ရှေးရှု ထွက်သွားလေ၏။ အတွင်း၌ရှိသော နာမ်ဝိညာဉ်မှာမူကား မောင်တင်ဆွေ၏ နာမ်ဝိညာဉ် ဖြစ်သောကြောင့် အလွယ်တကူနှင့် မိန်းမ တစ်ယောက် ရချေတော့မည့်အကြောင်းကို မျှော်တွေးကာဖြင့် အလွန်တရာ အူရွှင်စွာနှင့် ဘီယာဆိုင်သို့ ဝင်သွားလေ၏။ ဆိုင် အတွင်း၌မူကား အခြားကျောင်းသား လေးငါးယောက်တို့သည် ဘီယာသောက်လျက် ရှိနေကြ၏။ ဦးလွန်းဘော၏ ကိုယ်နှင့် မောင်တင်ဆွေ၏ နာမ်ဝိညာဉ် တွဲနေသောသူသည် ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်သွား၍ အံ့သြစွာနှင့် ငေးမောကြည့်နေသော ကျောင်းသားများကို မြင်ရာတွင် ဦးလွန်းဘောက

'ကြိတ်လိုက်ကြမောင်တို့၊ အားမနာကြနဲ့၊ မောင်တို့သောက်သမျှ ကျုပ်တာဝန် ရှိပေစေ၊ ဒီကနေ့တော့ ကျုပ်အထူး အူရွှင်လာတယ်။ သောက်ချင်တိုင်း သောက်ကြ၊ ကျုပ် ပိုက်ဆံပေးမယ်'

ကျောင်းသားများမှာ မိမိတို့ ကြည်ညိုရိုသေ ခဲ့ကြသော ဆရာကြီးတစ်ဦးတစ်ယောက်က ဤကဲ့သို့ ပြောဆိုသည်ကို ကြားကြသော အခါတွင်၊ ကမ္ဘာပျက်ခြင်း၏ အထိမ်းအမှတ် ပေလောဟု အံ့သြစွာနှင့် တစ်ယောက်မျက်နှာကို တစ်ယောက် ငေးကာကြည့် နေကြလေ၏။ ဆိုင်းဘုတ်၌ ရေးထားသော ကုလားရုပ်သည် ဆိုင်းဘုတ်မှ ဆင်းလာ၍ မိမိတို့နှင့် အတူထိုင်ကာ ဘီယာသောက်နေခဲ့လျှင် ကျောင်းသားများသည် ထိုထက်ပိုမို၍ အံ့သြနိုင်ကြတော့မည် မဟုတ်ချေ။

ကျောင်းသားများသည် အံ့သြလွန်းအားကြီးလှသည် ဖြစ်၍ စကားမပြောနိုင်ဘဲ ကြောင်တောင်ငေးလျက် ရှိနေကြရာတွင် ဦးလွန်းဘောက . . . 'ကိုရင်တို့က ဘာကြောင့် ကျုပ်ကို ကြောင်တောင်ငေးပြီး ကြည့်နေကြတာလဲ၊ ပြောစမ်း၊ ဘာကြောင့်လဲ'

ကျောင်းသားတစ်ယောက်။ ။'ကျွန်တော်တို့ကို ဒီလိုအရောတဝင် ခေါ်ငင် ပေါင်းသင်းလိမ့်မယ်လို့ မမျှော်လင့်မိလို့ပါ'

ဦးလွန်းဘေ။ ။'အောင်မယ် ကျုပ်က ဟိုလူကြီးတွေရှေ့မှာ စိတ်ညို့တာတွေ ဘာတွေ လုပ်ပြလေတော့ ကိုရင်တို့ကို အဖက်မလုပ် တော့ဘူးလို့ ထင်နေကြလို့လား။ ကျုပ်က ဘယ်တော့မှ စိတ်ကြီးဝင်တတ်တဲ့ အကောင်မဟုတ်ဘူး။ ကိုင်း သောက်ကြစားကြ၊ ပျော်ကြစမ်း၊ စိတ်ထင်တိုင်း ပျော်ကြစမ်း၊ ကျုပ် ဒီကနေ့ အားကြီးအူရွှင်တယ်။ အူရွှင်ဖို့အကြောင်း ရှိတာကိုး ဆရာတို့ရဲ့'

ထိုအတောအတွင်း၌ ဦးလွန်းဘေသည် ဘီယာများကို တစ်ခွက်ပြီး တစ်ခွက်သောက်၍ ကျောင်းသားများအားလည်း သောက်ကြစေရန် တိုက်တွန်းလေရာ၊ ကျောင်းသားများလည်း နောက်ဆုံး၌ ရွံ့ကြောက်ခြင်း ပြေပျောက်၍ ဆရာနှင့်အတူ သောက်စားကြလေ၏။ ဦးလွန်းဘေမှာမူ အူရိုင်း ဖြစ်လေရကား ဘီယာသုံးခွက်မျှ သောက်မိသောအခါတွင် ကခြင်း၊ ခုန်ခြင်း၊ သီချင်းဆိုခြင်းမှ စ၍ အရက်မူးတို့၏ အထိမ်းအမှတ်များကို ပြစပြုလေရာ ကျောင်းသားများသည် တခစ်ခစ် ရယ်မောလျက် ရှိနေကြလေ၏။

ကျောင်းသားတစ်ယောက် ။ ။'အူရွှင်တဲ့အကြောင်း ကျွန်တော်တို့မသိရဘူးလား'

ဦးလွန်းဘေ ။ ။'ပြောပြမယ်၊ ပြောပြမယ်။ စိတ်ချ၊ကျုပ် ပြောပြမယ်'

ကျောင်းသားများ ။ ။'နားထောင်ကြ၊ အားလုံးနားထောင်ကြ။ ငါတို့ဆရာကြီး စကားပြောလိမ့်မယ်'

ဟု သံပြိုင်အော်ဟစ်ကာ စားပွဲကို လက်သီးများနှင့် ထုကြလေ၏။

ဦးလွန်းဘေ။ ။'အူရွှင်ဆို ဒီလိုငါ့လူများရဲ့၊ ကျုပ် မိန်းမယူတော့မယ်။ လူပျိုမျက်နှာကို ဒီတစ်ခါ ငါ့လူများဝအောင် ကြည့်လိုက်ကြ မောင်တို့'

တစ်ယောက်။ ။'အလို၊ ဆရာကတော် သေလို့လားခင်ဗျာ'

ဦးလွန်းဘေ။ ။'ဘယ်က ဆရာကတော်လဲ'

တစ်ယောက်။ ။'ဒေါ်မြရင်လေ'

ဦးလွန်းဘေ။ ။'ငါ့လူတွေက လူပါးတွေကိုး၊ ဒီအဘွားကြီး ဝင်ရှုပ်နေတာကို ရိပ်မိကြတယ် ဟုတ်စ။ ဒေါ်မြရင်တော့မသေဘူး၊ သို့သော် ကျုပ်တို့ လက်ထပ်ရေးကို ဒေါ်မြရင် မနှောင့်ယှက်တော့ဘူး ငါ့လူများရဲ့'

တစ်ယောက်။ ။'စိတ်သဘောထား ကြီးရင့်ပါပေ့ခင်ဗျာ'

ဦးလွန်းဘေ။ ။'ဟိုတုန်းက မကြီးလှဘူး၊ ခုမှ ကြီးရမှာ ငါ့လူရဲ့။ ဟိုတုန်းက သူကကျုပ်ကို ဘယ်တော့မှ မျက်နှာကြော မတည့်ဘူး။ အခုတော့ ကျုပ်တို့ လင်မယားနဲ့တောင် သူက အတူလိုက်ပြီးနေချင် နေဦးမယ်'

တစ်ယောက်။ ။'နေရာကျလိုက်ပါပေ့ ခင်ဗျာ'

ဦးလွန်းဘေ။ ။'ဘာပြောကောင်းမလဲ မိတ်ဆွေတို့၊ မင်္ဂလာဆောင်ကော ငါ့လူများအားလုံး ဖိတ်ရမယ်။ လာဖြစ်အောင် လာကြနော်'

အားလုံး။ ။'စိတ်ချပါ ခင်ဗျာ'

ဦးလွန်းဘေ။ ။'သောက်ကြ၊ စားကြ၊ ပျော်ပါးကြကွယ့်။ သောက်ကြ၊ စားကြ၊ ပျော်ပါးကြကွယ့်'

ဦးလွန်းဘေသည် ဘီယာများကို ထပ်လောင်းမှာယူ၍ ကျောင်းသားများနှင့်အတူ ပျော်ရွှင်စွာ သောက်စားလျက် ရှိနေစဉ်၊ အခြားသော ရပ်ကွက်၌ ထူးဆန်းသော အခြင်းအရာများ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လျက် ရှိနေလေ၏။

ဦးလွန်းဘေ၏ နာမ်ဝိညာဉ် ကိန်းအောင်းလျက် ရှိနေသော မောင်တင်ဆွေသည် ပရိသတ်များ ပြန်သွားကြသောအခါ၌ ဣန္ဒြေကြီးလှသော မျက်နှာထားနှင့် ကျောင်းဝင်းပြင်သို့ ထွက်လာ၍ ပရော်ဖက်ဆာဦးလွန်းဘေ၏ အိမ်ဆီသို့ ရှေးရှုလျှောက်လာ၏။ ဝင်းပေါက်သို့ ရောက်သောအခါတွင် ရူက္ခဗေဒဆရာမစွတာနော်တင်နှင့် တွေ့၍ မောင်တင်ဆွေသည် ပရော်ဖက်ဆာ နော်တင်၏ ပုခုံးကို ပုတ်လျက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် 'အိုင်ဆေး နော်တင်၊ ခင်ဗျား တစ်နေ့က မေးထားတဲ့ အင်ကြင်းဝတ်ဆံနီအကြောင်းကို ကျုပ်စုံစမ်းကြည့်တယ်၊ အင်ကြင်းပင်ဆိုတာ....'

နော်တင်။ ။'ဂိုးတူဟဲလ်၊ တယ်. . . စော်ကားရိုင်းပျတဲ့ လူတစ်ယောက်ပါတကား။ ကျောင်းအုပ်ကြီးကို ကျုပ်တိုင်မယ်၊ သတိထားလိုက်' ဟု ပြော၍ ထွက်သွားလေ၏။

မောင်တင်ဆွေသည် အံ့ဩသောမျက်နှာထားနှင့် ငေးမျှော်ကြည့်နေရာမှ "ဒီကနေ့ ကိစ္စကြီးလျှော်သွားတဲ့ အတွက်ကြောင့် ငါ့ကို လူဖက်မလုပ်ချင်ကြဘူး မှတ်တယ်" ဟု ညည်းညူကာ ဦးလွန်းဘေ၏ ဝင်းတွင်းသို့ ဝင်မည်ပြုလေ၏။ ထိုခဏ၌ ကျောင်းသားနှစ်ယောက်တို့ လျှောက်လာကြ၍ မောင်တင်ဆွေကို မြင်သောအခါတွင် ရိုသေစွာ နှုတ်ဆက်ခြင်း မပြုဘဲ ရွှင်မြူးသော အမူအရာနှင့် မောင်တင်ဆွေ၏ လက်များကို တစ်ယောက်တစ်ဖက် ကိုင်ဆွဲကာခေါ်ကြလေ၏။

ဆွေ ။ ။'ဟေ့ကောင်တွေ၊ မင်းတို့ တယ်စော်ကား ရိုင်းပျလှချေတကား၊ မင်းတို့ ငါ့ကို ဘယ်ခေါ်ကြမလို့လဲ'

တစ်ယောက်။ ။'စတိုင် ထုတ်မနေစမ်းပါနဲ့၊ လာပါ။ ဘီယာ သွားကြိတ်ချေရအောင်'

ဆွေ ။ ။'ဟေ့ ကောင်ကလေးတွေ လွှတ်၊ ငါ့လက်ကို မကိုင်ကြနဲ့။ မင်းတို့ တယ်ပြီး မိုက်ရိုင်းပါတကား၊ လွှတ် လွှတ်၊ ချက်ချင်းလွှတ်လိုက်' ဟု ပြောဆိုကာ ကန်ကျောက် ဖယ်ရှန်းသောအခါ ကျောင်းသားများက 'တယ်မောက်တဲ့ လူပါတကား၊ သွားရော့ကွာ' ဟု တွန်းလွှတ် လွှတ်လိုက်ကြလေ၏။

ဦးလွန်းဘေ၏ နာမ်ဝိညာဉ် ကိန်းအောင်းလျက်ရှိသော မောင်တင်ဆွေက 'နေနှင့်ဦး၊ မင်းတို့နှစ်ယောက်ကို ကျောင်းအုပ်ကြီးကို တိုင်ဦးမယ်' ဟု ခြိမ်းခြောက်ခါဖြင့် စိတ်ထဲ၌မကျေမချမ်းဖြစ်လျက် မိမိ၏ နေအိမ်အထင်နှင့် ဦးလွန်းဘေ၏ အိမ်ထဲသို့ ဝင်လာခဲ့လေ၏။

မိမိ၏ လင်ယောက်ျား ထမင်းစားပြန်ချိန် နောက်ကျသဖြင့် အိမ်ပေါက်မှ မျှော်လင့်စောင့်ဆိုင်းလျက်ရှိသော ဆရာကတော် ဒေါ်မြရင်သည် မောင်တင်ဆွေ ဝင်လာသည်ကို မြင်သောအခါ၌ များစွာအံ့ဩမိ၏။ ဒေါ်မြရင်သည် မောင်တင်ဆွေကို မျက်နှာကြော မတည့်ဘဲရှိခဲ့ရာ၊ အခါတိုင်းမှာမူ

ဦးလွန်းဘေနှင့်အတူ ပါလာသောကြောင့်သာလျှင် မပြောသာ မဆိုသာသောကြောင့် အောင့်အည်း သည်းခံခဲ့ရခြင်း ဖြစ်၏။ မောင်တင်ဆွေသည် ဝင်းတံခါးကို ပိတ်လျက် အိမ်ရှင်တစ်ယောက်၏ အနေဖြင့် အိမ်ထဲသို့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ဝင်လာသည်ကို မြင်ရသောအခါ ဒေါ်မြရင်မှာ သာ၍ပင် အံ့ဩလျက် ရှိနေ၏။ နေအိမ် အပေါ်ထပ်ရှိ ပြတင်းပေါက်မှ စောင့်မျှော် ကြည့်ရှုလျက်ရှိသော မအေမာသည်လည်း ရည်းစားသည်၏ ရဲရင့်သော အမူအရာကို တွေ့မြင်ရသောအခါ 'ဘုရား၊ ဘုရား'နှင့် အံ့အားသင့်လျက် ကြည့်နေ၏။ မောင်တင်ဆွေသည် ပက်လက် ကုလားထိုင် တစ်လုံးပေါ်သို့ ပစ်လှဲလျက် 'ထမင်းမြန်မြန် ခူးကြကွယ်တို့၊ ဆာလိုက်တာကွယ်။ အမာတစ်ယောက်ကော'

ရင်။ ။'အလို၊ ဘုရားရေ။ ထမင်းခူးကြကွယ်တို့တဲ့'

ဆွေ။ ။'ဟုတ်ပါတယ်မြရဲ့၊ မြန်မြန်လုပ်ပါ။ မျက်လုံးကြီး အကြောင်သားနဲ့ ဘာငေးနေရတာလဲ၊ ဆာပါတယ်ဆို မြန်မြန်လုပ်ပါကွယ့်။ ဘာပဲရှိရှိ ရှိတာနဲ့ပဲ ခူးကျွေးစမ်းပါ။ ငါးပိရည်နဲ့ တို့စရာကလေးရလျှင် တော်ပါပြီ။ မြန်မြန်စားရဖို့ လိုရင်းပါပဲ၊ ဆာလှပါပြီ။ ခူးပါဆို ဘာကြောင့် လူကို ငေးကြည့် နေရတာလဲ မမြရင်ရဲ့'

ရင်။ ။(အံ့ဩ လွန်းအားကြီးသဖြင့် မျက်လုံးများ ပေါက်ထွက်မတတ် ပြူးလျက်)' တယ်စော်ကားပါတကား၊ ဟင်း လူကို မမြရင်တွေ ဘာတွေနဲ့....'

ဆွေ။ ။'ဟော့ မိန်းမ၊ နာချင်ပြီ မှတ်တယ်။ မင်းကို မမြရင်မခေါ် ဘယ့်နယ်ခေါ်ရဦးမှာလဲ။ ချက်ချင်း ထမင်းခူးမလား မခူးဘူးလား' ဟု ပြောကာ လက်သီးလက်မောင်းတန်းလေလျှင် ဒေါ်မြရင်သည် ကြောက်အားလန့်အားနှင့် အခန်းပြင်သို့ ထွက်ပြေးလေ၏။

ဆွေ။ ။'အမာ၊ ဟဲ့ အမာ . . . ဒီကောင်မကလေးက ဘယ်ပျောက်နေရပြန်သလဲ'

အမာသည် ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့နှင့် အိမ်ပေါ်မှ ပြေးဆင်းလာ၍ မောင်တင်ဆွေ၏ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် 'ကိုကိုက တယ်ပြီး ဉာဏ်များတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ။ ကျွန်မနဲ့ တွေ့ရအောင်လို့ ဉာဏ်နီတစ်မျိုးထုတ်တာပေ့ါလေ'

ဆွေ။ ။'အလို၊ ဒင်းက ငါ့ကို ကိုကိုလေးဘာလေးနဲ့။ ဟဲ့ ကောင်မလေး၊ နင်ဘယ်တော့များ ငါ့ကို မလေးမစား ဒီလို ခေါ်ရဖူးလို့လဲ ဟဲ့။ ဟော့ သေချင်ပြီလား၊ ရိုက်ရမလား၊ နှက်ရမလား' စသည်ဖြင့် ကြိမ်းမောင်းလေလျှင် မအေမာမှာ ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ပစ်လှဲကာ အကြောင်သားငေး၍ ကြည့်နေလေ၏။

ဆွေ။ ။'ငါ ဒီကနေ့ ဘယ့်နယ် ဖြစ်ရတယ်လို့ ပြောပဲမပြောတတ်ပါဘူး။ ပရိသတ်ရှေ့မှာလည်း အရှက်ကွဲခဲ့ရပြီ၊ ပရော်ဖက်ဆာ နော်တင်ကလည်း အဖက်မတန်သလို လုပ်သွားပြီ၊ ကျောင်းသားနှစ်ယောက်ကလဲ ပမာမခန့်လုပ်သွားပြီ၊ မယားလုပ်တဲ့လူကလည်း ကြောင်တောင် ငေးကြည့်ပြီး ထွက်ပြေးသွားပြီ။ အခုအခါ သမီးလုပ်တဲ့ဟာက မထီလေးစားလုပ်နေပြန်ပြီ'

မာ။ ။'ကိုကို အရက်မူးလျှင် မလာခဲ့ပါနဲ့လို့ ကျွန်မအထပ်ထပ်မှာထားတယ် မဟုတ်ဘူးလား'

ဆွေ။ ။'သယ်. . . ငါ ဘယ်တော့အရက်သောက်ဖူးလို့လဲကောင်မလေးရဲ့။ ငါ့အိမ်ကို ငါလာချင်တဲ့အခါ မလာရလျှင် ဘယ်သူ့ အခွင့်တောင်း ရဦးမှာလဲတဲ့ ဟင်'

မာ။ ။'ဩော် ကိုကို...ကိုကို၊ ကျွန်မအချစ်ကို ရှင်စမ်းတယ်မှတ်တယ် ဟုတ်လား'

ဆွေ။ ။'ဘုရား ဘုရား၊ ခက်ကုန်ပါပြီကောကွယ်တို့'

မာ။ ။'စဉ်းစားပါဦး ကိုကို၊ တကယ်ဆိုတော့ ကျွန်မဟာ အမိ မျက်စောင်းထိုးသော်လည်း ကိုကိုကလွဲရင် ဖွဲနဲ့ဆန်ကွဲ ဆိုသလို သဘောထားပြီး စားလည်းသူ့စိတ်၊ အိပ်လဲသူ့စိတ်၊ တမျှော်တည်း မျှော်၊ တစောင့်တည်း စောင့်လိုက်ရတာ။ ဒီလိုများဖြင့် သွားပါ၊ မလာခဲ့ပါနဲ့'

ဟုပြောလျက် မောင်တင်ဆွေကို တွန်းလိုက်၏။ ဦးလွန်းဘေ၏ နာမ်ဝိညာဉ် ကိန်းအောင်းသော မောင်တင်ဆွေသည် ထိုကဲ့သို့ တွန်းဖယ်လိမ့်မည်ဟု မထင်သောကြောင့် စိတ်မာန်အလျောက် လက်ပိုက်ကာ ရပ်နေရာ၊ မအေမာက ရုတ်တရက် ကိုယ်လုံးရိုက်၍ တအား တွန်းလိုက်သောအခါတွင် အခန်ထောင့်၌ ကြမ်းတိုက်ရန် တည်ထားသော ရေစည်ပိုင်းထဲသို့ ကျွမ်းပြန်၍ ထိုးကျသွားလေ၏။ မအေမာက တောင်းပန်ရန် အချိန်မရမီ မောင်တင်ဆွေသည် ဤမျှလောက် ဒုက္ခများသောအိမ်၌ ထမင်းမစားတော့ပြီဟု ဆုံးဖြတ်၍ အိမ်မှ ထွက်သွားလေ၏။

ဦးလွန်းဘေ၏ နာမ်ဝိညာဉ် ကိန်းအောင်းသော မောင်တင်ဆွေသည် မိမိမကျေနပ်သော အချက်များကို စိတ်ထဲ၌ ရေရွတ်လျက် လမ်းလျှောက် သွားစဉ်၊ ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ အရက်မူးဟန်နှင့် ရင်ဆိုင်လျှောက်လာသော လူကြီးတစ်ယောက်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ မောင်တင်ဆွေက ဤမျှလောက် အရွယ်ဝုဍ္ဍိကြီးမားသူ တစ်ယောက်သည် လမ်းပေါ်၌ အရက်မူးလျက် လျှောက်ရလေသလောဟု အံ့ဩစွာနှင့် ကြည့်နေစဉ် ထိုသူကို မိမိမြင်ဖူးပါသည်ဟု အောက်မေ့မိ၏။ အရက်မူးလာသော လူကြီးကလည်း မောင်တင်ဆွေကို မြင်သောအခါ၌ ဒီလူကို ငါ မြင်ဖူးပါတယ်၊ ဘယ်မှာ မြင်ဖူးသလဲ မဆိုနိုင်ဘူး။

'ဟော့လူ၊ ခင်ဗျား ဘယ်သူလဲ'

ဆွေ။ ။'ပရော်ဖက်ဆာဦးလွန်းဘေ ဆိုတာကျုပ်ပဲ။ ကျုပ်လည်း ခင်ဗျားကိုမြင်ဖူးတယ်၊ ခင်ဗျား ဘယ်သူလဲ'

အရက်မူး။ ။'ခင်ဗျား လူလိမ်ပဲ၊ ဦးလွန်းဘေကို ကျုပ်သိတယ်၊ လူကြီးတစ်ယောက်ပဲ။ ခင်ဗျားက ငယ်ငယ်ရှိသေးတယ်။ ကျုပ်က ကောလိပ်ကျောင်းသား မောင်တင်ဆွေတဲ့'

ဆွေ။ ။'ခင်ဗျား လူညာပဲ၊ မောင်တင်ဆွေက ခင်ဗျားသားလောက်ရှိတယ်။ ဒါထက်နေဦး၊ ခင်ဗျားခါးကဟာ ကျုပ်လုံချည်ပါကလား'

အရက်မူး။ ။(မောင်တင်ဆွေ၏ နာမ်ဝိညာဉ် ကိန်းအောင်းသော ဦးလွန်းဘေ) 'ခင်ဗျားလက်က တုတ်ကောက်ဟာ ကျုပ်တုတ်ကောက် မဟုတ်လား၊ ခင်ဗျား ဘယ်ကရခဲ့သလဲ'

ဦးလွန်းဘေ၏ နာမ်ဝိညာဉ် ကိန်းအောင်းသော မောင်တင်ဆွေသည် ထိုနေ့တစ်နေ့လုံး စိတ်ရှုပ်ထွေးဖွယ်ရာ အဖြစ်အပျက်များစွာ ကြုံတွေ့ ခဲ့ရသည်နှင့် နားမလည်နိုင်အောင် ဖြစ်လျက် အင်္ကျီအိတ်ထဲသို့ လက်နှိုက်လိုက်ရာတွင် အပိုင်းကလေးတစ်ခုကို တွေ့သဖြင့် ထုတ်ယူကြည့်ရှုလေ၏။ ၎င်းမှာ အိတ်ဆောင် မှန်ပိုင်းကလေး တစ်ခုဖြစ်သဖြင့် မိမိ၏ မျက်နှာကို မှန်ထဲတွင် ရိပ်ခနဲ မြင်လိုက်ရသောကြောင့် အံ့အားသင့်လျက်ရှိ၏။ မိမိမှာ

လူကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်ပါလျက် ယခုမှာ လူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်ရခြင်းပေနည်း။ ဦးလွန်းဘော၏ နာမ်ဝိဉာဉ်သည် ဉာဏ်ရှိသော နာမ်ဝိဉာဉ် ဖြစ်လေရကား ယင်းကဲ့သို့ ပြောင်းလဲလာခဲ့ရခြင်း အကြောင်းကို ချက်ချင်းပင် တွေးတောမိ၏။ သို့ပင် တွေးတောမိသော်လည်း အံ့သြခြင်းမူကား မပြေပျောက်ခဲ့ချေ။

ဦးလွန်းဘော၏ နာမ်ဝိဉာဉ် ကိန်းအောင်းသော မောင်တင်ဆွေက 'တန်တော့ တန်တော့၊ ငါ ရိပ်မိပြီဟေ့၊ မင်းကိုယ်နဲ့ ငါ့ကိုယ် လွဲနေကြပြီ'

'ဟိုက် အကျိုးနည်းပြီ ဆရာကြီးရေ့၊ ဒီရုပ်ကြီးနဲ့ ကျွန်တော် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး လူပျိုလှည့်ရပါမယ်။ သူ့အဖေ မဟုတ်ပါဘူးလို့ ဘယ်နည်းနဲ့ ပြောလို့ ယုံနိုင်ပါ့မယ်'

'ငါ အကြံရပြီ။ ကိစ္စမရှိဘူး၊ မစိုးရိမ်နဲ့'

'လုပ်စမ်းပါဦး ခင်ဗျာ၊ ဒီအတိုင်းဆိုလျှင် ကျွန်တော်က ရှုံးနေပါပြီ'

'မင်းကို နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်ညို့ပြီး ငါ့ကိုယ်တိုင်လည်း ငါညို့မယ်။ ဒီတစ်ခါ ပြန်ဝင်တဲ့ အခါကျလျှင် သူ့ကိုယ်နဲ့သူ အပေါက် တည့်အောင် ပြန်ဝင်ကောင်းပါရဲ့ကွယ်'

'လုပ်ပါ ဆရာကြီး၊ မြန်မြန်လုပ်ပါ'

ဎင်းနောက် ဆရာတပည့် နှစ်ယောက်တို့သည် လမ်းသွားခရီးသည်များကို ဂရုမစိုက်ဘဲ လမ်းဘေး၌ထိုင်ကာ ရှေးနည်းအတိုင်း စိတ်ညို့၍ သတိလစ်သွားကြပြီးနောက် ပြန်လည် လာသောအခါတွင် ကံအားလျော်စွာ သူ့ကိုယ်နှင့်သူ့စိတ် တစ်ဖန် ဖြောင့်ဖြောင့်စင်းစင်း ပူးဆက်မိကြလေ၏။

ပရော်ဖက်ဆာဦးလွန်းဘောသည် နေအိမ်သို့ ပြန်သွားသောအခါ အာခံတွင်းမှ အရက်နံ့ တထောင်းထောင်း ရှိနေသည်နှင့်၊ မယား ဖြစ်သူက သေခါနီးမှ မသောက်စဖူး အရက်လည်၍ သောက်နေသည်အတွက်ကြောင့် သူတစ်ပါးက စော်ကားခြင်း ခံရကြောင်းများနှင့် တိုင်တန်း ပြောဆို မြည်တွန်ရရှာတော်လေ၏။

မောင်တင်ဆွေမှာ ထိုနေ့က အဖြစ်အပျက်ကြောင့် အထင်အမြင်လွဲခြင်း ခံရ၍ ဒေါ်မြရင်၏ သမက်ဖြစ်ဖို့ရန် သာ၍ ခရီး ဝေးဟန် ရှိသော်လည်း၊ ဘီအေအောင်ခြင်းနှင့် ဆန်စက်တစ်လုံး ပိုင်ဆိုင်ခြင်းသည် ထိုထက်မက ကြီးကျယ်သော ရန်ငြိုးများကိုပင် ပြယ်ပျောက်စေခဲ့ဖူးပြီ ဖြစ်ရကား၊ မကြာမီအတွင်း၌ပင် ဒေါ်မြရင်သည် မိုက်လှသော သမက်ကလေး ဖြစ်သည့်အတွက် သာ၍ပင် ဂရုစိုက်လျက် ရှိနေခဲ့ရလေသတည်း။

[သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ ဇွန် ၁၉၃၅]

ငါးရာတမ်း

မန္တလေးမြို့မှ ဗန်းမော်မြို့သို့ ထွက်ခွာခဲ့သော "တာပင်" အမည်ရှိ စာပို့သင်္ဘောကြီးပေါ်တွင် ပါရှိသော ဒုတိယတန်း ခရီးသည် ၈ယောက်တို့ အနက်တွင် ကျွန်တော်သည် တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေသည်။ တာပင်သင်္ဘောကြီး၌ ဒုတိယခန်း ၄ခန်းမျှပါရှိ၍ တစ်ခန်းလျှင် ခရီးသည် ၂ယောက်မျှသာ စီးနင်းနိုင်သည်ဖြစ်ရာ၊ ထိုအပတ်၌ကား ဒုတိယတန်းစီး ခရီးသည် ၈ယောက်မျှ ပါရှိသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယတန်း အဖို့မှာ ၎င်းအပတ်တွင် ခရီးသည်ပြည့်သည်ဟု ဆိုရပေမည်။

မန္တလေးနှင့် ဗန်းမော်မြို့ခရီးမှာ ၃ရက်ခရီး ဖြစ်သည်ပြင် ခရီးသည်များသည် သင်္ဘောပေါ်၌ အတူ လိုက်ပါကြရစဉ် အခါတွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဖော်ရွေစွာ ခေါ်ငင် ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံလေ့ ရှိကြသည်ဖြစ်သောကြောင့်၊ တစ်ရက်ခရီးမျှ သွားမိကြလျှင်ပင် ငယ်ပေါင်းဖြစ်သော သူငယ်ချင်းများ ကဲ့သို့ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် ရင်းနှီးသော အဖြစ်သို့တိုင် ရောက်လာကြ၍ တစ်ယောက်အကြောင်းကို တစ်ယောက် သိစ ပြုကြပြီးလျှင် ပြက်ရယ် လှောင်ပြောင်ခြင်း၊ ရယ်ရွှင်ဖွယ်ရာ ကုန်းချောခြင်း စသည်ဖြင့် အရောဝင်သော အဖြစ်သို့တိုင် ရောက်လာခဲ့လေသည်။

ထိုအပတ်၌ လိုက်ပါကြသော ခရီးသည်များသည် မိမိတို့၏ ရာထူးနှင့် နေရပ် စသည်တို့ကို ဟုတ်မှန်သည်အတိုင်း အမည်စာရင်း ပေးသွင်းကြသည်ကိုကား အမှန် မဆိုနိုင်ချေ။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ ပေးသွင်းကြသော အမည်စာရင်း အရမှာမူ ခွင့်မှ ပြန်လာသော တောအုပ် တစ်ယောက်၊ စစ်မှု ထမ်းဖူးသည်ဆိုသော ဂျမဒါကိုဘကြိုင် ဆိုသူတစ်ယောက်၊ အခွင့်နှင့်နေသော ရာဇဝတ်အုပ် ကိုပေါ်ထွန်း၊ သစ်ကုန်သည် တစ်ယောက်၊ ကသာမြို့ အရေးပိုင်ရုံးစာရေးကြီး ကိုဘထွန်း၊ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းဆရာမ မကျီးရွှေ၊ ဗန်းမော်မြို့ ကုလားဆရာဝန်ကြီးကတော် မစ္စစ်ပရာဆက်တို့ ဖြစ်ကြလေသည်။

အထက်ပါ ခရီးသည်များအနက် ဂျမဒါကိုဘကြိုင်၊ ရာဇဝတ်အုပ် ကိုပေါ်ထွန်း၊ ဆရာမ မကျီးရွှေနှင့် မစ္စစ်ပရာဆက် ဆိုသူတို့မှာ ရေးသား ဖော်ပြလတ္တံ့သော အဖြစ်အပျက်တွင် အရေးကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ အကြောင်းကို အတန်ငယ် စုံလင်စွာ ဖော်ပြရန် လိုပေသည်။

သင်္ဘောစီး ခရီးသည်တို့ မည်သည်မှာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် သားမယား ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ လင်သား မရှိဟန်တူသော အပျိုခရီးသည် တစ်ဦးတစ်ယောက် ပါလာသည်ကို တွေ့မြင် ရသောအခါတွင်၊ ထိုမျှသော ရက်အတောအတွင်း သူ့ထက်ငါ ရင်းနှီးသော အဖြစ်သို့ ရောက်နိုင်စေရန် ပိုးတတ် ကြသည်ဖြစ်ရာ၊ ဂျမဒါကိုဘကြိုင် ဆိုသူနှင့် ရာဇဝတ်အုပ်ကိုပေါ်ထွန်း ဆိုသူနှစ်ဦးတို့သည် မန္တလေးဆိပ်ကမ်းမှ သင်္ဘောကြီး ခွာမိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်၊ ဆရာမ မကျီးရွှေအတွက်နှင့် ပတ်သတ်၍ ရန်ဘက်ကြီး ဖြစ်ကြချေတော့မည့် အကြောင်းကို ကျွန်တော်နှင့် တကွ ကြွင်းကျန်သော ခရီးသည်အားလုံးကပင် သိမြင်ကြရလေ၏။ ကိုဘကြိုင်ဆိုသူသည် လူလုံးလူထည်ကြီးမား၍ ကာယဗလနှင့် ပြည့်စုံသည့်ပြင် မြင်သမျှသောလူများအပေါ်၌ စီးလားနင်းလားနှင့် နိုင်လိုမင်းထက် ပြုကျင့်တတ်သော ဝါသနာရှိချေ၏။ အခွင့်နှင့်နေသော ရာဇဝတ်အုပ် ကိုပေါ်ထွန်း ဆိုသူမှာလည်း မြင့်မားသော အရပ်အမောင်းနှင့် ကျစ်လျစ်မာကျောသော ကိုယ်ကာယရှိ၍ ခွန်အားဗလ ကြီးမားဟန်ရှိသည့်အပြင် ပုလိပ်ဘက်၌ အမှုထမ်းခဲ့သဖြင့်လည်း "မိုက်သွေး" ရှိချင်တတ်သည်ဖြစ်ရာ၊ မည်သူ့အားမျှ အမှုမထားဟူသော သဘောမျိုးကို အခါခပ်သိမ်း ပြလိုသော လူတစ်ယောက် ဖြစ်ချေ၏။ ကြွင်းကျန်သော ယောက်ျားခရီးသည်တို့မှာ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့ လက်ဝှေ့ထိုးရသော် မည်သူက နိုင်ချေမည်နည်းဟု တွေးတော ခန့်မှန်းခြင်း ပြုကြလေရာ၊ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မာန်လုပ်ကာ စောင်လျက်ရှိသော အမူအရာကို မြင်ကြရသဖြင့်လည်း မိမိတို့၏ ခန့်မှန်းချက် မှန် မမှန် မကြာမီ ဆုံးဖြတ်သည်ကို မြင်ကြ ရလိမ့်မည် ဟူ၍လည်း အချင်းချင်း ပြောဆိုမိကြလေ၏။ ကာယဗလအားဖြင့် ရွေးချယ်ရမူ မည်သူက သာမည်ဟူ၍ အမှန် ဆုံးဖြတ်ရန် ခဲယဉ်း လှပေသည်ဖြစ်ရာ၊ တုတ်ခိုင် သံကြိုးကြီး၏ ခိုင်မာခြင်းနှင့် ကျစ်လျစ်သော သံမဏိကြိုး၏ ခိုင်မာခြင်းကို ဆုံးဖြတ်ရန် ခဲယဉ်း ဘိသကဲ့သို့ပင် ရှိနေခဲ့လေသည်။

မန္တလေးမြို့ ဆိပ်ကမ်းမှ သင်္ဘောထွက်ခွာခဲ့၍ ကျွန်တော်သည် ဂျမဒါကိုဘကြိုင် ဆိုသူနှင့် အသိအကျွမ်းဖွဲ့ကာ လင်မနစ် တစ်ခွက်စီ သောက်ရင်း စကားပြောလျက် ရှိနေစဉ် ရာဇဝတ်အုပ် ကိုပေါ်ထွန်းသည် ကျွန်တော်တို့ ရှိရာစားပွဲသို့ ချဉ်းကပ်လာလေ၏။ ဂျမဒါကိုဘကြိုင်သည် လင်မနစ်ခွက်ကို လက်တွင်ကိုင်လျက် မတ်တတ်ရပ်ကာ ကျွန်တော်နှင့် စကားပြောလျက်ရှိရာ ကိုပေါ်ထွန်းသည် ၎င်းအနီးမှပွတ်၍ လျှောက်လာရင်း ကိုဘကြိုင်၏ တံတောင်ကို တိုက်မိသဖြင့် လင်မနစ် အနည်းငယ် ဖိတ်သွားလေ၏။ ကိုပေါ်ထွန်းက'ဆောရီး'ဟူသောအင်္ဂလိပ် ဘာသာအားဖြင့် ဝမ်းနည်းကြောင်း ပြောပြသော်လည်း ကိုဘကြိုင်က ကျေနပ်ဟန်မရှိဘဲ 'ကလန်ကလားနဲ့ သိပ်ခွကျတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ' ဟု လွှတ်ခနဲ ပြောလိုက် ပြီးလျှင် ကိုပေါ်ထွန်းကို ကျောခိုင်းကာ ရပ်နေလေ၏။ ကိုပေါ်ထွန်းသည် တန့်ခနဲရပ်ပြီး နောက်လှည့်၍ ကြည့်လိုက်ရာ ကျွန်တော်မှာ သက်သေ လိုက်ရ ချေဦးတော့မည်ဟု ထင်မိ၏။ သို့ရာတွင် ကိုဘကြိုင်မှာမူကား ထိုမျှထက် အကြီးအကျယ် မဖြစ်သေးဘဲ ကိုပေါ်ထွန်းသည် မျက်နှာ

မည်းလျက် လှည့်ဆောင့် သွားလေ၏။ အချို့သော သူတို့မှာ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မြင်လျှင်မြင်ချင်း မေတ္တာ သက်ဝင်တတ်ကြ၍၊ အချို့တို့မှာမူ မျက်နှာချင်း ပထမအကြိမ် ဆိုင်မိကြလျှင်ပင် တစ်ဦးအားတစ်ဦး မုန်းထား တတ်ကြသည်ဖြစ်ရာ၊ ဤလူ နှစ်ယောက်တို့မှာကား ဒုတိယ အမျိုးအစားတွင် ပါဝင်သူများ ဖြစ်ကြသဖြင့် သင်္ဘောပေါ်သို့ တက်မိကြသော အချိန်မှစ၍ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မျက်စောင်းထိုးကာ ရန်လိုလျက် ရှိကြလေသည်။

"တာပင်"သင်္ဘောကြီးပေါ်၌ ဒုတိယတန်း ဖြစ်သော ပဲ့ပိုင်းတွင် အိပ်ခန်းများသည် တစ်ဖက်လျှင် သုံးခန်းမျှ မျက်နှာချင်းဆိုင် ရှိနေရာ၊ အလယ်၌ကား ခရီးသည် အားလုံးအတွက် ထမင်းစား စားပွဲကြီးတစ်ခု တည်ခင်းထားလေသည်။ စင်စစ်မှာ ထိုသင်္ဘော၌ တစ်ဖက်တွင် အခန်း ၄ခန်းမျှ ပါရှိသော်လည်း တစ်ဖက်၌ အခန်းသည် ခရီးသည် အားလုံးအတွက် ရေချိုးခန်းဖြစ်၍၊ အခြားဘက်ရှိ အခန်းတစ်ခန်းမှာမူ ဘဏ္ဍာလာအတွက် ပစ္စည်းများ ထားရန် အခန်းဖြစ်လေသည်။

ထိုနေ့ နေ့လယ်၌ ဒုတိယတန်းစီး ခရီးသည်များအနက် ကသာမြို့ အရေးပိုင်ရုံး စာရေးကြီး ကိုဘထွန်းဆိုသူက ပိုကာဖဲကစားရန် အကြံ ပေးလေရာ၊ ကျွန်တော်နှင့်တကွ ကျန်သော ယောက်ျားခရီးသည် ၄ ယောက်တို့က သဘောတူညီကြလေ၏။ သစ်ကုန်သည်ဖြစ်သော ခရီးသည်မှာမူ ပိုကာ ကစားနည်းကို မတတ်သဖြင့် မိန်းမခရီးသည်များနှင့်အတူ ထိုင်၍ကြည့်နေလေ၏။

သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့ ယောက်ျားခရီးသည် ၅ဦးတို့သည် အိပ်ခန်းများ အကြားတွင်ရှိသော ထမင်းစားပွဲကြီး၌ ထိုင်ကာ ပိုကာ ကစားကြလေရာ၊ ဂျမဒါကိုဘကြိုင်နှင့် ရာဇဝတ်အုပ် ကိုပေါ်ထွန်းတို့မှာ မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်ကြ၍ ဖဲတစ်ချပ်လျှင် တစ်ပဲမျှသော သာမည လောင်းကြေး အပြင် ၎င်းတို့ နှစ်ယောက်တည်းသက်သက် တစ်လက်လျှင်ငါးကျပ်၊ တစ်ဆယ်ကျပ် စသည်ဖြင့် တဖြည်းဖြည်း ကြေးတိုး၍ လောင်းကစားခြင်း ပြုကြလေ၏။

ကိုဘကြိုင်	။	။'ဟိုဘက်က မိတ်ဆွေ၊ ခင်ဗျားနဲ့ ကျုပ်နဲ့ သက်သက် ကြေးပိုကလေးစိန်ဦးမလားဗျို့'
ကိုပေါ်ထွန်း	။	။'စိန်လေဗျာ၊ ဘယ်လောက်လဲ၊ ၅ ကျပ်လား'
ကြိုင်	။	။'၁၀ ကျပ် လုပ်လေဗျာ'
ပေါ်	။	။'သဘောဗျာ၊ ၁၅ ကျပ် လုပ်ချင်လုပ်လိုက်'
ကြိုင်	။	။'ကျုပ်ကတော့ ၂၀ ကျပ်လဲ မငြင်းပါဘူး'
ပေါ်	။	။'လက်စဉ်နော်'
ကြိုင်	။	။'လက်စဉ်ပေါ့ဗျာ၊ ရေစိမ်လောင်းလိုက်၊ ကြိုက်တယ်ဆိုရင် ထိုး၊ ကျုပ်ကတော့ ရှောင်တယ်လို့ မရှိပါဘူး'

ယင်းကဲ့သို့ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မခံချင်အောင်ပြော၍ အညံ့မခံဘဲ ကြေးတိုးမြှင့်ကာ လောင်းစားကြလေရာ တစ်ခါတစ်ရံ တစ်လက်လျှင် ၅၀ကျပ်၊ ၆၀ကျပ်မျှပင် လောင်းကစား ကြသော်လည်း၊ သူတစ်ပြန် ငါတစ်လှည့်နှင့် ရှိနေသည် ဖြစ်သောကြောင့် နေ့လယ် လက်ဖက်ရည် သောက်ချိန်တိုင် ရောက်၍ ကစားခြင်းကို ရပ်စဲရသောအခါတွင် ထိုလူနှစ်ယောက်တို့မှာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် နစ်နာ လောက်အောင် ဆုံးရှုံးခြင်း မရှိကြချေ။ ထိုအတောအတွင်း ကိုဘကြိုင်၏ ကစားခြင်း မှားယွင်းသောအခါတွင် ကိုပေါ်ထွန်းက ရယ်မောကာ လှောင်ပြောင်ခြင်း ပြု၍၊ ကိုပေါ်ထွန်း မှားယွင်းသောအခါ၌မူ ကိုဘကြိုင်က ရှုံ့မဲ့ကာ ကဲ့ရဲ့တတ်လေသည်။

လက်ဖက်ရည် သောက်ပြီး ကြသောအခါတွင် ကျွန်တော်တို့သည် ဆက်လက်၍ မကစားတော့ဘဲ၊ ဆရာမ မကြီးရွှေသည် ဦးလေးအရွယ် ဖြစ်သော ကျွန်တော့်အား ဦးလေးအရင်းသဖွယ် ချစ်ကျွမ်းတဝင် ရှိသည်နှင့် သင်္ဘောအောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာကြပြီးလျှင် စက်များ ခုတ်နှင်ခြင်းကို အတူ ကြည့်ရှုရင်း သိကျွမ်းစဖြစ်သော မိတ်ဆွေတို့ဘဝ မေးမြန်းခြင်း၊ ဖြေကြားခြင်းစသည်ဖြင့် အပြန်အလှန် ပြုလုပ်လျက် ရှိနေကြလေ၏။ မကြီးရွှေမှာ မန္တလေးမြို့ အေဘီအမ် မိန်းကလေးကျောင်းမှ ခုနစ်တန်းပြ လက်ထောက်ဆရာမ တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ကျောင်းပိတ်ရက်အတွင်းတွင် ရွှေကူမြို့၌ ရှိသော ဝန်ထောက်ကတော် အဒေါ်တစ်ယောက်ထံ အလည်အပတ် သွားရောက်မည် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရလေသည်။ "တာပင်" သင်္ဘောပေါ်၌ကား မကြီးရွှေသည် မိန်းမချင်းဖြစ်သော ဆရာဝန်ကတော် မစ္စစ်ပရာဆက်ဆိုသူနှင့်အတူ တစ်ခန်းတည်း နေရာယူထားခဲ့လေသည်။

ဆရာမ မကြီးရွှေမှာ ရုပ်ရည်သန့်စင် ပြေပြစ်ခြင်း ရှိသည့်အပြင် ဖျတ်လတ် သွက်လက်လှပသော မိန်းကလေး တစ်ယောက်ဖြစ်ပေရာ ကျွန်တော်တို့သည် ရှုခင်းသာယာစွာ ရှိသော ဧရာဝတီမြစ်ရိုး တစ်လျှောက် မျှော်ကြည့်ရင်း၊ နှစ်သိမ့်ဖွယ်ရာသော စကားတို့ကို ပြောကြားခြင်းအားဖြင့် စကားလက်ဆုံ ဝင်လျက်ရှိကြသည်။ ဂျမဒါကိုဘကြိုင်သည် ကျွန်တော်တို့အနီးသို့ ချဉ်းကပ်၍ ချိုသာသော မျက်နှာထားနှင့် စကားရောနှော ပြောဆိုလေ ရကား၊ ကျွန်တော်တို့မှာ ငြင်းပယ်ရန် မတတ်နိုင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် အထိုက်အလျောက် လက်ခံပြောဆိုကြရလေ၏။ ထိုသူသည် အတော်အတန် စကားပြောကောင်းသူ တစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် မိနစ်အနည်းငယ်မျှ အတူရပ်ကာ စကား ပြောဆိုမိကြလျှင်ပင်၊ ကိုဘကြိုင်သည် မြစ်ကမ်းတွင် မြင်ရသော စေတီတော်ကလေးများ၏ အကြောင်းကို အမည်နာမတွင်မှုမက အတ္ထုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်ကိုပါ ဖြည့်ညှပ်၍ ကရားရေသွန် သွက်လက်စွာ ပြောပြလေရကား၊ မကြာမီအတွင်း ကျွန်တော်တို့မှာ စိုက်ငေးကာသာလျှင် နားထောင်နေကြရလေ၏။

အတန်ငယ်ကြာလတ်သော် ရာဇဝတ်အုပ် ကိုပေါ်ထွန်းသည် ယောင်ပေယောင်ပေနှင့် ဆင်းလာ၍ ကျွန်တော်တို့လူစုကို မြင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိမိလည်း ရောနှောချေအံ့ဟု အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ကာ "စကားရော ဖောရော"နှင့် နှုတ်သွက်စွာ စွက်ဖက်ပြောဆိုမည် ပြုသည်တွင်၊ ကိုဘကြိုင်သည် ဘွိုင်ကုလားကို ဟစ်ခေါ်ပြီးနောက် 'လင်မနစ်သုံးလုံး ယူခဲ့'ဟု အမိန့် ပေးပြီးလျှင် သင်္ဘောရာသီများ အတွက် ခင်းထားသော ထိုင်ခုံကလေး တစ်ခုပေါ်သို့ ကျွန်တော်နှင့်ဆရာမ မကြီးရွှေတို့အား ထိုင်စေလေ၏။ လူလေးငါးယောက် ရှိပါလျက်နှင့် လင်မနစ် သုံးလုံးမျှ မှာထားခြင်းသည်ကား တစ်ယောက်သော သူကိုနှင်၍ မထုတ်သော်လည်း နှင်ထုတ် ဘိသကဲ့သို့ ရှိနေသည်ဖြစ်သောကြောင့် ကိုပေါ်ထွန်းသည် ကိုဘကြိုင်၏ အပြုအမူကို စိတ်ထဲ၌ ခုလှသော်လည်း တစ်စုံတစ်ရာမျှ မပြောဘဲ နှုတ်ခမ်းကိုကိုက်ကာ သင်္ဘောဦးပိုင်းသို့ လျှောက်သွားလေ၏။

ကျွန်တော်မှာ မန္တလေးမြို့ဆိပ်ကမ်းမှ သင်္ဘော ထွက်ခွာခဲ့သည်မှစ၍ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့အနက် ဆရာမ မကြီးရွှေသည် မည်သူအား အရေးပေးလိမ့်မည် အကြောင်းကို တစောင်းမှ ချောင်းမြောင်းကာ အကဲခတ်လျက်ရှိရာ၊ မကြီးရွှေသည် နှစ်ယောက်လုံးအား ဘိုဆန်သည့်

အမူအရာဖြင့် ယဉ်ကျေးစွာ ခေါ်ငင် ပြောဆို၍ မည်သူ့အားမျှ မျက်နှာလိုက်ခြင်း မရှိဘဲ အလိုက်သင့် အလျားသင့်ဟူသော စကားကဲ့သို့ နှစ်ဦးကျေနပ်လောက်အောင် ဖော်ရွေစွာဖြင့်သာလျှင် ပြုမူပြောဆိုလေ့ ရှိလေ၏။ မကြီးရွှေသည် ဂျမဒါကိုဘကြိုင်ကမှာယူ တိုက်ကျွေးသော လင်မနစ်ကို သောက်ပြီးနောက် မကြာမီအတွင်း ကိုပေါ်ထွန်း ညှိပေးသော စီးကရက်ကိုလည်း ပြုံးရွှင်စွာ လှမ်းယူ သောက်ရှုလေ၏။ စင်စစ်မှာ မကြီးရွှေသည် ထိုသူနှစ်ယောက်တို့ အပေါ်၌သာလျှင်မဟုတ်၊ ၎င်းအား အရေးတယူပြုသော ကျွန်တော်တို့ ခရီးသည် ဟူသမျှကို စကားပျူငှာ ချစ်ခင်ဖွယ်ရာသော အမူအရာဖြင့်သာလျှင် ဆက်ဆံရောနှောလေ့ ရှိခဲ့လေသည်။

ကိုဘကြိုင်နှင့် ကိုပေါ်ထွန်းတို့ တစ်ဦးကိုတစ်ဦး ရန်သူကြီးသဖွယ် ပြုမူကျင့်ကြံနေဟန် လက္ခဏာ ရှိသော်လည်း၊ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့ စိတ်သဘောချင်း တိုက်မိသော အချက်တစ်ခုကား ရှိပေသည်။ ခရီးသည်များ အနက်တွင် မစ္စစ်ပရာဆက် အမည်ရှိ ဆရာဝန်ကတော် တစ်ယောက်လည်း ပါရှိသည်ဖြစ်ရာ၊ ၎င်း၏ လင်ယောကျ်ားမှာ အိန္ဒိယတိုင်းသား ကုလားဆရာဝန်ကြီး တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ၎င်းကိုယ်တိုင်မှာလည်း ဇေဒဗာရီလူမျိုး တစ်ယောက်ဖြစ်လေသည်။ ထိုမိန်းမသည် အလွန်တရာ မည်းနက်လှသော အသားအရည် ရှိသည့်ပြင် ၃၀ နီးပါးရှိနေသော အရွယ်နှင့် မလိုက်အောင် ရွှေခြေချင်းကြီးအပြင် စိန်တစ်တန်း မြတစ်တန်း ပြုလုပ်ထားသော ရွှေနောက်စိုက် ဘီးကိုလည်း တပ်ဆင်ထားလေသည်။ ထို့ပြင် စိန်လက်ကောက်၊ စိန်ကြယ်သီး၊ စိန်လက်စွပ် အစရှိသည့် လက်ဝတ် လက်စားများလည်း ဝတ်ဆင် ထားသေးသည်ဖြစ်ရာ ကုလား ဆရာဝန်ကြီးသည် မြန်မာလို အမူကောင်းလှသော ဇေဒဗာရီ ဇနီးသည်၏ ချွဲညုခြင်းကို မခံမရပ်နိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် လခမှ ပိုလျှံသမျှကို ညွတ်ကျအောင် ဆင်ပြင် ပေးထားဟန် လက္ခဏာရှိပေသည်။ ဆရာဝန်ကတော်သည် မိမိ၏ လက်ဝတ်လက်စားများ အတွက် အသားယူလှသူ တစ်ယောက်ဖြစ်လေရာ၊ မန္တလေးဆိပ်ကမ်းမှ ထွက်ခွာ၍ ကပ္ပတိန်၏ မီးခံသေတ္တာတွင် ညအတွက် အပ်နှံထားရာမှ နံနက်လင်းသော အခါတွင် တောင်းယူ ဝတ်ဆင်သည့် အချိန်မှစ၍ လက်ကောက်က ၁,၀၀၀ကျပ်ကျော်တန်ကြောင်း၊ နားကပ်က ၁,၅၀၀ကျပ် တန်ကြောင်း၊ မြတစ်တန်း စိန်တစ်တန်း ပြုလုပ်ထားသော နောက်စိုက်ဘီးက ၁,၈၀၀ ကျပ်တန်ကြောင်း စသည်ဖြင့် မိမိ၏ ပစ္စည်းများ တန်ဖိုးကို ခရီးသည်များအား ခရေစေ့ တွင်းကျ စာရင်းချကာ ပြောဆိုလျက် ရှိလေ၏။ ဆရာဝန်ကတော်သည် ညအချိန်များတွင် ၎င်းပစ္စည်းများကို ကပ္ပတိန်ထံ အပ်နှံထား၍ မိုးလင်းသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရေချိုး၊ သနပ်ခါး လိမ်းကျံပြီးလျှင် မိမိ၏ လက်ဝတ်လက်စားများကို တောင်းယူ ဝတ်ဆင်လေ့ ရှိလေသည်။ လှပလိုသော မိန်းမများမှာ ရှားပါးလှသည် မဟုတ်သော်လည်း ထိုမျှလောက် ကုတ်ကုတ်ကတ်ကတ် အကျဉ်းအကျပ်ထဲ၌ လှပလိုသော မိန်းမမူကား ရှားပါး ပေလိမ့်မည်ဟု ကျွန်တော်တွေးထင်မိပေသည်။

ဆရာဝန်ကတော်သည် မိမိလက်ဝတ်လက်စားများ အကြောင်း ပြောပြခြင်း၌ အရသာ ခံတတ်ကြောင်းကို ခရီးသည် အားလုံး သိရှိကြပြီ ဖြစ်ရကား၊ ကိုဘကြိုင်က စိန်လက်ကောက်၏ ရတီချိန် အကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ ခရီးသည်များအား မျက်စိမှိတ်ကာ ဆရာဝန်ကတော်ကို မေးမြန်းခြင်း အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကိုပေါ်ထွန်းက နောက်စိုက်ဘီး၏ အလေးချိန်နှင့် တန်ဖိုးအကြောင်းကို ထိုနည်းအတူ ကျိတ်လှောင်လှောင်ကာ မေးမြန်းခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ခရီးသည်အားလုံး အပျင်းပြေစေရန် ရံဖန်ရံခါ ပြုလုပ်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုကဲ့သို့ မေးမြန်းသူ ပေါ်ပေါက်သော အခါများတွင် ဆရာဝန်ကတော်သည် စိန်နားကပ်အတွက် လင်ဆရာဝန်ကြီးအား ချော့မော့ပြောဆိုရပုံ၊ နောက်စိုက်ဘီးအတွက် ဆူပူချွဲညု ရပုံများကို မျက်စ တချီချီနှင့် ခြေဟန်လက်ဟန်၊ ကိုယ်ဟန်အမူအရာနှင့်တကွ ပွဲကျလောက်အောင် ပြောပြလေ့ ရှိလေသည်။ ဤသည်ကား ကိုဘကြိုင်နှင့် ကိုပေါ်ထွန်းတို့ သဘောချင်း တိုက်မိသော အချက်ပေတည်း။

ဆရာမ မကြီးရွှေကမူ ဆရာဝန်ကတော်မှာ ပစ္စည်းပေါသလောက် ဝတ်တတ်စားတတ် မရှိကြောင်း၊ မြများကို နောက်စိုက်ဘီးတွင် ထည့်သွင်း၍ လုပ်ထားမည့်အစား မျက်ခြယ်ကွင်း ကွင်း၍ လက်စွပ်အဖြစ်နှင့် တစ်ဖက်တစ်ကွင်း ဝတ်ဆင်ခဲ့လျှင် သာလွန်၍ လှပချေမည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကျွန်တော်အား ပြောပြဖူးလေသည်။

ထိုညဉ့်၌ ညစာ ထမင်းစားပြီးကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဖဲရိုက်ရန် ပြင်ဆင်ကြပြန်ရာ တောအုပ်ဖြစ်သော ခရီးသည်က မိမိမှာ မျက်စိ မကောင်းသောကြောင့် ညဉ့်အချိန်တွင် ပိုကာ မဆွဲနိုင်ကြောင်း ငြင်းပယ်လေ၏။ လေးယောက်တည်း ကစားရခြင်းကိုမူ စားရေးကြီးက ကန့်ကွက်သောကြောင့် လေးယောက်ဝိုင်းလည်း မဖြစ်ဘဲ ရှိခဲ့ပြန်၏။ ထိုအခါ ကိုဘကြိုင်က 'ဒါဖြင့် သုံးပုံ ရိုက်မယ်ဗျာ၊ ဘယ်သူပါမလဲ'

ကိုပေါ်ထွန်း ။ ။'ကျုပ်ကတော့ ဘာမဆို လုပ်လိုက်ချည်းပဲ၊ ဒီပြင်တစ်ယောက်ကော'

ကျွန်တော် ။ ။ 'အပျင်းပြေ ထုံးခွေတန်းဖြင့် ရိုက်ကြတာပေါ့ဗျာ'

ကြိုင်။ ။'ထုံးခွေတန်း ဘာလုပ်ဖို့လဲဗျာ၊တစ်မူးတစ်ပဲလောက် ရိုက်ကြမယ်'

ပေါ်။ ။ 'တစ်မူးတစ်မတ်လောက် ရိုက်ချင်တယ်ဗျာ'

ထိုအခါ ကျွန်တော်မှာ သုံးပုံဖဲကစားခြင်း၌ အတော်ပင် ကျွမ်းကျင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် အကယ်၍ မနိုင်ရစေကာမူ အရှုံး မရှိနိုင်ကြောင်း သိသည်နှင့် ကြေးပင်ကြီးသော်လည်း ရိုက်ကြရန် သဘောတူညီလေ၏။

၎င်းနောက် ကျွန်တော်တို့သည် ထမင်းဆိုင်မှ သုံးပုံဖဲထုပ်ကို ငှားယူ၍ ရိုက်ကြလေရာ အခြား ခရီးသည်များသည် အနီးတွင် ထိုင်ကာ ကြည့်လျက် ရှိနေကြလေ၏။ နှစ်ပွဲသုံးပွဲမျှ ကစားမိသောအခါတွင် ထိုသူနှစ်ယောက်တို့မှာ သုံးပုံကစားခြင်း၌ မည့်ကြသော်လည်း တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် အမြဲခတ်လျက် ရိုက်ကြသည် ဖြစ်သောကြောင့် ကြားလူဖြစ်သော ကျွန်တော်သာလျှင် နိုင်ဖို့ရန် လမ်းများကြောင်း ရိပ်မိလေ၏။ သို့ရာတွင် ထိုသူနှစ်ယောက်တို့သည် ထုံးစံအတိုင်း တစ်ယောက်ကို တစ်ယောက် မခံချင်အောင် အမြဲ စောင်းချိတ် ပြောဆိုလျက် ရှိကြသည့်ပြင် နိုင်တိုင်း ယူရန် မသင့်ဟူ၍လည်း ကျွန်တော်၏ စိတ်၌ ဆုံးဖြတ်မိသည် ဖြစ်သောကြောင့်၊ ၁၀ ပွဲမျှ ကစားပြီးသောအခါတွင် ကျွန်တော်သည် အမြတ်ငွေ ၅ ကျပ်ကို ခရီးသည် အားလုံးအတွက် လင်မနစ်နှင့် ဗင်တိုများ မှာယူ သောက်သုံးစေခဲ့လေ၏။

ကျွန်တော်တို့ အားလုံးသည် စားပွဲတွင် ထိုင်၍ လင်မနစ်သောက်လျက် ရှိကြသည်။

ကြိုင်။ ။'ဗျို့ ကိုပေါ်ထွန်း၊ ခင်ဗျားဟာက ပိုကာဆွဲလည်း မနိုင်၊ သုံးပုံရိုက်တော့လည်း ရှုံး၊ ဒီပြင် ဘာလုပ်ဦးမှာလဲ'

ပေါ်။ ။'ဒီဟာတွေ ရှုပ်တယ်၊ ခင်ဗျားနဲ့ ကျုပ်နဲ့ နှစ်ယောက်ထဲ ကိုးမီးချချင်တယ်'

ကြိုင်။ ။'ကျုပ်ကတော့ ကြိုက်ပါဗျား၊ ဘယ်လောက်ကြေးထားပြီး ကစားချင်သလဲ'

ပေါ်။ ။'တစ်လက်တည်း ကစားမယ်၊ ကြာကြာကြီး မကစားချင်ဘူး'

ကြိုင်။ ။'ဘယ်လိုကြေး လောင်းမလဲ'

ပေါ်။ ။'တစ်လက်တည်း ငါးရာတန်း လောင်းကစားမယ်'

ကြိုင်။ ။ 'စိန်လိုက်ဗျာ'

ထိုအခါ ကျွန်တော်နှင့်တကွ အားလုံးသော ခရီးသည်များမှာ ထိုမျှလောက် မြောက်မြားသော လောင်းကြေးဖြင့် တစ်လက်တည်း ကစားကြမည်ကို ကြားရသဖြင့် မျက်လုံးများပြူလျက် ကြည့်ရှုရန်အတွက် စားပွဲကြီးကို ဝိုင်းရံကြလေ၏။

ကိုဘကြိုင်နှင့် ကိုပေါ်ထွန်းတို့သည် စားပွဲကြီးတွင် မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်ကြ၍ ဖဲထုပ်ကို ကုလားဖန် ထိုးကြပြီးနောက် လက်သည် ရှာကြရာ ကိုပေါ်ထွန်းသည် လက်သည်ကျလေ၏။ ထိုအခါ နှစ်ဦးလုံးတို့သည် တစ်ယောက်တစ်လှည့်စီ အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ကုလားဖန် ထိုးကြပြီးနောက် နောက်ဆုံး၌ ကိုဘကြိုင်က ချိုးပေး၍ လက်သည်ကျသော ကိုပေါ်ထွန်းက သုံးချပ်စီ ဝေလေ၏။

ကိုဘကြိုင်သည် မိမိ သုံးချပ်အနက် နှစ်ချပ်ကို ရှေးဦးစွာ တော်လှန်၍ ရိုက်လေရာ ကုလားနှစ်ကောင် ထွက်ပေါ်လာလေသည်။ ထိုအခြင်းအရာကို မြင်ရသော အခါတွင် ကိုဘကြိုင်သည် ဖဲသမား ထုံးစံအတိုင်း များစွာအားတက်ခြင်း ဖြစ်လာ၍ ကျန်သော ဖဲတစ်ချပ်ကို အားရပါးရ ရိုက်တီးလိုက်ရာ ကုလားတစ်ကောင်ပင် ထွက်လာသောကြောင့် ကုလားသုံးစီး ရသွားလေ၏။ လောင်းကြေးမှာ ငါးရာဖြစ်၍ တစ်ပွဲတည်း ကစားရန် ဖြစ်ရကား ကိုဘကြိုင်၏ မျက်နှာမှာ မည်မျှလောက် ကြည်ရွှင်ခြင်း ရှိသည်ကို ဖော်ပြရန် မတတ်နိုင်လောက်အောင်ပင် ရှိချေ၏။

ကိုပေါ်ထွန်းမှာမူ ဣန္ဒြေ ပျက်လောက်အောင် မရှိလှသေးချေ။ ထိုသူသည် မိမိအတွက် ဝေချထားသော ဖဲသုံးချပ်ကို ကောက်ယူ၍ နှစ်ချပ်ကို လှန်ရိုက်လေရာ တစ်နှစ်လုံး ပေါ်ထွက်၍ လာလေ၏။ ပရိသတ်များလည်း 'အလိုလေး၊ ဘုရား ဘုရား' ဟု နှုတ်မှ ရေရွတ်လျက် အံ့သြကြီးစွာနှင့် စိုက်ငေးကာ ကြည့်နေ ကြလေရာ၊ ကိုပေါ်ထွန်းက 'အလဲ့၊ တယ်လာတဲ့ ဖဲပါတကား။ ခုပုံတော့ နောက်ထပ်ပြီး တစ်တစ်လုံး ထွက်လျှင် သူ့ကိုတောင် နိုင်ဦးတော့မှာပါတကား' ဟု ခပ်ပြုံးပြုံး မျက်နှာထားဖြင့် ပြောပြီးနောက်'ဘယ့်နှယ်လဲ ကိုဘကြိုင်၊ ခင်ဗျားကြေး ခင်ဗျား ပြန်ခွာမလား'

ကြိုင်။ ။'မခွာဘူးဗျာ၊ လှန်သာချ။ တစ်ကိုထွက်မှ ခင်ဗျားကျုပ်ကို နိုင်မှာပဲ၊ ဒီလောက် သွေးမနည်းပါဘူး၊ လှန်သာချ' ဟု ပြောရသော်လည်း ကိုဘကြိုင်မှာ ပထမကဲ့သို့ ရွှင်ပျခြင်း မရှိတော့ဘဲ စိုးရိမ်သော လက္ခဏာများ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ချေပြီ။

ဤင်းနောက် ကိုပေါ်ထွန်းက 'ရော့ပါဗျာ၊ ခင်ဗျားပဲ ကြည့်ပါတော့၊ ကျုပ် မကြည့်တော့ပါဘူး။ ခင်ဗျား မျက်နှာထားကိုသာ ကျုပ်ကြည့်ပါတော့မယ်' ဟု ပြောလျက် ဖဲချပ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် မကြည့်ဘဲ ကိုဘကြိုင်၏ မျက်နှာသို့ ထောင်၍ပြလိုက်ရာ၊ ကိုဘကြိုင်၏ မျက်နှာမှာ သွေးများ ဆုတ်မတတ် ဖြစ်သွားလိုက်သည်ကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မြင်လိုက်ရပေ၏။

ပေါ်။ ။'ခင်ဗျား မျက်နှာထား ကြည့်ရတာ တကယ့်ကို တစ်သုံးလုံး ဖြစ်နေပြီထင်တယ်' ဟု ပြောလျက် ကိုပေါ်ထွန်းသည် နောက်ဆုံး ဖဲချပ်ကို စားပွဲပေါ်တွင် လှန်၍ ရိုက်လိုက်ရာ တစ် ပင့်ကူပင် ဖြစ်နေကြောင်း လူတိုင်း အံ့သြစွာနှင့် တွေ့မြင်ကြရလေ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကုလားသုံးစီး ကျနင့်ပြီးဖြစ်သော ကိုဘကြိုင်၏ဖဲကို ကိုပေါ်ထွန်းက တစ်သုံးလုံးနှင့် အနိုင်ရလိုက်လေပြီ။

ပေါ်။ ။'ကိုင်း ဆရာ၊ ခင်ဗျား သဘောတူပြီးတဲ့အတိုင်း ငါးရာကိုသာ မစပါတော့'

ကြိုင်။ ။'နေဦး၊ ကျုပ် သွားယူချေဦးမယ်'

ဤင်းနောက် ကိုဘကြိုင်သည် ထိုင်ရာမှထ၍ ဒုတိယတန်းစီး ခရီးသည်များအတွက် သီးသန့် ကာရံထားသော နယ်နိမိတ်၏ အပြင်သို့ ထွက်သွားလေရာ၊ ကျွန်တော်နှင့် တကွ ခရီးသည် အားလုံးတို့သည် ကိုပေါ်ထွန်း၏ ထူးခြားသော ကံအကြောင်းကို ချီးမွမ်းပြောဆိုကာ စောင့်ဆိုင်းလျက် ရှိနေကြလေ၏။ ၅ မိနစ်ခန့် ကြာသောအခါတွင် ကိုဘကြိုင်သည် ကျွန်တော်တို့ ရှိရာစားပွဲကြီးသို့ ပြန်ဝင်လာ၍ လက်တွင် ကိုင်လျက် ယူလာသော စက္ကူထုပ်ကလေး တစ်ထုပ်ကို ကိုပေါ်ထွန်းအား လှမ်းပေး လိုက်လေ၏။ ကိုပေါ်ထွန်းသည် စက္ကူထုပ်ကို လှမ်းယူ၍ ဖြေကြည့်ရာတွင် ငွေစက္ကူများကို တွေ့ရမည့်အစား ကွမ်းငါးရာသည် စက္ကူထုပ်ထဲမှ ထွက်ပေါ်လာလေ၏။ ထိုခဏ၌ ကိုပေါ်ထွန်း၏ မျက်နှာထားမှာ စင်စစ် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာကြီးပင် ဖြစ်ချေ၏။ ကိုပေါ်ထွန်းသည် မိမိမျှော်လင့်သည့်အတိုင်း ငွေစက္ကူများကိုမတွေ့ရဘဲ ကွမ်းငါးရာကို တွေ့ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မျက်လုံးပြူးကာ ကြိမ်းမောင်း ရေရွတ်လျက် အနီး၌ရှိသော ဆိုဒါပုလင်းကို ကောက်ယူလိုက်ရာ ထိုခဏ၌ ဖဲဝိုင်းရှိ ဓာတ်မီးများသည် ရုတ်တရက် ငြိမ်းသွားလေ၏။

ယင်းကဲ့သို့ မှောင်မိုက်ကြီးထဲ၌ ရှိနေစဉ်အတွင်း ကျွန်တော်တို့သည် ကိုပေါ်ထွန်း၏ ကြုံးဝါးသံများနှင့် လူနှစ်ယောက်တို့ ထွေးလုံးသတ်ပုတ် သံများကို ကြားကြရလေရာ၊ ဆရာဝန်ကတော်မစွစ်ပရာဆက် ဆိုသူကလည်း မိမိအား ခိုက်မိသဖြင့် 'သေပါပြီတော့၊ သေပါပြီတော့၊ ကျွန်မကို ခိုက်မိကုန်ပါပြီတော့'ဟု ဆူညံစွာ အော်ဟစ်လျက် ရှိလေ၏။ ထိုအခါ သင်္ဘောအရာရှိ မာလိန်သည် မှောင်မိုက်လျက် ရှိသော ဒုတိယ ခန်းဆီသို့ ပြေးဝင်လာ၍ ဓာတ်မီးခလုတ်ကို နှိပ်လိုက်သဖြင့် လင်းလာသောအခါတွင် တစ်ယောက်၏ လည်ပင်းကို တစ်ယောက်ဖျစ်ညှစ်ကာ ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် လိမ့်လျက် ရှိနေကြသော ကိုပေါ်ထွန်းနှင့် ကိုဘကြိုင်တို့ကို တွေ့မြင်ကြရလေ၏။ မာလိန်နှင့်တကွ ခရီးသည်များ အားလုံးသည် ထွေးလုံးလျက်ရှိသော လူနှစ်ယောက်ကို ဖျန်ဖြေကြပြီးနောက် မာလိန်သည် ဘတ္တလာအား ကပ္ပတိန်ထံ စေလွှတ် ခေါ်ငင်စေရာ ကပ္ပတိန်လည်း လိုက်လာလေ၏။

ကပ္ပတိန်သည် အဖြစ်အပျက်ကို သိရှိရသောအခါ၌ ထောင့်တစ်ထောင့်စီတွင် အံကြိတ်ကာရပ်လျက် ရှိနေသော ကိုဘကြိုင်နှင့် ကိုပေါ်ထွန်းတို့အား ကြည့်လျက် 'ခင်ဗျားတို့နှစ်ယောက် နောက်တစ်ခါ ထပ်ပြီး ရန်ဖြစ်လျှင် နှစ်ယောက်လုံး လမ်းမှာချပစ်ခဲ့မယ်'ဟုခြိမ်းခြောက် ပြောဆိုလေ၏။

ထိုခဏ၌ မစ္စစ်ပရာဆက်သည် မိမိ၏ဦးခေါင်းကို လက်ဖြင့်နှိပ်လျက် 'ဟောတော့၊ မရှိတော့ဘူး' ဟု လွှတ်ခနဲ ဟစ်အော်လိုက်၏။

'ဘာမရှိတာလဲ'

'ကျွန်မ နောက်စိုက်ဘီး မရှိတော့ဘူး ကပ္ပတိန်'

ထိုအခါ ကပ္ပတိန်သည် တတိယတန်းဘက်သို့ ထွက်သော အခန်းတံခါးကို ချက်ချင်းပိတ်စေ၍ စစ်ဆေးမေးမြန်းရာ၊ မစ္စစ်ပရာဆက်က နောက်စိုက်ဘီးကို နောက်ဆုံး မည်သည့် အချိန်ထိ သူ၏ဦးခေါင်း၌ မြင်ရသေးသည်ဟု တပ်အပ် သေချာပြောနိုင်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မပေါ်ထွက်ခဲ့ချေ။

ကပ္ပတိန်။ ။'ရန်ဖြစ်တော့ မီးကို ဘယ်သူ ငြိမ်းလိုက်သလဲ'

'ကျွန်မ ငြိမ်းလိုက်ပါတယ်ရှင်' ဟုပြောလျက် ဆရာမ မကြီးရွှေသည် ဘတ္တလာ၏ စတိုခန်းထဲမှ ထွက်လာသည်ကို ကျွန်တော်တို့ အံ့သြစွာနှင့် တွေ့မြင်ကြရလေ၏။

ကပ္ပတိန်။ ။'ဓာတ်မီးကို ခင်ဗျား ဘာပြုလို့ ငြိမ်းလိုက်တယ်ဆိုတာ တစ်ဆိတ်လောက် ကျွန်တော်တို့သိပါရစေ'

ရွှေ။ ။'သူတို့နှစ်ယောက် ရန်ဖြစ်မယ်လုပ်တော့ ကျွန်မက ဘတ္တလာအခန်းဝက ရပ်ကြည့်နေပါတယ်။ ကိုပေါ်ထွန်းက ဆိုဒါပုလင်းကို လှမ်းပြီး ယူလိုက်တော့ ကျွန်မက တစ်ယောက်တစ်ယောက် လက်လွန် မကုန်ကြပါစေနဲ့လို့ အောက်မေ့ပြီး ရိုက်မဖြစ်စေရန် ဘတ္တလာအခန်းထဲမှာ ထားတဲ့ ဓာတ်မီးခလုတ်ကို ရုတ်တရက်နှိပ်ပြီး ငြိမ်းလိုက်ပါတယ်'

ကပ္ပတိန်။ ။'ခင်ဗျားက ရန်မဖြစ်စေဖို့ ကာကွယ်လိုတဲ့ သဘောနဲ့ လုပ်တာတော့မှန်တယ်။ သို့သော် မစ္စစ်ပရာဆက်မှာ နောက်စိုက်ဘီး ပျောက်သွားတာက ခက်နေတယ်'

ရွှေ။ ။'ကျွန်မ ဝမ်းနည်းပါတယ် ကပ္ပတိန်၊ ဒီလို ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ မတွေးမိတဲ့အတွက် ပြုမိခြင်းဖြစ်ပါတယ်'

ကပ္ပတိန်။ ။'ဒီဟာကို ကျွန်ုပ်ယုံကြည်ပါတယ်။ သို့သော် ကျွန်ုပ်သင်္ဘောမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပစ္စည်းကို ပြန်ရဖို့ ကျွန်ုပ်၏ တာဝန်ဖြစ်သည့်အတိုင်း ဘယ်သူ၏ မျက်နှာကိုမှ မထောက်ထားဘဲ နည်းလမ်းအတိုင်း ပြုရလိမ့်မယ်'

အားလုံး။ ။'ပြုပါ ကပ္ပတိန်၊ ကျွန်ုပ်တို့ သဘောတူပါတယ်'

ကပ္ပတိန်။ ။'ဒုတိယတန်း ခရီးသည် အားလုံးတို့ကို ကျွန်ုပ် ရှာလိုတယ်'

ထိုအခြင်းအရာကို မည်သူမျှ ကန့်ကွက်ခြင်း မပြုဘဲ ရှိနေရကား ကပ္ပတိန်သည် ကျွန်တော်တို့ ခရီးသည်များကို တစ်ယောက်စီ အခန်းတစ်ခန်း အတွင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် အဝတ်အစားများ အတွင်း၌ စမ်းသပ် ရှာဖွေလေ၏။ ဆရာမ မကြီးရွှေမူ ပထမတန်းမှ ဘိုမခရီးသည် နှစ်ယောက်၏ အကူအညီဖြင့် ရှာဖွေစေ၏။ သို့ရာတွင် ပျောက်ဆုံးသွားသော နောက်စိုက်ဘီးကိုမူ မည်သူ၏ ထံ၌မျှ မတွေ့ဘဲ ရှိနေခဲ့လေ၏။

နောက်ဆုံး၌ ကပ္ပတိန်သည် လက်လျှော့ရ၍ ထိုအမှုကို ပုလိပ်သို့ တိုင်တန်းရန်သာလျှင် ရှိတော့ကြောင်းနှင့် ပြောဆိုပြီးလျှင် ရန်ဖြစ်သူကိုဘကြိုင်နှင့် ကိုပေါ်ထွန်းတို့အားလည်း နောက်ဆုံးအကြိမ် ထပ်လောင်း၍ သတိပေးထားခဲ့ပြီးနောက် မိမိ၏ နေရာသို့ ပြန်သွားလေ၏။

ကိုဘကြိုင်နှင့် ကိုပေါ်ထွန်းတို့မှာမူကား မစ္စစ်ပရာဆက်၏ ပစ္စည်း ပျောက်ဆုံးခြင်းသည် မိမိတို့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်ဟူ၍ ဝမ်းနည်းကြဟန် လက္ခဏာနှင့် ဆက်လက်၍ ရန်မပွားတော့ဘဲ ကိုဘကြိုင်က မိမိသည် ကွမ်းငါးရာကို ပေးလိုက်ခြင်းမှာ ကျီစယ်ခြင်းမျှသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိရှုံးသော ငွေ ၅၀၀ကျပ်ကို ကသာမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်သောအခါတွင် ပေးဆပ်မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် တောင်းပန် ပြောဆိုလေရာ ခရီးသည် အားလုံးကပင် ကျေနပ်ခြင်း ရှိကြလေ၏။ ကိုပေါ်ထွန်းကလည်း မိမိသည် ငွေ ၅၀၀ကျပ်နိုင်သည် အတွက်ကြောင့် ခရီးသည်များကို နက်ဖြန် နံနက်စာ တည်ခင်း ကျွေးမွေးမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဝန်ခံကတိထားလေရာ၊ နောက်စိုက်ဘီး ပျောက်ဆုံးသော မစ္စစ်ပရာဆက်မှ တစ်ပါး အားလုံး ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ကြလေ၏။

သင်္ဘောသည် ခရီးစဉ်အတိုင်း ခုတ်နှင်သွား၍ ထီးချိုင့်မြို့၊ အင်းရွာဆိပ်ကမ်း၊ ကသာမြို့စသည်တို့၌ ခရီးသည်များ ဆင်းသွားကြလေရာ နောက်ဆုံး ဗန်းမော်သို့ ဆိုက်ရောက်သောအခါတွင် ကျွန်တော်နှင့် မစ္စစ်ပရာဆက် နှစ်ယောက်ထဲသာလျှင် ကျန်ရစ်ပေတော့၏။

"ဘာဆိုင်သလဲ ကွယ်တို့။ ဒီဝတ္ထုက ရည်ရွယ်ချက်မရှိ ဘာမရှိနဲ့ ဘာတွေ လျှောက်ရေးထားတာလဲ' ဟု ဖတ်ရှုသူတို့က ဤနေရာ၌ မေးမြန်းခြင်း ပြုကောင်း ပြုကြပေလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ မေးမြန်းခဲ့ပါလျှင်လည်း မေးမြန်းထိုက်ပါပေသည်။ ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်အတွင်းက မန္တလေးမြို့သို့ ရောက်သွား၍ ဆရာမ မကြီးရွှေနှင့် ကိုဘကြိုင်တို့ နှစ်ဦးကို ထူးဆန်းစွာ မတွေ့မြင်ခဲ့ရပါလျှင် ဤအဖြစ်အပျက်များကို ရေးသား ဖော်ပြခြင်း ပြုချေမည်လည်း မဟုတ်ပါ။

လွန်ခဲ့သောနှစ်က ကျွန်တော်သည် မန္တလေး မီးရထား ဘူတာရုံသို့ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကို လိုက်ပို့ရန် သွားရောက်၍ မိတ်ဆွေနှင့်အတူ ရန်ကုန် စာပို့ရထားကြီးပေါ်တွင် ထိုင်လျက်ရှိစဉ်၊ တရုတ်သူဌေးနှင့် သဏ္ဌာန်တူသော ထောင်ကဲကြီး တစ်ယောက်သည် မြန်မာမိန်းမ တစ်ယောက်နှင့် တွဲလျက် ပထမတန်း မီးရထားတွဲ တစ်တွဲပေါ်သို့ တက်သွားကြသည်ကို မြင်လိုက်ရ၏။ ကျွန်တော်သည် ထိုမိန်းမကို မြင်ဖူးပါသည်ဟု အောက်မေ့၍ သေချာစွာ ကြည့်ရှုရာတွင် လွန်ခဲ့သော ၃နှစ်ခန့်က တာပင် စာပို့သင်္ဘောကြီးပေါ်တွင် အတူစီးနင်း သွားလာခဲ့ဖူးသော ဆရာမ မကြီးရွှေပင် ဖြစ်ကြောင်းကို ရုတ်တရက် သတိရမိလေ၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် မိတ်ဆွေအား မကြီးရွှေနှင့်အတူ တွဲတက်သွားသော ထောင်ကဲကြီးကို သိပါသလောဟု မေးမြန်းရာ မိတ်ဆွေက 'ဘာလို့ မသိသလဲဗျာ၊ နာမည်ခံတော့ ကုန်စုံဆိုင်ပိုင်ပေါ့၊ တကယ်အလုပ်ကတော့ ကိုကင်းတို့၊ ဘိန်းတို့ကို လက်ကားချပြီး ရောင်းနေတဲ့ တရုတ်သူဌေး ဟောင်လျှံခွက်ဆိုတာ ဒီလူကြီးပေါ့' ဟု ပြောလေ၏။

နောက်တစ်ခဏ၌ လူနှစ်ယောက်တို့သည် သားရေအိတ်၊ အိပ်ရာလိပ် စသောပစ္စည်းများကို ကူလီဖြင့် သယ်ယူစေလျက် ဒုတိယတန်းတွဲ တစ်တွဲပေါ်သို့ တက်ကြမည်ပြုဆဲတွင် တရုတ်သူဌေးကြီး ဟောင်လျှံခွက်သည် ၎င်းတို့ကို မြင်သဖြင့် လှမ်း၍ ခေါ်လိုက်သည်။ ထိုသူနှစ်ယောက်တို့မှာ ပစ္စည်းများကို တွဲပေါ်၌ တင်စေပြီးနောက် ဟောင်လျှံခွက်နှင့် မကြီးရွှေတို့ရှိရာ ပထမတန်း တွဲဆီသို့ လျှောက်လာကြရာ၊ ၎င်းတို့မှာ ဂျမဒါကိုဘကြိုင်နှင့် ရာဇဝတ်အုပ် ကိုပေါ်ထွန်း ဆိုသူတို့ပင် ဖြစ်နေသဖြင့် ကျွန်တော့်မှာ အံ့သြမိပြန်၏။ ထိုထက် အံ့သြဖွယ်ရာကောင်းသော

အခြင်းအရာမှာကား တရုတ်သူဌေးကြီးသည် ထိုသူ နှစ်ယောက်တို့၏ အမည်နာမကို မိမိ၏ ဇနီးဖြစ်သူအား ထုတ်ဖော်ပြောဆို၍ အသိအကျွမ်း ဖွဲ့ပေးသော အခြင်းအရာကို တွေ့မြင်ရခြင်းပင် ဖြစ်ချေသည်။

ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် ယခင်က တာပင် သင်္ဘောကြီးပေါ်တွင် ဖြစ်ပျက်ခဲ့ဖူးသော အခြင်းအရာတို့ကို ချက်ချင်း စဉ်းစားမိ၍ ထိုသုံးဦးသားတို့သည် ကျွန်တော်တို့ ခရီးသည်အားလုံးကို တစ်ပတ်ရိုက်ပြီးလျှင် မစ္စစ်ပရာဆက်၏ နောက်စိုက်ဘီးကို ဖြုတ်ယူရန် စီမံကြခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုဘကြိုင်နှင့် ကိုပေါ်ထွန်းတို့၏ ရန်မူကြခြင်းမှာလည်း ပရိယာယ်မျှဖြစ်ကြောင်း၊ ခရီးသည် အားလုံးသည် ထိုသူနှစ်ယောက်တို့ ရန်ဖြစ်ကြမည့် အကြောင်းကို စိတ်အာရုံ စူးစိုက်လျက် ရှိကြစဉ် မကျီးရွှေသည် ဓာတ်မီးခလုတ်ကို နှိပ်ငြိမ်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ မှောင်မိုက်သော အခါတွင် မစ္စစ်ပရာဆက်အနီး၌ ရှိသော ကိုဘကြိုင်သည် ထွေးလုံး သတ်ပုတ်ကြသဖြင့် ခိုက်မိလေဟန်နှင့် နောက်စိုက်ဘီးကို ဖြုတ်ယူပြီးလျှင် ဒုတိယတန်း အခန်းပြင်တွင် အဆင်သင့် စောင့်နေမည်ဖြစ်သော မိမိတို့တပည့် တစ်ယောက်၏လက်သို့ ပြောင်းလွှဲ ပေးအပ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းများနှင့် တရေးရေး တွေးမိတိုင်း ပေါ်လာလေ၏။ ၎င်းနောက် ကျွန်တော်သည် မကျီးရွှေ ပြောဖူးသော စကားကိုသတိရ၍ ၎င်း၏ လက်များကို လှမ်း၍ ကြည့်လိုက်မိရာ၊ နှစ်ဖက်သော လက်သူကြွယ်များတွင် စိန်ခြယ်လက်စွပ် တစ်ကွင်းစီ ဝတ်ဆင်ထားသည်ကို အံ့ဩစွာနှင့် တွေ့မြင်လိုက်ရပေသတည်း။

(H.G.Wells ၏ Ostriches ကိုမှီးပါသည်။)

[သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ ဇူလိုင် ၁၉၃၅]

ဖြတ်လမ်းကြိုက်သူ

ကျွန်တော်သည် မြတ်စွာဘုရား မွေးဖွားရာ ဌာနဖြစ်သော အနောက် မဇ္ဈိမတိုင်းသို့ သွားရောက်ရန် နှစ်ပေါင်းများစွာမှ စ၍ ကြံစည် အားခဲခဲ့ပြီးသော်လည်း အထ မမြောက်ဘဲရှိခဲ့ရာ၊ လွန်ခဲ့သောနှစ်တွင်မှ ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းဖြစ်သော ဒေါက်တာသောင်းဘေဆိုသူက စရိတ်အကုန်အကျ ခံ၍ ခေါ်ဆောင်သွားသည်တွင် ပထမအကြိမ် ရောက်လာခဲ့ဖူးလေသည်။ ဒေါက်တာသောင်းဘေမှာ လက်ထောက်ဆရာဝန်ကလေးတစ်ယောက် မျှသာ ဖြစ်ပြီးသော်လည်း လူတို့၏ အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းနှင့် ဆိုင်ရာ ပညာ၌ ပါရမီ ဉာဏ်ရင့်သန်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် ဆေးကျောင်းမှ သင်ကြား မှတ်သားခဲ့ရသော ဗဟုသုတအပြင် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း စမ်းသပ်ခဲ့ခြင်းများ အတွက်ကြောင့် အထက်ဆရာဝန်ကြီးများ၏ ချီးမွမ်းခြင်းကို ခံရသူတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ ဥရောပတိုက်မှ လောကဓာတ် ဆရာကြီးများ၏ နည်းတူ အဖိုးထိုက်တန်လှသော လက်နက်ကိရိယာများကို ဝယ်ယူသုံးစွဲ စမ်းသပ်နိုင်လောက်အောင် ကြွယ်ဝ ချမ်းသာသည်ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့ အချိန်ကို ဝမ်းရေးအတွက် အသုံးမပြုဘဲ အထုံဝါသနာနှင့် ပါရမီခံ ပါရှိခဲ့သော ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်အပိုင်းကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း တည်းဟူသော ပညာရပ်တွင် ထိုးထွင်း စုံစမ်းခြင်း၌ သာလျှင် အသုံးပြုနိုင်လောက်အောင် အားလပ်ခွင့် ရခဲ့သည် ဖြစ်စေ ရှိနေခဲ့ပါလျှင် အနောက်တိုင်းပြည်များမှ အချို့သော လောကဓာတ်ဆရာကြီးများ ကဲ့သို့ပင် ကမ္ဘာကျော် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး အဖြစ်သို့တိုင် ရောက်ရန် မျှော်လင့်ဖွယ်ရာ အကြောင်းများစွာ ရှိပေသည်။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော လိုအပ်ချက်များနှင့် မပြည့်မစုံ ဖြစ်နေရှာသော ဒေါက်တာသောင်းဘေမှာ နွံနစ်သော ပတ္တမြားကဲ့သို့ သာမည လက်အောက် ဆရာဝန်ကလေး တစ်ယောက်၏ အဖြစ်၌သာလျှင် နေ၍၊ ၎င်း၏ ထက်မြက်သော ဉာဏ်နှင့် ရင့်သန်သော ပါရမီခံသည် အထက်လူကြီးများ၏ ချီးမွမ်းခြင်းကို ခံရခြင်းတည်း ဟူသော အကျိုးကျေးဇူးထက် ပိုမို၍ မျှော်လင့်ဖွယ်ရာ မရှိချေ။

ကျွန်တော်တို့သည် ကာလကတ္တားမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်ကြသောအခါ ထိုမြို့၌ ပညာသင်ကြားလျက် ရှိသော ဒေါက်တာသောင်းဘေ၏ မိတ်ဆွေ ကိုသိန်းကြွယ်က ကျွန်တော်တို့အား အားလုံးသော ကျောင်းသားများနှင့် အသိအကျွမ်း ဖွဲ့ပေးကာ လက်ဆွဲ၍ နှုတ်ဆက်ကြရလေ၏။ မြန်မာပြည်မှ ထွက်ခွာခဲ့၍ နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတစ်ပါးသို့ ရောက်သောအခါတွင် မြန်မာလူမျိုး အချင်းချင်းတို့၏ မျက်နှာများကို တွေ့မြင်ရခြင်းသည် မည်မျှလောက် အားရ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာ ဖြစ်သည်အကြောင်းကို ကြုံရဖူးသူများတို့သာလျှင် ကုန်စင်အောင် သိနားလည်နိုင်ကြမည် ဖြစ်လေသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် မိတ်ဆွေများ၏ ဖိတ်ခေါ်ငင်ခြင်းကို မလိုက်နာဘဲ မူလကြံရွယ်ချက်အတိုင်း ချောင်ကျသော ရပ်ကွက်တစ်ကွက်ရှိ ဟိုတယ် တစ်ခုသို့ တစုတရုံးကြီး သွားရောက်ကြလေရာ၊ ဟိုတယ်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ နေရာထိုင်ခင်း ရရှိပြီးသောအခါတွင် အားလုံးသော ကျောင်းသားများသည် ကျွန်တော်တို့အား အသီးသီး လက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ကြပြီးလျှင် အခွင့်သာသော အခါများ၌ လာရောက် လည်ပတ်ကြမည်ဟု ကတိ တာဝန်ခံကြပြီးနောက် ပြန်သွားကြလေ၏။

ကျွန်တော်တို့သည် ပစ္စည်းများကို နေရာတကျ ထား၍ ရေချိုးပြီးနောက် အဝတ်များလဲလှယ်၍ ဟိုတယ် အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာကြသောအခါ၊ ဘင်္ဂါလီလူမျိုးတစ်ယောက်သည် တစ်ခုသော ကုလားထိုင်မှ ထလာ၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ဒေါက်တာသောင်းဘေတို့ ဖြစ်ပါသလောဟု မေးလေ၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေက မိမိပင်လျှင် ဒေါက်တာသောင်းဘေ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပြန်ပြောရာတွင် ထိုသူက

'ကျွန်ုပ်၏ အမည်မှာ ဘဆူးဖြစ်ပါသည်။ ပရော်ဖက်ဆာချက်ကာဂျီက စေလွှတ်လိုက်သဖြင့် လာရပါသည်။ ကာလကတ္တားမြို့၌ မိတ်ဆွေများ တည်းခို နေခိုက်တွင် သွားလိုရာ အရပ်သို့ လမ်းပြအလုပ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် မှာထားလိုက်ပါသည်' ဟု ပြောလေ၏။

စင်စစ်မှာ ဒေါက်တာသောင်းဘေသည် လူ၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းနှင့် ဆိုင်ရာပညာရပ်တွင် လေ့လာ လိုက်စားသူတစ်ဦး ဖြစ်၍၊ ထိုပညာရပ်၌ ကျော်စောထင်ရှားလှသော ပရော်ဖက်ဆာချက်ကာဂျီနှင့် တွေ့ဆုံနိုးနှောရန်အတွက် သက်သက်အခွင့်ခံယူ၍ ကာလကတ္တားမြို့သို့ လာရောက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဒေါက်တာသောင်းဘေသည် မိမိလာရောက်မည့် အကြောင်းကို ပရော်ဖက်ဆာကြီးထံ စာဖြင့် ရေးသား အကြောင်းကြားနှင့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထိုကဲ့သို့ စေလွှတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ပရော်ဖက်ဆာချက်ကာဂျီမှာမူ အစိုးရဆေးကျောင်းကြီး၌ ဆရာကြီး တစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။

ဘေ။ ။'နှစ်ယောက်စလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ သို့သော် ကျွန်တော်တို့အတွက် ဒီလောက် ဒုက္ခမရှာပါနဲ့ မိတ်ဆွေ'

ဆူး။ ။'ဒုက္ခမဟုတ်ပါဘူး မိတ်ဆွေ၊ ယခုလို နာမည်ကျော် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးနဲ့ သိကျွမ်းရတယ်ဆိုတာ ဂုဏ်ထူးကြီး တစ်ခုလို့ ကျွန်တော် မှတ်ယူပါတယ်'

ဘေ။ ။'ကျွန်တော့်ကို နာမည်ကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ရယ်လို့ မခေါ်ထိုက်ပါဘူး မိတ်ဆွေ'

ဆူး။ ။'ပရော်ဖက်ဆာက ကျွန်တော့်ကို ပြောပြီးပါပြီ။ လူတို့ အာရုံကြောနဲ့ ဆိုင်တဲ့ပညာမှာ ခင်ဗျာ ထင်မြင်ချက်တွေဟာ အပုံကြီး လေးနက်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သိကျွမ်းပါရစေ ခင်ဗျာ။ မိတ်ဆွေတို့ကို လိုက်ပြရလျှင် ဒုက္ခ မထင်တဲ့အပြင် အလွန်တရာကျွန်တော်ပျော်လှပါတယ်'

ယင်းကဲ့သို့ ချေငံစွာ ပြောသောအခါ၌မူကား ဒေါက်တာသောင်းဘေသည် နှစ်ယောက်တည်း တီးတိုးတိုင်ပင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုလိုသော မူလ ရည်ရွယ်ချက်ကို ပယ်ဖျက် စွန့်လွှတ်လိုက်ရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့သည် မစ္စတာဘဆူးနှင့်အတူ လက်ဖက်ရည် သောက်ကြစဉ် ပရော်ဖက်ဆာချက်ကာဂျီ၏ အိမ်သို့ သွားရောက်လည်ပတ်ရန် အသင့်လျော်ဆုံးသော အချိန်ကို တိုင်ပင်ရွေးချယ်ကြရာ-

ဆူး။ ။'သွားလျှင် ဒီအချိန်ဟာ အကောင်းဆုံးပဲ၊ သူ့အလုပ်ခန်းထဲမှာ တွေ့ရမယ်။ သို့သော် ကျွန်တော်တစ်ခု မှာလိုက်မယ်။ ဟိုရောက်လျှင် သူ့လက်ထောက် မူကာဂျီဆိုတဲ့ လူကို တွေ့ဖြစ်အောင် တွေ့ခဲ့ခင်ဗျ . . .နော်'

ဘေ။ ။'ဘယ်လိုကြောင့်လဲ'

ဆူး။ ။'ဒီလိုခင်ဗျ၊ ပရော်ဖက်ဆာချက်ကာဂျီဟာ နာမည်ကြီးသော်လည်း တကယ် အလုပ် လုပ်တာက သူ့လက်ထောက် မူကာဂျီခင်ဗျ။ သူတို့ အစိုးရ စည်းကမ်းက တယ်ခက်တာကလား ခင်ဗျာ။ လူတစ်ယောက်ဟာ ထိပ်ဆုံးနေရာ ရောက်ပြီ ဆိုမှဖြင့် လက်ထောက် ကောင်းကောင်း တစ်ယောက်ရှိလျှင် အရာရာ ကိစ္စပြီးတာပဲ ခင်ဗျ။ လုပ်တော့ လက်ထောက်က၊ နာမည်ခံတော့ လူကြီးက၊ ဒီလိုချည်းပဲခင်ဗျ။ ချက်ကာဂျီ ကျော်ကြား လေသမျှတွေဟာ သူ့ဉာဏ်စွမ်း တစ်ခုမှ မပါဘူးခင်ဗျ။ ကျွန်တော်တို့က ကြားက မခံချင်လိုက်တာခင်ဗျာ။ အသားယူတာ ယူပါတော့၊ သို့သော် အသင့်အတင့်တော့ ဝန်ခံဖို့ ကောင်းပါတယ်ခင်ဗျာ။ ဒီတော့ကာ မိတ်ဆွေက ပညာဆည်းပူးဖို့ လေ့လာခြင်းဖြစ်လေတော့ လက်ထောက် မူကာဂျီနဲ့ နီးနေဖို့ ကြပ်ကြပ် သတိပြုပါလေ ခင်ဗျာ။ တကယ့်ကို တော်တဲ့လူတစ်ယောက် ခင်ဗျ။ အိန္ဒိယ တစ်ပြည်လုံးအတွင်း သူ့ပညာမှာ သူလိုလူ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး၊ ယုံပါတော့ ခင်ဗျာ'

ဘေ။ ။'အထက်လူနဲ့ အောက်လူ ဒီလိုဟာမျိုးတွေ ကျွန်တော်ကြားဖူးတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဗျာ၊ မူကာဂျီနဲ့တွေ့ဖို့ ကျွန်တော် သတိပြုပါတယ်။ ကိုင်း သွားကြစို့လား'

ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်သည် တက္ကစီ တစ်စီးနှင့် ထွက်လာကြ၍ ဆေးကျောင်းသို့ ရောက်သောအခါ၌ တက္ကစီကို လွှတ်လိုက်ပြီးလျှင် ဘဆူးသည် ရှေ့ဆောင်ပြု၍ ကျွန်တော်တို့အား ခေါ်သွားလေ၏။ အဆောက်အအုံကြီးအဝ၌ ဒရဝမ်သည် ကျွန်တော်တို့အား ဆလံပေးပြီးနောက် အခန်း ငယ်ကလေး တစ်ခန်းအတွင်းသို့ ခေါ်သွားလေရာ၊ ၎င်းမှာ တောက်တိုမယ်ရ ခိုင်းစေရန် ဖြစ်သောအစေခံ၏ အခန်းဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဘဆူးက ပြောပြလေ၏။ ထိုအချိန်၌ကား အစေခံသည် အခန်းတွင်း၌ မရှိဘဲ ကြိုးခုတင်တစ်လုံး၊ ကုလားဆေးဘူး တစ်လုံးနှင့် အဝတ်ဟောင်း အနည်းငယ်မျှသာလျှင် ရှိနေလေသည်။ ၎င်းအခန်းငယ်၏ အခြားဘက်၌ တံခါးတစ်ခု ရှိလေရာ ဘဆူးသည် ထိုတံခါးကို ခေါက်သောအခါတွင် ပရော်ဖက်ဆာ ချက်ကာဂျီ ကိုယ်တိုင် တံခါးကို ဖွင့်ပေးလေ၏။ ပရော်ဖက်ဆာ ချက်ကာဂျီမှာ လွန်မင်းစွာ အသက် မကြီးလှသေးသော်လည်း ၎င်း၏ မုတ်ဆိတ်တို့မှာ ဆွတ်ဆွတ် ဖြူလျက်ရှိရာ၊ မျက်လုံးတို့မှာကား နက်လှစွာသော ချိုင့်များအတွင်း၌ ပြောင်လက်စူးစိုက်လှပေ၏။

ပရော်ဖက်ဆာသည် ဒေါက်တာ သောင်းဘေအား ပျူငှာရွှင်ပျသော အမူအရာနှင့် နှုတ်ဆက်ပြီးနောက် နေရာထိုင်ခင်း ပေး၍ စားပွဲနောက်ရှိ မိမိ၏ ကုလားထိုင်တွင် ထိုင်ပြီးလျှင် နားလေးသော သူတို့၏ အမူအရာဖြင့် လက်တစ်ဖက်ကို နားနောက်တွင် ကပ်ထားလေ၏။

ဂျီ။ ။'မြန်မာပြည်ကို ကျွန်ုပ် ခပ်ငယ်ငယ်က တစ်ခေါက် ရောက်ဖူးတယ်။ အင်မတန်သာယာတဲ့ တိုင်းပြည်ပါပေပဲ။ ဟိုတုန်းကတော့ မောင်တို့ ငယ်ငယ်ရှိဦးမှာပေ့ါ။ ဂျော့ဘုရင် ဝေလမင်းသားအဖြစ်နဲ့ လာတုန်းကလေ'

ဘေ။ ။'၁၉၀၆ ခုနှစ်ပါ၊ ဒီတုန်းက ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသားရှိပါသေးတယ်'

ဂျီ။ ။'ဟုတ်မှာပေ့ါ၊ မြန်မာလူမျိုးများဟာ ယွန်းထည်ဘက်က တယ်ပြီး လက်မြောက်တဲ့ လူတွေပါပေ မောင်တို့။ ကျုပ်တောင် ယွန်းထည် ပစ္စည်းတွေ တော်တော်များများ ဝယ်ခဲ့သေးတယ်။ ကျုပ်လက်ထောက်ကို ခေါ်ပြီး ပြစေဦးမယ်။ မူကာဂျီ...မူကာဂျီ၊ ဒီလူ မကြားပါဘူးလေ။ အစေခံ လွှတ်ပြီးအခေါ်ခိုင်းမယ်၊ နာဆာရူဒင်....နာဆာရူဒင်'

သို့ရာတွင် မည်သူမျှ ထူးလည်းမထူး၊ လာလည်းမလာချေ။ ထိုအခါ စကားများလှသော ပရော်ဖက်ဆာသည် ဆက်လက်၍-

ဂျီ။ ။'ဒီအစေခံဟာလည်း လိုချင်လျှင် ဘယ်တော့မှ မရှိဘူး၊ ကျုပ်ခိုင်းလျှင်လည်း သူကောင်းကောင်း မလုပ်ချင်ဘူး။ မူကာဂျီကိုမှ သူ လူထင်တယ်၊ ကျုပ်ကို လူမထင်ဘူး။ နေနှင့်ဦး၊ ဒီအကောင် လာတော့မှ ဆူလိုက်ဦးမယ်။ နေကြဦး၊ ကျုပ်လက်ထောက်ကို ကျုပ်ခေါ်ဦးမယ်'

ထိုနောက် အဘိုးကြီးသည် ထိုင်ရာမှထ၍ တံခါးတစ်ချပ်ကို ပြင်းထန်စွာ ထုရာတွင်၊ ကုလားထိုင်ကို ဖယ်ရှားသံ ကြားပြီးနောက် လူတစ်ယောက်သည် သံတိုင်ပြတင်းပေါက် အနီးမှ ဖြတ်သွားသည်ကို ကျွန်တော် တွေ့မြင်လိုက်ရလေ၏။

ဂျီ။ ။(ရယ်မောလျက်)'ကျုပ်က လူဆန်းတစ်ယောက်ပဲ မောင်တို့ရဲ့။ ကျုပ်လက်ထောက် အခန်းနဲ့ ကျုပ်အခန်းနဲ့ ကပ်နေသော်လည်း ခန်းကူး တံခါးကို ကျုပ်သော့နဲ့ ပိတ်ထားတာ နှစ်ပေါင်း၂၀ကျော်ပြီ၊ တစ်ခါမှ မဖွင့်ဖူးဘူး။ သူလာချင်လျှင် ပြင်ဘက်က လှည့်ပြီး လာရတယ်။ ကျုပ်အခန်းကို လူတကာ ဝင်တာ မကြိုက်ဘူး။ ဒီဘက်က တံခါးမှာလည်း သော့နဲ့ပဲ။ အစေခံမှာ သော့တစ်ချောင်း၊ ကျုပ်မှာ သော့တစ်ချောင်း။ ဒို့ပြင် ဘယ်သူမှမဝင်ရဘူး။ ဒရဝမ်ကိုတောင် ကျုပ်မဝင်စေရဘူး။ ဟော မူကာဂျီ လာပြီ'

ထိုခဏ၌ သံတိုင်ပေါက်မှ မြင်လိုက်ရသော လူသည် ကျွန်တော်တို့ ဝင်လာသောတံခါးမှ ဝင်လာလေ၏။ ဘဆူးပြောထားသော စကားအတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်သည် ထိုသူကို အထူးဂရုစိုက်၍ ကြည့်ရာ၊ မူကာဂျီမှာ အသက် ၃၀အရွယ်ခန့် ရှိ၍ လွန်မင်းစွာ ကျယ်ဝန်းသော နဖူးပြင်နှင့် ကြီးမားသောဦးခေါင်း၊ ထက်မြက်စူးစိုက်သော မျက်လုံးများရှိပေ၏။

'ထိုင်ဟေ့ မူကာဂျီ၊ မြန်မာပြည်က ငါဝယ်ခဲ့တဲ့ ယွန်းထည်ပစ္စည်းတွေ ပြလိုက်စမ်းပါကွယ်။ သို့သော် နေဦး၊ ရှေးဦးစွာ သူတို့မြန်မာပြည်က ဝယ်ခဲ့တဲ့ ရေစစ်ထဲက ရေတစ်ခွက်စီ ခပ်ပေး လိုက်ပါဦးကွယ်'

ထိုအခါ မူကာဂျီသည် ဖန်ခွက်တစ်လုံးကို ယူ၍ အခန်း၏ အလယ်၌ တည်ထားသော မြေရေစစ်၏ နှုတ်သီးမှ ရေကို ငှဲ့ယူပြီးလျှင် ဒေါက်တာသောင်းဘေနှင့် ကျွန်တော်တို့အား တစ်ခွက်စီ ပေးလေ၍၊ ရေစစ်မှာမူ ဆရာန၏ ရေစစ်မျိုးဖြစ်၍ ပောင်းမြင်းလှသောကြောင့် အဖုံးပင် မရှိတော့ချေ။

ပရော်ဖက်ဆာ။ ။'ရေစစ်က အဖုံး ကွဲသွားပြီ၊ အဖုံးတစ်ခု မှာရဦးမယ်။ ကျုပ်ရေလို ကောင်းတဲ့ရေ ကာလကတ္တားတစ်မြို့လုံး ဘယ်မှာမှ မရနိုင်ဘူး၊ ပထမတန်းရေပဲ။ ဘယ်နှယ့်လဲ မောင်တို့၊ ကောင်းကြရဲ့လား'

ထိုအခါ ကျွန်တော်တို့သည် ၎င်းရေ၌ အခြားသော ရေနှင့် တစ်စုံတစ်ရာမျှ ခြားနားခြင်း မတွေ့ရသော်လည်း၊ တစ်ယောက်မျက်နာကို တစ်ယောက်ကြည့်၍ အလွန်တရာ ချိုအေးလှကြောင်းနှင့် ချီးမွမ်း ပြောဆိုကြရလေ၏။

ဆာ။ ။'ကိုင်း ရေစစ်အကြောင်းတော့ မောင်တို့ သိကြရပြီ။ ကျုပ် မှန်ဘီလူးကို ပြရဦးမယ်'

ဟုပြော၍ မှန်ဘီလူး တစ်ခုကို ပြပြန်ရာ ကျွန်တော်တို့သည် သာမည မှန်ဘီလူး တစ်ခုမျှ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ကြရသော်လည်း၊ ရှေးနည်း အတူ ချီးမွမ်း ပြောဆို ကြရပြန်လေ၏။

ဘေ။ ။'နေပါဦး ခင်ဗျာ၊ ဒါထက် ဦးနှောက်နဲ့ ခက်မငါးဖြာ ဆက်သွယ်ပုံ အကြောင်းကို ဆရာကြီး စုံစမ်းတာ ဘယ်လိုများ အကြောင်း ထူးပါသေးသလဲ'

ဆာ။ ။'အခုတလောတော့ ဒီဟာမျိုးတွေကို ကျုပ်ကိုယ်တိုင် မလုပ်တော့ဘူး မောင်ရေ့။ သူတို့ လူငယ်တွေနဲ့ပဲ လွှဲထား လိုက်တော့ တာပဲ။ မူကာဂျီ့ အခန်းကို မောင်တို့ လိုက်သွားလျှင် ဒီအကြောင်းတွေ သူပြပါလိမ့်မယ်။ ကျုပ်က လုပ်ပုံလုပ်နည်းတွေ အားလုံးသူ့ကို ပြထားတယ်။ ကျုပ်က ဉာဏ်စိုက်၊ သူက လက်စိုက် ဆိုကြပါစို့ မောင်ရယ်။ ဒီဟာက နည်းမှန်လမ်းမှန် မဟုတ်ဘူးလား'

ကိုသောင်းဘေလည်း မငြင်းလိုသဖြင့် ပြုံးရယ်ကာ သဘောတူညီလိုက်လေ၏။

ဘေ။ ။(ထိုင်ရာမှ ထလျက်)'ကိုင်း. . . ကျွန်တော်တို့က ပရော်ဖက်ဆာရဲ့ အလုပ်ကို နှောင့်ယှက်သလို ဖြစ်နေပါရော့မယ်။ မစ္စတာ မူကာဂျီ အခန်းကိုသာ ကျွန်တော်တို့လိုက်ပြီး ကြည့်ပါရစေတော့။ ကြည့်ပြီး ကျွန်တော်တို့ ပြန်ပါတော့မယ် ခင်ဗျား'

'ကောင်းပါ၊ ကောင်းပါ။ မြန်မာမိတ်ဆွေများနဲ့ တွေ့ရ၊ ငယ်ငယ်က အဖြစ်တွေ တယ်ပြီး အောက်မေ့တယ် မောင်တို့ရယ်။ ကိုင်း မူကာဂျီ၊ မိတ်ဆွေများကို မင်းအလုပ်တွေ...ငါတို့ အလုပ်တွေ ဆိုကြပါစို့၊ ပြလိုက်ပါဦးကွယ်။ ကြည့်သွားကြပါစေ၊ မင်းမသွားခင် ငါ့ကို မီးခြစ် ယူပေးခဲ့စမ်း ပါဦးကွယ်'

၎င်းနောက် ကျွန်တော်တို့သည် ပရော်ဖက်ဆာ၏ အလုပ်ခန်းမှ ထွက်လာကြစဉ် အစေခံသည် ပျာယီးပျာယာနှင့် ရောက်လာ၍ ပရော်ဖက်ဆာ၏ အခန်းတွင်းသို့ ဝင်သွားသည်ကို မြင်လိုက်ကြရလေရာ၊ ထိုသူ၏ အင်္ကျီရုပ်မှာ မှောင်မိုက်သော ညအခါများ၌ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ခြင်း မခံလိုသော အင်္ကျီရုပ်မျိုး ဖြစ်လေသည်။ ကျွန်တော်တို့သည် ပရော်ဖက်ဆာ၏ အခန်းကို လှည့်ပတ်လာကြ၍ သံတိုင်ပြတင်းပေါက်သို့ ရောက်သဖြင့် အတွင်းသို့ မျှော်ကြည့် လိုက်ရာတွင်၊ ပရော်ဖက်ဆာသည် ဒေါသကြီးစွာနှင့် လက်သီး လက်မောင်းတန်းကာ ကြိမ်းမောင်းလျက်၊ အစေခံမှာ နှုတ်ခမ်းကို ကိုက်ကာ လက်ပိုက်လျက် မျက်စောင်းတထိုးထိုးနှင့် ကြည့်နေသည်ကို တွေ့မြင်ခဲ့ကြရလေ၏။

မူကာဂျီ၏ အခန်းတွင်းသို့ ရောက်ကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဒေါက်တာသောင်းဘေနှင့် မူကာဂျီတို့သည် တစ်ခုသော စားပွဲတွင် ထိုင်လျက် မှတ်စုမှတ်တမ်းများကို အတူ ဖတ်ရှုခြင်း၊ နမူနာ ပုံစံများ ရေးဆွဲခြင်း၊ စာအုပ်ကြီးများကို လှန်လှော ရှာဖွေခြင်းမှစ၍ စိတ်အားထက်သန်စွာ နီးနှော ဆွေးနွေးလျက် ရှိနေကြလေရကား၊ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်ကို အလျှင်းပင် သတိရဟန် လက္ခဏာ မရှိချေ။

ကျွန်တော်မှာမူ ၎င်းတို့ ပြောသောစကားကို နားမလည်၊ ဂရုလည်း မစိုက်ဘဲ ဘဆူးနှင့် နှစ်ယောက် ထွေရာလေးပါး စကားတို့ကို ရောက်တတ်ရာရာ ပြောဆိုလျက် ရှိနေကြလေ၏။ ဘဆူးသည် ပရော်ဖက်ဆာ၏ အပြုအမူများကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြစ်တင်ပြောဆိုလေရာ၊ ကျွန်တော်မှာ သူစိမ်းတစ်ယောက်အား ရှုတ်ချ ပြောဆိုရာ၌ စိတ်ပါလက်ပါ လိုက်လျောခြင်း မပြုလိုသောကြောင့် စကားစကို ဖြတ်၍ အခန်းထောင့်ရှိ မှန်ဗီရိုတစ်လုံး အတွင်း၌ ထည့်ထားသော အပောင်းအမြင်း တောက်တိုမည်ရ ပစ္စည်းကလေးများ ရှိရာသို့သွားလျက်

'ကျုပ်တို့မိတ်ဆွေက ပစ္စည်းဟောင်း စုတဲ့ ဝါသနာ ရှိသကိုး' ဟု ပြော၍ကြည့်ရှုလေ၏။

မူကာဂျီသည် ကျွန်တော့်ကို မြင်သဖြင့် အနီးသို့ လာ၍ မှန်ဗီရို ဖွင့်ပေးပြီးလျှင် 'ကျွန်တော်က ပစ္စည်းဟောင်း စုတဲ့ ဝါသနာရှိတယ်။ ကိုင်း. . . ကိုင်း အားရအောင် ကြည့်ကြဗျား' ဟု ပြောပြီးနောက် ဒေါက်တာသောင်းဘေနှင့် ဆက်လက်၍ စကားပြောကြပြန်လေ၏။

ကျွန်တော်နှင့် ဘဆူးတို့မှာ ဗီရိုအတွင်းရှိ ရှေးဒင်္ဂါးများ၊ ရှေးသုံး မြေခွက်အိုးများ၊ ရှေးငရုတ်ဆုံများမှ စ၍ လေဘာယ် စက္ကူချပ် အသီးသီး ကပ်ထားသော ပစ္စည်းဟောင်းများကို ကြည့်ရှုလျက် ရှိရာ အချို့မှာ သီရိဓမ္မာသောကမင်း၊ အချို့မှာ ကာလာသောကမင်းတို့၏ လက်ထက်မှ ပစ္စည်းများ ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရလေ၏။ ၎င်းပစ္စည်းများ အနက် ကြေးဝါဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ပွတ်တစ်ချောင်းလည်း ပါဝင်လေရာ ၎င်း၏ ပုံသဏ္ဌာန်မှာ အလွန်တရာ ထူးခြားလှသဖြင့် ကျွန်တော်သည် မူကာဂျီအား လှမ်း၍ မေးမိလေ၏။ မူကာဂျီက ၎င်းကြေးပွတ်မှာ အသောကရာမမင်း လက်ထက်က ကြေးပွတ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်း၏ ပုံသဏ္ဌာန်မှာ အလွန်ထူးဆန်းကြောင်း၊ ၎င်းပွတ်နှင့် ရေပက်သည့်အခါ ရေသည် လိုသောနေရာသို့ တစုတလုံးတည်း ကျရောက်နိုင်ကြောင်း စသည်ဖြင့် အလျင်စလို ပြောပြပြီးနောက် ဒေါက်တာသောင်းဘေနှင့် ဆက်လက်၍ စကားပြောကြ ပြန်လေ၏။

တစ်နာရီကျော်ခန့်မျှ စကားပြောပြီးလတ်သော် ဒေါက်တာသောင်းဘေသည် မိမိတည်းခိုသော ဟိုတယ်အမည်ကို ပေးခဲ့၍ မူကာဂျီအား အချိန်မရွေး လာရောက် လည်ပတ်ရန် ဖိတ်ကြားခဲ့ပြီး ကျွန်တော်တို့ သုံးဦးသည် မူကာဂျီ၏ အခန်းမှ ထွက်လာခဲ့ကြလေ၏။ ကျွန်တော်တို့သည် ပရော်ဖက်ဆာက ဝင်ပါဦးဟု ခေါ်ငင် ထားမည်ကို စိုးရိမ်သဖြင့် သံတိုင် ပြတင်းပေါက် အနီးသို့ ရောက်သောအခါ၌ ခြေဖျားထောက်လျက် ဖြတ်လာကြ၍ အတွင်းသို့ မျှော်ကြည့် လိုက်ရာတွင် ပရော်ဖက်ဆာသည် သတင်းစာ တစ်စောင်ကို ဖတ်လျက် ရှိသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကို မမြင်ချေ။

ဒေါက်တာသောင်းဘေသည် ပရော်ဖက်ဆာ၏ အခန်းတွင်း၌ ရှိသော နာရီကြီးကို မြင်သဖြင့် 'အလိုလေးဗျာ သုံးနာရီတောင် ထိုးသွားပါပြီကော' ဟု အံ့သြစွာနှင့် တီးတိုး ပြောလိုက်သေး၏။

ကျွန်တော်တို့သည် အဆောက်အအုံအပြင်သို့ ထွက်လာကြ၍ ဝင်းတံခါးအနီးသို့ ရောက်သောအခါတွင် အစေခံသည် ဒရဝမ်အား ပရော်ဖက်ဆာ၏ အကြောင်းကို ဟိန္ဒူစတန်နီ ဘာသာဖြင့် ညည်းတွားကြိမ်းမောင်း ရေရွတ် ကျိန်ဆဲလျက် ရှိသည်ကို တွေ့မြင်ကြားသိ ကြရလေ၏။ အစေခံ နာဆာရှုဒင်က . . .

'ဒီအဘိုးကြီး ကျားကိုက်လို့ သေပါစေဗျာ၊ မြွေပေါက်လို့ သေပါစေဗျာ။ ငါ ကျားဖြစ်လျှင် သူ့ကို အလျင်စားမယ်၊ ငါ မြွေဖြစ်လျှင် သူ့ကို အလျင် ပေါက်သတ်မယ်' စသည်ဖြင့် ရေရွတ်ကျိန်ဆဲသေး၏။

ဆူး။ ။'မူကာဂျီ ဘယ့်နယ်လဲ မိတ်ဆွေ'

ဘေ။ ။'သိပ်ကောင်းတဲ့လူဗျ။ ဒီလောက် ထက်မြက်တဲ့ ဉာဏ်ကို ကျုပ်တစ်ခါမှ မတွေ့ဖူးဘူး။ သူ့မှာ ဆိုစရာ အပြစ်ကလေး တစ်ခုတည်း ရှိတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ ယူဆတဲ့ နေရာမှာတော်တော် ဖြတ်လမ်းလိုက်တဲ့ လူဗျ။ နည်းမှန် လမ်းမှန်အတိုင်း သူမလိုက်ချင်ဘူး၊ ဖြတ်လမ်း ကြိုက်တဲ့လူနဲ့ တူတယ်။ သို့သော် တော်ပါ ပေတယ်ဗျာ၊ ဒီလို လူတစ်ယောက် လက်ထောက်အဖြစ်နဲ့ နေရတာ တယ်ပြီး ရှက်ဖို့ ကောင်းတယ်ဗျာ။ တကယ် ဉာဏ်ထက်ပြီး တကယ်ပင်ပန်းတာက တစ်ယောက်၊ နာမည်ကြီးပြီး ကောင်းစားတော့တစ်ယောက်၊ ကောင်းနိုင်ပေါင်ဗျာ'

၎င်းနောက် ကျွန်တော်တို့သည် ဘဆူးအား ည ၇ နာရီခွဲ အချိန်တွင် ဟိုတယ်သို့ ညစာစား လာရောက်ရန် ဖိတ်ကြား၍ ၎င်းနှင့် ခွဲခွာပြီးလျှင်၊ ဒေါက်တာသောင်းဘေ၏ မိတ်ဆွေ ကိုသိန်းကြွယ်၏ နေအိမ်သို့ သွားရောက်၍ မြန်မာမိတ်ဆွေများနှင့် တွေ့ဆုံကြလေ၏။

၎င်းည ၇ နာရီခွဲသော်လည်း ဘဆူး ပေါ်မလာချေ။ ၁၅မိနစ်ခန့် စောင့်ဆိုင်းပြီးနောက် ၇ နာရီ၄၅မိနစ်တွင် ကျွန်တော်တို့သည် နှစ်ယောက်တည်း ညစာ စားသောက်ကြလေ၏။ ၈နာရီ ၁၅မိနစ်၌ ညစာစားပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘဆူးသည် ပျာယီးပျာယာ ဝင်လာ၍-

ဆူး။ ။'ကျွန်တော် မရောက်နိုင်ခြင်းကို သည်းခံပါ မိတ်ဆွေတို့၊ ကြောက်စရာကိစ္စကြီး ပေါ်ပေါက်နေလို့ပါ။ ပရော်ဖက်ဆာ ချက်ကာဂျီ သေရှာပြီဗျာတို့'

'ဟင် ဘာပြုလို့လဲဗျာ'

'သူများ သတ်လို့ သေရှာပြီ'

'ပြောစမ်းပါဦးဗျာ'

'အဆိပ်ကျွေးသတ်လို့ သေရှာတယ်ဗျ၊ သတ်တဲ့လူက သူ့ရေစစ်ထဲ အဆိပ်ခတ်ပြီး သတ်ဟန်တူတယ်'

'သတ်တဲ့သူ ဘယ်သူလဲ'

'ကျွန်တော်တို့ မြင်ခဲ့တဲ့ အစေခံလည်း ထွက်ပြေးပြီ၊ ပုလိပ်က သူ့ကို လိုက်ရှာနေတယ်။ ပုလိပ် အင်စပိတ်တော် တစ်ယောက် စောင့်နေရစ်လေရဲ့။ မိတ်ဆွေတို့ဟာ ပရော်ဖက်ဆာနဲ့ နောက်ဆုံး တွေ့ရတဲ့လူများ ဖြစ်လေတော့ အင်စပိတ်တော်က စစ်ဆေးချင်တယ် ဆိုလို့ ကျွန်တော် လာပြီး ခေါ်လာရပါတယ်'

ကျွန်တော်တို့သည် ချက်ချင်းပင် လိုက်သွားကြ၍ မီးများ ထိန်ထိန်လင်းလျက် ရှိသော ပရော်ဖက်ဆာ၏ အခန်းတွင်းသို့ ရောက်ကြသော အခါတွင် လူတစ်စုကို တွေ့ရလေရာ၊ ၎င်းတို့ အနက်တွင် မူကာဂျီနှင့် ဒရဝမ်တို့လည်း ရှိနေကြ၏။

ပရော်ဖက်ဆာ၏ အလောင်းမှာမူ ရင်ခွဲရုံသို့ ပို့လိုက်ပြီးလေပြီ။ ပရော်ဖက်ဆာသည် ကျွန်တော်တို့ နောက်ဆုံး မြင်ခဲ့သည်အတိုင်း ကုလားထိုင်တွင် ငုတ်တုတ်ထိုင်လျက် ရှိကြောင်း၊ ၎င်း၏ လက်၌ကား တစ်ဝက် သောက်ပြီးသော ရေတစ်ဖန်ခွက်ကို စေ့စေ့ပါအောင် ဆုပ်ကိုင်ထားကြောင်း၊ ၎င်း၏ မျက်လုံးများမှာ ကြောင်တောင်ငေးလျက် ရှိကြောင်းနှင့် ကြားသိရလေသည်။

အင်စပိတ်တော်သည် ဒေါက်တာသောင်းဘေအား မေးခွန်းများမေး၍ အဖြေများကို မှတ်တမ်းစာအုပ်တွင် ရေးထားလေ၏။

ထိုခဏအတွင်း၌ ဘဆူးက ကျွန်တော့်အား-

ဆူး။ ။'သတ်တဲ့လူဟာ ဧကန်မုချ နာဆာရှုဒင်ပါပဲ မိတ်ဆွေ။ သူ ကြိမ်းမောင်းနေတာတွေကို ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင် ကြားရတယ် မဟုတ်လား။ ၃နာရီထိုးပြီး များမကြာမီအတွင်း သူထွက်သွားသတဲ့။ မူကာဂျီ ပြောပုံတော့ ညနေ ၅နာရီ ၁၅မိနစ်အချိန်မှာ သူအပြင်ထွက်တော့ ပရော်ဖက်ဆာကို သံတိုင် ပြတင်းပေါက်ကနေပြီး စကား ပြောသွားသေးသတဲ့။ ဒီအချိန်မှာ မူကာဂျီ အပြင် ထွက်သွားကြောင်းကို ဒရဝမ်ကလည်း အစစ်ခံတယ်။ မူကာဂျီ ထွက်သွားပြီးတဲ့နောက် နာဆာရှုဒင် ပြန်လာပြီး မူးမူးယစ်ယစ်နဲ့ ဒရဝမ်ရှေ့မှာ ပရော်ဖက်ဆာ အကြောင်းကို ကြိမ်းလား မောင်းလား ကျိန်ဆဲလား လုပ်သေးသတဲ့။ ကြိမ်းမောင်းပြီးတဲ့နောက် နာဆာရှုဒင်ဟာ သူ့အခန်းကလေးထဲ ဝင်သွားသတဲ့။ ပရော်ဖက်ဆာ အခန်းထဲကို သူ့အခန်းကလေးထဲ ဖြတ်ပြီးဝင်တဲ့လမ်း တစ်လမ်းတည်း ရှိတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားသိတယ် မဟုတ်ဘူးလား'

'သိတယ်'

'နောက် ၁ဝမိနစ်လောက် ကြာတော့ နာဆာရှုဒင် ပြန်ပြီး ထွက်လာသတဲ့။ ဒီကတည်းက စပြီး သူ့ကို မတွေ့ရတော့ဘူးတဲ့။ ၆နာရီထိုး အချိန်လောက်မှာ အပြင်က စာတစ်စောင် လာပေးလေတော့ ဒရဝမ်က ပရော်ဖက်ဆာရဲ့ အခန်းကို ခေါက်သတဲ့။ အထဲက ဘာမှ ပြန်မထူးလေတော့ ဒရဝမ်က သံတိုင် ပြတင်းပေါက်ဆီ လှည့်သွားပြီး ခေါ်သတဲ့။ ဘာမှ ပြန်လို့မထူး။ ဒီတော့ ဒရဝမ်က စိုးရိမ် မကင်းဖြစ်ပြီး ကျောင်းသားတွေခေါ်၊ တံခါးကို အတင်းဖွင့်၊ အထဲဝင်ကြည့်တော့ လက်ထဲမှာ ဖန်ခွက်ကြီး ကိုင်လျက် ငုတ်တုတ်ကြီး သေနေသတဲ့'

ထိုခဏ၌ အပြင်မှ လူများသည် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်သွား၍ ပုလိပ်နှစ်ယောက်တို့သည် နာဆာရှုဒင်ကို လက်ထိပ်ခတ်လျက် အခန်းတွင်းသို့ သွင်းလာကြလေ၏။ ထိုသူ၏ အင်္ဂါရုပ်မှာ အရက်မူးခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်းတို့ကြောင့် နွေ့လယ်ကထက်ပင် ဆိုးရွားလှချေသေး၏။

ပုလိပ်အရာရှိက ၎င်းအား ပရော်ဖက်ဆာကို သတ်ကြောင်းနှင့် စွပ်စွဲရာတွင် ထိုသူသည် မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ငြင်းဆန်လေ၏။ အဖြစ်အပျက်ကို မေးမြန်းသောအခါ ပရော်ဖက်ဆာသည် မိမိအား နစ်နာလောက်အောင် ကြိမ်းမောင်း ပြောဆိုသဖြင့် ဒေါသကြီးစွာနှင့် ၃ နာရီ အချိန်

လောက်တွင် ထွက်သွားကြောင်း၊ စိတ်ညစ်လှသောကြောင့် အရက်ဆိုင်သို့ ဝင်၍ အရက်သောက်ကြောင်း၊ ထိုနောက် မိမိရွာသို့ ပြန်တော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြောင်း၊ လမ်းခရီး၌ မိမိ၏ ပစ္စည်းကလေးများကို သတိရသဖြင့် ပြန်လာ ယူငင်ပြီးလျှင် ထွက်သွားပြန်ကြောင်း၊ ရွာသို့ ရောက်သောအခါ မိမိအား ပုလိပ်များက ဖမ်း၍ ခေါ်လာခဲ့ကြောင်းနှင့် အစစ်ခံလေ၏။

နာဆာရှုဒင်က မိမိသည် ပစ္စည်းယူရန် ပြန်လာသောအခါ၌ ပရော်ဖက်ဆာ၏ အခန်းသို့ မဝင်ရကြောင်းနှင့် အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ထွက်ဆို၏။

ပရော်ဖက်ဆာ၏ ကွယ်ရာ၌ ကြိမ်းမောင်းခြင်း ပြုပါသလောဟု မေးမြန်းရာ ပထမ၌ မကြိမ်းမောင်းရကြောင်းနှင့် ကွယ်၏။ ကြားရသူ သက်သေများကို ထုတ်ပြသောအခါ၌ကား ဒေါသအလျောက် ကြိမ်းမောင်းမိကြောင်း ဝန်ခံ၏။

အစေခံ နာဆာရှုဒင်အပေါ်၌ သင်္ကာမကင်း ဖြစ်ဖွယ်ရာသော အချက်ကြီးများမှာမူကား ပရော်ဖက်ဆာ၏ အခန်းတံခါးသော့ နှစ်ချောင်း အနက် တစ်ချောင်းမှာ ပရော်ဖက်ဆာထံ၌ ရှိ၍ အခြားတစ်ချောင်းသည် အစေခံထံ၌ ရှိနေခြင်းတစ်ချက်၊ ၅နာရီ ၁၅မိနစ်အချိန်၌ ပရော်ဖက်ဆာကို မူကာဂျီက အသက်ရှင်လျက် တွေ့ခဲ့ရပြီးနောက် အစေခံ ပြန်လာခြင်း တစ်ချက် ဖြစ်လေသည်။

အင်စပိတ်တော်က ဒရဝမ်အား 'ထိုအချိန်အတောအတွင်း အခန်းတွင်းသို့ မင်းဝင်မိသလား'

ဝမ်။ ။'ပရော်ဖက်ဆာက ကျွန်တော့်အား ဘယ်အခါမျှ ဝင်ခွင့်မပြုပါ။ ကျွန်တော့်မှာလည်း သော့မရှိ၊ မူကာဂျီမှာလည်း သော့မရှိ၊ နာဆာရှုဒင် တစ်ယောက်တည်းသာ သော့ရှိပါသည်'

ဘော။ ။'အခြားသူ တစ်စုံတစ်ယောက် ဝင်ထွက်ခြင်းကို မင်းမြင်သလား'

ဝမ်။ ။'ကျွန်တော် အစဉ်မပြတ် စောင့်နေသောကြောင့် တစ်စုံတစ်ယောက် ထွက်ဝင်ခြင်း ရှိခဲ့လျှင် မြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယခုမှာ ဘယ်သူမှ မလာပါ။ အခန်းတွင်းသို့ ဝင်ရန် အခြားလမ်းလည်း မရှိပါ'

အင်စပိတ်တော်သည် အခန်း၌ အခြားသော အပေါက် ရှိလေသလောဟု စုံစမ်း ရှာဖွေသော်လည်း မတွေ့ရချေ။ သံတိုင်ပေါက်မှာလည်း ကလေးတစ်ယောက်ပင်လျှင် သံတိုင်ကြားမှ ဝင်နိုင်လောက်အောင် မကျယ်ဝန်းချေ။

ငင်းနောက် ပုလိပ်အရာရှိသည် ကျွန်တော်တို့နှင့်တကွ အစေခံကို ရင်ခွဲရုံသို့ ခေါ်သွားလေရာ ပရော်ဖက်ဆာ၏ အလောင်းမှာ စားပွဲတစ်ခု ပေါ်တွင် ပိတ်ဖြူဖြင့် လွှမ်းလျက် စင်းစင်းကြီး ပစ်ထားလေ၏။ ပုလိပ်အရာရှိသည် ပိတ်ဖြူကို ဖယ်ရှား လိုက်သောအခါတွင် အစေခံသည် ကြောက်အားကြီးစွာနှင့် မျက်နှာပျက်၍ သွားလေ၏။

ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေ ဒေါက်တာသောင်းဘေမှာမူ အလောင်း၏ ကြောင်တောင်ပြူးလျက် ရှိသော မျက်လုံးများကို မှန်ဘီလူးနှင့် သေချာစွာ ကြည့်ရှုလေ၏။ ငင်းနောက် ကိုသောင်းဘေသည် ဆရာဝန်များနှင့် စကား တီးတိုးပြောဆိုလျက် ရှိရာ ပုလိပ်အရာရှိသည် တရားခံကို ဌာနသို့ ခေါ်သွားသဖြင့် ကျွန်တော်နှင့် ဘဆူး၊ မူကာဂျီတို့သည် ရင်ခွဲရုံ၏ အပြင်သို့ ထွက်၍ ကိုသောင်းဘေကို စောင့်ဆိုင်းနေကြလေ၏။

အတန်ငယ် ကြာလတ်သော် ကိုသောင်းဘေ ထွက်လာ၍ မိမိမှာ ဆရာဝန်များအား ကူညီရန် အလုပ်တစ်ခု ရှိသောကြောင့် နေရစ်ခဲ့ရမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ကျွန်တော်တို့မှာမူ ဟိုတယ်သို့ ပြန်သွား၍ သုံးယောက်သား အတူတကွ စောင့်နေရမည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မှာထားပြီးလျှင် ရင်ခွဲရုံတွင်းသို့ တစ်ဖန် ဝင်သွားပြန်လေ၏။

လမ်းခရီး၌ ကျွန်တော်တို့သည် အမှု၏ အကြောင်းကို ဆွေးနွေးကြရာ အမျိုးမျိုးသော အကြောင်းတို့ကို ထောက်၍ ပရော်ဖက်ဆာကို သတ်သောသူမှာ နာဆာရှုဒင်ပင် ဖြစ်ရမည့် အကြောင်းကို အားလုံးပင် သဘောတူညီ ကြလေ၏။ ဟိုတယ်ဝသို့ ရောက်ကြသောအခါ၌ မူကာဂျီနှင့် ဘဆူးတို့က အတွင်းသို့ မလိုက်လိုကြကြောင်းနှင့် ငြင်းဆန်ကြပြီးလျှင် အသီးသီး နေအိမ်သို့ ပြန်သွားကြလေ၏။

ကျွန်တော်သည် အိပ်ခန်း အတွင်းသို့ ရောက်သောအခါတွင် အိပ်ရာပေါ်တွင် ပက်လက်လှန်၍ အနည်းနည်း တွေးတောပါသော်လည်း၊ နာဆာရှုဒင်မှ တစ်ပါး အခြားသူကို မတွေးနိုင်အောင် ရှိသဖြင့် နောက်ဆုံး၌ စိတ်နှလုံး တုံးတုံးချ၍ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

ကိုသောင်းဘေမှာ တစ်ညလုံးလည်း မပေါ်လာ၊ မိုးလင်းသောအခါ၌လည်း မပေါ်လာသေးချေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့ လက်ဖက်ရည် သောက်ပြီးနောက် လမ်းလျှောက် ထွက်သွား၍ ၈နာရီ အချိန်ခန့်တွင်မှ ဟိုတယ်သို့ ပြန်လာခဲ့ရာ ကိုသောင်းဘေလည်း ရောက်နေနှင့်လေ၏။

'ဘာများ သတင်းထူးသလဲဗျို့၊ တရားခံက ဖြောင့်ချက်ပေးပြီလား'

'မပေးဘူး၊ သို့သော် သူ့ကို သင်္ကာမကင်းစရာ အကြောင်းတွေ တော်တော်များနေတယ်'

'ခင်ဗျား ညက မအိပ်ရဘူး မှတ်တယ်'

'တစ်မှေးမှ မအိပ်ရဘူး'

'ဘာတွေ လုပ်နေရသလဲဗျ'

'ပရော်ဖက်ဆာကြီးဟာ အသက် ရှင်နေစဉ်က မှတ်သားဖွယ်ရာ မကောင်းသော်လည်း သေတဲ့အခါ သူ့အလောင်းဟာ တော်တော် မှတ်သားစရာ ကောင်းတယ်ဗျို့'

'ဘယ့်နှာလဲဗျာ'

'လာလေ၊ မူကာဂျီတို့ ဘဆူးတို့ တွေ့ရအောင် ထွက်ချည်ကြဦးစို့။ ကျုပ်တော့ လက်ဖက်ရည် သောက်ခဲ့ရပါပြီ'

ထိုခဏ၌ ဘဆူးသည် ဟိုတယ်သို့ ဝင်လာရာ ကျွန်တော်တို့သည် ငင်းကို ခေါ်၍ မူကာဂျီ၏ အလုပ်ခန်းသို့ သွားကြလေ၏။

ဆေးကျောင်းသို့ ရောက်ကြ၍ မူကာဂျီ၏ အလုပ်ခန်းသို့ ဝင်မိကြသောအခါတွင် မူကာဂျီသည် ဝီရိယကောင်းသူ တစ်ယောက် ဖြစ်သည့် အတိုင်း အလုပ်စားပွဲ၌ ထိုင်လျက် ရှိနေနှင့်လေ၏။

ဂျီ။ ။'ဘယ့်နှယ်လဲ၊ ခင်ဗျား ဘာများ သတင်းထူးသလဲ'

ဘော။ ။'ပရော်ဖက်ဆာချက်ကာဂျီကို သတ်တဲ့သူ ကျွန်တော်သိခဲ့ရပြီ'

ဂျီ။ ။'ဟုတ်ကဲ့လား၊ နေရာကျလိုက်လေဗျာ ပြောစမ်းပါဦး'

ဆူး။ ။'မနေ့ကတည်းက ပုလိပ်ဖမ်းပြီးပြီ မဟုတ်လား'

ဘော။ ။'မဟုတ်သေးဘူးဗျ၊ သတ်တဲ့လူက နာဆာရှုဒင်မဟုတ်ဘူး'

ဆူး။ ။'ဒီလောက် ထင်ရှားနေတဲ့ အမှုပဲဗျ'

ဘော။ ။'ထင်ရှားတာက ဘာထင်ရှားသလဲ ဆိုတော့ နာဆာရှုဒင်သည် သူ့အခန်းထဲကို ငါးနာရီခွဲ အချိန်မှာ ဝင်တယ်။ အလောင်းကို ၆ နာရီမှာ တွေ့တယ်။ ဒီတော့ကာ သူပင်လျှင် အခန်းတွင်းဝင်ပြီး အဆိပ်ခတ်ခြင်း ဖြစ်ရမယ်လို့တွေးကြတယ်'

ကျွန်တော် ။ ။'ဒီလို တွေးဖို့တော့ ရှိတာပဲ'

ဘော ။ ။'အလောင်း၏ မျက်လုံးကို မြင်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သေသူသည် ဘယ်လို အဆိပ်မျိုးနဲ့ သေတယ်ဆိုတာကို ကျုပ်တစ်ခါတည်း သိရတယ်။ ခင်ဗျားတို့အားလုံး သိကြတဲ့အတိုင်း မျက်လုံးအိမ်ဟာ ဓာတ်ပုံကိရိယာနဲ့ အင်မတန်တူတယ်။ ရှေ့က အကြည်ဓာတ်ခံပြီး နောက်က သူငယ်အိမ်ပေါ်မှာ အရိပ်တွေ ထင်လာရတယ် မဟုတ်လား'

ဆူး။ ။'ဟုတ်ပါတယ်'

ဘော။ ။'ဒီအဆိပ်ဟာက ဘယ်လို အဆိပ်မျိုးလဲ ဆိုတော့ သူ့ကို သောက်မိလျှင် ရှေ့က အကြည်ဓာတ်ဟာ တစ်ခါတည်း နောက်သွားပြီး မျက်လုံး တစ်ခုလုံးဟာ ရှေ့ဘက်က တံခါးချထားတဲ့ ဓာတ်ပုံ ကိရိယာကဲ့သို့ ဖြစ်လာတယ်။ သို့အတွက်ကြောင့် ကျုပ်က ဘယ်လို တွေးချက် ရသလဲဆိုတော့ ရှေ့က အကြည်ဓာတ် ပုံပျက်ပြီး သေသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သေခါနီး ဆဲဆဲမှာ သူငယ်အိမ်၌ နောက်ဆုံး ထင်လိုက်သော အရိပ်သည် ပိတ်လျက်သား မိနေပြီး ဓာတ်ပုံ ထင်သကဲ့သို့ ထင်နေလိမ့်မယ်လို့ ကျုပ်တွေးချက်ရတယ်။ ဒါကြောင့် သူငယ်အိမ်မှာ ထင်နေတဲ့ အရိပ်ကို ကြည့်ရလျှင် သတ်သောသူ၏ အရိပ်သဏ္ဌာန်ကို မြင်ရလိမ့်မယ်လို့ ကျုပ်ထင်တယ်။ ဒီတော့ ဆရာဝန်များထံ အခွင့်တောင်းပြီး မျက်လုံးကို ထုတ်ကြည့်ဖို့ ကျုပ်စိတ်ကူးရတယ်။ ထုတ်ရပုံ၊ ဓာတ်ရိုက်ရပုံ၊ ပီသအောင်ချဲ့ရပုံတွေတော့ ကျုပ်မပြောတော့ပါဘူး။ နောက်ဆုံးလိုရင်း အချုပ်မှာတော့ ကျုပ်တွေးတဲ့ အတိုင်း သူငယ်အိမ်မှာ အရိပ်ထင်နေတာကို သေသေချာချာ ကျုပ်တို့တွေ့ရတယ်'

ဂျီ။ ။'သတ်တဲ့လူရဲ့ အရိပ်လား'

ဘော။ ။'သေသူသည် နာရီကြီးရှိရာသို့ လှည့်ပြီး သေသည့်အတွက် နာရီအရိပ်ဟာ သူငယ်အိမ်မှာ ထင်ရှားစွာ ပေါ်လျက်ရှိတယ်'

ဂျီ။ ။'ဘယ်နနာရီလဲ'

ဘော။ ။'ငါးနာရီ တိတိဗျ'

ဆူး။ ။'ဒါဖြင့် နာဆာရှုဒင် ပြန်မလာခင်ပေါ့'

ဘော။ ။'အစစ်ပဲ၊ နာဆာရှုဒင် ပြန်လာတော့ ပရော်ဖက်ဆာသေနေနှင့်ပြီ'

ကျွန်တော်။ ။'သူ့အခန်းကို ဒီ့ပြင်လူဘယ်သူမှ မဝင်ပါသလားဗျာ'

ဘော။ ။'အခန်းထဲ ရောက်အောင်တော့ ဘယ်သူမှ မဝင်ဘူး၊ မှန်တယ်။ သို့သော် ခင်ဗျားတစ်နေ့က ကိုင်ကြည့်တဲ့ကြေးပွတ်ဟာ....'

ထိုခဏ၌ မူကာဂျီထံမှ ခွီးခွီး မြည်သံကြားရသဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် လှမ်း၍ ကြည့်လိုက်ကြသောအခါ၊ မူကာဂျီမှာ စားပွဲပေါ်သို့ ထိုး၍ ဦးခေါင်းငိုက်စိုက် ကျနေနှင့်လေပြီ။

ကိုသောင်းဘောသည် ၎င်း၏ ရင်ကို စမ်းသပ်ပြီးနောက် 'ဖြတ်လမ်းကြိတ်ပြန်ပြီ ဆရာတို့၊ စောစောက ကျုပ်အပြောဘူးလား၊ ဒီလူဟာ အင်မတန် ဖြတ်လမ်း ကြိုက်တယ်လို့။ ပရော်ဖက်ဆာ ရာထူးကို ဖြတ်လမ်းက ရောက်ဖို့ ကြံစည်တာ အထမမြောက်လေတော့....ဟော အခုတစ်ခါ ဖြတ်လမ်း ကြိတ်သွားပြန်ပြီ။ သြော်...ဒုက္ခ...ဒုက္ခ...ဉာဏ်ကြီးသော်လည်း လောကကြီးတော့ အခက်သားပဲနော်'

[သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ စက်တင်ဘာ ၁၉၃၅]

ဦးသီဟန်၏ ဖြောင့်ချက်

ကျွန်တော်သည် နံနက်စာ ထမင်း စားသောက်လျက် ရှိစဉ် ကျွန်တော် မသိသော လက်ရေးဖြင့် လိပ်တပ်ထားသော စာအိတ်ကြီး တစ်လုံးသည် စာတိုက်မှ ဆိုက်ရောက်လာ၏။ တံဆိပ်ခေါင်းပေါ်၌ ရိုက်နှိပ်ထားသော စာတိုက်တံဆိပ်မှာ မြစ်ကြီးနားမြို့တံဆိပ် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုမြို့၌ အသိအကျွမ်း မရှိဖူးသော ကျွန်တော့်မှာ မည်သူ၏ထံမှစာ ဖြစ်လေသနည်းဟု တွေးတောမိ၏။ ထမင်းစားပြီးသဖြင့် စာအိတ်ကြီးကို ဖွင့်ကြည့် လိုက်သောအခါ အတွင်း၌ ကျွန်တော်သိသော လက်ရေးဖြင့် လိပ်တပ်၍ ချိတ်တံဆိပ်များ ကပ်ထားသည့် စာအိတ်တစ်လုံးနှင့် စာ တစ်စောင်ကို တွေ့ရှိ ရလေ၏။

အတွင်း စာအိတ်ပေါ်တွင် လိပ်တပ်ထားသော လက်ရေးမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာက သိကျွမ်းခဲ့ဖူးသော ကျွန်တော်၏ မိတ်ဆွေ ကိုသီဟန်၏ လက်ရေးများ ဖြစ်သဖြင့်၊ နှစ်ပရိစ္ဆေဒ ကြာရှည်စွာ ငုပ်နေပြီးမှ မည်သည့်ကိစ္စနှင့် ရေးသားခြင်း ဖြစ်လေသနည်း ဟူ၍လည်း စဉ်းစားမိ၏။ စာအိတ်ထောင့်၌ "အထူး လျှို့ဝှက်ရန်"ဟူသော စာလုံးများကို တွေ့ရှိ ရပြန်သောအခါ၌မူ သာ၍ပင် စဉ်းစား တွေးတောဖွယ်ရာ ဖြစ်လာပြန်လေ၏။

ၑင်းနောက် ကျွန်တော်သည် စာအိတ်နှင့်အတူ ပါလာသော စာကို ဖတ်ရှုရသည်တွင် ရင်ထဲ၌ အောင့်ခနဲ ဖြစ်သွားမိလေ၏။ ထိုစာမှာမူ ဝတ်လုံတော်ရ တစ်ဦးထံမှ ဖြစ်၍ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်လေသည်။

"ဤစာနှင့်အတူ ပေးပို့လိုက်သော စာအိတ်မှာ ကွယ်လွန်သူ ဦးသီဟန်၏ ပစ္စည်းများ အနက်တွင် တွေ့ရှိရသော စာအိတ်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးဇူးပြု၍ လက်ခံ ရရှိကြောင်း ပြန်ကြားစေလိုပါသည်။"

ဦးသီဟန်မှာ ကျွန်တော် သိကျွမ်း ဖူးသမျှသော မိတ်ဆွေ အပေါင်းတို့တွင် အူအရွှင်ဆုံး၊ အားရလောက်ဖွယ် အကောင်းဆုံးသော လူတစ်ယောက် ဖြစ်သဖြင့် များစွာပင် နှမြောမိပါ၏။ ကျွန်တော်သည် အထက်ပါ စာကို ရရှိသော အချိန်အခါတွင် မိတ်ဆွေ လင်မယား နှစ်ယောက်၏ နေအိမ်၌ တည်းခိုလျက် ရှိရာ၊ ထိုလင်မယား နှစ်ယောက်တို့မှာလည်း ကိုသီဟန်နှင့် ကျွန်တော် မသိကျွမ်းမီ အချိန်ကပင် မိတ်ဆွေ ရင်းချာ ဖြစ်ခဲ့ကြဖူးလေသည်။

ကျွန်တော်သည် မြို့အုပ် လင်မယား နှစ်ယောက်တို့အား ကိုသီဟန် သေဆုံးကြောင်းကို အဘယ်ကြောင့် ချက်ချင်းပြော၍ မပြမိသည့် အကြောင်းကို မမှတ်မိတော့ချေ။ ကွယ်လွန်သူ ကိုသီဟန်သည် ကျွန်တော့်အား မည်သည့်စကားများ မှာထားခဲ့ခြင်း အကြောင်းကို ၎င်းရေးထား ခဲ့သော စာအိတ်၌ မဖတ်ရသေးမီ သေဆုံးကြောင်းကိုပင် ပြောမပြချင်ကြောင်း ဖြစ်ဟန်တူပေသည်။

ထမင်းများ စားသောက် ပြီးစီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်တော်သည် ပက်လက်ကုလားထိုင် တစ်လုံးကို ဆွဲယူ၍ ဝင်းထောင့်ရှိ မန်ကျည်းပင်ကြီး အောက်သို့ သွားပြီးလျှင် ကိုသီဟန် ထားခဲ့သော စာကိုဖတ်ရှုရာ၊ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရလေ၏။

မိတ်ဆွေကြီး ကိုသိန်းမောင်

ကျွန်တော့်အား ကုသလျက် ရှိသော ဆရာဝန်က ကျွန်တော့်မှာ ဝဋ်ကျွတ်လုပြီဟု ယနေ့နံနက်ပင် ဖွင့်ဟထုတ်ဖော် ပြောဆိုပါသည်။ ကျွန်တော်လည်း ဤအကြောင်းကို တွေးမိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာဝန် ပြောသော်လည်း အရေးမကြီးလှပါ။ သို့ရာတွင် အသက်၏ လမ်းတာ အဆုံးသို့ ရောက်လုဆဲဆဲ ရှိနေသော ကျွန်တော့်မှာ မိတ်ဆွေများအနက် ကိုသိန်းမောင်အား အဘယ်ကြောင့် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကျွန်တော် ငုပ်နေရခြင်း အကြောင်းကို ထုတ်ဖော် ရှင်းလင်းရေးသား ထားခဲ့ စေလိုပါသည်။ ထို့ပြင် ခင်ဗျား အံ့ဩလောက်သော အဖြစ်အပျက် တစ်ခုကိုလည်း ဖြောင့်ချက် ပေးခဲ့လိုပါသည်။ နောက်နောင်အခါ၌ တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ပွားခဲ့ပါလျှင်လည်း ခင်ဗျားသည် ဤဖြောင့်ချက်ကို အလိုရှိရာ အသုံး ပြုနိုင်ပါသည်။

ဤဖြောင့်ချက် အနက်အချို့သော အဖြစ်အပျက်တို့မှာ ခင်ဗျားသိရှိပြီး ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် အလုံးစုံ ပြည့်စုံစေရန် အတွက် သိပြီး ဖြစ်သော အဖြစ်အပျက်များကိုပါ ထည့်သွင်း ဖော်ပြ လိုက်ပါသည်။ ကျွန်တော်သည် တစ်ခါတစ်ရံမျှပင် ဝတ္ထုရေးဖူးသူ တစ်ယောက် မဟုတ်သော်လည်း ဤဖြောင့်ချက်ကို ဝတ္ထုသွား အဖြစ်နှင့် ရေးသားခဲ့ပါသည်။

လွန်ခဲ့သော တစ်နှစ်ခန့် အခါက ကျွန်တော်သည် အမဲလိုက်ခြင်း အလုပ်၌ ဝါသနာပါသူ တစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အတိုင်း ခွင့်လေးလ ခန့်ယူပြီးလျှင် ဆင်ပစ်ရန် လိုင်စင်ခံယူ၍ ကသာ ဒိစကြိတ် ရွှေလီချောင်း တစ်လျှောက်ကို ဆန်တက် ခဲ့ဖူးပါသည်။ လေ့ဘိုရွာမှ ကုန်းလမ်းခရီးဖြင့်

မြတောင်ရွာသို့ ဆင်းလာသောအခါ ကျွန်တော်သည် နမ်းပေါင်းရွာသို့ အရောက်တွင် ငှက်ဖျားရောဂါ စွဲကပ်သဖြင့် သစ်ကုန်သည် မောင်ထွန်းဦး၏ နေအိမ်၌ တည်းခို ခဲ့ရဖူးပါသည်။ သစ်ကုန်သည် မောင်ထွန်းဦးမှာ ကသာမြို့သား ဇာတိဖြစ်၍ ကျွန်တော် သိကျွမ်း ဖူးသမျှသော သူငယ်ကလေးများ အနက်တွင် အဖြောင့်ဆုံး၊ အတည်ကြည်ဆုံးသော လူတစ်ယောက် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသူငယ်သည် အင်ကြင်းသစ်များကို သစ်ခုတ်သမားများနှင့် စောင့်ကြပ် ခုတ်ယူ၍ ဖောင်ဖွဲ့ရန် စီမံလျက်ရှိရာ၊ ကျွန်တော်သည် အတန်ငယ် သက်သာလာသောအခါ ၎င်း၏ နေအိမ်၌ တည်းခိုရခြင်းကို အားနာ လှသည်ဖြစ်သောကြောင့် မြတောင်သို့ ဆက်လက်၍ သွားရန် ကြံစည်မိပါသည်။ ထိုအခါ မောင်ထွန်းဦးသည် ကျွန်တော့်စိတ် သဘောကို ရိပ်မိသည် ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း၏ နေအိမ်၌ တည်းခိုခြင်းအတွက် အနည်းငယ်မျှ အားနာရန် မရှိသည့်ပြင်၊ တောရွာ၌ နေရသော မြို့သား ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အဖော်ရ၍ အပျင်းပင်လျှင် ပြေလှပါကြောင်းနှင့် ပြောဆို တားဆီးပြီးလျှင် ရောဂါရှင်းရှင်း မပျောက်သေးသမျှ ကာလပတ်လုံး လှည်းစီး၍ ခရီးသွားဖို့ စိတ်မကူးသင့်ကြောင်းနှင့် ပြောပြလေ၏။

မောင်ထွန်းဦး၏ စကားမှာ လောကဝတ် ပြောခြင်းမဟုတ်၊ အကယ်သဘောနှင့် ပြောခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို ကျွန်တော် သိရှိရသဖြင့် ၎င်း၏ နေအိမ်၌ မကျန်းမာမချင်း ဆက်လက် တည်းခို နေထိုင်ခဲ့ရာ၊ ထိုသူငယ်အားလည်း တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ နှစ်သက်သည်ထက် နှစ်သက်သောစိတ် ဖြစ်ပေါ် လာခဲ့လေ၏။ တစ်ညဉ့်၌ ကျွန်တော်သည် မောင်ထွန်းဦးအား အိမ်ထောင်ရက်သား ပြုခြင်းအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တီးခေါက် စုံစမ်းမိ၏။

ကျွန်တော်။ ။'သီးချိန်တန်သီး၊ ပွင့်ချိန်တန်ပွင့် ဆိုတဲ့စကားလို အချိန်အရွယ် ရောက်ပြန်မှဖြင့် သားမယားရှိမှ တင့်တယ်မယ် မောင်ထွန်းဦးရဲ့'

မောင်ထွန်းဦးသည် ရှက်တတ်သော သူငယ်တစ်ယောက်ဖြစ်သည့်အတိုင်း မျက်နှာ မရဲတရဲနှင့် စားပွဲအံဆွဲမှ ဓာတ်ပုံတစ်ခုကို ထုတ်ယူ၍ ကျွန်တော့်အားပြလျက်-

ဦး။ ။'ကျွန်တော့်မှာ လက်ထပ်ဖို့ စေ့စပ်ပြီးပြီ ဦးရဲ့၊ ဒီဟာက သူ့ဓာတ်ပုံပါပဲ။ လက်ထပ်ပြီးတဲ့နောက် ကျွန်တော်နဲ့အတူ ဒီတောထဲ လိုက်နေမယ်ဆိုလို့ ဝင်းကလေး ခြံကလေး သပ်သပ်ရပ်ရပ် ရှိအောင် ကျွန်တော် လုပ်ထားနှင့်ရပါတယ်ခင်ဗျာ'

ကျွန်တော်သည် ဓာတ်ပုံကို ယူ၍ကြည့်မိရာတွင် ကြီးစွာသော အံ့သြခြင်းဖြင့် ငေးလျက်ပင် ရှိနေမိ၏။ ၎င်းဓာတ်ပုံမှာ အဝတ်အစားများကို ဆေးရောင်စုံ ခြယ်ထားသော ဓာတ်ပုံ ဖြစ်လေရာ၊ မျက်နှာ၏ အချိုးအစားကျနာ၍ အပြစ်ကင်းခြင်း အရာဌာန၌ ဤမိန်းကလေးနှင့် တုပြိုင်နိုင်မည့် မိန်းကလေးကို ကျွန်တော် မမြင်မိဖူးချေ။ မျက်နှာထားမှာ အလွန်တရာ ချိုလှသဖြင့် လှပခြင်းထက် ချစ်ခင်ဖွယ်ကောင်းခြင်းသည် သာလွန် ထင်ရှားလျက် ရှိပေ၏။

ကျွန်တော်သည် ဓာတ်ပုံကို ကြည့်ရခြင်း၌ မဝနိုင်အောင် ရှိနေသဖြင့် စိုက်ငေးကာ ကြည့်လျက် ရှိနေစဉ်၊ မောင်ထွန်းဦး ပြောသော စကားများကိုပင် မကြားမိနိုင်အောင် ဖြစ်နေလေ၏။ မောင်ထွန်းဦးမှာမူကား ခပ်ရှက်ရှက်၊ ခပ်ဆိုင်းဆိုင်းဖြင့် ထစ်ထစ်ငေါ့ငေါ့နှင့် တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး၊ တစ်ပိုဒ်ပြီး တစ်ပိုဒ် ပြောပြလျက်ရှိ၏။ ထိုသူငယ်သည် ၎င်းမိန်းကလေးနှင့် လက်ထပ်ပြီးသောအခါ၌ မည်ကဲ့သို့ နေထိုင်ကြမည်၊ မည်ကဲ့သို့ ကြံစည်ကြမည် စသည်ဖြင့် စိတ်ကူးယဉ်လောက်သော အခြေအနေ၌ ရှိနေသူတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း မိမိတို့၏ နောင်ရေးများကို တင်ကူးမျှော်တွေးကာ တတွတ်တွတ် ပြောဆိုလျက် "ကျွန်တော်" ဟူသော စကား၏အစား "ကျွန်တော်တို့" ဟူသော စကားကို ထည့်သွင်း အသုံးပြု၏။

ဦး။ ။(ဓာတ်ပုံကို လှမ်းယူ၍)'ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်ဟာက သူတစ်ပါး သမီးရည်းစားများလို ချစ်ကြ ကြိုက်ကြရုံမကဘူး ဦးရဲ့၊ တစ်ယောက်နဲ့ တစ်ယောက် အင်မတန်ပဲ အဖော်ရတယ် ခင်ဗျ။ ကျွန်တော်ဖြင့် သူနဲ့နေရရင် တောကြီးခေါင်ခေါင်ကလို ဟိမဝန္တာထဲ သွားနေ ရဦးတော့ ဘယ်တော့မှ မပျင်းပါဘူး ဦးရယ်'

ကျွန်တော်။ ။'ဦးက မြှောက်လည်း မမြှောက်တတ်ပါဘူး မောင်ထွန်းဦး၊ မှန်တဲ့အတိုင်း ပြောတာပါ။ ဒီဓာတ်ပုံထဲက အတိုင်းသာဆိုရင်ဖြင့် ဒီလောက်ချောတဲ့ မိန်းကလေးကို တစ်ခါမှ ဦး မမြင်ဖူးပေဘူး မောင်ရယ်။ ဦးလည်း တော်တော် အရပ်စုံအောင် ရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ တယ်ပြီး မောင် ကံကောင်းတဲ့ လူ တစ်ယောက်ပဲလို့ ချီးမွမ်းချင်တယ်'

ဦး။ ။'အခန့်သင့်ရင် ဦးမြင်ရပါလိမ့်မယ် ဦးရယ်၊ နဂိုရုပ် အတိုင်းဟာက ဒီဓာတ်ပုံထဲကထက် ဆယ်ဆမကဘူး လှသေးတယ် ဦးရဲ့'

ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်၏ ယုံမှားခြင်းကို ထုတ်ဖော်၍ မပြောဘဲ ပြုံးရယ်ရုံမျှ ပြုံးရယ်လျက် 'ယုံပါတယ် မောင်၊ ယုံပါတယ်။ သို့သော် တော်တော် ညဉ့်နက်သွားပြီ၊ အိပ်ကြမှ ထင်တယ်' ဟုပြော၍ အိပ်ရာသို့ ဝင်သွားပြီးနောက် ရုတ်တရက် လှည့်၍ကြည့်မိရာ၊ မောင်ထွန်းဦးသည် ဓာတ်ပုံကလေးကို နမ်းရှုပ်ပြီးမှ စားပွဲ အံဆွဲ၌ ထည့်ထား လိုက်သည်ကို တွေ့မြင်လိုက်ရ၏။

ကျွန်တော်သည် ကောင်းစွာ ကျန်းမာလာပြီ ဖြစ်သော်လည်း မောင်ထွန်းဦး၏ တားဆီးချက်အရ ဆက်လက်၍ ခရီး မသွားသေးဘဲ ၎င်း၏ နေအိမ်၌ တည်းခိုလျက် ရှိရာ၊ တစ်ညနေ၌ ကျွန်တော်သည် သေနတ်ကို ထမ်းလျက် တောလည်ရာမှ အပြန်တွင် မောင်ထွန်းဦး၏ တပည့် သာဖိုးသည် လမ်းမှ ဆီးကြို၍ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်သော အမူအရာနှင့် စကားလျင်မြန်စွာ ပြောပြလေ၏။ ကျွန်တော်သည် စကားထစ်သော ထိုသူငယ်၏ စကားကို ကောင်းစွာ နားမလည်သော်လည်း အရေးကြီးသည့် အကြောင်းကိုကား ရိပ်မိသည်နှင့် လျှင်မြန်စွာ လျှောက်လာခဲ့လေ၏။ မောင်ထွန်းဦးနှင့်အတူ နေထိုင် စားသောက်ကြသော သစ်ခုတ် သမားများသည် ခေါင်းချင်းဆိုင်ကာ တိုင်ပင်လျက် ရှိကြသည်ကို တွေ့မြင် ရသော်လည်း၊ ကျွန်တော်သည် ၎င်းတို့ကို မေးမြန်းခြင်းအားဖြင့် အချိန်ကို မဖြုန်းဘဲ အိမ်ပေါ်သို့ လှေကားနှစ်ထစ် ကျော်တက်သွားလေ၏။ မောင်ထွန်းဦးသည် သေနတ်လိုင်စင် ယူထားသူ တစ်ယောက် ဖြစ်လေရာ ဧည့်ခန်းစားပွဲတွင် မလှုပ်မရှား ခေါင်းငိုက်စိုက်နှင့် ထိုင်လျက်၊ စားပွဲပေါ်၌မူ ၎င်း၏ သေနတ်နှင့် တောအရက် တစ်ပုလင်း တင်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရလေ၏။ မောင်ထွန်းဦးသည် လက်တစ်ဖက်၌ စာတစ်စောင်ကို ကိုင်လျက်၊ ၎င်း၏ ရှေ့၌ကား သတင်းစာတစ်စောင် ဖြန့်လျက်ရှိလေ၏။

ကျွန်တော် တက်လာသည်ကို မြင်သော်လည်း မောင်ထွန်းဦးသည် မမြင်ဘိသကဲ့သို့ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိ၊ နှုတ်ဆက်ခြင်းမရှိ၊ ကြောင်တောင် ငေးလျက် ကြည့်နေ၏။ ၎င်းနောက် မောင်ထွန်းဦးသည် မသာယာသော အသံနှင့် ရယ်မောလိုက်သဖြင့် ကျွန်တော့်မှာ ထိုသူငယ်သည် ရူးသွပ် ချေပြီလောဟု အောက်မေ့ မိလေ၏။ ထိုနောက်တစ်ဖန် ရယ်မောခြင်းကို ရုတ်တရက် တန့်ရပ်၍ ကျွန်တော့်မှာ စိန်းစိန်းကြည့်နေပြန်၏။

ဦး။ ။'ဦးလား ထိုင်ဦးလေ။ ဦး ထိုင်ဆိုရင် ငြိမ်ငြိမ်ထိုင်နေနော်၊ မလှုပ်နဲ့။ လှုပ်ရင် ဟောဒီသေနတ်နဲ့ ပစ်လိုက်မယ်။ ဦးမှာလည်း သေနတ်နဲ့။ နို့ပေမဲ့ ဦးက ပစ်မှာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျွန်တော်ကတော့ ပစ်မှာခင်ဗျ။ ဟိုတစ်နေ့က ဦးကို ကျွန်တော် ဟိုဒင်း၊ ဒီဒင်းတွေ လျှောက်ပြောမိတယ် မဟုတ်လား။ အဲဒါတွေဟာ တစ်ခုမှ မဟုတ်ဘူး ဦးရေ့၊ အလကား။ ကျွန်တော် လိမ်ပြောတာချည်းပဲ။ ကသာမြို့ပေါ်မှာ အင်မတန်ချော၊ အင်မတန်လှတဲ့ မိန်းကလေးတစ်ယောက် ရှိတယ်ဆို မဟုတ်လား။ သူနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ စေ့စပ်ပြီးပြီဆို မဟုတ်လား။ သူနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ လက်ထပ်တော့မယ်ဆို မဟုတ်လား။ ပြောစမ်းပါ ဦးရဲ့၊ ပြောစမ်းပါ'

ကျွန်တော်။ ။'မှန်ပါတယ် မောင်ထွန်းဦး၊ ဓာတ်ပုံကို ပြပါတယ်'

ဦး။ ။'ဦး နောက်ကထရံမှာ လှည့်ကြည့်လိုက်စမ်း'

ကျွန်တော်သည် နောက်သို့လှည့်၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ မိန်းကလေး၏ ဓာတ်ပုံမှာ ထရံတွင် သံနှင့် ရိုက်ထား၍ ဓားနှင့် အချက်ပေါင်းများစွာ ထိုးထားသည်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။

ဦး။ ။'သူ့ကို ဒီလိုလုပ်ချင်တာ၊ လူကိုယ်တိုင် မလုပ်ရလေတော့ ဓာတ်ပုံကိုပဲ လုပ်ရတော့မယ် ဦးရေ့။ ဒီလို လုပ်ဖို့သာကောင်းတဲ့ မိန်းမပဲ။ သူ့ဓာတ်ပုံကိုတော့ ဓားနဲ့ ထိုးပြီးပြီ၊ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် စီရင်ဖို့ပဲ ကျန်တော့တယ်။ ဟောဒီ သေနတ်ထဲမှာ အဲလ်ဂျီနှစ်တောင့် ထိုးထားတယ်'

ကျွန်တော်။ ။'နေပါဦး မောင်ထွန်းဦးရဲ့၊ ဘာဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဦးကို မပြောရသေးပါကလား'

ကျွန်တော်၏ အကြံမှာ သူငယ်ကို အေးအေးဆောင် ချော့မော့၍ သေနတ်ကို အလစ်၌ လုယူရန် ဖြစ်လေသည်။ မောင်ထွန်းဦးမှာ လူရူး တစ်ယောက် ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသော်လည်း မသောက်စဖူး သောက်ထားသောကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ချေသည်။

ဦး။ ။'သြော်၊ ဦးကို ပြောမပြမိသေးဘူးလား၊ အံ့သြပါရဲ့ ခင်ဗျာ။ ကိုင်း ဒါဖြင့် ပြောပြရတာပေါ့၊ နားထောင်နော်။ ချောကြောင်း၊ လှကြောင်းနဲ့ ကျွန်တော် ပြောဖူးတဲ့ မိန်းမဟာ ဒီပြင် လူတစ်ယောက်နဲ့ ယူသွားပြီ ဦးရဲ့။ ယူသွားကြလို့ သတင်းစာထဲမှာတောင် ပါလာပြီ။ ဟောဒီမှာ ကြည့်လှည့်'

ကျွန်တော့်မှာ ထိုသို့သော အချက်ကို စောင့်လျက် ရှိရကား မောင်ထွန်းဦး၏ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် သူပြသော သတင်းစာကို မကြည့်ဘဲ စားပွဲပေါ်၌ တင်ထားသော သေနတ်ကို ကောက်ယူလိုက်လေ၏။ မောင်ထွန်းဦးသည် သေနတ်ကို ကျွန်တော့် လက်မှယူရန် ကြိုးစား ပါသော်လည်း ကျွန်တော်၏ ခွန်အားကို မတုနိုင်သဖြင့် မရဘဲရှိခဲ့၏။ နောက်တစ်ခဏ၌ မောင်ထွန်းဦးသည် သေနတ်လုခြင်းကို လက်လျှော့၍ ကျွန်တော်၏ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်ပြီးလျှင် လက်သီးနှင့် ထိုးတော့မည်ကဲ့သို့ ပြုပြီးမှ သတိရ၍ ကုလားထိုင်တွင် ပစ်လှဲကာ ထိုင်လျက် မျက်နှာကို လက်ဝါး နှစ်ဖက်ဖြင့် အုပ်၍ ရှိုက်ကြီးတငင် ငိုကြွေးလေ၏။ ထိုအခြင်းအရာများကို မြင်ရသောအခါ ကျွန်တော်သည် သူငယ်အတွက် ဝမ်းနည်းမိသည် မှန်သော်လည်း စုံစမ်းရသော အချိန်အပိုင်းအခြား ကျော်လွန်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသဖြင့် စိတ်သက်သာရာရမိ၏။

အကြီးအကျယ် ဝမ်းနည်းသော သူတို့သည် မျက်ရည် အမြောက်အမြား ထွက်အောင် ငိုကြွေး နိုင်သောအခါတွင် သက်သာရာ ရကြောင်းကို သိရှိသည်နှင့် ကျွန်တော်သည် ဖြေသော စကားကို မပြောသေးဘဲ ဆိတ်ဆိတ်ပင် ရပ်လျက် ကြည့်နေရာ၊ နောက်ဆုံး၌ မောင်ထွန်းဦးသည် ငိုယိုခြင်း ရပ်စဲ၍ ရံဖန်ရံခါ တစ်ကိုယ်လုံး ဆတ်ဆတ်ခါမျှ တုန်၍ တုန်၍ သွားလေ၏။ ထိုသူငယ်၏ ဒုက္ခကို တွေ့မြင်ရသော ကျွန်တော့်မှာ မတွေ့ဖူးသော ထိုမိန်းကလေးကို စိတ်ထဲ၌ ကြုံးဝါးမိ၏။

ကျွန်တော်သည် သတင်းစာကို လှမ်း၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ "လက်ထပ် မင်္ဂလာသတင်း" ဟူသော နေရာ၌ ခဲတံအပြာကြီးနှင့် အထပ်ထပ် ခြစ်ထားသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏။

"ကွယ်လွန်သူ မြေပိုင်ရှင် ဦးသာဘိုး၏သား ဦးထင်ပေါ်နှင့် ကသာမြို့ အရေးပိုင်ရုံး ဘီလစ်စာရေးကြီး ဦးထွန်းမောင်၏ သမီး မခင်ရီသည် ၁၂၈၈ ခု၊ နယုန်လဆန်း ၁၀ ရက်နေ့၌....."

ကျွန်တော်သည် ရက်ကို တွက်ကြည့်ရာ တနင်္ဂနွေ တစ်ပတ်ကျော်မျှ ကျော်လွန်ခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း သိရှိရလေ၏။ မောင်ထွန်းဦးမှာမူ အိပ်ပျော်ခြင်းသို့တိုင် ရောက်ခဲ့လေပြီ။ ထိုသူငယ်၏ အဖို့၌ အိပ်ပျော်၍ နေရခြင်းသည် နိုးကြား၍ နေရခြင်းထက် သက်သာရာ ရသေး၏ဟု သဘောရသဖြင့် ကျွန်တော်သည် မနှိုးဘဲ ထားခဲ့၏။ မောင်ထွန်းဦး နိုးလာသောအခါ၌ ညဥ့်တိုင် ရောက်ခဲ့သဖြင့် မီးခွက်များ ထွန်းညှိခဲ့လေပြီ။

အိပ်ပျော်ရာမှ နိုး၍လာသောအခါ မောင်ထွန်းဦးသည် ဦးခေါင်းထောင်ကြည့်၍ မိမိ၏ အဖြစ်အပျက်ကို မမှတ်မိသေးသည့် အနေဖြင့် ယီးတီး ယောင်တောင် ရှိနေပြီးမှ လက်ထဲက စာကို မြင်သဖြင့် ရုတ်တရက် သတိရ၍-

ဦး။ ။'ကျွန်တော် အိပ်ပျော်သွားတယ်နော် ဦး'

ကျွန်တော်။ ။'ပျော်သွားတယ် မောင်ရယ်၊ ငါ့တူ ထမင်းမဆာဘူးလား'

ဦး။ ။'မဆာဘူးဦးရယ်၊ တောအရက်တွေ သွားသောက်မိလို့ ကျွန်တော် ဒီလို ဖြစ်ကုန်တာဘဲ ဦးရေ့၊ မခင်ရီအကြောင်း ကျွန်တော် ဘာတွေ လျှောက်ပြောမိသလဲ ဦး'

ကျွန်တော်။ ။(ပုခုံးပေါ်တွင် လက်တင်လျက်) 'ဘာပဲပြောပြော မောင်ရယ်၊ ဦးတစ်ယောက်သာ ကြားတာကပဲ။ တောအရက်ကို ရေမရောဘဲ ပုလင်း တစ်ဝက်ကုန်အောင် သောက်တဲ့နောက် ဘယ်သူ ခံနိုင်ပါ့မလဲ မောင်'

ဦး။ ။(နွမ်းနယ်သော အမူအရာနှင့် ကြည့်လျက်)'ဦးကြောင့်သာ ကျွန်တော် အသက်ချမ်းသာရာ ရတော့တယ် ဦးရယ်။ ကျွန်တော့် စိတ်ထဲမှာ အိပ်မက် မက်တာလို ဖြစ်နေတော့တာပဲ။ သို့သော်လည်း ဦးကို ကျွန်တော် တစ်ခုပြောချင်တာက ဘာလဲဆိုတော့ ယခုဒီလို ဖြစ်ရခြင်းဟာ မခင်ရီရဲ့ အပြစ် မဟုတ်ရှာပေဘူး ဦးရယ်။ သူ့ကို နည်းနည်းကလေးမှ အပြစ်တင်ဖို့ မရှိပါပေဘူး ခင်ဗျာ။ ဟောဒီက သူ့စာထဲမှာ အကုန်ပါ ပါတယ်။ မခင်ရီတို့အဖေ ဘီလစ်စာရေးကြီး ဦးထွန်းမောင်ဟာက ငွေရေး၊ ကြေးရေးနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး အင်မတန် ရမ်းတဲ့လူကြီး ဦးရဲ့။ ရမ်းတဲ့အလျောက် အစိုးရ ငွေတွေ သုံးမိရာမှာ ကိုထင်ပေါ်က ကယ်လိုက်ရတယ်တဲ့။ ကိုထင်ပေါ်က မခင်ရီနဲ့ မပေးစားရင် ဦးထွန်းမောင်ကို ထောင်ကျအောင် လုပ်မယ်ဆိုတော့

ဘယ့်နယ် တတ်နိုင်တော့မလဲ ဦးရယ်။ အဖေကြီးတော့ ထောင်ကျ မခံစေရပါဘူး ဆိုပြီး မခင်ရီကလေးက မျက်စိမှိတ် ကြိုက်လိုက် ရရှာတော့တာပေါ့ ဦးရဲ့။ ဒီအကြောင်းတွေ သူ့စာထဲမှာ အစုံပါတယ် ဦးရဲ့'

ကျွန်တော်။ ။(မကျေမချမ်းနှင့်)'သူ့အဖို့တော့ ဟုတ်ပါရဲ့၊ သို့သော် မောင့်မျက်နှာကို ထောက်ဖို့ ရှိသေးတာကိုး မောင်'

မောင်ထွန်းဦးသည် မည်သို့မျှ ပြန်မပြောဘဲ မျက်နှာလွှဲလျက် ထိုင်နေရာ ကျွန်တော်သည် အိမ်ရှေ့ ဝရန်တာသို့ ထွက်သွားလေ၏။ ကျွန်တော့်မှာမူ မျက်စိအောက်တွင် ဒုက္ခဝေဒနာ ကြီးစွာ ခံစားလျက်ရှိသော သူငယ် အတွက်သာလျှင် ကရုဏာဖြစ်လျက် ရှိသောကြောင့် မိန်းကလေး အတွက် ကာကွယ် ပြောဆိုခြင်းကိုပင် နားမထောင်နိုင်အောင် ဖြစ်နေမိ၏။ ကျွန်တော်သည် ဝရန်တာ၌ ရပ်လျက်ရှိစဉ် မောင်ထွန်းဦးမှာ ကျွန်တော်အောက်သို့ ဆင်းသွားပြီ ထင်မှတ်ဟန် လက္ခဏာနှင့် ထရံတွင် သံနှင့်စွဲထားသော ဓာတ်ပုံကို ဖြုတ်ယူလျက် 'သည်းခံပါ နမလေးရယ်၊ ခုနတုန်းက ကိုကို ရူးသလို ဖြစ်သွားလို့ ပြုမိပြုရာ ပြုမိပါတယ်ကွယ်။ အခုတော့ နမလေး မဆိုးမှန်း ကိုကို သိပါပေါ့ကွယ်၊ ကိုကိုသိပါပေါ့ နမလေးရယ်' ဟု ဓာတ်ပုံကလေးကို ယုယစွာ ကိုင်တွယ်လျက် ပြောနေသည်ကို မြင်ရသောအခါ ကျွန်တော့်မှာ သူငယ်အတွက် ရင်ထဲ၌ အလုံးဆို့၍ လာမိ၏။

ဤသည်ကား ကျွန်တော့် ဖြောင့်ချက်၏ ပထမပိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤအထိမှာ ကျွန်တော် ကျူးလွန်မိသော အခြင်းအရာ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မပါ ရှိသေးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဖြောင့်ချက်ဟူ၍ပင် မခေါ်နိုင်သေးပါ။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်သည် မောင်ထွန်းဦး အပေါ်၌ မည်ကဲ့သို့ စိတ်ထားမျိုး ရှိသည်ကို သိရှိစေခြင်းငှာသာလျှင် ဖော်ပြရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသူငယ်သည် ကျွန်တော်တို့ထက် အသက်များစွာ ငယ်ရွယ်ခြင်းတည်းဟူသော အချက်မှ တစ်ပါး ခင်ဗျားကဲ့သို့ပင် ကျွန်တော်၏ စိတ်ထဲ၌ ရင်းနှီး ချစ်ခင်သော မိတ်ဆွေတစ်ယောက် မဖြစ်၌ ရှိနေပါသည်။ ဤအချက်သည် နောင်ရေးသား ဖော်ပြလတ္တံ့သော အဖြစ်အပျက်များနှင့် များစွာ သက်ဆိုင်ခြင်း ရှိပါသောကြောင့် သတိပြု၍ မှတ်သားစေလိုပါသည်။

တစ်လခန့်မျှ ကြာသောအခါ ကျွန်တော်သည် နမ့်ပေါင်းရွာ မောင်ထွန်းဦး၏ သစ်စခန်းမှ ထွက်လာခဲ့ပါသည်။ မောင်ထွန်းဦးမှာ သစ်လုပ်ငန်းတွင် ဆက်လက် လုပ်ကိုင်လျက် ရှိနေပါသော်လည်း ဝတ်ကျေဝတ်ကုန် သဘောမျိုးနှင့် အလုပ်လုပ်လျက် ရှိနေသောကြောင့် ကျွန်တော် ရောက်ခါစက မောင်ထွန်းဦးနှင့် များစွာ ခြားနားခြင်း ရှိနေပေ၏။ မောင်ထွန်းဦးသည် ထိုနေ့မှစ၍ မိန်းကလေး၏ အကြောင်းကို တစ်ခါမျှ စကားစပ်၍ မပြောတော့ဘဲ ကျွန်တော် ထွက်ခါနီးည၌တိုင် ရောက်မှသာလျှင် ထိုအကြောင်းအရာများကို ပြောပြလေတော့၏။

ဦး။ ။(မရွှင်ပျသော ပြုံးရယ်ခြင်းဖြင့်)'ဟိုတုန်းကတော့ သူ့အတွက်ရယ်လို့ ရည်မှန်းပြီး ကြိုးစား အလုပ်လုပ်ခဲ့၊ အခုတော့ "ခဲလေသမျှ သဲရေကျ" ဖြစ်ကုန်ပြီကော' ဟု ဝမ်းနည်းသံကလေးနှင့် ပြောလိုက်ရှာသေး၏။

ကျွန်တော် ပြန်ခဲ့သော နံနက်၌ ကျွန်တော်၏ လှည်းသည် လမ်းကွေ့ကို ချိုးခါနီးတွင် မောင်ထွန်းဦး၏ နေအိမ်ကို နောက်ဆုံးအကြိမ် မျှော်ကြည့်မိရာ မောင်ထွန်းဦးသည် ဝရန်တာမှ ရပ်လျက် လက်ကိုင်ပုဝါလေးကို ယမ်းကာပြပြီးလျှင် အိမ်တွင်းသို့ ဝင်သွားသည်ကို မြင်လိုက်ရ၏။ အိမ်တွင်းသို့ ရောက်သောအခါတွင် ကုလားထိုင်၌ ငေးမှိုင်ကာ ထိုင်လျက် ဓာတ်ပုံကလေးကို ထုတ်ကာထုတ်ကာ ကြည့်ရှာဦးမည့် အကြောင်းကို ကျွန်တော် စိတ်ကူးမိသေး၏။ "ခဲလေသမျှ သဲရေကျပါပဲ ဦးရယ်" ဟူသော စကားမှာလည်း ကျွန်တော်၏ နားထဲ၌ စွဲလျက် ကျန်နေရစ်၏။

ကျွန်တော့်မှာ အခွင့်လေးလ ခံယူထားသည့်အနက် သုံးလမျှ ကုန်လွန်၍ ဆင်တစ်ကောင်မျှ မရသေးဘဲ ရှိနေသော်လည်း၊ ကျန်သော တစ်လကို ဆင်ရှာခြင်း၌ အသုံးမပြုဘဲ ကသာမြို့သို့ သွားပြီးလျှင် မခင်ရီကို ရှာ၍ မောင်ထွန်းဦး၏ အကြောင်းကို တစ်သက်ပတ်လုံး မမေ့ နိုင်လောက်အောင် ပြော၍ ပြချေတော့မည် ဟူသော အကြံအစည်နှင့် ထွက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် မောင်ထွန်းဦးအားမူ ၎င်း အကြံအစည်ကို ပြော၍ မပြခဲ့ချေ။ ကျွန်တော်က မခင်ရီသည် ဖခင်ကြီးကို ကယ်ဆယ်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် မောင်ထွန်းဦးခမျာ၌ မည်မျှလောက် အတိဒုက္ခ ရောက်သွားရှာသည့် အကြောင်းကို ကျွန်တော် သိမြင်သမျှ ဖွင့်ဟထုတ်ဖော် ပြောဆိုချေမည်ဟု အားခဲလျက်ရှိ၏။ ကျွန်တော်သည် နောက်တစ်ပတ် စာပို့ဖြင့် မြတောင် တစ်ဖက်ကမ်းရှိ ထီးချိုင့်မြို့နှင့် ကသာမြို့သို့ လိုက်ပါသွား၍ မြို့အုပ်ကိုချန်ထွန်း၏ နေအိမ်၌ တည်းခိုလေ၏။ သူငယ်ချင်း ကိုချန်ထွန်းအား ကိုထင်ပေါ်နှင့် မခင်ရီ လင်မယားတို့၏ အကြောင်းကို စုံစမ်းသောအခါ-

ထွန်း။ ။'ခင်ဗျား သူတို့နဲ့ သိလို့လား'

ကျွန်တော်။ ။'သိတော့ မသိပါဘူးဗျာ၊ ကိုထင်ပေါ်ဆိုတာ ဘယ်လို လူစားမျိုးလဲဗျို့'

ထွန်း။ ။'သူတစ်ပါး အကြောင်းကို တစ်ဆင့်ကြားနဲ့တော့ ပြောမပြချင်ပါဘူးဗျာ။ ကြားရပုံအတိုင်း ဆိုရင်တော့ တော်တော်ဆိုးတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ'

ကျွန်တော့်မှာမူ မောင်ထွန်းဦး အပေါ်တွင် ဖြစ်ဖူးသော ကရုဏာ အရှိန်ကြောင့် မခင်ရီကို မသနားနိုင်ဘဲ ကောင်းပါလေစ ဟူ၍ပင် သဘောထားမိ၏။

ထွန်း။ ။(ဆက်လက်၍)'သူဆိုးတာကိုတော့ မျက်စိနဲ့ တပ်အပ် မမြင်ရဘူးပေါ့လေဗျာ။ သို့သော် သစ်တောဝန်ထောက် ကိုထွန်းငွေတို့ အိမ်မှာ အငြိမ့်တီးတုန်းက လူကို မြင်ခဲ့ရလို့ အကဲခတ်ရသလောက်ဖြင့် ကြားရတဲ့ သတင်းတွေဟာ မှန်ပုံရပါတယ်။ လူကြီးက အသက် ၅၀ ကျော်ပြီဗျ။ မခင်ရီနဲ့ မရခင်က မုဆိုးဖိုကြီးတဲ့။ လူပုံပန်းကြီးကဖြင့်ဗျာ နှလုံးနာစရာ ကောင်းလိုက်တာ မပြောပါနဲ့တော့။ နှုတ်ခမ်းကြီးကလည်း တွဲတွဲ၊ မျက်လုံးကလည်း ဖန်မျက်လုံးလိုပဲ အရောင်မရှိ အဆင်းမရှိ။ ကျုပ်သာ မိန်းမဖြစ်ရင် မြေကြေ တစ်သောင်းမကလို့ ဒီစတြိတ်တစ်ခုလုံးကို ပိုင်စေဦးတော့ မလိုချင်ပါဘူး။ ဒါနဲ့များ မြို့ပေါ်မှာ အချောဆုံး အလှဆုံး လုပ်နေတဲ့ မခင်ရီက ဘာစိတ်ကူးနဲ့များ ဒီအဘိုးကြီးကို သွားယူတယ် မပြောတတ်ပါဘူးဗျာ။ မန်းနီးကြောင့်ပဲ ထင်ပါရဲ့လေ၊ ဒါရှိမှာပဲ'

ကျွန်တော်။ ။'မခင်ရီကိုကော ခင်ဗျား မြင်ဖူးသလား'

ထွန်း။ ။'မြင်ဖူးပြီလားဗျာ၊ မမြင်ဖူးရင်တောင် တမင်သွားပြီး ကြည့်ထိုက်တဲ့ မိန်းကလေး တစ်ယောက်ပါပဲ။ ပိုပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး မိတ်ဆွေ၊ ချောတာ လှတာမတော့ ချောကြ လှကြပါလိမ့်မယ်။ သို့သော် ချစ်စရာ သက်သက်ကောင်းတဲ့ နေရာမှာ ဒီလို မိန်းကလေးမျိုး ကျွန်တော်ဖြင့် မမြင်ဖူးသေးပါဘူးဗျာ။ ခင်ဗျားလည်း မြင်ဖူးမယ်လို့ ကျွန်တော် မထင်ဘူး။ ကြည့်လိုက်တဲ့ မျက်လုံးကလေး၊ ချိုလိုက်တဲ့

မျက်နှာထားကလည်း ပြောစရာ မရှိဘူးဗျို့။ ဒါနဲ့တောင် ဒီငနဲကြီးက ခွေးလို သဘောထားပြီး... တယ် မပြောချင်ပါဘူးဗျာ။ ဒါထက် ခင်ဗျား စန္ဒယား တီးတတ်တယ် မဟုတ်လား'

ကျွန်တော်။ ။'ဟုတ်ကဲ့၊ တေးချင်းကြီး ဆယ့်လေးငါးပုဒ်လောက် တတ်ပါရဲ့'

ထွန်း။ ။'ဒါဖြင့် နေရာကျပြီ။ ဒီငနဲကြီးလည်း တီးတတ်တယ်၊ သူ့အိမ်မှာ စန္ဒယားရှိတယ်။ မခင်ရီကို ခင်ဗျား မြင်ရအောင် ကျုပ် စီမံ ပေးမယ်'

ကျွန်တော်။ ။'ဘယ်လို စီမံမလဲဗျာ'

ထွန်း။ ။'ငနဲကြီးကို လက်ဖက်ရည်သောက်ဖိတ်၊ စန္ဒယားအကြောင်း စပ်ပြီးပြော၊ နောက်ပြီး ခင်ဗျား တီးတတ်ကြောင်းပြော၊ ဒီတော့ သူ့အိမ်ကို ခင်ဗျားကို ဖိတ်လိမ့်မယ်'

ကျွန်တော်။ ။'လုပ်စမ်းဗျာ၊ ခင်ဗျားတို့ ပြောလှတဲ့ မိန်းမ ကျုပ်မြင်စမ်းချင်ပါတယ်'

ကိုချန်ထွန်း စီစဉ်သည့် အတိုင်းပင် ဖြစ်ခဲ့သဖြင့် ကျွန်တော်သည် ဦးထင်ပေါ်၏ ဖိတ်ကြားချက်အရ နောက်တစ်နေ့၌ပင် ၎င်း၏နေအိမ်သို့ လက်ဖက်ရည်သောက် သွားရောက်ရလေ၏။ ဦးထင်ပေါ်၏နေအိမ်မှာ မြို့၏အစွန်၌ ရှိနေ၍ ဥရောပတိုက်သားတို့၏ အိမ်ကြီးများသဖွယ် သားနားခံ့ညားစွာ ခင်းကျင်း ပြင်ဆင်လျက် ရှိရာ ဧည့်ခန်း၌လည်း "ဘေဘီဂရင်း" ခေါ် စန္ဒယားကြီးတစ်လုံး ရှိလေ၏။ အမှန်ကို ပြောရမည်ဆိုသော် ကျွန်တော့်မှာ မခင်ရီ အကြောင်းကို စဉ်းစားရာ၌ ဖခင်ကြီးကို ကယ်ဆယ်ခြင်းတည်းဟူသော အဖြစ်အပျက်ကို အလျှင်း အမှတ်မထားဘဲ၊ တောကြီး ခေါင်ခေါင်၌ တစ်ယောက်တည်း ဒုက္ခဝေဒနာ ခံစားလျက် ရှိရှာသော မောင်ထွန်းဦးကိုသာလျှင် ကရုဏာထားလျက် ရှိသဖြင့် မခင်ရီအပေါ်၌ ကောင်းသော စိတ်ထား မရှိခဲ့ချေ။

ကျွန်တော် ဝင်သွားသောအခါတွင် မခင်ရီသည် ဥယျာဉ်ထဲ၌ ပန်းရူးလျက်ရှိရာ ဧည့်သည်တစ်ယောက် ဝင်လာသည်ကို မြင်သဖြင့် ပန်းတောင်းကို ချထား၍ ကျွန်တော်ရှိရာသို့ ရောက်လာရာတွင် မခင်ရီကို ပထမအကြိမ် မြင်ရဖူးပေသည်။ ထိုမျှ မြင်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်တော်၏ စိတ်ထဲ၌ မောင်ထွန်းဦးနှင့် ကိုချန်ထွန်းတို့၏ ချီးမွမ်းစကားများမှာ နည်းပင် နည်းသေးသည်ဟု အောက်မေ့မိပါ၏။

ရီ။ ။'ဦးသီဟန် မှတ်တယ်၊ ကျွန်မ ယောက်ျားက မှာခဲ့ပါတယ်၊ သူလည်း အခုပဲ ပြန်လာပါလိမ့်မယ်ရှင်။ အိမ်ထဲဝင်ပြီး ထိုင်စောင့်ပါဦး၊ စန္ဒယားလည်း ရှိပါတယ်'

၎င်းနောက် ကျွန်တော်တို့သည် အိမ်ထဲသို့ ဝင်ကြ၍ ဧည့်ခန်း၌ ထိုင်မိကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျွန်တော့်မှာ ပြောလိုသောစကားကို မပြောရမီ ဦးထင်ပေါ် ပြန်ရောက်လာမည်ကို စိုးရိမ်သည်နှင့် သွယ်ဝိုက်ကာ မနေတော့ဘဲ-

ကျွန်တော်။ ။'မိန်းကလေးရယ်၊ မောင်ထွန်းဦး ခမျာကလေး အတွက်ကိုမျှ မငဲ့ညှာဘဲ ပြုရက်ပါပေရဲ့ဗျာ'

မခင်ရီသည် မျက်နှာ၌ သွေးမရှိတော့သည့် အလား ရုတ်တရက် ဖြူဖပ်ဖြူရော် ဖြစ်သွား၍ နဖူးကို လက်ဖြင့် ပွတ်သပ်ပြီးမှ-

ရီ။ ။'ဒီအကြောင်းကို ကျွန်မ ယောက်ျားရှေ့မှာ မပြောလိုက်ပါနဲ့၊ တောင်းပန်ပါရစေရှင်'

ထိုခဏ၌ ဦးထင်ပေါ်သည် အိမ်တွင်းသို့ ဝင်လာလေ၏။

ပေါ်။ ။'သြော်.... တစ်ယောက်တစ်ယောက် သိကျွမ်း ပြီးနှင့်ကြပြီကိုး။ ဒီက မိတ်ဆွေက စန္ဒယား တီးတတ်တယ်တဲ့ မခင်ရီရဲ့။ လက်သံ ကလေးများလည်း ကြားရအောင် ဖိတ်ခဲ့ရတယ်။ ဒါထက် ဦးသီဟန်က နန်းပေါင်းရွာဆီက ဖြတ်ပြီး လာခဲ့ဖူးသတဲ့ကွယ့် မခင်ရီ'

ထိုစကားကို ပြောသောအခါ၌ ဦးထင်ပေါ်သည် နန်းပေါင်းရွာတွင် မောင်ထွန်းဦး ရှိနေကြောင်းကို မိမိသိသည်နှင့် တမင်ပြောလိုက်သည့် အပြောမျိုးနှင့် ပြောခြင်းဖြစ်သည်ပြင် မခင်ရီ၏ မျက်နှာကိုလည်း အကဲခတ်လျက် ရှိ၏။

ရီ။ ။(အနည်းငယ်မျှ ဣန္ဒြေမပျက်စေဘဲ)'သြော်.... ဟုတ်ကဲ့လား၊ နန်းပေါင်းဘက်များ တယ်ပြီးအေးတယ် ပြောကြတယ်'

ကျွန်တော့်မှာ မခင်ရီ၏ ရင့်ကျက်သော ဣန္ဒြေကို မြင်လိုက်ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ၎င်းအပေါ်၌ အပြစ်တင်လိုသည့် ယခင်က စိတ်ထားများသည် ချက်ချင်းပင် ကွယ်ပျောက်ခဲ့လေ၏။ ထိုအခါ၌မူ ကျွန်တော်၏ စိတ်ထဲ၌ မောင်ထွန်းဦး ပြောသမျှသည် အမှန်အတိုင်းဖြစ်၍ ဆိုးရွားသော ဤလူကြီးသည် ဤဆိုးရွားသော အဖြစ်ကို ဖြစ်စေဖို့ ဖန်တီးစီမံသူ ဖြစ်ရမည် ဟူ၍လည်း တစ်ခါတည်း ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ဦးထင်ပေါ်သည် ၎င်းနှင့် မထိုက်မတန်သော မခင်ရီကလေးကို နေ့ရှိသမျှ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်ခြင်း ပြုချေမည်အကြောင်းမှာ ထိုနေ့က လက်ဖက်ရည်အတူ ထိုင်၍ သောက်မိ ခဲ့ရုံမျှနှင့်ပင် ချင့်ချိန် နိုင်လောက်ပေသည်။ အကြောင်းကို ဆိုသော် ဦးထင်ပေါ်သည် နန်းပေါင်းရွာ၏ အကြောင်းကို လက်မလွှတ်ဘဲ မောင်ထွန်းဦးဆိုသူ တစ်ယောက်ကို ကျွန်တော် သိကျွမ်း ခဲ့ပါသလော ဟူ၍ပင် တိုက်ရိုက် မေးမြန်းသေး၏။ မောင်ထွန်းဦးသည် မကြာမီအတွင်း နန်းပေါင်းရွာသူကလေး တစ်ယောက်ယောက်နှင့် ထိမ်းမြား လက်ထပ်ပါစေ ဟူ၍လည်း မိမိဆုတောင်း မိကြောင်းနှင့်လည်း ပြောသေး၏။ ယင်းသို့သော စကားမျိုးကို ပြောလျက်ရှိစဉ် ဦးထင်ပေါ်သည် မခင်ရီ၏ မျက်နှာကို အမြဲစိုက်လျက် ကြည့်နေ၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော်သည် ဦးထင်ပေါ်အား အမြင်ကပ်သည်နှင့် မောင်ထွန်းဦးကို သိကျွမ်း ခဲ့ရုံမျှမက ဦးထင်ပေါ်နှင့် မခင်ရီတို့ မင်္ဂလာဆောင်သော သတင်းကို ကြားရသောအခါ၌ ရူးသွပ်မတတ် ဖြစ်သွားရှာသည်ကိုပင် ကိုယ်တိုင်ဒိဋ္ဌ တွေ့မြင်ခဲ့ရကြောင်းနှင့် လွှတ်ခနဲ ပြောလိုက်မိ၏။

မခင်ရီမှာ အနည်းငယ်မျှ မျက်နှာ မပျက်စေဘဲ ကြီးစွာသော ဣန္ဒြေဖြင့် ခပ်တင်းတင်း ထိုင်လျက်ရှိရာ၊ ကျွန်တော့်မှာမူ မိန်းကလေးအား စိတ်ထဲ၌ မချီးမွမ်းဘဲ မနေနိုင်အောင် ဖြစ်လျက် လင်ယောက်ျားငနဲ၏ မျက်နှာကိုမူ လက်သီးဖြင့် ထိုးချင်လှ၏။

လက်ဖက်ရည်များ သောက်ပြီး ကြသောအခါ၌ မခင်ရီသည် အပေါ်ထပ်သို့ တက်သွားလေရာ ကျွန်တော့်မှာ စိတ်မပါဘဲလျက် ဦးထင်ပေါ်အား စန္ဒယားဖြင့် တေးချင်း တစ်ပုဒ်တီး၍ ဖျော်ဖြေရသေး၏။ ထိုနည်းအတူ စိတ်မပါဘဲလျက်နှင့် ၎င်း၏လက်သံကို နားထောင်၍ မြန်မာတီးလုံးများ၏ အကြောင်းကို နာရီဝက်ခန့်မျှ ဆွေးနွေး ပြောဆိုကြပြီးနောက်၊ မခင်ရီနှင့် နှစ်ယောက်တည်း တွေ့ဆုံခွင့် ရလိုသော်လည်း မရသည်နှင့် အိမ်ရှင်ကို နှုတ်ဆက်၍ ပြန်လာခဲ့ရလေ၏။

အိမ်နှင့်ကိုက် ၃၀၀ ခန့် ရောက်သောအခါတွင် ကျွန်တော်သည် ကျွန်တော်သည် ဖြည်းညင်းစွာ လမ်းလျှောက်လျက်ရှိသော မခင်ရီနှင့် တွေ့ရာ ၎င်း၏ မျက်နှာထားမှာ သနားဖွယ်ရာ ကောင်းလှပေ၏။

ရီ။ ။'ကျွန်မအတွက် သူဒီလောက်ပဲ ဒုက္ခရောက်ရရှာသတဲ့လား ဦးရယ်'

ကျွန်တော်။ ။'ခုတော့ ခံသာသွားပါပြီ။ ဟိုတုန်းကများဖြင့်ဗျာ ရူးသွားလိမ့်မယ်များတောင် ကျုပ်ထင်မိတယ်။ ဒါထက် ဘာကြောင့် ဒီလို လုပ်ရတာလဲ မခင်ရီ'

ထိုအခါ မခင်ရီသည် အစိုးရငွေများ လျော့နေသည်အတွက် ဦးထင်ပေါ်က စိုက်ထား၍ နောက်ဆုံး၌ အတင်းအကျပ် ပူဆာခြင်းအားဖြင့် ဖခင်ဖြစ်သူက လက်ထပ် ပေးစားလိုက်ရကြောင်းများကို ထုတ်ဖော်ပြောပြလေ၏။ မခင်ရီက ဦးထင်ပေါ်အား မိမိမှာ မောင်ထွန်းဦးနှင့် ချစ်ခင်စုံမက်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် အခွင့်လွှတ်ပါမည့် အကြောင်းနှင့် ဒူးထောက်ကာ တောင်းပန်သော်လည်း အချည်းနှီးပင် ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း၊ မောင်ထွန်းဦးနှင့် မခင်ရီတို့ ချစ်ကြိုက်ကြခြင်းမှာ မိမိ အပူမဟုတ်ဟု ဦးထင်ပေါ်က ပြန်ပြောကြောင်း၊ ဦးထင်ပေါ်က မိမိအား မစုံမက်ခဲ့လျှင် ဖခင်စာရေးကြီးကို ထောင်ကျအောင် စီမံမည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ကြောင်းများနှင့်လည်း ပြောပြလေ၏။

ရီ။ ။(တုန်ယင်သော အသံဖြင့်)'လက်ဖက်ရည် သောက်ကြတုန်းက သူလုပ်ပုံကို ဦး မြင်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား။ နေ့ရှိသမျှ ဒီအတိုင်း ချည်းပါပဲရှင်။ တစ်နေ့ တစ်နာရီမှ ကျွန်မကို ချမ်းသာ မပေးပါဘူး။ စောင်းပြောလို ပြော၊ တည့်တည့်ပြောလို ပြော၊ အမျိုးမျိုးပြောပြီး ကျွန်မကို နှိပ်စက်ပါတယ်ရှင်။ သူလိုချင်တဲ့ အတိုင်း သူ့ကို ကျွန်မယူပြီး ဝတ္တရားကျေအောင် ကျွန်မလုပ်ပြီကော၊ ဘာပြုလို့ ကျွန်မကို နေ့ရှိသမျှ တဖွဖွပြောပြီး နှိပ်စက်ချင်ရပါလိမ့် ဦးရယ်။ စုံမက်ကြဖူးသော်လည်း ကိုထွန်းဦးလည်း သူ့ဘာသာသူ အဝေးမှာ နေရှာပြီ။ ကျွန်မလည်း သူကျေနပ်အောင် ရွှင်ရွှင်ပျပျနဲ့ ကြိုးစားပြီး နေခဲ့ပြီ။ ဒါနဲ့တောင် ကျွန်မကို ဒီလို နှိပ်စက်တာ မကောင်းပါဘူး ဦးရယ်။ အမှန်ကို ကျွန်မပြောရမှာဖြင့် ကိုထွန်းဦးကလွဲပြီး ဘယ်သူ့ကိုမှ ကျွန်မ မစုံမက်နိုင်ပါဘူးရှင်။ ဒီအကြောင်းကိုလည်း ကိုထွန်းဦးနဲ့ တွေ့ရင် ပြောပြလိုက်ပါ ဦးရယ်။ သူ့ကို ကျွန်မ တစ်နေ့၊ တစ်နာရီ၊ တစ်မိနစ်မှ မမေ့ပါဘူး။ ခဏတိုင်း ခဏတိုင်း သတိရပါတယ်လို့ ပြောလိုက်ပါ ဦးရယ်' ဟု ပြောလျက် မခင်ရီသည် မဆည်နိုင်အောင် ကျလာသော မျက်ရည်များကို လက်ကိုင်ပုဝါဖြူကလေးနှင့် သုတ်ကာရှိနေလေ၏။

ကျွန်တော့်မှာမူ မည်သို့မျှ ပြန်၍ မပြောနိုင်သဖြင့် ဆေးတံကိုသာ သွင်သွင်ဖွာလျက် ငေးကြည့်နေရ၏။

ရီ။ ။(ဆက်လက်၍)'ကိုထွန်းဦးကို ကျွန်မ အင်မတန် စိတ်ဆင်းရဲနေတဲ့အကြောင်း မပြောလိုက်ပါနဲ့ရှင်။ ကျွန်မ မချမ်းသာတာ သူသိရရင် သူသာပြီး မချမ်းမသာ ဖြစ်ရှာပါလိမ့်မယ်။ သို့သော်လည်း ကျွန်မ အင်မတန် ပျော်ရွှင်နေတယ်လို့လည်း မပြောလိုက်ပါနဲ့။ ဒီအဘိုးကြီးနဲ့ ကျွန်မ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် နေနိုင်တယ်လို့ သူထင်ရင်လည်း ကျွန်မ မခံနိုင်ဘူးရှင့်'

ကျွန်တော်။ ။'ဦးတစ်ခု ပြောမယ် မခင်ရီ၊ နားထောင်။ လူတစ်ဖက်သားကို ချောင်ပိတ်ဖမ်းပြီး အနိုင်ရတဲ့အခါမှာ အခုလို နေ့ရှိသမျှ နှိပ်စက် ညှင်းပန်းနေတဲ့ လူတစ်ယောက်အတွက် ဘာမှ မျက်နှာထောက်စရာ မရှိဘူး။ မခင်ရီ ဒီလိုတော့ တစ်သက်လုံး အဆင်းရဲခံပြီး မနေပါနဲ့၊ မောင်ထွန်းဦးဆီကို လာခိုးဖို့ စာရေးပြီး ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် လိုက်သာသွားပါ မခင်ရီ'

ရီ။ ။(မရှိသွားဖြိုနှင့် ဦးခေါင်းယမ်းလျက်)'မလုပ်ဝံ့ပါဘူး ဦးရယ်။ ဒီလိုဆိုရင် ကိုထွန်းဦးလည်း ထောင်ကျမယ်၊ ကျွန်မအဖေကြီးလည်း ထောင်ကျမယ်။ ဦးထင်ပေါ်က ကျွန်မ ယီးတီးယားတား လုပ်ခဲ့လို့ရှိရင် ဖခင်ကြီးကို ချက်ချင်း ထောင်ကျအောင် လုပ်ဖို့ သူ့လက်မှာ စာချုပ်ရှိတယ်လို့ လက်ထပ်ပြီးနောက် တစ်နေ့တည်းက ဖွင့်ပြီး ပြောထားတယ် ဦးရဲ့'

၎င်းနောက် မခင်ရီသည် မိမိချစ်ကြိုက် စုံမက်ခဲ့သော မောင်ထွန်းဦး၏ လုပ်ရေးကိုင်ရေး၊ စားရေးသောက်ရေးများကို မိန်းမတို့ ထုံးစံ အတိုင်း ခရေစေ့တွင်းကျ မေးမြန်းလေ၏။ နာရီတစ်ဝက်ခန့် စကားပြောမိကြပြီးနောက်-

'ကိုင်း ကျွန်မ ပြန်လိုက်ပါဦးမယ် ဦးရယ်။ ကျွန်မတစ်ခု တောင်းပန်ချင်တာကတော့ ဦးဟာ ကိုထွန်းဦးနဲ့ တွေ့ဖူးတဲ့ အကြောင်းကို ဦးထင်ပေါ် သိထားလေတော့ ကျွန်မတို့ အိမ်ကို နောက်တစ်ခေါက် လည်ပတ်ခြင်းကို သည်းခံပါရှင်'

ကျွန်တော်။ ။'စိတ်ချပါ မခင်ရီ၊ နက်ဖြန်သဘက် ဦး ပြန်တော့မှာပါ။ နောက်ထပ် တွေ့ကြဖို့ မရှိပါဘူး။ မောင်ထွန်းဦးနဲ့ တွေ့ခွင့်ကြုံလို့ ရှိရင်လည်း မခင်ရီမှာတဲ့ စကားကို ပြောလိုက်ပါမယ်'

၎င်းနောက် မခင်ရီသည် နေအိမ်ဘက်သို့ ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်သွားလေရာ ကျွန်တော်သည် မိန်းကလေးကို မျက်စိတဆုံး မျှော်ကြည့်လျက် ရှိစဉ် ထိုခဏ၌၊ လောကတွင် ကျွန်တော် တောင့်တမိသော အရာမှာ လက်ထဲတွင် ကြာပွတ်ကောင်းကောင်း တစ်ချောင်းကို ကိုင်လျက် ဦးထင်ပေါ်နှင့် ၁၀ မိနစ်ခန့်မျှ တွေ့ဆုံခွင့်ရခြင်းတည်း ဟူသော အဖြစ်ပင် ဖြစ်ချေသည်။

ကျွန်တော်သည် မခင်ရီနှင့် ခွဲခွာခဲ့ပြီးနောက် တစ်ယောက်တည်း လမ်းလျှောက်ရင်း ထိုသူငယ်မနှင့် မောင်ထွန်းဦးတို့၏ မရေရာသော ဖူးစာ အကြောင်းကို တွေးတောလာခဲ့ရာ ကမ်းနားလမ်းသို့ ရောက်မှန်းမသိ ဆိုက်ရောက်လာခဲ့လေ၏။ ဘူတာရုံအနီးရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းနံဘေးသို့ ရောက်သောအခါ ဧရာဝတီမြစ်သည် ထိုနေရာ၌ ကမ်းပါးကို နှစ်ပေါင်းများစွာ စား၍ထားခဲ့ရကား ကမ်းပါးမှာ အလွန်တရာ မတ်စောက်စွာ ရှိနေသည်ပြင်၊ ကျောင်းဘေး၌ရှိသော လမ်းကလေးပင်လျှင် ရေထဲသို့ ပါသွားခဲ့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် တံတားဖြင့် ဖြတ်ကူးထားရလေသည်။ ထိုခဏ၌ ဦးထင်ပေါ်သည် တုတ်ကောက်တစ်ချောင်းကို ကိုင်လျက် တံတားတစ်လျှောက် ကျွန်တော်နှင့် ရင်ဆိုင်ဖြတ်ကူးလာသည်ကို တွေ့ရ၏။

ဦးထင်ပေါ်မှာ တံတားပေါ်မှ မတော်တဆ ခြေချော် ကျသဖြင့် ဦးခေါင်းနှင့် ကျောကုန်း ရိုက်မိသော ဒဏ်ရာနှင့် ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးကြောင်းကို သတင်းစာများ၌ ခင်ဗျား ဖတ်ရှုမိပေလိမ့်မည်။ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်ကလည်း တံတားပေါ်မှ ဦးထင်ကျော် ခြေချော်၍ ကျသွားသည်ကို ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ မြင်လိုက်ရကြောင်းနှင့် ရုံး၌ အစစ် ခံထားသည်ကိုလည်း ဖတ်ရှုရပေလိမ့်မည်။ ဆရာဝန်၏ ထင်မြင်ချက်မှာ ဦးထင်ပေါ်သည် တံတားကို ဖြတ်ကူးစဉ် ရုတ်တရက် မူးဝေခြင်းကြောင့် မဟန်နိုင်ဘဲ ခြေချော်၍ ကျသွားဟန် လက္ခဏာ ရှိကြောင်းများနှင့် ထွက်ဆိုခဲ့လေသည်။

အမှန် စင်စစ်မှာမူကား ဦးထင်ပေါ်သည် မတော်တဆ ခြေချော်၍ကျခြင်း မဟုတ်ချေ။ ကျွန်တော်၏ လက်ချက်ကြောင့် သေရခြင်းမျှသာ လျှင် ဖြစ်ချေသည်။ ဤကဲ့သို့ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ဖြောင့်ချက်ပေးပြီးပြီ ဖြစ်ရကား အဖြစ်အပျက်ကို အစမှ အဆုံးတိုင် သိရှိရသော ခင်ဗျားသည် ဤကိစ္စ၌ ကျွန်တော်ဆိုးသည်၊ အဆိုးသည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန်သာ ရှိပါတော့သည်။

ထိုညနေက ဦးထင်ပေါ်သည် ကျွန်တော် လျှောက်လာသည်ကို မြင်သောအခါ၌ တုတ်ကောက်ကို ယမ်းကာ နှုတ်ဆက်၏။ အနီးသို့ ရောက်ကာလ-

ပေါ်။ ။'ဘယ့်နယ်လဲဗျ၊ ရောက်တဲ့အခါ နံ့အောင် လမ်းလျှောက်ပြီး လည်နေတယ် မှတ်တယ်'

ကျွန်တော်။ ။'ဟုတ်ကဲ့၊ စာပို့သင်္ဘော ဆိုက်မယ့်အချိန်ကို မေးစမ်းချေမယ်လို့ ခင်ဗျာ'

ပေါ်။ ။'ဒါထက် နေပါဦးဗျာ၊ ဟိုကလေးကို ခင်ဗျား တွေ့ခဲ့တယ်ဆိုတာ သူဘယ်လိုများ အကြံအစည် ရှိသတဲ့လဲဗျ၊ ပြောစမ်းပါဦး'

ကျွန်တော့်မှာ အထက်တွင် ဖော်ပြ ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ဦးထင်ပေါ်ကို ကြာပွတ် ကောင်းကောင်းနှင့် ရိုက်လိုသောစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူး သော်လည်း ထိုအချိန် အထိမှာမူ ထိုမျှထက် ပိုမို၍ ထိခိုက် နစ်နာအောင် ပြုလိုသော စိတ်ဆန္ဒ မရှိသေးချေ။ သို့ရာတွင် ဦးထင်ပေါ်က မောင်ထွန်းဦး အား သက်သက်မဲ့ စော်ကားသော လေသံမျိုးနှင့် တိုင်းထွာခြင်းကို ကြားလိုက်ရသော အခါ၌မူ ကျွန်တော်သည် တောကြီးခေါင်ခေါင်၌ ညှိုးငယ်စွာ သော မျက်နှာကလေးနှင့် တမှိုင်မှိုင် တတွေတွေ ဖြစ်နေရှာသော မောင်ထွန်းဦးကလေးနှင့် နှုတ်ခမ်းတွဲတွဲ၊ ပါးစပ်ပြဲပြဲနှင့် ဆဲဆိုတိုင်းထွာလျက်ရှိသော ဦးထင်ပေါ်ကို နှိုင်းယှဉ်၍ ကြည့်မိ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်သည် နစ်နစ်နာနာကြီး ပြုလိုသော စိတ်ဆန္ဒ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့သေးချေ။

ကျွန်တော်။ ။'ခမျာကလေးမှာဖြင့် ခင်ဗျားတို့ အတွက်ကြောင့် ဟိုနေ့ကများ ရူးတော့မလို ဖြစ်သွားရှာပါတယ် ဦးထင်ပေါ်။ မခင်ရီရဲ့ ဓာတ်ပုံကလေးကိုလည်း စိတ်ဆိုးဆိုးနဲ့ ဓားနဲ့ ဆွ ထားလိုက်တာ စိစိညက်ညက် ကြေလို့ပဲ'

ပေါ်။ ။'ခင်ဗျား ပြောပုံက ကရုဏာသံ ပါလိုက်တာဗျာ။ သူ့ဘာသာ သူ့အကြံနဲ့လို့ သူမရတာများ ဘယ်သူက လိုက်ပြီး သနားရဦးမှာလဲဗျ။ တကယ်ဆိုတော့ မခင်ရီနဲ့ သူနဲ့ တန်သလားဗျ'

ထိုအခါ ကျွန်တော့်မှာ ခင်ဗျား သိသည့်အတိုင်း စိတ်ကြမ်းသော လူတစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် ပြုမိပြုရာ ပြုလုပ်တော့မည်ဟု တောင် မြောက်လေးပါးကို ကြည့်ရာ မြစ်လယ်၌လည်း လှေတစ်စင်းမျှမမြင်၊ ကုန်းဘက်၌လည်း လမ်းသွားလမ်းလာ တစ်ယောက်မျှ မရှိဘဲ လူပြတ်စဲလျက် ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရလေ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်သည် ဘိုခပ်ဆန်ဆန် လုပ်၍သွားကာ ဦးထင်ပေါ်၏ လက်ကိုပဲ နှုတ်ဆက်သည့် အနေမျိုးနှင့် ၎င်းအား လက်ကို လှမ်းကိုင်ပြီးလျှင် နောက်သို့ ရုတ်တရက် တွန်းလိုက်ရာ၊ ဦးထင်ပေါ်မှာ မျက်လုံးပြူး မျက်ဆန်ပြူးနှင့် ကျွန်တော့်အား နောက်ဆုံး လှမ်း၍ ကြည့်သွားခြင်းကို ယခု စာရေးစဉ်၌ပင် ထင်ရှားစွာ မြင်မိသေး၏။ စင်စစ်မှာ ကျွန်တော်သည် လွန်ခဲ့သော ၈ နှစ်မျှအတွင်း ထိုမျက်နာထားကို အိပ်မက်ထဲ၌လည်းကောင်း၊ နိုးကြားသည့်၌လည်းကောင်း မကြာခဏ တွေ့မြင်လျက်သာ ရှိခဲ့ပါသည်။

ဦးထင်ပေါ်သည် တံတားပေါ်မှ ကျွမ်းပြန်ကာ ကျသွား၍ ရေစပ်၌ရှိသော ကျောက်တုံးကြီး တစ်တုံးပေါ်သို့ တည့်တည့်မတ်မတ်ကြီး ကျပြီးလျှင် အနည်းငယ်မျှ လူပ်ရှားခြင်း မရှိဘဲ ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးလေ၏။

ယခုအခါ၌ ကျွန်တော် ကိုယ်တိုင်မှာ လမ်းဆုံးသို့ ရောက်ချိန် နီးခဲ့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဦးထင်ပေါ်၏ အဖြစ်အပျက်သည် ရေးကထက် ကြိမ်ဖန်များစွာ စိတ်ထဲတွင် ထင်မြင်မိသည့်ပြင် အိပ်မပျော်နိုင်သဖြင့် လန့်၍ နိုးခဲ့သော ညပေါင်းမှာလည်း များခဲ့ချေပြီ။ ကျွန်တော့်မှာ လူတစ်ယောက် ၏ အသက်ကို ဆုံးရှုံးအောင် စီရင်ဖူးသူ မှန်ပါ၏။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့ ပြုခြင်းအားဖြင့် တရားသည်၊ မတရားသည်ကိုမူကား မဆုံးဖြတ်နိုင်ပါ။ ဦးထင်ပေါ်ကို တွန်း၍ ချခါနီးဆဲဆဲ၌ မောင်ထွန်းဦးအတွက် လမ်းဖယ်ရှားပေးလိုသော ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တော့် စိတ်ထဲ၌ ရှိခဲ့သည်ကား မှန်ပါ၏။

ကျွန်တော်၏ ရည်ရွယ်ချက် ထမြောက်ကြောင်းကိုမူ ခင်ဗျားအသိ ဖြစ်ပါသည်။ မောင်ထွန်းဦးနှင့် မခင်ရီတို့ ပျော်ရွှင်စွာ ပေါင်းသင်း နေထိုင် ရခြင်းကို ကျွန်တော် မြင်တွေ့ရသောအခါများ၌ ကျွန်တော့်မှာ ဦးထင်ပေါ်အား သတ်မှုအတွက် အပါယ်ငရဲသို့ ကျရစေကာမူ ခါးစီး၍ ခံပါတော့မည်ဟု စိတ် ပြဋ္ဌာန်းမိပါ၏။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ လင်မယား နှစ်ယောက်ကိုမူကား ကျွန်တော် ပြုခဲ့သော အပြစ်ကို ပြော၍ မပြဖူးပါ။ သိထိုက်သည်၊ မသိထိုက်သည်ကိုမူ ကျွန်တော် မရှိသည့်နောက်၌ ခင်ဗျားဆုံးဖြတ်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးတစ်နေ့ ကျွန်တော် ဖွင့်ဟ၍ ပြောခဲ့သည်မှာ ကျွန်တော်သည် မခင်ရီကို ပထမအကြိမ် တွေ့မြင်လိုက်ရသော အချိန်မှစ၍ ယခု သေခါနီး အချိန်တိုင်အောင် စွဲမြဲစွာသော မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ချစ်ခင် စုံမက်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဤအကြောင်းကိုမူကား ၎င်းတို့သိရန် မလိုပါ။ နေရစ်ပေတော့ မိတ်ဆွေကြီး ကိုသိန်းမောင်။

ကျွန်တော်သည် အထက်ပါ ဖြောင့်ချက်ကို ဖတ်ရှုရပြီးနောက် ထိုင်ရာမှ ရုတ်တရက် မထသေးဘဲ အိမ်ဘက်သို့ လှမ်းမျှော်ကာ ကြည့်လိုက်သောအခါ ကျွန်တော်၏ အိမ်ရှင်နှင့် အိမ်ရှင်မတို့သည် သားကလေးကို လက်ဆွဲလျက် အိမ်ထဲမှ ထွက်လာကြသည်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။

အိမ်ရှင်လင်မယားမှာ အခြားသူများမဟုတ်။ မောင်ထွန်းဦးနှင့် မခင်ရီတို့ပင်လျှင် ဖြစ်လေရာ ကျွန်တော့်မှာ ၎င်းတို့၏ နေအိမ်၌ တည်းခို နေထိုင်ခိုက်တွင် ဦးသီဟန်ထံမှ စာကို ရမှ ရတတ်ပလေခြင်းဟူ၍ အံ့ဩမိလေသတည်း။

[ဒဂုံမဂ္ဂဇင်း၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၃၅]

ကိုယ့်အတတ်နဲ့ ကိုယ့်ပတ်

တောအုပ်ကိုလှမောင်သည် ရွှေလီမြစ်ဝရှိ အင်းရွာအမည်ရှိသောရွာမှ အထက်မြစ်ညာရှိ လှေဘိုရွာသို့ မြင်းတစ်စီးနှင့် တစ်ယောက်တည်း ထွက်လာခဲ့ရာ နေဝင်ချိန် နီးသော်လည်း ခရီးအဆုံးသို့ မရောက်သေးချေ။ ကိုလှမောင်မှာ မာကျောကြံ့ခိုင်သော အင်္ဂါရုပ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ၎င်း၏ စိတ်မှာလည်း ကိုယ်ကာယနှင့် လိုက်လျောအောင်ပင် ကြံ့ခိုင် တင်းမာခြင်းရှိလျက် လူသာမညတို့ သည်းခံနိုင်ခဲသော ဆင်းရဲဒုက္ခမျိုးတို့ကို မညည်း မညူ မစူမဆောင့် သည်းခံနိုင်သော လူစားမျိုးဖြစ်ချေသည်။

ထိုညနေ၌ မြင်းပေါ်တွင် တွေဝေငေးမှိုင်ကာ လိုက်ပါသွားသော ကိုလှမောင်ကို မြင်တွေ့ရသူတို့မှာ ထိုသူသည် သွားရာသော ခရီးလမ်းမှန် မမှန်ကို ဂရုမစိုက်ဘဲ ၎င်း၏ စိတ်သည် ဝေးလံသော အရပ်သို့ ရောက်နေကြောင်းကို ရုတ်ချည်းပင် အကဲခတ်မိကြမည် ဖြစ်လေသည်။

ထန်းတစ်ဖျား သာသာမျှ ကျန်သေးသော နွေရာသီနေမင်းသည် ကိုလှမောင်၏ ကျောပြင်သို့ စပ်ဖျဉ်းဖျဉ်းရှိသော အပူရှိန်မျိုးဖြင့် ပူလောင်စေလျက် ရှိသော်လည်း ကိုလှမောင်သည် နေပူကိုလည်း အရေးမပြု၊ လမ်းကိုလည်း ဂရုမစိုက်ဘဲ ဦးခေါင်း ငိုက်စိုက်ဖြင့်သာလျှင် စိတ်ကူးကာ လိုက်ပါလာခဲ့၏။ ကိုလှမောင်၏ စိတ်ကူးမှာကား လှေဘိုရွာ၌ သစ်ဖောင်အလုပ် လုပ်လျက်ရှိသော လင်မယား နှစ်ယောက်တို့၏ အကြောင်းပင် ဖြစ်ချေ၏။ လင်ဖြစ်သူ ကိုထွန်းတင်မှာ ကိုလှမောင်နှင့် ကျောင်းနေဖက် သူငယ်ချင်းဖြစ်၍ ဘောလုံးကစားခြင်း၊ ဘီလိယက်ထိုးခြင်း၊ ဘိုင်စကုပ်ကြည့်ခြင်း စသည့် ပျော်ရွှင်မှုမျိုးတို့နှင့်သာ အချိန်ကုန်စေ၍ ခပ်ပေါ့ပေါ့နှင့် ခပ်ပျော်ပျော်၊ ခပ်အေးအေး နေလေ့ရှိသော လူတစ်ယောက် ဖြစ်လေရာ၊ ထိုသူသည် စီမံအုပ်ချုပ်ရန် ခက်ခဲလှသော တောသားများ အပေါ်တွင် ဦးစီးဦးကိုင် ပြု၍ သစ်ဖောင်သူကြီး အလုပ်ကို ဘယ်သို့သော စိတ်ကူးမျိုးနှင့် လာရောက် လုပ်ကိုင်လေရသနည်းဟု ကိုလှမောင် မစဉ်းစားတတ်အောင် ဖြစ်နေ၏။

ကိုထွန်းတင်၏ဇနီး မတင်တင်မှာမူ အပျိုစင်ဘဝက ကိုလှမောင်နှင့် ချစ်ကြိုက်ခဲ့ဖူး၏။ လွန်ခဲ့သော လေးနှစ်ခန့်အခါက ကိုလှမောင်နှင့် မတင်တင်တို့သည် အိမ်နီးခြင်းများ ဖြစ်ကြသည်အလျောက် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကျွမ်းတဝင် ခေါ်ငင် ဆက်ဆံခြင်း ပြုလျက်ရှိရာ၊ တစ်နေ့သ၌ ၎င်းတို့ နှစ်ဦးသည် စာအုပ်ကို တစ်ယောက် တစ်လှည့်စီ ဖတ်၍ပြရာမှ ကိုလှမောင်သည် မတင်တင်အား ချစ်ကြိုက်စကားကို လွှတ်ခနဲ ပြောဆိုမိ၏။ ထိုအခါ မတင်တင်က 'အလာကောင်းသော်လည်း အခါနှောင်းဆိုတဲ့ စကားလို ဖြစ်နေပြီ ကိုလှမောင်၊ ကျွန်မနဲ့ ကိုထွန်းတင်နဲ့ ဝါကျွတ်ကျွတ်ချင်း ထိမ်းမြားဖို့ မနေ့ကပဲ လူကြီးချင်း စေ့စပ်ထားပါတယ်' ဟု ပြောလိုက်၏။ ကိုလှမောင်မှာ ယခုခေတ် ကာလကြီးတွင် တွေ့ခဲလှစွာသော သစ္စာစောင့်ထိန်းခြင်း သဘော ရှိသူတစ်ယောက် ဖြစ်လေရကား သူငယ်ချင်း တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အရှက်ကိုလည်း မခွဲလို၊ မတင်တင်အားလည်း မိဘများ၏ စကားကို ဖီလာ ဆန့်ကျင်ပြုရန် အကြံပေးခြင်း၊ တိုက်တွန်း သွေးဆောင်ခြင်း မပြုလိုသည် ဖြစ်သောကြောင့် ပြောမိသော စကားကို ပြန်လည်ရုပ်သိမ်း၍ မတင်တင်နှင့် ကိုထွန်းတင်တို့အား ရည်မှန်းသည်အတိုင်း ဆုံဆည်း၍ နှစ်ပေါင်း ကြာရှည်စွာ ပေါင်းသင်းကြရပါစေဟု ဆုတောင်းပြီးလျှင် မတင်တင်နှင့် ခွဲခွာ ခဲ့ဖူးလေသည်။

ထိုနှစ် ဝါကျွတ်သောအခါ၌ ကိုထွန်းတင်နှင့် မတင်တင်သည် လူကြီးများ ရည်မှန်းသည်အတိုင်း ထိမ်းမြား လက်ထပ်ခဲ့ကြလေရာ၊ ကိုထွန်းတင်မှာလည်း လူကောင်း တစ်ယောက်ပင် ဖြစ်သောကြောင့် မတင်တင်မှာ လူကြီးများ၏စကားကို နားထောင်မိခြင်းအားဖြင့် မှားချေပြီဟူ၍ ညည်းတွားဖွယ်ရာ အကြောင်းမရှိချေ။ အကယ်၍ ကိုလှမောင်က ဖိဖိစီးစီး ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် တိုက်တွန်း သွေးဆောင်ခြင်း ပြုခဲ့ပါမူ မတင်တင်သည် မည်ကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်မည်ဟူ၍ မည်သူမျှ မပြောနိုင်ငြားသော်လည်း၊ ကိုလှမောင်နှင့် လွဲရခြင်းမှာမူ နဖူးစာ မပါသောကြောင့် ဟူ၍ ဆိုရန်ရှိ၏။ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး စုံမက် နှစ်သက်ပါလျက်နှင့် လွဲကြရသော မောင်နှံတို့မှာ ရှေးကလည်းရှိ၊ ယခုလည်းရှိ၊ နောင်ကိုလည်း ရှိချေဦးမည်ပင်။ ဖူးစာရေးနတ်မှာ ဤကိစ္စမျိုး၌ ကျိန်ဆဲရေရွတ်ခြင်း ခံရဖန်များသဖြင့် နားဆံ့နိုင်ဖွယ်ရာပင် ရှိတော့မည် မဟုတ်ပေ။

ကိုလှမောင်မှာ ပထမ ချစ်ကြိုက်ခြင်း ချွတ်ချော်သွားရာတွင် စိတ်အပျက်ကြီး ပျက်ခဲ့၍ ကိုယ့်မြို့မှ ဝေးစေရန် အကြံနှင့် သစ်တောဘက်၌ အလုပ် လျှောက်ထားရာ မကြာမီအတွင်း ပျဉ်းမနားမြို့ သစ်တောကျောင်းသို့ သွားရ၏။ ကျောင်း၌ နှစ်စေ့ စာမေးပွဲ အောင်မြင်သော အခါ၌ ကိုလှမောင်မှာ ကသာသစ်တောနယ် အင်းရွာသို့ အလုပ်သင်တောအုပ် အဖြစ်နှင့် ခန့်ထားခြင်း ခံခဲ့ရ၏။ အင်းရွာသို့ ဆိုက်ရောက်ပြီးနောက် သစ်တောဝန်မင်းသည် ကိုလှမောင်အား သစ်သင်းဝန်ထောက်နှင့် အတူတွဲ၍ သစ်သင်းလိုက်ပါရန် အမိန့်ချမှတ်ခဲ့ရာ၊ ထိုအလုပ်မျိုးမှာ လေးငါးလ တိုင်တိုင် သစ်တောကြီးထဲ၌ လုပ်ကိုင်ရသော အလုပ်မျိုး ဖြစ်ချေသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကိုလှမောင်သည် သစ်သင်းခြင်း အလုပ်ပြီးစီး၍ မိမိ၏ဌာနဖြစ်သော အင်းရွာသို့ ပြန်လာသောအခါ၌ မတင်တင်ထံမှ ပေးပို့ထားသော အောက်ပါစာ ရောက်နှင့်နေသည်မှာ အတော်ပင် နေ့ရက်ညောင်းခဲ့လေပြီ။

စာရေးလိုက်ပါသည် ကိုလှမောင်။

ရှင့်လက်ထဲသို့ ဤစာရောက်သော အချိန်အခါတွင် ကျွန်မတို့ လင်မယားမှာ လှေဘိုရွာသို့ ရောက်နှင့်ပြီး ဖြစ်ကြသည်ဟု ထင်ပါသည်။ ကျွန်မတို့သည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့် တွဲဖက်၍ သစ်ဖောင်အလုပ်ကို လုပ်ကြရန် ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း သစ်တောဌာနနှင့်နီးသော လှေဘိုရွာသို့ လင်မယားနှစ်ယောက်လုံး သွားရောက် နေထိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။ လှေဘိုရွာသည် ကိုလှမောင်၏ နယ်အတွင်း ဟုတ် မဟုတ်ကို ကျွန်မ မသိပါ။ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည် ဖြစ်စေ မိတ်ဆွေဟောင်းများကို တွေ့ရန်တစ်ကြောင်း၊ သစ်လုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော အချက်များကို ကျွန်မတို့အား သင်ပြရန်တစ်ကြောင်း လှေဘိုရွာသို့ တတ်နိုင်သမျှ စောစော လာရောက် လည်ပတ်လိမ့်မည်ဟု ကျွန်မတို့ နှစ်ယောက်လုံးက မျှော်လင့်ပါသည်။

တင်

သို့ဖြစ်၍ ကိုလှမောင်သည် ထိုစာအရ လှေဘိုရွာသို့ သွားရောက်ခြင်း ဖြစ်ချေ၏။ ကိုလှမောင်မှာ မတင်တင်နှင့် လေးနှစ်တိုင်တိုင် မတွေ့ရသဖြင့် ထိုစဉ်အခါက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးသော မေတ္တာစိတ်သည် ပျောက်ပြယ်လုမတတ် ရှိပြီဟူ၍ ဆိုနိုင်ငြားသော်လည်း၊ ထိုအချိန် အတောအတွင်း၌ အခြားသောမိန်းမ တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ချစ်ကြိုက်ဖူးသည် မရှိသေးသည့်ပြင်၊ မတင်တင်၏ စာကို ဖတ်ရသောအခါ၌ လွန်လေပြီးသော အဖြစ်အပျက်များသည် အသစ်ကဲ့သို့ ဖြစ်လာပြန်၍ လမ်းခရီးတွင် မတင်တင်၏ မျက်နှာ တရေးရေးပေါ်လာတိုင်း သက်ပြင်းချမိ၏။ သဘောထားကြီးရင့်သူ တစ်ယောက်ဖြစ်သော ကိုလှမောင်သည် မတင်တင်မှာ အခြားသူတစ်ဦး၏ ဇနီးဖြစ်သည်၊ ငါနှင့် ဘာမျှ မဆိုင်ချေဟူ၍ မိမိစိတ်ကို ချိုးနှိမ်ဆုံးမခြင်း ပြုသော်ငြားလည်း မတင်တင်နှင့် တွေ့ဆုံရမည့်အတွက် ရင်ထဲ၌ ဖိုလှိုက်ခြင်းကိုမူကား တားဆီး၍ မရနိုင်ချေ။

လှေဘိုရွာနှင့် မိုင်ဝက်ခန့်မျှဝေးသော နေရာသို့ ရောက်သောအခါ ကိုလှမောင်သည် သေနတ်ကို ထမ်းလာသော လူတစ်ယောက်နှင့် တွေ့၍ ကိုထွန်းတင်နှင့် မတင်တင်တို့ ရွာ၌ ရှိ မရှိ အကြောင်းကို မေးမြန်း၏။

'ရှိကြပါတယ်၊ အနောက်စွန်က အိမ်ကြီးဟာပါပဲ။ ခင်ဗျားက ဆရာဝန်လား'

'မဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ သစ်တောဘက်ကပါ။ ဘာကြောင့် မေးသလဲ၊ ဘယ်သူ နေမကောင်းလို့လဲဗျာ'

'ကိုထွန်းတင်တစ်ယောက် ဖျားနေလို့ပါပဲ၊ ကျွန်တော်က ကိုထွန်းတင်နဲ့ အလုပ်စပ်တူ လုပ်နေတဲ့ ကိုဘဦးပါပဲ။ သူတို့နဲ့ အတူ နေပါတယ်'

'ကိုထွန်းတင် ဖျားတာ ဘယ်လောက် ကြာပြီလဲ'

'သုံးလေးရက် ရှိပါသေးတယ်၊ ကိစ္စ မရှိတန်ပါဘူး'

'သူ့မိန်းမ မတင်တင်ကောဗျ'

'မာပဲ့ဗျာ၊ သူ့လင်အတွက်ကြောင့် စိတ်ပူရှာတာ တစ်ခုလောက် ရှိပါတယ်။ ခင်ဗျားက သူတို့နဲ့ သိသလား'

'မိတ်ဆွေဟောင်း တစ်ယောက်ပါပဲ။ ယခု လာရခြင်းဟာလည်း မတင်တင်က စာရေးပြီး မှာလိုက်လို့ လာရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စာရောက်နေတာက တော်တော်တောင် ကြာသွားပြီ။ ကျွန်တော်က သစ်သင်းထွက်နေရလို့ တောက မနေ့က ပြန်ရောက်တယ်။ အင်းရွာက တောအုပ် ကိုလှမောင်ဆိုတာ ကျွန်တော်ပါပဲ'

'ဩော် ဟုတ်လား၊ ခင်ဗျား အကြောင်းတော့ သူတို့ လင်မယား ခဏခဏပြောလို့ ကြားရပါဗျာ'

'သူတို့အလုပ် တော်တော်ဟန်ပါစဗျာ'

'ဟုတ်ကဲ့ ဒီတစ်သုတ် ရေကျရင်တော့ ဖောင်နှစ်ထိုး သုံးထိုးလောက် လွှတ်နိုင်ပါလိမ့်မယ် ထင်တယ်။ ကြွနှင့်ပေတော့ ခင်ဗျာ၊ ရွာအနောက် စွန်က အိမ်ကြီးဟာ သူတို့ အိမ်ကြီးပါပဲ။ နီးလည်း နီးပါပြီ၊ လမ်းကောင်းကောင်း ကြည့်သွားပါခင်ဗျ နော်။ ဒီနှစ် မြွေငန်းစောင်းတွေ အင်မတန် ပေါ်နေတယ်'

'ဟုတ်ကဲ့၊ ကိုင်း ကျွန်တော် သွားဦးမယ်နော်'

ကိုလှမောင်သည် လှည်းလမ်းအတိုင်း မြင်းစိုင်း သွားမိသောအခါတွင် နောက်သို့ လှည့်ကြည့်လိုသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် ရုတ်တရက် လှည့်၍ ကြည့်လိုက်၏။ ထိုခဏ၌ ကိုဘဦးသည် သေနတ်ကို မြေကြီးပေါ်တွင်ထောက်လျက် ကိုလှမောင်အား စိုက်ငေးကြည့်နေသည်ကို ကိုလှမောင် မြင်ရ၏။ သို့ရာတွင် ကိုလှမောင်နှင့် မျက်လုံးချင်းဆိုင်မိသော အခါ၌မူ ကိုဘဦးသည် သေနတ်ကို ကောက်ထမ်း၍ တောလမ်းသို့ ဝင်သွားလေ၏။ ကိုလှမောင်မှာ မည်သို့သော အကြောင်းကြောင့်ဟူ၍ မပြောနိုင်ဘဲ ကိုထွန်းတင်၏ အလုပ်စပ်ဖက်ဖြစ်သော ကိုဘဦးကို မနှစ်သက် သောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့၏။ ရွာအနီးသို့ ရောက်၍ ကိုထွန်းတင်တို့၏ သစ်များ ကြဲဖြန့်ထားပုံနှင့် မှန်ထစ်ထစ်ပုံ၊ နဖားဖောက်ထားပုံတို့ကို တွေ့မြင် ရပြန်သောအခါ တော်စွာလျော်စွာ အလုပ် လုပ်ထားကြခြင်းကို ရိပ်မိသဖြင့် မျက်မှောင်ကြုတ်မိ၏။ မိမိ၏ မိတ်ဆွေ ကိုထွန်းတင်နှင့် မတင်တင် တို့သည် ဤနည်းအားဖြင့် အလုပ်လုပ်ကြပါမူ ပါလာသော ငွေရင်းကလေး ကုန်ခန်းရုံမျှသာ ရှိရှာကြချေမည်ဟု စဉ်းစားမိ၏။

ရွာကို မြင်ရသောအခါ၌ ကိုလှမောင်၏ မြင်းသည် ခရီးအဆုံးသို့ ဆိုက်ရောက်ချေတော့မည် အကြောင်းကို ရိပ်မိသိရှိသော လက္ခဏာနှင့် လူမနှင် ရဘဲလျက် "အသားကျ" ခြေကုန်သုတ်၍ ပြေးလေရာ၊ နောက် ၁၀ မိနစ်ခန့်မျှ ကြာသောအခါတွင် ကိုလှမောင်သည် မြင်းကို တောသားအစေခံကလေး တစ်ယောက်၏ လက်သို့ ပေးအပ်လိုက်၍ မတင်တင်နှင့် ရွှင်ပျဝမ်းမြောက်စွာ နှုတ်ဆက်လျက် ရှိ၏။

'ကိုလှမောင် ရောက်လာတာ ကျွန်မဖြင့် သိပ်ဝမ်းသာပြီး သိပ်အားရှိတာပဲ ကိုလှမောင်'

'မတင်တင် ဝပ့်ါဗျာ၊ ဖြူဖြူတုတ်တုတ်ကြီး ဖြစ်နေတာပဲ။ ကိုထွန်းတင် ဖျားတာကော ဘယ့်နယ်ရှိသလဲ'

'ရှင် ဘယ့်နယ် သိလာသလဲ'

'လမ်းမှာ မတင်တင်တို့နဲ့ အလုပ်စပ်ဖက် လုပ်တဲ့ ကိုဘဦးဆိုတဲ့လူနဲ့ တွေ့ခဲ့တယ်။ ကိုထွန်းတင်ဖျားတာက ငှက်ဖျားလား မတင်တင်'

ကိုဘဦးဆိုသော အမည်ကို ပြောလိုက်သောအခါတွင် မတင်တင်မှာ မျက်နှာအိုု၍ သွားသည်ကို ကိုလှမောင် သတိပြုမိသော်လည်း အမှတ်မဲ့ နေယောင်နှင့်သာ နေလိုက်၏။

'ကိုင်း အိမ်ပေါ် တက်ကြည့်ပါဦး ကိုလှမောင်၊ ရှင့်သူငယ်ချင်းက သိပ်ပြီး လိုက်ပူတာပဲ၊ ဖျားတဲ့နေ့ကတည်းက စပြီး အဖျားကျတယ်လို့ မရှိဘူး၊ တတက်တည်း တက်နေတာပဲ။ စိုးရိမ်ရလောက်အောင်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ နို့ပေမဲ့ အဖျားကြီးလွန်းလို့ သိပ်အားနည်းတယ် ကိုလှမောင်ရဲ့'

ကိုလှမောင်သည် မတင်တင်၏ နောက်မှ လူနာခန်းသို့ ဝင်လိုက်သွားရာ လူနာသည် သူငယ်ချင်းကို မြင်သောအခါ၌ အားရဝမ်းသာ ထ၍ ထိုင်လေ၏။

'ခင်ဗျားဖြင့် ဒီလိုချည်းပဲ၊ ပေါ်လာပြီ ဆိုမှဖြင့် ပြန်းခနဲ ဖျတ်ခနဲချည်းပဲ။ တောကြီးခေါင်ခေါင် မမာနေတုန်း သူငယ်ချင်းဟောင်း တစ်ယောက်ကို တွေ့ရတာ ရောဂါကို ချက်ချင်း ပျောက်သွားသလိုပဲ ကိုလှမောင်ရယ်'

'ကျုပ်က သစ်သင်း ထွက်နေရတယ်ဗျ။ မနေ့ကမှ တောကပြန်လာ၊ မတင်တင်စာကို တွေ့လေတော့ ချက်ချင်းဆိုသလို မြင်းပြင်ပြီး ထွက်လာခဲ့တာပဲ။ ဖျားပုံ ပြောစမ်းပါဦး'

'လွန်ခဲ့တဲ့ ၅ ရက်လောက်က ကိုဘဦးနဲ့ အမဲပစ်ထွက်ကြပြီး ပြန်လာ၊ ဖျားတာပါပဲဗျာ။ ကိုဘဦးဆိုတာက ကျုပ်နဲ့ စပ်ဖက်လုပ်တဲ့ လူပေါ့။ သစ်ဖောင် အလုပ်က သူ့အလုပ်လက်စ ရှိပြီးမှာ ကျုပ်က ငွေဖြည့်ပြီး အမြတ်စပ်တူ လုပ်ကြတဲ့ လူပေါ့'

'သစ်ဖောင် ဘယ်နလုံး ကျပြီလဲ'

'ကျတော့ မကျဖူးပေါင်ဗျာ။ သို့သော ကျဆဲ၊ ကျလတ္တံ့တွေပဲလို့ ကိုဘဦးပြောတာပဲ'

ကိုလှမောင်သည် သစ်ဖောင် အလုပ်အကြောင်းကို ဆက်လက်၍ မပြောဆိုတော့ဘဲ လူနာ၏ အင်္ဂါရုပ်ကို အကဲခတ်လျက်ရှိရာ ရွှေလီငှက်ဖျား စင်စစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိ၏။ ကိုလှမောင်က ရွှေလီငှက်ဖျား၏ ထုံးစံမှာ အစဦး၌ ပြင်းထန်တတ်သော်လည်း တစ်စုံတစ်ရာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ မရှိကြောင်းနှင့် အားရှိစေအောင် ပြောပြပြီးလျှင်၊ အမောပြေ လက်ဖက်ရည် သောက်ရန်အတွက် လူနာခန်းမှ ထွက်လာ၍ ဧည့်ခန်း၌ထိုင်လေ၏။ ကိုလှမောင်သည် မတင်တင် ဖျော်ပေးသော လက်ဖက်ရည်ကို သောက်ရင်း တောအရပ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ပန်းစိုက်ကရားတွင် လတ်ဆတ်သော ပန်းကလေးများ၊ ပြတင်းပေါက်၌ ဖြူဖြူဖွေးဖွေးရှိသော အခန်းဆီးများ၊ စားပွဲခင်းများ အစရှိသည့် မတင်တင်၏ သပ်ရပ်သန့်ရှင်းစွာ နေထိုင် ခင်းကျင်းတတ်သော အလေ့အကျင့်ကို မြင်ရသဖြင့် စိတ်ထဲ၌ ချီးမွမ်းမိ၏။ ယောကျ်ား ဖြစ်သူများသည် မိမိတို့၏ တာဝန်ကို ကျေပွန်အောင် မလုပ်ကိုင်နိုင်ကြသော်လည်း မိန်းမဖြစ်သူက အိမ်ရှင်မ၏ ဝတ္တရားအတိုင်း ကျေပွန်ပါပေသည်ဟု အောက်မေ့မိ၏။

မောင်။ ။'မတင်တင် ကိုယ်တိုင်လိုက်ပြီး ယခုလို သပ်သပ်ရပ်ရပ် လုပ်ပေးနေတော့ အလုပ်လုပ်ရတဲ့ ယောကျ်ားတွေဟာ စိတ်ကြည်ကြည်ရွှင်ရွှင် လုပ်နိုင်ကြဖို့ တယ်ကောင်းပဲ့ဗျာ၊ တယ်ကုသိုလ်ရှိတဲ့ လူတွေပဲ'

ထိုခဏ၌ မတင်တင်သည် ခြေသံကြားသည်နှင့် ထ ကြည့်၍ 'ဟော ကိုဘဦး ရောက်လာပြီ' ဟု ပြောလိုက်ရာ၊ အိမ်အောက်မှလည်း 'ဆန်းဆန်းပြားပြား ကြည့်ချင် ဆင်းကြည့်လှည့် တင်တင်' ဟု ဟစ်အော်၍ ခေါ်လိုက်သံကို ကြားကြရ၏။ မတင်တင်မှာမူ မိမိအား ကိုဘဦးက "တင်တင်" ဟူ၍ အရောတဝင် ခေါ်ငင်ခြင်းကို နှစ်သက်ဟန် မရှိချေ။ သို့သော်လည်း အလုပ်စပ်ဖက်ဖြစ်၍ တစ်အိမ်တည်း အတူနေ ဖြစ်သောကြောင့် ခေါ်ပိုင်ယောင်ယောင် ရှိသဖြင့် အောင့်အည်း ခံနေရခြင်း ဖြစ်၏။

'ဘာများ ဆန်းပြန်လို့လဲရှင့်'

'ကြည့်လှည့်လေ'

'အလိုလေး...လုံးလုံးကြီးတွေ၊ ဘာဥတွေပါလိမ့်'

'မြွေဥတွေပေ့ါ တင်တင်၊ ကြောက်သလား'

'ကြောက်ပါတယ်ရှင်၊ အိမ်ပေါ် မတင်ခဲ့ပါနဲ့။ လက်ဖက်ရည်သောက်ချင် လာရှင့် ကိုဘဦး'

ကိုဘဦးသည် အိမ်ပေါ်သို့ တက်လာ၍ ကိုလှမောင်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်လျက် လက်ဖက်ရည်သောက်ရင်း ယခုနှစ် ထိုနယ်၌ မြွေငန်းစောင်းများ အထူးပေါများ နေသဖြင့် သစ်ခုတ်သမားများသည် နေ့စဉ်အမျှ တစ်ကောင်စီ၊ နှစ်ကောင်စီ သတ်ဖြတ် ခဲ့ရကြောင်းများနှင့် ပြောပြလျက်ရှိ၏။ ကိုလှမောင်ကမူ ၎င်း၏ စကားကို နားထောင်လျက် ရှိစဉ် ကိုဘဦးက မတင်တင်အား အရောခပ်ဝင်ဝင် ခေါ်ငင်ပြောဆို၍၊ မတင်တင်ကမူ တမင် ခပ်တန်းတန်း ခပ်စိမ်းစိမ်း ပြောဆိုပုံများကို အကဲခတ်မိ၏။ ကိုလှမောင်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်မူကား ကိုဘဦးသည် အလုပ်စပ်ဖက်ဖြစ်သော ကိုထွန်းတင်၏ မယားကို ခပ်ပိုးပိုး ရှိနေ၍ မတင်တင်ကမူ ထိုအကြောင်းကို ရိပ်မိသဖြင့် ခပ်ရှောင်ရှောင်၊ ခပ်ခွာခွာ ပြုမူပြောဆိုလျက် ရှိချေသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချထား၏။ ယင်းကဲ့သို့ ရှိနေခြင်းမှာ ထူးထူးဆန်းဆန်း မဟုတ်ဟူ၍လည်း ကိုလှမောင် သဘောရ၏။ သစ္စာမရှိသော သူတစ်ယောက်သည် လင်စုံ မယားစုံတို့၏ အိမ်၌ တည်းခိုနေထိုင်၍ မယားဖြစ်သူကိုလည်း ရုပ်ဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့် ပြည့်စုံသည် ဖြစ်ပါမူ ပိုးပန်းချေမည်ကား အထမြောက်မည်၊ အထ မမြောက်မည်မှာမူကား အိမ်ရှင်မ၏ သဘောတစ်ခုပင်တည်း။

ကိုလှမောင်မှာ လူရိုးလူဖြောင့် တစ်ယောက်ဖြစ်၍ ဘွင်းဘွင်းကြီးပြောတတ်သော အလေ့ရှိသည်ပြင် မတင်တင်အားလည်း နဖူးစာ မပါသဖြင့် မဆုံစည်းခဲ့စေကာမူ နမရင်းချာကဲ့သို့ သဘောထားသူ ဖြစ်ရကား၊ ထိုည၌ ကိုဘဦး မရှိခိုက် မတင်တင်နှင့် နှစ်ယောက်ထဲ ဆိုင်မိကြသည်တွင် ကိုဘဦးအကြောင်းကို ဆွေးနွေး၏။

မောင်။ ။'မတင်တင်တို့ အလုပ်လုပ်နေကြပုံ ကြည့်ရတာ ငွေပေါလွန်းလို့ လွှင့်ပစ်နေကြတာနဲ့ တူပါပေ့ မတင်တင်'

တင်။ ။'ဘယ့်နယ်ပြောတာလဲ ကိုလှမောင်'

မောင်။ ။'ကိုယ်တိုင် သစ်ဖောင် မလုပ်ဖူးသော်လည်း သစ်တောဘက်မှာ လုပ်နေတဲ့လူ ဖြစ်လေတော့ သစ်ဖောင်အလုပ်မျိုးကို ဘယ်လို လုပ်ရတယ်ဆိုတာ နည်းနည်းတော့ နားလည်ပါတယ် မတင်တင်။ ရွှေလီမှာ တက်ပြီး သစ်ဖောင်သူကြီး လုပ်တယ်ဆိုတာမျိုးဟာ မလွယ်လှဘူးဗျ နော်၊ စေ့စေ့စပ်စပ် လုပ်နိုင်မှ တော်ကာကလေးရယ်။ ခုလိုများ ပေ့ါပေ့ါဆဆ လုပ်ကြရင်တော့ ငွေကို ရေထဲလွှင့်ပစ်တာနဲ့ အတူတူပဲ မတင်တင်'

တင်။ ။'ကိုဘဦးက ပြောတော့ အလုပ်တွေအားလုံး နေရာတကျ ရှိတယ် ဆိုပါကလားရှင်'

မောင်။ ။'ဒီလိုပြောရင် ကိုဘဦး လိမ်တာ အမှန်ပဲ၊ မတင်တင်နဲ့ ကိုဘဦးနဲ့ တည့်ရဲ့လား'

တင်။ ။'တစ်ဆိတ်မှ မတည့်ဘူး ကိုလှမောင်၊ နို့ပေမဲ့ အလုပ်စပ်ဖက် ဖြစ်လေတော့...'

မောင်။ ။'မတင်တင်က ကိုယ့်ပိုးနေတဲ့ လူတစ်ယောက်မှန်းသိလျက်နဲ့ အတူနေသေးတယ်နော်'

တင်။ ။'ရှင်က တယ်ပြီး အသိမြန်လှပါကလား'

မောင်။ ။'မြန်ဆို မတင်တင် သိတဲ့အတိုင်း မြန်စရာအကြောင်း ရှိနေတာကို မတင်တင်ရဲ့။ အဟောင်းတွေ ပြန်ဖော်လို့ အကျိုးမရှိပါဘူးလေ၊ ဟိုတုန်းကတည်းကိုက နောက်ဆုတ်မိတာ ကိုယ်မိုက်တာပါပဲ'

တင်။ ။'ခုမှတော့ ဇာတ်ပေါင်း မလှန်ပါနဲ့တော့ ကိုလှမောင်'

မောင်။ ။'ကျုပ် တစ်ခုမေးပါရစေ၊ တကယ်လို့ ဟိုတုန်းက ကျုပ်က နောက်မဆုတ်ဘဲ ဖွတ်တိုးခဲ့လို့ရှိရင် မတင်တင်က ဘယ့်နယ်လဲ'

တင်။ ။(မျက်နှာ အောက်ချလျက်)'ခုမှတော့ မမေးပါနဲ့တော့ ကိုလှမောင်၊ မမေးကောင်းပါဘူးရှင်၊ ကျွန်မလည်း မဖြေပါရစေနဲ့။ ချမ်းသာပေးပါရှင်'

ထိုအခါ ကိုလှမောင်သည် ဦးခေါင်းငုံ့၍ ရှိနေသော မတင်တင်အား မည်သို့မျှ မပြောဘဲ အတန်ကြာအောင် စေ့စေ့ကြည့်လျက် ရှိနေပြီးမှ-

မောင်။ ။'ဒီလို ကိစ္စမျိုးမှာ လူကြီးတွေမျက်နှာထောက်ပြီး နောက်ဆုတ်ခြင်းဟာ အကောင်းဆုံးပဲလားတော့ မပြောတတ်ဘူး။ ကိုယ်တော့ဖြင့် တစ်သက်လုံး ဆင်းရဲတာ အမှန်ပဲ မတင်တင်။ မတင်တင်မှာတော့ မထောင့်သာလှသေးဘူး၊ ဒီအကောင်မှာတော့ ဒီကနေ့အထိ သားစိတ် မယားစိတ် ကုန်သွားတော့တာပဲ မတင်တင်ရေ့။ ကိုင်း ဒါထက် ကျုပ်ဒီမှာ ကြာကြာနေလို့ မဖြစ်ဘူး၊ မြန်မြန်ပြေးမှ တော်မယ်။ သို့သော် ကျုပ်မသွားခင် မတင်တင်တို့ အရှုပ်ကလေးတော့ ရှင်းပေးခဲ့ဦးမှ ဖြစ်မယ်။ ခုပုံအတိုင်း မတင်တင်တို့ သုံးယောက် အတူနေကြလို့ မဟန်ဘူးထင်တယ်'

တင်။ ။'ဘယ့်နယ်လုပ်မလဲ ကိုလှမောင်၊ အလုပ်စပ်တူ လုပ်မိနေတော့ တစ်အိုးတစ်အိမ်စီ နေကြဖို့ နဂိုကတည်းက စီမံချက် မပါဘူး ကိုလှမောင်ရဲ့'

မောင်။ ။'မတင်တင်တို့က ငွေရင်း ဘယ်လောက် ထည့်ထားသလဲ'

တင်။ ။'ငွေ နှစ်သောင်းရှင့်'

မောင်။ ။'ဒီငွေတွေ သူ ဘာလုပ်သတဲ့လဲ'

တင်။ ။'သစ်အလုပ်ထဲမှာ ဖြန့်ထားတယ် ပြောတာပဲ'

မောင်။ ။'လုပ်တာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ'

တင်။ ။'လေးငါးခြောက်လ ရှိသွားပြီ'

မောင်။ ။'ဒီလူဟာ ရိုးရိုးသားသား လုပ်သလား မလုပ်သလားကော အမှန် မပြောနိုင်သေးဘူး။ သို့သော် ရိုးရိုးသားသား လုပ်ရိုးမှန်လျှင် အလုပ်ကို နားမလည်တာ၊ ဂရုမစိုက်တာ၊ ပေါ့ပေါ့ဆဆနေတာ အမှန်ပဲ။ ရိုးလျှင်လည်း မတင်တင်တို့ အကျိုးမရှိဘူး၊ ရှုံးမှာပဲ။ မရိုးလျှင်လည်း ကုန်မှာပဲ။ ဒီလူမျိုး ကျုပ်သိပါတယ်။ အရက်ကလေး တမြမြနဲ့၊ သေနတ်တစ်လက်ထမ်းပြီး တောလည်နေချင်တဲ့ လူမျိုးပါ။ သို့သော် ပစ္စည်းကုန်တာ ရှိပါစေဦးတော့၊ မိုက်မိနှင့်မှကိုး။ တော်တော်ကြာ လူကိုစော်ကား၊ အရှက်ကွဲနေမယ် မတင်တင်'

တင်။ ။'ကျွန်မဖြင့် သူ့ကို ဘယ်လိုများ ရွံတယ်လို့ရှင်၊ မလွှဲသာလို့သာ အောင့်ပြီးနေရတယ်။ ကြည့်စမ်းပါရှင်၊ ကိုလှမောင်ကတောင် ကျွန်မကို အခု တင်တင်လို့ မခေါ်ဘူး။ သူက လူကို တင်တင်လေးဘာလေးနဲ့ရှင့်'

မောင်။ ။'ကိုထွန်းတင်က ဘာမှ မပြောဘူးလား'

တင်။ ။'မောင်လို နှမလို သဘောနဲ့ ခေါ်တာပါကွယ်၊ မဆူပါနဲ့တဲ့ရှင့်'

မောင်။ ။'ဒီအရှုပ်ကလေးတော့ ကျုပ်မပြန်ခင် ရှင်းပေးခဲ့ပါမယ်၊ မပူပါနဲ့ မတင်တင်'

တင်။ ။'ရှင်ပြန်တာတော့ ဟုတ်ပါရဲ့၊ တတ်နိုင်လို့ရှိရင် ကိုထွန်းတင် နေကောင်းအောင်အထိ နေစေချင်တယ် ကိုလှမောင်'

မောင်။ ။'ခုပုံတော့ နေမှ ဖြစ်မယ်ထင်တယ်။ ကိုဘဦး ကိစ္စဟာက ကိုထွန်းတင်ကိုယ်တိုင် ပြောမှဖြစ်မှာကိုး။ ကျုပ်က နည်းလမ်းပြရုံ ပြနိုင်မယ်၊ ကိုယ်တိုင်ပြောဖို့ အခွင့်မရှိဘူး။ ခုနေမှာ ကိုထွန်းတင် ပြောစေရလျှင် ရောဂါတိုးဖို့ ရှိတဲ့အတွက် သက်သာအောင် ကျုပ်စောင့်နေဦးမှ ဖြစ်မယ်။ ဒါထက် ကိုထွန်းတင်ကကော မတင်တင်အပေါ်မှာ ကောင်းရှာရဲ့နော်'

တင်။ ။'သိပ်ပြီး ကြင်နာတဲ့ယောကျ်ား၊ ဂရုစိုက်တဲ့ ယောကျ်ားတစ်ယောက် ပါပေရှင်။ လင်ကောင်း မောင်မင်းလို့ ခေါ်ထိုက်ပါပေတယ်'

မောင်။ ။'ဝမ်းသာပါတယ် မတင်တင်၊ ကျုပ် နောက်ဆုတ်မိတဲ့ အထဲမှာ ဒီအချက်ကလေးတစ်ခုပဲ ကျေနပ်စရာ ကျုပ်မြင်တယ်။ ဒိပြင်တော့...'

တင်။ ။'တော်ပါတော့ ကိုလှမောင်၊ တောင်းပန်ပါရစေ။ နဖူးစာကိုး ကိုလှမောင်၊ ရှင်တို့ ကျွန်မတို့လိုလူတွေ လောကမှာ အပုံကြီးပေ့ါရှင်'

မောင်။ ။'မရေးရင်လည်း အရှင်းပေ့ါဗျာ၊ ရေးရင်လည်း ပီပီသသ ရေးခဲ့ပါတော့လား။ ဒီနတ်ကို ကျုပ် စိတ်မကျေနိုင်ဘူး'

တင်။ ။'မဆုံစည်းလို့၊ လွဲခဲ့ကြလို့ ရှိမှဖြင့် နှမကလေးလို သဘောထားပြီး ယောကျ်ားကောင်း ယောကျ်ားမြတ်ပီပီ ကျွန်မတို့ကို ကူညီခဲ့ပါ ကိုလှမောင်'

မောင်။ ။'စိတ်ချဗျား'

ထိုခဏ၌ လူနာသည် အိပ်ရာမှ နိုးလာ၍ မတင်တင်ကို ခေါ်သည်နှင့် နှစ်ယောက်လုံး လူနာခန်းသို့ ဝင်သွားကြလေ၏။

ကိုဘဦးမှာမူ ထိုညနေ၌ ချက်အရက် တစ်ပုလင်းမျှ ကုန်အောင် တစ်ယောက်တည်း သောက်ပြီးနောက် လမ်းလျှောက် ထွက်သွားခဲ့ရာ ၎င်း၏ စိတ်ကူးများမှာမူကား မသာယာလှချေ။ ကိုဘဦးသည် ကိုလှမောင် ဆိုက်ရောက်လာခြင်းကို "ရှုပ်" သည်ဟူ၍ အောက်မေ့မိ၏။ ကိုလှမောင်ကဲ့သို့ လူမျိုးမှာ တည့်တည့်မတ်မတ် ခရီးသွားတတ်သော လူမျိုးဖြစ်၍ မိမိ၏ အကြံအစည်များကို ကလော်ဖျက်ဆီးခြင်း ပြုမည်ဟူ၍

လည်း ကိုဘဦး စိုးရိမ်မိ၏။ ကိုလှမောင်သည် ကိုဘဦး၏ အကျင့်စာရိတ္တကို မြင်ရုံနှင့် အကဲခတ်နိုင်ဘိသကဲ့သို့ ကိုဘဦးကလည်း ကိုလှမောင်အား အကဲခတ် မလွဲလှချေ။ ကိုဘဦးကဲ့သို့သော လူမျိုးသည် ကိုလှမောင်ကဲ့သို့သော လူမျိုးကို ကြောက်ရွံ့သဖြင့် ရှောင်ကွင်းလိုခြင်းမှာလည်း ဤလူမျိုးသည် လူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အပြစ် မြင်သောအခါ၌ ရှုံ့ပြင်ကနား သွားရောက်ခြင်းမရှိဘဲ ကိုယ့်ရှုံ့ကိုယ်ထိုင်၊ ကိုယ့်တရား ကိုယ်စီရင်၍ ကိုယ်တိုင် လက်စားချေတတ်သော လူမျိုးဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ကိုဘဦး အကဲခတ်မိ၏။ ထို့ကြောင့်လည်း မရိုးသော စိတ်ဓာတ်ရှိသည့် ကိုဘဦးမှာ သာလွန်ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဖြစ်၏။

မိမိနှင့် ကိုထွန်းတင်တို့ ဖက်စပ် လုပ်ကိုင်ကြသော လုပ်ငန်းမျိုး၌ မိမိ မရိုးဖြောင့်သည့် အဖြစ်ကို ကိုလှမောင် ရိပ်မိလိမ့်မည် ဟူ၍လည်း တွေးမိ၏။ ကိုဘဦးသည် ကိုထွန်းတင် တစ်ယောက်တည်းကိုမူ ထိုအချိန်သို့ တိုင်အောင်မျှမက အစမှ အဆုံးတိုင် လှည့်စား နိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့၏။ ကိုထွန်းတင် ထည့်ဝင်သော ငွေနှစ်သောင်းအနက် တစ်ချို့တစ်ဝက်ကိုသာလျှင် အလုပ်ထဲသို့ ထည့်သွင်း၍ တစ်ချို့တစ်ဝက်ကို သင့်လျော်သလို စာရင်း ပြထားမည့် အကြောင်းကို ကိုလှမောင်ကဲ့သို့သော သူသည် ရိပ်မိမည် ဟူ၍လည်း စိုးရိမ်လျက်ရှိ၏။ သို့ဖြစ်၍ ငါသည် ယခင်က အကြိမ်ကြိမ် ကြံခဲ့ဖူးသော အကြံကို ယနေ့ည အထမြောက်အောင် ပြုရချေအံ့ဟု အားခဲ၍ထား၏။ ယခင်က အကြံအစည်များမှာမူ မိမိအပေါ်သို့ အပြစ်ပတ်ရန် ရှိသဖြင့် လက်လျှော့ခဲ့ရ၏။ ယခုည ဆောင်ရွက်လတ္တံ့သော အကြံမှာမူကား ဓမ္မတာ သဘောအတိုင်း အလိုလျောက်ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့ လူတိုင်း ကျေနပ်နိုင်လောက်အောင် ရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို ဤအကြံကို ဤနေ့ည အထမြောက်စေအံ့ဟု ထပ်လောင်း၍ သန္နိဋ္ဌာန် ချထားလိုက်၏။ ဤအကြံ အထမြောက်ခဲ့ပါလျှင် ငွေရေးကြေးရေး ကိစ္စ၌ ကိုလှမောင်ကဲ့သို့သော လူက ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခြင်း ပြုနိုင်ခွင့် မရှိမည့်ပြင်၊ ချစ်လှစွာသော မတင်တင်နှင့် မိမိ၏ စပ်ကြား၌ လင်ယောက်ျား ဝတ်တုတ်ရှိနေခြင်း တည်းဟူသော အဆီးအတား အနှောင့်အယှက်ကြီးကိုလည်း ဖြိုဖျက်သုတ်သင်ရာ ရောက်ချေလိမ့်မည်။ ကောင်းလေစွတကား၊ ငါ၏အကြံ ကောင်းလေစွတကား ဟု အားရဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်မိသေး၏။ တုန်လှုပ်ခြင်းမူကား ဝမ်းသာသော အရက်ရှိန်ကြောင့် အလျှင်းမရှိတော့ချေ။

သို့ဖြစ်၍ ကိုဘဦးသည် လမ်းလျှောက်ရာမှ ပြန်လာသောအခါတွင် ထွက်သွားစ အခါကကဲ့သို့ ကိုလှမောင်အား ကြောက်ရွံ့ခြင်း မရှိတော့ချေ။ "ဒီအကောင် ဘာတတ်နိုင်ဦးမှာလဲ" ဟူ၍ပင် စိတ်ထဲ၌ ကြိမ်းလိုက်သေး၏။

ညစာထမင်း စားသောက်ပြီးကြ၍ မတင်တင်သည် လူနာခန်းထဲ၌ မီးအိမ်အနီး ဇာထိုးလျက်ရှိစဉ် ကိုလှမောင်နှင့် ကိုဘဦးတို့မှာ အိမ်ရှေ့ ဝရန်တာတွင် ထိုင်၍ ယောကျ်ားတို့ဘာဝ ထွေရာလေးပါး စကားများပြောလျက် ရှိကြ၏။ ကိုဘဦးသည် သောက်စားထားသော အရက်ရှိန်ကြောင့် အာရွှင်ရွှင်နှင့် စကားပြောလျက်ရှိရာ ကိုလှမောင်မူကား အလွန် စကားနည်းလျက် လူကဲကို ခတ်နေ၏။ နောက်ဆုံး၌ ကိုဘဦးသည် စကားပြောဖော် မရသော လူတစ်ယောက်နှင့် အတူ ထိုင်နေရခြင်းထက် တစ်ယောက်တည်းသောက်၍ နေရခြင်းက ကောင်းသေး၏ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ရွာထဲ၌ ချက် အရက်ရောင်းသော အိမ်သို့ သွားရန် အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာခဲ့၏။ ကိုလှမောင်အား အတူသွားကြရန် အဖော်ညှိသော်လည်း ကိုလှမောင်က ငြင်းပယ်လိုက်၏။ ကိုလှမောင်၏ စိတ်၌ကား ကိုဘဦးသည် "လူပြောမသန်၊ လူသန်မပြော" ဟူသော စကားပုံအတိုင်း အလုပ်မဖက် အပြောသက်သက် လူစားမျိုးဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသောကြောင့် စောစောက ခန့်မှန်းခြေအတိုင်း ကိုက်ချေပြီဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ကိုဘဦး ဆင်းသွားသောအခါ မတင်တင်သည် လူနာခန်းမှ ထွက်လာ၍ ဝရန်တာ၌ ထိုင်လေ၏။ ကိုလှမောင်မှာ လင်ပေါ်၌ ကြင်နာယုယခြင်း ရှိကြောင်း ထင်ရှားသော မတင်တင်ကို မြင်ရတိုင်း "ငါသည် မိုက်လေစွ၊ ငါသည် ရေးကျလေစွ၊ ငါသည် အူလေ အလေ စွ" စသည်ဖြင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် အပြစ်ဆိုလျက် ရှိနေမိရကား၊ မတင်တင်နှင့်ပင် ကြာရှည်စွာ မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ မထိုင်လိုသောစိတ် ဖြစ်သည်နှင့် 'လူနာ ဝင်ကြည့်လိုက်ဦးမယ် မတင်တင်ရေ့၊ ကြည့်ပြီးတော့ အိပ်တော့မယ်။ ဒီကနေ့ ခရီးပန်းလာတဲ့အတွက် စောစောအိပ်မှ တော်မယ်' ဟု ပြော၍ ထ သွားလေ၏။

ကိုလှမောင်သည် လူနာခန်းသို့ ဝင်၍ ခုတင်ခြေရင်းမှ ရပ်လျက် လူနာကို ကြည့်ရာ လူနာမှာ အပူတက်လျက် ရှိသောကြောင့် လူးလိမ့်လျက်ရှိ၏။ ရွာပြင်ဘက်၌မူကား တောခွေးများသည် ဘာသာဘာဝ အော်မြည်လျက် ရှိရာ အိမ်ခွေးများကလည်း အူခြင်း ဟောင်ခြင်း ပြုကြ၏။

ၚင်းနောက် ကိုလှမောင်သည် ခုတင်အနီးရှိ ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် ထိုင်၍ ဆေးပြင်းလိပ် တစ်လိပ်ကို အိတ်ထဲမှထုတ်လျက် မီးညှိမည် အပြုတွင် ကိုထွန်းတင်၏ ပြင်းထန်သော လူးလိမ့်ခြင်းကို မြင်သဖြင့် ရုတ်တရက် အကြံတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ကိုထွန်းတင်၏ အဖျားသည် ကြီးလှ၏။ အကယ်၍ ကိုထွန်းတင် တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သော် ဟူ၍ စဉ်းစားမိရာတွင် မတင်တင်ကို သတိရသဖြင့် မလျော်သော စိတ်ကူး ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အတွက် မိမိကိုယ်ကို စိတ်ဆိုးလျက် လက်ဖြင့် နဖူးကို ရိုက်လိုက်ရာ ဆေးပြင်းလိပ်သည် လက်မှလွတ်ကျ၍ ခုတင်အောက်သို့ လိမ့်ဝင်သွားလေ၏။ ထိုအခါ ကိုလှမောင်သည် ဆေးပြင်းလိပ်ကို ကောက်အံ့ဟု ခုတင်အောက်သို့ ဦးခေါင်း လျှိုလိုက်ရာတွင် အံ့အားသင့်စွာနှင့် စိုက်ငေး၍ ကြည့်နေမိ၏။ ၎င်းနောက် စားပွဲကလေးပေါ်၌ တင်ထားသော မီးအိမ်ကို လှမ်းယူ၍ သေချာစွာ ကြည့်ရှုသဖြင့် အနက်အဓိပ္ပါယ် အလုံးစုံကို တွေးမိသောအခါ ရိုးဖြောင့်စွာသော ကိုလှမောင်ပင်လျှင် မြင်ရသောအရာကို နဂိုရှိရင်းတိုင်းပင် ထားခဲ့လို၏။ ထိုအတိုင်း ထားခဲ့ပါလျှင် မိမိတစ်သက်ပတ်လုံး မျှော်လင့်ချက်သည် ထမြောက် အောင်မြင်ချေတော့မည် တကားဟု အားရမိသလိုလို ဖြစ်မိသေး၏။ သို့ရာတွင် ထိုသို့သော စိတ်ကူးမှာ ရေးသား ဖော်ပြရာ၌ အချိန်ကြာသော်လည်း စင်စစ် အဖြစ်အပျက်မှာ လက်ဖျစ်တစ်တွက် ခန့်မျှသာ ကြာရှိ၏။ ကိုလှမောင်သည် မလျော်သောစိတ်ကူး ဖြစ်ပေါ် မိသည့်အတွက် တစ်ယောက်တည်း ပြုံးလျက် လူနာ၏ ခုတင်အောက်၌ တွေ့သောအရာကို ဆွဲယူ၍ အခြားအခန်းသို့ ကူးသွားပြီးလျှင် ကိုဘဦး၏ ခုတင်အောက်၌ ထိုအရာကို ချထားခဲ့၏။ ထိုနောက် ကိုလှမောင်သည် ဝရန်တာသို့ ထွက်လာ၍ မတင်တင်အနီး၌ ထိုင်နေ၏။

တင်။ ။'ကိုလှမောင် မအိပ်ချင်သေးဘူးလား'

မောင်။ ။'ခုနင်ကတော့ အိပ်ချင်သလိုလို ရှိသလား မှတ်တယ်၊ အခုတော့ မျက်စိကျယ်သွားပြီ။ ကိုဘဦး ပြန်လာရင် စကားနည်းနည်း ပြောနိုင်သေးတယ်။ မတင်တင်တော့ မစောင့်ပါနဲ့တော့၊ အိပ်ပါတော့'

မတင်တင်သည် ကိုလှမောင်၏ ထူးခြားသော အသံနေ အသံထားကို ကြားရသဖြင့် စိုးရိမ်မကင်း ရှိသည်နှင့်-

တင်။ ။'ဘာဖြစ်တာလဲ ကိုလှမောင်၊ ရှင့်အသံ တစ်မျိုးဖြစ်နေပါကလား'

မောင်။ ။(ဦးခေါင်း ယမ်းလျက်)'ဘာမှ မဖြစ်ပေါင်ဗျာ၊ ကျုပ်တို့အတွက် မစိုးရိမ်နဲ့။ အိပ်သာ အိပ်ချေပါ၊ ကိစ္စ မရှိပါဘူး'

ထိုခဏ၌ ကိုဘဦး ပြန်ရောက်လာသဖြင့် မတင်တင်သည် ထိုင်ရာမှ ထ၍ လူနာခန်းသို့ ဝင်သွားလေ၏။ ကိုဘဦးသည် မတင်တင် ထသွားသော ကုလားထိုင်၌ ဝင်၍ ထိုင်လေ၏။

ကိုဘဦးသည် လူနာခန်းကို မြင်နိုင်သည့် နေရာသို့ ကုလားထိုင်ကို ရွှေ့၍ ထိုင်လေရာ၊ ကိုလှမောင်ကလည်း မိမိ၏မျက်နှာကို မှောင်ရိပ်တွင် ကွယ်ထား၍ ကိုဘဦးကို အကဲခတ်လျက် ရှိ၏။

လူနှစ်ယောက်သည် လေ့ဘိုရွာ အကြောင်းမှစ၍ ရွှေလီနယ်၏ အကြောင်းဆွေးနွေးလျက် ရှိနေကြ၍ နာရီဝက်ကျော်ကျော်မျှ ရှိသောအခါတွင် ကိုဘဦးမှာ ကိုလှမောင်၏ တွက်ကိန်းအတိုင်း မိမိနေရာမှ ဂနာမငြိမ်နိုင်ဘဲ ထိုင်ချည်ထချည် ဖြစ်နေလေ၏။ ကိုဘဦးသည် လူနာခန်းသို့ နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် ထသွား၍ ဒုတိယအကြိမ်၌မူ ခုတင်အနီး၌ စောင့်နေသော မတင်တင်အား ညဥ့်နက်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် အိပ်ရာဝင်ရန် သတိပေးလေ၏။ မတင်တင်လည်း မအိပ်ချင်သောကြောင့်နှင့် ငြင်းဆန်လျက် ရှိလေရာ ကိုလှမောင်က ကူညီ၍ အိပ်ရာဝင်ရန် ပြောသောကြောင့် မတင်တင်သည် မိမိ၏ အခန်းသို့ ဝင်သွားလေ၏။

မတင်တင် အိပ်ရာ ဝင်သောအခါ၌ ၁၀ နာရီထိုးပြီးပြီဖြစ်ရာ ၁၁ နာရီထိုးချိန်၌လည်း လူနှစ်ယောက်တို့သည် ဝရန်တာ၌ပင် ထိုင်ကာ စကားပြောလျက် ရှိနေကြသေး၏။ ကိုဘဦးသည် ရွာထဲမှ ဝယ်ယူခဲ့သော ချက်အရက်ပုလင်းကို စားပွဲပေါ်တွင်တင်၍ တဖြည်းဖြည်းသောက်ရင်း ကိုလှမောင်အားလည်း သောက်ရန် တိုက်တွန်းသဖြင့် ကိုလှမောင်သည် အဖော်ရစေရန် သဘောဖြင့် အနည်းငယ် ကူညီ၍ သောက်ပေး၏။ အရက်အနည်းငယ် သောက်မိသောအခါ၌ ကိုလှမောင်သည် အတန်ငယ် အာရွှင်လာ၍ ထိုနယ်နှင့် ပတ်သတ်သည့် ရယ်မောစရာ အဖြစ်အပျက် ကလေးများကို ပြောစ ပြုလေရကား၊ ကိုဘဦး၏ စိတ်ထဲ၌ ဤလူသည် စောစောက မိမိ အကဲခတ်မိသည်အတိုင်း ဆိုးလှမည်မဟုတ် ဟူ၍ ထင်မြင်ချက် ပြောင်းလဲလာခဲ့၏။ ၁၂ နာရီ ထိုးပြီးလတ်သော် ကိုဘဦးသည် အရက်ပုလင်းလည်း ကုန်ပြီဖြစ်၍ ထိုင်ရာမှထလျက် အိပ်ရာသို့ ဝင်ကြရန် အကြံပေးလေရာ၊ ကိုလှမောင်သည် ကန့်ကွက်ခြင်း မရှိဘဲ ဧည့်ခန်းတွင် ပြင်ထားသော ခရီးဆောင်ခုတင် ကလေးပေါ်သို့ သွား၍ လဲလျောင်းလေ၏။ ကိုဘဦးမှာမူ လက်ဆွဲမီးအိမ်ကို ကောက်ယူ၍ မိမိ၏ အိပ်ခန်းသို့ ဝင်သွားလေ၏။

ကိုလှမောင်သည် မငြိမ်သက်သောစိတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ အိပ်မပျော်နိုင်ဘဲ တစ်ညဥ့်လုံး နားတစွင့်စွင့်နှင့် ရှိနေရာ၊ နာရီပြန်တစ်ချက် ကျော်ကျော်ခန့်တွင် ကိုဘဦး၏ အလန့်တကြား ဟစ်အော်လိုက်သော အသံကို ကြားရလေ၏။

'သေပါပြီဗျ၊ တက်လိုက်ပါပြီဗျ။ ငန်းစောင်းကြီး ဗျာတို့၊ လုပ်ကြပါဦး၊ မြန်မြန် လုပ်ကြပါဦး ဗျာတို့'

ထိုအခါ မတင်တင်သည် ၎င်း၏အခန်းမှ ထွက်လာ၍ ကိုဘဦးလည်း ခုတင်ကလေးပေါ်မှ လူးလဲကာ ထ ပြီးလျှင် 'မြွေဆေးကော မတင်တင်၊ ဆေးရုံက တောင်းယူထားတဲ့ မြွေဆေးပုလင်း ရှိတယ်ဆို။ ဘယ်မှာလဲ၊ မြန်မြန်ယူခဲ့ပါ' ဟု ပျာယီးပျာယာ စေခိုင်းလေ၏။

မတင်တင်သည် ဆေးပုလင်းထားသော ကြွက်လျှောက်သို့ သွား၍ မြွေဆေးပုလင်းကို ယူလာပြီးလျှင် မီးရောင်တွင် ထောင်ကြည့်ရာ မြွေဆေးမှုန့်များမှာ တစ်မှုန့်မကျန် ပြောင်စင်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရလေ၏။ ထိုအခါ ကိုလှမောင်သည် ကိုဘဦး၏ မျက်နှာကို စေ့စေ့ကြည့်လျက် ကြောက်မက်ဖွယ်သော အသွင်ဖြင့် 'မြွေဆေးတွေကို ဘယ်သူ သွန်ပစ်လိုက်သလဲ ပြောစမ်း ကိုဘဦး၊ မြွေဆေးတွေကို ပုလင်းထဲက ဘယ်သူ သွန်ပစ် လိုက်သလဲ' ဟု ငေါက်ငမ်း မေးမြန်းလေ၏။ ကိုဘဦးမှာ သေရမည့်ဘေးကို ကြောက်ရွံ့လှသည့်အတွင်း ကိုလှမောင်သည် မိမိ၏ အကြံအစည်ကို ရိပ်မိချေပြီတကား ဟူ၍လည်း တွေးတောရိပ်မိသည် ဖြစ်သောကြောင့် မျက်နှာကို လက်ဝါးနှင့် အုပ်ကာ ငိုယိုလေ၏။ စင်စစ်သော်ကား ကိုဘဦးသည် မိမိ၏ အကြံအစည် အထမြောက်ရန်အတွက် မြွေဆေးပုလင်းကို စောစောကပင် ကြိုတင် သွန်ပစ်ထားခဲ့ပြီး ဖြစ်ချေသည်။ ထိုခဏ၌ လူနာသည် အလန့်တကြားနှင့် ထလာ၍ 'ဘာဖြစ်တာလဲ၊ ဘာဖြစ်ကြတာလဲ' ဟုမေးလျက်ရှိ၏။ သို့ရာတွင် လူနာကို မည်သူမျှ ဂရုစိုက်ဖို့ သတိမရနိုင်ချေ။ မတင်တင်ပင်လျှင် ကိုဘဦးအား စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာခြင်း ဖြစ်ဖူးပါလျက် ထိုသူ၏ မျက်လုံးကလေး ကလယ်ကလယ်နှင့် ဆတ်ဆတ်တုန်လျက်ရှိသော အမူအရာကို မြင်ရသောအခါ ကရုဏာ ဖြစ်မိသေး၏။ ကိုလှမောင်မှာမူ ခုတင်ခြေရင်း၌ မာန်သွင်းလျက် ရှိသော မြွေကြီးကို ညှပ်နှင့် ဖမ်းယူ၍ အိုးတစ်လုံးထဲသို့ ထည့်ထားလိုက်၏။

ကိုဘဦးမှာ ခြေကျင်းဝတ်၌ လှလှကြီး ကိုက်မိသော ဒဏ်ရာအတွက်ကြောင့် တစ်နာရီခန့်မျှ အပြင်းဖမ်းပြီးလျှင် အသက်ကုန်ဆုံးရှာလေ၏။ သေလုဆဲဆဲ ၁၀ မိနစ်ခန့်သို့ တိုင်အောင် ကိုဘဦးသည် 'ကိုယ့်အတတ်နဲ့ ကိုယ့်ပတ်၊ ကိုယ့်အတတ်နဲ့ ကိုယ့်ပတ်' ဟု တတွတ်တွတ် ရေရွတ်လျက်ရှိ၏။ ၎င်းစကား၏ အဓိပ္ပာယ်မှာမူကား ငန်းစောင်းတို့ မည်သည်မှာ မိမိ၏ဥများ ပျောက်သွားသောအခါတွင် အနံ့ခံ၍ ဥရှိရာသို့ လိုက်လာပြီးလျှင် နီးရာလူကို ကိုက်တတ်မြဲ ဖြစ်ကြောင်းကို ကြားရဖူးသော ကိုဘဦးသည် ငန်းစောင်းဥများကို ကိုထွန်းတင်၏ ခုတင်အောက်တွင် ဝှက်ထားလိုက်ရာ၊ ကိုလှမောင်သည် ထိုအခြင်းအရာကို ရိပ်မိသဖြင့် လူနာ၏ ခုတင်အောက်၌ တွေ့သော မြွေဥများကို ကိုဘဦး၏ ခုတင်အောက်သို့ ပြောင်းရွှေ့ ဝှက်ထားလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ ကိုထွန်းတင်၏ အသက်ကို သေကြောင်းကြံသော ကိုဘဦးမှာ မိမိအတတ်နှင့် မိမိ ပတ်နေသဖြင့် မကျေနိုင် မချမ်းနိုင် တောက်တခေါက်ခေါက်နှင့် မရဏပြည်သို့ လိုက်ပါသွားရရှာလေ၏။

ကိုဘဦး၏ ဈာပနကိစ္စ ပြီးစီးသည့်နောက် ကိုလှမောင်သည် ကိုထွန်းတင် ကျန်းမာလာသည်တိုင်အောင် စောင့်ကြပ်ပြုစု၍ သစ်လုပ်ငန်းများကိုပါ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီ စီမံပေးခဲ့ပြီးမှ တစ်နေ့သော နံနက်စောစော၌ မိမိ၏ဌာနသို့ ပြန်ရန် မြင်းပေါ်သို့ တက်လေ၏။ ကိုထွန်းတင်မှာ အဖျားလွတ်သော်လည်း ခွန်အား နည်းသေးသဖြင့် အိမ်ပေါ်မှပင် လက်ယပ်ကာ ပြလျက်ရှိရာ၊ မတင်တင်မှာမူ အိမ်ပေါ်မှ ပြေးဆင်းလာ၍ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လျက် 'ကျွန်မ တစ်ခုမေ့နေလို့ မေးလိုက်ပါရစေ ကိုလှမောင်၊ ဟိုညက ရှင်နဲ့ ကိုဘဦးနဲ့ ဘယ်လိုဖြစ်ကြတာလဲ'

'ငန်းမြွေဆိုတဲ့ အကောင်မျိုးဟာ သူ့ဥ ပျောက်လို့ရှိရင် အနံ့ခံပြီး အနီးမှာ တွေ့ရာလူကို ကိုက်တတ်တယ် မတင်တင်ရဲ့။ ဟိုညက သူ့ခုတင်အောက်မှာ မြွေဥတွေ့လို့ ကိုဘဦးကို မြွေကိုက်တယ် မဟုတ်လား'

'မြွေဥတွေကို သူ့ခုတင်အောက်မှာ ဘာလုပ်ဖို့ ထားပါလိမ့်'

'ဒါတော့ ဘယ်ပြောတတ်မလဲ မတင်တင်'

'ကိုယ့်အတတ်နဲ့ ကိုယ့်ပတ်လို့ သူ တတွတ်တွတ် ရွတ်နေတာကကော ဘယ့်နှယ့်လဲရှင်'

'ဒါလဲ မပြောတတ်ဘူး၊ သူ့ကို မမေးလိုက်ဘဲကိုး'

သဘောထားကြီးလှသော ကိုလှမောင်သည် လင်ယောက်ျား၏ အသက်ကို ကယ်ဆယ်လိုက်ခြင်း အကြောင်းကိုမျှ ဇနီးဖြစ်သူအား ဖွင့်ဟ၍ မပြောတော့ဘဲ၊ အသည်းစွဲအောင် ချစ်လှသော မတင်တင်၏ မျက်နှာကို တစ်ကြိမ် ဝဝကြီးကြည့်ပြီးနောက် မြင်းကို ကြိမ်သွင်း၍ တောကြီး ထဲသို့ စိုင်းဝင်သွားလေ၏။

[သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ ဩဂုတ် ၁၉၃၆]

ဘဝရေစက်

သူတစ်ပါး၏ မယားကို ကြာခိုခြင်းသည်ကား မည်သည့်လူမျိုး၌ဖြစ်စေ အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့ မြန်မာလူမျိုးတို့၏ ထုံးစံအရအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဘာသာတရားအရအားဖြင့်လည်းကောင်း လွန်မင်းစွာ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် ကောင်းလှသော အကျင့်ဆိုးကြီး ဖြစ်ချေ၏။

သို့ရာတွင် ယခု ရေးသား ဖော်ပြလတ္တံ့သော အဖြစ်အပျက်၌မူကား ကာယကံရှင်ဖြစ်သော ယောကျာ်းနှင့် မိန်းမတို့၌လည်းကောင်း၊ လင်ကြီးဖြစ်သူ၌လည်းကောင်း မည်မျှလောက် အပြစ်တင်ဖွယ်ရှိ၍ မည်မျှလောက် ချီးမွမ်းဖွယ် ရရှိသည်ကို ဖတ်ရှုသူတို့ကိုယ်တိုင် ချင့်ချိန် ဆုံးဖြတ်ကြရန် ဖြစ်ပေသည်။ အချို့သော ကြာခိုမှုများ၌ ကာယကံရှင် နှစ်ဦးလုံးတို့သည် သူတစ်ပါးတို့ထက် ပိုမိုယုတ်မာသော စိတ်နေသဘောထားရှိကြသည် မဟုတ်ဘဲလျက် အံ့ဩဖွယ်ရာ ဖန်တီး စီမံလေ့ရှိသော ကံတရား၏ အစွမ်းကြောင့် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အကြင်လင်မယား အဖြစ်နှင့် အဖန်တလဲလဲ ဘဝအစဉ်အဆက် ပေါင်းဖက်ဆုံစည်း ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သော်ငြားလည်း၊ တစ်ရပ်တစ်ကျေး၌ မွေးဖွား ကြီးပြင်းခဲ့ရသဖြင့် နှစ်ဦးလုံး အိမ်ထောင်ပြုပြီးခါမှ ရုတ်တရက် တွေ့ဆုံခွင့် ရသဖြင့် မြင်လျှင်မြင်ခြင်း မိမိတို့၏ မေတ္တာစိတ်ကို မချုပ်တည်း မသိမ်းဆည်းနိုင် ဖြစ်ရသူများ ပါရှိမည် ဖြစ်ရာ၊ ဖော်ပြလတ္တံ့သော အဖြစ်အပျက်မှာလည်း ထိုသို့သော အခြင်းအရာမျိုးပင် ဖြစ်သည်ဟု ယူဆဖွယ်ရာ ရှိပေလိမ့်မည်။

ယင်းကဲ့သို့ စကားခံ၍ ကြာခိုသော အလေ့ ရေးသားရာ၌ ကျွန်ုပ်သည် ကြာခိုသော အလေ့အကျင့်ကို ထောက်ခံလိုခြင်းမဟုတ်။ များစွာသော ကြာခို သူများမှာလည်း ဤယောကျာ်းနှင့် မိန်းမကဲ့သို့ မိမိတို့ကိုယ်ကို ကာကွယ် ပြောဆိုရန်လည်း အကြောင်းလုံလောက်စွာ ရှိမည်မထင်ချေ။ လင်ရှိမယား တစ်ဦးတစ်ယောက် အပေါ်၌ တပ်မက် ချစ်ခင်သောစိတ်သည် တစ်ခါတစ်ရံ၌ မသိမ်းဆည်းနိုင်အောင် ရှိကြသော်လည်း စင်စစ်အားဖြင့် ဒုစရိုက်မှု ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရစေကာမူ ထိုမေတ္တာစိတ်အလျောက် ပြုမိပြုရာ ကြံမိကြံရာ မကြံစည်ဘဲ ရှေ့ရေးနောက်ရေးကို မျှော်တွေး ဆင်ခြင်ပြီးကာ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်ကြံခြင်းသည်လည်း ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ တစ်ခုဖြစ်သည်ဟု ဆိုအပ်ပါပေသည်။

မန္တလေးမြို့မှ ဗန်းမော်မြို့သို့ ထွက်လာခဲ့သော စာပို့ မီးသင်္ဘောပေါ်၌ ဒုတိယတန်း ခရီးသည်များအနက်တွင် ကိုတင်ဦးအမည်ရှိ အသက် ၃၀ ကျော် ယောကျာ်းတစ်ယောက်နှင့် ချစ်ချစ်အမည်ရှိ အသက် ၂၅ နှစ် အရွယ်ခန့်ရှိ မိန်းမတစ်ယောက်သည် ခရီးသည်အဖြစ်နှင့် လိုက်ပါလာခဲ့ကြလေ၏။ ကိုတင်ဦးမှာ ရေနံချောင်းမြို့မှ တွင်းစားတစ်ယောက်၏ သားဖြစ်၍ ကြေးငွေဥစ္စာ ခိုင်လုံသူ ဖြစ်သည့်အလျောက် ကောလိပ်ကျောင်းသို့တိုင်အောင် ပညာသင်ကြားခဲ့ဖူးသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် အလုပ် လုပ်ကိုင်ရန် မလိုဘဲ ပဒေသာပင်မှ ခူးဆွတ်စားနိုင်သူဟူ၍ ခေါ်ရလောက်အောင် လွတ်လပ်ငြိမ်းချမ်းစွာ နေထိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည်။ ကိုတင်ဦးသည် မြစ်ကြီးနားမြို့၌ရှိသော နယ်ပိုင်ဝန်ထောက်ဦးလေးတစ်ယောက်ထံ အလည်အပတ် လာသူဖြစ်၍ မန္တလေးမှ ကသာမြို့သို့ ရေကြောင်းခရီးဖြင့် လိုက်ပါခဲ့ပြီးလျှင် ကသာမှ မြစ်ကြီးနားသို့ မီးရထားဖြင့် ဆက်လက်သွားရန် အကြံ ရှိခဲ့လေသည်။

ထိုသူသည် လွန်ခဲ့သော ၃ နှစ်ခန့်အခါက တွင်းစားတစ်ဦး၏ သမီးနှင့် လူကြီးချင်း စေ့စပ်၍ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခဲ့ရာ၊ ၎င်းတို့ ဇနီးမောင်နှံမှာ လွန်မင်းစွာ ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်း မရှိလှသည့်ပြင် တွင်းစားအချင်းချင်း၏ သားချင်း သမီးချင်း ဖြစ်ကြသည့်အလျောက် တစ်ယောက်အပေါ်၌ တစ်ယောက် မာနထောင်လွှားလျက် "သူ့နောက် ငါ မလိုက်၊ ငါ့နောက် သူမလိုက်" ဟူဘိသကဲ့သို့ ရှိနေကြပြီးလျှင် လင်ယောကျာ်းနှင့်အတူ အဘယ်အခါမျှ လိုက်ပါခဲ့ခြင်း မရှိချေ။ ကိုတင်ဦးမှာ လူချောလူလှတစ်ယောက် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုအပ်သည့်ပြင် သင်္ဘောပေါ်၌ပင်လျှင် မာလိန်က တတိယတန်းစီး ဆင်းရဲသား ခရီးသည်တစ်ဦးအား နိုင်လိုမင်းထက် နှိပ်စက်ပြုကျင့်ရာတွင်၊ ခရီးသည်ဘက်မှ စွက်ဖက်ပါဝင် ခုခံပြောဆိုခြင်းအားဖြင့် အရာရာကို ခွန်အားနည်းသော သူများအား လျစ်လျူ မရှုတတ်သော စိတ်သဘောရှိသူတစ်ယောက်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပေသည်။ ထို့ပြင် မိမိနှင့် အတူ ခရီးသွားလာကြသော ဒုတိယတန်း ခရီးသည်များအား လက်ဖက်ရည်ပွဲ၊ ထမင်းပွဲများတွင် မိမိတွေ့ကြုံခဲ့ရသော အဖြစ်အပျက်များ၊ ရယ်မော ဖွယ်ရာများကို တဟားဟား တသောသော ရှိနေလောက်အောင် ပြောဆိုတတ်ခြင်းအားဖြင့်လည်း ကိုတင်ဦးမှာ လူနှင့်လူချင်း ပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခြင်း အရာ၌ အတော်ပင် ကျေပွန်လုံလောက်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်ဟူ၍ အခြားခရီးသည်များက ဝန်ခံကြရလေသည်။

ချစ်ချစ်မှာ ကသာမြို့၌ သစ်တောအရာရှိ တစ်ယောက်၏ ဇနီးဖြစ်လေရာ ရုပ်ရည်နှင့်တကွ မျက်နှာထား မျက်နှာပေး စသည်တို့မှာ ထူးကဲလှသည်ဖြစ်၍၊ အရာရှိကတော် မဟုတ်ဘဲ ဘိုင်စကုပ် မင်းသမီးအဖြစ်နှင့် ဝမ်းစာရှာခဲ့ရပါမူ အနောက်တိုင်းပြည်များမှ အကျော်ကြားဆုံးသော မင်းသမီးအောက် နိမ့်ကျမည်မဟုတ်ဟု အခြားခရီးသည်များက သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်းခံရသူ ဖြစ်ပေသည်။ ချစ်ချစ်၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ သစ်တောအရာရှိမှာမူ သာမည လူရိုးလူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်ချေ၏။ အပျိုဘဝ၌ ချစ်ချစ်သည် အလွန်တရာ ချစ်ကြိုက်ပိုးပန်းသူ ပေါ်များလှသော မိန်းမချောတစ်ယောက် ဖြစ်လေရာ၊ ပိုးပန်းသူများအနက်တွင် ၎င်းသစ်တောအရာရှိနှင့် အိုင်-စီ-အက် လောင်းကလေးတစ်ဦးလည်း ပါရှိ၏။ ၎င်းအိုင်-စီ-အက် လောင်းကလေးသည်သာလျှင် ချစ်ချစ်နှင့် သမီးရည်းစား အဖြစ်သို့တိုင် ရောက်ခဲ့ရာ၊ ထိုသူသည် အိုင်-စီ-အက် စာမေးပွဲကို အောင်မြင်သည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိဘများက အရေးပိုင်တစ်ယောက်၏ သမီးနှင့် ရုတ်တရက် စေ့စပ် ထိမ်းမြားလိုက်လေရကား ချစ်ချစ်မှာ

ရည်းစားလက်လွတ်၍ ကျန်ခဲ့ရ၏။ ထိုအခါ ချစ်ချစ်သည် ဘွင်းဘွင်းကြီး ပြောဆို ပြုမူလုပ်တတ်သူ ဖြစ်သည့်အလျောက် မိမိအား ပိုးပန်းကြသူများအနက် သစ်တောအရာရှိ ကလေးကို ခေါ်၍ အဖြစ်အပျက် အလုံးစုံကို ဖွင့်ဟ ပြောဆိုပြီးလျှင် မိမိအား တောင်းရမ်းပြောဆို လက်ထပ်ထိမ်းမြားနိုင်သည် တိုင်အောင် ချစ်ခင် စုံမက်ရိုး မှန်ခဲ့ပါလျှင် မိမိက သေတပန်သက်တဆုံး မယားကောင်းတို့၏ ဂုဏ်အင်္ဂါနှင့် ညီညွတ်အောင် လုပ်ကျွေးသမှု ပြုစုပါမည် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အတိအလင်း ပြောဆိုလေ၏။ ထိုအခါ မျှော်လင့်ချက် မရှိသလောက် ဖြစ်နေခဲ့သော သစ်တောအရာရှိ ကိုသက်နံ့မှာ ချစ်ချစ်၏ တိလင်းသော သဘောကို နှစ်သက်သည်တစ်ကြောင်း၊ ချစ်ခင်ဖွယ် ကောင်းလှသော ရုပ်အဆင်းကို မက်မောသည် တစ်ကြောင်းကြောင့် ရည်းစားပျက်ဖူးခြင်းတည်း ဟူသော အဖြစ်ကို မမြင်နိုင်တော့ဘဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခဲ့၏။

ကိုသက်နံ့နှင့် ပေါင်းသင်း နေထိုင်ခဲ့သည့် ၅ နှစ်မျှသော အချိန်ကာလ အတောအတွင်း၌ ချစ်ချစ်သည် မူလက ကတိထားခဲ့သည့်အတိုင်း လင်ယောကျ်ားအပေါ်၌ တစ်စုံတစ်ရာမျှ လိုလေးသေး မရှိရအောင် ဝတ္တရားကျေပွန်စွာ ပြုစု စောင့်ရှောက်လာခဲ့ရာ၊ ကိုသက်နံ့သည် အလွန်တရာ စိတ်ကျေနပ်လှ၍ မိမိ၏မယားအား သူတစ်ပါးလင်သားများနှင့် မတူအောင်ပင် ကြင်နာယုယစွာ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်လာခဲ့၏။ သားယောကျ်ား ကလေး တစ်ယောက် ထွန်းပေါက်လာသော အခါ၌ကား ကိုသက်နံ့၏ မေတ္တာစိတ်သည် သူငယ်ချင်းများ လှောင်ပြောင်ဖွယ်ရာဖြစ်၍ ယောက္ခမများ ချီးမွမ်းဖွယ်ရာ ရှိသည့်တိုင်အောင် သားမယားအပေါ်၌ ဂရုစိုက်ခဲ့ပေ၏။ စိတ်သဘော သေးငယ်သော လင်ယောကျ်ားများသည် မိမိတို့ စိတ်အခန့် မသင့်သော အခါများ၌ မယားဖြစ်သူ၏ ရှေးဟောင်းကို ဖော်ထုတ်စွပ်စွဲ၍ အနိုင်ရအောင် ပြောတတ်ကြသည်ဖြစ်ရာ၊ ကိုသက်နံ့မှာမူ တစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ မိမိ၏မယား ရှက်လောက်အောင် လှောင်ပြောင်ကဲ့ရဲ့ခြင်း မပြုခဲ့ချေ။ ချစ်ချစ်သည် ထိုသို့သော အကြောင်းကြောင့်လည်း လင်ယောကျ်ား အပေါ်၌ ကျေးဇူးလည်း တင်၏။ ပိုမို၍လည်း ဂရုစိုက်၏။ သို့ရာတွင် အချို့သောသူများ၌ ဒုက္ခတရားမည်သည် အပေါက်ရှာ၍ ဝင်လာတတ်၏။

ချစ်ချစ်မှာ မန္တလေးမြို့၌ မိခင်ဖြစ်သူ မကျန်းမာကြောင်းနှင့် သံကြိုးရ၍ ရုတ်တရက် ကသာမှ ဆင်းလာရပြီးလျှင်၊ မိခင်ကျန်းမာသဖြင့် ကသာသို့ အပြန်တွင် သပိတ်ကျင်း မြို့၌ရှိသော မောင်ဖြစ်သူ မြို့အုပ်နှင့် တွေ့ဆုံခွင့် ရစေခြင်းငှာ မီးရထားဖြင့် မပြန်ဘဲ ဗန်းမော်စာပို့သင်္ဘောဖြင့် ပြန်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

စာပို့သင်္ဘောသည် မန္တလေးဆိပ်ကမ်းမှ ထွက်ခွာခဲ့၍ ဒုတိယတန်း ခရီးသည်များသည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျက်နှာချင်းဆိုင်ခွင့် ရကြသည် နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရိုင်းပျစွာသော ရှေးရေစက်၏ ဖန်တီးစီမံချက်အရ ကိုတင်ဦးနှင့် ချစ်ချစ်တို့သည် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မျက်လုံးချင်း ချစ်ကြိုက်မိကြ၏။ ဤကား အပြစ် ဆိုဖွယ်ရာပင်တည်း။ သို့ရာတွင် ဆိုင်းလင့်ဘိဦး။ မြင်လျှင်မြင်ချင်း ချစ်ကြိုက်ကြသော သူတို့မှာ ရှေးဘဝဟောင်း၌ မရဏ သဘောကြောင့် ကွေကွင်း ခဲ့ကြရပြီးနောက် ယခုဘဝ၌ ဆုံမိကြသောအခါတွင် ပျောက်နေသောသူကို ရုတ်တရက် တွေ့ရဘိအလား ဖြုန်းခနဲ အမ်း၍ သွားမတတ် ဖြစ်တတ်ကြလေသည်။ ကိုတင်ဦးနှင့် ချစ်ချစ်တို့မှာ ဖော်ပြလတ္တံ့သော အဖြစ်အပျက်များကို ထောက်သဖြင့် ရှေးဘဝဟောင်းမှ အဆက် ဖြစ်သည်ဟု ဆိုလောက်ပါပေသည်။

ယင်းသို့ တွေ့မြင်ကြပြီးနောက် တစ်ယောက် အခြေအနေကို တစ်ယောက်သိရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်ကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နှစ်ဦး လုံးတို့သည် ဤဘဝ ဤမျှနှင့်ပင် ရပ်တန့်ကြရန် ကြိုးစားကြ၏။ ကျောက်မြောင်း၌ တစ်ကြိမ်၊ သပိတ်ကျင်း၌ တစ်ကြိမ် သင်္ဘောဆိုက်သော အခါတွင် ကိုတင်ဦးသည် သင်္ဘောမှ ဆင်း၍ နေရစ်ရန် စိတ်ပြဌာန်းမိ၏။ သို့ရာတွင် ချစ်ချစ်အပေါ်၌ တပ်မက် စွဲလမ်းခြင်းသည် အားကြီးလှလေရကား နောက် တစ်ဆိပ်ကမ်း၌ ဆင်းမည်၊ ဤမျှနှင့် ကိစ္စမရှိနိုင် စသည်ဖြင့် တစ်ဆိပ်ကမ်းမှ တစ်ဆိပ်ကမ်းသို့ လွှဲပြောင်းပြီးလျှင် ကသာသို့ တိုင်အောင်သာလျှင် ချစ်ချစ်နှင့် အတူ သင်္ဘောစီးလျက် ပါလာခဲ့၏။ ထိုရက် အတောအတွင်း၌ အတူတကွ သင်္ဘောမှဆင်း၍ လည်ပတ်ခြင်း၊ တစ်ယောက်၏မျက်နှာကို တစ်ယောက် စိန်းစိန်းကြည့်ခြင်း စသည်ထက် ပိုမိုခဲ့ခြင်း မရှိချေ။ ကြားညှပ် ဆိပ်ကမ်း၌ သင်္ဘောဆိုက်ကပ်၍ ညဥ့်အိပ်ရာတွင် ကိုတင်ဦးသည် ချစ်ချစ်နှင့် အတူ ထင်းတင်ကူလီများကို ကြည့်ရင်း၊ မိမိမှာ ချစ်ချစ်နှင့်အတူ ထင်းကူလီ လုပ်၍ စားရသော် ရှိသမျှသော စည်းစိမ် ပစ္စည်းဥစ္စာကို စွန့်လွှတ်ရန် အဆင်သင့် ရှိကြောင်းနှင့် လွှတ်ခနဲ ပြောလိုက်မိ၏။ သို့ရာတွင် ချစ်ချစ်၏ သဘောကိုကား မေးမြန်းခြင်း မပြု။ ချစ်ချစ်ကလည်း သဘောတူ မတူ ပြန်၍ မပြောဘဲ ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် နေမိ၏။ ဤသည်ကား အလွန်ကျူးဆုံး စကားပင်တည်း။ "ဒု-သ-န-သော" ကို စင်စစ် ကြောက်၍ သူတစ်ပါးအား မတရားပြုရန် ခဲယဉ်းသော ကိုတင်ဦးသည် ဤမျှထက် ရှေ့မတိုးမိစေရန် မိမိ၏စိတ်ကို နှိမ်နင်းချုပ်တည်းခဲ့၏။

ကသာမြို့သို့ ဆိုက်ကပ်သောအခါ ချစ်ချစ်၏ခင်ပွန်း ကိုသက်နံ့သည် ဝမ်းမြောက် ရွှင်လန်းစွာ ကြိုဆိုလျက်ရှိ၏။ သင်္ဘောပေါ်သို့ ဆင်းလာ၍ ချစ်ချစ်က ကိုတင်ဦးနှင့် ကိုသက်နံ့တို့ကို အသိအကျွမ်း ဖြစ်စေပြီးလျှင် ကိုတင်ဦးသည် မိမိအား လမ်းတစ်လျှောက်၌ ဂရုစိုက်၍ စောင့်ရှောက် ပေးကြောင်းနှင့် လင်ယောကျ်ားအား ပြောပြရာတွင်၊ လူရိုးလူကောင်းဖြစ်သော ကိုသက်နံ့သည် ကိုတင်ဦးအား အားရဝမ်းသာ ကျေးဇူး တင်ကြောင်း ပြောပြ၍ ခရီးစဉ်ကို မေးမြန်း၏။ ကိုတင်ဦး၏ သွားရန်ကိစ္စ အရေးမကြီးကြောင်း သိရှိရသောအခါ ကိုသက်နံ့သည် မိမိတို့အိမ်၌ တစ်ညဥ့်တလေ ရပ်နားတည်းခိုရန် တိုက်တွန်း၏။ ကိုတင်ဦးသည် မည်သို့မျှ ပြန်မပြောဘဲ ချစ်ချစ်၏ မျက်နှာကို အကဲခတ်လျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ ကိုသက်နံ့သည် ချစ်ချစ်ဘက်သို့ လှည့်၍ 'မင်းကပါ ကူပြီး ခေါ်ပါဦးကွယ်၊ တောက်လျှောက် ခရီးသွားရတာ ပင်ပန်းရှာပါတယ်၊ တစ်ညတလေ နားရှာပါစေ' ဟု ပြောသဖြင့် ချစ်ချစ်ကလည်း လင်၏ အလိုအတိုင်း ကိုတင်ဦးကို ဖိတ်ခေါ်လိုက်၏။ သို့ဖြစ်၍ ကိုတင်ဦးသည် ညနေရထားဖြင့် မြစ်ကြီးနားသို့ တောက်လျှောက် မလိုက်ဘဲ လင်မယား နှစ်ယောက်နှင့်အတူ ၎င်းတို့၏ နေအိမ်သို့ လိုက်ပါသွားလေ၏။

အိမ်သို့ ရောက်သောအခါ ယောကျ်ားနှစ်ယောက်တို့သည် တစ်နာရီခန့်မျှ စကားပြောကြရုံမျှနှင့် ကိုသက်နံ့သည် ကိုတင်ဦးအား မိတ်ဆွေဟောင်းကဲ့သို့ ခင်မင်လေရကား၊ မိမိတို့အိမ်၌ တည်းခိုနေထိုင်ရန်အတွက် တိုက်တွန်းလေရာ ကိုတင်ဦးမှာ တစ်နေ့မှ တစ်နေ့သို့ ရွှေ့ဆိုင်း၍ သုံးလေးရက်မျှ ကြာသွားခဲ့လေ၏။ စတုတ္ထနေ့၌ ကိုသက်နံ့သည် တောမှ ပြန်လာ၍ ရွံ့ပေနေသော မိမိ၏ ဘွတ်ဖိနပ်ကို လှေကားရင်းတွင် ချွတ်ထား ခဲ့ပြီးလျှင် ခြေအိတ်မျှနှင့် အိမ်ပေါ်သို့ တက်ခဲ့ရာ၊ ခြေသံ မကြားရသောကြောင့် အိမ်ပေါ်ရှိလူများက မသိကြချေ။ တံခါးဝသို့ ရောက်သဖြင့် အခန်း တွင်းသို့ လှမ်း၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ မှန်ရိပ်တွင် မြင်ရသော အခြင်းအရာ အတွက်ကြောင့် ကြက်သေ သေလျက် ငေးနေမိ၏။ အကြောင်းကို ဆိုသော် အိပ်လျက်ရှိသော သားငယ်၏ ခုတင် တစ်ဖက်တစ်ချက်၌ ချစ်ချစ်နှင့် ကိုတင်ဦးတို့သည် မျက်နှာချင်း ဆိုင်ရပ်လျက် တစ်ယောက်၏ မျက်နှာကို တစ်ယောက် ကြည့်နေရာမှ၊ သားငယ်၏ မျက်စိကွယ်ရာဖြစ်သော ခုတင် ခေါင်းရင်းသို့ လျှောက်လာကြပြီးနောက် တစ်ယောက်ကို

တစ်ယောက် ပွေ့ဖက် နမ်းရှုပ်ကြသည်ကို မှန်ထဲတွင် တွေ့မြင်လိုက်ရသောကြောင့် ပေတည်း။ မိမိကိုယ်ကို နတ်ပြည် ၆ ထပ်တွင် အမြင့်ဆုံးသော အထပ်သို့ ရောက်နေသည်ဟု ထင်မှတ်လျက်ရှိသော ကိုသက်နံ့မှာ ထိုခဏ၌ အဝီစိငရဲသို့ ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံ ကျသွားဘိသကဲ့သို့ စိတ်ထဲ၌ ကြီးစွာသော ဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ အချို့သောသူတို့မှာ ဤနေရာမျိုး၌ ဒေါသအလျောက် ပြုမိပြုရာ ပြုချေမည်ဖြစ်ရာ၊ မိမိမယားအပေါ်၌ အခါ ခပ်သိမ်း ယုံမှားခြင်း ကင်းခဲ့သော ကိုသက်နံ့မှာမူ ကြီးစွာသော အံ့ဩခြင်းဖြင့်သာလျှင် ထိုနေရာတွင် အမြစ် တွယ်နေဘိသကဲ့သို့ မတုန်မလှုပ် ကြောင်တောင် ငေးကြည့်နေမိ၏။ ထိုခဏ၌ ကိုတင်ဦးက 'ကျုပ်နဲ့ရတဲ့ သားကလေးသာ ဖြစ်ပါတော့ ချစ်ချစ်ရယ်' ဟု ပြောလိုက်ရာ ထိုအခါတွင် ကိုသက်နံ့သည် လှုပ်ရှားခြင်းဟု စွမ်းနိုင်တော့သည်ဖြစ်၍ တက်လာခဲ့သည့်အတိုင်း ခြေသံမကြားအောင် အိမ်အောက်သို့ ဆင်းသွားလေ၏။ ထို့နောက် ကိုသက်နံ့သည် မည်သို့ ပြုလုပ်ရမည်ကို မသိဘဲ ၅ မိနစ်ခန့်ကြာအောင် ဝင်းတွင်း၌ တစ်ယောက်တည်း လမ်းလျှောက်နေပြီးမှ ခြေသံ ကြားလောက်အောင် အိမ်ပေါ်သို့ တက်လာလေရာ ချစ်ချစ်နှင့် ကိုတင်ဦးတို့မှာမူ ဧည့်ခန်း၌ ထိုင်လျက် ရှိနေနှင့်ကြလေပြီ။

ချစ်ချစ်သည် ကိုသက်နံ့၏ မျက်နှာကို မြင်ရသောအခါတွင် အံ့ဩစွာနှင့် 'ကိုသက်နံ့ ဘာဖြစ်လာသလဲ၊ နေလို့များ မကောင်းလို့လား' ဟု မေးလိုက်ရာ ကိုသက်နံ့က အသံမပျက်စေဘဲ 'မောလွန်းလို့ပါကွယ်၊ ရေချိုးလိုက်ရင် ပျောက်ပါလိမ့်မယ်' ဟူ၍သာလျှင် ပြန်ပြောလိုက်၏။

ရေချိုးလျက် ရှိစဉ်အတွင်း ကိုသက်နံ့သည် မည်ကဲ့သို့ ပြုရမည်ကို စဉ်းစားစိတ်ကူး၏။ နောက်ဆုံး၌ ကိုသက်နံ့သည် မည်သို့မျှ ဖွင့်ဟ၍ မပြောဘဲ မသိယောင်ပြုလျက် အရိပ်အကဲကို ကြည့်ဦးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်လိုက်၏။

ထမင်း စားပြီးသောအခါ၌ ကိုသက်နံ့သည် ၎င်းတို့နှစ်ဦး၏ အကြောင်းကို အစွမ်းကုန် သိလိုသည်ဖြစ်သောကြောင့် နစ်ယောက်တည်း တမင် ထားပစ်ခဲ့ပြီးလျှင် ဥပါယ်တံမျဉ်နှင့် အပြင်သို့ ထွက်သွား၏။ တစ်နာရီခန့်မျှ ကြာအောင် မြို့တွင်း၌ လှည့်လည် လျှောက်သွားနေစဉ်အတွင်း ကိုသက်နံ့၏ စိတ်မှာ မည်မျှလောက် ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်ရသည်ကို ဖော်ပြရန် မတတ်နိုင်ချေ။ လမ်း၌တွေ့သော အသိများသည် ကိုသက်နံ့၏ မျက်နှာထားကို အံ့ဩစွာနှင့် လှည့်ကြည့်မိကြ၏။ နောက်ဆုံး၌ ကိုသက်နံ့သည် မည်သို့ ဖြစ်မည်ကို သိလိုလှသဖြင့် အိမ်သို့ လှည့်ပြန်ခဲ့၍ အိမ်၏ အခြားဘက်မှ ဖြေးညင်းစွာ လျှောက်လာရာတွင်၊ လသာဆောင်၌ ကုလားထိုင်များနှင့် ထိုင်နေကြသော ကိုတင်ဦးနှင့် ချစ်ချစ်တို့၏ စကားပြောသံများကို ကြားရသဖြင့် တုံ့၍ ရပ်နေမိလေ၏။

'သားကလေး အတွက်ကြောင့် ခက်တာပဲ ကိုတင်ဦး၊ သားကလေးအတွက် သနားဖို့ ကောင်းပါတယ်'

'ဒါလည်း မှန်တယ်၊ ဒီ့ပြင် တစ်ကြောင်းကလည်း ကျုပ်မှာလည်း အလွတ်အလပ် မဟုတ်၊ ချစ်ချစ်ကလည်း အလွတ်အလပ် မဟုတ်။ ဘဝ ရေစက်များနယ် ဘယ်လိုများ ဖန်တီးလာပါလိမ့် ချစ်ချစ်ရယ်။ ကိုင်း…သို့သော် ဒီလိုနေလို့တော့ မဖြစ်ကြပေဘူး၊ နေမြင့်လေလေ အရှုးရင့်လေလေ ဆိုတဲ့ စကားလို ဖြစ်ကုန်ကြတော့မယ်။ ဒီတော့ ကိုယ့်စိတ်ကို ကိုယ် မနိုင် နိုင်အောင် ထိန်းပြီး ပြုမိပြုရာ မပြုကြသေးခင်က ခပ်ဝေးဝေး ကျုပ်ပြေးပါ တော့မယ် ချစ်ချစ်ရယ်'

'သွားပေတော့ ကိုတင်ဦး၊ ဘယ်တော့ သွားမလဲ'

'မနက်ဖြန်ပဲ ကျုပ်သွားတော့မယ်။ သို့သော် ကျုပ် တစ်ခုမှာခဲ့မယ်၊ ချစ်ချစ်မှာ အရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စတစ်စုံတစ်ခု ပေါ်ပေါက်လို့ ကျုပ် အကူအညီကို လိုခဲ့လို့ရှိရင် ကျုပ်ကိုသာ တ လိုက်ပါနော်။ ဘယ်နေရာ ဘယ်အရပ်ကမဆို ကျုပ်ရောက်အောင် ပြေးလာခဲ့မယ်၊ စိတ်သာချ'

နောက်တစ်နေ့၌ ကိုတင်ဦးသည် မြစ်ကြီးနားမြို့သို့ မီးရထားဖြင့် ဆက်လက် လိုက်ပါသွား၏။ ကိုတင်ဦး ထွက်သွားသော နေ့မှစ၍ ချစ်ချစ်သည် အနည်းငယ် နှုတ်ဆိတ်ခြင်းမှ တစ်ပါး လင်ယောကျာ်းအပေါ်၌ အမူအရာ ပြောင်းလဲခြင်း မရှိချေ။ ရံဖန်ရံခါ ရှေးကထက်ပင် ပိုမို၍ ယုယကြင်နာခြင်း ရှိသည်များကိုပင် ကိုသက်နံ့ တွေ့ရသေး၏။ ကိုသက်နံ့ကလည်း မိမိသိရှိသော အခြင်းအရာကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း မပြုချေ။ ဘွင်းဘွင်းကြီး သဘောထားတတ်သော မိမိ၏မယား ချစ်ချစ်သည် ထိုအဖြစ်အပျက်ကို မိမိအား ဖွင့်ဟ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခဲ့ပါမူ စိတ်မဆိုးတော့ပြီဟု အောက်မေ့၍ ပြောလိမ့်မည် ဟူ၍လည်း မျှော်လင့်မိ၏။ နောက်ဆုံးတစ်နေ့၌ ချစ်ချစ်သည် မကောင်းမှုကို ပြုစေကာမူ လင်ယောကျာ်းအား ဖွင့်ဟ ဝန်ခံတတ်သော အကျင့်ရှိသည့်ပြင် လင်ယောကျာ်း၏ သဘောထားကြီးခြင်းကိုလည်း သိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ထုတ်ဖော်၍ ပြောလိုက်၏။

ထိုကဲ့သို့ ဖွင့်ဟ ပြောဆိုရန် အကြောင်းဖြစ်ပေါ်လာပုံမှာကား ရေနံချောင်းမြို့၌ မော်တော်ကားပြိုင်ပွဲတစ်ခု ကျင်းပရာတွင် ဘီ-အို-စီ မှ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး အမြောက်အမြားနှင့် တွင်းစားတစ်ချို့တို့ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြရာ တွင်းစားကိုတင်ဦးမှာ ပထမရကြောင်းနှင့် သတင်းစာများတွင် ပါလာ၏။ ထိုသတင်းကို လင်မယားနှစ်ယောက် ဖတ်ရှုမိကြသဖြင့် ကိုတင်ဦး၏ အကြောင်းကို စကားစပ်မိ၍ ပြောမိကြရာတွင်၊ ချစ်ချစ်သည် ဖြစ်ပျက်သမျှ အခြင်းအရာကို အနည်းငယ်မျှ ကွယ်ဝှက်ခြင်း မရှိဘဲ ဟုတ်မှန်သလောက် ဖွင့်ဟဝန်ခံမိလေ၏။ နောက်ဆုံး၌-

'ကျွန်မ ပြောသမျှထက် မပိုဘူးဆိုတာကို ကိုသက်နံ့ ယုံကြည်ပါနော်။ လော်လည်တယ်လို့ ဆိုချင်ရင်လည်း ဆိုပါတော့။ ကျွန်မက တော့ဖြင့် အားလုံးကုန် ကတိမ်းကပါး မဖြစ်ကြရအောင် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားခဲ့ရတာ အမှန်ပါပဲ။ လွန်လဲလွန်ခဲ့ပါပြီ ကိုသက်နံ့။ ဒီဘဝအတွင်းမှာဖြင့် ကိုတင်ဦးကို ကျွန်မတွေ့ဖို့ မြင်ဖို့ စိတ်မကူးတော့ပါဘူး ဆိုတာကိုလည်း ယုံကြည်ပါ ကိုသက်နံ့'

'ချစ်ချစ်က ယခုလို ဖွင့်ဟပြီး ပြောခြင်းအတွက် အများကြီး ကျုပ်ဝမ်းသာပါတယ်။ ကျုပ် သိတာတော့ ကြာပါပြီ'

'အလိုလေး…ဘုရား ဘုရား၊ ရှင်ဘယ်တုန်းက သိနှင့်သလဲ'

ထိုအခါ ကိုသက်နံ့သည် မိမိ သိရှိသမျှ အခြင်းအရာကို ချစ်ချစ်အား ပြန်ပြောပြလေရာ ချစ်ချစ်မှာ လင်ယောကျာ်း၏ သဘောထား ကြီးခြင်းကို ချီးမွမ်း၍ မဆုံးနိုင်အောင် ရှိနေလေ၏။ ထိုနေ့မှစ၍ ၎င်းတို့ လင်မယားသည် ထိုအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဘယ်အခါမှ စကားမစပ် ကြတော့ဘဲ ပြောရန် ရှိသမျှကို ထိုညဉ့်၌သာလျှင် အလုံးစုံ ရှင်းလင်းပြောပြကြ၏။ လင်ယောကျာ်းသည် မယားဖြစ်သူ၏ ပွင့်လင်းသော စိတ်သဘော နှင့် မှားပင်မှားသော်လည်း အဆုံးသို့ မရောက်ရအောင် ချုပ်တည်း သိမ်းဆည်းနိုင်သော သဘောကို စိတ်တွင် ချီးမွမ်း၍၊ မယားဖြစ်သူကလည်း မိမိ တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိပါလျက်နှင့် ဆူပူကြိမ်းမောင်းခြင်း မပြုဘဲ ချုပ်တည်း သည်းခံနိုင်သော သဘောထားကြီးခြင်းကို ချီးမွမ်းပြီးလျှင် တစ်ဦးကို တစ်ဦး ရှေးကထက် ကြင်နာမြတ်နိုးခြင်း ရှိကြလေ၏။

တစ်နေ့သ၌ အင်းတော်ရွာ၌ နေထိုင်လျက်ရှိသော ကိုသက်နံ၏ မိတ်ဆွေ ပင်စင်စားမြို့အုပ် ကိုဘတင်သည် ကိုသက်နံတို့ လင်မယား အား ပျော်ပွဲစား ဖိတ်ကြားလေရာ၊ လင်မယား နှစ်ယောက်တို့သည် ကိုယ်ပိုင်ကားဖြင့် အင်းတော်ရွာသို့ သွားရောက်ကြ၏။ ကိုသက်နံသည် မိတ်ဆွေ ကိုဘတင်နှင့် ဘက်တမင်တံ ကစားကြရာတွင် လက်ယာလက်၌ အကြောတင်၍ သွား၏။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် အင်းတော်ရွာမှ ကသာမြို့သို့ ပြန်လာ ကြသောအခါတွင် ကိုသက်နံမှာ မော်တော်ကားမောင်းရန် မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍ ချစ်ချစ်သည် ကားမောင်းရ၏။ အစစ အရာရာ၌ ဘိုဆန်လှသော ချစ်ချစ်သည် ကားမောင်းခြင်း အတတ်ကိုလည်း လင်ယောကျ်ားထံမှ သင်ကြားထားဖူးသဖြင့် မြို့ပေါ်ရှိလမ်းများတွင် မောင်းနေကျ ဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် အင်းတော်ရွာနှင့် ကသာလမ်းမှာမူ တောင်ဆင်းတောင်တက် များလှသောကြောင့် မိတ်ဆွေများက ဒရိုင်ဘာတစ်ယောက် ခေါ်သွားရန် ပြောကြသော်လည်း၊ ချစ်ချစ်သည် မိမိ၏ အစွမ်းကို ယုံကြည်သည့်ပြင် လင်ယောကျ်ားကလည်း နံဘေးမှ ပါသေးသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဒရိုင်ဘာ မခေါ်တော့ဘဲ ချစ်ချစ်ပင်လျှင် ကားကို မောင်းလာခဲ့၏။

အင်းတော်မှ ကသာသို့သွားသော မော်တော်ကားလမ်းမှာ ထွက်ခါစ၌ တောင်တက်များလှ၍ တစ်ဝက် ကျော်လွန်သော အခါတွင်မူကား တောင်ဆင်း များလှသည်ဖြစ်ရာ၊ ချစ်ချစ်သည် သတ္တိကောင်းသော မိန်းမဖြစ်သည့်ပြင် ကျင်လည်ခြင်းလည်း ရှိသည်ဖြစ်၍ တောင်တက် တောင်ဆင်း များကို မှားရအောင် ဖေးမ မောင်းနှင်လာခဲ့၏။ တစ်ဝက်ခရီး ကျော်လွန်ခဲ့၍ အထူးသဖြင့် စောက်မတ် ရှည်လျားသော တောင်ဆင်းလမ်းသို့ ရောက်ကြသောအခါတွင် မော်တော်ကားသည် အတော်အတန် ပြင်းသော အရှိန်ဖြင့် ဆင်းလာ၍ အကွေ့သို့ နီးသဖြင့် ချစ်ချစ်က ဘရိတ်ကို အုပ်လိုက်ရာတွင်၊ ဘရိတ်သည် တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် ချွတ်ယွင်းသွားခဲ့၍ ကား၏အရှိန်ကို သတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ဘဲ ရှိလေ၏။ အကွေ့သို့ ရောက်သော အခါတွင် ချစ်ချစ်သည် တစ်ဖက်ချောက်ကြီးကို မြင်သဖြင့် ရုတ်တရက် ကွေ့ရှောင်ပါသော်လည်း ပြင်းထန်လှသော အရှိန်ကြောင့် လိုရာမရောက်မီ ချောက်စွန်းမှ ကျွမ်းပြန်ထိုးဆင်း ကျသွားလေ၏။

ကိုသက်နံမှာမူ တစ်ဖက်၌ ပွင့်နေသော တံခါးမှ ကမန်းကတန်း ခုန်ချလိုက်သဖြင့် ကားနှင့်အတူ ချောက်ထဲသို့ ပါမသွားဘဲ ကျန်ရစ် ခဲ့လေသည်။ ချစ်ချစ်မှာမူကား တစ်ပတ် နှစ်ပတ် သုံးပတ် စသည်ဖြင့် ချာလပတ်လည်ကာ လိမ့်ကျ ထိုးဆင်းသွားသော ကားအတွင်း၌ ပါသွား ရှာလေ၏။

အနီးအနားရှိ ရွာကလေးမှ ရွာသားများသည် ဟစ်အော်သံများနှင့် ကားလိမ့်ကျသော အသံများကို ကြားကြသဖြင့် ထိုနေရာသို့ ပြေးလာ ကြည့်ရှု ကြသောအခါတွင်၊ လမ်းနံဘေး၌ သတိမရ မူးမေ့လျက်ရှိသော သစ်တောအရာရှိ ကိုသက်နံနှင့် သံတိုမယ်နဖြစ်အောင် ကြေမွပျက်စီးလျက် ရှိသော ကားနှင့် ချစ်ချစ်၏အလောင်းကို ချောက်ထဲ၌ တွေ့ကြရလေ၏။

ကိုသက်နံသည် ဆေးရုံမှ ဆင်းပြီးနောက် အလုပ်မှ ခွင့်ယူ၍ စိတ်ပြေလက်ပျောက် သဘောမျိုးဖြင့် သားကလေးနှင့်အတူ မြစ်ကြောင်း တစ်လျှောက် စုန်ဆင်းလာခဲ့၏။ ရေနံချောင်းမြို့သို့ သင်္ဘောဆိုက်၍ ထိုညဥ့်အဖို့၌ ၎င်းဆိပ်ကမ်း၌ပင် အိပ်တော့မည့်အကြောင်း သိရှိရသောအခါ ကိုသက်နံသည် သားကလေးကို အစေခံနှင့် ထားခဲ့၍ ကမ်းသို့တက်လာခဲ့၏။ ကိုသက်နံ၏ အကြံမှာ ချစ်ချစ်သေဆုံးခြင်း၏ အကြောင်းကို ကိုတင်ဦး အား ပြောပြရန် ဖြစ်လေရာ၊ ကိုတင်ဦး၏ နေရပ်ကိုလည်း ဧည့်သည်အဖြစ်နှင့် မိမိအိမ်၌ တည်းခိုဖူးစဉ်ကပင် မေးမြန်းစုံစမ်းထားပြီး ဖြစ်လေသည်။

ကိုတင်ဦး၏ မိဘများအိမ်သို့ ရောက်သောအခါ လူတစ်ယောက်နှင့် တွေ့၍ ကိုတင်ဦး၏ မိဘများမှာ ကျိုက်ထီးရိုးဘုရားသို့ သွားကြ ကြောင်းနှင့် ပြော၏။ ကိုတင်ဦးအကြောင်းကို မေးမြန်းသောအခါ ထိုသူသည် ဝမ်းနည်းသော မျက်နှာထားဖြင့် ကြည့်နေပြီးနောက်-

'ခင်ဗျား မသိဘူးလား'

'ကျုပ်က ယခုမှ သင်္ဘောက ဆင်းလာခဲ့တဲ့ ဧည့်သည်မို့ ဘာမှ မသိရပေါင်ဗျာ'

'ကိုတင်ဦး သေရှာပြီဗျ'

'ဟင်...ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ'

'ဒီကနေ့ဆိုရင် နှစ်လတိတိပဲ'

ထိုအခါ ကိုသက်နံမှာ မိမိမယား ချစ်ချစ် သေဆုံးသည်မှာလည်း ထိုနေ့၌ပင် နှစ်လတိတိ ရှိနေသောကြောင့် အံ့သြလျက် ရှိနေ၏။ ထို့ပြင် ချစ်ချစ်သည် ချောက်ထဲသို့ ထိုးဆင်းတော့မည့် ဆဲဆဲတွင် ရုတ်တရက် လွှတ်ခနဲ ဟစ်အော်လိုက်သော စကားကို သတိရလာသည်နှင့် ပိုမို၍ အံ့သြခြင်း ဖြစ်လာခဲ့လေ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကိုတင်ဦး သေဆုံးပုံ အခြင်းအရာကို ဆက်လက်၍ စုံစမ်း မေးမြန်းဦးအံ့ဟု အကြံဖြစ်ပြီးလျှင်-

'ခင်ဗျားက ကိုတင်ဦးနဲ့ ဘယ့်နယ်တော်သလဲ'

'ကျွန်တော့်အကို အရင်းပါပဲ'

'ဒါဖြင့် သူသေရပုံကို ခင်ဗျားသိမှာပေါ့၊ တစ်ဆိတ်လောက် ပြောပြပါဗျာ'

'သတင်းစာထဲမှာ ခင်ဗျား မတွေ့မိဘူးလား'

'ကျုပ်လည်း ဟိုတုန်းက ဆေးရုံတက်နေရလို့ သတင်းစာ မဖတ်နိုင်ဘူးဗျ'

'ဩော်...ဒါကြောင့်ကိုး၊ မော်တော်ကားမှောက်လို့ သေရရှာတယ်ဗျ'

ကိုသက်နံမှာ အံ့သြသည်ထက် အံ့သြလာခဲ့၍-

'အဖြစ်အပျက်ကို တစ်ဆိတ် ပြောပြစမ်းပါဗျာ'

'ဒီတုန်းက ကားပေါ်မှာ သူနဲ့အတူ ကျွန်တော် ပါသွားတယ်ဗျ။ ကျွန်တော့်အစ်ကိုဟာ ကားမောင်း အင်မတန်တော်လေတော့ ပြိုင်ပွဲမှာ တောင် ဆုတွေဘာတွေ ရဖူးတယ်။ ဒီတော့ ဟိုနေ့ညနေက တစ်နာရီ မိုင် ၄၀ ကျော်လောက်ကလေး မောင်းရုံနဲ့ ဘယ့်နယ်ကြောင့် ဒီလို ဖြစ်သွား ရတယ်ဆိုတာ လူတိုင်းက အံ့သြနေတယ်'

'ပြောစမ်းပါဦးဗျာ'

'ဒီလိုဗျ၊ ဟိုနေ့က သူနဲ့ ကျွန်တော်နဲ့ ပြည်မြို့မှာ တင်းနစ်ကစားကြပြီး ကားနဲ့ နစ်ယောက်ထဲအပြန်မှာ လမ်း တစ်ဝက်လောက် ရောက်တော့ အစ်ကိုကြီးက ကားမောင်းရာကနေပြီး သူ့စိတ်ဟာ ဘယ့်နယ် ဖြစ်သွားတယ်လို့ မဆိုနိုင်ဘူး။ "ညာဘက်ကို လှည့်လိုက်ပါတော့လား ချစ်ချစ်ရဲ့" လို့ သူ့ပါးစပ်က ပြောတဲ့ပြီး ပြောပြောဆိုဆိုနဲ့ သူ့ကားကို ညာဘက် ရုတ်တရက် လှည့်လိုက်တာ သစ်ပင်ကြီး ဝင်ဆောင့်မိပါရောဗျာ။ သူတော့ဖြင့် ပွဲချင်းပြီး သေပါလေရော၊ ကျွန်တော်တော့ ပွန်းရုံ ပဲ့ရုံလောက်နဲ့ လွတ်လာခဲ့တယ်'

၎င်းနောက် ကိုသက်နံ့သည် ထိုသူ့အား နှုတ်ဆက်၍ သဘော်သို့ ဆင်းလာခဲ့ရာ ချစ်ချစ်နှင့် ကိုတင်ဦးတို့မှာ ယခုဘဝ၌ လင်မယား အဖြစ်သို့ မတိုင်ရောက်ကြသော်လည်း အဆက်နီးလှသူများ ဖြစ်ကြောင်းကိုမူကား ယုံကြည်စိတ်ချမိ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ချစ်ချစ်သည် ချောက်ထဲသို့ ထိုးဆင်းကျခါနီးဆဲဆဲ၌ "ကယ်ပါဦး ကိုတင်ဦးရေ" ဟု လွှတ်ခနဲ အော်လိုက်သော အသံကို မိမိ၏နားထဲ၌ ထိုအချိန်တိုင်အောင် ကြားလျက် ရှိနေသောကြောင့် ဖြစ်ပေသတည်း။

[သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၃၆]

ပုလင်းစောင့် ဘီလူး

မန္တလေးမြို့ စိန်ပန်း ရပ်ကွက်တွင် မောင်ပေါက်တူးအမည်ရှိ ဖောင်ကြိုသမားတစ်ယောက် ရှိ၏။ မောင်ပေါက်တူးသည် လှေဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဖောင်ဖြင့်လည်းကောင်း အထက်မြစ်ညာ ကသာနယ်မှ ရန်ကုန်မြို့အထိ မြစ်ရိုးတစ်လျှောက် အနံ့အပြား ရောက်ဖူးသူတစ်ယောက်ဖြစ်၍၊ ၎င်းရပ်ကွပ်ရှိ လူငယ်များအား ဒေသန္တရ ဗဟုသုတ အကြောင်းများကို ဖြန့်ဖြူး ဝေငှလေ့ရှိ၏။ မောင်ပေါက်တူးမှာ လူပျိုကြီးတစ်ယောက် ဖြစ်၍ ညနေခင်း အချိန်မှ ညအချိန်တိုင်အောင် ၎င်း၏ နေအိမ်တွင် ကာလသားများ လက်ဖက်ရည်ကြမ်းဝိုင်း ဖွဲ့လေ့ရှိ၏။

တစ်နေ့သ၌ မောင်ပေါက်တူးသည် မြန်မာပြည်ကို အနံ့အပြား လှည့်လည် ကြည့်ရှုလိုသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်နှင့် သူငယ်ချင်းမိတ်ဆွေများကို နှုတ်ဆက်ပြီးလျှင် အိပ်ရာတစ်လိပ်၊ ဖာတစ်လုံးနှင့် ငွေကလေး သုံးလေးဆယ်ကို အိတ်တွင်ထည့်၍ အိမ်မှ ထွက်လာခဲ့၏။ မြစ်ဆိပ်သို့ ရောက်သောအခါ အောက်အရပ်သို့ စုန်မည့် ဖောင်တစ်စင်းနှင့် အခန့်သင့် တွေ့သဖြင့် မောင်ပေါက်တူးသည် "ဝိုင်းစားဝိုင်းလုပ်" အဖြစ်နှင့် အဖိုးအခ မရှိဘဲ လိုက်လာခဲ့လေ၏။

မြင်းခြံမြို့သို့ ဆိုက်ရောက်သောအခါ မောင်ပေါက်တူးသည် မြို့ပေါ်သို့တက်၍ ရောက်တတ်ရာရာ လှည့်လည်လာခဲ့ရာ၊ ကုန်းမြင့်ကလေးတစ်ခုသို့ ရောက်သည်တွင် အလွန် ခမ်းနားတင့်တယ်စွာ ဆောက်လုပ်ထားသည့် အိမ်ကြီးတစ်လုံးကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ ပေါက်တူးသည် ဝင်းပေါက်အနီးမှ ရပ်တန့်၍ အိမ်ကြီး၏ သိုက်မြိုက်ခန့်ထည်ခြင်းကို ကြည့်ရှု ချီးမွမ်းလျက်ရှိစဉ်၊ အိမ်ကြီး၏ အထက်ထပ် ပြတင်းပေါက်မှ မိမိအား စိုက်ငေးကာကြည့်နေသော လူကြီးတစ်ယောက်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင်မိကြလေ၏။

လူကြီးသည် ပေါက်တူးနှင့် မျက်လုံးချင်း ဆိုင်မိရာမှ ပြုံးရယ်၍ ပေါက်တူးအား အိမ်တွင်းသို့ လက်ယပ်ခေါ်ငင်လေရာ ပေါက်တူးလည်း အံ့သြစွာနှင့် အိမ်တွင်းသို့ ဝင်သွားလေ၏။

ညှော့ခန်း၌ ထိုင်မိကြသောအခါ လူကြီးသည် စကားမပြောသေးဘဲ ပေါက်တူး၏ မျက်နှာကို ကြည့်ကာ သက်ပြင်းချလျက် ရှိ၏။ ပေါက်တူးကမူ ငါ၌ ၎င်းအိမ်မျိုး ရှိခဲ့လျှင် တစ်နေ့လုံး ပျော်၍ဆုံးနိုင်မည် မဟုတ်ဟု စိတ်ကူးမိသည်နှင့် ထိုလူကြီး၏ သက်ပြင်းချခြင်းကို အလွန်အံ့သြစွာနှင့် ငေးကြည့်နေလေ၏။ ထိုအခါ လူကြီးသည် ၎င်း၏အကြံကို သိဟန်နှင့်-

လူကြီး ။ ။'မောင် ဒီအိမ်ကြီးမျိုး လိုချင်သလား'

တူး ။ ။'လိုချင်ပြီလား ခင်ဗျာ'

လူကြီး ။ ။'မောင့်မှာ ငွေဘယ်လောက် ပါသလဲ'

တူး ။ ။'အစိတ်လောက် ပါပါတယ်'

လူကြီး ။ ။'နည်းသကိုး မောင်ရဲ့၊ နို့ပေမဲ့ တတ်နိုင်ဘူးလေ၊ ဒီလို မောင်ရဲ့။ ဟောဒီပုလင်းကို ငွေအစိတ်နဲ့ ကျုပ်ရောင်းမယ်။ ဒီပုလင်းကို မောင်ဝယ်ရင် ဒီအိမ်တွင်မကဘူး၊ လိုချင်တဲ့ ပစ္စည်းတွေ အားလုံးရနိုင်တယ်။ လိုချင်တာ တောင့်တလိုက်ရင် ရတာပဲ' ဟု ပြော၍ ပုလင်းတစ်လုံးကို ထုတ်ပြလေ၏။

ပေါက်တူးသည် ပုလင်းကို ကိုင်ကြည့်ရာ ပုလင်းမှာ လည်ပင်းရှည်ရှည်၊ ထိပ်ဝကျဉ်းကျဉ်း၊ အဖြူရောင်ရှိသော်လည်း အတွင်းဘက်၌ သက်တံကဲ့သို့ အရောင်မျိုးစုံ ကွန့်မြူးလျက် ရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ လူကြီးသည် မယုံဟန်ရှိသော ပေါက်တူး၏လက်မှ ပုလင်းကို လှမ်းယူ၍ သမံတလင်းပေါ်၌ ပေါက်၍ပြရာ ပုလင်းသည် မကွဲဘဲ ကြက်ပေါင်ကဲ့သို့ ခုန်တက်လာလေ၏။

၎င်းနောက် လူကြီးက 'ဒီပုလင်းထဲမှာ ဘီလူးတစ်ကောင်ရှိတယ်။ ဒီပုလင်းရှင်ဟာ ဘီလူးကို ခိုင်းချင်တာ ခိုင်းနိုင်တယ်။ အိမ်ကြိုက်ကြိုက်၊ ငွေလိုချင် လိုချင်၊ ဘာမဆို လိုချင်တာ တောင့်တလိုက်ရင် သူရအောင် လုပ်ပေးတာပဲ။ ဟိုတုန်းက ဦးအောင်ဇေယျဟာ ဒီပုလင်းနဲ့ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်ပြီး ယိုးဒယား(ထိုင်း)ကို နိုင်တာပဲ။ ဒီပုလင်း အစွမ်းပဲ။ ပုလင်းလည်း လက်ကလွတ်ကရော၊ သူလည်း ကံကုန်ရော။ ဒီနောက် ဦးပေါ်ဦးလည်း ဒီပုလင်းပဲ။ မြန်မာမင်းလက်ထက်က မြို့ဝန်ဘိုင်ဇတ်လည်း ဒီပုလင်း တန်ခိုးပဲ'

တူး ။ ။'ဒါနဲ့များ ခင်ဗျား ရောင်းချင်ရသလားဗျာ'

လူကြီး ။ ။'ရောင်းချင်ဆို ဒီလိုမောင်ရဲ့။ ကျုပ်လည်း ကြီးပြီ၊ ဒီပုလင်းက အသက်ရှည်အောင် တစ်ခုတော့ သူ မတတ်နိုင်ဘူး။ ကျုပ်လိုချင်တာတွေလည်း အားလုံးရကုန်ပြီ။ သို့သော် တစ်ခုတော့ ကျုပ်ဖွင့်ပြောရမယ်။ ဒီပုလင်းကို မရောင်းဘဲနဲ့ လက်ထဲမှာထားရင်၊ သေသွားခဲ့လို့ရှိရင် ပုလင်းစောင့်ဘီလူးက ကျွတ်ပြီး ပုလင်းရှင်က ပုလင်းစောင့်ဘီလူး ဖြစ်ရမယ်။ ဒီတော့ကာ ဘယ်လို လုပ်ရမလဲဆိုတော့ အရွယ်ကောင်းတုန်းမှာ ဒီပုလင်းတန်ခိုးနဲ့ စည်းစိမ်ခံ၊ ကြီးပြင်းလာလို့ သေခါနီးတော့ ရောင်းပစ်လိုက်တာပေါ့ မောင်ရဲ့'

တူး ။ ။'ခင်ဗျား ညာတာ မဟုတ်ဘူးနော်'

လူကြီး ။ ။'ပေးချင်တဲ့သစ္စာပေးပါ မောင်ရယ်'

တူး ။ ။'ကိုင်း ဒါဖြင့် ကျွန်တော် စုံစမ်းကြည့်မယ်' ဟုပြော၍ ငွေ ၂၅ ကျပ်ကို လူကြီးအား ပေးပြီးလျှင် ပုလင်းကို လှမ်းယူ၍ 'ပုလင်းစောင့် ဘီလူး၊ ငါ့ငွေ ၂၅ ကျပ် ငါ့ပြန်ယူပေး' ဟု ပြောလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပေါက်တူး၏ အကျႌအိတ်ထဲတွင် ငွေ ၂၅ ကျပ် ရောက်မြဲတိုင်း ရောက်နေလေ၏။

တူး ။ ။'နေရာကျလိုက်လေဗျာ၊ ဒါထက် ပြန်ရောင်းချင်တော့ ဘယ်လို ရောင်းရမှာလဲ'

လူကြီး ။ ။'ကိုယ် ပေးဝယ်ထားတဲ့ အဖိုးထက် လျှော့ပြီး ရောင်းရတယ်။ ကိုင်း...ကျုပ်တော့ ဝဋ်ကျွတ်သွားပေပြီ။ မောင် သွားပေတော့၊ သွားပေတော့' ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် မောင်းထုတ်လိုက်လေ၏။

ပေါက်တူးသည် အံ့သြခြင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း၊ ယုံမှားခြင်းတို့ ရောစပ်လျက်ရှိသော စိတ်ဖြင့် လမ်းပေါ်သို့ လျှောက်လာရာ၊ စမ်းသပ်လိုသော သဘောနှင့် လွယ်အိတ်ထဲမှ ပုလင်းကိုထုတ်၍ လမ်းဘေးရှိ ရေမြောင်းတစ်ခုတွင် ချထားခဲ့လေ၏။ ပေါက်တူးသည် လမ်းကွေ့သို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လွယ်အိတ်သည် ရုတ်တရက် လေးလာ၍ စမ်းကြည့်ရာ ပုလင်းကို တွေ့ရလေ၏။

တူး ။ ။'အင်း......ဟုတ်တုတ်တုတ်ပဲ' ဟု စဉ်းစားမိ၏။

ပေါက်တူးသည် ဖောင်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ဆက်လက်၍ လိုက်တော့ရန် အကြံမရှိသည်နှင့် အိပ်ရာလိပ်နှင့် ထန်းခေါက်ဖာ ကလေးကို ဖောင်ပေါ်မှ ယူလာခဲ့လေ၏။ ၎င်းနောက် မန္တလေးသို့ ဆန်သော ကူးတို့ သင်္ဘောပေါ်သို့ တက်၍ တစ်ညဉ့်လုံး စိတ်ကူးနေရာ နောက်ဆုံး၌ မန္တလေးမြို့ ဂေါဝိန်ဆိပ်ကမ်း အနီးတွင် အိမ်ကြီးတစ်ဆောင် ရလိုသော ဆုတောင်းဖြင့် အိပ်ပျော်ခြင်းသို့ ရောက်လေ၏။

မန္တလေးသို့ ရောက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သင်္ဘောဆိပ်တွင် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နှင့် တွေ့၍ ပေါက်တူး၏ အစ်ကို၊ မရီး၊ တူကလေးနှင့် တူမကလေးတို့မှာ ယမန်ညဉ့်ကပင် လေကြီးမိုးကြီး ကျခြင်းကြောင့် သစ်ပင်ပိ၍ သေဆုံးပြီ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ခရီးရောက်မဆိုက် ပြောပြလေ၏။

ပေါက်တူး၏ အစ်ကိုမှာ ဥစ္စာပစ္စည်း အသင့်အတင့်အပြင် မြစ်ကမ်းပါးယံ အနီး၌ မြေရာကွက်လပ် တစ်ခုလည်း ရှိရာ ပေါက်တူးပင် အမွေ ဆက်ခံရလေ၏။ ပေါက်တူး အိမ်ဆောက်ရန် စိတ်ကူးထားသော နေရာမှာလည်း ၎င်းမြေကွက်မျိုးပင် ဖြစ်၏။

နောက်တစ်နေ့တွင် ပေါက်တူးသည် အိပ်ရာမှထ၍ လက်ဖက်ရည် သောက်နေ၏။ အားချင်း ကြေးနန်းတစ်စောင် ရောက်လာရာ စာအိတ်ကို ဖောက်၍ အင်္ဂလိပ်စာတတ်သူ တစ်ယောက်အား ပြသောအခါတွင် ရန်ကုန်စိန်လယ်ဂျာထီ ပထမဆုပေါက်ကြောင်း သိရှိရလေ၏။

ငွေတစ်သိန်းကျော် ဆုရရန်ရှိသောကြောင့် ပေါက်တူးသည် မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ကို ခေါ်၍ အိမ်ဆောက်မည့် အကြံနှင့် အင်ဂျင်နီယာထံ သွားကြရာ အင်ဂျင်နီယာသည် အဆင်သင့် ရေးဆွဲထားသော အိမ်ပုံစံတစ်ခုကို ထုတ်ပြလေ၏။

ပေါက်တူးသည် ပုံစံကို ကြည့်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မိမိစ ိတ်ကူးထားသော ပုံစံနှင့် တစ်သဝေမသိမ်း တူညီနေသည်ကို တွေ့လေရကား ၎င်းအတိုင်း ဆောက်လုပ်ရန် သဘောတူညီလေ၏။ ဆုငွေထုတ်ယူပြီးသောအခါ ပေါက်တူးသည် အင်ဂျင်နီယာ အကူအညီဖြင့် အိမ်တစ်လုံး ဆောက်လေရာ မကြာမီအတွင်း ပြီးစီးသည်နှင့် မိမိ၏ဆုတောင်း ပြည့်ပေပြီဟု အားရဝမ်းသာ ဖြစ်လေ၏။

ပေါက်တူးသည် အိမ်ကြီးနှင့် လိုက်လျောအောင် စန္ဒယားစသော အိမ်ထောင်ပစ္စည်းများကို ဝယ်ချမ်း၍ အစေခံ အမြောက်အမြားနှင့်တကွ ပျော်ရွှင်စွာ နေထိုင်လေ၏။

တစ်နေ့သ၌ ပေါက်တူးသည် နေ့ရက်အတန်ကြာ မေ့လျော့နေသော ပုလင်းကို ရုတ်တရက် သတိရလာ၍ ဗီရိုထဲမှ ထုတ်ယူပြီးလျှင် ဧည့်ခန်းတွင် တစ်ယောက်တည်း ထိုင်လျက် လှန်လှောကြည့်ရှုနေလေ၏။ ယင်းသို့ရှိစဉ် ပုလင်းထဲ၌ နေသည်ဆိုသော ဘီလူးကို မြင်လိုသော ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်လာရကား သင့်လျော်ပါမည်လောဟု တွေးတောနေလေ၏။ နောက်ဆုံး၌ မည်သို့ပင် ဖြစ်ရစေ၊ မြင်ရမှ ကျေနပ်နိုင်မည်ဟူသော စိတ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာ၍-

'အို ပုလင်းစောင့်ဘီလူး၊ မင်းကို ငါ မြင်လိုသည်။ ခုချက်ချင်း ပြလော့' ဟု နှုတ်မှဆိုလိုက်၏။ နောက်တစ်ခဏ၌ ဘီလူးသည် ပုလင်း ပေါက်မှ ဦးခေါင်းပြူ၍ မိမိ၏မျက်နှာကို ပေါက်တူးအား ပြလိုက်ရာ ပေါက်တူးမှာ ထိုနေ့မှစ၍ ထမင်းမစားနိုင်တော့ချေ။

သို့ရာတွင် ငယ်ရွယ်သေးသူ ဖြစ်သည့်အလျောက် ရက်အနည်းငယ် အတွင်းတွင် တဖြည်းဖြည်း စိတ်သက်သာရာ ရလာ၍ ပေါက်တူး သည် ရှေးကကဲ့သို့ပင် ပျော်ရွှင်စွာ နေထိုင်နိုင်ပြန်လေ၏။

တစ်နေ့သ၌ ပေါက်တူးသည် မြစ်ကမ်းပါးတစ်လျှောက် လမ်းလျှောက်နေစဉ် ရုပ်ရည် ချောမောလှပသော သူငယ်မ တစ်ယောက်နှင့် တွေ့၍ ချစ်တင်း နီးနှောရာမှ သမီးရည်းစား ဘဝသို့ ရောက်ပြီးလျှင်၊ သူငယ်မ၏ ဖခင် သဘောတူညီချက် ရသည်နှင့် မကြာမီအတွင်း လက်ထပ် မင်္ဂလာ ဆောင်နှင်းကြလေ၏။

ပေါက်တူးသည် ထိုညဉ့် အိပ်ရာမဝင်မီ ရေချိုးခန်းသို့ဝင်၍ မိမိ၏ ကိုယ်ကို ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်တွင် ကြည့်လိုက်မိရာ ရုတ်တရက် မျက်နှာ ပျက်သွားလေ၏။ ထိုနောက် မှန်အနီးသို့ ချဉ်းကပ်၍ သေချာစွာ ကြည့်ရှုပြန်ရာ လက်ယာဘက် ပေါင်တွင် အနီကွက်ကလေး တစ်ခုကို ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ရလေ၏။

မျက်နှာပျက်ရခြင်း အကြောင်းမှာ အချို့သော နူနာ စွဲကပ်သူတို့သည် မျက်နှာ၊ ပေါင် စသည်တို့တွင် ရှေးဦးစွာ အကွက်ကလေးများ ပေါ်လာ တတ်သဖြင့် မိမိမှာလည်း နူရချေတော့မည်ဟု မှတ်ထင်မိသောကြောင့်ပေတည်း။

ပထမ၌ ပေါက်တူးသည် မိမိ၏မယား မဖွားရင်ကို ချစ်ခင်လှသည့် အတွက်ကြောင့် ၎င်းအား ရောဂါ မကူးစက်နိုင်စေခြင်းငှာ အကြင် လင်မယား အဖြစ်သို့ မရောက်သေးမီက ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း မပြုတော့ဘဲ ကွာရှင်းလိုက်တော့အံ့ဟု အကြံဖြစ်လေ၏။ အလွန်တရာ ချစ်ကြိုက် လှသော မိန်းမတစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ပြုရန်လည်း မလွယ်ကူလှချေ။

သို့ဖြစ်၍ စိတ်ထဲ၌ ချီတုံချတုံ ဖြစ်နေစဉ် ပုလင်းကို သတိရသည်နှင့် အဝတ်များကို တစ်ဖန် ဝတ်ဆင်ပြီးနောက် ပုလင်းကို ယူခဲ့၍ ရေချိုးခန်းသို့ ဝင်ပြန်လေ၏။ ၎င်းနောက် ပေါက်တူးက 'ဟယ် ပုလင်းစောင့်ဘီလူး၊ ငါ့ကိုယ်၌ စွဲကပ်နေသော နူနာရောဂါကို ယခုချက်ချင်း ပျောက်ကင်းအောင် လုပ်ပေးလော့' ဟု အမိန့်ပေးလိုက်၏။ နောက်တစ်ခဏ၌ ပေါက်တူးသည် မိမိပေါင်ကို မှန်ထဲတွင် ကြည့်ပြန်ရာ အစွန်းအကွက် အလျှင်း မရှိတော့ဘဲ ချောမော သန့်ရှင်းစွာ ရှိနေလေ၏။

ပထမ၌ ပေါက်တူးသည် အတိုင်းမသိအောင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖြစ်ခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ပုလင်း၏ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းလှသော တန်ခိုး သတ္တိကို ဆက်လက်၍ စဉ်းစားမိရာတွင်၊ ပုလင်းကို မရောင်းစားပစ်ဘဲ လက်ထဲတွင် ထား၍ သေဆုံးသွားပါက အဝီစိငရဲ၌ ခံရမည့်ဘေးတို့ကို ကွင်းကွင်းကွက်ကွက် ပေါ်လာလေ၏။ ပေါက်တူး၏ မျက်စိထဲ ဒယ်အိုးကြီးများတွင်ထည့်၍ အကြော်ခံရခြင်း၊ ဦးခေါင်းကို လွှနှင့်ဖြတ်ခြင်း၊ ပုဆိန်နှင့် ပေါက်ခြင်း စသော ဝေဒနာ ခံစားခြင်းမျိုးတို့ကို "မှန်တီဟင်းကဲ့သို့ ကွင်းကွင်းကြီး" မြင်လာလေတော့၏။ မြင်လာသည့်အလျောက်လည်း စိတ်ထဲ၌ ပူဆွေးဒုက္ခ ရောက်နေ၏။ သို့ရာတွင် ရေချိုးပြီးနောက် မင်္ဂလာဆောင် အခန်းဝအနီး၌ စောင့်နေသည့် ရုပ်ရည်ချောမောလှသော မဖွားရင်ကို မြင်လိုက်ရသည်တွင် ပူပန်သော စိတ်ကူးများ ပျောက်သွား၍၊ မင်္ဂလာ ဆောင်ခါစ ပထမည၌၌ ကြုံတွေ့ရသော သတို့သား သတို့သမီးတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း ပျော်ရွှင်သော စိတ်အာရုံဘက်သို့ ပါသွားလေ၏။

လက်ထပ်ပြီးခါစ တစ်လခန့်မျှသော အချိန်သည် သတို့သား သတို့သမီးတို့အတွက် မိုးမမြင် လေမမြင် ပျော်ရွှင်ကြသော အချိန်ပေတည်း။ လူ့လောကကြီး တစ်ခုလုံးသည် ဓာတ်ပုံကဲ့သို့ အရောင်အဆင်း မရှိဘဲ မွဲခြောက်ခြောက်သာ တွေ့မြင်နိုင်သော လူများအတွက်ပင်လျှင် ဆေးရောင်စုံ ခြယ်လှယ်ထားသော ကားကဲ့သို့ စိုစိုဖပ်ဖပ် စိမ်းစိမ်းလဲ့လဲ့ ဖြစ်လာလေ၏။ တစ်လအချိန် ကျော်လွန်လတ်သော် ပေါက်တူးမှာ ပျော်ရွှင်သော စိတ်အာရုံများ တဖြည်းဖြည်း လျော့သွား၍ ဒယ်အိုးကြီးများ၊ မီးတောက်မီးလျှံများ၊ ဓား၊ လှံ၊ လက်နက်များဖြင့် စပြုလာလေ၏။ ထိုအခါမှစ၍ ပေါက်တူးသည် ပြုံးခြင်း၊ ရယ်ခြင်း၊ တေးဆိုခြင်း စသော အပြုအမူများ တဖြည်းဖြည်း လျော့ပါး၍ နောက်ဆုံး၌ တမှိုင်မှိုင် တတွေတွေ ငေးနေလေ့ရှိတော့၏။

မဖွားရင်သည် မိမိ ယောကျာ်း၏ မှိုင်ငေးတွေဝေသော အမူအရာကို မြင်ရသောအခါ မိမိအား သဘောမကျသော အခြင်းအရာ တစ်စုံတစ်ခု ရှိ၍သာ ဖြစ်ရမည်ဟု တွေးတော၍ ရံဖန်ရံခါ မျက်ရည်စက်လက် နေမိရှာ၏။ ပေါက်တူးသည် မဖွားရင်၏မျက်နှာ မသာယာခြင်းကို မြင်ရပြန်သောအခါ သာ၍ စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်လေ၏။ နောက်ဆုံး၌ မဖွားရင်က မိမိ၌ အပြစ်ရှိလျှင် ဖွင့်ပြောပါဟု ငိုယိုကာ ပြောရာသည်တွင် ပေါက်တူးသည် မိမိ အဖြစ်အပျက်ကို ထိမ်ချန်ခြင်းအားဖြင့် တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် အထင်အမြင်လွဲဖို့သာ ရှိသည်ကို သိမြင်လေရကား ပုလင်း၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို အစမှအဆုံး ပြောပြလိုက်လေ၏။

ထိုအခါ မဖွားရင်သည် ပုလင်းကို စွံအောင်ရောင်းရန် ခဲယဉ်းမည် မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ပြောပြကာ အားပေးပြီးလျှင် မကြာမီအတွင်း တစ်မြို့ တစ်ရွာသို့ ထွက်ရန် စီမံကြလေ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လူတိုင်းက ငယ်ရွယ်စဉ်မှစ၍ သိလာကြသော ပေါက်တူး၏လက်တွင် ဤမျှလောက် ထူးဆန်းသော ပုလင်းမျိုး ရှိလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်နိုင်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်သောကြောင့် ပေတည်း။

တစ်နေ့သ၌ ပေါက်တူးတို့ လင်မယားသည် ရွှေတိဂုံ စေတီတော်ကို ဖူးမြော်ရန် သွားကြမည်ဟု သတင်းလွှင့်ပြီးနောက် ပုလင်းကို ရောင်းရန် အကြံအစည်နှင့် နေအိမ်မှ ထွက်လာကြလေ၏။ မြို့တစ်မြို့သို့ ရောက်ကြသောအခါ လင်မယား နှစ်ယောက်တို့သည် နေအိမ်ကြီး တစ်လုံးကို ငှားရမ်း၍ အစေခံ အမြောက်အမြားနှင့်တကွ ခမ်းနားသိုက်မြိုက်စွာ နေထိုင်ကြလေ၏။

၎င်းတို့၏ အကြံမှာ လူကုံထံများ၏ စကားကိုသာ လူအများ ယုံတတ်သောကြောင့် မိမိတို့ကိုယ်ကို လူချမ်းသာကြီးများ ဖြစ်သည်ဟု အခြားသူတို့ မှတ်ထင်ကြစေရန် ဖြစ်လေသည်။ ပေါက်တူးတို့မှာ သိန်းထီ ပေါက်ထားသည့်ပြင် ပုလင်းကိုလည်း မကြာခဏ အသုံးချကြသောကြောင့် လူရတတ်ဟူ၍ မှတ်ထင်လောက်အောင် နေထိုင်ရန်လည်း မခဲယဉ်းလှချေ။

ရက်အတန်ကြာရှိ၍ အခြေတကျ ရှိကြသောအခါ ၎င်းမြို့ရှိ လူကြီးလူကောင်းများသည် ပေါက်တူးတို့၏ အငြိမ့်ပွဲ၊ ဇာတ်ပွဲ၊ ဘုရားကိုးဆူ ကျွေးပွဲများသို့ လာရောက်ကြလေ၏။ ထိုထက် ကြာပြန်သောအခါ ၎င်းတို့နှင့် မိတ်ဆွေဖြစ်ကြ၏။ ပေါက်တူးသည် မိတ်ဆွေသစ်များအနက် နွမ်းပါးဟန် ရှိသူများကို တစ်ယောက်စီ ဖိတ်ခေါ်၍ ပုလင်းအကြောင်း ပြောပြပြီးလျှင် ဝယ်ရန်တိုက်တွန်း၍ စမ်း၏။

အချို့က ဤမျှလောက် တန်ခိုးသတ္တိထူး ရှိသော ပုလင်းကို အဖိုးငွေ ၂၀ ကျပ်မျှလောက်နှင့် ရောင်းမည်ဆိုခြင်းကို မယုံကြည်ဟန်နှင့် ရယ်မောကြ၏။ အချို့ကလည်း အဝီစိ သွားရမည် ဆိုသောကြောင့် အောက်လမ်းဆရာဟု စွပ်စွဲကြ၏။ နောက်ဆုံး၌ မြို့သူမြို့သားများသည် အောက်လမ်းဆရာတည်းဟူသော စွပ်စွဲချက်ကို ယုံကြည်ကြ၍ ၎င်းသတင်း ပျံ့နှံ့ပြီးလျှင် ပေါက်တူးလင်မယားကို အဝေးမှ ရှောင်ကွင်းကြ၏။ ကလေးသူငယ်များသည် မြင်းနှစ်ကောင်တပ် ဘာဂီရထားနှင့် သွားလေ့ရှိသော ပေါက်တူး လင်မယားကို လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးကာ လှောင်ပြောင်ကြ၏။ အချို့က ခဲများနှင့်ပင် ပစ်ခတ်ကြ၏။

သို့ဖြစ်ရကား လင်မယား နှစ်ယောက်တို့မှာ မျှော်လင့်သည့်အတိုင်း ပုလင်း ရောင်းမစွံသည့်ပြင် သူတစ်ပါး လက်ညှိုးထိုး ခံကြရသဖြင့် စိတ်ညစ်ညူး ရှိကြ၏။ နောက်ဆုံး၌ ပေါက်တူးတို့သည် ထိုမြို့တွင် ဆက်လက်နေထိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့သည်နှင့် အခြားမြို့ တစ်မြို့သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားကြရလေ၏။

၎င်းမြို့သစ်တွင် ပေါက်တူးသည် မိတ်ဆွေ မဖွဲ့သေးဘဲ လူများ၏ အရိပ်အကဲကို ကြည့်နေသေး၏။ ယင်းသို့ရှိစဉ် ပုလင်းကို လက်မှ မလွှတ်နိုင်ဘဲ သေသွားရချေက အဝီစိသို့ ကျရောက်ရမည့် ဘေးကို စိုးရိမ် ပူပန်လျက်သာလျှင် မှိုင်ငေးတွေဝေကာ နေလေ၏။

ပေါက်တူးမှာ ပုလင်းကိုရောင်းရန် ခဲယဉ်းလိမ့်မည်ဟု စဉ်းစားမိလေလေ သာ၍ စိတ်ညစ်ညူးလေလေ ဖြစ်နေ၏။ နောက်ဆုံး၌ ပေါက်တူးမှာ မအိပ်နိုင်၊ မစားနိုင် တမှိုင်မှိုင်နှင့်သာ ရှိနေရကား အသားအရေ ကြုံလှီဖျော့တော့လျက် ရှိ၏။

မဖွားရင်သည် သနားကြင်နာတတ်သော သဘောရှိသည့်ပြင် လင်ကိုလည်း ချစ်ခင်လာရကား ပေါက်တူးအတွက် စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်ရရှာ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ ပေါက်တူးအတွက် မိမိက တာဝန်ယူ၍ ဖြစ်နိုင်ခဲ့လျှင် မိမိပင် ခံပါတော့မည်၊ သူ၏ စိတ်ချမ်းသာလျှင် ပြီးပါစေတော့ဟု စိတ်ကူးမိ၏။

တစ်ညသ၌ မဖွားရင်သည် အိပ်ရာမှ တစ်ရေးနိုးလာ၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ ပေါက်တူးကို မတွေ့ရဘဲ ခုတင်အနီး ကြမ်းပေါ်တွင် စောင်းလျက်ရှိသော ပုလင်းကိုသာ တွေ့ရ၏။ ထိုနောက် အိပ်ရာမှ ထလာ၍ ဝင်းအတွင်း လှည့်လည်ရှာဖွေသောအခါ သစ်တစ်ပင်အောက်တွင် လက်မှိုင်ချကာ ထိုင်နေသော ပေါက်တူးကို တွေ့သည်နှင့် ချော့မော့ကာ အိပ်ရာသို့ ခေါ်လာခဲ့လေ၏။ မဖွားရင်၏ စိတ်ထဲ၌ လင်ဒုက္ခကို ကူညီ၍ ခံပေးလိုသော ဆန္ဒသည် သာလွန်အားကြီးလာလေ၏။

တစ်နေ့သ၌ မဖွားရင်သည် အကြံတစ်ခုရသည်နှင့် အိမ်မှ ထွက်လာရာ လမ်းခရီးတွင် အဘိုးကြီးတစ်ယောက်နှင့် တွေ့လေ၏။ အဘိုးကြီးမှာ ပန်းနာ ရောဂါရှိသည်နှင့် အပြင်းအထန် ချောင်းဆိုး၍ ချွေးများဒီးဒီးကျလျက် ရှိရာ မဖွားရင်က ချောင်းဆိုးရောဂါ ပျောက်ချင်ပါ၏ လောဟု မေး၏။

အဘိုးကြီးက ပျောက်ချင်ကြောင်းပြော၏။ ထိုအခါ မဖွားရင်က ကိုပေါက်တူး လက်ရှိ ပုလင်း၏ အတ္တုပ္ပတ္တိကို ပြောပြရာ အဘိုးကြီးက ချောင်းဆိုး မပျောက်လျှင် ရှိပေစေ၊ အဝီစိ အကျမခံနိုင်ဟု ပြန်ပြော၏။ ထိုအခါ မဖွားရင်သည် ပေါက်တူးထံမှ ပုလင်းကို အဘိုးကြီးက ဝယ်ယူ၍ ရောဂါ ပျောက်ရုံမျှသာ အသုံးပြုပြီးနောက် မိမိအား ရောင်းလျှင် မိမိက ဝယ်ယူမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောသည်နှင့် သဘောတူ၍ ပုလင်းဝယ်ရန် ထွက်သွားလေ၏။

အဘိုးကြီးသည် ပေါက်တူးထံမှ ပုလင်းကို အဖိုးငွေ ငါးကျပ်နှင့် ဝယ်ယူ၍ ပြန်လာခဲ့ရာ မဖွားရင်ထံသို့ ရောက်သောအခါ ချောင်းဆိုးရောဂါ ပျောက်ရုံမျှ အသုံးချပြီးနောက် မဖွားရင်သို့ အဖိုးငွေ လေးကျပ်နှင့် ရောင်းချလိုက်လေ၏။

မဖွားရင်သည် ပုလင်းကို ဝှက်လျက် ပြန်လာခဲ့ရာ လင်ပေါက်တူးမှာ ပုလင်းရောင်းစွဲပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ရွှင်ပြုံးလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ၌ကား မှိုင်ငေးရန် အလုပ်မှာ မဖွားရင်၏ အလှည့် ဖြစ်နေတော့၏။ ပေါက်တူး ရွှင်မြူးနေသလောက် မဖွားရင်မှာ စိတ်ညစ်ညူးရလေတော့၏။ မဖွားရင်က အလွန် ရွှင်မြူးဟန်ရှိသော ပေါက်တူးအား အဘိုးကြီးမှု သနားဖို့ သတိ မရလေရော့သလားဟု မေး၏။ ပေါက်တူးကမူ သူတစ်ပါးအရေးထက် မိမိအရေးက ကြီးသောကြောင့် ရွှင်မြူးဖို့လောက်သာ သတိရကြောင်းနှင့် ပြန်ပြောလေ၏။

ပေါက်တူးသည် မိမိ ရွှင်မြူးသကဲ့သို့ မရွှင်မြူးနိုင်သည့်ပြင် တွေဝေ ငေးမှိုင်နေဟန်ရှိသော မဖွားရင်ကို မြင်သောအခါ စိတ်ထဲ၌ မကျေမချမ်းဖြစ်၏။ လင်တစ်ယောက်လုံး ဝန်ထုပ်ကြီး ကျသွားသည်ကို ဝမ်းမသာနိုင်ဘဲ သူစိမ်းပြင်ပြင်မျှသာ ဖြစ်သော အဘိုးကြီး တစ်ယောက် အတွက် ဤမျှလောက် ပူပန်သောက ရောက်ရ လေသလောဟု ဒေါပွလျက်ရှိ၏။ မိမိ၏ မယားကိုလည်း ကြမ်းမောင်း ရေရွတ်သေး၏။ သို့ရာတွင် သစ္စာရှိသော မဖွားရင်သည် အဖြစ်အပျက်ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်း မပြုဘဲ ခေါင်းငုံ့ခံ၍နေ၏။

တစ်နေ့သ၌ ပေါက်တူးသည် စိတ်ညစ်ညူးသော မယားနှင့် အတူနေရလျှင် မိမိပါ စိတ်ညစ်ညူးခြင်း ကူးစက်လာလိမ့်မည်ဟု သဘော ပိုက်သည်နှင့် အိမ်မှ ထွက်လာ၍ အရက်ဆိုင် တစ်ဆိုင်တွင် မိတ်ဆွေသစ်များနှင့် သောက်စားလျက်ရှိ၏။ လူစု အနက်တွင် တေလေကြမ်းပိုးကြီး အဖြစ်နှင့် ကြီးပြင်းလာခဲ့သည့် "ယစ်ထုပ်"ကြီး တစ်ယောက်လည်း ပါရှိ၏။

အရက်သောက်၍ မူးယစ်လာကြသောအခါ ပေါက်တူးမှာ မိတ်ဆွေများအား "တိုက်" ရသောကြောင့် ပိုက်ဆံကုန်သွားကြောင်း သိရှိ၏။ သို့ရာတွင် လူစု မခွဲ လိုသေးသည်နှင့် အိမ်သို့ပြန်၍ ပိုက်ဆံယူချေဦးမည်ဟု ပြောရာ "ယစ်ထုပ်" ကြီးမှာ ဤမျှလောက် လက်ဖွာသော မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်နှင့် မခွဲလိုသည်ဖြစ်၍ အိမ်သို့ အဖော်အဖြစ်နှင့် လိုက်ခဲ့မည်ဟု ပြော၏။

ပေါက်တူးနှင့် ယစ်ထုပ်တို့သည် အရက်ဆိုင်မှ ထွက်လာကြ၍ ပေါက်တူး၏ နေအိမ်သို့ ရောက်ကြသောအခါ "ယစ်ထုပ်"ကို လမ်းမှ စောင့်နေစေ၍ ပေါက်တူးတစ်ယောက်တည်း အိမ်ထဲသို့ ဝင်သွားလေ၏။ မဖွားရင်မှာ ခုတင်ကို မှီလျက် မှိုင်နေရာ ပုလင်းသည် ၎င်းအနီးတွင် ထောင်လျက်ရှိ၏။ မဖွားရင်မှာမူ အိပ်ပျက်ဖန် များသောကြောင့် ငိုက်မျဉ်းလျက် ရှိ၏။ ပေါက်တူးသည် ပုလင်းကို မြင်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မယား၏ စိတ်ညစ်ညူးခြင်းအကြောင်းနှင့် မိမိအပေါ်၌ မည်မျှလောက် စိတ်စေတနာကောင်းနှင့် ကယ်ဆယ်ထားကြောင်းကို တွေးတော ရိပ်မိလေရကား ကြမ်းမောင်း မိသမျှအတွက် ယူကျုံးမရ ဖြစ်နေ၏။ သို့ရာတွင် မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ အရက်ဝအောင် သွား၍ သောက်ဦးအံ့ဟု သေတ္တာထဲမှ ငွေများ ထုတ်ယူ၍ ခြေဖျားထောက်ကာ ထွက်လာခဲ့လေ၏။

ယစ်ထုပ်နှင့် တွေ့သောအခါ ပေါက်တူးသည် ယစ်ထုပ်အား ပုလင်း၏ အတ္တုပ္ပတ္တိနှင့်တကွ မိမိမယား၏ သဘောထားကြီးမားပုံတို့ကို ပြောပြပြီးလျှင် တစ်ဖက်လှည့်နှင့် ပုလင်းကို မဖွားရင်ထံမှ ဝယ်ယူရန် စေလွှတ်လိုက်၏။ ပေါက်တူး၏ အကြံမှာ ယစ်ထုပ်၏လက်မှ ပုလင်းကို မိမိက တစ်ဖန်ပြန်၍ ဝယ်ယူရန် ဖြစ်လေသည်။

ယစ်ထုပ်သည် မဖွားရင်ထံမှ ထွက်သွား၍ မကြာမီအတွင်း ပုလင်းကို ပိုက်လျက် ပြန်လာလေ၏။ ထိုအခါ ပေါက်တူးက 'ဘယ်လောက်ပေးရသလဲ' ဟု မေးရာ 'သုံးကျပ် ပေးခဲ့ရသည်' ဟု ပြော၏။ 'ဒါဖြင့် ကျုပ်ကို နှစ်ကျပ်နဲ့ ရောင်းပေတော့' ဟု ပေါက်တူးက ပြောသောအခါ ယစ်ထုပ်က 'ဒီလောက် ထူးဆန်းတဲ့ ပုလင်းကို လူမိုက်မှသာ ရောင်းမှာပေါ့၊ ငါ မရောင်းဘူး' ဟု ပြော၏။ ပေါက်တူးက မရောင်းလျှင် အဝီစိ ကျမည့်အကြောင်း ပြောပြသောအခါ ယစ်ထုပ်က 'မထူးပါဘူးကွယ်၊ ပုလင်းရောင်းရောင်း မရောင်းရောင်း ငါလိုအကောင် အဝီစိကလွဲလို့ သွားစရာလမ်း မရှိပါဘူး။ ဒီအတူတူ မသေခင် ပျော်ပျော်ကြီး နေချေတော့မယ် ပေါက်တူးရေ့' ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ခပ်သုတ်သုတ် လျှောက်သွား လေတော့သတည်း။

(Robert Louis Stevenson ၏ The Bottle Imp ကို မှီးသည်။)

[သူရိယမဂ္ဂဇင်း၊ အောက်တိုဘာ ၁၉၃၉]

ကစားတိုင်း နိုင်သောနည်း

တရုတ်ကလပ်တွင် မြန်မာများ၊ အိန္ဒိယသားများ၊ ဘိုကပြားများ ကစားခွင့်ရသောခေတ် (ဝါ) ထိုကဲ့သို့ ကစားခြင်းကို ပုလိပ်များက အရေးမယူသေးသောခေတ်က ရန်ကုန်မြို့ လမ်းမတော်ရပ်ကွက်ရှိ တရုတ်ကလပ်များနှင့် ၂၉ လမ်းရှိ တရုတ်ကလပ်တို့တွင် "အနီထောင်"ဝိုင်း၊ ၎င်းနောက် လေးကောင်ဂျင်ဝိုင်း၊ ပိုက်ကျူးကလေးဝိုင်း၊ ပိုက်ကျူးကြီးဝိုင်းများ၌ ကစားသူများဖြင့် ပြည့်နှက်လျက် ရှိတော့၏။ ၎င်းကလပ်များသို့ ညဥ့် ၉ နာရီ အချိန်ခန့်မှ မိုးလင်းသည်တိုင်အောင် ဖွင့်တတ်ကြပေရာ ကစားသူများမှာ ဝင်သူကဝင်၊ ထွက်သူကထွက်၊ တက်ချည်ဆင်းချည် ပြုလုပ်နေကြသဖြင့် အနီထောင်လှည့်သည့် လေးကောင် စားပွဲကလေးများမှာ အခါခပ်သိမ်း ပြည့်ကျပ်လျက် ရှိနေတော့၏။ ကစားသူများအနက်တွင် ပွဲစား၊ ကုန်သည်၊ စာရေးစာချီမှစ၍ တောမှ ဆင်းလာသော အရာရှိများလည်း ပါဝင်တတ်ကြပေရာ မြန်မာလူမျိုးနှင့် အိန္ဒိယ လူမျိုးသာမက ဘိုကပြားမများပင်လျှင် ပါဝင်ကြသေး၏။

စနေနေ့ညများမှာ အထူးသဖြင့် ကစားသူများ စည်ကားလှသောညများ ဖြစ်ပေရာ မြင်းပွဲ၌ ရှုံးခဲ့သူများသည် တရုတ်ကလပ်တွင် အရင်းပြန်၍ ရစေရန်လည်းကောင်း၊ နိုင်ခဲ့သူများမှလည်း ယနေ့အဖို့ ကံကောင်းသည့် လက်စနှင့် ဆက်လက်၍ နိုင်စေရန်လည်းကောင်း တရုတ်ကလပ်သို့ လာတတ်ကြပေရကား တိုး၍ မပေါက်နိုင်အောင် စည်ကားလှပေတော့၏။ ကစားသူများသည် အိပ်ချင် ပြေစေရန်အတွက် ကိုကင်းပွတ်သူကပွတ်၊ ဉာဏ်ရွှင်စေရန်အတွက် အရက်သောက် သူကသောက်၊ ဒိုင်က ထုတ်၍တည်သော စီးကရက်များကို ဖွာသူကဖွာ၊ အရာရာသော ပျော်ရွှင်မှုတို့ကို ကြိုက်သလို ခံစားလျက် ရှိကြ၏။ အထူးနိုင်နေသော "ကာလသား" များအတွက် အခြားသော ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်မျိုး ခံစားလိုပါလျှင်လည်း လိုက်ပို့နိုင်သူ၊ ခေါ်ပေးနိုင်သူတို့ အဆင်သင့်ပင် ရှိကြ၏။ ထိုခေတ်ကို မီလိုက်သော ကစားသမားများသည် ရှေးခေတ်ဟောင်းကို အခြားသူတို့ တမ်းတ သလောက်မက လှိုက်လှိုက်လှဲလှဲ ယောင်ယမ်းတမ်းတ တတ်ကြ၏။ 'ဟိုတုန်းက ဝိုင်းမျိုးတော့ မတွေ့ရတော့ပါဘူးဗျာ။ သုံးလေးထောင်ငွေကို တစ်ထိုင်တည်းနိုင်တဲ့ လူကမရှား၊ စားစားသောက်သောက် မူးမူးရူးရူးနဲ့ သိပ်ပျော်စရာ ကောင်းတာပဲ' စသည်ဖြင့် ညည်းတွားပြောဆို တတ်ကြ၏။ ထိုခေတ်က ဒိုင် တရုတ်များကလည်း နိုင်သွားသော ကစားသမားတစ်ယောက်အား သုံးလေးထောင်သော ငွေများကို ရယ်ကာပြုံးကာဖြင့် ထုတ်၍ ပေးဆပ်တတ်ကြပေရာ၊ နောက်ခေတ် ဒိုင်တရုတ်များမှာမူ ငွေနစ်ရာ သုံးရာမျှ နိမ့်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် စက္ကူများကို မီးရှို့ခြင်း၊ ကျေးစန္ဒီနတ်ကြီးကို ပသခြင်း စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်ကာ "ကမ်းနီနာဝု" စသည်တို့ဖြင့် ဆူညံနေပေတော့၏။

ယင်းကဲ့သို့ တရုတ်ကလပ်များ စည်ကားဆူဖြိုးသော ခေတ်အခါက လမ်းမတော်ရှိ တရုတ်ကလပ်ကြီးတစ်ခု၏ ဝရန်တာတွင် အသက် ၄၀ ကျော် အရွယ်ခန့်ရှိ တရုတ်မြန်မာ ကပြားတစ်ယောက်သည် ပိုးဘောင်းဘီ အဖြူ၊ ပိုးအထူ ကုတ်အင်္ကျီနှင့် ဆက်ဖုံး ဖိနပ်တို့ဖြင့် သပ်ရပ်စွာ ဝတ်ဆင်လျက် ကုလားထိုင်တစ်လုံးပေါ်တွင် ပက်လက်လှန်ကာ ခပ်အေးအေး အမူအရာနှင့် စီးကရက် တစ်လိပ်ကို မှိန်း၍ သောက်နေလေ၏။ ထိုအချိန်တွင် အနီထောင်ဝိုင်းများမှာ လူစည်ကားစ ပြုနေပြီဖြစ်ရာ ကစားဝိုင်းနှင့် ဝရန်တာအကြားရှိ ကွက်လပ်တွင် ရပ်လျက်ရှိသော ဘိုကပြားမကလေးတစ်ယောက်နှင့် ဘိုကပြားကလေးတစ်ယောက်သည် ကစားဝိုင်းဘက်သို့ ဦးခေါင်းမလှည့်ဘဲ ဝရန်တာဘက်သို့လှည့်၍ တရုတ်ကပြားကြီးကို ကြည့်ရင်း စကားပြောနေကြ၏။ တရုတ်ကပြားကြီးကမူ မိမိအကြောင်း ပြောနေကြသည်ဟု ရိပ်မိဟန် ရှိသော်လည်း အမူအရာအားဖြင့် ဖော်ပြခြင်း မပြုဘဲ မှိန်းမြဲတိုင်း မှိန်းလျက် စီးကရက် သောက်နေလေ၏။ တရုတ်ကပြားကြီးမှာ နားထင်၌ ဆံပင်များ ဖြူစပြုလျက် ထက်မြက်စူးရှသော မျက်လုံး၊ ကျယ်ဝန်းသော နဖူးပြင်၊ တည်ငြိမ် အေးဆေးသော အမူအရာမျိုး ရှိပေရာ ၎င်းမှာ အခြားမဟုတ် ကစားတိုင်း နိုင်သည်ဟု တရုတ်ကလပ်များတွင် ကျော်ကြားလျက် ရှိသော စိန်ဟုတ်ပင် ဖြစ်လေသည်။

ဘိုကပြားနှင့် ကပြားမကလေးသည် ၎င်းကိုကြည့်ရင်း စကားပြောလျက် ရှိကြရာ၊ စင်စစ်မှာ ကပြားမကလေး မေရီသည် တရုတ်ကလပ်များသို့ မရောက်ဖူးပါဘဲလျက် ကပြားကလေး ဂျင်မီက စိန်ဟုတ်အကြောင်းကို ပြောပြဖူးသည်နှင့် စိန်ဟုတ်ကစားသည်ကို ကြည့်လိုသည် အတွက်ကြောင့် ကလပ်သို့ လိုက်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ဂျင်မီမှာ တိုက်ကြီး တစ်တိုက်တွင် လက်ထောက်အဖြစ်နှင့် အလုပ်လုပ်လျက်ရှိရာ မေရီအား ချစ်ကြိုက်နေသည် မှန်သော်လည်း လခ နည်းသေးသည်အတွက် မယားတစ်ယောက်ကို မကျွေးမွေးနိုင်သေးဟု သဘောရသည်နှင့် ချစ်ကြိုက်သော အဖြစ်ကို ဖွင့်ဟပြောဆိုခြင်း မပြုသေးဘဲ နေခဲ့၏။ မေရီကမူ ဂျင်မီက ချစ်ကြိုက် နေကြောင်းကို ရိပ်မိ၍ မိမိကလည်း ချစ်ကြိုက်နေခဲ့သော်လည်း မိန်းမသား ဖြစ်သည်အတွက်ကြောင့် ယောကျ်ား၏ အပြောကိုသာ စောင့်မျှော် နေရလေတော့၏။ ချစ်ကြိုက်ခြင်း အရာဌာန၌ မိန်းမများမှာ ကိုယ်ပိုင် ဖွင့်ဟမပြောရဘဲ ဣန္ဒြေ လုပ်နေကြရသည်မှာ သနားစရာပင်။ မိမိက ချစ်ကြိုက်နေပါလျက် ချစ်ကြိုက်ကြောင်း မပြောရဘဲ မြဲနေရပြီး တစ်ဖက်သား ပြောမည်ကို စောင့်နေရခြင်း တစ်ခုတည်းနှင့်ပင် မိန်းမ ဖြစ်ရခြင်းကို ငြီးငွေ့၍ ယောကျ်ားဆု ပန်ထိုက်လှပေပြီ။

မီ။ ။'ဟောဟို တရုတ်ကပြားဟာ ကစားတိုင်းနိုင်တဲ့ စိန်ဟုတ်ပဲ၊ သူ့ကံမျိုး ဆယ်ပုံတစ်ပုံလောက်ရရလျှင် တော်ပါပြီ'

ရီ။ ။'ကံကောင်းတော့ ဘာလုပ်မလဲ'

မီ။ ။'တစ်ခါတည်း နိုင်အောင်ကစားပြီး ငွေသုံးလေးသောင်း ရတော့ ကိုယ့်အကြံအစည် အောင်မှာပေါ့'

"အကြံအစည်" ဆိုရာ၌ မိမိအား လက်ထပ်ဖို့ ဆိုလိုကြောင်းကို မေရီရိပ်မိသော်လည်း ဖွင့်၍မမေးဘဲ စကားစပ်ကို ဖြတ်ထားလိုက်လေ၏။

ရီ။ ။'နေပါဦး၊ ဒီလူက ဘယ်လောက်များ နိုင်ဖူးလို့လဲ'

မီ။ ။'သူက နေ့တိုင်း မကစားဘူး၊ စနေနေ့မှာမှ ကစားတယ်။ သူပြန်ပြီဆိုလျှင် လေးငါးထောင်ထက်မနည်း ပိုက်ပြန်သွားတာချည်းပဲ။ သုံးလေးနှစ် အတွင်းမှာ နိုင်ငွေ သုံးလေးသိန်းထက် မနည်းဘူးလို့ လူတိုင်းက ပြောနေတယ်'

ရီ။ ။'အံ့သြစရာ လူတစ်ယောက် ပါကလား၊ တို့ဂျင်မီများ ဒီလို ကံကောင်းလျှင် တော်ရော့နော်'

မေရီမှာ တစ်လ လေးငါးထောင်စီသော ဝတ်လုံကြီး တစ်ယောက်၏ သမီးဖြစ်သောကြောင့် ငွေကို မမက်လှသည့်ပြင် လောင်းကစားခြင်းကို ဝါသနာပါသူ မဟုတ်သော်လည်း ဂျင်မီအတွက် ထိုကဲ့သို့ နိုင်စေလိုသောစိတ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။

ထိုခဏ၌ ဝဝတုတ်တုတ်ရှိသော ထောင်ကဲကြီးတစ်ယောက်သည် စိန်ဟုတ်အနီးတွင် ဝင်ထိုင်၍ စိန်ဟုတ်နှင့် စကားပြောနေကြလေရာ ဂျင်မီက မေရီအား-

မီ။ ။'ဟောဟို ပေါက်ဖော်ကြီးက ဂွမ်လျောင်ဆိုတဲ့ ထောင်ကဲကြီးပဲ။ သိပ်ချမ်းသာတယ်တဲ့၊ သူကတော့ နိုင်ချင်လို့ကစားတာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့သမီးက မြန်မာဒရိုင်ဘာကလေး တစ်ယောက်နဲ့ လိုက်ပြေးလေတော့ စိတ်ညစ်တာနဲ့ စိတ်ပြေလက်ပျောက် လာကစားသတဲ့။ ကစားတိုင်း သုံးလေးထောင် ရှုံးသွားတာချည်းပဲ။ နို့ပေမဲ့ ငွေသုံးလေးထောင်ဟာ သူ့မှာ ဘာမှ အရေးမကြီးဘူးတဲ့'

ရီ။ ။'ဂျင်မီတို့များ ဒီလို ဌေးလျှင် တော်ရော့နော်'

မီ။ ။'ဒီလိုဌေးလျှင် လူအိုဖြစ်ပြီး ကြာလှရော့မယ်'

ဘယ်သူ့ကိုယူ၍ လူအိုဖြစ်ရမည်ဟု မေရီက မမေးဘဲ၊ လင်မနစ် သောက်ချင်သည်ဟု ပြော၍ ကစားဝိုင်းများ နောက်၌ရှိသော အခန်းကလေးထဲသို့ ဝင်သွားကြလေ၏။

၎င်းတို့ နှစ်ယောက် ပြန်ထွက်လာကြသောအခါ အနီထောင်ဝိုင်းမှာ လူစည်ကားလျက် ရှိသည့်ပြင် ကပြားစိန်ဟုတ်နှင့် ထောင်ကဲ ဂွမ်လျောင်တို့မှာလည်း အနီထောင်ဝိုင်းတွင် ထိုင်လျက် ကစားနေကြလေပြီ။

ထိုစဉ်အခါက "ကြေးကြီး" ကစားသူများသည် ငွေကိုထုတ်၍ မကစားဘဲ "ကောင်တာ" ခေါ် ဇယ်များနှင့် ကစားကြရာ အလျော်အစား စာရင်းကို ဒိုင်လုပ်သူက မှတ်လျက်ရှိ၏။ အနီထောင်ဝိုင်းများတွင် "ပါယား" ခေါ် တရုတ်ဖဲချပ် စက္ကူကလေးများ ထားတတ်ပေရာ "ပါယား" များမှာ ကျောဘက်တွင် ဗလာထား၍ တစ်ဖက်တည်း၌သာ တရုတ်စာများ ရိုက်နှိပ်ထား၏။ ကြေးကြီးကစားသူ တစ်ယောက်ယောက်အတွက် ဒိုင်လုပ်သူက "ပါယား" တစ်ချပ်စီ အမှတ်အသား ထား၏။ အကယ်၍ စိန်ဟုတ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော "ပါယား" ကို ကျောဘက်တွင် မှောက်လျက် ငွေ ၁၀၀ ဖိုး "ကောင်တာ" အမှတ်အသားများ တင်ထားသည့်အခါ စိန်ဟုတ်က ဒိုင်သို့ ငွေ ၁၀၀ ပေးရန် အကြွေးတင်နေသည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိ၏။ အကယ်၍ "ပါယား" ကို တရုတ်စာဘက်တွင် လှန်လျက် ငွေ ၁၀၀ ဖိုး "ကောင်တာ" များ တင်ထားပါမူ ဒိုင်က စိန်ဟုတ်သို့ ပေးရန် ငွေ ၁၀၀ ရှိနေပြီဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိ၏။ ဂျင်မီသည် စိန်ဟုတ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော "ပါယား" ကို လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ တရုတ်စာဘက်တွင် လှန်လျက် ကောင်တာ ၅၀၀ ဖိုး တင်ထားသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် စိန်ဟုတ်မှာ ငွေ ၅၀၀ နိုင်နေပြီဖြစ်ကြောင်း သိရှိရလေ၏။ စိန်ဟုတ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်၍ ကစားနေသော ထောင်ကဲ ဝဝကြီးမှာမူ "ပါယား" ကို အဖြူဘက်တွင် လှန်၍ ကောင်တာ ၃၀၀ ကျပ်ဖိုး တင်ထားသောကြောင့် ထောင်ကဲကြီးမှာ ငွေ ၃၀၀ ကျပ် ရှုံးနေကြောင်း သိနိုင်လေ၏။

အနီ ထောင်အုပ်ကို မြန်မာတစ်ယောက်က "ဖတ်" လျက် ကစားသမားများ သဲသဲမဲမဲ ကစားနေကြသည်ကို ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့ ရပ်ကြည့်နေကြရာ၊ ဘယ်တော့မှ မရှုံးဖူးသည့် စိန်ဟုတ်သည် တစ်ခါထိုးလျှင် ၁၀၀ ကျပ်တိုက်ထက် မနည်းစေဘဲ "ရန်" ရော "အော" ပါခွလျက် ထိုးနေသည်ကို တွေ့ကြရလေ၏။ ဂွမ်လျောင်မှာ ၅ ခါထိုးတိုင်း တစ်ခါလောက်သာ အလျော်ခံရလေရာ၊ စိန်ဟုတ်မှာမူကား ၅ ခါထိုးတိုင်း တစ်ခါလောက်သာ အစားခံရ၍ လေးခါလောက် အလျော်ခံရလေ၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် စိန်ဟုတ်မှာ တစ်လက်တွင် အစားခံရ၍ တစ်လက်တွင် အလျော်ခံရသဖြင့် "သူတစ်ပင်၊ ငါတစ်ပင်" ဖြစ်နေသော်လည်း ၄၀ ကျပ်မျှ အစားခံရလျှင် ၁၀၀ ကျပ်မျှ အလျော်ခံရသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်ရကား စိန်ဟုတ်၏ "ပါယား" မှာ ကြည့်နေရင်းတွင်ပင် ၅၀၀ ကျပ်နိုင်ရာမှ ၁၀၀၀ ကျပ်နိုင်သော အမှတ်အသားမျိုးသို့ ရောက်သွားလေ၏။

ထိုအခြင်းအရာကို တွေ့မြင်ရပြီးနောက် မေရီသည် ဂျင်မီအား ကုလားထိုင် အလွတ်များ ရှိရာသို့ ခေါ်သွား၍ စိန်ဟုတ်အကြောင်းကို ထပ်မံ မေးမြန်းနေလေ၏။

ထိုအခါ ဂျင်မီက စိန်ဟုတ်မှာ သာမန် ကစားသမားတစ်ယောက် မဟုတ်၊ အမ်အေ အောင်ပြီး၍ ကောလိပ်ကျောင်း၌ "လက်ချာရာ" ခေါ် ဆရာအလုပ်တွင် လုပ်ရင်း စိတ်အတတ်ပညာကို လေ့လာ ဆည်းပူးခဲ့သူတစ်ယောက် ဖြစ်ကြောင်း၊ ဟစ်ပနော်တီဇင်းခေါ် စိတ်ဖြင့် ညှို့ခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများကို အင်္ဂလိပ်သတင်းစာများ၌ ရေးသားခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ထိုစဉ်အခါက တရုတ်ကလပ်များသို့ ရံဖန်ရံခါ လာရောက်ဖူးသော်လည်း တစ်ကျပ် နှစ်ကျပ် မျှလောက်သာ အပျင်းပြေ လောင်းကစား၍ ငါးကျပ်တစ်ဆယ် စသည်ထက် ပို၍ အနိုင်အရှုံး မကစားခဲ့ကြောင်း၊ နောက်ဆုံး၌ အနီထောင် ထိုးရာမှ နိုင်အောင်ကစားသောနည်းကို စမ်းသပ် တွေ့ရှိသည်နှင့် ကောလိပ်ကျောင်းဆရာ အလုပ်မှ ထွက်ပြီး လောင်းကစားခြင်း သက်သက်ဖြင့် အသက် မွေးမြူခဲ့ကြောင်း၊ တရုတ်ကလပ်များမှ လူကြီးများသည် ၎င်း၏ ကစားနည်းကို သိလိုကြသည်ဖြစ်၍ စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ စုံထောက်များ ငှား၍ ကြည့်စေခြင်း၊ လူဆိုးများငှား၍ ၎င်း၏ စက္ကူမှတ်တမ်းများကို ခိုးယူကြည့်ရှုခြင်း စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုး ကြိုးစားခဲ့ကြပါသော်လည်း ၎င်း၏ လျှို့ဝှက်သောနည်းကို မရိပ်မိနိုင်ဘဲ ရှိခဲ့ကြကြောင်းများနှင့် ပြောပြလေ၏။

ရီ။ ။'သိပ်အံ့သြစရာကောင်းတဲ့ လူကြီးပဲ'

မီ။ ။'နို့ပေမဲ့ ဒီတစ်လ ကစားပြီးလျှင် တော်လောက်ပြီတဲ့၊ တောမှာ လယ်တွေ ဝယ်ထားပြီးမို့လို့ အေးအေးကလေး တောဆင်းပြီး ထိုင်စားနေတော့မယ်လို့ ကျုပ်ကို သူပြောဖူးတယ်။ ဟော ကြည့်စမ်း၊ စိန်ဟုတ်ကြီး တော်သွားပြီ'

ထိုခဏ၌ စိန်ဟုတ်သည် ဒိုင်က စာရင်း ရှင်းပေးအပ်သော ငွေစက္ကူများကို အင်္ကျီအိတ်ထဲသို့ သိပ်လျက် ကစားပွဲမှ ထ နေသည်ကို မြင်ကြ ရလေ၏။ ငွေစက္ကူများမှာ ၁၀၀ တန် အချပ်ပေါင်း ၂၀ ထက်မနည်းဟူ၍ ဂျင်မီ သတိပြုမိ၏။

ရီ။ ။(စိတ်အားထက်သန်သော အမူအရာနှင့်)'အလုပ်ကထွက်ပြီး သူ ကစားတာ ဘယ်လောက်ကြာပြီလဲ'

မီ။ ။'သုံးလေးနှစ်လောက် ရှိပြီတဲ့၊ ဒီအတောအတွင်းမှာ နိုင်ငွေ သုံးလေးသိန်းထက် မနည်းဘူးဆိုပဲ'

ထိုအခါ မေရီသည် အကြံတစ်ခု ရလာသည့်အနေဖြင့် တွေးတောလျက် ရှိရာ ဂျင်မီက မေးမြန်းသော်လည်း ပြောမပြချေ။

မီ။ ။'ဒါထက် စိန်ဟုတ်မှာ ချီးမွမ်းလောက်တဲ့ အချက်တစ်ခုရှိတယ်'

ရီ။ ။'ဘာလဲ...ဆိုစမ်း'

မီ။ ။'ကစားလို့ ရှုံးတဲ့လူများကို သူက အင်မတန် သနားတတ်တယ်။ တစ်ခါတုန်းက ရှိသမျှငွေ သုံးထောင်ကို အကုန်ရှုံးပစ်ပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် သတ်သေတော့မလောက် မျက်နှာမျိုးနဲ့ ကလပ်မှ ဆင်းသွားတဲ့ မြန်မာတစ်ယောက်ရဲ့ နောက်ကိုလိုက်ပြီး ဟိုလူရှုံးခဲ့သမျှ ငွေသုံးထောင်ကို အကုန်လုံး ပြန်ပေးပြီး နောက်ကို ဘယ်တော့မှ မကစားပါဘူးလို့ သစ္စာပြုခိုင်းတယ်။ တစ်ခါတုန်းကလည်း တရုတ်မတစ်ယောက်က သူ့သားအတွက် ဆိုင်တည်ထောင် ပေးချင်လေတော့ ရှိသမျှ ငွေကလေး ၃၀၀ ကျပ်နဲ့ လာပြီးကစားလိုက်တာ အကုန်လုံး ပြောင်ပါလေရော။ အကျိုးအကြောင်းကို တစ်ယောက်ယောက်က ပြောပြတော့ စိန်ဟုတ်က တရုတ်မကြီးနောက် လိုက်ပြီး ရှုံးတဲ့ငွေ ၃၀၀ ကျပ်အပြင် ဆိုင်တည်လောက်အောင် ငွေ ၃၀၀ ကျပ် ဖြည့်ပေးပြီး နောက်ကို မကစားဖို့ ကတိထားစေသတဲ့'

ရီ။ ။'တော်ပါပေ့ ဂျင်မီ၊ အံ့သြလောက်တဲ့ ကစားနည်း ရထားပြီး အံ့သြလောက်အောင် လုပ်တတ်တဲ့ လူတစ်ယောက်ပါပေတကား'

ကလပ် အတွင်းဘက်၌ကား စိန်ဟုတ်သည် သိဟောင်း ကျွမ်းဟောင်းများအား အရက်ကြိုက်လျှင် အရက်၊ လင်မနစ်သောက်လိုသူအား လင်မနစ် စသည်ဖြင့် ဧည့်ခံလျက်ရှိရာ ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့သည် မနီးမဝေးမှရပ်လျက် ဘယ်တော့မှ မရှုံးဖူးသော စိန်ဟုတ်ကို ငေးကြည့်နေကြလေ၏။ စိန်ဟုတ် အနီးတွင် စာရေးစာချီနှင့် သဏ္ဌာန်တူသော မြန်မာကလေးတစ်ယောက်သည် အရက်ဖန်ခွက် တမြှောက်မြှောက်နှင့် မနားတမ်းသောက်ရင်း အာရွှင်စွာ စကားပြောလျက်ရှိရာ၊ ထိုသူမှာ ခပ်စောစောအချိန်က ငွေ ၅၀၀ ကျပ်ခန့် အနိုင်ရထားသည့် မောင်မြသောင်းဆိုသူ ဖြစ်၏။ ထိုသူမှာ နိုင်ထားသည့် အရှိန်ကြောင့် အလွန်အာရွှင်၍ အရက်ရှိန်ကြောင့် ခပ်ကျယ်ကျယ် စကားပြောလျက်ရှိ၏။

သောင်း။ ။'နိုင်အောင်ကစားတာ မခက်ပါဘူးဗျ၊ ချက်ကောင်း ရွေးထိုးတတ်ဖို့ လိုတာပါပဲ။ ခင်ဗျားတို့ ကြည့်သာနေကြ၊ ဒီကနေ့ည ကျုပ်က တရုတ်ကလပ်ကို ပြုတ်အောင်နှံလိုက်မယ်၊ ကြည့်သာနေကြ'

ဟုတ်။ ။'ကလပ်ပြုတ်အောင်ဆိုပြီး သဘောထားလျှင် တယ်ပြီး ရှုံးတတ်တယ်နော်၊ သတိထား ကစားဗျ'

သောင်း။ ။'ခင်ဗျားတစ်ယောက်တည်း နိုင်အောင် ကစားတတ်တယ် ထင်မနေပါနဲ့ ကိုစိန်ဟုတ်ရယ်။ လူဆိုတာ ကံတစ်ခုပါဗျ၊ ကံကောင်းတဲ့နောက် ဘယ်လိုထိုးထိုး နိုင်တာချည်းပါဗျ'

ဟုတ်။ ။'ကံဆိုတာတော့ မှန်ပါတယ်၊ သို့သော် ဘယ်သူမဆို ၂၄ နာရီအတွင်းမှာ ကံကောင်းတဲ့ အလှည့်က သုံးလှည့်ထဲ ပါတယ်ဗျ။ ကံကောင်းတဲ့ အလှည့်နဲ့ "အော" ထိုးမိတဲ့အလှည့်နဲ့ ကြုံကြိုက်လျှင် ဒီလူဟာ နိုင်တော့တာပဲဗျ'

သောင်း။ ။'ခင်ဗျား ပြောပုံတော့ ၂၄ နာရီအတွင်းမှာ သုံးလှည့်ထဲ ကံကောင်းတယ်ဆိုလျှင် ခင်ဗျားနိုင်ဖို့ သိပ်ခဲယဉ်းနေပြီကောဗျ'

ဟုတ်။ ။'ကျုပ်ပြောတာက ကံအတိုင်း ကစားတဲ့ လူများအကြောင်း ပြောတာပါ။ ကျုပ်မှာတော့ စနစ်နဲ့ ကစားတဲ့ လူကိုးဗျ၊ ကျုပ်စနစ်က ဘယ်တော့မှ မရှုံးတဲ့ စနစ်မျိုးပဲ'

သောင်း။ ။'စနစ်နဲ့ ကစားရိုးမှန်လျှင် ဘာကြောင့် ခင်ဗျားနေ့တိုင်း မကစားသလဲဗျာ'

ဟုတ်။ ။'နေ့တိုင်း မကစားပေမဲ့ ကျုပ်ဒီကနေ့ ခပ်များများ ကစားမယ်၊ တစ်လက်တည်း ၁၀၀၀ ကျပ်တိုက်တွေ ဘာတွေ ထိုးမယ်၊ ကြည့်နေကြ'

ထိုအခါ ဝဝတုတ်တုတ် ထောင်ကဲကြီးက 'ဒါဖြင့် ဒီတစ်ခါ သူ့ကြည့်ပြီးကစားမှ ထင်တယ်။ သူ့နောက်က လိုက်ထိုးလျှင် မကောင်းဘူးလား'

အခြားတစ်ယောက်။ ။'ကျွန်တော်လည်း ကြည့်လှပါပြီဗျ၊ သူက စောစောစီးစီး ဘယ်တော့မှ မထိုးဘူး၊ အုတ်ဖွင့်ခါနီးမှ ထိုးလေတော့ သူ့နောက်လိုက်ဖို့ သိပ်ခဲယဉ်းတာပဲဗျ'

ဟုတ်။ ။(ပြုံးရယ်လျက်)'အုတ်ဖွင့်ခါနီးမှ ထိုးခြင်းဟာလည်း ကျုပ်ရဲ့စနစ်ထဲမှာ ပါနေတယ်ဗျ။ ကျုပ်နည်းက စောစောစီးစီးထိုးလို့ ဖြစ်ကို မဖြစ်ဘူးဗျ'

၎င်းနောက် ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့သည် ဝရန်တာသို့ ထွက်လာကြ၍ ပက်လက် ကုလားထိုင်များပေါ်တွင် ထိုင်ကာ စိန်ဟုတ်၏ ကစားနည်း အကြောင်းများကို ပြောဆိုနေကြရာ၊ မေရီမှာ အနိုင်အရှုံး လောင်းကစားကြခြင်းထက် စိန်ဟုတ် လောင်းကစားသောနည်းကို ကြည့်လိုလှသည်နှင့် အလွန် စိတ်အားထက်သန်လျက် ရှိနေလေ၏။

ရီ။ ။'နောက်တစ်ပိုင်း သူတို့ကစားလျှင် စိန်ဟုတ်အနားမှာ ကျွန်မအတွက် နေရာရအောင် လုပ်ပေးစမ်းနော်။ ကျွန်မ စေ့စေ့စပ်စပ် စောင့်ပြီး သူကစားပုံ ကြည့်စမ်းချင်တယ်'

မီ။ ။'သူ့နည်းကို ရအောင် ခိုးယူချင်လို့လား'

ရီ။ ။'ရနိုင်လျှင် ရှင့်ကို ခိုးပေးမှာပေါ့လေ'

၎င်းနောက် ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့သည် အခြားစကားများ ဆက်လက် ပြောဆိုနေကြရာ စိန်ဟုတ်နှင့် မြသောင်းတို့ လူစုက အနီထောင်ဝိုင်းသို့ ဝင်လာကြသောအခါ ဝရန်တာမှ ထ လာခဲ့ကြလေ၏။

အနီထောင်ဝိုင်း၌ကား လူများ ပြည့်ကျပ်လျက် ရှိနေလေပြီ။ သို့ရာတွင် မည်သည့် ကလပ်၌ဖြစ်စေ "ကြမ်းပိုး" များရှိတတ်ပေရာ ၎င်းတို့သည် ကစားသမားများနှင့် ရောထိုင်၍ ကစားသမားများ မေ့လျော့သဖြင့် မသိမ်းယူမိသော လျော်ကြေးများကို အချောင်သိမ်းယူခြင်း၊ မထိုးတတ်သူများအား သင်ပြပေး၍ နိုင်သောအခါ မုန့်ဖိုးတောင်းခြင်း စသည့် အလုပ်မျိုးဖြင့် မိုးလင်းအထိ ထိုင်နေတတ်ကြ၏။ ဂျင်မီသည် စိန်ဟုတ်နှင့် လူတစ်ယောက်ခြားသော ကုလားထိုင်တွင် ထိုသို့သော "ကြမ်းပိုး" တစ်ယောက်ကို မြင်သည်နှင့် ငွေ ၁ ကျပ်ပေး၍ ဖယ်ရှားခိုင်းပြီးလျှင် မေရီအား ၎င်းကုလားထိုင်တွင် ထိုင်စေလျက် မေရီနောက်မှာ ရပ်ကြည့်နေလေ၏။ ကလပ်ကို ဖြုတ်မည်ဟု ကြုံးဝါးထားသော မြသောင်းမှာမူ စိန်ဟုတ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ထိုင်လျက်ရှိရာ "အုတ်ဖတ်" သောအလုပ်ကို မြန်မာတစ်ယောက်က လုပ်လျက်ရှိ၏။

ဝိုင်းကြီးများ၌ ထုံးစံတစ်ခုမှာ ကစားသမားများသည် ငွေသားဖြင့် လက်ငင်းချ၍ မထိုးဘဲ "ကောင်တာ" ခေါ် ဖယ်များဖြင့်ထိုး၍ အနိုင်အရှုံးကို အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည်အတိုင်း ဒိုင်က "ပါယား" များဖြင့် မှတ်သားထား၏။ နောက်ဆုံး၌ ထိုးသူက ရှုံးခဲ့လျှင် "ပါယား" ဖြင့် မှတ်သားထားသည့် စာရင်းအတိုင်း ရှင်းလင်း ပေးဆပ်ရ၏။ ထိုးသူက နိုင်ခဲ့လျှင်လည်း မိမိ၌ပါသော ငွေကို ပြပြီးမှ နိုင်သောငွေကို စာရင်းအတိုင်း ရှင်းပေး၏။ သို့ရာတွင် အထူး သတိပြုရမည်ဖြစ်သော အချက်တစ်ခုမှာ ထိုးသားသည် "ပါယား" စာရင်းအရ ငွေ ၁၀၀ ကျပ်ရှုံးပြီးသည်နောက် ငွေ ၃၀ကျပ် ထိုးငြားအံ့။ ထိုအလက်တွင် အလျော်ခံရ၍ တဖြည်းဖြည်း နိုင်လာပြီးလျှင် နောက်ဆုံးတွင် ငွေ ၃၀၀ ကျပ်နိုင်သည် ဆိုငြားအံ့။ စာရင်းရှင်းအံ့ဟု မိမိ၏ ငွေကို ပြရသောအခါတွင် မိမိအိတ်ထဲတွင် အနည်းဆုံးငွေပေါင်း ၁၃၀ ကျပ်မျှ ပြနိုင်ရမည်။ အကယ်၍ ငွေ ၁၃၀ ကျပ် မပြနိုင်ဘဲ ၁၂၉ ကျပ်တည်းသာ ပြနိုင်ငြားအံ့။ မိမိနိုင်ထားသော ငွေ ၃၀၀ ကျပ်ကို မရနိုင်ရုံမျှမက မိမိ၌ ပါသမျှသော ငွေများကိုပင် ဒိုင်က သိမ်းယူပေလိမ့်မည်။ ဤအကြောင်းကို နားမလည်သဖြင့် မိမိ၏ ငွေကို ရေတွက်မထားဘဲ အမှတ်မဲ့ ထိုးခဲ့ပြီးနောက် နောက်ဆုံးတွင် မိမိနိုင်၍ စာရင်းရှင်းခိုင်းသောအခါ စေ့ငှအောင် မပြနိုင်သောကြောင့် လုယူခြင်း ခံရသူပေါင်း များလှချေပြီ။

ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်မှာ ထိုလူသည် ငွေ ၁၀၀ ကျပ် ရှုံးပြီး၍ နောက်ထပ် ငွေ ၃၀ ကျပ် ထိုးသည့်အခါ ထိုးကြေး ၁၃၀ ကျပ် ရှိနေပြီဖြစ်ရာ၊ စင်စစ်သော်ကား မိမိ၌ ငွေ ၁၂၉ ကျပ်သာ ရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် လိမ်လည်၍ ထိုးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်၍ လိမ်ထိုးသောသူက နိုင်သောငွေကို ရှင်းမပေးသည့်ပြင် ပါသမျှကိုပင် လုရ၍ယူကြသေး၏။

အခြားသူများမှာ ဝိုင်းတွင် ထိုင်ကတည်းက ငွေပြတတ်ကြသော်လည်း စိန်ဟုတ်ကဲ့သို့သော လူများမှာမူ ပြရန်မလိုဟု သဘောထားကြသဖြင့် ကစားကတည်းက "ကောင်တာ" များနှင့် ကြေးပြားများကို တောင်းယူကစားတတ်ကြ၏။ အနီထောင်ဝိုင်းတွင် ကြေးပိုက်ဆံ တစ်ပြားသည် ငွေ ၁ ကျပ်ဟူ၍ နားလည်ကြပြီးဖြစ်ရာ ငွေ ၁၀ ကျပ်အတွက်မှာ ကောင်တာဝိုင်းတစ်ခုဖြင့် အမှတ်အသားပြုတတ်ကြလေသည်။

ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့သည် အခြားကစားသူများကို မကြည့်ဘဲ စိန်ဟုတ် တစ်ယောက်တည်းသာလျှင် သတိပြုနေကြလေရာ၊ အနီထောင် စားပွဲတွင် စံ-စီ-ဂျီ-အစ် ဟူ၍ ၄ "အိမ်" ၄ "ကွက်" ရှိသည်အနက် စိန်ဟုတ်သည် "စံ" အိမ်တွင် "အော" ၁၀ ကျပ်ထိုး၍ "စီ" အိမ်ကို ကာလျက် "ရန်" ၁၀ ကျပ် ထိုးလိုက်၏။ အုတ်ဖတ်သောအခါ "ဂျီ" အိမ်တွင် နီသောကြောင့် ဒိုင်က စားသွား၏။ ထိုနောက် "စံ" အိမ်ကို ကာလျက် "စီ" အိမ်တွင် "အော" ၁၀ ကျပ်၊ "ရန်" ၁၀ ကျပ် ထိုးပြန်ရာ စားသွားပြန်၏။ မေရီကမူ စိတ်ဖြင့် လိုက်မှတ်ထား၏။

တတိယလက်၌ "စံ" အိမ်တွင် အော ၂၀ ကျပ်၊ "ရန်" ၂၀ ကျပ် ထိုးလိုက်ရာ တိုက်သောကြောင့် လျော်ကြေး ၁၀၀ ကျပ်ရသဖြင့် အမြတ် ၆၀ ကျပ် ပေါ်လာ၏။ ထိုနောက် "စံ" နှင့် "စီ" တို့တွင် ၂ လက်စီထိုး၍ အစားခံရပြီးလျှင် "ဂျီ" အိမ်တွင် ၂၀၀ ကျပ်တိုက်ထိုးသဖြင့် တိုက်လေ၏။ ထိုမှ ရှေ့လျှောက်သော် စိန်ဟုတ်သည် ငါးလက်ထိုးတိုင်း သုံးလက်လောက်သာ တိုက်ခဲ့၏။ စားသောအခါ ၄၀ ကျပ်ပါသွားတိုင်း တိုက်သောအခါတွင် ၁၀၀ ကျပ်တိုက်သောကြောင့် အနိုင်ပေါ်သည်က များခဲ့၏။ ဆယ့်လေးငါးလက် ထိုးပြီး၍ ငွေ ၁၀၀၀ ကျပ်ခန့်နိုင်ပြီးလတ်သော် စိန်ဟုတ်သည် ကြေးကို မြှင့်တင်၍ ၁၀၀၀ ကျပ်တိုက်ထိုးသော အလက်များပင်ပါရှိ၏။ တစ်လက်တိုက်သောအခါ အလျော်ခံရသောငွေကို ပြန်မသိမ်းဘဲ သဒ္ဒါပြန်၍ ထိုးတတ်ပေရာ သုံးလက် ဆက်တိုက်သောအခါတွင် ၄၀ ကျပ်ဖြင့် မ တည်၍ ထိုးသောငွေသည် ၁၀၀၀ ကျပ်ကျော်ကျော် ဖြစ်၍လာ၏။ ၈၀ ကျပ်ဖြင့် မ တည်ထိုးပါမူကား ၂၀၀၀ ကျပ်ကျော် ဖြစ်လာနိုင်၏။

မေရီသည် စိန်ဟုတ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော "ပါယား" ပေါ်တွင် "ကောင်တာ" များ ဖြည့်၍ဖြည့်၍ တိုးမှတ်နေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် အားရလျက် ရှိတော့၏။ ပထမ၌ ကြေးပြားများ၊ ထိုနောက် အရိုးဝိုင်းကလေးများ၊ ထိုနောက် ဗုံတိုကလေးများ (တစ်ရာတန်) စီတန်း မှတ်ထားသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏။

စိန်ဟုတ်၏ ထိုးနည်းမှာမူ လျော်ချည်တစ်ခါ၊ စားချည်တစ်လှည့် နေရာမှ များများလျော်၍ နည်းနည်းစားခြင်း၊ ထပ်၍ထပ်၍ သဒ္ဒါပြန်ထိုးခြင်းတို့ အပြင် ထူးခြားသော အချက်ဆို၍ မတွေ့ရချေ။ နောက်ဆုံး၌ စားပွဲပေါ်တွင် အဆင်သင့် တင်ထားသော ဗုံတိုကလေးများမှာ စိန်ဟုတ်အတွက် မှတ်ရသောကြောင့် မလောက်နိုင်သဖြင့် ထပ်၍ ၃၀၀၀ ကျပ်ထက်မနည်း နိုင်လျက် ရှိလေပြီ။ ထိုအတောအတွင်း၌ စိန်ဟုတ်မှတစ်ပါး အားလုံးသော ထိုးသားများမှာ ၃၀၀ ကျပ်စီ၊ ၅၀၀ ကျပ်စီ စသည်ဖြင့် ရှုံးနေကြရကား ဒိုင်လုပ်သူအဖို့မှာ မထောင်းသာလှချေ။

ကလပ်ကို ဖြုတ်မည်ဆိုသော မြသောင်းမှာမူ ခပ်စောစောကကဲ့သို့ အာမရှင်နိုင်တော့ဘဲ နဖူးတွင်ချွေးများ ယိုစီးနေလေပြီ။ ထိုသူအတွက် "ပါယား" မှာ ပထမ၌ အဖြူတစ်ဘက်လှည့်၊ စာဘက်တစ်လှည့် လှန်ချည် မှောက်ချည် ပြုလုပ်ခဲ့ရာမှ အဖြူဘက်သက်သက် လှန်ထားပြီးလျှင် အကြွေး ၈၀၀ ကျပ်ထက်မနည်း တင်နေသောကြောင့် စောစောက အနိုင်ကလေးများ ကုန်ခဲ့လေပြီ။ တစ်လက်၌ မြသောင်းသည် "အစ်" အိမ်တွင် ငွေ ၃၀၀ ကျပ်အောထားပြီးမှ ပြန်ရုပ်၍ ငါးကျပ်တည်းသာ ထိုးလိုက်၏။ စိန်ဟုတ်ကမူ ၎င်း"အစ်"အိမ်တွင် ငွေ ၁၀၀၀ ကျပ်တိုက်ထိုးလိုက်၏။ အုတ်ဖွင့်သောအခါ "အစ်" အိမ်၌ပင် "နီ"လေရကား မြသောင်းမှာ ငွေ ၉၀၀ ကျပ် ရမည့်အစား ၁၅ ကျပ်တည်းသာ ရလိုက်သောကြောင့် ဒေါပွလျက် လက်သီးဖြင့် စားပွဲကို ထုလိုက်သေး၏။ ငွေ ၁၀၀၀ ကျပ် အလျော်ခံရသော စိန်ဟုတ်ကမူ ပြုံးလျက် ကြည့်နေလေ၏။

နောက်ဆုံး၌ မြသောင်းသည် ထိုင်နေရာမှထ၍ 'စောစောက အနိုင်ကလေးတွေ ပြောင်တဲ့အပြင် အရင်းထဲက ငွေ ၃၀၀ ကျပ်တောင် ပါသွားပြီဗျာ' ဟုပြော၍ ဒိုင်လုပ်သူထံမှ ရှုံးကြေးဆို၍ ရာခိုင်နှုန်း ၁၀ တောင်းလေ၏။ ရရှိသော ငွေ ၈၀ ကျပ်ကို တစ်လက်တည်း အောလိုက်ရာ စားသွားသဖြင့် ပြုတ်ပြုတ် ပြုန်းလေတော့၏။ နောက်ထပ်ရသော ငွေ ၈ ကျပ်ကို အရက်ဖိုးဆို၍ ယူပြီး ထ သွားလေ၏။

ထိုအခါ ဝိုင်းမှာလည်း အတော် အေးသွားလေရာ စိန်ဟုတ်သည် နိုင်ကြေးများကို ရှင်းယူ၍ ထိုင်ရာမှ ထ မည်အပြုတွင် ဂျင်မီနှင့် မျက်လုံးချင်း တန်းမိသည်နှင့် ပင့်ဖိတ် ခေါ်ငင်သွားလေ၏။ စိန်ဟုတ်မှာ ဂျင်မီအား အနည်းငယ် သိကျွမ်းရကတည်းက ထိုသူငယ်၏ စိတ်သဘောကို အတော်ကြိုက်ဟန် ရှိသည့်ပြင်၊ မမြင်ဖူးသော ကပြားမကလေး တစ်ယောက်နှင့် အတူလာသဖြင့်လည်း အထူးအရေးလုပ် ဖိတ်ခေါ်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

ကလပ် ကြမ်းပိုးများအား အသင့်အတင့် ဝေငှ ပေးကမ်းပြီးနောက် ဂျင်မီသည် မေရီနှင့် စိန်ဟုတ်တို့ကို မိတ်ဆက်ပေးလေရာ၊ စိန်ဟုတ်သည် ထိုသူ နှစ်ယောက်တို့ကို တရုတ်ဟိုတယ်တစ်ခုသို့ ခေါ်သွားလေ၏။ မေရီမှာ ထိုသူကျွေးမွေးခြင်းကို စားသောက်ရမည်ထက် ထိုသူ၏ "စနစ်" အကြောင်းကို ထောက်လှမ်း စုံစမ်းခွင့် ရမည်အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်လျက် လိုက်ပါလာကြလေ၏။

၂၉ လမ်းရှိ တရုတ်ဟော်တယ်ကြီး တစ်ခုတွင် စားစရာများမှာထားပြီးနောက်-

ရီ။ ။'ရှင်ကစားပုံ စနစ်ကို ကြည့်လိုတာနဲ့ ကျွန်မ တမင်လိုက်လာခဲ့တာပဲ'

ဟုတ်။ ။(ရယ်မောလျက်)'ဩော် ဆရာဂျင်မီက ကျုပ်အကြောင်း ပြောထားပြီးဟာကိုး။ နို့ကြည့်တော့ ဘယ့်နယ်လဲ၊ ရိပ်မိပြီလား'

ရီ။ ။'မရိပ်မိပေါင်ရှင်'

ဟုတ်။ ။'ကျုပ်ကို စောင့်ကြည့်တဲ့လူတွေ များလှပြီကောဗျာ၊ ရိပ်မိတဲ့ လူရယ်လို့ တစ်ယောက်မှ မကြားဖူးသေးဘူး။ တကယ်ဆိုတော့ ကျုပ်နည်းက ရိုးရိုးကလေးပါပဲဗျာ၊ သူတို့ မရိပ်မိနိုင်တာ အံ့ဩတယ်'

ရီ။ ။'ကျွန်မတော့ သိပ်သိချင်တာပဲရှင်'

ဟုတ်။ ။'သိချင်ရင် ခဏလောက် ဆိုင်းဦး၊ ဒီတစ်လတည်းပဲ ကျုပ်ကစားတော့မယ်။ ကစားဖြတ်လိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ကျုပ်စနစ် အကြောင်းကို စာတစ်အုပ် ရေးဦးမယ်။ ဒီတော့မှ ဝယ်ဖတ်ပေတော့'

ရီ။ ။'ဒီလိုဆိုရင် ကျွန်မ အရင်ဆုံးဖတ်ပြီး ကလပ်မှ လာကစားလို့ နိုင်ရတော့မှာပေါ့လေ'

ဟုတ်။ ။ (ကြာန္တြေနှင့်)'ကျုပ်စနစ်ကို သုံးချင်ရင် လူတစ်ဖက်သားကို သနားတတ်တဲ့ စိတ်မျိုးတွေဖျောက်ပြီး ကျောက်တိုင် ကျောက်ခဲလို ခိုင်တဲ့ စိတ်မျိုးရှိမှ ဖြစ်နိုင်တယ် မေရီ'

ထိုခဏ၌ ဂျင်မီသည် ကိစ္စတစ်ခုနှင့် ဟိုတယ်နောက်ပိုင်းသို့ ထသွားလေရာ-

ရီ။ ။'ဦးစိန်ဟုတ်ကို ကျွန်မတစ်ခု မေးချင်တယ်၊ ရှင်နောက်ကို မကစားတော့ဘူးဆို'

ဟုတ်။ ။'ဒီလိုပဲ ဆုံးဖြတ်ထားတယ်'

ရီ။ ။'ရှင့်စနစ်ကိုလည်း မသုံးတော့ဘူးပေါ့'

ဟုတ်။ ။'ဟင့်အင်း....မသုံးတော့ဘူး'

ရီ။ ။'ရှင့်စနစ်ကို ငွေနဲ့ ဝယ်ယူလျှင် မရောင်းပေဘူးလားရှင်'

စိန်ဟုတ်လည်း ပြုံးစိစိ မျက်နှာထားနှင့် ကြည့်နေလေ၏။

ရီ။ ။'ကျွန်မအတွက် မဟုတ်ပါဘူး၊ ကျွန်မ နိုင်စေချင်တဲ့ လူတစ်ယောက် အတွက်ပါ'

ဟုတ်။ ။'ဝမ်းနည်းတယ် မေရီ၊ ရောင်းလို့ မဖြစ်ပေဘူး။ သူ့အကျိုးအတွက် ကျုပ်ပြောတာပါ၊ ရောင်းလို့ မဖြစ်ပါဘူး'

ထိုခဏ၌ ဂျင်မီ ပြန်လာသည်နှင့် စကားစပ်ကို ဖြတ်လိုက်ပြီးလျှင် အခြား အကြောင်းအရာများကို ရယ်မော ပြောဆိုကာဖြင့် စားသောက်ဖွယ်ရာများကို စားသောက်နေကြလေ၏။

နောက်စနေနေ့ညသ၌ မေရီသည် ဂျင်မီနှင့်အတူ ကလပ်သို့ လိုက်ပါလာပြန်ရာ စိန်ဟုတ်သည် မေရီနှင့် ဂျင်မီတို့အား ကလပ်ဝရန်တာတွင် ဖော်ရွေစွာ ဧည့်ခံ စကားပြောလေ၏။ ထိုည၌ စိန်ဟုတ်သည် ဂျင်မီ၏ အမူအရာ ထူးခြားခြင်းကို သတိပြုမိသည်နှင့် မေရီကို အခြားကပြားမကြီး တစ်ယောက်နှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပြီးလျှင် ဂျင်မီကို ကလပ်နောက်ဖေးသို့ ခေါ်သွားလေ၏။ ဝီစကီတစ်ခွက်စီ မှာယူသောက်ကြစဉ်-

ဟုတ်။ ။'ဂျင်မီကို ကြည့်ရတာ ဒီကနေ့ အကြံတစ်ခုခု ရှိဟန်တူတယ်။ အနီထောင်မှာ ကြေးကြီး လောင်းကစားမယ်လို့များ ကြံရွယ်လာသလား'

မီ။ ။'မျက်နှာကဲခတ် တယ်ကောင်းတဲ့ ဆရာကြီးပါလား။ မှန်တယ်ဗျာ၊ ကျွန်တော်ကြံရွယ်လာခဲ့တယ်'

ဟုတ်။ ။'ဘာကြောင့်လဲ'

မီ။ ။'ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျွန်တော့်မှာ အကြံအစည်တစ်ခုရှိတယ်။ ဒီအကြံက ငွေတစ်သောင်းလောက်ရှိမှ ဖြစ်မြောက်နိုင်မယ့် အကြံမျိုးပဲ။ ကျွန်တော့် လက်ထဲမှာ ရှိတာက နှစ်ထောင်လောက်ပဲ ရှိတယ်။ ဒီတော့ ဖြစ်လျှင်လည်းဖြစ်၊ ကုန်လျှင်လည်းကုန်၊ ဒီကနေ့ည ကျွန်တော် ကစားဖို့ သန္နိဋ္ဌာန် ချလာခဲ့တယ်'

ဟုတ်။ ။'ဒီလိုဆိုလျှင် ခင်ဗျား မုချရှုံးရမယ်။ မကစားလေနဲ့၊ အလကားပဲ'

မီ။ ။'ဘာကြောင့်လဲဗျာ'

ဟုတ်။ ။'ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နိုင်မှဖြစ်မယ်၊ မနိုင်လျှင် ခက်ရလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ သဘောထားမျိုးနဲ့ ကစားတဲ့လူ မှန်သမျှဟာ ရှုံးတာချည်းပဲ'

မီ။ ။'ဒီလို သဘောထားတဲ့ လူတိုင်းဟာ ရှုံးတာချည်းပဲလားဗျာ၊ ချွင်းချက်ကလေးများမှ မရှိတော့ဘူးလား'

ဟုတ်။ ။'ကျုပ်တွက်ထားတဲ့ ကိန်းအရဆိုလျှင်တော့ လူ ၁၀၀ အနက်မှာ ၉၉ ယောက်ဟာ ရှုံးရမယ်ဗျာ။ ကျုပ် အမှတ်အသား ပြုလာခဲ့တဲ့ ကိန်းအရ အတိအကျ ပြောရမယ်ဆိုရင် လူ ၁၀၀ အနက်မှာ ၉၉ ယောက်နဲ့ ဒသမ ၆ လူများဟာ ရှုံးရမယ်ဗျ'

မီ။ ။'ဒီလိုဆိုလျှင်ဖြင့် ကျွန်တော်ဟာ ချွင်းချက်ထဲမှာပါတဲ့ ဒသမ ၄၊ လူထဲက လူတစ်ယောက် ဖြစ်လို့မို့ နိုင်ရမယ်ဗျာ'

၎င်းနောက် ဂျင်မီသည် နောက်ဖေးခန်းမှ ထွက်လာခဲ့၍ မေရီရှိရာသို့ သွားပြီးလျှင် အနီထောင်ဝိုင်း အစပြုရန် အချိန်အတော်အတန် လိုသေးသည်နှင့် မေရီနှင့်အတူ ကမ်းနားဘက်သို့ မော်တော်ကားဖြင့် ထွက်သွားကြလေ၏။ ဗောတံတားတစ်ခုသို့ ရောက်သောအခါ ဂျင်မီသည် မော်တော်ကားကို လွှတ်လိုက်၍ မေရီနှင့်အတူ ဗောတံတားပေါ်တွင် လေညင်းခံလျက် ရှိစဉ် ပူအိုက်သောရာသီတွင် လေအေးကလေး တဖြူးဖြူး တိုက်ခတ်ခြင်း ခံရသည့်အတွက်ကြောင့်ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ရေလှိုင်းကလေးများပေါ်တွင် လရောင်တလက်လက် တောက်ပနေခြင်းကို မြင်ရသည် အတွက်ကြောင့်ပေလော၊ သို့တည်းမဟုတ် ခုတ်နှင်သွားသော သင်္ဘော တစ်စင်းပေါ်တွင် ဦးပိုင်းဆီ၌ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ထိုင်လျက်ရှိသော ဇနီးမောင်နှံ တစ်တွဲကို မြင်လိုက်ရသောကြောင့်ပေလား မသိ။ ဂျင်မီ၏ ရင်ထဲ၌ မေရီကို ချစ်ကြိုက်လာခဲ့သော စိတ်အာရုံသည် ရုတ်တရက် ချက်ချင်း တားမနိုင် ဆီးမရ လှိုင်းတံပိုး ထကြွ လာခဲ့သည်ဖြစ်၍ မိမိ၏မေတ္တာကို ဖွင့်ဟ ပြောဆိုမိလေရကား ပဋိညာဉ်ပေးပြီးသော သမီးရည်းစားဘဝသို့ ရောက်သွား ကြလေတော့၏။

ထိုအတောအတွင်း၌ စိန်ဟုတ်သည် ဝရန်တာတွင် ထိုင်လျက် ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့အကြောင်းကို တွေးတော စိတ်ကူးနေမိရာ၊ မူလ ကတည်းက ဂျင်မီကို ခင်မင်ပြီး ဖြစ်ရသည်အတွင်း ချစ်ခင်ဖွယ်ကောင်းသော အမူအရာရှိသည့် မေရီကို ထပ်မံ သိကျွမ်းရပြန်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသူ နှစ်ယောက်တို့အတွက် တစ်စုံတစ်ခု ပြုလုပ်ပေးမည်ဟု အကြံ ဖြစ်နေမိလေ၏။ သို့ဖြစ်၍ ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့ တက်လာသောအခါတွင် စိန်ဟုတ်သည် မေရီနှင့် တိုင်ပင်ရန် ရှိကြောင်းကို မျက်ရိပ် ပြရုံမျှနှင့်ပင် မေရီက ရိပ်မိလေရကား၊ ဂျင်မီကို ကိစ္စတစ်ခုနှင့် စေလွှတ်လိုက်၍ ဝရန်တာတွင် နှစ်ယောက်သား စကားပြောနေကြလေ၏။

ဟုတ် ။ ။'လွန်ခဲ့တဲ့ စနေနေ့က မေရီပြောဖူးတဲ့ စကားကို ကျုပ်စဉ်းစားနေတယ်'

ရီ ။ ။'ကစားနည်း အကြောင်းဟာလား'

ဟုတ် ။ ။'ဟုတ်တယ်'

ရီ ။ ။'ဒါဖြင့် ရှင်က ရောင်းမယ်လား'

ဟုတ်။ ။'မရောင်းပါဘူး၊ မေရီကို အလကား ပေးခဲ့ချင်တယ်။ ကျုပ်မှာ ငွေကြေး အတော်အတန် စုဆောင်းမိပြီး ဖြစ်လို့မို့ မကစားတော့ဘူးလို့ သန္နိဋ္ဌာန် ချထားတယ်။ အလွန်ဆုံး ဒီလကုန်လောက်အထိသာ ကစားတော့မယ်။ သို့သော် ဒီနည်းကို ကျုပ်ပေးလို့ရှိရင် ဒီလ မကုန်မချင်း ဘယ်သူ့မှ မပြောပါဘူးလို့ အာမခံရလိမ့်မယ်'

ရီ။ ။'အာမခံပါမယ်ရှင်၊ သို့သော်လည်း....'

ဟုတ်။ ။'မသို့သော်လည်း ရဘူးလေ၊ မပြောဘူးဆို တကယ်ကို မပြောရပေဘူး။ နောက်ဆုံးမှာ ဂျင်မီကိုတောင် မပြောရဘူး။ ဘယ့်နယ်လဲ၊ ကတိထားနိုင်ပါမလား'

ရီ။ ။'ကတိထားပါပြီရှင်၊ ဘယ်သူ့မှ မပြောပါဘူး'

ဟုတ်။ ။'ကိုင်း ဒါဖြင့် လာ'

၎င်းနောက် စိန်ဟုတ်နှင့် မေရီတို့သည် ကလပ်ပေါ်မှ ဆင်းသွားကြလေရာ လှေကားပေါ်တွင် ဂျင်မီနှင့် တွေ့သဖြင့် မေရီက မျက်ရိပ် ပြလိုက်ရာတွင် ဂျင်မီမှာ "စနစ်" အကြောင်း ပြောပြချင်လို့ ဖြစ်ရမည်ဟု တွေးတောမိသည်နှင့် ကျေနပ်စွာ နေရစ်လေ၏။ တရုတ်ဟိုတယ်သို့ ရောက်သောအခါ စိန်ဟုတ်သည် မေရီအား မိမိ၏ စနစ်အကြောင်းကို ပြောပြလေရာ ပထမ၌ မေရီမှာ မယုံကြည်နိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေမိ၏။ ထိုနောက် စိန်ဟုတ်က တရုတ်ကလပ်များတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ စိတ်ရှည်လက်ရှည် စောင့်ကြည့်၍ သေချာစွာ စမ်းသပ် အလုပ်လုပ်ပြီးမှ တွေ့ခဲ့ရခြင်းဖြစ်သော မိမိ၏ စနစ်ကို အကျိုးအကြောင်းနှင့်တကွ ကျကျနန ခြေခြေမြစ်မြစ် စစ်စစ်ပေါက်ပေါက် ပြောပြသဖြင့် နည်းသင့်လမ်းသင့် ဆင်ခြင်တိုင်းထွာပြီးသော အခါတွင်မှ မေရီသည် စိန်ဟုတ်၏လက်ကို ကိုင်ဆွဲလျက် 'ကျေးဇူးတင်ပါတယ် ဦးစိန်ဟုတ်၊ စိတ်ချပါ။ ဒီနည်းကို ဂျင်မီကိုလည်း မပြောဘူး၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ ကျွန်မ မပြောပါဘူး၊ စိတ်ချပါ' ဟု ပြောလေ၏။ ၎င်းနောက် မေရီနှင့် စိန်ဟုတ်တို့သည် ဟိုတယ်မှ ဆင်းလာခဲ့ကြလေရာ ကလပ်သို့ ရောက်သောအခါတွင် လည်ပင်းတစ်တောင် ပြည့်မတတ် စောင့်မျှော်လျက်ရှိသော ဂျင်မီနှင့် လှေကားထိပ်တွင် တွေ့ကြလေ၏။ ထိုအချိန်တွင် အနီထောင်ဝိုင်း၌ လူနည်း နေသေးသည့်ပြင် ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့ အကြောင်းဆုံစည်းမှုအတွက် အထူးသဖြင့် ကြိုးပမ်းတိုက်တွန်းလာခဲ့သော မေရီ၏ အဒေါ်ကြီးတစ်ယောက်အား မိမိတို့ ရည်းစားဖြစ်လာခြင်းအကြောင်းကို ဂျင်မီက ပြောပြလိုလှသည် ဖြစ်သောကြောင့် ဂျင်မီသည် စိန်ဟုတ်ကို အခွင့်တောင်း၍ မေရီကို ခေါ်ပြီးလျှင် ကလပ်မှ ဆင်းသွားကြပြန်လေ၏။

နာရီတစ်ဝက်ခန့် ကြာသောအခါ ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့ ပြန်တက်လာကြရာ အနီထောင်ဝိုင်းမှာလည်း လူစည်ကားလှပြီဖြစ်၍ ဂျင်မီသည် မေရီအတွက် ကုလားထိုင်တစ်လုံး ရှာပေးပြီးနောက် စိန်ဟုတ်အနီးတွင် ဝင်၍ ထိုင်လေ၏။ ဂျင်မီသည် ငွေစက္ကူများကို ရှေ့တွင်ပုံချလျက် စိန်ဟုတ်အား ဦးခေါင်း ညိတ်လိုက်ရာ ၎င်း၏ အမူအရာမှာ ထီပေါက်ကြောင်း သံကြိုးရခါစ လူတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ရွှင်လှပါချေတကားဟု စိန်ဟုတ် စဉ်းစားမိ၏။ ၎င်းနောက် ဂျင်မီကိုယ်တိုင် "အုတ်ဖတ်" လျက် အနီထောင် စ၍ ကစားကြလေရာ ဂျင်မီသည် စလျှင်စချင်း ၁၀၀ ကျပ် တိုက်ထိုး၍ တိုက်လေ၏။ ၎င်းနောက် ၂၀၀ ကျပ် တိုက်ထိုးပြန်ရာ တိုက်ပြန်လေ၏။

တတိယလက်မှ စ၍ ဂျင်မီသည် လက်စဉ်လက်တိုင်း "အော" ၈၀ ကျပ်၊ "ရန်" ၈၀ ကျပ်ဖြင့် ၄၀၀ ကျပ် တိုက်ချည်း မှန်မှန်ကြီး ထိုးသွားလေရာ ၁၂ လက် အနက်တွင် သုံးလက်သာ အစားခံရ၍ ၉ လက်လုံးလုံး တိုက်ခဲ့လေ၏။ ထိုအခါ၌ကား ဂျင်မီမှာ ငွေ ၃၀၀၀ကျပ် ကျော်ကျော်မျှ နိုင်နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် မေရီမှာ မိန်းမသားပီပီ ဝမ်းသာလုံးဆို့ဟန်ဖြင့် နေမထိထိုင်မထိ ဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။

ထိုအတောအတွင်း၌ စိန်ဟုတ်မှာ ၁၄ လက်အနက်တွင် ၃ လက်မျှသာ အရော်ခံရ၍ ၁၁ လက်လုံးလုံး အစားခံရသောကြောင့် ငွေ ၁၀၀၀ ကျပ်ကျော်မျှ ရှုံးနေခဲ့ပြီဖြစ်ရာ၊ ၁၅ ကြိမ်မြောက်သော အလက်တွင် ငွေ ၅၀၀ ကျပ်မျှ အစားခံရပြီးနောက် လူမကြားတကြား ရယ်မောကာ အနီထောင်စားပွဲမှ ထ လာခဲ့လေ၏။ ၎င်းနောက် စိန်ဟုတ်သည် ဗိုင်းပြင်မှရပ်လျက် ခပ်များများ လောင်းကစားနေသော ဂျင်မီကို စောင့်ကြည့်နေလေရာ၊ နောက်ဆုံး၌ ဂျင်မီမှာ ပါယားစာရင်းအရ ငွေ ၈၀၀၀ ကျပ်မျှ နိုင်နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် မေရီက တီးတိုး ပြောလိုက်သည်နှင့် ၎င်းလည်း အနိုင်များကို စာရင်းရှင်းကာ ကစားဝိုင်းမှ ထလာခဲ့လေ၏။

(ထိုခေတ်အခါက အနီထောင်ဝိုင်းများမှာ သောင်းကိုးထောင် နိုင်သူများ မကြာခဏ ပေါ်ပေါက်တတ်ကြပေရာ၊ ယခုခေတ်တွင် ထိုမျှလောက် မြောက်မြားသော ငွေမျိုး နိုင်မိပါက ညဥ့်အချိန်တွင် အိမ်သို့ ပြန်ဝံ့ဖို့ပင် အတော် ခဲယဉ်းပေလိမ့်မည်။)

၎င်းတို့ ထွက်လာကြသောအခါ စိန်ဟုတ်သည် ဝရန်တာတွင် စောင့်နေရာမှ ဦးခေါင်းညိတ်ကာ ခေါ်လိုက်သည်နှင့် ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့လည်း ချဉ်းကပ်လာကြလေ၏။

ဟုတ်။ ။'လာကြစမ်းပါဦး၊ ထိုင်ကြစမ်းပါဦး။ တစ်ခုလောက် မေးစမ်းပါရစေဦး' ဟု ပြောကာ မေရီအား လက်ညှိုးတစ်ချောင်းထောင်၍ လှုပ်ပြရာ မေရီလည်း ရယ်မောနေလေ၏။

ဟုတ်။ ။(ဆက်လက်၍)'ထိုင်သာ ထိုင်စမ်းပါ၊ ကျုပ်မေးချင်တာက ဂျင်မီကို ဟိုစနစ်အကြောင်း ဖွင့်ပြော ပြီးပြီလားလို့ မေးမလို့ မဟုတ်ပါဘူး'

ရီ။ ။'သြော် ဟုတ်ကဲ့လား၊ ကျွန်မက ဒီအကြောင်းကိုများ မေးချင်လို့လားလို့'

ဟုတ်။ ။'ကျုပ် မေးချင်တာက ဟိုတစ်နေ့က တွေ့ကြပြီးတဲ့နောက် လက်ထပ်ဖို့ အသေအချာ စကားပြောကြပြီးပြီလား'

မေရီလည်း နှုတ်ဖြင့်မပြောဘဲ ပြုံးရယ်ကာ ဦးခေါင်းညိတ်၍ ပြလေ၏။

ဟုတ်။ ။'သြော် လက်စသတ်တော့ ဒါကြောင့်ကိုး' ဟု ပြောကာ သမီးရည်းစား နှစ်ယောက်တို့ကို လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်၍ ကလပ်မှ ဆင်းသွားလေရာ၊ ဘယ်တော့မှ မရှုံးသောလူဟု နာမည်ရခဲ့သော စိန်ဟုတ်သည် ထိုနေ့မှစ၍ တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မပေါ်လာတော့ချေ။

၎င်းနောက် ဂျင်မီနှင့် မေရီတို့သည် တက္ကစီဖြင့် ပြန်လာကြ၍ လမ်းခရီးတွင် မေရီက ရှင်းလင်းပြောပြသည်မှာ...

ရီ။ ။'ဦးစိန်ဟုတ်ဆိုတဲ့ လူကြီးက လူတွေရဲ့ စိတ်အကြောင်းကို အမြဲစောင့်ပြီး အကဲခတ်တတ်တဲ့ လူကြီးကိုး၊ ဂျင်မီရဲ့'

မီ။ ။'အကဲခတ်တာတော့ ဟုတ်ပါပြီ၊ သူ့စနစ်အကြောင်းကို ဖွင့်ဟပြောပြခဲ့သေးသလား'

ရီ။ ။'ပြောခဲ့တယ်'

မီ။ ။'ဒါဖြင့် ဘယ့်နယ်ကြောင့် သူဒီကနေ့ည ရှုံးရသလဲ'

ရီ။ ။'ရှုံးတာက ဒီလို ဂျင်မီရဲ့၊ ရှင်နဲ့ ကျွန်မနဲ့ ဒီကနေ့ည အဖြစ်အပျက်အကြောင်းကို သူမသိရလို့ လူကဲခတ် လွဲသွားလို့ ရှုံးရရှာတာကိုး။ နားထောင်ပါဦး၊ အစက စပြီး ပြောပြပါဦးမယ်။ ကောလိပ်ကျောင်းမှာ လက်ချာရာ လုပ်တုန်းက တရုတ်ကလပ်တွေကို သူလာလာပြီး ကစားတဲ့ လူတွေရဲ့ စိတ်ထားကို စောင့်ပြီး အကဲခတ်ရာမှာ ဘယ်လို စိတ်ထားမျိုးနဲ့ ကစားရင် ရှုံးတတ်တယ်ဆိုတဲ့အကြောင်းကို သူတွေ့ရတယ်တဲ့။ ဥပမာ စိတ်ရှုပ်စရာ အကြောင်းတစ်စုံတစ်ခု ရှိလျက်နဲ့ လာပြီးကစားသည်ဖြစ်စေ၊ ရှုံးလျှင် ဒုက္ခရောက်မယ်ဆိုတဲ့ "ငွေပူ" မျိုးနဲ့ လာပြီးကစားသည်ဖြစ်စေ၊ မနိုင်လျှင် မဖြစ်ဘူး၊ နိုင်မှ ဖြစ်မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ထားမျိုးနဲ့ လာပြီးကစားသည်ဖြစ်စေ အဲဒီလို လူမျိုးဟာ ရှုံးရှုံးသွားတာချည်းတွေ့ရတယ်တဲ့'

မီ။ ။'ခု ပြောတာတွေက ရှုံးအောင် ကစားတဲ့ နည်းတွေပါလား မေရီ၊ နိုင်အောင် ကစားတဲ့နည်း မပါသေးဘဲ'

ရီ။ ။'နားထောင်ပါဦး၊ ဒီအကြောင်းကိုသိတော့ ဦးစိန်ဟုတ်က ဘယ်လို လုပ်သလဲဆိုတော့ ဒီကနေ့ လာကစားကြတဲ့လူတွေအနက်မှာ ဘယ်လူဟာ အထက်ပါ "ရှုံးစိတ်" မျိုး ထားနေသလဲဆိုတာကို သိရအောင် ရှေးဦးစွာ စုံစမ်းသတဲ့။ သဘောအမျိုးမျိုးထားပြီး လူအမျိုးမျိုး လာကစားကြပေမဲ့ လူတွေအားလုံး အနက်မှာ "ရှုံးစိတ်" မျိုးထားတဲ့ လူတစ်ယောက်တစ်လေတော့ ပါတာချည်းပဲတဲ့။ ဒီလိုစိတ်ထားမျိုးထားပြီး ကစားတဲ့ ကစားသမား တစ်ယောက်လောက် တွေ့ရသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဦးစိန်ဟုတ်က ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ဘယ်အိမ်မှာ ဘယ်နလက် "နီ" လို့၊ ဘယ်အိမ်က ဘယ်အိမ်ကို ခုန်ကူးတတ်တာလို့ မှတ်မနေတော့ဘဲ ဟိုလူထိုးပုံကိုသာ ဂရုစိုက်ပြီး ကြည့်နေတော့တာပဲတဲ့။ ဟိုလူက "စံ" အိမ်နဲ့ "စီ" အိမ်မှာ "ကြိုး" ထိုးလျှင် သူက "ဂျီ" အိမ်နဲ့ "အစ်" အိမ်မှာ ကြိုးထိုးတော့တာပဲတဲ့။ ဟိုလူက "ဂျီ" နဲ့ "စီ" ကို ခွထိုးလျှင် သူက "စံ" နဲ့ "အစ်" ကို ခွထိုးတာပဲတဲ့။ အဲဒီလိုချည်း ဟိုလူနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ထိုးပြီဆိုမှဖြင့် ဟိုလူလည်း ပြောင်ရော၊ သူလည်း ပွရောတဲ့'

မီ။ ။'သြော်...ဟုတ်ပြီ မေရီရေ့၊ ရိပ်မိပြီ။ ဟိုတစ်နေ့ညတုန်းက စိန်ဟုတ်က မြသောင်းနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ထိုးနေထာကိုး။ တစ်လက်မှာ မြသောင်းက ငွေ ၃၀၀ ကျပ် "အော" ပြီးမှ ပြန်ရုပ်ပြီး ၅ ကျပ်တည်းထိုးတော့ စိန်ဟုတ်ကပဲ ဒီ "အိမ်" မှာ ငွေ ၁၀၀၀ ကျပ်တိုက် ထိုးယူ လိုက်ပါကောလား။ ဟုတ်ပြီ မေရီ.....ဟုတ်ပြီ'

ရီ။ ။'ဒါ မှန်တယ်၊ မြသောင်းဟာ ဟိုညအဖို့မှာ ရှုံးရမယ်လို့ သူတွက်ထားပြီး ဖြစ်လေတော့ ကံဖယ်ချင်တဲ့ လူမို့လို့ များများထိုးပြီး ပြန်ရုပ်တယ်ဆိုပြီး ဦးစိန်ဟုတ်က သူ့ "အိမ်" မှာ တစ်ထောင်တိုက် ထိုးယူလိုက်တာကိုး ဂျင်မီရဲ့'

မီ။ ။'ဒီကနေ့ည သူရှုံးရပုံ ပြောပြပါဦး'

ရီ။ ။'ဒါကတော့ ဒီလို ဂျင်မီရဲ့၊ ရှင်ကစားပုံ စိတ်ထားကို ရှင်က သူ့ပြောပြလေတော့ ဒီလိုဆိုလျှင် ဧကန်မုချ ရှုံးရမယ်လို့ ယူဆပြီး ရှင့်ကို မကစားဖို့တောင် သူက ပြောသေးတယ် မဟုတ်လား'

မီ။ ။'ပြောတယ်လေ၊ ပြောလျက်နဲ့ ကျုပ်ကစားပြီး ကျုပ်ကနိုင်တော့ သူ့စနစ်ဟာ မှားရော ဟုတ်လား'

ရီ။ ။'မှားတာက သူ့စနစ်မှားတာ မဟုတ်ဘူး၊ တွက်ကိန်း မစုံလို့တဲ့ ဂျင်မီရဲ့။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ရှင်ဧကန္တ ရှုံးရမယ်ဆိုပြီး ရှင်နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် သူကစားရော။ နို့ပေမဲ့ ရှင်က ကျွန်မနဲ့ ဇောတ်တားပေါ်မှာ ပြောခဲ့တဲ့ စကားအတွက်ကြောင့် ဟဒယ ရွှင်ပြုံးပြီး ခုန်ချင်သလို

ပေါ်ချင်သလို ဖြစ်နေတဲ့အခါမှာ ကစားလျှင်လည်း နိုင်တတ်တယ်တဲ့ရှင်။ ရှင်နဲ့ ကျွန်မတို့ အကြောင်းကို သူက မသိရလေတော့ ရှင်နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ကစားမိတာ။ ရှင်နိုင်ပြီး သူရှုံးသွားတော့တာကိုး'

မီ။ ။'သူ့စနစ်က တကယ်ကို မှန်လျှင်တောင် အင်မတန် စိတ်ခိုင်ပြီး အင်မတန် သတိထားနိုင်မှ လုပ်လို့ဖြစ်မယ့်စနစ်ပါ မေရီရယ်၊ ကျုပ်တို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး'

ရီ။ ။'ဒီအကြောင်းကို သူကလည်း ပြောပေသားပဲ'

မီ။ ။'ကိုင်း ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကျုပ်တို့တော့ အိုးအိမ်ထူထောင်ဖို့ စရိတ်ကလေး ရခဲ့ပေပြီ။ နက်ဖြန်ခါတော့ မေရီကြိုက်တဲ့ မော်တော်ကားမျိုး သွားရွေးကြစို့ရဲ့'

[ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း၊ အောက်တိုဘာ ၁၉၄၀]

ဇော်ဟိတ်၏ လက်ဖွဲ့စွမ်း

ကသာဒိစတြိတ် တွင်းငယ်ရွာကလေးသည် ဧရာဝတီမြစ်၏ လက်ဝဲဘက်ကမ်းတွင် တည်ရှိသည့် သာမညရွာကလေးပင် ဖြစ်သော်လည်း လွန်ခဲ့သည့် ၁၉၂၇-၂၈ ခုနှစ်များတွင် ၎င်းနယ်၌ နီလာကျောက်များ တူးဖော်ရရှိသည်ဟု ရုတ်တရက် နာမည်ကြီးခဲ့သည့် အတွက်ကြောင့် ရွှေဘို၊ ကသာ၊ မိုးကုတ် အစရှိသော မြို့ကြီးများမှ ကျောက်ကုန်သည်များ၊ ကျောက်ပွဲစားများ၊ ကျောက်တွင်းသမားများ၊ တွင်းတူးကူလီများ လာရောက်ကာ စီးပွားရှာကြသဖြင့် အလွန်စည်ကားသော ရွာကလေးအဖြစ်သို့ နေ့ချင်းညချင်းတိုင် ရောက်လာခဲ့ဖူး၏။ စင်စစ်သော်ကား ကျောက်များတွေ့ရှိဖူးသော နေရာမှာ တွင်းငယ်ရွာမဟုတ်၊ ၎င်းရွာနှင့် လေးငါးမိုင်ခန့် ဝေးကွာသည့် ရေညာဦးအမည်ရှိ ရွာကလေးပတ်ဝန်းကျင် တစ်ဝိုက်၌ဖြစ်ပေရာ၊ အရပ်ရပ်မှ ကျောက်တွင်း အလုပ်သမားများသည် ရေညာဦးရွာ အနီးအပါးတွင် တဲအုံကနားများ ဆောက်လုပ်ကာ တည်းခိုနေထိုင်လျက် အလုပ်လုပ်ကြ၏။ မည်သူသည် ကျောက်တစ်လုံး "အောင်" သဖြင့် သုံးသောင်းနှင့် ရောင်းလိုက်ရသည်၊ မည်ဝါသည် ငါးသောင်းတန် ကျောက်တစ်လုံး တွေ့ရှိ၍ ဈေးမတည့်သေးသဖြင့် မရောင်းသေး၊ အစရှိသော သတင်းများသည် အထက်မြစ်ညာ တစ်လျှောက်တွင် တစ်ဆင့်မှတစ်ဆင့် ကမ်းလှမ်း ပျံ့နှံ့သွားလေရကား၊ အညှီရှိသောနေရာသို့ ယင်ကောင်များ အုံတတ်သည့် အလားကဲ့သို့ အမြန်သူဌေးဖြစ်ချင်သော လူများသည် ၎င်းအရပ်သို့ စုရုံး လာရောက်ကာ ကံစမ်းကြသဖြင့် တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့၊ တစ်ပတ်ထက်တစ်ပတ်၊ တစ်လထက်တစ်လ တိုးပွားစည်ကားလျက် ရှိခဲ့လေ၏။ အမှန်ကို ဖော်ပြရသော် ကျောက် "အောင်" သောလူတစ်ယောက် ရှိခဲ့လျှင် ပါသမျှ အရင်းအနီးကလေး ပြောင်၍ ပြန်သွားရသော လူပေါင်း ရာထောင်မက ပေါများလေရကား၊ ကျောက်တွင်းတူးရသော အလုပ်မှာ ထီထိုးရသော အလုပ်မျိုးနှင့် မခြားနားလှချေ။ သို့သော် ဟိုလူမတွေ့သော်လည်း ငါတူးလျှင် တွေ့ရမည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက်မျိုးနှင့် လာရောက် တတ်ကြသောကြောင့် လူ ၁၀ ယောက်တို့က ပြောင်၍ ပြန်သွားတိုင်း၊ နောက်ထပ်လူ ၂၀ ရောက်လာတတ်ကြ၏။ သို့ဖြစ်ရကား တစ်လ တစ်ကြိမ်၊ နှစ်လ တစ်ကြိမ် စသည်ဖြင့် တစ်ယောက်ယောက် ကျောက်အောင်လျက် ရှိသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ကျောက်တူးသမား မရှားအောင် ဖြစ်ခဲ့ရာ၊ လေးငါးလတိုင်တိုင် မည်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ကျောက်အောင်သည်ဟု မကြားရသော အခါမှသာလျှင် လူများ မလာမရောက် ခန်းခြောက်သွားလေတော့၏။

ကျွန်တော်နှင့် ကိုဇော်ဟိတ်တို့မှာ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် သိကျွမ်းကြပြီးနောက် မည်သည့်အရပ်ဒေသသို့ သွားရောက် လည်ပတ်ကြရမည်ဟု စဉ်းစားစိတ်ကူးလျက် ရှိကြစဉ် တွင်းငယ်ကျောက်တွင်း အကြောင်းကို သတင်းကြားရသည်နှင့် ကံစမ်း လိုကြသည်တစ်ကြောင်း၊ မရောက်ဖူးသော အရပ်ဒေသသို့ ရောက်လိုကြသည်လည်း တစ်ကြောင်းကြောင့် စိတ်တူ သဘောတူ စုံဆင်းလာခဲ့ကြလေ၏။

တွင်းငယ် ဘိုတဲတွင် တစ်ရက်မျှ တည်းခိုကြပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့သည် ရေညာဦး ရွာကလေးသို့ ဆက်လက် သွားရောက်၍၊ ကျောက်တွင်းတူးသမား ကူလီများ စေ့စပ် ငှားရမ်းပြီးလျှင် သူတစ်ပါးနည်းတူ တွင်းရာတစ်ကွက်ကို လိုင်စင်ခံယူ၍ တူးဖော်လုပ်ကိုင်ကြလေ၏။

ရေညာဦးရွာမှာ ရွာသိမ် ရွာငယ်ကလေးမျှသာ ဖြစ်သော်လည်း ကျောက်တွင်း အရှိန်ကြောင့် လူပေါင်းစုံ လာရောက် ကြသည်ဖြစ်၍ ဖဲသမား၊ ကြက်သမား၊ အရက်သမား၊ လူလိမ် လူညစ်၊ လူရှုပ် လူပွေ၊ လူတေ လူညာ စသည်တို့မှာ ရွာကလေးနှင့် မလိုက်အောင် ခြေချင်း လိမ်မတတ် ထူထပ်ပေါများလှ၏။ ကိုးမီးဝိုင်းများမှာလည်း နေ့ရောညပါ ကစားလျက် ရှိကြရာ၊ အချို့မှာ နံနက်ခင်းမှ ကျောက်ရောင်း၍ ရသောငွေ ထောင်ကိုးရာမျှကို နေမဝင်မီ ရှုံးကုန်သည်ဟု ကြားလိုက်ရ၏။ အချို့ ပိုက်ဆံ ဝါးလားများကမူ အနီထောင်နှင့် လေးကောင်ဂျင်ဝိုင်းများပင် ဖွင့်လှစ် ကစားကြသည်ဟု ကြားသိရ၏။

မူးယစ်သေစာများမှာလည်း တောအရက်၊ ချက်အရက်၊ ထန်းရည်မှသည် ဝီစကီ၊ ဘရန်ဒီနှင့် ဘိန်းသို့တိုင်အောင် အလိုရှိရာ ဝယ်ယူ ရရှိ နိုင်ပေ၏။ အဝိန်ဆိုသော တရုတ်သည် ဒေသနှင့် မလိုက်အောင် အတော်ကျယ်ဝန်း သိုက်မြိုက်သော တဲကြီးတစ်တဲ ဆောက်လုပ်၍ အရက် အမျိုးမျိုးတို့ကို လက်သိပ်ထိုး ရောင်းချလျက် ရှိ၏။ အစိုးရထံမှ အမိန့်လိုင်စင် ခံယူထားဟန် မရှိသော်လည်း အမိန့်ရ ဆိုင်ကြီးသဖွယ် ဓာတ်မီး တထိန်ထိန်၊ သောက်စားသူ တအုန်းအုန်းနှင့် တပြုံးပြုံး ရောင်းချလျက်ရှိ၏။

ကျွန်တော်တို့ ဆိုက်ရောက် သွားကြပြီးနောက် ဒုတိယနေ့တွင် တစ်ဖက်လပ် ကိုစိန်ဆိုသူနှင့် သိကျွမ်းကြလေရာ၊ ထိုသူမှာ မိုးကုတ်သား ဖြစ်၍ ကျောက်တွင်း အလုပ်ကို နားလည်သည့်ပြင် ၎င်းဒေသ အကြောင်းကိုလည်း သိရှိ၍ ၎င်းကိုယ်တိုင် အရင်းအနှီး ပြတ်လပ်နေခိုက်ဖြစ်ရကား ကျွန်တော်တို့နှင့် ဖက်စပ် လုပ်ကိုင်ရန် သဘောတူညီလေ၏။ တစ်ဖက်လပ် ကိုစိန်မှာ အတော်လည်ပတ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ကို မလိမ်တန်ရာဟု ထုံးစံအတိုင်း တွေးထင်မိကြသဖြင့် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ရန် သဘောတူညီကြခြင်းဖြစ်၏။ ကျွန်တော်တို့၏ တွက်ကိန်းမှာ ငွေ နှစ်ရာ၊ သုံးရာ အကုန်ခံ၍ ကံစမ်းမည်၊ နေရာကျလျှင်လည်း ဝေယူမည်၊ နေရာမကျလျှင်လည်း ထိုငွေမျှလောက်နှင့် ကျွန်တော်တို့ နစ်နာလောက်အောင် မရှိဟု တွက်ထား၏။ ကျွန်တော်တို့က ငွေစိုက်၊ ကိုစိန်က လူစိုက်၊ အလုပ်လုပ်ကြ၍ ရသမျှကို သုံးယောက်အညီအမျှ ဝေယူ အံ့ဟု အကြမ်းအားဖြင့် သဘောတူထားကြ၏။

တစ်နေ့သ၌ ကျွန်တော်နှင့် ကိုဇော်ဟိတ်တို့သည် ရေညာဦးရွာမှ တွင်းငယ်ဘက်သို့ အညောင်းပြေ လမ်းလျှောက်လာကြစဉ် အဝေးမှ မြင်းတစ်စီး စိုင်းလာသည်ကို မြင်ကြသဖြင့် ခြေဟန်လက်ဟန် ကောင်းလှသော ၎င်းမြင်းပြေးပုံကို ငေးလျက် ကြည့်နေကြ၏။ ကျွန်တော်မှာ ဒုန်းမြင်း

များကို ဝါသနာ မပါသော်လည်း အသားကျကောင်းသော မြန်မာမြင်းတစ်စီး ပြေးခြင်းကို အလွန်နှစ်သက်စွာ ကြည့်ရှုတတ်သည့်အတိုင်း မြင်းပေါ်မှ လူထက် မြင်းကို အထူးဂရုစိုက်၍ ကြည့်နေမိလေ၏။ မြင်းသည် ကျွန်တော်နှင့် ရင်ဆိုင်ပြေးလာ၍ အနီးသို့ ရောက်လာသည်တိုင်အောင် တစ်ချက်မျှ မ "ဖောက်" ဘဲ လေးဖက်ကျနစွာ ပြေးလာရကား၊ ကျွန်တော်မှာ မြင်းကို ချီးမွမ်းရာမှ နိုင်နိုင်နင်းနင်း စီးလာသော မြင်းစီးသမားကို မော့ကြည့်ကာ ချီးမွမ်းလိုက်မိ၏။

'တော်ပါပေ့ဗျာ၊ မြင်းရောလူရော ကောင်းပါပေ့' ဟု ပြောလျက် ကိုဇော်ဟိတ်၏ မျက်နှာကို မော့ကြည့်လိုက်မိရာ၊ ကိုဇော်ဟိတ်မှာမူ အလွန်အံ့သြသော မျက်နှာမျိုးနှင့် မြင်းစီးသမားကို လှည့်လျက် ကြည့်နေသေး၏။ တစ်ခဏချင်းတွင် မြင်းကြီးသည် တရှူးရှူး မြည်လျက် ကျွန်တော်တို့ အနီးမှပွတ်ကာ ရေညာဦးရွာဘက်သို့ စိုင်းသွားလေရာ၊ နောက်မှ မျှော်ကြည့်နေကြသော ကျွန်တော်တို့မှာ ဖုန်တထောင်းထောင်း ထ ကျန်ရစ်သည့် အဖြစ်ကိုသာ မြင်လိုက်ကြရလေတော့၏။

ကျွန်တော်။ ။'မြင်းပေါ်ကလူကို သိလို့ အံ့သြနေတာလားဗျ'

ဟိတ်။ ။'ခင်ဗျားကော သူ့ကို မသိဘူးလား'

ကျွန်တော်။ ။'မသိပေါင်ဗျာ၊ ဒီနယ်သားဆိုလို့ ကျွန်တော်သိတဲ့လူ အနည်းသားကပဲ'

ဟိတ်။ ။'ဒီလူက ဒီနယ်သား မဟုတ်ဘူးဗျ။ ဇာတိက မန္တလေးသားကပဲ။ မြေပိုင်ရှင် ဦးကျော်ဟိုးရဲ့သား၊ ဘိလပ်ပြန် မောင်မောင်လတ် ဆိုတာ သူပေါ့ဗျ။ ကသာနယ်က မင်းတိုင်ပင်အမတ်ပေါ့'

ကျွန်တော်။ ။'သြော်....သြော်...ကြားဖူးတယ်ဗျို့၊ ဒါ့ထက် အမတ်တော်မင်းက ဒီနယ်မှာ ဘာများ လာလုပ်ပါလိမ့်'

ဟိတ်။ ။'အမတ်ဆိုတာမျိုးဟာ ရွေးကောက်ပွဲနီးလျှင် ကိုယ့်နယ်အတွင်း လှည့်ပြီး မဲဆွယ်တဲ့အလုပ်က အရေးအကြီးဆုံးပေ့ါဗျ'

၎င်းနောက် ကျွန်တော်တို့သည် ရွာဘက်သို့လှည့်ကာ ပြန်လာခဲ့ကြ၍ တဲအိမ်သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်မှာ မိတ်ဆွေများထံ စာများရေးစဉ် ကိုဇော်ဟိတ်မှာ ၎င်းသဘောအတိုင်း လည်ပတ်လျက်ရှိလေ၏။ စာရေးပြီး စီးလတ်သော် ကိုဇော်ဟိတ် ပြန်မလာသေးသည်နှင့် ကျွန်တော်မှာ လက်ဖက်ရည် တစ်ခွက်သောက်ရန် တရုတ်အဝိုင်၏ ဆိုင်ဘက်သို့ ထွက်လာခဲ့လေ၏။

အဝိုင်၏ ဆိုင်ကြီးမှာ တစ်ဖက်တွင် အရက်အမျိုးမျိုး ရောင်းချ၍ အခြားတစ်ဖက်တွင် ခေါက်ဆွဲကြော်၊ ကြာဆံကြော် စသည့် အကြော်အလှော် အမျိုးမျိုးတို့အပြင် လက်ဖက်ရည်၊ ကော်ဖီ စသည်တို့ကို ရောင်းချသဖြင့် အခါခပ်သိမ်း လူစည်ကားလျက် ရှိ၏။ ကျွန်တော်သည် စားစရာ ရောင်းသောဘက်သို့ ဝင်မည်ပြုစဉ် အရက်ရောင်းသည့်ဘက်တွင် တစ်ဖက်လပ် ကိုစိန်ကို မြင်သည်နှင့် ၎င်းအား ကျွန်တော်တို့ဘက်သို့ လှမ်းခေါ်ပြီးလျှင် လက်ဖက်ရည်သောက်ရင်း စကားပြောနေကြလေ၏။

စားစရာခန်းနှင့် အရက်ခန်းတို့မှာ မျက်ကွက်ထရံတစ်ချပ်မျှသာ ခြားထားလေရကား တစ်ဖက်မှတစ်ဖက်သို့ မြင်နိုင်ပေ၏။

စိန်။ ။'နောက်ဆုံးသတင်း ကြားပြီးပြီလားဗျ'

ကျွန်တော်။ ။'ဘာအကြောင်းများလဲဗျ'

စိန်။ ။'အရာရှိယောင်ယောင် ဘာယောင်ယောင်နဲ့ လင်မယားနှစ်ယောက် ရောက်လာကြတယ်။ တချို့က ရုပ်ဖျက်လာတဲ့ ဝန်ထောက်လား၊ စုံထောက်လား၊ ပုလိပ်အရာရှိလားလို့ လောင်းကြေးစားကြေး လုပ်နေကြလေရဲ့'

ထိုအခါ ကျွန်တော်မှာ ကသာအမတ် မောင်မောင်လတ်ကို ပြောနေကြောင်း ရိပ်မိသော်လည်း ဖွင့်၍မပြောဘဲ နေလိုက်၏။

ကျွန်တော်။ ။'ဒီလူက ဒီမှာ ဘာလာလုပ်တာတဲ့လဲ'

စိန်။ ။'သူလည်းပဲ ကျောက်တွင်းတူးရ တော်မလားလို့ လာပြီး စုံစမ်းတယ် ဆိုပါကလား။ ဟော ပြောတွင်းဆိုတွင်း ရောက်လာပြီဗျို့၊ ဟော ဟိုလူပဲ'

ထိုခဏ၌ ကျွန်တော် မြင်ခဲ့ဖူးသည့် ကသာအမတ်လောင်း မောင်မောင်လတ်သည် ခေါက်ဆွဲဆိုင်ထဲသို့ ဝင်လာလေရာ၊ မလှမ်းမကမ်းမှ တွင်းတူးကူလီ လေးငါးယောက်တို့လည်း မယောင်မလည်နှင့် လိုက်ပါလာကြလေ၏။ မောင်မောင်လတ်မှာ အသက် ၃၀ ကျော်အရွယ်မျှသာ ရှိသေး၍ အင်္ဂလိပ်ကျောင်းများတွင် မင်းသားဟူ၍ ပြောင်လှောင်မှည့်ခေါ်ခြင်း ခံရတတ်သည့် ရုပ်လက္ခဏာမျိုး ရှိလေရာ၊ မျက်နှာနဖွေးပုံကို ထောက်ရခြင်းအားဖြင့် တို့ပတ်ပဝါ ဆောင်တတ်သည့် လူစားမျိုး ဖြစ်ဟန်တူပေ၏။ ထိုအချိန်၌မူ မောင်မောင်လတ်သည် မာဖလာကို လည်ပင်းတွင် စည်းလျက် စီးကရက်ကို ပယင်းရောင် ဆေးစွပ်ဖြင့်စွပ်ကာ နှုတ်ခမ်းဖျားတွင် မခို့တရို့တပ်ကာ ဆိုင်တွင်းသို့ ဝင်လာ၍ ကော်ဖီတစ်ခွက် မှာယူပြီးမှ ကုလားထိုင်တွင် ထိုင်လျက် စောင့်နေလေ၏။ တွင်းတူး ကူလီများသည်လည်း အခြားစားပွဲ တစ်ခုတွင် ဝိုင်းထိုင်ကာ မောင်မောင်လတ်အား အထူးအဆန်း လူတစ်ယောက် အနေဖြင့် စိုက်ကြည့် နေကြလေ၏။ ထိုခဏ၌ လူကြမ်းနှစ်ယောက်သည် အရက်ဆိုင်ဘက်မှ ဟောင်ဖွာဟောင်ဖွာနှင့် ကူးလာကြ၍ အကြော်များ မှာယူပြီးလျှင် အော်ကျယ်ဟစ်ကျယ်နှင့် စကားပြောနေကြရာ၊ စားပွဲ၌ထိုင်နေသော ကူလီများအနက်မှ ခေါင်းဆောင်နှင့် တူသော လူက

'ဟေ့ လူများ၊ ဒီမှာ လူကြီးလူကောင်းတွေ မမြင်ဘူးလား ကွယ်တို့၊ အော်ကြီးဟစ်ကျယ် မလုပ်ကြနဲ့လေကွယ်....' ဟု ပြောလိုက်သောအခါ လူကြမ်းနှစ်ယောက်သည် မောင်မောင်လတ်၏ မျက်နှာကို လှမ်းကြည့်ပြီးလျှင် ဆိတ်ဆိတ်နေကြလေ၏။

ထိုအခါ မောင်မောင်လတ်က 'တောရောက်တဲ့အခါ တောအလိုက်ပေါ့ဗျာ၊ ပျော်ပျော်သာ နေကြပါ၊ ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ခင်ဗျားတို့ ဘာစားကြမလဲ၊ ဟေ့ ပေါက်ဖော်...ခေါက်ဆွဲကြော် ၅ ခွက် ပြင်ပေးလိုက်ပါ' ဟု ဆိုင်ရှင်အား လှမ်း၍ အမိန့်ပေးလိုက်လေ၏။

'ငါးခွက်ထဲလားဗျ၊ ကျုပ်တို့ကော မစားရဘူးလား' ဟု နောက်ဝင်လာသူတစ်ယောက်က ပြောလိုက်သဖြင့် ကျွန်တော်သည် အသံ ကြားရာသို့ လှည့်ကြည့်လိုက်သောအခါ၊ အလွန်တုတ်ခိုင် ထွားကျိုင်း၍ မျက်နှာနီသော လူတစ်ယောက်သည် ဆိုင်ထဲသို့ ဝင်လာ၍ စားပွဲကို တုတ်ကောက်ကြီးနှင့် ရိုက်တီးလိုက်လေ၏။

ထိုခဏ၌ ကိုစိန်သည် ကျွန်တော်၏ပေါင်ကို လက်ဖြင့်တို့လျက် 'သတိထားဗျို့၊ ခွေးဘီလူး ဘိုးနီဆိုတာ ဒီအကောင်ပဲ။ လူတစ်ယောက်ကို ခါးချိုးသတ်လို့ ထောင် ဆယ်နှစ် ကျဖူးတဲ့ အကောင်ပဲ။ ရန်လည်း အင်မတန်ဖြစ်ချင်တဲ့ အကောင်။ ကျုပ်တို့ ရှောင်ထွက်ကြရင် ကောင်းမယ် ထင်တယ်' ဟု သတိပေးသော်လည်း ကျွန်တော်တို့မှာ မောင်မောင်လတ်က မည်ကဲ့သို့ ပြန်ပြောမည်ကို ကြားလိုသည်နှင့် မထဘဲ ထိုင်နေလေ၏။

မောင်မောင်လတ်သည် နားမလည်သော အမူအရာမျိုးနှင့် ခပ်အေးအေးထိုင်လျက် ရှိသောအခါ ဘိုးနီက 'ဟေ့ ဆရာ၊ ကျုပ်ပြောတာ မကြားဘူးလား၊ ကျုပ်ဖို့ပါ တစ်ခွက်မှာစမ်းပါဦး' ဟု ထပ်၍ပြောလေ၏။ ထိုအခါ မောင်မောင်လတ်သည် ဘိုးနီဘက်သို့ လှည့်ကြည့်၍ 'ဟေ့ဆရာ ဆိုတာ ဘယ်သူ့ကို ပြောတာလဲ' ဟု မေးလိုက်သောအခါ ဘိုးနီက မျက်နှာပျက်လျက် 'ကိုယ့်ပြောလို့မှ ပြောမှန်းမသိအောင် တယ်ထူးတဲ့ လူပါက လား၊ မှာလိုက်ပါ၊ ကျုပ်ဖို့ ခေါက်ဆွဲတစ်ပန်းကန်'

လတ်။ ။'မင်း စားချင်လို့လား'

နီ။ ။'ကျုပ်ပါပြီ၊ စားချင်လို့ ပြောတာပေါ့'

လတ်။ ။'စားချင်ရင် ကိုယ့်ဘာသာ မှာစားပါလား'

နီ။ ။(နီသောမျက်နှာသည် တိုး၍ နီလာလျက်)'နေစမ်းပါဦး၊ ကျုပ် ဘယ်သူဆိုတာ ခင်ဗျား သိရဲ့လား'

လတ်။ ။'မသိဘူး၊ သိလည်း မသိချင်ဘူး'

နီ။ ။'ခွေးဘီလူး ဘိုးနီဆိုတာ ကျုပ်ပဲ'

လတ်။ ။'အေး၊ ခွေးဘီလူးနဲ့ တူတာတော့ ငါ မြင်ပါပြီ'

ထိုခဏ၌ ခေါက်ဆွဲရပြီးသော ကူလီများသည် မစားနိုင်ကြဘဲ ပန်းကန်ပြားကို ရှေ့တွင်ချလျက် ငေးကြည့်နေကြလေ၏။ ခွေးဘီလူး ဘိုးနီသည် ခပ်ရှက်ရှက် မျက်နှာမျိုးနှင့် မောင်မောင်လတ် အနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာရာ မောင်မောင်လတ်ကမူ ဣန္ဒြေမပျက်ဘဲ ကော်ဖီကို သောက်မြဲ တိုင်း သောက်နေလေ၏။

နီ။ ။'ခင်ဗျားက ခေါက်ဆွဲတစ်ခွက်တောင် မကျွေးလျှင် ကျုပ်က ကျွေးပါမယ်ဗျာ။ ခင်ဗျား ဘာစားမလဲ၊ မှာစမ်း'

လတ်။ ။'တော်ပြီ၊ ငါ ဘာမှ မစားချင်ဘူး'

နီ။ ။'စားပါဗျ၊ ကျုပ်မှာ ပိုက်ဆံ ပါ ပါတယ်' ဟု ပြောကာ လူကြွားလူကျယ်တို့ ထုံးစံအတိုင်း ငွေစက္ကူ သုံးလေးချပ်ကို ထုတ်၍ ပြလေ၏။ ထိုအခါ တွင်းတူး ကူလီတစ်ယောက်က 'ဒီဆရာကြီးက သဘောကောင်းပါတယ် ကိုဘိုးနီရဲ့' ဟု ဝင်ပြောလေရာ၊ ဘိုးနီက 'မင်းက ဘာဝင်ရှုပ်တာလဲ' ဟု ငေါက်လိုက်လေ၏။ ထို့နောက် မောင်မောင်လတ်ဘက်သို့ လှည့်လျက်-

နီ။ ။'လာပါ မိတ်ဆွေရဲ့၊ ရောက်တဲ့အခါ အသိအကျွမ်း ဖွဲ့ရတာပေါ့ဗျာ။ စားချင်တာ ခင်ဗျား စား၊ ကျုပ်က ကျွေးပါမယ်ဗျ'

လတ်။ ။'တော်ပြီ၊ ကျုပ် ဘာမှ မစားချင်ဘူး၊ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်'

နီ။ ။'ဟေ့.....ပေါက်ဖော်၊ ကြာဆံကြော်နှစ်ခွက် ပြင်လိုက်စမ်း'

ထိုအခါ မောင်မောင်လတ်သည် ပြန်တော့မည်အကြံနှင့် ဆိုင်ရှင်အား ပိုက်ဆံလှမ်းပေးရာ၊ ဘိုးနီက မောင်မောင်လတ်၏ လက်မောင်းကို ကိုင်ဆွဲထားလေ၏။

လတ်။ ။(မျက်နှာပျက်လျက်)'ဟေ့လူ၊ ငါ့လက်မောင်းကို မကိုင်ပါနဲ့၊ လွှတ်ပါ'

နီ။ ။'ကျုပ် မှာထားတဲ့ ကြာဆံကြော်ကို စားပြီးမှ လွှတ်မယ်ဗျာ'

ကျွန်တော်တို့သည် မည်သို့ ဖြစ်ကြမည်ဟု ထိုင်ရာမှ မျှော်ကြည့်လိုက်စဉ် လျှပ်စစ်ဓာတ်၏ လျင်မြန်ခြင်းဖြင့် မောင်မောင်လတ်၏ လက်ယာလက်သည် ကော်ဖီပန်းကန်ကို လှမ်းကိုင်ပြီးလျှင် ဘိုးနီ၏မျက်နှာသို့ တည့်တည့်ကြီး ပေါက်လိုက်ရာ ပန်းကန်မှာ စိစိညက်ညက်ကြေသွား၍ ကြွင်းကျန်သော ကော်ဖီရည်များသည် ဘိုးနီ၏ မျက်နှာမှ စီးကျလေ၏။ ဘိုးနီမှာမူ အံ့သြသော အမူအရာနှင့် နောက်သို့ဆုတ်သွား၍ ကိုင်ထားသော လက်မောင်းကို လွှတ်ပစ်လိုက်လေရာ မောင်မောင်လတ်သည် အလွန်လည်းမမြန်၊ အလွန်လည်း မနှေးသော ခြေလှမ်းမှန်မှန်ဖြင့် ဆိုင်ထဲမှ ထွက်သွားလေ၏။ ကျွန်တော်တို့ကမူ မောင်မောင်လတ်နောက်သို့ ဘိုးနီထွက်၍ လိုက်ချေတော့မည်ဟု ကြည့်နေကြရာ၊ ဘိုးနီကမူ ခြေတစ်လှမ်းမျှ မလှမ်းဘဲ မျက်နှာမှ စီးကျသော ကော်ဖီရည်များကို လက်ဖြင့်သုတ်လျက် ရပ်နေလေ၏။ ထို့နောက် ဘိုးနီသည် စကားတစ်ခွန်းမျှ မပြောဘဲ ဆိုင်ထဲမှ ချာခနဲ လှည့်ထွက်သွားလေတော့၏။

ခေါက်ဆွဲကြော် ကျွေးထားသော ခေါင်းဆောင်ကူလီက 'တော်တော်တော့ သတ္တိကောင်းတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ။ နို့ပေမဲ့ ကျုပ်သိရ သလောက်တော့ ဒီရန်စဟာ မအေးပေဘူးဗျနော်' ဟု ပြောလိုက်သောအခါ အခြားကူလီများလည်း အသီးသီး ထင်မြင်ချက် ပေးကြသဖြင့် အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် ဖြစ်သွားလေ၏။ နောက်တစ်ခဏတွင် မောင်မောင်လတ်သည် ဆိုင်ထဲသို့ ပြန်ဝင်လာသဖြင့် အသံများ ရပ်စဲသွားလေရာ မောင်မောင်လတ်သည် ထိုမှ၌မှ လှမ်းမျှော်ကြည့်ရှုပြီးနောက် 'သြော်... ဟိုအကောင် ထွက်သွားပြီလား။ ကျုပ်က ရုတ်တရက် ထွက်သွားလေတော့ သူ့ကြောက်လို့ ထွက်သွားတယ် ထင်နေမှာစိုးလို့ ပြန်လာခဲ့တယ်။ အမှန်ပြောရမှာဖြင့် မိန်းမပါလာတော့ သတ်လားပုတ်လား မလုပ်ချင်လို့ပါ။ သူ့ကို ကြောက်လို့ မဟုတ်ပါဘူး' ဟု ပြောလေရာ ကျွန်တော်မှာ မောင်မောင်လတ်၏ သူရသတ္တိကို စိတ်ထဲ၌ ချီးမွမ်းမိ၏။ စင်စစ်သော်ကား မောင်မောင်လတ်သည် လူပလံကလေးမျှသာ ဖြစ်၍ ထွားကျိုင်း ကြမ်းတမ်းလှသော ဘိုးနီကို မည်သည့်နည်းနှင့် နိုင်အောင်သတ်ပုတ်နိုင်မည်ဟု ကျွန်တော် မတွေးနိုင်ပေ။

ထိုအခါ ခေါင်းဆောင်ကူလီက ခေါက်ဆွဲတစ်ခွက် မျက်နှာကို ထောက်သည့်အလျောက် အရေးရှိလျှင် မိမိတို့လည်း ကြည့်နေမည် မဟုတ်ကြောင်းနှင့် အားပေးစကား ပြောသေး၏။ နောက်ဆုံး၌မူကား လူမိုက်တစ်ယောက်နှင့် တုဖက်၍ ရန်မဖြစ်ထိုက်ကြောင်း၊ ဘိုးနီသည် အလွန်မိုက်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သဖြင့် ဧကန်မုချ လက်စားချေလိမ့်မည် ထင်ရကြောင်းများနှင့် ဝိုင်းဝန်းပြောဆိုကြပြီးလျှင် လင်မယားနှစ်ယောက်လုံး ၎င်းအရပ်မှ ထွက်ခွာသွားကြရန် တိုက်တွန်းကြလေ၏။

လတ်။ ။'မိတ်ဆွေများက ကျွန်တော့်အကျိုးကို လိုလားသဖြင့် အကြံပေးကြသည့်အတိုင်း ကျေးဇူးအထူး တင်ပါတယ်။ သို့သော် ဒီလို အကောင်မျိုးကို ကြောက်တဲ့အတွက် ရှောင်ထွက် သွားရတယ်ဆိုလျှင် ရာဇဝင်ရိုင်းပါလိမ့်မယ်။ သူတတ်နိုင်သလို ကိုင်ပါစေ၊ ကျွန်တော် အဆင်သင့် ရှိပါတယ်' ဟု ပြောပြီးလျှင် ပြုံးရွှင်သော မျက်နှာထားနှင့် လူအားလုံးကို နှုတ်ဆက်၍ မောင်မောင်လတ်လည်း ထွက်သွားလေ၏။ လူများသည် မောင်မောင်လတ်၏ သတ္တိကို သဘောကျကြသော်လည်း ဦးခေါင်းယမ်းကာ စိုးရိမ်မကင်းသော အမူအရာမျိုး ပြကြလေ၏။

ကျွန်တော်သည် တည်းအိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ကိုဇော်ဟိတ်သည် ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ကို ယမ်းတောင့်ထိုးနေရာမှ မော့ကြည့်၍ 'ဘယ့်နယ်လဲ ဆရာကြီး၊ ဘာများ ဖြစ်လာလို့လဲဗျ' ဟု မေးလိုက်ရာ ကျွန်တော်က 'ကျုပ်တော့ ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး၊ ခင်ဗျာ့မိတ်ဆွေ မောင်မောင်လတ်တော့ တစ်ခုခု ဖြစ်လိမ့်မယ် ထင်ရတယ်' ဟု နိဒါန်းခံပြီးနောက် အဝိန့်ဆိုင်တွင်း အဖြစ်အပျက်ကို ပြန်ပြောင်းပြောပြလေ၏။ ကိုဇော်ဟိတ်သည် အနည်းငယ် အံ့သြသော မျက်နှာထားနှင့် နားထောင်နေပြီးနောက် 'ငနဲက ဒီလိုတော့ အလာကြီးပါကလား၊ ပိုက်ဆံကလေးရှိလို့ ဘိလပ်ကလေး ဘာကလေး ရောက်ပြီး ငွေအားနဲ့ ဖိလုပ်နိုင်လို့ ခပ်ချောင်ချောင် အမတ်ဖြစ်တဲ့ လူတစ်ယောက်လို့ မှတ်လာခဲ့မိတယ်။ ဒီလိုတော့ ငနဲက အလာကြီးပါကလား'

ကိုဇော်ဟိတ်သည် လူတစ်ဖက်သားကို ဤကဲ့သို့ ဖိနှိပ်ပြောင်လှောင် ပြောဆိုခဲလှသဖြင့် မောင်မောင်လတ်အပေါ်၌ ရန်ညှိုးအနည်းငယ် ရှိဟန်တူသည်ဟု ကျွန်တော်သတိပြုမိ၏။ သို့ဖြစ်၍-

ကျွန်တော်။ ။'ဘာကြောင့်လဲဗျ၊ ခင်ဗျားနဲ့ မောင်မောင်လတ်နဲ့ ဘာများ ဖြစ်ဖူးခဲ့ကြလို့လဲ'

ဟိတ်။ ။'ဒီလောက် မကြီးကျယ်ပါဘူးဗျာ၊ ဟိုးရှေးတုန်းက ဖြစ်ခဲ့ကြတဲ့ ကိစ္စကလေးတစ်ခု အတွက်ကြောင့်ပါပဲ။ အခုတော့ ပြီးပါပြီ၊ ကျုပ်မှာလည်း မေ့သလောက်တောင် ဖြစ်နေတာ။ သူ့မျက်နှာ မြင်လိုက်တော့မှ အသစ်လို ပြန်ပေါ်လာလို့ပါ။ ခုတော့ ပြီးပါပြီ၊ ပြောလို့လည်း မပြချင်တော့ပါဘူး'

ကျွန်တော်။ ။'ဒါက ကိစ္စမရှိလျှင် ခင်ဗျားလူတော့ မကြာခင် ကိစ္စရှိလိမ့်မယ် ထင်တယ်။ ဟိုအကောင်ကြီးက ကျေမည့်အကောင်ကြီး မဟုတ်ဘူး။ ကေန္တ လက်စားချေလိမ့်မယ်လို့ လူတိုင်းက ပြောနေကြတယ်'

ဟိတ်။ ။'သူ့မှာ ကိစ္စရှိလျှင် သူ့ဟာသူ စခန်းသွားလိမ့်မယ်ပေါ့ဗျ။ ကျုပ်တို့ ပူစရာ မဟုတ်ပါဘူး'

ကျွန်တော်။ ။'သူ့တစ်ကိုယ်တည်းဆိုလျှင် အတွက် မရှိပါဘူး။ အခုတော့ မိန်းမ ပါလာတယ်ဆိုလို့ သနားမိပါရဲ့ဗျာ'

ဟိတ်။ ။(ရုတ်တရက် ခုန်ထလျက်)'အလို သန်းသန်းလည်း ပါလာသတဲ့လား၊ ခင်ဗျား ဘယ်သူပြောသလဲ'

ကျွန်တော်။ ။'သူကိုယ်တိုင်က ပြောတယ်' ဟု ပြောပြီးနောက် ကျွန်တော်မှာ ကိုဇော်ဟိတ်၏ အံ့သြသော မျက်နှာထားအကြောင်းနှင့် "သန်းသန်း" ဟု ရင်းနှီးစွာ ခေါ်ခြင်း အကြောင်းတို့ကို တွေးတောစဉ်းစား နေမိသေး၏။

ၾင်းနောက် ကိုဇော်ဟိတ်သည် လက်နှစ်ဖက်ကို နောက်သို့ပစ်လျက် မျက်မှောက်ကြုတ်ကာ စဉ်းစားစိတ်ကူးရင်း စင်္ကြံလျှောက်၍ နေလေ၏။

ဟိတ်။ ။'တောကြီးခေါင်ခေါင် အရပ်ကို ဘယ်လိုကိစ္စနဲ့ ကိုယ့်သားမယား ခေါ်လာချင်ရပါလိမ့်ဗျာ။ တော်တော်ခွကျတဲ့ လူတစ်ယောက်ပဲ'

ကျွန်တော်။ ။'သားမယား ခေါ်ခဲ့တာက ကိစ္စမရှိပါဘူးဗျ။ မိန်းမတစ်ယောက်ကို ဘယ်သူကမှ ရန်ရှာမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော် စိုးရိမ်တာက ခင်ဗျာ့လူကို ဘိုးနီက ရန်ရှာလိမ့်မယ်ထင်တယ်'

ဟိတ်။ ။(ရယ်မောလျက်)'ကိုယ့်လူက ဘိုးနီကို စိတ်ထဲမှာ စွဲပြီး လန့်နေတယ် ထင်တယ်။ ဒီလောက်လည်း မိုက်ဝံ့ မထင်ပါဘူးဗျာ'

ထိုခဏ၌ တစ်ဖက်လပ် ကိုစိန်သည် တဲထဲသို့ မောကြီးပန်းကြီးနှင့် ပြေးဝင်လာ၍....'ဘိုးနီက အဝိန့်ဆိုင်ထဲမှာ ဟိုလူ လင်မယား နှစ်ယောက်ကို ဓားကစားနေတယ် ဆရာတို့ရေ။ ကျွန်တော်ဖြင့် မကြည့်ဝံ့လို့ ပြေးလာခဲ့တယ်၊ လုပ်ကြပါဦး ဆရာတို့ရယ်' ဟု ပြောလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကိုဇော်ဟိတ်သည် ခြောက်လုံးပြူးကိုဆွဲ၍ ထွက်သွားလေရာ ကျွန်တော်တို့လည်း နောက်မှ ပြေးလိုက်သွားကြလေ၏။

ကိုဇော်ဟိတ်သည် အနည်းငယ်မျှ ရပ်နားခြင်းမရှိဘဲ အဝိန့်ဆိုင်ဘက်သို့ ပြေးသွားလေရာ ကျွန်တော်တို့သည် နောက်မှ ခြေကုန်သုတ်၍ လိုက်ကြသော်လည်း မမီနိုင်ဘဲ ပြတ်၍ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြလေ၏။ ထိုအချိန်၌ကား နေဝင်ပြီဖြစ်၍ အဝိန့်ဆိုင်မှ ဓာတ်မီးရောင် တထိန်ထိန် ထွက်လျက်ရှိရာ ကျွန်တော်သည် ကိုဇော်ဟိတ်နောက်မှ ဝင်လိုက်သွား၍ ဆိုင်တွင်းသို့ လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ၌၊ တွေ့မြင်ရသော အခြင်းအရာများကို ယခုတိုင် စိတ်ထဲ၌ ဓာတ်ပုံ ရိုက်ထားဘိသကဲ့သို့ စွဲမြဲထင်ရှားစွာ မြင်နိုင်ပေသေး၏။

ခေါက်ဆွဲဆိုင် အတွင်း၌ "စတွန်းကင်း" ခေါ် ဓာတ်မီးအိမ်ကြီးသည် အလယ်၌ တွဲရရွဲ ဆွဲလျက်ရှိရာ ဆယ်ယောက်ခန့်မျှသော အလုပ်သမား ကူလီများသည် မျက်လုံးပြူး မျက်ဆန်ပြူးနှင့် တုန်လှုပ်စွာ ချောင်ထဲ၌ ကုပ်လျက် ထိုင်နေကြလေ၏။ တစ်ဖက်သောနံရံ၌ကား ခွေးဘီလူးဘိုးနီသည် လက်တစ်ဖက်တွင် မောင်းချဓား တစ်ချောင်းကို ဆုပ်ကိုင်ကာ ရပ်လျက်ရှိရာ၊ အနီးရှိ ခုံကလေးပေါ်၌ကား ဆယ်ချောင်းခန့် မျှသော မောင်းချဓားများ စုပုံလျက် ရှိလေ၏။ ထိုမိန်းမသည် ကြောက်လန့် စိုးရိမ်အားကြီးလှသော မျက်နှာထားနှင့် အခြားနံရံဘက်သို့ လှမ်းကြည့် လျက်ရှိရာ ကျွန်တော်သည် ထိုမိန်းမ ကြည့်နေသောနေရာသို့ လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ ကုလားထိုင်ပေါ်တွင် လက်ပိုက်၍ ထိုင်နေသော မောင်မောင်လတ်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ မောင်မောင်လတ်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ဝါးထရံ၌ကား မောင်းချဓားသုံးစင်း စိုက်လျက်ရှိရာ ဘိုးနီသည် မောင်းချဓားများကို ပစ်ပေါက်ခြင်းအားဖြင့် ဆပ်ကပ်ပွဲပမာ လက်စွမ်း ပြလျက်ရှိကြောင်း ရိပ်မိသိရှိရလေ၏။ မောင်မောင်လတ်မှာ မိမိအနီး၌ ဗျိုးခနဲ ဗျိုးခနဲ ဖြတ်သွားသော မောင်းချဓားများကို မျက်တောင်မခတ်ဘဲ ကြည့်လျက်ရှိရာ၊ ၎င်း၏မျက်နှာမှာ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်ခြင်းထက် ဒေါသထွက်ခြင်းက ပိုမို ထင်ရှားလျက် ရှိ၏။ သို့သော်လည်း ဓားထိမည် စိုးရသဖြင့် လှုပ်ရှားခြင်းငှာ မဝံ့ချေ။

ကျွန်တော် ဝင်သွားသော ခဏ၌ ဘိုးနီက မိန်းမအား....'မင်းကတော်က ငြိမ်ငြိမ်နေဗျနော်။ ခင်ဗျားက လှုပ်လို့ ကျုပ်လက် ချော်သွားပြီး ခင်ဗျာ့ ယောကျ်ားကို မှန်သွားရင် ကျုပ်ကို အဆိုးမဆိုနဲ့' ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် စတုတ္ထဓား တစ်ချောင်းကို ပစ်လွှတ်လိုက်လေ၏။ ဓားသည် မောင်မောင်လတ်၏ နားရွက်အနီးမှ သီသွား၍ ဝါးထရံတွင် ဒေါက်ခနဲ စိုက်မိလေရာ မောင်မောင်လတ်မှာ မျက်နှာ နီသည်ထက် နီလာတော့၏။

ဘိုးနီသည် ကျွန်တော်တို့ ဝင်လာသော ခြေသံများကို ကြားလိုက်ဟန် လက္ခဏာနှင့် ကျွန်တော်တို့ဘက်သို့ ရုတ်တရက်လှည့်၍ ကြည့်လိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်၊ မောင်မောင်လတ်သည် ထိုင်ရာမှ တစ်ဟုန်တည်း အပြေးလာပြီးလျှင် ဘိုးနီ၏မျက်နှာကို ချိန်လျက် လက်သီးဖြင့် ထိုးလိုက်၏။ သို့ရာတွင် ဘိုးနီသည် လက်ဝှေ့သမားတစ်ယောက် ဖြစ်သည့်အလျောက် မျက်စိလျင်လှ၍ အသင့်ပြင်ဆင်ပြီး ဖြစ်နေရကား အရှိန်နှင့် ပြေးဝင်လာသော မောင်မောင်လတ်၏ မျက်နှာကို လက်ယာဘက်လက်သီးဖြင့် တစ်ချက်တည်းထောက်၍ ထိုးလိုက်ရာ၊ မောင်မောင်လတ်မှာ ကြမ်းပေါ်သို့ ကျွမ်းပြန်လဲကျသွားပြီး ဆန့်ငင်ဆန့်ငင် ဖြစ်နေလေတော့၏။

ထို့နောက် ဘိုးနီသည် မိမိလက်ထဲမှ ရှန်းကန်ဖယ်ထွက်ဖို့ ကြိုးစားလျက်ရှိသော မိန်းမကို လက်ဝဲလက်ဖြင့် ဆောင့်၍ ဆွဲလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သေနတ်သံတစ်ချက် ကြားလိုက်သည်နှင့် မိန်းမကို လွှတ်ချ၍ အသံကြားရာသို့ ချာခနဲ လှည့်ကြည့်လိုက်လေ၏။ ထိုခဏ၌ ကိုဖော်ဟိတ်သည် ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ကို လက်တွင်ကိုင်ကာ ဘိုးနီအား တည့်တည့်ချိန်ထားလျက် 'မလှုပ်နဲ့နော်…မင်းက ဓားပစ်ကောင်းသလို ငါကလည်း သေနတ်နဲ့ လက်စွမ်းပြမလို့' ဟု ပြောပြောဆိုဆိုနှင့် ခြောက်လုံးပြူးသေနတ်ကို မောင်းဖြုတ်ချလိုက်ရာ 'ဒိုင်း…ဒိုင်း…ဒိုင်း' ဟူသော အသံများသည် လျင်မြန်စွာ ဆင့်ကာဆင့်ကာ ထွက်ပေါ်လာ၍ တစ်ခုသော ကျည်ဆန်သည် အံ့အားသင့်စွာနှင့် ငေးကြည့်နေသော ဘိုးနီ၏ဦးခေါင်းမှ ဦးထုပ်ကိုပင် တိုက်ချသွားလေ၏။

သေနတ်သံ စဲလတ်သော် ဘိုးနီသည် လွင့်ကျသော ဦးထုပ်ကို ကောက်ယူ၍ ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်သော အမူအရာမျိုး အနည်းငယ်မျှ မပြဘဲ ကိုဖော်ဟိတ်ထံသို့ ခြေလှမ်းမှန်မှန်နှင့် လှမ်းလာခဲ့ပြီးလျှင် 'သင့်ပဲ့ဗျာ၊ သေနတ် ပစ်လိုက်ပုံကလေး သပ်ရပ်ပါပေ့။ သို့သော်လည်း သေနတ်သမားနဲ့ ဓားသမားနဲ့ ဖက်ပြိုင်ရမယ်ဆိုတော့ မတရားရာ ကျမှာပေ့ါဗျ' ဟု ခပ်အေးအေး ပြောလေ၏။ ထိုအခါ ကိုဖော်ဟိတ်သည် သေနတ်ကို စားပွဲပေါ်တွင် ချထားပြီးမှ 'မင်းပြောတာ မှန်တယ်၊ ငါကလည်း ဒီလို ဖက်ပြိုင်ဖို့ မကြံစည်ပါဘူး။ မင်းက ဓားစွမ်းပြလို့သာ ကိုယ်နိုင်တဲ့ဇာတ်ကို ခင်းပြလိုက်တာပါ။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ဖက်ပြိုင်ဖို့ ဆိုလျှင်တော့ လက်သီးချင်းဟာ အကောင်းဆုံးပေ့ါကွာ' ဟု ပြောလိုက်သောအခါ၊ ဘိုးနီမှာ အလွန်တရာ ကျေနပ်သဘောကျဟန် ရှိသည့်ပြင် ဘိုးနီ၏ လက်သီးစွမ်းကို သိပြီးဖြစ်သော ပရိတ်သတ်တို့မှာလည်း အံ့အားသင့်လျက် ရှိကြ၏။ ဘိုးနီမှာ နာမည်ကျော် မြန်မာလက်ဝှေ့သမားတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ဖူးကြောင်းကို ပရိသတ်က သိရှိပြီးဖြစ်ရကား၊ မိမိတို့ မေတ္တာထားသောဘက်က ရှုံးချေတော့မည်ဟု စိုးရိမ် ပူပန်နေကြဟန်တူ၏။

တစ်ယောက်သော ကုလီကမူ ကိုဖော်ဟိတ်အား 'သွားမလုပ်နဲ့ ဆရာကြီး၊ ဒီလူက လက်ဝှေ့ သတ်စားလာဖူးတယ်။ ဒီလိုတော့ မလုပ်ပါနဲ့ ဆရာကြီးရယ်' ဟု တီးတိုးကျိတ်၍ ပြောသေး၏။ သို့သော်လည်း ကိုဖော်ဟိတ်မှာမူ ပြောမိသောစကားကို ပြန်နုတ်တတ်သော ဝါသနာ မရှိသည့်အလျောက် ဦးခေါင်းယမ်း၍ ငြင်းပယ်လိုက်လေ၏။

ထိုအတောအတွင်း၌ မိန်းမသည် ခင်ပွန်းသည် မောင်မောင်လတ်၏ ဦးခေါင်းကို လက်ထဲတွင် ပွေ့ထား၍ သတိရအောင် နှိုးပေးလျက် ရှိရာ၊ ကိုဖော်ဟိတ်ကမူ ကျွန်တော့်အနီးသို့ ချဉ်းကပ်၍ 'မသန်းမြင့်ဆိုတာ သူပဲဗျ၊ ကျုပ်ကို မကြိုက်ဘဲ မောင်မောင်လတ်ကို ယူသွားတဲ့ မိန်းမပေ့ါ။ သို့သော်လည်း အမှန်ပြောရမှာဖြင့် သူ့ငနဲလည်း မညံ့ပါပေဘူး။ အာဂသတ္တိကလေးပါပေပဲ။ မနိုင်တာတော့ ဘယ်တတ်နိုင်ပေမလဲလေ' စသည်ဖြင့် ပြောနေစဉ် မသန်းမြင့်သည် ကိုဖော်ဟိတ်၏ မျက်နှာကို တစ်ချက်မျှ လှမ်းကြည့်လိုက်၏။ မသန်းမြင့်၏ မျက်နှာထားမှာ အလွန်တရာ အဓိပ္ပာယ် လေးနက်လှရကား ကိုဖော်ဟိတ်မှာ ၎င်းနှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်လိုက်ရပြီးသည့် တစ်ခဏမှစ၍ နိုင်နင်းအောင် သတ်ပုတ်လိုသော စိတ်မျိုး တိုး၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် လက္ခဏာ ရှိပေ၏။

ထို့နောက် ကိုဖော်ဟိတ်နှင့် ဘိုးနီတို့သည် ၎င်းဆိုင်ထဲတွင် တစ်ယောက်ချင်း ဖက်ပြိုင်ထိုးသတ်ရန် ပြင်ဆင်ကြ၍ ပရိတ်သတ်များလည်း ခုံများကို ဖယ်ရှားကြလေ၏။ ဆိုင်ရှင်အဝိန်မှာ လက်ဝှေ့ဝါသနာ ပါသူတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် အနည်းငယ် အရောင်းပျက်မည်ကို အရေး မလုပ်ဘဲ လက်ဝှေ့ပွဲကောင်းကောင်း ကြည့်ရလျှင် ကျေနပ်သည်ဟု ပြော၍ ရွှင်ရွှင်ပျပျနှင့် ကူညီပြင်ဆင်ပေးလေ၏။

ထိုအတောအတွင်း၌ ကိုဖော်ဟိတ်နှင့် ဘိုးနီတို့ ထိုးသတ်ကြမည့် သတင်းသည် တစ်ရွာလုံး ပျံ့နှံ့သွားပြီးဖြစ်ရကား၊ ယောက်ျားဟူသမျှ လာရောက် ကြည့်ရှုကြသဖြင့် ဆိုင်ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ဝိုက်တွင် ပြည့်ကျပ်လျက် ရှိနေလေပြီ။ အချို့လည်း ပြတင်းပေါက်မှ ရပ်ကြည့်၍၊ အချို့လည်း အရက်ဆိုင်ဘက် မျက်ကွက်ကြားမှ ချောင်းကြည့်နေကြလေ၏။

အဝိန်၏ ဆိုင်ခန်းမှာ ပေအစိတ်ပတ်လည်မျှ ကျယ်ဝန်းလေရာ ကိုဖော်ဟိတ်နှင့် ဘိုးနီတို့သည် အင်္ကျီတုံးလုံး ချွတ်လျက် ဆိုင်အလယ်၌ ဆွဲထားသော ဓာတ်မီးအိမ် အောက်တွင် မျက်နှာချင်းဆိုင်ကာ ရပ်လျက် ရှိကြလေပြီ။ ဘိုးနီမှာ ခါးတောင်းကို မြှောင်လှအောင် ကျိုက်ထား၍ ကိုဖော်ဟိတ်မူကား ဘောင်းဘီတိုကလေးနှင့် ခါးပတ်ကို ပတ်ထား၏။ ယှဉ်လိုက်ကြသောအခါ အတော်ရုပ်မြင့်သည်ဟု ထင်ရသော ကိုဖော်ဟိတ်မှာ ထွားကျိုင်း တုတ်ခိုင်လှသော ဘိုးနီရှေ့တွင် လူဗလံကလေး တစ်ယောက်ကဲ့သို့ ဖြစ်နေသဖြင့် ကျွန်တော်မှာ အားမရနိုင်အောင် ရှိနေမိ၏။ သို့ရာတွင် ဓာတ်မီးရောင်၌ ပြောင်လက်ကြည်လင်စွာ ရှိနေသော ကိုဖော်ဟိတ်၏ အသားအရေကို မြင်ရသဖြင့် လူကောင် မကြီးသော်လည်း အနေအထိုင် ကောင်းသဖြင့် မာကျောကျစ်လျစ်စွာ ရှိခြင်းကို သတိရသဖြင့် အားတက်မိ၏။

ဘိုးနီကမူ စားတော့ဝါးတော့မလို မျက်နှာထားမျိုးနှင့် စိန်းစိန်းကြီး ပြူးကြည့်လျက်ရှိရာ၊ ကိုဖော်ဟိတ်မူကား ပါးတို့တန်းကစားကြမည့် မျက်နှာမျိုးနှင့် ခပ်အေးအေးရှိနေလေ၏။ ၎င်းတို့၏ အင်္ဂါရုပ်ကို ကြည့်ရခြင်းအားဖြင့် ဘိုးနီက ခွန်အားဗလသာလွန်ကြောင်းမှာ ယုံမှားဖွယ်ရာ မရှိချေ။ ကျင်လည်ခြင်းအရာ၌မူ၌လည်း လက်ဝှေ့သမားဆိုသောကြောင့် ခေလှမည် မဟုတ်ချေ။ ကျွန်တော်မူကား ဘုရား ဘုရားနှင့်သာ တ တ တ နေရလေတော့၏။

ဒိုင်လုပ်သော ကုလီခေါင်းက လက်ကိုင်ပုဝါကို မြှောက်ကာ အချက် ပေးလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လူနှစ်ယောက်တို့သည် ရှေ့သို့ လှမ်းတက်၍ ဘမ်း-ဘမ်း-ဘမ်း မြည်သော အသံများဖြင့် တစ်ချက် နှစ်ချက်စီ လက်သီး စမ်းကြလေရာ၊ ဘိုးနီ၏လက်သီးချက်သည် ကိုဖော်ဟိတ်၏ နားရွက်ကို ထိုးမိသဖြင့် ပန်းဆီခဲကဲ့သို့ ရဲခနဲ နီတက်သွားလေ၏။

ကိုဇော်ဟိတ်၏ လက်သီးချက်မှုကား အရှိုက်ကို ထိသွားသဖြင့် ဘိုးနီ၏ ပါးစပ်မှ ရှူးခနဲ မြည်ထွက်သွား၏။ ယင်းကဲ့သို့ ကိုယ်လုံးကို ထိုးသော လက်သီးချက်သည် အမြင်အားဖြင့် မလှသော်လည်း သက်လုံ မကောင်းသောသူ သို့မဟုတ် အမောခံနိုင်အောင် လေ့ကျင့်မထားသော လူတစ်ယောက်အဖို့ အလွန်တရာ အခံရခက်လှပေ၏။ ကိုဇော်ဟိတ်သည် အရှိုက်ကို တစ်ချက် ထိုးစမ်းကြည့်လိုက်ပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဘိုးနီ၏ သက်လုံ မကောင်းသောအဖြစ်ကို ရိပ်မိသိရှိသည်နှင့် အခြားသောနေရာသို့ ထိုးရန် မကြိုးစားတော့ဘဲ ဘိုးနီ၏ အရှိုက်ကိုသာ ဆက်ကာဆက်ကာ ထိုးလေတော့၏။ ဘိုးနီကမူ ကိုဇော်ဟိတ်၏ ဦးခေါင်း၊ မျက်နှာ၊ မေးရိုး စသည်တို့ကို အနှံ့အပြား ထိုးကြိတ်လေရာ အရှောင်အတိမ်း ကောင်းလှသောကြောင့် လုလုကြီး မမိခဲ့သော်လည်း မျက်နှာမှ သွေးများ ယိုစီးထွက်နေလေပြီ။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့ သတ်ပုတ်ခြင်းမှာ "ကွဲ" ရုံမျှ သတ်ပုတ်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ကြောက်ပါပြီဆို၍ အရှုံးပေးသည်ဖြစ်စေ၊ မသတ်နိုင်အောင် မြောမေ့သွားသောအခါမှ ဖြစ်စေ အနိုင်ရမည် ဖြစ်လေရကား သွေး အနည်းငယ် ယိုထွက်ခြင်းကို ဂရုမစိုက်ကြချေ။

ထို့ပြင် ၎င်းတို့သတ်ရာ၌ တစ်ချီစီနား၍ သတ်ရခြင်း မဟုတ်ဘဲ ရန်ဖြစ်သကဲ့သို့ တောက်လျှောက် သတ်ပုတ်ကြရခြင်း ဖြစ်ကြရကား၊ အမော ခံနိုင်မှုသည် အလွန်အရေးကြီးလှ၏။ မောသေးသည်၊ နားပါရစေဦး ဆို၍ နားခွင့်မရချေ။

၅ မိနစ်ခန့် ထိုးသတ်မိသော် ကိုဇော်ဟိတ်၏ မျက်နှာတွင် သွေးများ ထွက်နေသော်လည်း ဘိုးနီ၏ မျက်နှာမှုကား ပြောပလောက်အောင် ဒဏ်ရာ မရသေးချေ။ သို့ရာတွင် ၎င်း၏နံဘေးနှင့် အရှိုက်များ၌မူကား အညိုအမည်းစွဲလျက် ရှိသည်ကို မြင်ရသဖြင့် ကျွန်တော်အားရှိမိ၏။ အတန်ငယ် ဆက်လက် သတ်ပုတ်မိကြသော် ဘိုးနီသည် သက်လုံခြင်း ကွာခြားသည့်အကြောင်းကို ရိပ်မိရလေရကား၊ မြန်မြန်ပြီးမှ မိမိက နိုင်နင်းမည့် အကြောင်းကို သိရှိသဖြင့် မြန်မြန်ပြီးစိမ့်သော်ငှာ အတင်းနင်း၍ ထိုးသတ်လေ၏။ မိမိ ကောင်းကောင်း မမောမီ ကိုဇော်ဟိတ်ကို လဲအောင် ထိုးအံ့ဟု အားခဲသည့် လက္ခဏာနှင့် ခပ်ကြမ်းကြမ်းဝင်ပြီး ခပ်ကြမ်းကြမ်း ထိုးလေ၏။ ကိုဇော်ဟိတ်မူကား ခြေလှမ်းမှန်မှန်နှင့် မျက်စိ မမှားရအောင် ကြည့်ရှောင်ပြီးလျှင် အရှိုက်သို့သာလျှင် တဘမ်းဘမ်း ထိုးနေလေ၏။

ဦးခေါင်းနှင့် မျက်နှာတို့သို့ ခြောက်ရုံမျှခြောက်၍ အားကုန်ထိုးသော လက်သီးချက်များကို အရှိုက်သို့သာ လွှတ်လေ၏။ ဘိုးနီကမူ ရှောင်တိမ်းဖို့ ဂရုမစိုက်ဘဲ သူက နှစ်ချက်မိလျှင် ငါက တစ်ချက် မိစေရမည်ဆိုသော သဘောမျိုးနှင့် အတင်းလိုက်၍ ထိုးလေ၏။

တစ်ခါက ကိုဇော်ဟိတ်၏ မေးရိုးသို့ ပင့်၍ သတ်လိုက်သော ဘိုးနီ၏ လက်သီးနှစ်ချက်သည် ဗိုခနဲ မြည်မတတ် ပြင်းထန်လှရကား လုလုကြီး ထိခဲ့ပါက ကိုဇော်ဟိတ် မသတ်နိုင်တော့ဘဲ ပွဲပြီးရတော့မည် ဧကန်ဖြစ်၏။ ကိုဇော်ဟိတ်မူကား မော့၍ ရှောင်လိုက်သောကြောင့် လက်သီးသည် မေးဖျားနှင့် ပွတ်၍ ထွက်သွားပြီး ဘိုးနီသာလျှင် အားလွန် သွားသေး၏။ ထို့ကြောင့် ဘိုးနီသည် ခြေလှမ်းပျက်သည်တွင် ကိုဇော်ဟိတ်သည် ဘိုးနီ၏ နံဘေးနှင့် အရှိုက်တို့ကို လက်သီးတစ်လုံးစီ သွင်းပေးလိုက်ရာ ဘိုးနီမှာ တိုး၍ ဟိုက်သွားလေ၏။

ထိုနောက် ဘိုးနီသည် ကိုဇော်ဟိတ်နောက်သို့ အတင်းဝင်လိုက်လေရာ ကိုဇော်ဟိတ်သည် အခန်းထဲတွင် ပတ်ချာလှည့်ကာ ရှောင်တိမ်းရင်း ဘယ်လက်သီး ညာလက်သီးတို့ဖြင့် တစ်လုံးပြီးတစ်လုံး သွင်းသွား၏။ သို့သော် ဘိုးနီ၏ လက်သီးတစ်လုံးသည်လည်း ကိုဇော်ဟိတ်၏ မျက်နှာတွင် ပွတ်ထိ ထိသွားသေးသဖြင့် ကိုဇော်ဟိတ်၏ လက်ယာဘက်မျက်လုံးမှာ ဖူးဖူးယောင် ထ လာခဲ့လေပြီ။ ပါးစပ်မှ နှုတ်ခမ်းတစ်ဖက်လည်း ကွဲသွားသဖြင့် သွေးများ ယိုထွက်လာရကား ကျွန်တော်မှာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါ့မလားဟု သနားမိ၏။

ထိုအခါ၌ကား ဘိုးနီသည် အတော် ဟိုက်လာပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ပါးစပ်ဟလျက် အသက်ရှူရသဖြင့် တဟဲဟဲ တဟားဟား အသံများဖြင့် ဆူညံ နေလေပြီ။ ဘိုးနီသည် မြန်သည်ထက် မြန်အောင် ပြီးမှဖြစ်မည်ဟု ရိပ်မိလာဟန်နှင့် လက်သီးကိုသာမက မြန်မာလက်ဝှေ့ ထိုးနည်းအတိုင်း ဒူး၊ ခြေထောက် စသည်တို့ကိုလည်း အသုံးပြုလာလေ၏။ ကိုဇော်ဟိတ်မှာမူ ခြေတန်မှလွတ်အောင် ခပ်ခွာခွာဆုတ်၍ ထိုးရ၏။ ဘိုးနီသည် မောသည်ထက် မောလေလေ မြန်မြန် ပြီးစိမ့်သောငှာ လောသည်ထက် လောလေလေ ဖြစ်လာခဲ့ရာ၊ ကိုဇော်ဟိတ် မသုံးတတ်သော ဒူးတိုက် နည်းမျိုးကို အသုံးပြုအံ့ဟု အကြံနှင့် လွှားခနဲ၊ လွှားခနဲ ပစ်တိုက်၊ ထိုးသတ် စမ်းသေး၏။ မျက်စိလျင်သော ကိုဇော်ဟိတ်ကမူ ဒူးကို ဒူးဖြင့် မပြန်ဘဲ မိမိအား မထိရစေအောင် ငုံ့ကာတိမ်းကာ ရှောင်တိမ်းပြီးနောက် ကိုယ်လုံးနှင့် ထမ်းချလိုက်ရကား ဘိုးနီမှာ မြေပေါ်သို့ တစ်ကြိမ်မက ကျွမ်းပြန်၍ ကျသွားလေ၏။

ထိုအခါ၌ကား ကျင့်သားရပြီးသော ကိုဇော်ဟိတ်ပင်လျှင် မောဟိုက်စ ပြုနေပြီဖြစ်ရာ ဘိုးနီသည် ကိုဇော်ဟိတ်၏ ပခုံးထက်မှ လျှောကျ သဖြင့် ကြမ်းပေါ်တွင် လူဟန်ပျက်လျက် ရှိစဉ်၊ ကိုဇော်ဟိတ်သည် ဘိုးနီ၏ အရှိုက်ကို လက်ဝဲနှင့် ခြောက်လိုက်သဖြင့် ဘိုးနီက အောက်သို့ အကာလိုက်နှင့် ဘိုးနီ၏ မေးရိုးကို လက်ယာလက်သီးဖြင့် တအားကျုံး၍ တင်လိုက်ရကား၊ ဘိလိယက်ဘောလုံးနှစ်လုံး တိုက်မိခြင်းကဲ့သို့ တောင်ခနဲ မြည်သောအသံ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် ဘိုးနီသည် မြေပေါ်သို့ ထောင်၍ လဲကျသွားလေ၏။

(၎င်းလက်သီးချက်သည် ကိုဇော်ဟိတ်လက်ကို ဖားပြုပ်ကဲ့သို့ ရောင်စေသောကြောင့် သုံးရက်တိုင်တိုင် ကုသယူရသေး၏။)

ဘိုးနီမူကား ကြမ်းပေါ်မှ ထလည်း မထ၊ လှုပ်ရုံမျှ မလှုပ်တော့ဘဲ စင်းစင်းကြီးလဲလျက် ရှိနေ၏။

ဘိုးနီမှာ လူကျယ်တစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းရှုံးခြင်းကို ပရိသတ် အလွန်ကျေနပ်သဖြင့် ကိုဇော်ဟိတ်အား ချီးမွမ်းစကား ပြောလိုက် ကြသည်မှာ ဆူညံနေတော့၏။ ကိုဇော်ဟိတ်ကမူ မည်သူ့ကိုမျှ လှည့်မကြည့်ဘဲ မသန်းမြင့်ဆီသို့ တည့်တည့်ကြီး လျှောက်သွားလေရာ၊ ထိုအခါ၌ကား မောင်မောင်လတ်မှာ သတိရနေပြီဖြစ်သောကြောင့် သတ်ပွဲကိုပင် ကြည့်နေခဲ့လေပြီ။ ဇာတ်ဟောင်းကို လှန်ရသော် ကိုဇော်ဟိတ်နှင့် မောင်မောင်လတ်တို့သည် မသန်းမြင့်ကို ယှဉ်ပြိုင်၍ လူပျိုလှည့်ခဲ့ကြရာ၊ မသန်းမြင့်သည် ပိုက်ဆံပေါ၍ ရုပ်ချောသော မောင်မောင်လတ်ကို ချစ်ကြိုက်သဖြင့် ထိမ်းမြားလက်ထပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ သို့သော် ထိုနေ့ည အဖြစ်အပျက်ကို မသန်းမြင့် တွေ့မြင်ရသော အခါ၌ မိမိရွေးချယ်ပုံ မှားလေပြီဟု နောင်တရသလိုလို မျက်နှာထားမျိုး မြင်ခဲ့ရသည်ဟု ကျွန်တော်၏စိတ်၌ မှတ်ထင်မိခဲ့ပေတော့သတည်း။

[ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၄၀]

ကျားသည် လူကို အဘယ်ကြောင့် ကိုက်သနည်း

လွန်ခဲ့သည့်နှစ်က ကျွန်တော်မှာ အားလပ်ခွင့် ၃ လ ခံယူ၍ ကသာဒိစတြိတ် ရွှေလီမြစ်ဝတွင် တည်ရှိသော အင်းရွာအမည်ရှိ ရွာကလေး၌ မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း တောအုပ် ဦးသိန်းဖေနှင့်အတူ နေထိုင်လျက်ရှိစဉ် ၎င်း၏ အလုပ်ဝတ္တရားနှင့် နယ်လှည့်ရာသို့ အတူတကွ လိုက်ပါသွားလေ့ ရှိခဲ့၏။ တောအုပ် ဦးသိန်းဖေမှာ သစ်တောဘက် အရာရှိများ အနက်တွင် သေနတ်ပစ်ခြင်း၌ အထူးသဖြင့် ဝါသနာကြီးခဲ့၍ "လက်ဖြောင့်" သူတစ်ယောက် အဖြစ်နှင့် နာမည် ကျော်ကြားခဲ့သည်ဖြစ်ရာ၊ ၎င်းကိုယ်တိုင် ပစ်ခတ် ရရှိခဲ့ဖူးသော ကျားပေါင်းပင်လျှင် ၂၀ ထက် မနည်းခဲ့ချေ။ တောအုပ်များ နယ်လှည့် ရခြင်းမှာ အခြား ရွာနယ်အရာရှိမျိုးကဲ့သို့ ဘိုတဲတစ်ခုမှ တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားလာရခြင်း မဟုတ်ဘဲ "ဆင်နေ-ကျားအောင်း" ဟူ၍ ခေါ်ဆိုလောက်သည့် တကယ့် တောနယ်ကြီးများကို ဖြတ်သန်းသွားလာရခြင်း ဖြစ်ပေရာ၊ ကျွန်တော်တို့၏ မျှော်လင့်ချက်မှာ ယင်းကဲ့သို့ နယ်လှည့်စဉ် ကျား၊ ဆင်၊ ပြောင်၊ စိုင် စသော တောတိရစ္ဆာန် ရိုင်းကြီးများနှင့် ပက်ပင်းပါ တွေ့ဆုံ မိကောင်းပါ၏ဟု တောင့်တ ရည်စူး ခဲ့မိခြင်းပင် ဖြစ်ပေ၏။

ကျား အစရှိသည့် လူကို ရန်မူတတ်သော တောတိရစ္ဆာန်များကို မည်သူမဆို ပစ်ပိုင်ခွင့် ရှိသော်လည်း ဆင်၊ ပြောင်၊ စိုင် စသည့် "ဘစ်ဂိမ်း" (Big Game) ခေါ် တောတိရစ္ဆာန်ကြီးမျိုးကိုကား အစိုးရထံ အခွန် ထမ်းဆောင်၍ လိုင်စင်တောင်းယူထားသော မုဆိုးများသာလျှင် ပစ်ခတ်ခွင့် ရှိကြသည်ဖြစ်ရာ၊ ဦးသိန်းဖေမှာ ထိုကဲ့သို့ လိုင်စင် ထုတ်ယူထားသူ တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်ခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ မည်သည့် တောတိရစ္ဆာန် ရိုင်းကို ဖြစ်စေ ပစ်ခတ်နိုင်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပေ၏။

တစ်နေ့သ၌ ကျွန်တော်တို့သည် ရွှေလီမြစ်ကမ်းတစ်လျှောက် မြင်းများနှင့် ခရီးသွားခဲ့ကြ၍ အင်းရွာကြီးသို့ ဆိုက်ရောက်ကြသောအခါ၊ တောအုပ် ဦးသိန်းဖေမှာ သစ်ကုန်သည် အချို့တို့၏ အလုပ်ကိစ္စနှင့် ပတ်သတ်၍ တောတက်ရန် ရှိလေရာ ၎င်းတို့၏ အလုပ်စခန်းမှာ သေနတ်ပစ်ရန် အရေးအခွင့်လည်း အလွန်နည်းပါးလေရကား ကျွန်တော်မှာ ထိုရွာ၌ပင် သုံးလေးရက်ခန့် စောင့်ဆိုင်းနေရစ်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြလေ၏။

နောက်တစ်နေ့နံနက် ကျွန်တော် အိပ်ရာမှ ထ လာသောအခါ ဝရန်တာ၌ လက်ဖက်ရည်ကြမ်း သောက်လျက်ရှိသော လူတစ်စုက 'သိပ် ခွကျတယ်ကွာ'၊ 'တောအုပ်ကြီး မရှိတာ သိပ်ရိုင်းတယ်ကွာ'၊ 'တစ်ရက်တည်း လွဲသွားတယ်ကွယ့်' စသည်ဖြင့် ညည်းတွား ပြောဆိုနေကြသံများကို ကြားရလေ၏။ ကျွန်တော်က အဖြစ်အပျက်ကို စုံစမ်း မေးမြန်းသည့်အခါ ရွာထဲမှ သစ်တိုက်သော ကျွဲကြီးတစ်ကောင်ကို ယမန်ညက ကျားကိုက် သတ်သွားကြောင်း၊ ကျားတို့၏ ထုံးစံအတိုင်း ကျွဲသေကောင်ကို လည်ချောင်းမှ သွေးစုပ်ရုံမျှစုပ်ပြီး ပစ်ထားခဲ့ကြောင်း၊ ကျားသည် ကျွဲသေကောင် စားရန် ထိုညတွင် အမှန်လာမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပြောဆိုကြသဖြင့် သိရှိရလေ၏။

တောအုပ်ဦးသိန်းဖေမူကား ထိုနေ့အဖို့၌ မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ ပြန်လည် ဆိုက်ရောက်ဦးမည် မဟုတ်ချေ။ သို့ဖြစ်၍ နောက်ဆုံး၌ ရွာသားများ စီမံကြသည်ကား တစ်တိုင်ခန့်တွင် ရှိသော လေ့ဖိုရွာသူကြီးအား အကြောင်းကြား၍ သူကြီးသားအဖတို့က ကျွဲသေကောင်အနီးတွင် လင့်ထိုးပြီး သေနတ်နှင့် စောင့်ကြရန် ဖြစ်လေသည်။ ထိုနေ့ ၃ နာရီ အချိန်ခန့်တွင် လေ့ဖိုရွာသူကြီး သားအဖနှစ်ယောက်တို့သည် ရွာသားအချို့တို့ကို ခေါ်၍ တူမီးခေါ် ယမ်းထိုး သေနတ်တစ်လက်နှင့် ကျွဲသေကောင်ရှိရာသို့ ထွက်သွားကြပြီးနောက် ရွာသားများသည် သစ်တစ်ပင်ထက်တွင် လင့်ထိုး ပေးခဲ့ပြီးမှ ပြန်လာကြလေ၏။

ထိုည၌တွင် ကျွန်တော်နှင့်တကွ အင်းကြီးရွာသူ ရွာသားများသည် တောထဲမှ သူကြီး၏ သေနတ်သံကို နားစွင့်လျက် အိပ်ကြရပေရာ၊ ၉ နာရီကျော် အချိန်ခန့်တွင် သေနတ်သံတစ်ချက် ကြားရသည်နှင့် အချို့ရွာသားများလည်း မီးရှူးများနှင့် ထွက်သွားကြလေ၏။ တစ်နာရီခန့် ကြာလတ်သော် သူကြီးသားအဖနှင့်တကွ ရွာသားများ ပြန်လာကြ၍ ကျားကိုခါးတွင် သေနတ်မှန်သွားကြောင်း၊ သို့သော် ချက်ကောင်း မဟုတ်သဖြင့် နေရာတွင် မလဲကြောင်း၊ မည်သည့်နည်းနှင့်မဆို ထိုကျားမှာ သေရမည်ဖြစ်၍ နံနက် မိုးလင်းသောအခါ တောနင်းပြီး ရှာကြမည် ဖြစ်ကြောင်းများနှင့် ပြောဆို တိုင်ပင်နေကြလေ၏။

နောက်တစ်နေ့နံနက် ထမင်း စားသောက်ပြီးကြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကျားနာကို တောနင်းပြီးရှာရန် လူစုကြလေ၏။

သူကြီး၏ အမိန့်နှင့် ယောကျ်ားတိုင်း တစ်အိမ်တစ်ယောက် လိုက်ရန် ဆင့်ခေါ်သည်နှင့် အချို့လည်း အင်တင်တင် အီတီတီနှင့် လာကြ ရရှာ၏။ အချို့လည်း စိတ်ပါလက်ပါ ပျော်ရွှင်စွာ လိုက်လာကြ၏။ နောက်ဆုံး၌ လူပေါင်း ၁၅ ယောက်ခန့် စုရုံးမိကြသောအခါ သူကြီးက ထွက်ကြရန် တော်သင့်ပြီဟု အချက်ပေးလိုက်သည်နှင့် ဓားကိုယ်စီ၊ လှံကိုယ်စီနှင့် ထွက်ခွာရန် ပြင်ဆင်ကြလေ၏။

ကျွန်တော်မှာ ခါးတောင်းမြှောင်လှအောင်ကျိုက်လျက် ဓားလှံကိုယ်စီကိုင်စွဲကာ ထွက်တော့မည် ပြင်ဆင်နေကြသူများကို မြင်ရသောအခါ စိတ်ထဲ၌ ရိုးတိုးရွတ ဖြစ်လာခဲ့မိ၏။ တစ်ယောက်သော ရွာသားက 'ဆရာကြီးကော ဘယ့်နယ်လဲ' ဟု လှမ်း၍ မေးလိုက်သောအခါ အခြား တစ်ယောက်က 'မဆိုင်တာကွယ်၊ မြို့က ဆရာကြီးတွေ ငါတို့ တောသားတွေလို ဘယ်ကလာပြီး စွန့်လိမ့်မှာလဲ' ဟု ပြန်ပြောလိုက်၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော့်မှာ "မြို့သားတွေ မစွန့်ဝင့် သို့မဟုတ် သွေးမရှိ၊ သတ္တိမရှိ" ဟု စွပ်စွဲခြင်းကို မျက်ခနဲဖြစ်၍ သွားမိ၏။ စင်စစ်သော်ကား ကျွန်တော်မှာ နဂို

သဘောအားဖြင့် အလွန်ရဲရင့်သူတစ်ယောက် မဟုတ်လှစေကာမူ အကြောက်တတ်ဆုံးသော လူတစ်ယောက်ဟူ၍လည်း ခေါ်ဝေါ်ခြင်းငှာ ထိုက်မည် မထင်ပေ။ လူ လေးငါးဆယ်ယောက် လုပ်ဆောင်ရမည့် ကိစ္စတစ်ခု၌ ထိုဆယ်ယောက်ခန့်အနက် ဆယ်ယောက်လုံးအဖို့ ဘေးအန္တရာယ် စွန်းငြိဖွယ် ရှိသည်ဆိုပါက ကျွန်တော် တွန့်ဆုတ်မိပေလိမ့်မည်။ ယင်းသည် မဟုတ်မူ၍ ထိုဆယ်ယောက်ခန့်အနက် တစ်ယောက်တလေမျှ ဘေးသင့်ဖို့ရှိသည် ဆိုပါမူကား လွတ်မြောက်သူများ အနက်တွင် မိမိ ပါဝင်ရမည်ဟု မျှော်လင့်အားထားသည် အတွက်ကြောင့် အညှံ့စားမခံဘဲ စွန့်စားလိုက်ပါလိုသော ဝါသနာကလေးတစ်ခု ရှိခဲ့၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်၏ အိမ်ရှင်က 'ဆရာကြီးနဲ့ မတော်ပါဘူး၊ မလိုက်ပါလေနဲ့၊ ကျားနာဆိုတာ စိုးရိမ်ရပါတယ်' ဟု သတိ ပေးသော်လည်း ကျွန်တော်၏ စိတ်ထဲ၌ "ကျားနာကိုက်လျှင် လူအားလုံးကို မကိုက်နိုင်" ဟု အောက်မေ့ပြီးလျှင် ရွာသားများနှင့်အတူ လိုက်ပါ လာခဲ့လေ၏။

ရွာမှ ထွက်ခွာလာကြသောအခါ ဓားလုံ့ကိုယ်စီနှင့် လူပေါင်း ၁၆ ယောက်ပါရှိလေရာ၊ ကျွန်တော်မှာလည်း အိမ်ရှင်အဒေါ်ကြီးက မျက်စောင်း တထိုးထိုးနှင့် ပေးအပ်လိုက်သော လှံတိုကလေး တစ်ချောင်းကို ကိုင်လျက် သူကြီး၏ နောက်မှကပ်၍ လိုက်ပါလာလေ၏။ ရွာသူကြီးသည် တူမီးသေနတ်ကို ထမ်းလျက် ရှေ့ဆုံးမှ လျှောက်လာရာ ၎င်း၏နောက်မှ ကျွန်တော်နှင့် ၎င်း၏သားက ကပ်၍ လိုက်ကြ၏။ ရွာသူကြီး၏ လက်၌ ကျည်ဆန်နှင့် ယမ်းမှုန့် ထည့်ထားသော ဝါးကျည်တောက်တစ်လုံး ကိုင်လျက်ပါလာရာ၊ တူဆန်များကိုမူကား အခြား ဝါးကျည်တောက် တစ်လုံးတွင် ထည့်လျက် သူကြီး၏သားက ကိုင်ဆောင်လာခဲ့လေ၏။ တူမီးသေနတ်မှာ ယမ်းတောင့်ထိုးသော ကာလပေါ် သေနတ်များ ကဲ့သို့ ပစ်ခတ်ရန် မလွယ်ကူဘဲ ပြောင်းဝမှ ယမ်းမှုန့်၊ အုန်းဆံ၊ ခဲ သို့မဟုတ် ကျည်ဆန်နှင့် ကာဖတ် စသည်တို့ကို အစဉ်လိုက် ထိုးထည့်ပြီးမှ အခြား တစ်ဖက်တွင် မီးပွင့်ရန်အတွက် တူဆန်ကို ထည့်ပေးရ၏။ ပစ်ခတ်ပြီးသောအခါ မောင်းသည် တူဆန်ကို ရိုက်၍ မီးပွင့်ပြီး ကျည်ဆန် ထွက်သွားရ၏။

နာရီဝက်ကျော်ကျော် သွားမိကြသောအခါ ကျွန်တော်တို့ လူစုသည် ကုန်းမြင့်နှစ်ခု၏ အကြား၌ရှိသော လျှိုကြီးထဲသို့ ဆိုက်ရောက် လာကြရာ၊ ထိုနှစ်မှာ "ဝါးသုဉ်း" သော နှစ် ဖြစ်သောကြောင့် သေပြီးသော ဝါးပင်များသည် လျှိုကြီးတစ်ခုလုံးတွင် ရှုပ်ယှက်ခတ် ရောထွေး နှောယှက်လျက် ရှိကြ၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့မှာ ကန့်လန့်တချို့၊ အလျားလိုက်တချို့ လဲကျနေသဖြင့် ရှုပ်ထွေးပွေလီစွာ ရှိနေသော ဝါးပင်များ၏ အကြားတွင် ခဲယဉ်းစွာ ခြေချလျက် ခရီး သွားကြရသောကြောင့် တစ်လှမ်းချင်း လှမ်းတက်ကာ တဖြည်းဖြည်း တရွေ့ရွေ့သာလျှင် သွားကြရ၏။

ကျားနာကို လိုက်ရခြင်းတည်းဟူသော အလုပ်မှာ မုဆိုးတို့၏ အလုပ်တွင် ဘေးအန္တရာယ် အများဆုံးဖြစ်ရကား၊ မည်သည့်နေရာ၌ ကျားနာ ဝပ်လျက် ချောင်းနေမည်ကို မသိနိုင်သည်ဖြစ်၍ တချွတ်ချွတ်မည်တိုင်း၊ ဝါဝါမြင်တိုင်း တဖျတ်ဖျတ်လန့်လျက် ခြေသွက်သူများသည် နီးရာ သစ်ပင်သို့ ပြေးလွှား ခုန်တက်ကြသေး၏။ ကျွန်တော်တို့လူစုမှာ ယခင်က အစီအစဉ်အတိုင်း စီတန်းလျက် တူမီးသေနတ်ကို လက်တွင်ကိုင်ကာ တရွေ့ရွေ့ လျှောက်နေသော သူကြီး၏ေ နာက်မှ ကျွန်တော်က ကပ်လိုက်၍၊ ကျွန်တော်၏နောက်မှ တူဆန် ကျည်တောက်ကိုင်သော သူကြီးသားလည်း လိုက်ပါလာလေ၏။

ဤနည်းအားဖြင့် အရပ်လေးမျက်နှာတို့ကို မျှော်ကြည့်ကာ တဖြည်းဖြည်း လျှောက်လာကြ၍ ၁၅ မိနစ်ခန့်ကြာလတ်သော် ဝါးရုံပင်များနှင့် သွေးစက်များ တွေ့ကြရသဖြင့် ၎င်းအတိုင်း ခြေရာကောက်ကာ ရှေးကထက် သတိဝီရိယစိုက်လျက် ဆက်လက်လျှောက်သွားရ၏။ နောက် ယင်းကဲ့သို့ တလှုပ်လှုပ် တရွရွ လျှောက်လာကြသဖြင့် ကိုက်ပေါင်း ၅၀၀ ခန့် ရောက်လာကြသောအခါ နောက်ပိုင်းရှိ လူများအနက်မှ တစ်ယောက်သောသူက 'အောင်မလေး လာကြပါဦးဗျ' ဟု လွှတ်ခနဲ ဟစ်အော်လိုက်သည်နှင့် သေနတ်ကိုင်လာသော သူကြီးနှင့် ကျွန်တော်တို့ လူစုသည် အသံကြားရာသို့ တုံ့ပြန် လှည့်ပြေးလာခဲ့ကြလေ၏။

သို့ရာတွင် နောက်ကျနေခဲ့လေပြီ။ ကျားနာသည် ကျွန်တော်တို့လူစုကြီး စီတန်းကာ လျှောက်လာကြသည်ကို ချုံတစ်ခုထဲမှ ချောင်းကြည့် နေပြီးမှ နောက်ဆုံးရှိ လူတစ်ယောက်ကို ခုန်၍ အုပ်ပြီးလျှင် ဦးခေါင်းကို ကိုက်ဆွဲထားနှင့်လေပြီ။ သေနတ်ကိုင်သော သူကြီးနှင့် ကျွန်တော်တို့ ရောက်သွားကြသောအခါ ကျားသည် ကျွန်တော်တို့ လျှောက်လာခဲ့သော လမ်းကြောင်းကလေးပေါ်တွင် လဲလျက်ရှိသော လူတစ်ယောက်ကို ကိုယ်ဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားလျက် ကျွန်တော်တို့ဘက်သို့ ဦးခေါင်းလှည့်ကာ သွားများကို ဖြဲ၍ ဟိန်းနေလေ၏။ ထိုအခါ သူကြီးသည် ကျားကို သေနတ်ဖြင့် ချိန်လျက် ကျား၏ နံဘေး၌ရှိသော ကုန်းမြင့်ကလေးဘက်သို့ တက်သွားလေရာ ကျွန်တော်လည်း ၎င်း၏နောက်မှ ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါ သွားလေ၏။ ကျားနှင့်တည့်သော နေရာသို့ ရောက်သောအခါ သူကြီးသည် ရပ်တန့်၍ ဖြလျက်ရှိသော ကျားပါးစပ်ထဲသို့ သေနတ်ဖြင့် တည့်တည့် ချိန်ကာ မောင်းကို ဖြုတ်လိုက်လေ၏။ ကျွန်တော်မှာ ဒိုင်းခနဲမြည်၍ ထွေးခနဲ လိမ့်သွားသော ကျားကို မြင်ရတော့မည်အထင်နှင့် လှမ်းကြည့် နေပါသော်လည်း ချောက်ခနဲ မြည်သံကိုသာ ကြားရ၍ ကျားမှာလည်း ပါးစပ်ကိုသာ တိုး၍ ကျယ်အောင် ဖြဲလာလေသေး၏။ သူကြီးလည်း ဒုတိယ အကြိမ် မောင်းတင်ကာ ပစ်ပြန်ပါသော်လည်း ထိုနည်းအတူပင် မီးမကူးဘဲ ရှိနေလေ၏။ ထိုခဏ၌ 'အဖေ အဖေ၊ တူဆန် မထည့်ရသေးဘူး၊ တူဆန်က ဒီမှာ အဖေရဲ့' ဟု ပြောသံကြားသည်နှင့် လှမ်းကြည့်လိုက်သောအခါ ကျား၏ အခြားဘက်ရှိ ကမ်းပါးယံတွင် ရောက်နေသော သူကြီးသားကို တွေ့မြင်ကြရလေ၏။ ထိုအခါ သူကြီးက 'ဒါဖြင့် ယူခဲ့ပါကွယ့် မြန်မြန်' ဟု လှမ်းပြောလိုက်သည်နှင့် သားသည် ကမ်းပါးယံတစ်လျှောက် လျင်မြန်စွာ ပြေးသွား၍ ကျားကို ကွင်းရှောင်ပြီးမှ လျှိုကို ဖြတ်ကျော်၍ ကျွန်တော်တို့ ရှိနေသော ကမ်းပါးယံဘက်သို့ ပြေးလာခဲ့ပြီးလျှင် တူဆန် ကျည်တောက်ကို ယူပြီး လက်သို့ လှမ်းပေးလိုက်လေ၏။ ထိုအတောအတွင်း ကျားကြီးမှာလည်း သွားခေါက်သံ တကောက်ကောက်နှင့် ခါးကို ကုန်းကာ မြည်ဟိန်း လုပြီဖြစ်၍ ကျွန်တော်မှာ ကျောစိမ့်လှလေပြီ။

'ဘယ်မှာလဲ နင့်တူဆန်' ဟု သူကြီးက ငေါက်မေးလိုက်သည်နှင့် ကျွန်တော်နှင့် သူကြီးသားတို့သည် ကျားကို စိုက်ကြည့်နေကြရာမှ တူဆန် ကျည်တောက်ကို လှမ်းကြည့် လိုက်ကြသောအခါ၊ ဝါးကျည်တောက်မှာ ဖောက်ထိုး မှောက်လျက် ရှိသောကြောင့် တူဆန်တစ်ခုမျှ မကျန် တော့သည်ကို တွေ့ကြရလေ၏။

'ဟိုက်.... အကျိုးနည်းကုန်ပြီ' ဟု သားက ညည်းလျက် အနီးအပါးသို့ လှမ်းကြည့်ပါသော်လည်း တူဆန်နှင့်တူသည့် ငါးခူငါးပိကိုမျှ မတွေ့ရတော့ချေ။ တူဆန်များ ထည့်ထားသော ဝါးကျည်တောက်မှာ အဖုံးအပိတ် တပ်ဆို့ထားခြင်း မရှိရကား သားသည် ကျားကို ပစ်စေလိုသော

လောဘတကြီးနှင့် ကမ်းပါးယံ တစ်ဖက်မှ တစ်ဖက်သို့ ကွင်းရှောင်ကာ ပြေးလာခဲ့ရာတွင် အထက်မှန်းအောက်မှန်း သတိမရတော့ဘဲ ဖောက်ထိုးကြီး ကိုင်လာ ခဲ့မိသဖြင့် တူဆန်များ တစ်ခုမကျန် ထွက်ကျ နေရစ်ခဲ့ကြလေပြီ။

'တတ်နိုင်ပါဘူးကွယ်၊ ထွက်လိုထွက်ကြား ပစ်ဦးမှပဲ' ဟု ဆိုကာ သူကြီးသည် တူဆန်မပါသော သေနတ်ဖြင့် ကျားကို ချိန်လျက် လေးငါး ခြောက်ချက်ခန့် ပစ်ပါသေးသော်လည်း တခြောက်ခြောက်နှင့်သာ ခံနေလေတော့၏။ ထိုအတောအတွင်း၌ ကျားသည် သေနတ်နှင့် ကြာရှည်စွာ ချိန်ရွယ်ခြင်း ခံနေရသည်ကို ကျောစိမ့်လာသည့် လက္ခဏာနှင့် အုပ်ထားသော လူသေကောင်ကို ရုတ်တရက် လွှတ်ထားခဲ့၍ နောက်သို့ တုံ့ပြန် ပြီးလျှင် လျှိုလမ်းကလေး တစ်လျှောက် ဝုန်းခနဲ ထွက်ပြေးသွားလေ၏။ ကျားပြေးရာ လမ်းတစ်လျှောက်၌ ရွာသားများ ရှိနေကြသည်ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့က 'လာလေရဲ့ ဟေ့၊ ကျား လာလေရဲ့ဟေ့' ဟု ဟစ်အော်ကာ အသံပြုလိုက်ကြသေး၏။

အချို့လူများသည် နီးရာသစ်ပင်များ ပေါ်သို့ တက်ပြေးကြ၍၊ အချို့မှာလည်း ဝါးရုံပင်များပေါ်သို့ တက်မိတက်ရာ တက်ပြေးရာကြ၏။ ကံဆိုးသော လူတစ်ယောက်မှာ ဝါးရုံပင်ပေါ်သို့ တက်၍ ပုန်းနေစဉ် ကျားလာသည်ဆိုသောကြောင့် မြင့်သည်ထက်မြင့်အောင် ဝါးပင်ထိပ်ဖျားသို့ လျှောက်တက် သွားရာတွင် ၎င်းအနီးသို့ ကျားရောက်လာသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ဝါးပင်သည် ကွေးညွှတ်သွား၍ ထိပ်ဖျား၌ တွယ်လျက်ရှိသော မောင်ကံဆိုးမှာ ကျားပေါ်သို့ တည့်တည့်ကြီး ကျပြီးလျှင် ကျားကိုက် ခံရရှာသေး၏။ သို့ရာတွင် ပြေးရင်းလွှားရင်း ကိုက်ရခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ပထမ လူကဲ့သို့ အသက်မဆုံးရှုံးဘဲ ခြေတစ်ဖက် ကျိုးရုံမျှနှင့် ချမ်းသာရာ ရသွားသေး၏။

ကျွန်တော်တို့မှာ တူဆန်မရှိသော တူးမီး သေနတ်တစ်လက်နှင့် ထိုကျားနာကို ဆက်လက်လိုက်ကြရန် နည်းလမ်းမရှိတော့၊ သို့ဖြစ်၍ ကျားကိုက်ထားသော အလောင်းနှင့် လူနာကို တင်ဆောင်ရန်အတွက် ထမ်းစင်များ ချက်ချင်း စီမံကြပြီးလျှင် မရွှင်ပျသော မျက်နှာများဖြင့် ရွာသို့ ပြန်ခဲ့ ကြရလေ၏။ သို့ရာတွင် ကျွန်တော်တို့မှာ ၎င်းကျားနာနှင့် ပတ်သတ်၍ အလုပ်ကိစ္စ ပြီးစီးကြသေးသည် မဟုတ်ချေ။

၎င်းနောက် ရက်သတ္တတစ်ပတ်ခန့် ကြာလတ်သော် ကျွန်တော်နှင့် တောအုပ်ဦးသိန်းဖေတို့မှာ အင်ကြီးရွာနှင့် မိုင် ၂၀ ခန့် ကွာလှမ်းသည့် အင်းတောင်းရွာသို့ တစ်နေ့သော ညနေခင်း အချိန်တွင် ဆိုက်ရောက်သွားကြလေ၏။ ကျွန်တော်တို့ တည်းခိုသော နေအိမ်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ရှိနေသော နေအိမ်တွင် ရွာသားများ တက်ချည် ဆင်းချည် ပြုလုပ်နေကြသည်ကို မြင်သည်နှင့် စုံစမ်းကြည့်ရာ၊ အောက်ပါ အဖြစ်အပျက်များကို ကြားသိရလေ၏။

ထိုအိမ်၌ သားအမိ သားအဖ လေးယောက် နေထိုင်ခဲ့ကြရာ သားနှစ်ယောက်တို့မှာ လူပျိုများ ဖြစ်ကြ၍ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အလွန်တရာ ချစ်ခင် မြတ်နိုးခဲ့ကြ၏။ တစ်ညသ၌ မိသားဖသား တစ်စုတို့သည် အိမ်အောက်တွင် မီးလှုံလျက်ရှိကြစဉ် မီးပုံတွင် ထင်းကုန်သွားသဖြင့် အစ်ကိုသည် အိမ်နောက်၌ရှိသော ထင်းပုံသို့ ထင်းများ သယ်ယူရန် ထ သွား၏။ ထိုအတောအတွင်း 'လာကြပါဟေ့ ညီလေးတို့' ဟု ခေါ်သံ ကြားသည်နှင့် ညီက ထ၍ ပြေးကြည့်သောအခါ အစ်ကိုမှာ ကျားတစ်ကောင်နှင့် နပန်းလုံးလျက် ရှိသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏။ ထိုအခါ ညီသည် ထင်းပုံမှ ထင်းကြီး တစ်တုံးကို ကောက်ယူ၍ ကျား၏ ဦးခေါင်းကို ချက်ပေါင်းများစွာ ထုနှက်ပါသော်လည်း ကျားသည် အစ်ကို၏ ပခုံးကို ခဲထားရာမှမလွှတ်ဘဲ ဆောင့်၍ ဆောင့်၍ ခါလျက်သာလျှင် ကိုက်နေလေတော့၏။ နောက်ဆုံး၌ ညီသည် အကြံရသည်နှင့် မီးပုံသို့ ပြေးလာ၍ မီးရဲရဲတောက်နေသော ထင်းစကြီး တစ်ခုကို ယူပြေးပြီးလျှင် ကျား၏ မျက်နှာကို မီးစနှင့် တည့်တည့်ကြီး ဆောင့်ထိုးလိုက်၏။ ထိုအခါမှ ကျားသည် ကြောက်မက်ဖွယ်သော အသံကြီးဖြင့် ဟိန်းဟောက်ကာ ညည်းညူလျက် ခဲထားသော ပခုံးကို လွှတ်ချပြီးလျှင် တောထဲသို့ ဝင်ပြေးလေ၏။ သို့ရာတွင် အစ်ကိုမှာ ဒဏ်ရာ ပြင်းထန်လှသည် ဖြစ်သောကြောင့် ညတွင်းချင်းပင် အသက်ကုန်၍ သင်္ဂြိုဟ်ရန် အချိန်မရှိသည်နှင့် အလောင်းကို အိမ်ပေါ်တွင် ပြင်ထားကြရ၏။

ထိုည၌မှာ လဆန်း ၁၃ ရက်နေ့ဖြစ်၍ လမင်းသည် ထိန်ထိန်လင်းအောင် သာလျက်ရှိရာ ယခင်က ကျားသည် စိတ်မကျေနိုင်သေးသည့် လက္ခဏာနှင့် ကြောက်မက်ဖွယ် ဟိန်းဟောက်ခါဖြင့် ထိုအိမ်ကို ပတ်ချာလှည့်လျက် ရှိနေသည်ကို လရောင်တွင် ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ကြရ၏။ ထိုရွာ တစ်ရွာလုံးအနက် သေနတ်ကိုင်နိုင်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မရှိသည်နှင့် မည်သူကမျှ ကျားကို ရန်မူရန် စိတ်မကူးနိုင်ဘဲ သံပုံးများကို တီးကာ၊ တုတ်များကို ခေါက်ကာဖြင့်သာလျှင် အသံပေးလျက် ခြောက်လှန့် နေကြရတော့၏။ ၎င်း မသာအိမ်သို့ မည်သည့် ရွာသားကမျှလည်း ကူးလာရန် စိတ်မကူး ဝံ့တော့ချေ။ ရှိသမျှသော ရွာသူ ရွာသားများသည် မိမိတို့ အိမ်ပေါက်များမှ အသီးသီးစောင့်လျက် တုတ်ဓားစသည်တို့နှင့် ခေါက်နက် နေကြရတော့၏။ ကျားကြီးမှာမူ လ ဝင်၍ နံနက် လင်းလုသောအခါမှ နောက်ဆုံးတစ်ကြိမ် အကျယ်လောင်ဆုံး ဟောက်ဟိန်းပြီးမှ တောထဲသို့ ဝင်သွား လေတော့၏။

၎င်းရွာသို့ ကျွန်တော်တို့ ဆိုက်ရောက်သွားသော နေ့မှုကား ကျားကိုက်သော အလောင်းကို ဖုတ်ကြည်း သင်္ဂြိုဟ်ပြီးသည့်နေ့ ဖြစ်၏။ အချို့ ရွာသားများက "လက်ဖြောင့်" သော တောအုပ်ကြီး ရောက်လာပေပြီဟု ဝမ်းသာကြ၏။ အချို့ကမူ နတ်ကျား ဖြစ်သောကြောင့်သာ ဤမျှလောက် ရဲရင့်သည်၊ နတ်ကျားကို ပစ်သော်လည်း ထိမှန်နိုင်မည်မဟုတ်ဟု ဦးခေါင်းကို ယမ်းကာ ပညာရှိ လုပ်နေကြလေ၏။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ထူးဆန်းသော အခြင်းအရာ တစ်ခုမှာ ယမန်ညဥ့်က ပြောစမှတ် ရလောက်အောင် အတင့်ရဲလှသော ထိုကျားသည် ကျွန်တော်များ ဆိုက်ရောက်သွားသော ထိုညဥ့် တွင်မူကား အစအနမျှပင် မမြင်ရတော့ချေ။ အချို့က စီးတော်ကျား ဖြစ်သောကြောင့် အရှင်ကြီးက ဖယ်ရှားထားသည်ဟု ပြောကြသေး၏။

ထိုညဥ့်၌ ကျွန်တော်တို့သည် အိမ်ရှေ့ ဝရန်တာ အတွင်းနားဆီမှ သေနတ်နှင့်ထိုင်ကာ စောင့်ကြသော်လည်း ကျားသည် ရွာအပြင်တန်းရှိ အိမ်များကို လှည့်လည် ရစ်ပတ်ပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ ရှိရာဘက်သို့ မလာဘဲ တောထဲသို့ ပြန်ထွက်သွားလေတော့၏။

နောက်တစ်နေ့၌ ကျွန်တော်တို့သည် ထိုကျားကို ချောင်းပစ်ရန်အတွက် တိုင်ပင်ကြလေရာ နောက်ဆုံး ရွာအပြင်ဘက်ရှိ တောလမ်းတွင် ကျားလာတတ်သော နေရာမှ သေနတ်နှင့် စောင့်ကြရန် သဘောတူညီကြလေ၏။ ထိုနေ့ညနေ၌ ကျွန်တော်တို့နှင့် ရွာသားများသည် ရွာပြင်သို့ ထွက်၍ ကျားစောင့်ရန် နေရာကို ရွေးချယ်ကြလေရာ၊ ရွာနှင့် မိုင်ဝက်ခန့် ကွာလှမ်းသည့် တောလမ်းကလေးနံဘေးရှိ ထိန်ပင်ကြီးကို အကောင်းဆုံး နေရာဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ကြလေ၏။

ကျားကိုက်သတ်ထားသော အသေကောင်နှင့် ကျားစောင့်သော မုဆိုးတို့ မည်သည်မှာ အသေကောင်အနီးတွင် လင့်ထိုးပြီးမှ လင့်ပေါ်မှ ထိုင်စောင့်လေ့ရှိကြ၏။ ကျွန်တော်တို့မှာမူကား အသေကောင် မရှိဘဲ ကျားလမ်းမှ စောင့်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် လင့်ထိုးရန် မလိုဟူ၍ သဘော

ရရှိကြ၏။ ပထမဦး တောအုပ်ဦးသိန်းဖေနှင့်အတူ တောခေါင်းမောင်ဖေကြီးအား စောင့်စေရန် စီမံကြ၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော်၏မိတ်ဆွေ တောအုပ်ဦးသိန်းဖေက ကျွန်တော်အား 'ဘယ့်နယ်လဲဗျ ဆရာကြီး၊ ကျွန်တော်နဲ့အတူ မစောင့်ဝံ့ဘူးလား' ဟု မေးလိုက်ရာတွင် ကျွန်တော်မှာ လူတစ်ယောက်ပြုလုပ်ဝံ့သော အလုပ်တစ်ခုကို မလုပ်ဝံ့ဟူ၍ ဝန်ခံရန် ခဲယဉ်း လှသည်တစ်ကြောင်း၊ ကိုယ်တိုင် သေနတ် မပစ်ဖူးသော်လည်း တောတိရစ္ဆာန်ရိုင်းတစ်ကောင်အား သေနတ်နှင့် ပစ်ခတ်ခြင်းကို မြင်ဖူးလိုသည် တစ်ကြောင်း၊ ကျားကဲ့သို့ လူကို ရန်မူတတ်သော တောတိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်အား ပစ်ခတ်ခြင်း အလုပ်မှာ စွန့်စားရသော အလုပ်မျိုး ဖြစ်၍ စွန့်စားရခြင်းကို နှစ်သက်တတ်သော ဝါသနာကလေးရှိသည် တစ်ကြောင်းကြောင့် ဦးသိန်းဖေနှင့် အတူ ကျွန်တော် စောင့်ရစ်ရန် သဘောတူညီလိုက်လေ၏။

နောက်ဆုံး၌ ရွာသားများ ပြန်သွားကြသဖြင့် ကျွန်တော်နှင့် ဦးသိန်းဖေတို့ နှစ်ယောက်ထဲ ကျန်ရစ်ကြသောအခါ ဦးသိန်းဖေက ကျွန်တော့်အား ထိန်ပင်ခွကြားသို့ တက်စေ၍ ၎င်းကိုယ်တိုင်မှာမူ ထိန်ပင်ခြေရင်းမှ သေနတ်နှင့်စောင့်ရန် စီမံလေ၏။ ကျွန်တော်မှာ ထိန်ပင်ပေါ်သို့ တက်၍ ၁၀ ပေခန့် ရောက်သောအခါ လက်မောင်းခန့် ပမာဏရှိသော ထိန်ကိုင်းခြောက်ကြီး တစ်ခုကို တွေ့သည်နှင့် ၎င်းသစ်ကိုင်းပေါ်တွင် တင်ပါးလွှဲ ထိုင်ကာ ပင်မကြီးကို လက်ဖြင့်ကိုင်လျက် ကျေနပ်လုံခြုံစွာ စောင့်နေလေ၏။ ဦးသိန်းဖေမူကား သေနတ်ကို သစ်ပင်၌ထောင်လျက် သစ်မြစ် တစ်ခုပေါ်၌ထိုင်ကာ စီးကရက်တစ်လိပ်နှင့် ခပ်အေးအေး ရှိနေလေ၏။ ကျွန်တော်မှာလည်း ၎င်းနည်းတူ ဆေးတံကိုညှိ၍ ဝင်လုဆဲဆဲရှိသော နေမင်းကို မျှော်ကြည့်ကာ တဖွားဖွား သောက်လျက်ရှိ၏။

တစ်ခဏ ကြာလတ်သော် နေမင်းသည် တောင်တန်း၏ နောက်သို့ လျှောဆင်း၍ တစ်ခဏချင်း ကွယ်ပျောက်သွားလေရာ ရွှေရည်လိမ်းကျံသော တောတောင်များသည် မှိုင်းညို့ ညစ်ပုပ်သော အသွေးအရောင်သို့ ပြောင်းလဲသွားရာမှ လပြည့်ဝန်းကြီး ပေါ်ထွန်းလာသည်နှင့် ငွေချည်ရောင်သို့ တစ်ဖန်ပြောင်းလဲ လာရပြန်လေ၏။ ကျွန်တော်မှာ ထိန်ပင်ထက်မှ တောတောင်၏ ရှုမျှော်ခင်းကို အာရုံ ခံစားလျက်ရှိစဉ် အိပ်တန်းတက်ကြသော တောငှက်များ၏ ကြွေးကြော်သံဖြင့် တစ်တောလုံး ညံလျက် ရှိသည်အတွင်း၊ အတော်ကွာလှမ်းသော အရပ်မှ ရှဉ့်ပေါ်ကြီးတစ်ကောင်သည် ကျွန်တော်တို့အား မသင်္ကာသော ကြည့်ခြင်းမျိုးဖြင့် လှမ်းကြည့်ပြီးနောက် အင်ကြင်းပင်ကြီးတစ်ပင်ပေါ်သို့ တတွတ်တွတ် အော်မြည်ကာ တက်ပြေးလေ၏။

ထိုအတောအတွင်း၌ ရွာထဲတွင် နွားရိုင်းသွင်းချိန် ရောက်နေသဖြင့် ခွေးတစီစီ ရှိနေသည်ကို အဝေးမှ သဲ့သဲ့မျှ ကြားရလေရာ၊ ရွာကျောင်းမှလည်း ခေါင်းလောင်းထိုးသံ ကြားရပြီးနောက် နောက်ကျဟန်တူသော နွားမတစ်ကောင်အား နွားကျောင်းသားတစ်ယောက်က 'မိစပ်ရေ ရော့… ရော့…. ရော့' ဟု ဟစ်ခေါ်သံကို တစ်ချက်တစ်ချက် ကြားလိုက်မိသေး၏။ ထိုနောက် နေရောင် ပျောက်သည်ထက် ပျောက်၍ လရောင် တောက်သည်ထက် တောက်လာလေရာ တစ်တောလုံးမှာလည်း တိတ်ဆိတ်သည်ထက် တိတ်ဆိတ်စ ပြုလာလေ၏။

၎င်းအရပ်ဒေသမှာ အတော် ချမ်းအေးသော ဒေသဖြစ်သော်လည်း ရာသီမှာ ဆောင်းဝင်စမျှသာ ရှိသေးသောကြောင့် ကျွန်တော်မှာ စပို့တင် ကုတ်အင်္ကျီဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဦးသိန်းဖေမှာ လောင်းကုတ် အင်္ကျီကြီးဖြင့် လည်းကောင်း ဝတ်ဆင်ထားကာမျှနှင့် လုံခြုံစွာ ရှိနေကြပေ၏။

နေဝင်စအချိန်၌ ကျွန်တော်တို့သည် ကျားလာသေးမည် မထင်သည်နှင့် တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် စကားကမ်းလှမ်း ပြောဆိုကြခြင်းအားဖြင့် အပျင်းပြေကြသေး၏။ ၈ နာရီကျော်ခန့် ရှိရာတွင်မူကား စကားစကိုဖြတ်၍ တိတ်ဆိတ်စွာ စောင့်နေကြရလေရာ ထိုအချိန်မှစ၍ နားရော မျက်စိပါ အားလပ်ရတော့သည် မရှိချေ။ တောအုပ် ဦးသိန်းဖေမှာ မုဆိုးကျော်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်အလျောက် နားအလွန် ကောင်းသော်လည်း မျက်စိမှုန်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သောကြောင့် ကြည့်ရန်နှင့် ပတ်သတ်သော အလုပ်ကို ကျွန်တော့်အား လွှဲထား၏။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်တော်မှာ ထိန်ကိုင်းပေါ်တွင် ထိုင်လျက် တောဘက်မှလာသော လမ်းကလေးတစ်လျှောက် အစဉ်မပြတ် မျှော်ကြည့် နေရသည့်ပြင် ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်ရှိ ချုံများကိုလည်း ချန်လှပ် မထားဝံ့သဖြင့် တစ်ချက်တစ်ချက် စောင်းငဲ့ကြည့်ရသေး၏။

၉ နာရီကျော်၍ ၁၀ နာရီ ထိုးပြီးလတ်သော် ရွာဆီမှလူခြေ လုံးလုံး တိတ်ဆိတ်၍ လမင်းလည်း အတော်မြင့်ခဲ့လေပြီ။ တောအုပ်ဦးသိန်းဖေမှာ ခပ်စောစောက မီးတစ်ကြိမ်ခြစ်၍ စီးကရက် ညှိသည်ဟု ထင်လိုက်ရသော်လည်း ထိုအချိန်အခါ၌မူ တုတ်တုတ်မျှ မလှုပ်တော့ဘဲ ငြိမ်ဝပ်စွာ ရှိလေ၏။ ၁၀ နာရီ ခွဲပြီးလတ်သော် ကျွန်တော်သည် သစ်ကိုင်းပေါ် တင်ပါးလွှဲထိုင်နေရာမှ ညောင်းညာသည်နှင့် လက်ဝဲဘက်သို့ပြောင်း၍ ထိုင်မည် ပြုသည်တွင်၊ ကိုက်တစ်ရာခန့် အကွာ လမ်းပေါ်တွင် ခပ်မည်းမည်းရှိသော အရာဝတ္ထုတစ်ခုကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ သို့သော်လည်း ခပ်စောစောက သတိမပြုမိသည့် သစ်ငုတ်တိုတစ်ခု ဖြစ်တန်ရာ၏ဟု ခပ်ပေါ့ပေါ့ နေလိုက်မိ၏။

၅ မိနစ်ခန့်ကြာ၍ လှမ်းမျှော် ကြည့်လိုက်ပြန်သောအခါ မည်းမည်းရှိသော အရာဝတ္ထုသည် နီးကပ် လာသလိုလို မှတ်ထင်မိ၏။ သို့ရာတွင် အသေအချာ မပြောနိုင်သဖြင့် စိတ်ထင်၍သာ ဖြစ်သည်ဟု တွေးဆမိ၏။ နောက် ၂ မိနစ်ခန့် ကြာပြန်သောအခါ မည်းမည်းရှိသော အရာဝတ္ထုမှာ ထိုနေရာ၌ မရှိတော့ချေ။ ထိုအခါ၌ကား ကျွန်တော်၏ စိတ်၌ စနောင့်စနင်း ဖြစ်လာမိတော့၏။

ဦးသိန်းဖေအား ခေါ်၍ သတိပေးရသော် ကောင်းလေမည်လားဟု စဉ်းစားမိ၏။ သို့သော် သေချာအောင် လုပ်ဦးမည်ဟု ထပ်လောင်းကြည့်ရှုရာတွင် ကျွန်တော်နှင့် ၅ ကိုက်ခန့် အကွာတွင် လက်ခနဲ ထွက်သော အလင်းရောင် နှစ်ခုကို မြင်လိုက်ရ၏။ နောက်တစ်ခဏ၌ကား မြေပေါ်တွင် ပြားပြားဝပ်လျက် အထက်သို့ စိုက်၍ ကြည့်နေသော ကျားကြီးကို တွေ့မြင် ရလေတော့၏။ ထိုအခါ ကျွန်တော့်အား စေ့စေ့ကြီး အပြုံးသားနှင့် မော့ကြည့်လျက် ရှိရာ၊ နောက်တစ်ခဏ၌ ကျွန်တော့်အား စေ့စေ့ကြီး စိုက်၍ ကြည့်နေသည်ဟု သိရှိရလေ၏။ ကျွန်တော်သည် သစ်ကိုင်းပေါ်သို့ ကျားခုန်၍ တိုးချေမည်လောဟု စိုးရိမ်မကင်း ရှိနေစဉ် ကျားကြီးသည် ပါးစပ်ကို ဖြဲလျက် ဦးခေါင်းမှ အမြီးတောက်လျှောက်ရှိ ကျားမွေးများသည် ရုတ်တရက် ထောင်ထလာ၍ ပါးစပ်မှ ရှဲခနဲ မြည်လိုက်၏။ ယင်းသို့သော အမူအရာသည်ကား ရန်သူကို ခုန်အုပ်မည် အလုပ်တွင် ကျားများ ပြုလေ့ရှိသော အမူအရာဖြစ်သည်ဟု ကြားရဖူးသည်နှင့် ယခင်ကထက် တိုး၍ တုန်လှုပ်လာသဖြင့် ဦးသိန်းဖေကို ခေါ်တော့မည် ကြံစည်မိ၏။ ထိုခဏ၌ ကျား၏ ကျောကုန်းတွင် ထောင်နေသော အမွေးများသည် လက်ဖြင့်သပ်၍ ဖြေချလိုက်သကဲ့သို့ သေဝပ်ပိပြားစွာ လဲကျသွားကြလေရာ၊ နောက်တစ်ခဏ၌ ရှေးနည်းအတူ ထောင်ထ လာပြန်သည်နှင့် ကျွန်တော်မှာ သစ်ကိုင်းပေါ်တွင် မတ်တတ်ရပ်ကာ အထက်ပိုင်းမှ သစ်ကိုင်း

တစ်ကိုင်းကို ကိုင်ဆွဲထားရင်း 'ကျ... ကျ.. ကျားဗျို့၊ ပစ်... ပစ်... ပစ်ပါတော့' ဟု အထစ်ထစ် အငေါ့ငေါ့နှင့် ဦးသိန်းဖေအား အော်၍ ပြောလိုက်သေး၏။

နောက်တစ်ခဏ၌ ကျားကြီးသည် မြေကြီးကို အမြီးနှင့် ပုတ်ခတ်ပြီးမှ ဝုန်းခနဲ ခုန်ထိုးလိုက်ရာ ကျွန်တော်မှ ကြောက်အားလန့်အားနှင့် ပေါင်ကိုကား၍ ဖြဲထားရင်း၊ ကျွန်တော်၏ ပေါင်ကြားရှိ သစ်ကိုင်းပေါ်တွင် ကျားလက်ကြီး နှစ်ချောင်းကို တစ်စက္ကန့်ခန့်တိုင်တိုင် ထင်ထင်ရှားရှားကြီး မြင်နေရသေး၏။ ကျွန်တော်လည်း ကြောက်အားတကြီးနှင့် 'ကျ... ကျ... ကျ' ဟု အော်မည်ပြုနေစဉ် "ချွတ်...ချွတ်...ဒိုင်း...ဂွမ်း...ဒိုင်း...ဗုန်း...ဖုတ်" ဟူသော အသံများကို အစဉ်အတိုင်း ကြားလိုက်ရ၏။ "ဗုန်း" ဟူသော အသံကို ကြားလိုက်ရစဉ် ကျွန်တော်မှာ သစ်ကိုင်းပေါ်တွင် မရှိတော့ဘဲ လေထဲ၌ ရောက်နေပြီဖြစ်ရာ၊ "ဖုတ်" ဟူသော အသံမှာကား ကျား၏ ရင်ဘတ်ပေါ်သို့ ကျွန်တော် လိမ့်ကျသော အသံပင် ဖြစ်ချေ၏။

ဖြစ်ပျက်ပုံကား ဤသို့တည်း။ လက်မောင်းခန့် လုံးပတ်ရှိသော ထိန်ကိုင်းခြောက်မှာ ကျွန်တော်၏တစ်ကိုယ် အတွက်မျှသာ ခိုင်ခံ့သည် ဖြစ်ရာ ကျားသည် ကျွန်တော့်ထံ ခုန်ထိုးသောအခါ၌ ထိန်ကိုင်းကို သွားနှင့်ခဲထားသည် ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် လက်နှစ်ဖက်ဖြင့် ဟီးလေးခိုစီး ထားသည် ဖြစ်စေ ပြုတန်ရာ၏။ ထိုအခါ သစ်ကိုင်းမှာ ကျား၏ ကိုယ်အလေးချိန်ကို မခံနိုင်ရကား ကျိုးကျတော့မည်ဟု "ချွတ်....ချွတ်" မြည်လျက်ရှိစဉ် ကျား၏ နလုံးသားကို ဦးသိန်းဖေက သေနတ်နှင့် ပစ်လိုက်သဖြင့် ဒိုင်းခနဲ မြည်ပြီးမှ သစ်ကိုင်းက ဂွမ်းခနဲ ကျိုးကျသွားခြင်း ဖြစ်၏။ နောက်တစ်ချက် ပစ်လိုက်သော သေနတ် ကျည်ဆန်မှာမူ လေထဲ၌ ဝဲကျလျက်ရှိသော ကျား၏ မေးစေ့ကို ထိမှန်သဖြင့် ဦးနှောက်ထဲမှ ဖောက်ထွက်သွားလေရာ ကျားသည် မြေပေါ်ဗုန်းခနဲ ကျပြီးနောက် ကျွန်တော်က ဖုတ်ခနဲ တစ်ဆင့် ကျလာခြင်း ဖြစ်၏။

ဦးသိန်းဖေမှာ ဟီးလေးခိုနေသော ကျား၏ ရင်ဘတ်ကို သေနတ်နှင့် နှစ်ချက်ဆင့်၍ ပစ်လိုက်ရာ သစ်ကိုင်းကျိုးကျသည် အတွက်ကြောင့် ဒုတိယ သေနတ်ချက်သည် မေးစေ့ကို ထိမှန်သွားခြင်း ဖြစ်၏။ သေနတ် နှစ်ချက်လုံးတို့မှာ ပွဲချင်းပြီးသေနိုင်သည့် သေကွင်းကို ထိမှန်ထားရကား ကျားသည် အပေါ်သို့ ဆင့်၍ ကျလာသော ကျွန်တော့်အားပင် ရန်မူရန် မတတ်နိုင်တော့ချေ။ မမျှော်လင့်သော အခြင်းအရာတစ်ခုမှာ ကျားသေကို ရွာသားများနှင့် လှန်လှော ကြည့်ရှုကြသောအခါ ကျောဘက်တွင် သေနတ် ဒဏ်ရာကြီးတစ်ခု တွေ့ရှိ ကြသည်ဖြစ်၍ လေ့ဖိုရွာသူကြီးက တူးမီး သေနတ်နှင့် ပစ်ထားဖူးသော ကျားကြီးပင် ဖြစ်နေကြောင်းကို သိရှိရခြင်းပင် ဖြစ်ပေသတည်း။

[ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း၊ မတ် ၁၉၄၁]

မေတ္တာသက်စေသော မုသား

အစိုးရအမှုထမ်းများအနက် ရာထူး တိုးတက်မှုကို ဂရုမထားဘဲအလုပ်မပြတ်ရုံမျှလောက် သဘောထားလျက် တွင်တွင်ကြီး လာဘ်စားပြီး အထုပ်ကြီးဖြစ်အောင် စုဆောင်း တတ်သူများလည်း ရှိကြ၏။ ရာထူး တိုးတက်မှုလောက်ကိုသာ ရည်မှန်း၍ တံစိုးလက်ဆောင် မယူဘဲ အလုပ်ဝတ္တရားကို ကျိုးနွံရိုသေစွာ ဆောင်ရွက် တတ်သူများလည်း ရှိကြ၏။ ဒုတိယလူစားမျိုးမှာ ပထမ လူစားမျိုးထက် အရေအတွက်အားဖြင့် နည်းပါးလှပေရာ၊ ထိုကြောင့်လည်း အစိုးရဘက်၌ ထွန်းထွန်းပေါက်ပေါက် ဖြစ်မြောက်ကြီးပွားသည့် အမှုထမ်း အရေအတွက် နည်းပါးလှပေ၏။ သို့ရာတွင် မည်သည့် စည်းကမ်း ဥပဒေ၌ဖြစ်စေ ချွင်းချက်ဟူ၍ ရှိတတ်စမြဲ ဖြစ်ပေရာ လာဘ်စားလျက်နှင့် မထွန်းကားသူများလည်း ရှိကြပေလိမ့်မည်။ ထိုသို့သော လူစားမျိုး အဖို့မှုကား အတိတ်ကံနှင့် ဉာဏ်ပါး ဖြန်းသန်း တတ်ခြင်းတရား တည်းဟူသော အရည်အချင်းတို့ကို ထည့်သွင်းဝေဖန် ကြရပေလိမ့်မည်။

အရေးပိုင်မင်း ဦးသာဖံမှာမူကား ဒုတိယ အတန်းအစားမျိုးတွင် ပါဝင်၍ လာဘ်မစားဘဲ အလုပ် ဝတ္တရားကို ကျိုးနွံရိုသေစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း အားဖြင့် အစိုးရ အမှုထမ်းတို့အနက်တွင် အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သည့် အမြဲတမ်း အရေးပိုင်ရာထူးသို့တိုင်အောင် ချီးမြှင့်ခန့်ထားခြင်း ခံခဲ့ရသူတစ်ယောက် ဖြစ်ပေ၏။ အမှုထမ်း သက်တမ်းစေ့သဖြင့် ပင်စင်ယူပြီးနောက် ဦးသာဖံသည် ရန်ကုန်မြို့ ကုက္ကိုင်းလမ်း၌ အိမ်ကြီးတစ်ဆောင် ငှားရမ်း နေထိုင်လာခဲ့ရာ ၎င်း၌ သမီးစိန်စိန်နှင့် သား မောင်ဘဟန်ဟူ၍ သားသမီးနှစ်ယောက် ထွန်းပေါက် ဖွားမြင်ခဲ့လေ၏။ အကြီးဖြစ်သော သမီးစိန်စိန်မှာ ကောလိပ်ကျောင်းတွင် အိုင်အေအောင်သည့်တိုင်အောင် ပညာ သင်ကြားခဲ့ပြီးနောက် ကောင်းစွာ မကျန်းမာသည်နှင့် ဘီအေအတန်းသို့ ဆက်လက်သင်ကြားခြင်း မပြုနိုင်ဘဲ ကျောင်းမှ ထွက်နေခဲ့ရ၏။ ကျန်းမာလာသော တစ်နေ့တွင်လည်း ဦးသာဖံ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မိမိသမီးအား ပညာဖြင့် အသက်မွေးစေမည် မဟုတ်ဘဲ စိန်စိန်၏ရုပ်ရည်၊ မိမိ၏ ဂုဏ်ဒြပ်အစွမ်းဖြင့် လင်ကောင်းတစ်ယောက် ရနိုင်လောက်သည်ဟု သဘောပိုက်ကာ ပညာဆက်လက်၍ မသင်စေဘဲ ထားခဲ့၏။

စိန်စိန်သည် ကောလိပ်ကျောင်းသူ ဖြစ်ခဲ့သည်အလျောက် နှုတ်ခမ်း၊ လက်သည်းစသည်တို့၌ ဆေးဆိုးသည်အထိ ဘိုဆန်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သော်ငြားလည်း မိဘမောင်ဖွားတို့ကို အထူးချစ်ခင် ကြင်နာတတ်သည့်ပြင် တစ်ခုသော အပြုအမူ၏ စင်စစ်လျော်ကန်ခြင်း၊ မလျော်ကန်ခြင်းတို့ကို ပိုင်းခြားသိမြင် ဆင်ခြင် တိုင်းထွာနိုင်သူတစ်ယောက် ဖြစ်ပေရကား ခေတ်ဆန် စေကာမူလည်း "ခေတ်ပျံ" တစ်ယောက် မဟုတ်ချေ။ မိန်းမအဖို့ ကာယိအိန္ဒြေမရှိဟု မြန်မာတို့ မှတ်ထင်တတ်သော ကားမောင်းခြင်း အတတ်ကို လေ့ကျင့်ထားလောက်အောင် ခေတ်ဆန်သော်လည်း၊ ယောက်ျားကလေး တစ်ယောက်နှင့် နှစ်ကိုယ်တည်း ယှဉ်တွဲ၍ စီးနင်းလောက်အောင် "ခေတ်ပျံ" တစ်ယောက်ကား မဟုတ်ခဲ့ချေ။

အငယ်ဖြစ်သော မောင်ဘဟန်မှာမူ ဘီအေအောင်မြင်ပြီးသည်နောက် ကောလိပ်ကျောင်းတွင် ဥပဒေပညာနှင့်ဆိုင်ရာ ဘီအယ်လ် အတန်း၌ ဆက်လက် သင်ကြားလျက် ရှိ၏။ ၅ ပေ ၉ လက်မခန့်မြင့်၍ အရပ်နှင့် လိုက်အောင် လူလုံးလူဖန် ထွားကျိုင်းလှသော မောင်ဘဟန်သည် ငါးရံ့ ကိုယ်ရှိ၍ ခပ်ဖြောင့်ဖြောင့် ကိုယ်လုံးရှိသော အစ်မစိန်စိန်ကို အရပ်ကလေးသဖွယ် ကောက်ယူ ပွေ့ချီလျက်၊ မိမိအား မြည်တွန်တောက်တီး နေသော ပါးစပ်ကို နဖူးနှင့် ဖိပိတ်ကာ ဝင်းခြံကြီးအတွင်း လှည့်ပတ် လျှောက်ပြေးနေသော မောင်နမ နှစ်ယောက်တို့ကို လူစိမ်းတို့ မြင်ခဲ့လျှင် ဘာလိုလို ရှိသည်ဟု ဆိုကောင်း ဆိုကြပေလိမ့်မည်။ သို့ရာတွင် ထိုအခြင်းအရာကို ပြတင်းပေါက်မှ ရယ်မောကာ ရပ်လျက် ကြည့်နေသော မိဘနှစ်ပါး တို့၏ မျက်စိ၌မူကား ရှု၍ မငြီးနိုင်အောင်၊ မဝနိုင်အောင် ရှိနေကြပေတော့၏။

'ငါ့သမီး မူးနေရှာရော့မယ်၊ လွှတ်လိုက်ပါ၊ တော်တော့ဟဲ့ လူကလေးရဲ့' ဟု မိခင်ဖြစ်သူက အော်ပြောလိုက်သည့်အခါ၊ ဖခင်ဖြစ်သူက 'နောက် မမြည်တော့ပါဘူးလို့ ဝန်ခံမှ လွှတ်လိုက်ဟဲ့ လူကလေး' ဟု အားပေးစကား ပြောလိုက်သေး၏။

အစ်မကြီးက မောင်ကလေးအား မြည်တွန်တောက်တီး ပြုလုပ်ရသော အကြောင်းခြင်းရာကို ဤနေရာ၌ ဖော်ပြရပေဦးအံ့။ ဦးသာဖံမှာ အလုပ် လုပ်စဉ်က စုဆောင်း သိမ်းထားသော ငွေကလေးကို ကိုဘိုးဆန်းဆိုသူ၏ အဆွယ်ကောင်းမှုကြောင့် အစုစပ်ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် အစုရှယ်ယာ ဝင်လိုက်မိ၏။ ၎င်းကုမ္ပဏီတွင် ဦးသာဖံသည် ဒါရိုက်တာလူကြီးတစ်ယောက် အဖြစ်နှင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရ၏။ နောက်ဆုံး၌ ဦးဘိုးဆန်း၏ ကလိမ်ကျမှုကြောင့် ကုမ္ပဏီ ပျက်စီးသွားသောအခါ ဦးသာဖံမှာ ငွေအားလုံး ဆုံးရှုံးရရုံမျှမက ဒါရိုက်တာလူကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ခဲ့မိသည်အတွက်ကြောင့် နာမည်ပင် နာခဲ့သေး၏။ ဦးဘိုးဆန်းမှာမူ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးတင်ထွန်းဆိုသူ၏ လျှောက်လဲခြင်း ကောင်းလှသည့်အတွက်ကြောင့် လိမ်လည်မှုမဖြစ်ဘဲ ရာဇဝတ် အပြစ်ဒဏ်မှ ချမ်းသာခွင့် ရခဲ့၏။

အဆိုပါ ဝတ်လုံတော်ရ ဦးတင်ထွန်းဆိုသူမှာ မောင်ဘဟန်၏ ချစ်ခင်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ဖြစ်ရကား၊ စိန်စိန်သည် မိမိဖခင်ကို လိမ်လည်သော ဦးဘိုးဆန်းကိုသာ စိတ်ဆိုးသည်မဟုတ်၊ လျှောက်လဲပေးသော ဝတ်လုံဦးတင်ထွန်းကိုလည်း စိတ်ဆိုးနေ၏။ ဦးတင်ထွန်းကို မိတ်ဖွဲ့ထားသော မောင်ကလေး မောင်ဘဟန်ကိုလည်း စိတ်ဆိုးနေသေး၏။ သို့ဖြစ်၍ တစ်နေ့သ၌ မိသားဖသား တစ်စုတို့သည် လက်ဖက်ရည်စားပွဲ၌ ထိုင်ကြစဉ်-

စိန်။ ။'တော်စမ်းပါကွယ်၊ မင့်ကိုတင်ထွန်း အကြောင်းကို တန်စမ်းပါ။ လူကိုတော့ ငါမမြင်ဖူးပါဘူး၊ နို့ပေမဲ့ လူယုတ်မာတစ်ယောက်ကို လွတ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့လူဟာ မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်သဘောထား ရှိတယ်လို့ ဘုရားကို မျိုပြီးပြောတောင် ငါမယုံနိုင်ဘူးဟေ့'

ဟန်။ ။'ခက်နေပါပြီ မမရယ်၊ ဒီလိုသာဖြင့် ကျွန်တော်တောင် ရှေ့နေလုပ်စားဖို့ ခက်နေပြီကော။ ကိုယ့်အမှုသည်ကိုတော့ ကိုယ် လွတ်အောင် ကြံဖန်ပြီး လျှောက်လဲရတာမျိုးကို မမရဲ့'

စိန်။ ။'ကိုယ့်လူလွတ်ရင် ပြီးရော၊ တစ်ဖက်သားတော့ ဘယ်လိုနေနေလား'

ဟန်။ ။'တစ်ဖက်သားက သူ့ကို ပိုက်ဆံပေးတာ မဟုတ်ဘူး မမရဲ့၊ သူ့အမှုသည်က ပေးတာ'

စိန်။ ။'ဒါကို ငါ နားလည်ပါတယ်၊ နို့ပေမဲ့ သူပြောတဲ့ စကားက ကောင်းရဲ့လားကွယ့်။ နားထောင်စမ်း၊ သူ့လျှောက်လဲချက်ကို ငါ ဖတ်ပြမယ်'

ၓင်းနောက် စိန်စိန်သည် ထိုင်ရာမှ ထသွား၍ အင်္ဂလိပ် သတင်းစာဟောင်း ဖိုင်တွဲကို ယူခဲ့ပြီးလျှင် ဦးဘိုးဆန်း၏အမှုတွင် ဝတ်လုံ ဦးတင်ထွန်း၏ လျှောက်လဲချက်မှ ကောက်နုတ်ချက်တစ်ခုကို ဖတ်ပြလေရာ အဓိပ္ပာယ်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

"ဦးဘိုးဆန်း တည်ထောင်သော ကုမ္ပဏီတွင် မသိနားမလည်သော လူရိုးလူကောင်းများသည် အစုရှယ်ယာများ ဝယ်ယူမိသဖြင့် နစ်နာ ဆုံးရှုံးခြင်း ခံကြရသည်ကား မှန်ပါ၏။ သို့ရာတွင် တရားခံ ဦးဘိုးဆန်း၌ အပြစ်ရှိခဲ့လျှင် ၎င်းနှင့်အတူ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဖြစ်သော ဒါရိုက်တာလူကြီး များ၌ အပြစ်တာဝန် မကင်းသည်မှာလည်း မှန်ပါကြောင်း။"

စိန်။ ။(သတင်းစာဖိုင်ကို ပစ်ချလျက်)'ကြည့်စမ်းပါဦး၊ ပြောရက်လိုက်တာ။ အဓိပ္ပာယ်က ဘာလဲဆိုတော့ သူ့တရားခံ ဦးဘိုးဆန်းသာလျှင် သူခိုး ဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဖေဖေနှင့်တကွ ဒါရိုက်တာလူကြီးတွေ တစ်ဖွဲ့လုံးဟာလည်း သူခိုးတွေ ချည်းပဲတဲ့တော့။ ဖေဖေ့ကို ဒီလိုပြောရက်တဲ့ လူတစ်ယောက်ကို မင်းက အဆွေခင်ပွန်းကောင်းဆိုလို့ ငါဘယ့်နှယ်လုပ်ပြီး ထောက်ခံနိုင်မလဲကွယ့်'

ထိုအခါ မောင်ဘဟန်သည် ဖခင်ဦးသာဇံအား လှမ်းကြည့်လိုက်ရာ ဦးသာဇံမှာ မျက်စိကို စုံမှိတ်၍သာ ထိုင်နေလေ၏။

ဟန်။ ။'ဒါမတော့ မမရယ်၊ ရှေ့နေဆိုတာမျိုးဟာ ကိုယ့်အမှုသည် လွတ်အောင်ဟာ...'

စိန်။ ။'တန်ဟေ့ မောင်ဟန်၊ တန်တော့။ မင်းဥစ္စာမင်း ပေါင်းချင်ပေါင်း၊ သင်းချင်သင်း။ မင်း အရှက်မရှိလို့ မင်းလုပ်တာကို ငါ ဘာမှ မပြောလိုဘူး။ သို့သော် ဘုရားကိုးဆူ ပူဇော်တဲ့နေ့မှာ မင့်လူကို ငါတို့အိမ် ခေါ်လာခဲ့လျှင် မင်းကိုငါက တစ်သက်လုံး ဘယ်တော့မှ မကျေတော့ဘူး မှတ်လိုက်ဟေ့။ ဖေဖေကတော့ ဘုရားနဲ့ တရားနဲ့မို့လို့ သဘောကြီးလျှင် ကြီးပေလိမ့်မယ်။ ငါတော့ ဒီလောက် သဘောမကြီးနိုင်ဘူးမောင်၊ မခေါ်ခဲ့နဲ့'

ဟန်။ ။'ကုသိုလ်ရေးအတွက် အလုပ်လုပ်ကြတဲ့ အခါမှာ...'

စိန်။ ။'ဟေ့ တော်ပြီကွယ်၊ ကုသိုလ်ရေးမကလို့ မင်္ဂလာ နိဗ္ဗာန်ကို အရှင်လတ်လတ် ရောက်ပေစေ၊ မခေါ်ခဲ့နဲ့။ သူ့ကို ခေါ်လာလျှင် အိမ်မှာ ငါမနေဘူး မှတ်ထား။ ဒီလူနဲ့ တစ်မိုးတည်း၊ တစ်ယံတည်း မနေဘူးလို့ သစ္စာကို ပြုထားတယ်၊ ကြားရဲ့လား။ ငါ့စိတ်ထဲမှာ အမှန်ပြောရလျှင် ဦးဘိုးဆန်းထက် မင့်လူက ဆိုးသေးတယ်၊ နားလည်လား'

ဟန်။ ။'ဒီလိုပါ မမရယ်....'

စိန်စိန်သည် မောင်ဘဟန်၏ စကားကို ဆုံးအောင် နားမထောင်တော့ဘဲ စားပွဲမှ ထ သွားမည် ပြုလေရာ၊ မောင်ဘဟန်က ဖမ်းယူပွေ့ချီ၍ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပြုမူခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ထိုနေ့ညနေ၌ မောင်ဘဟန် မရှိခိုက်တွင် ဦးသာဇံသည် သမီးစိန်စိန်နှင့် အခန်းထဲတွင် တွေ့ဆုံ၍ ပြောပြသည်မှာ...

ဇံ။ ။'ဒါထက် သမီးရယ်၊ မောင်တင်ထွန်း အကြောင်းကို မောင်ဟန်ကို သိပ်ပြီး မပြောပါနဲ့ သမီးရယ်။ အမှန်အတိုင်းဆိုလျှင် မောင်တင်ထွန်းဟာ လူကောင်းကလေးတစ်ယောက် ပါပဲကွယ့်။ ဖေဖေနဲ့လည်း တွေ့ဖူးပါတယ်'

ထိုအခါ စိန်စိန်သည် မည်သို့မျှ ပြန်မပြောဘဲ အံ့သြသောမျက်နှာနှင့် ဖခင်ကို ငေးကြည့်နေလေ၏။

ဇံ။ ။(စကားစကို ဖြတ်၍)'သမီးရေ... ဒါထက်၊ ဒီညနေ မင်းကတော် ဒေါ်မြစိန်တို့ သားအမိတစ်စု လာကြလိမ့်မယ်ဟေ့။ ဧည့်ခံဖို့ စီမံထားနော်၊ ဘာများ ကျွေးမလဲဟေ့'

စိန်။ ။'ဒီကနေ့ညနေ ဒေါ်ကြီးကြီးဖို့ ကျွန်မထိုးထားတဲ့ ခြုံစောင်ကလေးကို ကိုယ်တိုင်သွားပို့မလို့။ မောင်ဟန်နဲ့ ဧည့်ခံရစ်ကြပါတော့ ဖေဖေ'

ဇံ။ ။'ကျော်မြကို လွှတ်ပြီး ပို့ခိုင်းလိုက်ပါတော့လား သမီးရယ်'

စိန်။ ။'ကျွန်မကိုယ်တိုင် လက်နဲ့ကိုင်ပြီး ပေးရမှ ကျွန်မ ကျေနပ်နိုင်မယ် ဖေဖေ၊ ကျွန်မသဘောကို ဖေဖေ သိသားပဲ'

ထိုအခါ ဦးသာဇံမှာ တစ်စုံတစ်ခု ပြုမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားလျှင် မပြုရဘဲ မကျေနပ်တတ်သော သမီးစိန်စိန်၏ သဘောကို သိပြီး ဖြစ်သည်နှင့် ထပ်မံ တားဆီးခြင်း မပြုဘဲ နေလိုက်လေတော့၏။

ထိုနေ့ညနေ၌ စိန်စိန်သည် မော်တော်ကားကို ကိုယ်တိုင် မောင်းသွားမည်ဟု အိမ်ရှေ့တွင် ရပ်ထားစေ၍ အထုပ်ကလေးတစ်ထုပ်ကို ပိုက်ကာ အိမ်ပေါ်မှ ဆင်းလာသောအခါ၊ တင်းနစ် ရိုက်ရာမှ ပြန်လာသော မောင်ဘဟန်နှင့် အိမ်ရှေ့တွင် တွေ့ဆုံမိကြလေ၏။ ထိုခဏ၌ အထက် ကောင်းကင်တွင် မိုးတိမ်များဖြင့် တစ်မိုးလုံး အုံ့မှိုင်း၍ လေကလေးလည်း တဖြူးဖြူး တသုတ်သုတ် တိုက်ခတ်စ ပြုလာလေ၏။

ဟန်။ ။'ဘယ့်နဲ့လဲ မမ၊ မိုးတွေလေတွေ ဆင်နေတဲ့အထဲမှာ ဘယ်ကိုများ သွားဦးမယ်လို့တုံး'

စိန်။ ။'ဒေါ်ကြီးကြီးတို့အိမ်ကို သွားမလို့'

ဟန်။ ။'မတော်တာပဲ မမရယ်...လေတွေထဲမှာ'

စိန်။ ။'ကားပါလွင့်သွားအောင် မတိုက်နိုင်ပါဘူးကွယ့်။ တိုက်ချင်လည်းတိုက်၊ သာတောင် မြန်မြန်ရောက်သေး'

ဟန်။ ။'မဟုတ်တာဗျာ၊ ဒါဖြင့် ကျွန်တော် လိုက်ပို့မယ်'

စိန်။ ။'မောင်မင်းကြီးသား ရှိပါစေ'

စိန်စိန်လည်း ကားနှင့် ထွက်လာခဲ့လေ၏။

အနည်းငယ် သွားမိလတ်သော် လေသည် တဖြူးဖြူး တိုက်ခတ်ရာမှ တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ ပြင်းထန်လာခဲ့ရာ ဝင်ဒါမီယာလမ်း (သံလွင်လမ်း)ကို ကျော်လွန်၍ ပြည်လမ်းကြီးပေါ်သို့ ရောက်လာသော အခါ၌မူကား မုန်တိုင်းကြီး ကျကျနန တိုက်ခတ်နေသော အခြေအနေသို့ ရောက်နေခဲ့လေပြီ။ သို့နှင့်လည်း မရပ်သေး၊ တဖြည်းဖြည်းတိုး၍ ပြင်းတုန်းပင် ရှိနေတော့၏။ ထိုနေရာ၌မူ စိန်စိန်မှာ အိမ်သို့ လှည့်ပြန်ရန်လည်း အခက်၊ ရှေ့သို့ ဆက်လက်မောင်းနှင်ရန်လည်း မလွယ်ကူဘဲ ရှိနေလေတော့၏။

လေမှာ အလွန်အမင်း ပြင်းထန်လာသဖြင့် လမ်း တစ်ဖက်တစ်ချက်၌ ရှိသော သစ်ပင်ကြီးများသည် လမ်းပေါ်တွင် ပေါင်းကူးတော့မည် ကဲ့သို့ သစ်ကိုင်းချင်း ထိယှက်တော့မတတ် ရှိနေရာ တစ်ခါတစ်ရံ တဂျိုးဂျိုး၊ တဂျွင်းဂျွင်း မြည်သည့် ကျိုးသံ ပဲ့သံ လဲသံများကိုလည်း ကြားရသေး၏။ ထိုအတွင်း၌ မိုးချုန်းသံများသည်လည်း သစ်ကိုင်း ကျိုးသံများနှင့် ရောယှက်ကာ နားပွင့်မတတ် ဆူညံသော အသံတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ရာ၊ လျှပ်စီးတို့သည်လည်း မနားမရပ် တရစပ် မီးပွင့်လင်းလျက် ရှိနေလေတော့၏။ မိုးပေါက်တို့သည် တောင်တစ်စက် မြောက်တစ်စက် ကျရာမှ တစ်ခဏထက် တစ်ခဏ သည်းထန်လာခဲ့ရာ နောက်ဆုံး၌ လေသံ၊ မိုးချုန်းသံ၊ သစ်ပင်များ ကျိုးသံတို့နှင့်အတူ ကားမိုး၌ မိုးသီးမိုးပေါက်များ ထိမှန်သော အသံတို့ကြောင့် တဗြောင်းဗြောင်း၊ တဖြန်းဖြန်း၊ တဂျွမ်းဂျွမ်း၊ တဒိန်းဒိန်း ရှိနေပေတော့၏။

ထိုအခါ၌ကား နေဝင်ပြီဖြစ်သောကြောင့် လျှပ်စီးများ ရပ်စဲသည့်အခိုက်တွင် လမ်းဓာတ်မီးရောင်ဖြင့် လင်းနေထိုက်သည်မှန်၏။ သို့ရာတွင် ဓာတ်ကြိုးများ ပြတ်သတ်ကုန်သည့် အတွက်ကြောင့် လျှပ်များ စဲသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် မှောင်ကြီးအတိ မည်းလျက် ရှိနေလေတော့၏။

စိန်စိန်မှာ သတ္တိကောင်းသော မိန်းမတစ်ယောက်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား ကြောက်အား ပိုလာခဲ့လေပြီ။ ဒေါ်ကြီးကြီး၏ နေအိမ်မှာ ၈ မိုင်ခရီး တွင် ရှိလေရာ စိန်စိန်မှာ လမ်းတစ်ဝက်ကျော်ကျော်မျှ ရောက်နေပြီဖြစ်သော်လည်း မည်သည့်နေရာ၌ ဆိုက်ရောက်နေသည်ကို မခန့်မှန်းနိုင်အောင် ရှိနေလေတော့၏။ ပြည်လမ်းကြီးပေါ်၌ ကားတစ်စီးမျှလည်း မတွေ့၊ ခြေကျင်ခရီးသည် တစ်ယောက်မျှလည်း မတွေ့၊ လူအသွားအလာ လုံးလုံး ရပ်စဲလျက် ရှိနေခဲ့လေပြီ။

စိန်စိန်မှာ မောင်ဘဟန်ကို မခေါ် ခဲ့မိသည်အတွက် မှားချေပြီဟု နောင်တရမိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက်၊ မော်တော်ကားသည် တစ်စုံ တစ်ခုသော အရာဝတ္ထုကို နင်းမိသည်နှင့် ဒိုင်းခနဲ မြည်သွားပြီးလျှင် လက်ယာဘက်သို့ ထိုးသွား၍ ဒိန်းခနဲ ဝင်တိုက်လိုက်ကာ ရပ်တန့် သွားလေ တော့၏။ စင်စစ်သော်ကား တာယာတစ်လုံး ကွဲသွားသဖြင့် တစ်ဖက်သတ် ကွေ့ထိုးကာ အုတ်ဝင်းထရံ တစ်ခုနှင့် ဝင်တိုက်မိခြင်း ဖြစ်လေ၏။

စိန်စိန်သည် ကားပေါ်မှ ဆင်း၍ အခြေအနေကို ကြည့်ရှုရာ ဝင်းတံခါး တစ်ခုကို မြင်သည်နှင့် အရဲစွန့်ကာ ဖွင့်ဝင်သွားလေ၏။ ဝင်းထဲ၌ကား အိမ်ကြီးတစ်ဆောင် တည်ရှိ၍ တစ်ခုသော မှန်ပြတင်းပေါ်မှ မီးရောင် တလက်လက် ထွက်နေသည်ကို မြင်သည်နှင့် တံခါးကိုခေါက်ရာ မြန်မာမိန်းမကြီးတစ်ယောက်က ဖွင့်ပေးလေ၏။ စိန်စိန်က အဖြစ်အပျက် ပြောပြ၍ ခေတ္တ တည်းခိုခွင့် တောင်းသောအခါ အဒေါ်ကြီးသည် စိန်စိန်၏ ရွှဲရွှဲစိုသော အဖြစ်ကို ကရုဏာ ဖြစ်ဟန်နှင့် အိမ်တွင်းသို့ ဖိတ်ခေါ်သွားလေ၏။

ထိုနောက် မိန်းမကြီးသည် စိန်စိန်ကို ဧည့်ခန်းဝတွင် ထားခဲ့၍ ခြောက်သွေ့သော သရက်ထည် လုံချည်တစ်ထည်နှင့် အင်္ကျီများကို ယူခဲ့ပြီးလျှင် ရေချိုးခန်းသို့ ခေါ်သွင်းသွားပြီးမှ လဲလှယ်စေ၏။ ထိုနောက်မှ ဧည့်ခန်းတွင် တွေ့ဆုံကြပြန်ရာ မိန်းမကြီးက အိမ်ရှင်မှာ မြန်မာလူပျိုကြီး ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိမှာ ၎င်း၏ အဒေါ်ဖြစ်၍ ပြုစု စောင့်ရှောက်နေရကြောင်း၊ အစေခံများမှာ မြို့ထဲသို့ သွားနေခိုက်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပြောပြလေ၏။ အဒေါ်ကြီးသည် အိမ်ရှင်ဖြစ်သော တူမောင်အား "လူကလေး" ဟု ခေါ်ဝေါ် ပြောဆိုနေသောကြောင့် အိမ်ရှင်၏အမည်သည် ဦးလူကလေးဟူ၍ စိန်စိန်က မှတ်ထင်မိ၏။ ယင်းသို့ စကားပြောနေစဉ် အခန်းတစ်ခန်းမှ ယောကျာ်းတစ်ယောက်၏ မျက်နှာကို ရိပ်ခနဲ မြင်လိုက်ရလေရာ၊ ထိုလူသည် စိန်စိန်နှင့် မျက်နှာချင်း ဆိုင်မိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တံခါးကိုပိတ်ကာ ကွယ်ပျောက်သွားလေ၏။

၎င်းနောက် စိန်စိန်မှာ အိမ်သို့ပြန်ရန် နည်းလမ်းကို မိန်းမကြီးနှင့် တိုင်ပင်လေရာ ထိုည၌အဖို့ ပြန်ရန်နည်းလမ်း မမြင်သည့်ပြင်၊ လေမုန်တိုင်းကြောင့် တယ်လီဖုန်းကြိုးများ ပြတ်နေသဖြင့် မိဘများထံသို့ မိမိရှိရာ အရပ်ကိုပင် အကြောင်းကြားဖို့ ခဲယဉ်းကြောင်း သိရှိရသဖြင့် တုန်လှုပ်ထိတ်လန့် နေတော့၏။

စိန်။ ။'တစ်ဆိတ် အကြံပေးပါဦးရှင်၊ လူပျိုကြီးတစ်ယောက်ရဲ့အိမ်မှာ ကျွန်မ ညအိပ်လို့ ဘယ့်နယ်တော်နိုင်ပါ့မလဲ'

ဒေါ်။ ။'လူပျိုကြီးပေမဲ့ အဒေါ်ရှိသားကပဲ တူမရယ်'

တစ်ခဏ ကြာလတ်သော် အဒေါ်ကြီးသည် အခန်းမှ ခေတ္တ ထွက်သွား၍ တစ်ဖန် ပြန်ဝင်လာသောအခါတွင် အိမ်ရှင်တူမောင်က ညစာ စားဖို့ ဖိတ်ကြားလိုက်ကြောင်းနှင့် ပြောဆို ခေါ်ငင်လေ၏။

ထိုအချိန်၌ကား စိန်စိန်မှာ အတော်ပင် ဆာလောင် မွတ်သိပ်နေပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ငတ်မရှက်ဟူသော စကားအရ သရက်ထည် လုံချည် ကလေးဖြင့် ရှိုးတိုးရှန့်တန့်နှင့် လိုက်ပါသွားလေ၏။

စားပွဲခန်းသို့ ရောက်သောအခါ ရှပ်အင်္ကျီလက်ပင့်နှင့် ထားဝယ်လုံချည် တစ်ပတ်နွမ်းကို ဝတ်ဆင်ထားသော လူတစ်ယောက်သည် ထိုင်ရာမှ ထ၍ အိမ်ရှင်ကဲ့သို့ ခရီးဦးကြိုဧည့်ခံလေရာ၊ ထိုသူမှာ အသက် ၃၀ ကျော်ရုံမျှလောက်ရှိ၍ လူရုပ်လူရည် သနားကမား ရှိသည်ဟု စိန်စိန်က အကဲခတ်မိ၏။

အိမ်ရှင်။ ။'ကာယကံရှင် ကိုယ်တိုင်ကဖြင့် ဘယ်လိုများ အောက်မေ့မယ် မဆိုနိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်ကဖြင့် ယခုလို သိကျွမ်းရတဲ့အတွက် လေနတ်သားနဲ့ မိုးနတ်သား မောင်မင်းကြီးများကို ကျေးဇူးတင်နေမိပါတယ်'

စိန်။ ။'ကျွန်မတော့ အိမ်ပြန်ရောက်ချင်တာလောက် ရှိတာပဲ။ တစ်ဆိတ်လောက် တတ်နိုင်လျှင် ကူညီပါရှင်'

အိမ်ရှင်။ ။'စိတ်ချပါ၊ တတ်နိုင်သမျှ ကူညီပါမယ်။ အဒေါ်ကြီး ပြောပြလို့ နေအိမ်က လူများကို အကြောင်းကြားခိုင်း လိုက်ပါပြီ။ ကိုင်း... ကိုင်း ပူပူနွေးနွေး သုံးဆောင်ပါဦး၊ ကျွန်တော်တော့ ပြီးပါပြီ'

စိန်စိန်သည် ကောင်းမွန်စွာ ချက်ပြုတ် ပြင်ဆင်ထားသော မြန်မာဟင်းလျာများကို မြိန်ရှက်စွာ စားသောက်လေ၏။ စိန်စိန်သည် ထိုလူ၏ အလုပ်အကိုင်ကို စုံစမ်းမေးမြန်း၍ ဝတ်လုံတစ်ယောက် ဖြစ်ကြောင်း သိရသောအခါ ဝတ်လုံကိုတင်ထွန်းဆိုသူ အကြောင်းကို တီးခေါက် စုံစမ်း ပြန်လေ၏။

အိမ်ရှင်။ ။'သိပြီလားဗျာ၊ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေကြီးပေါ့။ ခင်ဗျားရဲ့ မေးပုံလေသံကို နားထောင်ကြည့်ရတာ သူ့ကို သဘောကျပုံမရဘူး။ သူကတော့ ခင်ဗျားကို အင်မတန် သဘောကျနေတာကပဲ'

စိန်။ ။'သူနဲ့ ရှင်နဲ့ ကောင်းကောင်း ကျွမ်းပါသလား'

အိမ်ရှင်။ ။'ကျွမ်းဆို ဘာပြောဖို့ ရှိသလဲ။ တင်ထွန်းဆိုတာ အခြားလူ ဟုတ်ရိုးလား၊ ကျွန်တော်ပဲကိုး'

စိန်။ ။(အံ့သြစွာနှင့်)'ဒါဖြင့် ဦးလူကလေးဆိုတာ ညာတာပေါ့'

ထွန်း။ ။'မညာပါဘူး၊ အဒေါ်ကြီးက ကျွန်တော့်ကို လူကလေးလို့ ခေါ်နေကျမို့ပါ'

ထိုအခါ စိန်စိန်သည် စားပွဲမှ ရုတ်တရက်ထ၍ ပြန်တော့မည် ပြုလေ၏။

ထွန်း။ ။'ဘယ်ကိုလဲ'

စိန်။ ။'အိမ်ပြန်မလို့ပေါ့'

ထွန်း။ ။'မိုးကြီးထဲမှာ ဘယ့်နယ်လုပ် ပြန်မှာလဲ'

စိန်။ ။'မိုးပုဆိန် ရွာပစေ၊ ကျွန်မ ပြန်မယ်'

ထွန်း။ ။(ရှေ့မှ ဆီးလျက်)'ဒီမိုး ဒီလေထဲမှာ ပြန်လို့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ခင်ဗျား အိမ်ပြန် မရောက်နိုင်ဘူး။ မလုပ်ပါနဲ့၊ မတော်ပါဘူး စိန်စိန်'

စိန်။ ။'ရောက်ချင်ရောက်၊ မရောက်ချင်နေ။ ရှင့်အပူ တစ်ပြားသားမှ မပါဘူး။ ရှင်နဲ့ တစ်မိုးတည်း၊ တယံတည်း နေမယ့်အတူတူ ကျွန်မ အသက်ကို အသေခံမယ်။ ရှင်ဟာ လူလိမ်၊ လူယုတ်မာတစ်ယောက်ကို ထောင်မကျရအောင် ကူညီပြီး လွှတ်ပေးတဲ့အပြင် ကျွန်မအဖေကိုလည်း ရှင်စော်ကားတဲ့ လူပဲ။ ရှင့်ကို ရွံလည်းရွံ၊ မုန်းလည်းမုန်းတယ်'

ထွန်း။ ။'ခင်ဗျား မုန်းတာ ရွံတာကို ကျွန်တော် ဂရုမစိုက်ပါဘူး။ နို့ပေမဲ့ ခင်ဗျားဒီအိမ်က ထွက်သွားဖို့ ကျွန်တော် ခွင့်မပြုနိုင်ဘူး'

စိန်။ ။'ကျွန်မက ဇွတ်အတင်း ထွက်သွားရင်ကော'

ကိုတင်ထွန်းလည်း ဆိတ်ဆိတ်စဉ်းစားလျက် ရှိ၏။

စိန်။ ။'တစ်ဆိတ်လောက် ဖယ်ပေးပါရှင်၊ ကျွန်မ သွားပါမယ်'

ထွန်း။ ။(ကုလားထိုင်ကို လက်ညိုးညွှန်လျက်)'ခင်ဗျား သွားမယ်ဆိုရင်တော့ သွားတာပေါ့။ သို့သော် မသွားခင် ဟောဟိုက ထိုင်ပြီး ကျွန်တော် ပြောစရာရှိတဲ့ စကားကို နားထောင်သွားပါဦး'

စိန်။ ။'ရှင်က ဘာပြောပြော ကျွန်မစိတ်ကို ပြောင်းလဲအောင် ရှင်မတတ်နိုင်ပါဘူး'

ထွန်း။ ။'ပြောင်းတာ မပြောင်းတာ အပထားပြီး ကျွန်တော့်စကားကို နားထောင်သွားပါဦး။ နောက်ဆုံးမှာ တားမရလို့ သွားလျှင်လည်း ကျွန်တော် လိုက်ပို့ရတာပေါ့'

စိန်။ ။'ကျွန်မသွားရင် ဘယ်သူမှ လိုက်မပို့ပါနဲ့၊ တစ်ယောက်တည်း သွားပါမယ်'

ထွန်း။ ။'ဒါကတော့ သဘောပေါ့။ သို့သော် မသွားခင် ဦးဘိုးဆန်းအမှုနဲ့ ပတ်သတ်ပြီး ခင်ဗျား မသိသေးတဲ့ အချက်ကလေးများကို ကျွန်တော် ပြောပြလိုက်ပါရစေ'

ထိုအခါ စိန်စိန်လည်း ခပ်ဆိုင်းဆိုင်း လုပ်နေရာမှ ကုလားထိုင်တွင် ပြန်၍ ထိုင်လေ၏။ ကိုတင်ထွန်းသည် မျက်နှာချင်းဆိုင် ကုလားထိုင်တွင် ထိုင်၍ ဆေးပြင်းလိပ် တစ်လိပ်ကို မီးညှိပြီးလျှင် ခပ်လေးလေးဆွဲလျက် သောက်ရှူနေသေး၏။ နောက်ဆုံး၌-

ထွန်း။ ။'တရားခံ ဦးဘိုးဆန်းဆိုတာက ကျွန်တော်နဲ့ ညီအစ်ကိုအရင်း ခင်ဗျ'

စိန်။ ။(အံ့သြသော မျက်နှာထားနှင့်)'ကြားဖူးပေါင်ရှင်'

ထွန်း။ ။'လူတော့ဖြင့် မသိကြဘူး၊ သို့သော် ကျွန်တော့်ရဲ့အစ်ကို အရင်းခေါက်ခေါက်ပါ ခင်ဗျာ။ သူနဲ့ အမျိုးတော်ရတာ ကျွန်တော့်မှာ ဂုဏ်ရောက်စရာ မဟုတ်ပါဘူး။ သို့သော် မခေါ်ချင်သာ နေရတယ်၊ မတော်ချင်လို့ မနေရဘူးဆိုတဲ့ စကားလို လူလိမ်လူကောက်မုန်းသိသော်လည်း အစ်ကိုအရင်းကို ကျွန်တော် မပြစ်ပယ်နိုင်အောင် ဖြစ်ရပါတော့တယ်။ တစ်ကြောင်းမှာလည်း သူ့ရဲ့သမီး ကျွန်တော့်ရဲ့ တူမလေးဟာ ယခု အခိုက် အတန့်မှာ ဒီအိမ်အတွင်းမှာ ရှိနေပါတယ်'

စိန်။ ။'အခုလေ'

ထွန်း။ ။'မှန်ပါတယ်၊ ဖခင် ဘယ်လို ဆိုးသော်လည်း အင်မတန် ချစ်ခင်လာခဲ့တဲ့ သမီးဖြစ်လေတော့ အဖေကြီး ထောင်ကျလို့ရှိရင် သူ့ခမျာမှာ ရှူးရ နမ်းရတော့မလို ဖြစ်နေရှာပါတယ်'

စိန်။ ။'အို'

ထွန်း။ ။'စိန်စိန်က ကျွန်တော့်ကို မုန်းနေတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ရိပ်မိပါတယ်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော့်မှာ တူမကလေးရဲ့ မျက်နှာကို ထောက်ပြီး ဘယ်သူက မုန်းမုန်း၊ ဘယ်သူကရွံရွံ၊ ကလေးမရဲ့ ဖခင်ကို ထောင်ကလွတ်အောင် ကျွန်တော် ကြိုးပမ်းခဲ့ရပါတယ်။ ယုံပါတော့၊ အစ်ကို့ မျက်နှာကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး၊ တူမကလေးရဲ့ မျက်နှာကြောင့်ပါ စိန်စိန်'

စိန်။ ။'ဒီအကြောင်းကို ဘယ်သူမှ မသိဘူးပေါ့'

ထွန်း။ ။'စိန်စိန်ကို ယခု ကျွန်တော် ပြောပြခြင်းဟာ ပထမအကြိမ် ပြောခြင်းပါပဲ။ ဒီ့ပြင် ဘယ်သူမှ မသိပါဘူး'

စိန်။ ။'နို့ ကလေးမကလေးကောရှင်၊ ဘယ်မှာလဲ'

ထွန်း။ ။'သူ့အဖေအတွက် ရှက်လွန်းလို့ ရင်ကွဲနာ ကျမလောက် ဖြစ်နေရာက ယခုမှ တော်တော်ကလေး သက်သာလာကာ ရှိပါသေးတယ်'

စိန်။ ။'ကျွန်မ စိတ်ဆိုးမိတဲ့အတွက် မှားပါပြီရှင်။ ဒီလိုဆိုရင် စိတ်မဆိုးထိုက်ပေဘူးပေါ့၊ ကျွန်မကို အပြစ်လွှတ်ပါနော်'

ထွန်း။ ။'ကျွန်တော်က ကျွန်တော့်ကို အပြစ်လွှတ်နိုင်ပါ့မလားလို့ စိုးရိမ်နေတုန်း ရှိပါသေးတယ်'

စိန်။ ။'လွှတ်ပါတယ်ရှင်၊ ဒါထက် တူမကလေးကို တစ်ဆိတ်လောက် မတွေ့ရဘူးလား'

ထွန်း။ ။(ဦးခေါင်းကို ယမ်းလျက်)'မိန်းကလေးမှာတော့ ရေ့လေးငါးဆယ်ရက် အတွင်းမှာ လူသူလေးပါးနဲ့ အတွေ့ခံနိုင်တဲ့ အခြေအနေမျိုးတောင် ရောက်မှ ရောက်နိုင်ပါ့မလား မဆိုနိုင်သေးဘူး'

နောက်တစ်နေ့ နံနက်၌ စိန်စိန်သည် အိမ်အောက်မှ ဆူသံပူသံများ ကြားသည်နှင့် အိပ်ရာမှ လန့်နိုး၍ ပြတင်းပေါက်မှ ငုံ့ကြည့်လိုက်သောအခါ၊ တက္ကစီ တစ်စီးနှင့် ဆိုက်ရောက်နေသော မောင်ဘဟန်ကို တွေ့မြင်ရလေ၏။ ၎င်းနောက် စိန်စိန်သည် အဝတ်များ လဲလှယ်၍ အိမ်အောက်ထပ်သို့ ဆင်းလာသောအခါ မောင်ဖြစ်သူနှင့် ဧည့်ခန်းတွင် ဆုံမိကြလေ၏။

ဟန်။ ။'ဘယ့်နှယ်လဲ မမ၊ ကိုတင်ထွန်းနဲ့ တစ်မိုးတည်း တယံတည်း မအိပ်နိုင်ဘူးဆို။ အခုတော့ သူ့အိမ်လာပြီး တည်းနေရပြီလား'

စိန်။ ။'ကိုတင်ထွန်းအကြောင်း သိရလေတော့ ဟိုတုန်းက မမ ထင်ခဲ့သလောက် မဆိုးကြောင်း တွေ့ရပါပြီ မောင်ဟန်ရေ့'

ဟန်။ ။'ဒီလူက လူကောင်းတစ်ယောက်ပါ မမရဲ့။ ညနေမှာ အိမ်ကို အလည်လာဖို့ ဖိတ်ခဲ့ရ မကောင်းဘူးလား'

စိန်။ ။'ငါကသူ့ကို ဖိတ်ထားပြီးပါပြီ မောင်။ လာပါလိမ့်မယ်၊ စိတ်သာချပါ'

ထိုခဏ၌ ကိုတင်ထွန်းသည် အပေါ်ထပ်မှ ဆင်းလာ၍ မောင်နှမနှစ်ယောက်တို့နှင့် နှုတ်ဆက်လေ၏။

ဟန်။ ။'ဘတော်ကြီးရော၊ မယ်တော်ကြီးရော စိန်စိန်အတွက် ပူကြလွန်းလို့ တစ်ညလုံး ယောက်ယက်ခတ်ပြီး လင်းလင်းချင်း ကျွန်တော့်ကို နှိုးလွှတ်လိုက်တာဗျ။ ခုလောက်ရှိ လည်ပင်းတစ်တောင် ပြည့်နေကြရော့မယ်၊ မမ ခေါ်ပြီး ပြန်လိုက်ဦးမှ ကိုတင်ထွန်းရေ့'

ထွန်း။ ။'ကော်ဖီတစ်ခွက်စီတော့ သောက်သွားကြဦးလေ'

လူငယ် သုံးယောက်တို့သည် ကော်ဖီသောက်ရင်း စကားဆူညံစွာ ပြောဆိုလျက် ရှိကြရာ၊ နောက်ဆုံး၌ ကိုတင်ထွန်းသည် ထိုနေ့ ညနေတွင် နေအိမ်သို့ ဆက်ဆက် လာခဲ့ပါမည်ဟု ကတိထားလိုက်ပြီးနောက် မောင်နမ နှစ်ယောက်တို့လည်း ပြန်သွားကြလေ၏။

စိန်။ ။'ကိုတင်ထွန်းမှာ မွေးပေါက်ဖော် ဘယ်နှယောက် ရှိသလဲ၊ မောင်ဟန်'

ဟန်။ ။'နမ ငါးယောက်ရှိတယ်၊ သူ့အကြီးဆုံးပဲ။ ကျွန်တော်နဲ့ ကျောင်းနေဖက်ပါ၊ ကျွန်တော်အားလုံး သိပါတယ်'

စိန်။ ။'သူ့မှာ အစ်ကိုတစ်ယောက် မရှိဘူးလား'

ဟန်။ ။'ဘယ်က ရှိရမှာလဲ'

စိန်။ ။'သေချာရဲ့လား မောင်ဟန်'

ဟန်။ ။'သေချာပါတယ် မမ'

စိန်။ ။'ကိုဘိုးဆန်းကော ဘာလူမျိုးလဲ'

ဟန်။ ။'ဇေဒဏ်ရီစပ်ဆို ထင်ပါရဲ့'

စိန်။ ။'သူ့မှာ သားသမီး ဘယ်နှယောက်တောင် ရှိသတဲ့လဲ'

ဟန်။ ။'၁၄ ယောက်တောင် ရှိသတဲ့ဗျ'

စိန်။ ။'ဟေ့ မောင်ဟန်၊ တက္ကစီကို ရပ်ခိုင်းစမ်းကွယ်။ မင်းနဲ့ ငါနဲ့ ခြေကျင်လျှောက်စမ်းကြရအောင်'

မောင်ဘဟန်လည်း ခိုင်းစေသည့်အတိုင်း ပြုလုပ်၍ မောင်နှမနှစ်ယောက် လမ်းလျှောက်လာကြသောအခါ-

ဟန်။ ။'ဘာကိစ္စများလဲ မမရဲ့'

စိန်။ ။'ဒီကနေ့ညနေ အိမ်ကို မလာခဲ့ပါနဲ့လို့ ကိုတင်ထွန်းဆီကို လူလွှတ်ပြီး ပြောခိုင်းလိုက်စမ်း မောင်ဟန်'

ဟန်။ ။(မျက်လုံးများပြူးလျက်)'ဘာကြောင့်လဲ မမရဲ့'

စိန်။ ။'ဘာကြောင့်ဆိုတော့ မင်းလူဟာ လူလိမ်ကြီးကွယ့်၊ အင်မတန် ပလီပလာ တတ်နိုင်တဲ့လူပဲ'

၎င်းနောက် စိန်စိန်သည် ယမန်ညဉ့်က အဖြစ်အပျက်များကို မောင်ဘဟန်အား ပြောပြလေ၏။

ဟန်။ ။'မှန်တယ် မမ၊ သူပလီတာတော့ အမှန်ပဲ၊ သူ့မှာ အစ်ကိုတစ်ယောက်မှ မရှိဘူး။ မိုးထဲလေထဲမှာ မမ ဖွတ်အတင်းပြန်မှာ စိုးလေတော့ ကြံဖန်ပြီး လိမ်ပြောတာနဲ့ တူတာပဲ'

စိန်။ ။'ဘာကြောင့်လိမ်လိမ်၊ လိမ်တာကို ငါမကြိုက်နိုင်ဘူးကွယ်။ ငါတော့ သိပ်ပြီးရွံတာပဲ'

ဟန်။ ။'ဒီ့ပြင်ဟာ လိမ်တာတော့ ကျွန်တော် မပြောတတ်ဘူး။ ဖေဖေ့အကြောင်းကို သူပြောတာကတော့ အမှန်အတိုင်းပဲ'

ထိုအခါ စိန်စိန်မှာ နားမလည်နိုင်သော အမူအရာနှင့် ကြောင်တောင်ငေးလျက် ကြည့်နေလေ၏။

ဟန်။ ။'လိမ်တဲ့အထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ဖေဖေ ပါတယ် မမရဲ့။ လက်ကျန်စာရင်းတွေကို လိမ်ပြီး ဖော်ပြတဲ့အထဲမှာ ဖေဖေလည်း အလိုတူအလိုပါတဲ့။ ဦးဘိုးဆန်းနဲ့အတူတူ တရားခံ တစ်ယောက်အဖြစ်နဲ့ အစစ်အဆေး မခံရခြင်းဟာ ဖေဖေကံကောင်းလို့ သက်သက်ပဲဗျ'

စိန်။ ။(ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်လျက်)'ဒါတွေ အမှန်အတိုင်းပဲလား မောင်ဟန်'

ဟန်။ ။'အမှန်အတိုင်းပေါ့ဗျ။ ဦးဘိုးဆန်းကို ချုပ်ထားစဉ်က ဝတ်လုံကိုတင်ထွန်းက အချုပ်ခန်းထဲသွားပြီး တွေ့တော့ ဦးဘိုးဆန်းက ဘယ်လို ပြောလိုက်သလဲဆိုတော့ သူအပြစ် ရခဲ့လို့ရှိရင် သူတစ်ယောက်တည်းတော့ မခံဘူးတဲ့၊ ဖေဖေတို့ပါ အပြစ်ရအောင် အကုန်လုံးဖွင့်ပြီး ပြောပစ်မယ်တဲ့။ ဒီအကြောင်းကို ကိုတင်ထွန်းက ကျွန်တော့်ကိုလာပြီး ပြောပြတယ်။ ဖေဖေ့ကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ ပြောမပြကြဘူး မမရဲ့'

စိန်။ ။'နေပါဦးကွယ်၊ ကိုတင်ထွန်းက ဘယ်လိုအကြောင်းကြောင့် ဒီလောက်တာဝန်ယူပြီး အလုပ်လုပ်တာတဲ့လဲ'

ဟန်။ ။'အမှန်အတိုင်း ဖွင့်ပြောရမှာဖြင့် လွန်ခဲ့တဲ့ တစ်နှစ်လောက်က မောင်သိန်းတင်နဲ့ မသန်းကြည်တို့ မင်္ဂလာဆောင်မှာ မမကို သူမြင်လိုက် ရဖူးကတည်းက သူ့စိတ်ထဲမှာ အစွဲကြီး စွဲနေတယ် ဆိုကပဲ။ မမကတော့ သူ့ကို ဂရုစိုက်ပြီး ကြည့်တောင် မကြည့်ခဲ့ဖူးဘူး။ အမှန်အတိုင်း ကတော့ ဦးဘိုးဆန်း အပြစ်ရလျှင် ဖေဖေ့ကို သူဖော်မယ်၊ ဖော်လျှင် ဖေဖေပါ အပြစ်ရပြီး မမပါ အရှက်ကွဲမယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဦးဘိုးဆန်း မလွတ် လွတ်အောင် သူဒီလောက် သဲသဲမဲမဲ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့တာတဲ့ မမရေ့'

စိန်။ ။'လက်စသတ်တော့ တူမကလေးကြောင့်လေး၊ ဘာလေးနဲ့ တောက်တီး တောက်တဲ့တွေ လျှောက်ပြောနေတာဟာ ငါ့ကို သက်သက် တစ်ပတ်ရိုက်တာပေါ့လေ'

ဟန်။ ။'တစ်ပတ်ရိုက်ရိုက်၊ နှစ်ပတ်ရိုက်ရိုက် ကိုယ့်ဖေဖေ လွတ်တာသာ လိုရင်းပေါ့လေ။ တိတ်တိတ်ပုန်း ကြိတ်ပိုးနေပြီး မှန်တဲ့အတိုင်း ဖွင့်မပြောဝံ့လို့ ပလီပလာ လျှောက်ပြောရတာတွေကို မမက ဗွေမယူချင်ပါနဲ့တော့ဗျာ'

စိန်။ ။'အစ်ကို အရင်းလေး၊ ဘာလေးနဲ့ ရှေ့နေပီပီ တော်တော် ပလီနိုင်တဲ့လူပဲ'

ဟန်။ ။'နောက်တော့ မပလီအောင် ကြည့်ပြီး ဆုံးမပေးတာပေ့ါ မမရယ်'

စိန်။ ။'ဘာလဲ၊ မင်းက အောင်သွယ်ပေးတာလား'

ဟန်။ ။'မသွယ်ဝံ့ပါဘူးဗျာ၊ ခေါ်ခဲ့ဆိုမှ ခေါ်ခဲ့ပါမယ်။ ညနေတော့ ဘယ့်နှယ်လဲ မမ'

စိန်။ ။'ဖိတ်ထားမိတဲ့ လက်စနဲ့ လာပါစေတော့ကွယ်'

ဟန်။ ။'ရွှေ့....'

[ကြီးပွားရေးမဂ္ဂဇင်း၊ ဇူလိုင် ၁၉၄၁]